

in steenbergen staat u sterk

Bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland

Gemeente Steenbergen
Bijlagenboek

Bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland

Gemeente Steenbergen

Bijlagenboek

Rapportnummer: 211x00311.023798_1_2

Datum: 1 juli 2013

Contactpersoon opdrachtgever: De heer M. de Jong
Gemeente Steenbergen

Projectteam BRO: Chantal Zegers, Arjan van Dooren, Martijn Gerards

Trefwoorden: -

Bron foto kaft: Gemeente Steenbergen

Beknopte inhoud: -

BRO
Hoofdvestiging
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
F +31 (0)411 850 401

Inhoudsopgave

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Plan-mer en aanvulling mer
- Bijlage 2: Rapportage risicoanalyse rijksweg a4
- Bijlage 3: Rapportage risicoanalyse buisleidingen
- Bijlage 4: Nota externe veiligheid
- Bijlage 5: Locaties regeling beëindiging veehouderijtakken
- Bijlage 6: Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland (vastgesteld door de gemeenteraad op 20 december 2007)
- Bijlage 7: Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen (vastgesteld door de gemeenteraad op 29 september 2011)
- Bijlage 8: Retrospectieve toets bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland
- Bijlage 9: Nota inspraak en vooroverleg 26 januari 2013
- Bijlage 10: Akoestisch onderzoek gezoneerd terrein
- Bijlage 11: Onderzoek Natuurwaarden
- Bijlage 12: Nota Zienswijzen

BIJLAGEN

Bijlage 1:
Plan-mer en aanvulling mer

MER & Aanvulling MER

Bestemmingsplannen Buitengebied Steenbergen, Dinteloord
en Prinsenland

15 mei 2013

Leeswijzer

Bijgaand treft u het plan-MER bij de Bestemmingsplannen buitengebied Steenbergen, Dinteloord en Prinsenland.

In dit samengestelde document vindt u de volgende documenten:

- Aanvulling plan-MER (mei 2013)
- Bijlage 1 aanvulling; vergelijkingstabel bestemmingsplannen (mei 2013)
- Bijlage 2 aanvulling; onderzoek natuurwaarden (mei/juni 2013)
- Bijlage 3 aanvulling; definitief toetsingsadvies Commissie m.e.r. (april 2013)

- plan-MER (oktober 2012)
- bijlage 1 plan-MER; notitie tbv onderzoek ammoniakdepositie (oktober 2012)
- bijlage 2 plan-MER; voortoets in het kader van de natuurbeschermingswet 1998 (oktober 2012)

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau (februari 2012)

De aanvulling op het plan-MER is opgesteld als zelfstandig leesbaar document. Volledigheidshalve is ook het oorspronkelijk plan-MER bijgevoegd.

Bestemmingsplannen buitengebied Steenbergen Aanvulling Plan-MER

projectnr. 245274
revisie 1
15 mei 2013

auteur(s)

Ronald van den Heerik

Opdrachtgever

Gemeente Steenbergen
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 6
4650 AA STEENBERGEN

datum vrijgave

15-05-2013

beschrijving revisie 1

goedkeuring

RvdH

vrijgave

DvdW

Projectgroep bestaande uit:

Ronald van den Heerik (projectleider)
Christel Schellingen
Wineke Straatsma
Margo Mutsaers

Tekstbijdragen:

Ronald van den Heerik
Wineke Straatsma
Christel Schellingen

Fotografie:

nvt

Vormgeving:

Oranjewoud

Datum van uitgave:

15 mei 2013

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

Inhoud

blz.

1	Aanleiding en inleiding	2
1.1	Leeswijzer	2
2	Adviezen en zienswijzen	4
2.1	Advies Commissie m.e.r.	4
2.2	Ingebrachte zienswijzen ten aanzien van het MER	4
2.3	Aanpak aanvulling MER ten gevolge van advies Commissie m.e.r. en zienswijzen	4
3	Aanvullend onderzoek naar alternatieven	6
3.1	Beschrijving onderzochte alternatieven	6
3.1.1	<i>Onderzochte alternatieven in het MER van oktober 2012</i>	<i>6</i>
3.1.2	<i>Onderzochte alternatieven ten behoeve van de aanvulling MER</i>	<i>7</i>
3.2	Passende beoordeling (nieuwe) alternatieven op basis van art 19 kd Nbw (oud).....	7
3.2.1	<i>Passende beoordeling habitattypen vka 2</i>	<i>10</i>
3.2.2	<i>Passende beoordeling (habitat)soorten vka 2</i>	<i>10</i>
3.3	Haalbaarheid onderzochte alternatieven (vka 1 en vka 2).....	11
4	Wijziging van art 19kd Nbw (nieuw)	12
4.1	Toelichting wijziging.....	12
4.2	Juridische beoordeling effecten bestemmingsplan op grond van art 19kd Nbw (nieuw)	13
5	Voorkeursalternatief	15
5.1	Totstandkoming voorkeursalternatief.....	15
5.2	Beschrijving voorkeursalternatief	15
5.2.1	<i>Aanscherping planregels om ongewenste groei van het aantal dieren te voorkomen.....</i>	<i>15</i>
5.2.2	<i>Aanscherping planregels ten behoeve van bescherming EHS en Groenblauwe Mantel</i>	<i>16</i>
6	Effectbeschrijving voorkeursalternatief	18
6.1	Effectbeoordeling stikstof	18
6.2	Effectbeoordeling onderdeel flora- en fauna.....	18
6.2.1	<i>Effectbeoordeling EHS.....</i>	<i>18</i>
6.2.2	<i>Effecten beschermde en Rode Lijst soorten</i>	<i>19</i>
6.3	Overige wijzigingen in effecten ten opzichte van plan-MER oktober 2012	21
7	Conclusies.....	22
Bijlage 1	Tabel vergelijking bestemmingsplannen	
Bijlage 2	Onderzoek natuurwaarden	
Bijlage 3	Definitief advies Commissie m.e.r.	

1 Aanleiding en inleiding

Op 18 februari 2013 is het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied Steenberg ter inzage gelegd. Daarnaast is op 18 maart 2013 het bestemmingsplan buitengebied Dinteloord en Prinsenland ter inzage gelegd.

Ten behoeve van deze bestemmingsplannen buitengebied is één Milieueffectrapport opgesteld (Oranjewoud, oktober 2012). Een Passende Beoordeling maakte onderdeel uit van dit milieueffectrapport. Gedurende de termijnen van ter inzagelegging was het mogelijk zienswijzen in te dienen tegen genoemde plannen. De Commissie m.e.r heeft op 28 maart 2013 een conceptadvies uitgebracht op het MER Bestemmingsplan Buitengebied. Op 4 april 2013 is het advies besproken met de Commissie m.e.r. Daarnaast zijn er zienswijzen ingebracht ten aanzien van de bestemmingsplannen en het MER. Het definitieve advies van de Commissie m.e.r. op het MER bestemmingsplannen buitengebied Steenberg en Dinteloord en Prinsenland dateert van 15 april 2013.

In het ontwerp plan-MER dat is opgesteld (oktober 2012,) zijn een tweetal alternatieven onderzocht op milieueffecten, te weten een realistisch alternatief en een maximaal alternatief en daarnaast is de aanbeveling gedaan om ter bescherming van onder meer ter bescherming van het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak een zonering toe te passen. Deze aanbeveling is door de gemeente in de ontwerp bestemmingsplannen buitengebied overgenomen.

De Commissie m.e.r. ziet het niettemin als essentiële tekortkoming dat er geen alternatief is onderzocht met minder milieugevolgen en adviseert aanvullend onderzoek te doen.

Het advies van de Commissie en de ingebrachte zienswijzen houden verder op hoofdlijnen in dat er nader onderzoek plaats dient te vinden naar de effecten van het planvoornemen op omliggende Natura 2000-gebieden. Daarnaast dient een nadere inventarisatie en onderzoek plaats te vinden naar de effecten op beschermde flora- en fauna. Bij het aanvullend onderzoek dient uitgegaan te worden van de meest actuele informatie. Daarnaast heeft de Commissie nog twee aandachtspunten voor besluitvorming meegegeven ten aanzien van de aspecten geur en teeltondersteunende voorzieningen.

Voorts is op 25 april 2013 de Natuurbeschermingswet 1998 gewijzigd. Dit werpt een ander perspectief op de beoordeling van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. De belangrijkste wijziging betreft art 19 kd Nbw 1998. Uit art 19 kd lid 1, onder a en b. kan worden afgeleid dat de referentiedatum voor het bestemmingsplan (ten aanzien van de beoordeling van stikstofdepositie) niet is de feitelijke situatie (2012), maar de referentiedatum 2004 (voor Habitatrichtlijngebieden 2004, of eerder voor Vogelrichtlijngebieden).

In deze aanvulling op het MER van oktober 2012 worden nieuwe alternatieven beschouwd en is aangegeven op welke wijze een nieuw voorkeursalternatief tot stand is gekomen. De effecten van het in het bestemmingsplan opgenomen voorkeursalternatief worden, voor zover nieuw of gewijzigd, beschreven in onderhavige aanvulling.

1.1 Leeswijzer

Deze aanvulling op het MER van oktober 2012 laat zich als volgt lezen.

In hoofdstuk twee wordt in meer detail ingegaan op het advies van de Commissie m.e.r. en wordt aangegeven op welke wijze met dit advies is omgegaan. Daarnaast wordt ingegaan op de zienswijzen. Ook ten aanzien hiervan wordt aangegeven op welke wijze hier mee om is gegaan.

Hoofdstuk drie beschrijft de onderzochte alternatieven en gaat in op de effecten en de haalbaarheid van de onderzochte alternatieven voor het onderdeel stikstof conform art 19kd Nbw 1998 (oud). Opgemerkt dient te worden dat deze beoordeling sinds 25 april 2013 juridisch niet meer relevant is. Hoofdstuk vier gaat hier verder op in.

In hoofdstuk vier is aangegeven op welke manier art 19 kd Nbw 1998 (nieuw) de beoordeling van stikstofdepositie verandert.

In hoofdstuk vijf is het voorkeursalternatief beschreven. Daarbij is aangegeven op welke wijze het voorkeursalternatief tot stand is gekomen.

Hoofdstuk zes beschrijft de (al dan niet gewijzigde) effecten van het voorkeursalternatief, ten aanzien van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en beschrijft de effecten van het voorkeursalternatief op beschermde flora- en fauna soorten. Daarnaast is beschreven in hoeverre de effecten ten aanzien van de andere milieuthema's zijn gewijzigd.

In hoofdstuk zeven worden de conclusies getrokken ten aanzien van het vervolg van de procedure van de bestemmingsplannen.

2 Adviezen en zienswijzen

2.1 Advies Commissie m.e.r.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER:

- de stikstofdepositie op kwetsbare habitattypen in Natura 2000-gebieden buiten de tien kilometerzone (in Nederland en België) in beeld te brengen;
- een alternatief te ontwikkelen waarbij de depositie van stikstofverbindingen op Natura 2000-gebieden niet toeneemt of de effectiviteit van maatregelen inzichtelijk te maken.

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat in een aanvulling op het MER wordt verkend of en hoe groot de kans is dat de Flora- en faunawet de uitvoering van het bestemmingsplan in de weg staat en met welke maatregelen effecten kunnen worden voorkomen. Bij de verkenning kan gebruik worden gemaakt van bestaande gegevens, gebieds- en materiekennis.

Ten aanzien van het aspect geur adviseert de Commissie bij toekomstige ontwikkelingen in het buitengebied alert te zijn op het ontstaan van mogelijke nieuwe geurknelpunten.

Ten aanzien van het aspect teeltondersteunende voorzieningen adviseert de Commissie ook de aanleg van hogere voorzieningen (>1meter) en de (grotere) effecten hiervan op de openheid van het landschap te beschouwen.

Het advies van de Commissie m.e.r. is opgenomen in bijlage 3.

2.2 Ingebrachte zienswijzen ten aanzien van het MER

De Stichting Sirene geeft in reactie op het ontwerp bestemmingsplan buitengebied Steenberg de volgende reactie (samengevat):

"Ook in het MER is een Passende beoordeling opgenomen. Ook deze is onvolledig en voldoet zowel procedureel als inhoudelijk niet aan de wettelijke eisen. Er zijn aanbevelingen opgenomen om inhoudelijk aan de wettelijke eisen te voldoen. Onduidelijk is of en in hoeverre binnen het bestemmingsplan met deze aanbevelingen is omgegaan. In ieder geval is niet aangetoond dat significante effecten op de Natura 2000 zijn uitgesloten. In het MER zijn effecten op Wav-gebieden (door de provincie aangewezen kwetsbare gebieden) slechts beschouwd vanuit de ammoniakdepositie, zijn effecten op de overige EHS-gebieden totaal niet beschouwd en is geen aandacht besteed aan natuurwaarden buiten de EHS."

2.3 Aanpak aanvulling MER ten gevolge van advies Commissie m.e.r. en zienswijzen

In onderhavige aanvulling op het MER zijn twee nieuwe alternatieven onderzocht op hun haalbaarheid ten aanzien van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. In een iteratief proces zijn deze alternatieven beoordeeld in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Hiertoe heeft een uitgebreide inventarisatie plaatsgevonden van de omvang van de vigerende bouwvlakken van alle agrarische bestemmingen.

Waarbij het laatst onderzochte alternatief, het alternatief met naar verwachting de minste milieueffecten, uitsluitend nog de mogelijkheid biedt aan bestaande veehouderij bedrijven om uitsluitend binnen het vigerend bouwvlak te groeien. Omschakeling van overige grondgebonden bedrijven (zoals akkerbouwers en fruittelers) naar nieuwe activiteiten waarbij dieren gehouden worden, was in dit alternatief niet meer mogelijk.

De twee alternatieven, die in paragraaf 3.1. worden nader worden toegelicht, zijn vervolgens beoordeeld op hun bijdrage aan de stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Hierbij is binnen de alternatieven rekening gehouden met de maximale planinvulling (dus de maximale ontwikkelingsmogelijkheden).

Op basis van de bevindingen van de Commissie m.e.r. is het onderzoek (de passende beoordeling) aangevuld/uitgebreid met:

- ◇ twee alternatieven die minder milieugevolgen (stikstofdepositie) tot gevolg hebben
- ◇ een groter onderzoeksgebied (tot 20 kilometer van de plangrens, waardoor ook de Brabantse Wal en de Kalmthoutse Heide binnen het onderzoeksgebied vallen).

Op basis van de zienswijzen namens de Stichting Sirene is het onderzoek (de passende beoordeling) aangevuld met:

- ◇ het Natura 2000-gebied Oosterschelde;
- ◇ de meest actuele KDW's;
- ◇ de stikstofgevoeligheid van leefgebieden van soorten.

Op basis van de conclusies van dit onderzoek cq de passende beoordeling is in overleg met de gemeente Steenberg een nieuw voorkeursalternatief gedefinieerd. De beschrijving van het voorkeursalternatief, de totstandkoming ervan en de effecten ervan vindt plaats in de hiernavolgende hoofdstukken.

Tegelijkertijd met het onderzoek naar de stikstofdepositie van de twee planalternatieven heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de in het plangebied van de bestemmingsplannen aanwezige ecologische waarden en zijn de effecten van de bestemmingsplannen onderzocht. Hiertoe is zowel veldonderzoek, als bureauonderzoek uitgevoerd. Voor het voorkeursalternatief is onderzocht welke effecten op de in het gebied aanwezige flora- en fauna soorten verwacht kunnen worden.

3 Aanvullend onderzoek naar alternatieven

3.1 Beschrijving onderzochte alternatieven

In dit hoofdstuk is aangegeven welke alternatieven er ten behoeve van de bestemmingsplannen zijn onderzocht. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de alternatieven die in het MER van oktober 2012 zijn onderzocht en de (nieuwe) alternatieven die ten behoeve van de aanvulling op het MER zijn onderzocht

3.1.1 Onderzochte alternatieven in het MER van oktober 2012

In het MER van oktober 2012 zijn twee alternatieven onderzocht, te weten een maximaal alternatief en een realistisch scenario. Tevens is het effect van een mitigerende maatregel bepaald.

In het MER van oktober 2012 werd uitgegaan van de volgende uitgangspunten¹:

- *Grondgebonden agrarische bedrijven* kunnen onder voorwaarden, middels gebruikmaking van een wijzigingsbevoegdheid, hun bouwvlak van vorm veranderen en/of uitbreiden tot maximaal 2 hectare;
- *Niet-grondgebonden agrarische bedrijven* kunnen omschakelen naar grondgebonden agrarische bedrijven.
- *Intensieve veehouderijen* krijgen binnen de bestemmingsplannen geen uitbreidingsmogelijkheden qua vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak, binnen het toegekende bouwvlak kunnen zij wel uitbreiden;
- Het Steenbergse Westland is een *Vestigingsgebied Glastuinbouw*. Het bestaande glastuinbouwgebied wordt volledig in de bestemmingsplannen opgenomen;
- glastuinbouwbedrijven uit het Steenbergse Westland kunnen niet omschakelen.
- *Solitair gelegen glastuinbouwbedrijven* krijgen binnen de bestemmingsplannen geen uitbreidingsmogelijkheden qua vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak;
- *Overige niet grondgebonden agrarische bedrijven* krijgen binnen de bestemmingsplannen geen uitbreidingsmogelijkheden qua vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak;
- *Burgerwoningen en niet-agrarische bedrijven* kunnen omschakelen naar een volwaardig grondgebonden agrarisch bedrijf, maar omschakeling naar grondgebonden veehouderij is uitgesloten;
- de hervestiging van of omschakeling naar een (ander) *niet-grondgebonden agrarisch bedrijf* (*intensieve veehouderij, glastuinbouwbedrijf of een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf* wordt niet mogelijk gemaakt;
- Er worden geen *duurzame locaties* voor de intensieve veehouderij in de bestemmingsplannen opgenomen.
- Omschakeling naar agrarische bedrijven is niet toegestaan in de zone buitendijks gelegen (buitendijks gelegen gebied rondom de Vliet);

Deze uitgangspunten liggen ten grondslag aan zowel het maximale als het realistische scenario, waarvan de effecten zijn onderzocht in het MER van oktober 2012. Het verschil tussen beide scenario's is dat in het maximale scenario het uitgangspunt is dat maximaal gebruik zal worden gemaakt van de planologische ruimte, terwijl in het realistisch scenario op basis van een trendanalyse van de landbouweconomische ontwikkeling, een modelmatige (realistisch te verwachten) groei is gesimuleerd en beoordeeld op effecten.

Omdat het onderzoek naar de stikstofdepositie van de in het MER (oktober 2012) onderzochte alternatieven uitwees dat op grond van deze uitgangspunten in het maximale scenario significant negatieve effecten op Natura 2000-gebied(en) niet konden worden uitgesloten is een mitigerende maatregel voorgesteld (en overgenomen in het bestemmingsplan Dinteloord- en Prinsenland).

¹ Aangezien de nieuwe alternatieven alleen verschillen in landbouwkundige uitgangspunten, zijn alleen de uitgangspunten ten aanzien van de agrarische bedrijvigheid hier genoemd.

Deze mitigerende maatregel hield in dat binnen een zone van 500m vanaf de grens van het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak de uitbreidingsruimte van grondgebonden veehouderijen en intensieve veehouderijen beperkt werd tot maximaal de omvang van het huidige (toegekende) bouwvlak, hierbij dus eveneens rekening houdend met de vigerende planologische rechten.

Voor dit alternatief (inclusief zoneringsmaatregel) is vervolgens onderzocht in hoeverre significant negatieve effecten uit te sluiten waren. De maatregel bleek het gewenste effect te hebben op de onderzochte gebieden. De Commissie m.e.r. was echter van oordeel dat ook de Kalmthoutse Heide en Brabantse Wal nader beschouwd dienden te worden in het onderzoek.

3.1.2 Onderzochte alternatieven ten behoeve van de aanvulling MER

Het bevoegd gezag heeft er gezien voorgaande conclusies en het advies van de Commissie m.e.r. voor gekozen om twee nieuwe alternatieven te onderzoeken.

'Voorkeursalternatief 1'

Het eerste alternatief betreft een scenario waarbij wel de omschakelingsmogelijkheden (van overig niet grondgebonden bedrijven, naar grondgebonden agrarische bedrijven) blijven bestaan, maar niet de bevoegdheid om het agrarisch bouwvlak van grondgebonden veehouderij bedrijven te wijzigen/ vergroten naar 2 hectare. Anders gezegd, in dit alternatief/scenario kunnen grondgebonden veehouderij bedrijven hun bouwvlak niet verder uitbreiden dan het bij recht toegekende bouwvlak. Binnen de bestaande agrarische bouwvlakken is elke vorm van grondgebonden agrarisch bedrijf toegestaan, tenzij er een aanduiding intensieve veehouderij of glastuinbouw is opgenomen. Er is gerekend met de ruimte binnen de bestaande agrarische bouwvlakken. Het betreft alle agrarische bouwvlakken binnen het plangebied.

Dit nieuwe voorkeursalternatief wordt in deze aanvulling 'Voorkeursalternatief 1' genoemd.

Het voorkeursalternatief 1 staat hiermee min of meer op gelijke voet met de bij recht toegekende planologische mogelijkheden op grond van de vigerende bestemmingsplannen.

'Voorkeursalternatief 2'

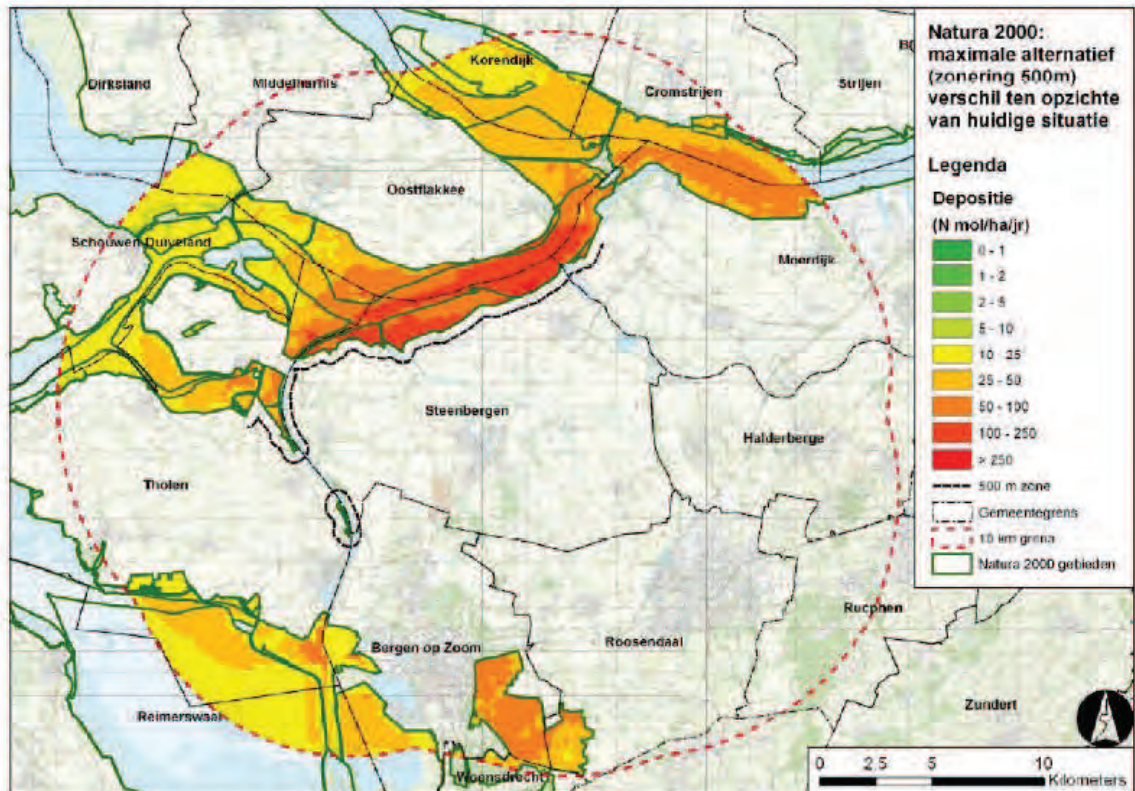
Het tweede (voorkeurs) alternatief, dat werd doorgerekend omdat de stikstofdepositie in voorkeursalternatief 1 nog niet voldoende was teruggebracht, betreft een alternatief waarbij binnen een agrarisch bouwvlak niet kan worden omgeschakeld van een grondgebonden agrarisch bedrijf, niet zijnde een grondgebonden veehouderij naar een agrarisch bedrijf in de vorm van een grondgebonden veehouderij. Tevens wordt het toevoegen van nieuw nevenfuncties voor grondgebonden agrarische activiteiten voor het houden van dieren niet toegestaan. De bestaande bedrijven met vee (BVB-bestand) kunnen het bestaande agrarische bouwvlak blijven benutten voor het houden van vee. Dit geldt zowel voor de bestaande intensieve veehouderijen als de bestaande grondgebonden agrarische veehouderijen. Er is gerekend met de oppervlakte van de bestaande bouwblokken van de bedrijven opgenomen in het BVB-bestand.

3.2 Passende beoordeling (nieuwe) alternatieven op basis van art 19 kd Nbw (oud)

Op basis van het MER van oktober 2012 was de verwachting dat significant negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden reeds konden worden uitgesloten. Naar het oordeel van de Commissie kon dit voor de Brabantse Wal en Kalmthoutse Heide nog niet. Deze onzekerheid vormde mogelijk een belemmering voor de juridische uitvoerbaarheid van de bestemmingsplannen buitengebied van de gemeente Steenbergen.

Daarom heeft het bevoegd gezag besloten de aanbevelingen van de Commissie m.e.r. over te nemen, nieuwe alternatieven te onderzoeken en het onderzoek uit te breiden naar een ruimer gebied. In de effectbeoordeling van de twee nieuwe alternatieven is onderscheid gemaakt tussen habitattypen (paragraaf 3.2.1) en (habitat)soorten (zie paragraaf 3.2.2).

Figuur 3.1. geeft de planbijdrage van het bestemmingsplan op basis van de uitgangspunten van het bestemmingsplan inclusief de vertaling van de voorgestelde mitigerende maatregel, zoals onderzocht in het MER van oktober 2012 en vastgelegd in het bestemmingsplan buitengebied Dinteloord en Prinsenland. Deze figuur kan worden gebruikt om het verschil in effecten tussen de verschillende alternatieven inzichtelijk te maken.

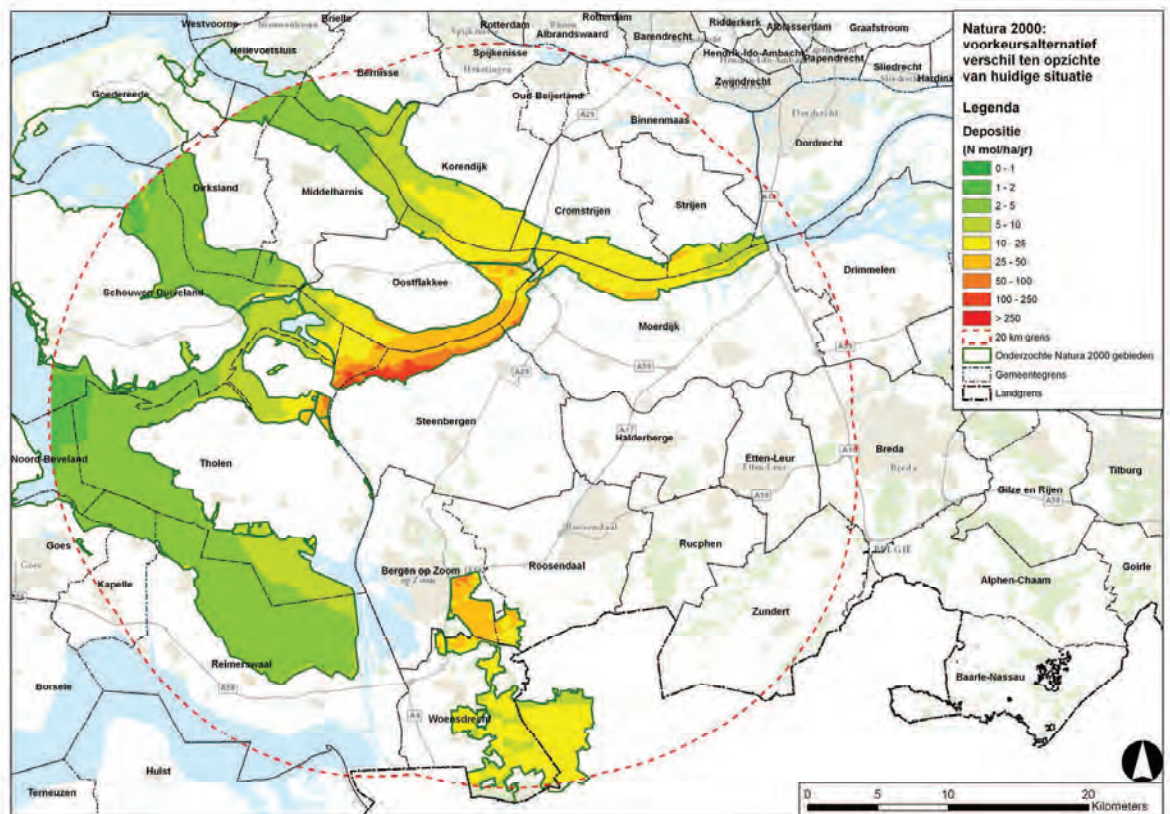

Figuur 3.1 Maximale stikstofbijdrage (molN/ha/jr) maximale scenario met 500m zonering N2000 Krammer - Volkerak ten opzichte van de feitelijke situatie 2012 (Oranjewoud, oktober 2012).

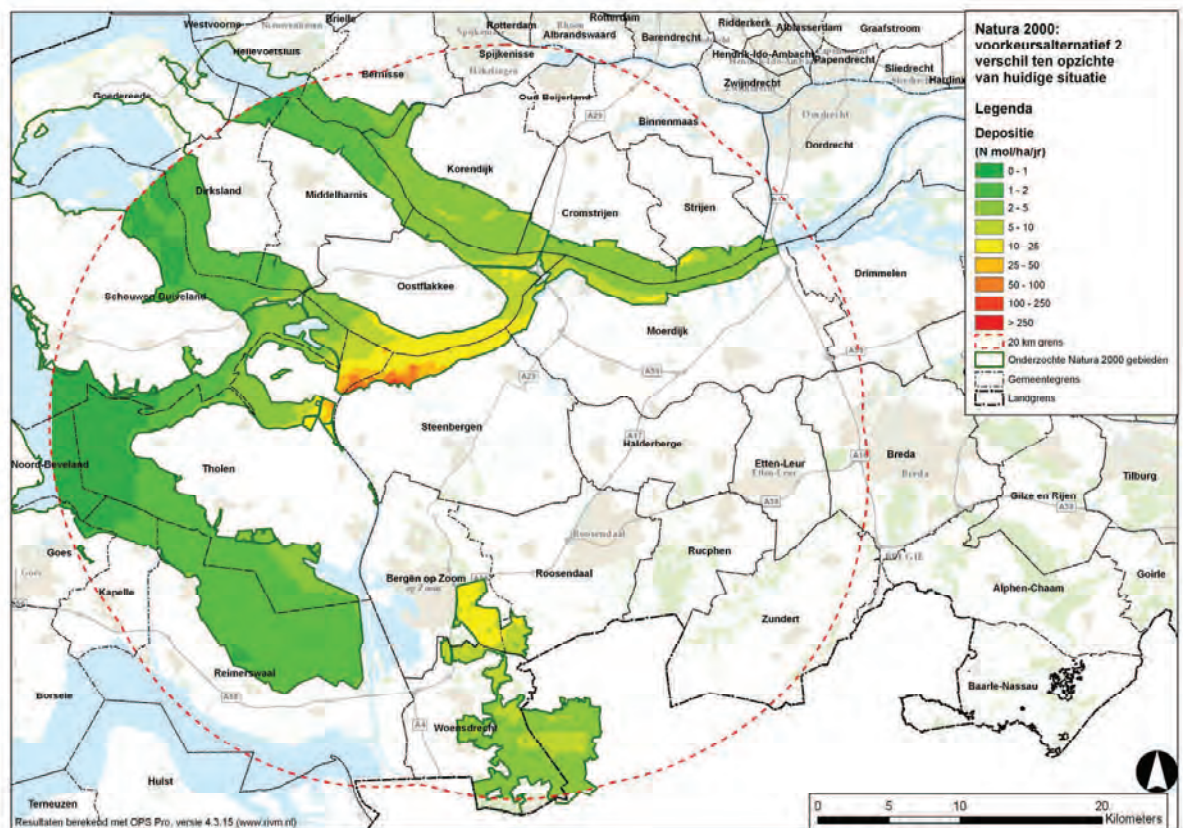
Op grond van de in 3.1.2. aangegeven uitgangspunten zijn, ten behoeve van onderhavige aanvulling op het MER, de effecten (stikstofdepositie) bepaald van de nieuwe voorkeursalternatieven. Bij dit onderzoek is conform aanbevelingen rekening gehouden met een ruimer onderzoeksgebied (tot 20 kilometer van de plangrens). De Natura 2000-gebieden Brabantse Wal, Kalmthoutse Heide en Oosterschelde vallen hiermee binnen het onderzoeksgebied.

In eerste instantie zijn voor voorkeursalternatief 1 de effecten bepaald. De bijdrage van voorkeursalternatief 1 aan de stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden is weergegeven in figuur 3.2. Aangezien de conclusie moest worden getrokken dat, vanwege een te hoge depositie op Natura 2000-gebied Brabantse Wal en de Kalmthoutse Heide significant negatieve effecten niet konden worden uitgesloten, is besloten een voorkeursalternatief 2 onderzoeken.

Binnen voorkeursalternatief 2 is de ontwikkelingsruimte voor de landbouw nog verder ingeperkt. Zie figuur 3.3 voor de bijdrage van voorkeursalternatief 2 aan de stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Hoewel een duidelijke afname waarneembaar is van de stikstofdepositie ten opzichte van de eerder onderzochte alternatieven, blijft er in alle gevallen sprake van een toename van stikstofdepositie, uitgaande van maximale invulling van het planvoornemen.

Figuur 3.2 Maximale stikstofbijdrage (molN/ha/jr) voorkeursalternatief 1 opzichte van de feitelijke situatie 2012. (Oranjewoud, april 2013)

Figuur 3.3 Maximale stikstofbijdrage (molN/ha/jr) voorkeursalternatief 2 opzichte van de feitelijke situatie 2012. (Oranjewoud, april 2013)

3.2.1 *Passende beoordeling habitattypen vka 2*

Hoewel significant negatieve effecten voor de meeste gebieden kunnen worden uitgesloten, is de absolute toename (van 6 mol/ha/jr) op de plangrens van het Natura 2000-gebied Brabantse Wal nog steeds te hoog (Voorkeursalternatief 2). Voor dit gebied kunnen significant negatieve effecten niet worden uitgesloten, aangezien zich in dit gebied voor stikstof gevoelige soorten bevinden die zich in een overspannen situatie bevinden. Deze conclusie gaat ook op voor de Kalmthoutse Heide, dat ecologisch gezien vergelijkbaar is met de Brabantse Wal en op dezelfde afstand ligt.

3.2.2 *Passende beoordeling (habitat)soorten vka 2*

Van een (beperkt) aantal soorten zijn de leefgebieden stikstofgevoelig of is stikstof relevant voor de kwaliteit van het leefgebied. Krammer Volkerak, Grevelingen, Oosterschelde en Haringvliet hebben nog de meeste soorten waarvan het leefgebied gevoelig is. In het Natura 2000-gebied Markiezaat betreft het maar drie soorten.

Alleen in het Natura 2000-gebied Hollands Diep speelt stikstof geen rol bij het bepalen van de natuurlijke kenmerken van de leefgebieden van de niet-broedvogels. Negatieve effecten als gevolg van de bestemmingsplannen Buitengebied Steenberg op de instandhoudingsdoelen voor de niet-broedvogels zijn daarmee uit te sluiten voor het Hollands Diep.

Voor de Oosterschelde zijn significant negatieve effecten op de leefgebieden van vogels als gevolg van stikstofdepositie eveneens uit te sluiten. Het belaste gebied betreft maar een gedeelte van het Natura 2000-gebied. Als gekeken wordt naar het type leefgebied waar de soorten kunnen voorkomen, is maar een beperkt aantal typen stikstofgevoelig. Bovendien bevindt alleen het leefgebied met de laagste KDW zich boven de achtergrondwaarden, maar van de meeste typen leefgebied ligt de KDW boven de achtergrondwaarde zodat voor het grootste oppervlakte van de stikstofgevoelige type leefgebied er geen sprake is van een overspannen situatie. Bovendien zijn andere sleutelfactoren essentieel voor het realiseren van het instandhoudingsdoel, namelijk de aanwezigheid van groot open water, met luwe gebieden en voldoende voedsel.

De leefgebieden van de gewone zeehond en de Noordse woelmuis in het Natura 2000-gebied Oosterschelde (habitatsoorten) zijn niet gevoelig voor stikstofdepositie. De (uitbreiding van de) agrarische activiteiten leiden daarom niet tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van de leefgebieden van beide habitatsoorten. Andere factoren dan stikstofdepositie leiden niet tot effecten gezien de afstand tot het plangebied.

Van de habitatsoorten is alleen de Groenknolorchis gevoelig voor stikstof en het Natura 2000-gebied Grevelingen is aangewezen voor deze plantensoort. De soort komt voor in een aantal deelgebieden in de Grevelingen.

Omdat de habitattypen zich in deze deelgebieden niet in een overspannen situatie bevinden, is er van uitgegaan dat de standplaats van deze soort zich ook niet in een overspannen situatie bevindt en dat de planbijdrage niet leidt tot een overspannen situatie. Bovendien heeft de groenknolorchis zich in de afgelopen decennia weten te vestigen op plekken waarvan de soort in het verleden niet vermeld is (RWS, 2009). De achtergrondwaarden blijken geen beperkende factor te vormen voor de verspreiding. Daarnaast zijn andere ecologische sleutelfactoren essentieel voor het behalen van het instandhoudingsdoel en bepalend voor de natuurlijke kenmerken van de standplaats. Specifiek in de Grevelingen komt de groenknolorchis voor op plaatsen waar zoet water, dat is gestagneerd achter een stuifdijkje, horizontaal langzaam afvloeit naar het meer (RWS, 2009). De planbijdrage heeft daarom geen negatief effect op de natuurlijke kenmerken van de standplaats van deze habitatsoort.

Voor het Krammer Volkerak, Grevelingen, Haringvliet en Markiezaat zijn significant negatieve effecten op de leefgebieden van vogels uit te sluiten. Het belaste gebied betreft maar een gedeelte van de Natura 2000-gebieden. Als gekeken naar wordt naar het type leefgebied waar de soorten kunnen voorkomen, is maar een beperkt aantal typen stikstofgevoelig. Bovendien bevindt alleen het leefgebied met de laagste KDW zich boven de achtergrondwaarden, maar van de meeste typen leefgebied ligt de KDW boven de achtergrondwaarde zodat voor het grootste oppervlak van de stikstofgevoelige type leefgebied er geen sprake is van een overspannen situatie. Bovendien zijn andere sleutelfactoren essentieel voor het realiseren van het instandhoudingsdoel, namelijk de aanwezigheid van groot open water, met luwe gebieden en voldoende voedsel.

3.3 Haalbaarheid onderzochte alternatieven (vka 1 en vka 2)

Op grond van het gestelde in paragraaf 3.2. en de passende beoordeling conform Natuurbeschermingwet 1998 (oud) dient de conclusie te worden getrokken dat (ook) de in het kader van de aanvulling onderzochte voorkeursalternatieven, juridisch niet houdbaar zijn, gezien het feit dat significant negatieve effecten (nog steeds) niet kunnen worden uitgesloten.

Op grond van voorgaande én de verwachting dat het nog verder inperken van de planologische ontwikkelingsruimte (bijvoorbeeld begrenzen van het agrarisch bouwvlak op stalniveau) kan leiden tot (vele) planschade claims, kan gesteld worden dat er voor de gemeente Steenbergen geen realistische alternatieven voorhanden zijn om invulling te geven aan de planologische en economisch noodzakelijke ontwikkelingsruimte voor de agrarische sector.

Hierbij zij opgemerkt dat de effecten telkens zijn bepaald rekening houdend met een maximale invulling van het planvoornemen en een vergelijking met de referentiesituatie 2012. Hierna, in hoofdstuk 4, wordt beargumenteerd dat de wijziging van de Natuurbeschermingwet 1998, noopt tot een andere wijze van beoordelen en andere conclusies ten aanzien van de significantie van effecten.

4 Wijziging van art 19kd Nbw (nieuw)

Op 25 april 2013 is een belangrijke wijziging in de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden. Alvorens verder in te gaan op het beoordelen van de effecten die het bestemmingsplan mogelijk kan hebben ten aanzien van stikstofdepositie is het zinvol om in te gaan op het verschil tussen art 19 kd Nbw (oud) en art 19 kd (nieuw) van de Natuurbeschermingswet.

4.1 Toelichting wijziging

Allereerst wordt door toepassing te geven aan art. 19 kd (nieuw) de reikwijdte van art 19kd uitgebreid naar art 19j. Art 19j is het kader voor plannen, zoals bestemmingsplannen. Art 19 kd, onder 1 (nieuw) houdt in dat onder *significante gevolgen* als bedoeld in de art 19d, eerste lid, en 19j, tweede lid *niet* worden verstaan de gevolgen van een handeling, onderscheidenlijk de in het plan voorziene activiteiten, door het veroorzaken van stikstofdepositie op voor stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000 gebied in bepaalde gevallen.

Op grond van art 19 kd (nieuw) wordt nu, naast een handeling die werd verricht op de referentiedatum, ook 'het plan dat van toepassing was op de referentiedatum, dat sedertdien niet of niet in betekenende mate is gewijzigd' beschouwd als een hierboven bedoeld geval.

De beoordeling van het bestemmingsplan op grond van art 19kd Nbw (nieuw) houdt in dit geval (ook) in dat wanneer een voorgenomen plan minder ruimte biedt voor stikstofdepositie veroorzakende activiteiten dan een voorloper van dat plan, gesteld kan worden dat het voorgenomen plan per definitie "niet of niet in betekenende mate is gewijzigd". Daarnaast mag het (vigerende) plan in vergelijking met de referentiedatum per saldo geen toename van de stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitats hebben veroorzaakt.

Anders gezegd, geen significante gevolgen hebbend, en (dus) uitgezonderd van een passende beoordeling, zijn die plannen die niet in betekenende mate gewijzigd zijn (of zullen wijzigen) en waarvan vastgesteld kan worden dat het (oude) plan per saldo geen toename van stikstofdepositie tot gevolg heeft gehad.

Onduidelijk is nog op welke manier de stikstofdepositie ten tijde van de referentiedatum (2004) dient te worden bepaald. Er zijn ten minste drie mogelijkheden denkbaar:

- de feitelijke stikstofdepositie op de referentiedatum wordt berekend;
- de vergunde stikstofdepositie op de referentiedatum wordt berekend;
- de maximale stikstofdepositie op grond van de ten tijde van de referentiedatum vigerende bestemmingsplannen wordt berekend;

Uit een recent toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. ten aanzien van het MER bestemmingsplan buitengebied Breda Noord wordt de volgende interpretatie gegeven:

"Gelet op de meest waarschijnlijke bedoelingen van de wetgever gaat de Commissie er voorlopig vanuit dat de effecten van stikstofdepositie als gevolg van plannen moeten worden vergeleken met het vigerende planologische kader".

Hierbij gaat de Commissie m.e.r. er vanuit dat, ten aanzien van het onderdeel stikstof, voor nieuwe plannen (tenminste) een vergelijking moet worden gemaakt met de vigerende bestemmingsplannen.

Aanvullend kan op grond van art 19 kd Nbw (nieuw) worden beredeneerd dat ook beoordeeld zou moeten worden welke gevolgen het vigerende plan heeft gehad. Indien blijkt dat het vigerende plan, ten opzichte van de referentiedatum, niet tot een toename van stikstofdepositie heeft geleid, kan gesteld worden dat een nieuw vast te stellen bestemmingsplan, zolang het niet in betekenende mate is gewijzigd ten opzichte van het vigerende plan, juridisch gezien per definitie geen significante gevolgen heeft.

4.2 Juridische beoordeling effecten bestemmingsplan op grond van art 19kd Nbw (nieuw)

Allereerst dient te worden onderzocht of de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg niet in betekende mate zijn gewijzigd (of zullen wijzigen) en er ten opzichte van de referentiedatum 2004 geen toename van stikstofdepositie heeft plaatsgevonden.

Niet in betekende mate gewijzigd

Om vast te stellen dat de nieuwe bestemmingsplannen buitengebied Steenberg *niet in betekende mate gewijzigd zijn* beginnen is een vergelijking noodzakelijk tussen de vigerende bestemmingsplannen in het buitengebied van Steenberg (2004) en de nieuw vast te stellen bestemmingsplannen buitengebied.

In Bijlage 1 (tabel) is een vergelijking gemaakt tussen de vigerende bestemmingsplannen en de nieuw vast te stellen bestemmingsplannen. Uit de vergelijking blijkt duidelijk dat de nieuw vast te stellen bestemmingsplannen (veel) meer waarborgen bieden ten aanzien van activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken, dan de vigerende plannen. Zo wordt de omschakeling van een grondgebonden agrarisch bedrijf naar een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf in de nieuwe plannen niet toegestaan, terwijl dit op grond van de oude plannen nog wel (direct) mogelijk was. Bouwvlak vergroting van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf (waaronder intensieve veehouderijen) wordt in de nieuwe bestemmingsplannen niet toegestaan, terwijl dit in de vigerende bestemmingsplannen (bij gebruikmaking van wijzigingsbevoegdheid) wel mogelijk was.

Hiermee voldoen de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg aan de voorwaarde van art 19 kd (nieuw), onder 1, sub a dat de bestemmingsplannen niet in betekende mate zijn gewijzigd.

Geen toename stikstofdepositie

Hiermee staat echter nog niet vast of de vigerende bestemmingsplannen niet hebben geleid en de vast te stellen bestemmingsplannen niet zullen leiden tot een toename van de stikstofdepositie.

Toch kan beargumenteerd worden dat (sinds 2004) de vigerende plannen *niet* hebben geleid tot een *toename van de stikstofdepositie* op de omliggende Natura 2000-gebieden, maar juist tot een afname.

In de gemeente Steenberg zijn sinds 2004 (bron CBS, 2013) vier bedrijven met rundvee gestopt, twee bedrijven met geiten gestopt, en twee bedrijven met kippen gestopt. Het aantal bedrijven met paarden en pony's is met 12 afgenomen. Het aantal stuks rundvee in Steenberg is sinds 2004 vrijwel gelijk gebleven (toename van 65 stuks). Dit zelfde geldt voor het aantal geiten en het aantal schapen. Het aantal paarden en pony's is met bijna 100 afgenomen. Het aantal kippen is met circa 95.000 stuks afgenomen.

Sinds 2004 (CBS, 2013) zijn er twee bedrijven met varkens bijgekomen. Dit heeft onder meer geleid tot een toename van het aantal varkens met circa 10.000 stuks. Het aantal m2 glastuinbouw is sinds 2004 verdubbeld. Het aantal bedrijven met glastuinbouw is met 5 stuks afgenomen.

Bedrijven die in de periode 2004 tot 2012 hebben uitgebreid moesten voor het verkrijgen van een vergunning voldoen aan de vereisten van de Natuurbeschermingswet (oud). Per saldo kon er daardoor juridisch gezien geen sprake zijn van een (niet toelaatbare) toename van stikstofdepositie. Emissiearme(re) stallen maakten het daarbij evenwel mogelijk dat met dezelfde hoeveelheid stikstofemissie meer dieren gehouden konden worden.

Gezien bovenstaande schets van de ontwikkeling in de landbouw ten gevolge van de bestemmingsplannen, is het dus zeer aannemelijk dat de vigerende bestemmingsplannen per saldo niet hebben geleid tot een toename van stikstofdepositie om de omliggende Natura 2000-gebieden.

Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarde van art 19 kd (nieuw), onder 1, sub a, dat 'sedertdien per saldo geen toename van stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitats is veroorzaakt'.

Ook wanneer de vergelijking wordt gemaakt tussen het nieuwe planologische kader (de vast te stellen bestemmingsplannen) en het oude planologische kader (de vigerende bestemmingsplannen), is het evident dat er geen sprake kan zijn van een toename van de stikstofdepositie. Immers de vast te stellen bestemmingsplannen bieden aanzienlijk minder ruimte voor ontwikkelingen die een mogelijke toename van stikstofdepositie tot gevolg hebben.

Conclusie

Er wordt in juridische zin voldaan aan de criteria 'niet in betekende mate gewijzigd' en 'heeft sedertdien per saldo geen toename van stikstofdepositiesite plaatsgevonden'. Gesteld kan worden dat op grond van art 19 kd Natuurbeschermingswet (nieuw) er geen sprake is van significant negatieve gevolgen als gevolg van de bestemmingsplannen buitengebied Steenbergen.

5 Voorkeursalternatief

5.1 Totstandkoming voorkeursalternatief

De basis voor het voorkeursalternatief zijn de ontwerp plannen buitengebied Steenberg en Dinteloord en Prinsenland. Deze ontwerp plannen zijn op enkele punten aangescherpt vanwege ingekomen zienswijzen van onder meer de provincie Noord-Brabant en de Stichting Sirene. De aanscherpingen hebben hoofdzakelijk betrekking op het beter aansluiten op (toekomstige wijzigingen in) de Verordening Ruimte, het bieden van een robuustere bescherming van natuurwaarden en het zoveel mogelijk voorkomen van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden.

5.2 Beschrijving voorkeursalternatief

De effecten van de ontwerp plannen buitengebied Steenberg en Dinteloord en Prinsenland zijn beschreven in het MER van oktober 2012. De uitgangspunten van het voorkeursalternatief (zijnde de aangepaste ontwerpplannen) komen grotendeels overeen met de ontwerp plannen die ter inzage zijn gelegd.

De belangrijkste aanpassingen/aanscherpingen betreffen:

- in bedrijfsgebouwen ten behoeve van grondgebonden veehouderijactiviteiten mag binnen de gebouwen maximaal 1 bouwlaag worden gebruikt voor het houden van dieren, met uitzondering van grondgebonden volière- en scharrelstallen voor legkippen waar maximaal 2 bouwlagen gebruikt mogen worden;
- grondgebonden agrarische bedrijven met vee kunnen middels een wijzigingsbevoegdheid groeien tot maximaal 1,5 hectare. Dit is eveneens in overeenstemming met de wijziging van de provinciale Verordening Ruimte (Wijziging Verordening ruimte 2012, zorgvuldige Veehouderij);
- bij enkele afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden, anders dan bij bestaande agrarische bedrijven, wordt het bedrijfsmatig houden van dieren in de vorm van een paardenhouderij, agrarisch verwant bedrijf / agrarisch technisch hulpbedrijf, kinderboerderij en zorgboerderij uitgezonderd. Bij of op de locatie van een (voormalig) glastuinbouwbedrijf buiten het Steenbergse Westland is het bedrijfsmatig houden van dieren niet toegestaan;
- de milieuzone – kwetsbaar gebied uit het ontwerp bestemmingsplan wordt niet langer opgenomen.
- Aanpassingen/aanscherpingen van de regels ten behoeve van een (betere) bescherming van de EHS en de Groenblauwe Mantel (zie paragraaf 5.2.2).

5.2.1 *Aanscherping planregels om ongewenste groei van het aantal dieren te voorkomen*

Verder is er nog een aantal andere aanscherpingen toegepast om een ongewenste groei van het aantal dieren (als nevenfunctie) te voorkomen:

- Een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf kan niet wijzigen in een bedrijf (agrarisch technisch hulpbedrijf / agrarisch verwant bedrijf, paardenhouderij, kinderboerderij en zorgboerderij) waar dieren worden gehouden.
- Bij een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf worden geen nevenfuncties(kinderboerderij, zorgboerderij en agrarisch technisch hulpbedrijf / agrarisch verwant bedrijf) toegestaan voor het bedrijfsmatig houden van dieren. Bij de overige grondgebonden agrarische bedrijven wordt opgenomen dat bij een nevenfunctie (kinderboerderij, zorgboerderij en agrarisch technisch hulpbedrijf / agrarisch verwant bedrijf) het bedrijfsmatig houden van dieren binnen het agrarisch bouwvlak moet plaatsvinden.

- Een nieuwvestiging van een paardenhouderij op een voormalig agrarisch bouwblok (wijzigingsbevoegdheid) wordt beperkt tot maximaal de omvang van het bestaande bouwblok. Dit bouwblok kan niet worden vergroot; de nieuwvestiging van een paardenhouderij op een voormalig agrarisch bouwblok is niet toegestaan bij een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf; een nevenfunctie paardenhouderij is niet toegestaan bij een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf.
- Er wordt opgenomen dat het vergroten van het bouwvlak van een agrarisch verwant bedrijf en agrarisch technisch hulpbedrijf niet is toegestaan ten behoeve van een bedrijf voor het houden van dieren.
- Er wordt opgenomen dat de niet-agrarische bedrijven middels een wijzigingsbevoegdheid niet kunnen veranderen in een bedrijf voor het houden van dieren.
- Bij de recreatieve bestemmingen en de molens worden geen recreatieve nevenfuncties toegestaan voor het bedrijfsmatig houden van dieren.
- De omschakeling naar kleinschalige recreatie en maatschappelijke voorzieningen waarbij bedrijfsmatig dieren worden gehouden is enkel toegestaan op een agrarisch bedrijf waar het bedrijfsmatig houden van dieren is toegestaan.

5.2.2 Aanscherping planregels ten behoeve van bescherming EHS en Groenblauwe Mantel

Ten aanzien van (een betere) bescherming van de EHS en de Groenblauwe Mantel zijn de volgende wijzigingen/aanscherpingen uitgevoerd.

- De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten;
- Afwijkingen en wijzigingen zijn niet toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur;
- De ecologische hoofdstructuur maakt geen onderdeel uit van de bestemming Agrarisch met waarden – Landschapswaarden. De ecologische hoofdstructuur maakt onderdeel uit van de bestemming 6 Agrarisch met waarden – Natuur- en Landschapswaarden. De ecologische hoofdstructuur is met name ook beschermd binnen de bestemmingen Natuur, Water, Verkeer. In het vast te stellen bestemmingsplan wordt een aparte aanduiding voor de ecologische hoofdstructuur en een aparte aanduiding voor de Groenblauwe mantel opgenomen. Daarnaast zijn de attentiegebieden EHS, beheergebieden EHS, zoekgebieden ecologische verbindingzones, etc., conform de Verordening Ruimte 2012 ook specifiek aangeduid;
- Er zijn geen teeltondersteunende voorzieningen mogelijk binnen de ecologische hoofdstructuur;
- Afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden voor de gronden buiten het bouwvlak, maar binnen de Groenblauwe mantel gaan gepaard met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

- Binnen de Groenblauwe mantel is de omvang van functies afgestemd op de provinciale Verordening ruimte 2012;
- Afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden binnen de Groenblauwe mantel gaan gepaard met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

6 Effectbeschrijving voorkeursalternatief

In voorgaand hoofdstuk is aangegeven op welke wijze de bestemmingsplannen zijn aangepast en aangescherpt. In dit hoofdstuk worden de effecten van het nieuwe voorkeursalternatief beschreven voor de onderdelen stikstof (paragraaf 6.1) en natuurwaarden (paragraaf 6.2). In paragraaf 6.3 is onderzocht of het nieuwe voorkeursalternatief voor de overige milieuaspecten niet leidt tot andere of ernstigere milieugevolgen.

6.1 Effectbeoordeling stikstof

Hoewel in hoofdstuk vier is beargumenteerd dat er als gevolg van de bestemmingsplannen buitengebied juridisch gezien geen sprake is van significant negatieve effecten in de zin van de natuurbeschermingswet 1998 (nieuw), zal in het kader van het MER (mogelijk) nog steeds een beoordeling van de (maximale) stikstofdepositie dienen plaats te vinden.

Om de stikstofdepositie als gevolg van de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg te kunnen vergelijken met de stikstofdepositie in de referentiesituatie (2004) is een vergelijking noodzakelijk met de planologische referentiesituatie 2004.

Nieuwe bestemmingsplannen (maximale planinvulling) vs maximale planinvulling 2004

Zoals in hoofdstuk vier reeds is aangegeven is evident dat de nieuw vast te stellen bestemmingsplannen buitengebied (veel) minder potentiële ontwikkelingsruimte bieden voor activiteiten die tot een toename van stikstofdepositie kunnen leiden dan de vigerende bestemmingsplannen.

Op grond daarvan kan gesteld worden dat de maximale stikstofdepositie als gevolg van de nieuwe bestemmingsplannen in vergelijking met de maximale stikstofdepositie ten gevolge van de vigerende bestemmingsplannen op de referentiedatum 2004, lager is. Er is in dit geval sprake van een negatieve (te berekenen) maximale planbijdrage.

Dit betekent concreet dat er sprake is van een positieve beoordeling van het planvoornemen ten aanzien van het aspect stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Het voorkeursalternatief scoort een '+' (voor beoordelingsmethodiek, zie MER oktober 2012).

6.2 Effectbeoordeling onderdeel flora- en fauna

Ten behoeve van de onderbouwing van de bestemmingsplannen buitengebied en de aanvulling op het MER van oktober 2012 heeft een veldinventarisatie en bureaustudie plaatsgevonden. Het uitgebreide rapport is opgenomen in bijlage 2 van deze aanvulling. Hieronder wordt alleen ingegaan op de effecten. Een uitgebreide beschrijving van de in het plangebied voorkomende natuurwaarden is terug te vinden in de bijlage.

6.2.1 Effectbeoordeling EHS

In de twee bestemmingsgebieden worden bestaande bos- en natuurgebieden die onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur als zodanig bestemd. Er is in het bestemmingsplan buitengebied Steenberg geen ruimte voor (grootschalige of intensieve) ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstellingen voor de (zoekgebied van) EVZ, EHS en beheer/herstel van de waterstructuren en natte natuurplek. Hierdoor blijft het leefgebied van de aanwezige zwaar beschermde soorten Noordse woelmuis en de waterspitsmuis in tact.

Uitbreiding bouwvlakken en verstoring EHS

Er liggen enkele bouwvlakken in of nabij de begrenzing van de EHS. Uitbreiding van deze bouwvlakken kan voor een tijdelijk negatief effect zorgen op de aanwezige EHS-gebieden door verstoring door licht en geluid. Het aantal bedrijven met uitbreidingsmogelijkheden nabij de EHS is echter zeer beperkt.

De vigerende natuurbestemmingen zijn overgenomen, enkele gebieden in handen van natuurbeherende instanties zijn toegevoegd als natuur. Andere gronden behorende tot de EHS en groenblauwe mantel worden aangeduid als agrarisch met natuur en landschapswaarden.

Verschillende nevenfuncties, uitbreidingen van bestaande locaties en vervolfuncties worden niet toegestaan binnen de EHS. Voor de groenblauwe mantel gelden eveneens beperkingen. Het gaat niet enkel om de uitbreiding van bouwvlakken en recreatieve nevenfuncties. Het gaat om alle afwijkingen en wijzigingen in het bestemmingsplan.

In beide bestemmingsplannen zijn ontwikkelingen binnen de EHS-gebieden niet toegestaan. Negatieve effecten op de EHS-gebieden treden alleen op wanneer er uitbreidingen plaatsvinden van bouwvlakken die zeer nabij EHS-gebieden liggen. Deze bouwvlakken zijn beperkt en de verstoring is van tijdelijke aard. Hierdoor worden de wezenlijke kenmerken van de EHS niet aangetast. Doordat (tijdelijke) effecten op de EHS niet uit te sluiten zijn worden beide scenario's als licht negatief beoordeeld.

(Kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen: EHS

In de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg worden kleinschalige recreatieve ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Deze kleinschalige voorzieningen (maximaal 25 kampeervoorzieningen per bedrijf) zijn meestal goed te verenigen met de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, met uitzondering van specifieke gebieden die niet toegankelijk zijn. In de meeste EHS gebieden is recreatief gebruik gereguleerd en blijven bezoekers op de aangegeven paden en wegen.

Indirecte (en onbedoelde) effecten, zoals verstoring en betreding van niet vrij toegankelijke gebieden, zullen zich voornamelijk voor kunnen doen in het maximale scenario, waar sprake is van maximale verbreding van de agrarische activiteiten (hoewel het in theorie onmogelijk is dat maximale intensivering van de veehouderij samengaat met een verdere verbreding van de activiteiten op het zelfde bedrijf, de beschikbare uitbreidingsruimte is immers een beperkende factor om zowel de veehouderij als de nevenactiviteiten in omvang te laten toenemen).

In het realistische scenario is sprake van een lichte toename van de effecten van de recreatieve ontwikkelingen op de EHS. Dit effect is neutraal beoordeeld (0). De versturende effecten van recreatieve ontwikkelingen in het maximale scenario zullen op meerdere locaties plaatsvinden. Echter deze verstoring blijft beperkt waardoor ook dit scenario als enigszins negatief (-) wordt beoordeeld en niet zeer negatief.

Opgemerkt wordt hierbij dat per voorgenomen ontwikkeling in een later stadium van de planontwikkeling de effecten getoetst dienen te worden, waarmee aangenomen kan worden dat de kleinschalige recreatieve ontwikkelingen van het bestemmingsplan niet zullen leiden tot wezenlijke negatieve effecten op de kenmerken en waarden van de EHS.

6.2.2 Effecten beschermde en Rode Lijst soorten

Effecten stikstofdepositie op beschermde en Rode lijstsoorten

De stikstoftoename ten gevolge van de mogelijkheden in het bestemmingsplan zal mogelijk plaatselijk leiden tot een verandering van de soortensamenstelling van de vegetatie. Echter, deze veranderingen zullen niet aan de orde zijn in delen van het plangebied die reeds zeer voedselrijk zijn. Effecten van stikstofdepositie op beschermde soorten worden daarnaast reeds meegenomen bij de beoordeling van de Natura 2000-gebieden waarin veelal de stikstofgevoelige habitats gelegen zijn. De stikstofgevoelige soorten zijn daarbij meegenomen in de beoordeling. Buiten de Natura-2000 gebieden is het effect op stikstofgevoelige soorten naar verwachting beperkt, maar niet geheel uit te sluiten. Het maximale scenario wordt daarom als enigszins negatief (-), het realistische scenario neutraal (0) beoordeeld.

Uitbreiding bouwvlakken: beschermde soorten

De uitbreiding van bouwvlakken kan effecten hebben op de daar eventueel aanwezige beschermde soorten. Op basis van de veldinventarisatie is een eerste inschatting gemaakt van de aanwezige beschermde soorten welke in het plangebied voor kunnen komen. Op voorhand is niet uit te sluiten dat

aanwezige beschermde soorten, of de biotopen van deze soorten, lokaal verloren zullen gaan. De effecten zijn voor het maximale en realistische scenario zijn hierdoor beide als negatief (-) beoordeeld.

De aanwezigheid van beschermde soorten is bij nadere detaillering van onderzoek bij toekomstige ontwikkelingen terug te voeren tot lokale biotopen waar de soorten zich ophouden. Indien nodig zal voor een (uitbreidings)-ontwikkeling een ontheffingstraject Flora- en faunawet moeten worden doorlopen. Een volledige inventarisatie op basis van de soortprotocollen en monitoring van beschermde soorten op de prioritaire ontwikkellocaties zal bijdragen aan het voorkomen van ongewenste situaties van onverwacht opduiken van een soort op een ontwikkellocatie. Hiervan uitgaande is niet de verwachting dat het bestemmingsplan zal leiden tot wezenlijke negatieve effecten op beschermde soorten.

Verstoring door geluid, licht & trilling: beschermde en rode lijstsoorten

Door het gebruik van zowel intensievere of grotere veehouderijen, danwel recreatieve nevenactiviteiten kan verstoring van geluid en licht op beschermde en rode lijst soorten optreden. Bijvoorbeeld door verlichting bij open stalsystemen, paardenbakken of recreatieve activiteiten of door geluid van landbouw- of recreatief verkeer.

De aanlegwerkzaamheden van de uitbreidingen brengen een tijdelijke toename van verstoring van geluid en trilling (heien) met zich mee. Voor de veehouderijen die nabij EHS-gebieden liggen kan deze verstoring leiden tot tijdelijke negatieve effecten op de aanwezige vogels. De effecten zullen zeker niet zeer negatief zijn doordat de verstoring tijdelijk is, en er geschikt leefgebied in de omgeving is om naar uit te wijken en mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om de verstoring te beperken. Bij mitigerende maatregelen kan gedacht worden aan werken buiten het kwetsbare seizoen, dus in de maanden augustus en september. Zowel de effecten van agrarische activiteiten in het maximale scenario, als van recreatieve activiteiten in het reële scenario op beschermde en rode lijst soorten zijn enigszins negatief (-) beoordeeld.

(Kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen: beschermde en Rode lijstsoorten

In het bestemmingsplan buitengebied worden kleinschalige recreatieve ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Een minicamping mag zowel op het bouwvlak als aansluitend aan het bouwvlak niet binnen de ehs. Een minicamping kan ook bij burgerwoningen. Buitenactiviteiten bij kleinschalige recreatie kan ook aansluitend aan het bouwvlak buiten de EHS. Kleinschalige voorzieningen (kamperen bij de boer) zijn meestal goed te verenigen met de bescherming van (rode lijst) soorten. Eventuele effecten zullen zich voornamelijk voordoen in het maximale scenario, waar sprake is van verbreding van de agrarische activiteiten. Omdat effecten van recreatieve ontwikkelingen in het maximale en realistische scenario op beschermde soorten niet uit te sluiten zijn, zijn beide scenario's enigszins negatief beoordeeld (-).

Beoordeling

De effecten van het maximale en reële scenario op EHS en beschermde en rode lijst soorten is weergegeven in tabel 6.1.

tabel 6.1 Effectenbeoordeling overige ecologische aspecten (buiten Natura 2000)

Aspect	Beeoordelingscriterium	Effecten realistisch scenario	Effecten maximaal scenario
EHS	Ruimtebeslag	-	-
	Verstoring licht, geluid en trilling	-	-
	Verstoring recreatie	-	-
Beschermde en Rode lijst soorten	Stikstofdepositie	0	-
	Uitbreiding bouwvlakken	-	-
	Verstoring door geluid & trilling: beschermde en Rode lijstsoorten	-	-
	(Kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen: beschermde en Rode lijstsoorten	-	-

6.3 Overige wijzigingen in effecten ten opzichte van plan-MER oktober 2012

In deze aanvulling zijn de effecten beschreven van het door de gemeente Steenbergen opgestelde voorkeursalternatief, ten aanzien van de thema's stikstofdepositie en flora- en fauna.

Aangezien de Commissie m.e.r. het effect van hoge teeltondersteunende voorzieningen nader te beschouwen en het voorkeursalternatief ten aanzien van het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen niet is gewijzigd. In het MER van oktober 2012 is beredeneerd dat de verwachting is dat in de toekomst voornamelijk gebruik gemaakt zal worden van lage (<1m) teeltondersteunende voorzieningen. Dit is op basis van nadere beschouwing onjuist beredeneerd. In veel buitengebieden, ook in het buitengebied van Steenbergen, is een toename van het gebruik van alle teeltondersteunende voorzieningen waarneembaar, ook hoge. Deze voorzieningen kunnen de openheid aantasten en een gevoel van landschappelijke verstoring teweegbrengen. Voor de eindbeoordeling van de effecten op de ruimtelijk-visuele kwaliteit heeft bovenstaande geen gevolgen. De beoordeling van het maximale scenario was negatief (--) en het nieuwe voorkeursalternatief brengt hier geen verandering in.

Het in deze aanvulling beschreven voorkeursalternatief leidt voor de overige thema's die in het MER van oktober 2012 zijn beschreven, niet tot andere inzichten en/of andere effecten. Alle effecten blijven binnen de bandbreedte van het eerder uitgevoerde onderzoek. De aanbeveling van de Commissie m.e.r. ten aanzien van het aspect geur wordt overgenomen.

7 Conclusies

Om een drietal redenen is een aanvulling op het ten behoeve van de bestemmingsplannen buitengebied gemeente Steenberg opgestelde plan-MER (Oranjewoud, oktober 2012) opgesteld.

- De Commissie m.e.r vroeg een aanvulling op het MER waarin andere alternatieven werden beschouwd en ook de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden Brabantse Wal en Kalmthoutse Heide werden beschreven;
- Op grond van ingekomen zienswijzen heeft de gemeente besloten aanvullende onderzoek te doen naar de in het plangebied voorkomende Flora- en Fauna en de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Oosterschelde;
- Een wijziging van de Natuurbeschermingswet, in casu art 19 kd, in werking getreden op 25 april 2013 werpt een ander (juridisch) perspectief op de beoordeling van de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Conclusies onderdeel stikstofdepositie

In april 2013 is ten behoeve van de aanvulling op het MER onderzocht in hoeverre er realistische alternatieven bestaan met minder milieugevolgen. dit onderzoek is uitgevoerd conform de juridische kader van de natuurbeschermingswet 1998 (oud). Er zijn twee alternatieven onderzocht. Uit dit aanvullend onderzoek is gebleken dat ook wanneer uitsluitend ontwikkelingsruimte wordt geboden aan bestaande bedrijven met vee, binnen de vigerende bouwvlakken, significant negatieve effecten op de Brabantse Wal en de Kalmthoutse Heide niet uitgesloten kunnen worden.

Hieruit bleek dat er voor de bestemmingsplannen buitengebied geen realistische alternatieven beschikbaar zijn. Het onderzoek is uitgevoerd, rekening houdend met een maximale planinvulling en de effecten zijn onderzocht ten opzichte van referentiejaar 2012.

Op 25 april 2013 is een wijziging van de Natuurbeschermingswet in werking getreden. Op grond van deze wijziging is voor een plan dat sinds 2004 'in niet betekenende mate' is gewijzigd én dat 'sedertdien per saldo geen toename van stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied heeft veroorzaakt, per definitie geen sprake van significante gevolgen, zoals bedoeld in art 19j, tweede lid Natuurbeschermingswet.

Gezien het feit dat in het buitengebied van Steenberg sinds 2004 (CBS Statline 2013) het totaal aantal bedrijven is afgenomen, het aantal dieren vrijwel gelijk is gebleven én aangenomen kan worden dat door gebruikmaking van innovatievere en emissiearmere stalsystemen, mag verondersteld worden dat de stikstofemissies zijn afgenomen. Ook de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zal hierdoor per saldo zijn afgenomen.

Nog niet geheel duidelijk is op welke wijze de stikstofdepositie in het kader van het MER onderzocht dient te worden. Op basis van jurisprudentie moet nog steeds aangenomen worden dat de effecten bij maximale planinvulling onderzocht dienen te worden. Het referentiejaar (de peildatum ten opzichte waarvan de effecten bepaald dienen te worden) verschuift van 2012 naar 2004. De Commissie m.e.r. gaat er vanuit dat, ten aanzien van het onderdeel stikstof, voor nieuwe plannen een vergelijking moet worden gemaakt met de vigerende bestemmingsplannen. Ook het bevoegd gezag van de gemeente Steenberg stelt zich op dit standpunt.

In deze aanvulling is beargumenteerd dat er bij de vergelijking van het planvoornemen met het referentiejaar (2004) geen sprake is van significant negatieve effecten. Hiertoe zijn de vast te stellen bestemmingsplannen buitengebied, vergeleken met de vigerende plannen.

Omdat evident is dat de nieuwe plannen aanzienlijk minder planologische ruimte bieden aan activiteiten die voor een toename van stikstofdepositie kunnen zorgen, bestaat er vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 (nieuw) geen belemmering meer voor de juridische uitvoerbaarheid van de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg.

Hiermee voldoen de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg en Dinteloord en Prinsenland aan de criteria van de gewijzigde Natuurbeschermingswet. Juridisch gezien kan er geen sprake zijn van significant negatieve effecten. Bijgevolg is het uitvoeren van een passende beoordeling strikt genomen niet aan de orde.

Conclusies onderdeel natuurwaarden

Het bestemmingsplan maakt ontwikkelingen binnen de grenzen van de aangewezen natuurgebieden niet mogelijk. Hierdoor is er geen sprake van negatieve effecten door ruimtebeslag. Verstoring door de licht en geluid en eventuele toename van recreatie in het gebied leiden slechts tot zeer beperkte en vaak tijdelijke effecten. De wezenlijke kenmerken van de EHS gebieden worden niet aangetast. Het beschermingsregime van de EHS vormt geen belemmering voor de ontwikkelingen die in het bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt.

Uit de quickscan naar beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet blijkt dat in het plangebied een groot aantal beschermde en strikt beschermde soorten voor zoals o.a. beschermde planten, de steenuil, kiekendief, huismus, vleermuizen, broedvogels, de waterspitsmuis en Noordse Woelmuis.

De ontwikkelingen die mogelijk gemaakt worden in het bestemmingsplan kunnen een effect hebben op de aanwezige beschermde soorten. Indien nodig zal voor een (uitbreidings)-ontwikkeling een ontheffingstraject Flora- en faunawet moeten worden doorlopen. Een volledige inventarisatie op basis van de soortprotocollen en monitoring van beschermde soorten op de prioritaire ontwikkellocaties zal bijdragen aan het voorkomen van ongewenste situaties van onverwacht opduiken van een soort op een ontwikkellocatie. Hiervan uitgaande is niet de verwachting dat het bestemmingsplan zal leiden tot wezenlijke negatieve effecten op beschermde soorten. Het beschermingsregime van de Flora- en faunawet zal, indien de juiste maatregelen genomen worden, geen belemmering vormen voor de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt.

Welke planologische ruimte wordt geboden binnen de verschillende bestemmingsplannen in relatie tot de ammoniakdepositie?						
	Nu vast te stellen bestemmingsplannen buitengebied	Bestemmingsplan Plan in Hoofdzaak vastgesteld gemeenteraad 2 februari 1959, goedkeuringsbesluit GS d.d. 3 juni 1959. Dit plan geldt ter plaatse van het Glastuinbouwgebied Westland	Bestemmingsplan buitengebied Dinteloord vastgesteld gemeenteraad d.d. 28 april 1987, (gedeeltelijk) goedkeuringsbesluit GS d.d. 14 december 1987	Bestemmingsplan buitengebied Steenberg vastgesteld gemeenteraad d.d. 19 december 1996, (gedeeltelijk) goedkeuringsbesluit GS d.d. 30 juli 1997	Bestemmingsplan buitengebied Nieuw-Vossemeer vastgesteld gemeenteraad d.d. 19 december 1996, (gedeeltelijk) goedkeuringsbesluit GS d.d. 7 mei 1997	Partiële herziening van de bestemmingsplannen buitengebied Dinteloord, Steenberg & Nieuw-Vossemeer vastgesteld gemeenteraad d.d. 22 december 1998, goedkeuringsbesluit GS d.d. 31 augustus 1999, heroverwegingsbesluit (goedkeuring) GS 25 maart 2003
Omvang van de in het bestemmingsplan opgenomen (agrarische) bouwvlakken	De vigerende agrarische bouwvlakken zijn opgenomen. Dit geldt voor elk type agrarisch bedrijf (grondgebonden, intensieve veehouderij of solitair gelegen glastuinbouwbedrijf). Voor het glastuinbouwgebied Westland is conform de geboden ruimte uit het bestemmingsplan Plan in Hoofdzaak het glastuinbouwgebied specifiek bestemd. Andere in het plan opgenomen bedrijfsmatige bestemmingen volgen eveneens uit de vigerende bestemmingsplannen. De bijbehorende vigerende bouwvlakken zijn overgenomen. In het plan zijn meerdere agrarische bouwvlakken als gevolg van bedrijfsbeëindiging verandert in een	Voor het Glastuinbouwgebied Westland geldt in hoofdzaak het bestemmingsplan Plan in Hoofdzaak. Dit plan kende geen maximale oppervlaktemaat voor agrarische bedrijven. Eveneens wordt er geen onderscheid gemaakt naar grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische activiteiten. Het bestemmingsplan kende geen specifieke bouwvlakken.	Aan de verschillende functies zijn bouwvlakken toegekend.	Aan de verschillende functies zijn bouwvlakken toegekend.	Aan de verschillende functies zijn bouwvlakken toegekend.	Het betreft een herziening in relatie tot de regels. Er zijn nieuwe regels opgenomen met betrekking tot grondgebonden agrarische bedrijfsmatige activiteiten en niet-grondgebonden agrarische bedrijfsmatige activiteiten. Hierbij gaat het primair over de nieuwvestiging, omschakeling en nevenfuncties van agrarische bedrijven.

	woonbestemming.					
Bouwregels binnen het agrarisch bouwvlak	In bedrijfsgebouwen ten behoeve van intensieve veehouderijactiviteiten of grondgebonden veehouderijactiviteiten mag binnen de gebouwen maximaal 1 bouwlaag worden gebruikt voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar maximaal 2 bouwlagen gebruikt mogen worden'. Bouwhoogte bedrijfsgebouwen: - goothoogte maximaal 7 meter; - bouwhoogte (nokhoogte) maximaal 11,5 meter. Er mag enkel worden gebouwd voor de agrarische bedrijfsmatige activiteit welke is toegestaan. Een nadere toelichting is hieronder opgenomen.	Het bestemmingsplan kent geen bouwvlakken. Geen specifieke beperkingen qua bouwhoogte en bebouwingsoppervlakte. Maximale bouwhoogte van 15 meter.	Bouwhoogte bedrijfsgebouwen: - goothoogte maximaal 5,5 meter; - bouwhoogte (nokhoogte) maximaal 9,5 meter.	Bouwhoogte bedrijfsgebouwen: - goothoogte maximaal 7 meter; - bouwhoogte (nokhoogte) maximaal 11,5 meter.	Bouwhoogte bedrijfsgebouwen: - goothoogte maximaal 7 meter; - bouwhoogte (nokhoogte) maximaal 11,5 meter.	Er mogen geen gebouwen worden opgericht voor een neventak glastuinbouw. Het gezamenlijk vloeroppervlak van de gebouwen ten behoeve van een uitbouw met een neventak niet-grondgebonden agrarische bedrijvigheid bedraagt niet meer dan 2000 m2.
Grondgebonden agrarisch bedrijf binnen het agrarisch bouwvlak	Ja. Geen onderscheid naar grondgebonden agrarische bedrijfsmatige activiteiten	Ja. Het bestemmingsplan kent geen bouwvlakken, dus er zijn geen specifieke maximale oppervlaktematen. Wel gelden er regels met betrekking tot in acht te nemen afstanden tot bijvoorbeeld wegen.	Ja. Geen onderscheid naar grondgebonden agrarische bedrijfsmatige activiteiten	Ja. Geen onderscheid naar grondgebonden agrarische bedrijfsmatige activiteiten	Ja. Geen onderscheid naar grondgebonden agrarische bedrijfsmatige activiteiten	Ja. Geen onderscheid naar grondgebonden agrarische bedrijfsmatige activiteiten.
Niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, niet zijnde een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf binnen het agrarisch bouwvlak	De niet-grondgebonden agrarische bedrijven zijn specifiek bestemd. Deze bedrijven hebben in het agrarisch bouwvlak een aanduiding intensieve veehouderij.	De niet-grondgebonden agrarische bedrijven zijn niet specifiek bestemd. Het bestemmingsplan kent geen bouwvlakken, dus er zijn geen specifieke maximale oppervlaktematen. Wel gelden er regels met betrekking tot in acht te nemen afstanden tot bijvoorbeeld wegen.	De niet-grondgebonden agrarische bedrijven zijn niet specifiek bestemd. Deze bedrijven hebben een bestemming Agrarisch bedrijf met bijbehorend agrarisch bouwvlak.	De niet-grondgebonden agrarische bedrijven zijn niet specifiek bestemd. Deze bedrijven hebben een bestemming Agrarisch bedrijf met bijbehorend agrarisch bouwvlak.	De niet-grondgebonden agrarische bedrijven zijn niet specifiek bestemd. Deze bedrijven hebben een bestemming Agrarisch bedrijf met bijbehorend agrarisch bouwvlak.	n.v.t.
Solitair gelegen glastuinbouwbedrijf, zijnde een niet-grondgebonden	Deze bedrijven hebben in het agrarisch bouwvlak een aanduiding glastuinbouwbedrijf	De solitaire glastuinbouwbedrijven zijn niet gevestigd in dit plangebied. In het plangebied is het huidige	n.v.t.	Deze bedrijven hebben in het agrarisch bouwvlak een aanduiding glastuinbouwbedrijf	n.v.t.	n.v.t.

agrarisch bedrijf binnen het agrarisch bouwvlak		glastuinbouwgebied Westland gevestigd. Solitaire glastuinbouwbedrijven konden zich hier ook vestigen. Het bestemmingsplan kent geen bouwvlakken, dus er zijn geen specifieke maximale oppervlaktematen. Wel gelden er regels met betrekking tot in acht te nemen afstanden tot bijvoorbeeld wegen.				
Glastuinbouwbedrijven binnen het glastuinbouwgebied Westland	Voor het glastuinbouwgebied is een specifieke glastuinbouwbestemming opgenomen. Er wordt geen uitbreidingsruimte geboden aan het glastuinbouwgebied.	Het glastuinbouwgebied kon zich ontwikkelen aan de hand van het geldende bestemmingsplan. Niet-grondgebonden agrarische bedrijfsmatige activiteiten in de vorm van glastuinbouw zijn toegestaan. Het bestemmingsplan kent geen bouwvlakken, dus er zijn geen specifieke maximale oppervlaktematen. Wel gelden er regels met betrekking tot in acht te nemen afstanden tot bijvoorbeeld wegen.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vormverandering van het agrarisch bouwvlak van een grondgebonden agrarisch bedrijf	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid	Dit is toegestaan zonder wijzigingsbevoegdheid. Het bestemmingsplan kent geen agrarische bouwvlakken.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid	n.v.t.
Vormverandering van het agrarisch bouwvlak van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, niet zijnde een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is toegestaan zonder wijzigingsbevoegdheid. Het bestemmingsplan kent geen agrarische bouwvlakken	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid	n.v.t.
Vormverandering van het agrarisch bouwvlak van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf in de vorm van een solitair	Dit is niet toegestaan.	Dit is toegestaan zonder wijzigingsbevoegdheid. Het bestemmingsplan kent geen agrarische bouwvlakken	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid In het plangebied zijn geen solitaire glastuinbouwbedrijven.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 2,5 hectare.	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.

gelegen glastuinbouwbedrijf						
Bouwvlakvergroting van een grondgebonden agrarisch bedrijf	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid. Bedrijven zonder vee kunnen groeien tot maximaal 2 hectare. Grondgebonden bedrijven met vee kunnen groeien tot maximaal 1,5 hectare.	Dit is toegestaan zonder wijzigingsbevoegdheid. Het bestemmingsplan kent geen agrarische bouwvlakken. Het bestemmingsplan maakt geen onderscheid naar grondgebonden agrarische activiteiten	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 1,5 hectare. Het bestemmingsplan maakt geen onderscheid naar grondgebonden agrarische activiteiten	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 1,5 hectare. Het bestemmingsplan maakt geen onderscheid naar grondgebonden agrarische activiteiten	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 2 hectare. Het bestemmingsplan maakt geen onderscheid naar grondgebonden agrarische activiteiten	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 1,5 hectare. Het bestemmingsplan maakt geen onderscheid naar grondgebonden agrarische activiteiten
Bouwvlakvergroting van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, niet zijnde een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is toegestaan zonder wijzigingsbevoegdheid. Het bestemmingsplan kent geen agrarische bouwvlakken	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 1,5 hectare.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 1,5 hectare.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 2 hectare.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 1,5 hectare.
Bouwvlakvergroting van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, zijnde een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is toegestaan zonder wijzigingsbevoegdheid. Het bestemmingsplan kent geen agrarische bouwvlakken	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 1,5 hectare.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 2,5 hectare.	n.v.t.	Voor het bestemmingsplan buitengebied Dinteloord middels een wijzigingsbevoegdheid tot maximaal 1,5 hectare. Voor de overige bestemmingsplannen n.v.t..
Omschakeling van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf naar een grondgebonden agrarisch bedrijf	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid. De omschakeling van een intensieve veehouderij naar een grondgebonden veehouderij is toegestaan. Bij de wijziging naar een grondgebonden veehouderij mag er geen sprake zijn van een toename van de bestaande ammoniakdepositie op de natura 2000 gebieden.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.
Omschakeling van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf naar een andere vorm van niet-grondgebonden agrarisch bedrijf	Dit is niet toegestaan. In het bestemmingsplan worden de niet-grondgebonden agrarische bedrijven specifiek bestemd. De bedrijven hebben een aanduiding voor een intensieve veehouderij, solitair gelegen glastuinbouwbedrijf of vallen onder de bestemming voor het glastuinbouwgebied Westland.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan	Dit is onder voorwaarden direct toegestaan. De omschakeling naar glastuinbouw wordt uitgesloten buiten het Westland.	Dit is direct toegestaan. De omschakeling van een glastuinbouwbedrijf naar een ander niet-grondgebonden agrarisch bedrijf of andersom is niet toegestaan. De wijziging van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf naar een andere vorm van niet-grondgebonden agrarisch	Dit is niet toegestaan.

					bedrijf is wel toegestaan.	
Omschakeling van grondgebonden agrarisch bedrijf naar een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, niet zijnde een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is onder een aantal voorwaarden, rekening houdende met de ligging van het gebied, direct toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.
Omschakeling van grondgebonden agrarisch bedrijf naar een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, zijnde een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is niet toegestaan	Dit is niet toegestaan	Dit is niet toegestaan
Omschakeling van glastuinbouwbedrijven in het Westland naar andere (bedrijfsmatige) activiteiten	Dit is niet toegestaan.	Het is direct toegestaan om andere agrarische bedrijfsmatige activiteiten te ontplooiën.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid. Een grondgebonden veehouderij wordt niet toegestaan. Aan de wijzigingsbevoegdheid zijn voorwaarden verbonden conform de Verordening ruimte 2012.	Dit is direct toegestaan.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid. Elke vorm van grondgebonden agrarisch bedrijf kan worden toegestaan.	Dit is binnen de bestemming Agrarisch gebied met landschappelijke waarde en Agrarisch gebied toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid. Elke vorm van grondgebonden agrarisch bedrijf kan worden toegestaan.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid. Elke vorm van grondgebonden agrarisch bedrijf kan worden toegestaan.	n.v.t.
Nieuwvestiging van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid. De nieuwvestiging van een bedrijf, waarvan de bedrijfsvoering geheel uit intensieve veehouderij bestaat, is niet toegestaan. Voor niet-grondgebonden agrarische bedrijven in de kernrandzone gelden aanvullende voorwaarden.	Dit is binnen de bestemming Agrarisch gebied, buiten de kernrandzone, toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid. Elke vorm van niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, met uitzondering van een glastuinbouwbedrijf, kan worden toegestaan.	Dit is niet toegestaan	Dit is niet toegestaan.
Grondgebonden	Dit is direct toegestaan bij een	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.

agrarische bedrijfsmatige nevenfuncties binnen het agrarisch bouwvlak	agrarisch bedrijf met de aanduiding intensieve veehouderij. Dit is niet toegestaan bij niet-grondgebonden agrarische bedrijven in de vorm van glastuinbouwbedrijven.					
Niet-grondgebonden agrarische bedrijfsmatige nevenfuncties binnen het agrarisch bouwvlak	Dit is niet toegestaan. Bestaande niet-grondgebonden nevenfuncties zijn specifiek aangeduid.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan.	Dit is direct toegestaan, met uitzondering van de realisatie van kassen.	Dit is direct toegestaan.	Er mogen geen gebouwen worden opgericht voor een neventak glastuinbouw. Het gezamenlijk vloeroppervlak van de gebouwen ten behoeve van een uitbouw met een neventak niet-grondgebonden agrarische bedrijvigheid bedraagt niet meer dan 2000 m2.
Niet-agrarische nevenfuncties binnen het agrarisch bouwvlak in de vorm van agrarisch technisch hulpbedrijf / agrarisch verwant bedrijf, paardenhouderij, recreatieve functies waaronder kinderboerderij	Middels een afwijkingsbevoegdheid wordt ruimte geboden, primair binnen het bestaande agrarische bouwvlak, binnen bestaande bebouwing. Er kan beperkt nieuwe bebouwing binnen het agrarisch bouwvlak worden gerealiseerd. Het bedrijfsmatig houden van dieren ten behoeve van een nevenfunctie dient binnen het bouwvlak te gebeuren. Bij de bestemming Agrarisch met de aanduiding 'glastuinbouw' is het bedrijfsmatig houden van dieren niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.
Omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een paardenhouderij	Middels een wijzigingsbevoegdheid wordt de ruimte geboden voor de omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een paardenhouderij. Het hergebruik beperkt zich tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie. Bij de bestemming Agrarisch met de aanduiding 'glastuinbouw' is het bedrijfsmatig houden van	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is enkel toegestaan in de vorm van een Semi-agrarisch bedrijf binnen de bestemmingen agrarisch gebied met landschappelijke waarden & Agrarisch gebied binnen de aanduiding kernarandzone.	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.

	dieren niet toegestaan.					
Omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar agrarisch verwant bedrijf / agrarisch technisch hulpbedrijf	Middels een wijzigingsbevoegdheid wordt de ruimte geboden voor de omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een agrarisch verwant bedrijf / agrarisch technisch hulpbedrijf. Het hergebruik beperkt zich tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie met een maximale oppervlakte van 1,5 hectare. Binnen de groenblauwe mantel bedraagt de maximale oppervlakte 5000 m2. Het houden van dieren is toegestaan. Bij de bestemming Agrarisch met de aanduiding 'glastuinbouw' is het bedrijfsmatig houden van dieren niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de omschakeling: - binnen de kernrandzone naar een semi-agrarisch bedrijf (een niet industrieel bedrijf waaronder bewaren en verzorgen en de sportbeoefening met dieren). - buiten Agrarisch gebied met natuurwaarden naar een agrarisch hulpbedrijf (een niet industrieel bedrijf dat is gericht op het leveren van dieren of goederen of het verlenen van diensten aan agrarische bedrijven).	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.
Omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een zorgboerderij	Middels een wijzigingsbevoegdheid wordt de ruimte geboden voor de omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een zorgboerderij. Het hergebruik beperkt zich tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie met een maximale oppervlakte van 1,5 hectare. Binnen de groenblauwe mantel bedraagt de maximale oppervlakte 5000 m2. Het houden van dieren is toegestaan. Bij de bestemming Agrarisch met de aanduiding 'glastuinbouw' is het bedrijfsmatig houden van dieren niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.
Omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een bedrijf ten behoeve aan het buitengebied gebonden kleinschalige vormen	Middels een wijzigingsbevoegdheid wordt de ruimte geboden voor de omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar een bedrijf ten behoeve aan het buitengebied gebonden kleinschalige vormen	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.

van recreatie en toerisme, waaronder activiteiten in de vorm van een kinderboerderij	van recreatie en toerisme, waaronder activiteiten in de vorm van een kinderboerderij. Het hergebruik beperkt zich tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie met een maximale oppervlakte van 1,5 hectare. Voor de buitenactiviteiten verbonden aan de kleinschalige recreatieve functies waaronder de kinderboerderij mag maximaal 1 hectare, eventueel aansluitend aan het agrarisch bouwvlak worden benut. Bebouwing kan enkel binnen het bouwvlak worden opgericht. Het houden van dieren is toegestaan. Bij de bestemming Agrarisch met de aanduiding 'glastuinbouw' is het bedrijfsmatig houden van dieren niet toegestaan.					
Omschakeling van een andere bedrijfsmatige functie of woonbestemming naar een grondgebonden agrarisch bedrijf	Middels een wijzigingsbevoegdheid wordt de ruimte geboden voor de omschakeling van deze diverse functies naar een agrarisch bouwvlak ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf, niet zijnde een grondgebonden veehouderij.	Dit is toegestaan.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid.	n.v.t.
Omschakeling van een andere bedrijfsmatige functie of woonbestemming naar een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is toegestaan.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid. De hervestiging van een bedrijf, waarvan de bedrijfsvoering geheel uit intensieve veehouderij bestaat, is niet toegestaan. Voor niet-grondgebonden agrarische bedrijven in de kernrandzone gelden aanvullende voorwaarden.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid binnen de bestemming Agrarisch gebied, buiten de kernrandzone. Elke vorm van niet-grondgebonden agrarisch bedrijf, met uitzondering van een glastuinbouwbedrijf, kan worden toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.
Nieuwvestiging van agrarisch verwante bedrijven en agrarisch technische hulpbedrijven	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid binnen de kernrandzone voor een semi-agrarisch bedrijf of agrarisch hulp- en	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.

				nevenbedrijf.		
Vergroten bouwvlak van agrarisch verwante bedrijven en agrarisch technische hulpbedrijven	Middels een wijzigingsbevoegdheid vergroting met maximaal 25 % van het bestaande bouwvlak tot maximaal 1,5 hectare. Het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.	n.v.t.
Wijzigen bedrijfsvorm agrarisch verwante bedrijven en agrarisch technische hulpbedrijven	Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het wijzigen van de bedrijfsvorm. Het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het wijzigen van de bedrijfsvorm. Een verzwarende van de milieubelasting moet uitblijven.	n.v.t.	n.v.t.
Omschakeling van een andere bedrijfsmatige functie naar agrarisch verwant bedrijf / agrarisch technisch hulpbedrijf, zorgboerderij & recreatie en toerisme	Middels een wijzigingsbevoegdheid wordt de ruimte geboden voor de omschakeling van verschillende niet-agrarische bedrijven, niet zijnde recreatiebedrijven, naar de verschillende functies. Het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de omschakeling van niet-agrarische bedrijven: - binnen de kernrandzone naar een semi-agrarisch bedrijf (een niet industrieel bedrijf waaronder bewaren en verzorgen en de sportbeoefening met dieren). - buiten Agrarisch gebied met natuurwaarden naar een agrarisch hulpbedrijf (een niet industrieel bedrijf dat is gericht op het leveren van dieren of goederen of het verlenen van diensten aan agrarische bedrijven).	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.
Omschakeling van een woonbestemming naar een bedrijfsmatige functie, niet zijnde een agrarisch bedrijf	Middels een wijzigingsbevoegdheid wordt de ruimte geboden voor de omschakeling van een burgerwoning naar een bedrijf ten behoeve aan het buitengebied gebonden kleinschalige vormen van recreatie en toerisme,	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de omschakeling: - binnen de kernrandzone naar een semi-agrarisch bedrijf (een niet industrieel bedrijf waaronder bewaren en	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.

	Het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan.			verzorgen en de sportbeoefening met dieren). - buiten Agrarisch gebied met natuurwaarden naar een agrarisch hulpbedrijf (een niet industrieel bedrijf dat is gericht op het leveren van dieren of goederen of het verlenen van diensten aan agrarische bedrijven).		
Nevenfuncties bij andere bedrijfsmatige functies	Middels een afwijkingsbevoegdheid wordt de ruimte geboden voor diverse nevenfuncties. Het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.
Nevenfuncties bij burgerwoningen	Middels een afwijkingsbevoegdheid wordt de ruimte geboden voor een nevenfunctie bij een burgerwoning ten behoeve van aan het buitengebied gebonden kleinschalige vormen van recreatie en toerisme. Het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.	n.v.t.

Bestemmingsplannen buitengebied Steenbergen

Bijlage 2: Achtergrond document Natuur

projectnr. 245274
revisie 0

0auteur(s)

Wineke Straatsma

Opdrachtgever:

Gemeente Steenbergen
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 6
4650 AA STEENBERGEN

datum vrijgave

17-06-2013

beschrijving revisie

0

goedkeuring

Michel Braad

vrijgave

DvdW

Projectgroep bestaande uit:

Wineke Straatsma
Michel Braad
Jeroen koorvaar

Tekstbijdragen:

Wineke Straatsma
Michel Braad

Fotografie:

Jeroen Koorevaar

Datum van uitgave:

17 juni 2013

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

Copyright ©

Ingenieursbureau Oranjewoud

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

blz.

1	Achtergrond document Natuur.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
2	Beleid	5
2.1	Ecologische hoofdstructuur.....	5
2.2	Flora- en faunawet.....	7
3	Methodiek	9
3.1	Bureaustudie.....	9
3.2	Veldbezoek	10
3.3	Beoordelingskader MER.....	11
4	Huidige situatie.....	13
4.1	EHS-gebieden	13
4.2	Beschermde soorten	15
5	Effectbeoordeling	23
5.1	Effectbeoordeling EHS.....	23
5.2	Effecten beschermde soorten	24
	Bijlage 1 Wettelijk kader	27
	Bijlage 2: Aanwezige beschermde soorten	29
	Bijlage 3: Foto-overzicht waarnemingen	33

1 Achtergrond document Natuur

1.1 Aanleiding

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 1 juli 2008) dient iedere gemeente in Nederland op 1 juli 2013 over een actueel (niet ouder dan 10 jaar) bestemmingsplan te beschikken. In de gemeente Steenbergen moeten de bestemmingsplannen voor het buitengebied worden geactualiseerd. De gemeente Steenbergen ontwikkelt twee bestemmingsplannen voor het buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft betrekking op het buitengebied ten noorden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen omvat het buitengebied ten zuiden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet.

Voor het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft de gemeenteraad op 20 december 2007 een nota van uitgangspunten vastgesteld. Deze nota van uitgangspunten is de basis geweest voor het in januari 2011 in procedure gebrachte voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland. Voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen heeft de gemeenteraad op 29 september 2011 een nota van uitgangspunten vastgesteld.¹ Op basis van deze uitgangspunten is een MER opgesteld welke is voorgelegd aan de Commissie m.e.r..

De commissie MER heeft op 28 maart 2013 haar advies uitgebracht over de juistheid en volledigheid van het MER. De commissie geeft onder andere in haar advies aan dat er sprake is van een tekortkoming voor het onderdeel natuur in het MER en adviseert om een aanvulling op te stellen voor de effecten op Natura 2000-gebieden en beschermde soorten. Daarnaast stelt de commissie twee aandachtspunten op voor de besluitvorming. Deze aandachtspunten hebben betrekking op geur en teeltondersteunende voorzieningen.

In dit achtergronddocument wordt ingegaan op de beschermde soorten. De commissie m.e.r. geeft in haar advies het volgende aan:

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat in een aanvulling op het MER wordt verkend of en hoe groot de kans is dat de Flora- en faunawet de uitvoering van het bestemmingsplan in de weg staat en met welke maatregelen effecten kunnen worden voorkomen. Bij de verkenning kan gebruik worden gemaakt van bestaande gegevens, gebieds- en materiekkennis.

Dit advies vormt het uitgangspunt voor het onderzoek naar beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarnaast heeft de commissie op 4 april 2013 aangegeven dat een onderzoek op hoofdlijnen voldoet. Op onderstaande kaart is het plangebied weergegeven. De kern van Steenbergen en de andere kernen vallen buiten het plangebied.

1. ¹ Tussen de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland en de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen zitten enkele verschillen. Deze verschillen volgen met name uit nieuw gemeentelijk en provinciaal beleid. Aangezien de gemeente in het gehele buitengebied een uniform beleid nastreeft is voor de ontwikkeling van beide bestemmingsplannen voor het buitengebied de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen leidend.

Figuur 1.1 Plangebied bestemmingsplan buitengebied Steenberghe (bron: Gemeente Steenberghe, 2011).

Aanpak

Gezien het grote oppervlakte van het buitengebied Steenberghe en de vraag waar ontwikkelingen plaats gaan vinden (het gaat over het bestemmingsplanniveau), is in overleg met de gemeente Steenberghe en op advies van de commissie gekozen om de aanwezige beschermde soorten op hoofdlijnen in beeld te brengen middels een bureaustudie aangevuld met twee dagen intensief veldonderzoek (door deskundige ecologen) en een biotoopinschatting. Naast de beschermde soorten wordt in dit achtergronddocument ook gekeken naar de mogelijke effecten op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een vlakdekkende natuurinventarisatie (conform geldende soortenprotocollen/standaards) is gezien de vraag vanuit de commissie en het bestemmingsplanniveau niet noodzakelijk en zinvol. Het bestemmingsplan buitengebied Steenberghe maakt op een hoog abstract niveau voor een bepaalde periode (in dit geval 10 jaar) ontwikkelingen mogelijk. Op het moment dat een initiatiefnemer daadwerkelijk een ontwikkeling wil realiseren, zal een detaillering van het onderzoek op basis van de wettelijke bepalingen plaats moeten vinden, bijvoorbeeld in de vorm van een quickscan/natuurtoets.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het beleid weergegeven van de Ecologische Hoofdstructuur en de Flora- en faunawet. In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie beschreven. Deze beschrijving vindt plaats op basis van de uitgevoerde bureaustudie en de veldbezoeken. In hoofdstuk 4 vindt de effectbeoordeling plaats.

2 Beleid

2.1 Ecologische hoofdstructuur

Nota ruimte, Verordening Ruimte en Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Belangrijk instrument voor de realisatie van de biodiversiteitsdoelstellingen is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een netwerk van natuurgebieden, agrarische beheersgebieden en verbindingzones. Hierbinnen kan de uitwisseling van soorten optimaal plaatsvinden en wordt de biodiversiteit verbeterd. De landelijke doelstellingen voor de EHS zijn verder uitgewerkt in de Nota Ruimte (2004), de Agenda Vitaal Platteland (2004) en het natuurbeheerplan (2012). Tevens is de wettelijke status van de EHS vastgelegd in hoofdstuk 4 van de Verordening Ruimte (vastgesteld door Gedeputeerde staten op 8 maart 2011).

Elke provincie heeft van het Rijk een taakstelling meegekregen om voor 2018 nieuwe natuur te realiseren en de huidige natuur te behouden. De provincie Noord-Brabant heeft een taakstelling van circa 21.000 ha nieuwe natuur en circa 10.000 ha agrarische natuur. De EHS bestaat uit bestaande natuurgebieden (zoals duinen, heiden, bossen, landgoederen), nieuwe natuur op landbouwgrond en agrarische gebieden die zodanig beheert worden dat natuur- en landschapswaarden worden behouden en versterkt.

Herijking EHS

Na de verkiezingen van 2010 heeft het Rijk bezuinigingen aangekondigd op het natuur- en landschapsbeleid. Het regeerakkoord doet een beroep op de provincies om meer dan tot nu toe verantwoordelijkheid te nemen voor het beleid voor het landelijk gebied in de volle breedte, waaronder het natuurbeleid. Het kabinet zet in op een bezuiniging van tweederde van het rijksbudget voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Daarom is de provincie Noord Brabant de ligging van de EHS aan het aanpassen (de herijking). Het doel van deze herijking was een ecologisch betere, financieel haalbare en sneller realiseerbare EHS. Bij de herijking zijn gebieden uit de EHS gehaald waarvan de ecologische waarde niet groot genoeg is of de aankoop niet haalbaar (te duur of niet te koop). De nieuwe gebieden die aan de EHS zijn toegevoegd, bieden juist ecologische kansen of kansen op versnelde of goedkopere aanleg. De EHS kan hiermee sneller en goedkoper worden gerealiseerd, onder andere omdat gezocht is naar combinaties met andere functies zoals waterbergingen.

Nee-tenzij afweging

Voor de ecologische hoofdstructuur geldt op basis van het rijksbeleid (Nota Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Hiertoe geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Zolang een dergelijke aantasting niet plaatsvindt, is er vanwege de ecologische hoofdstructuur geen grond om de activiteit geen doorgang te laten vinden. Wel vindt er dan (nog) uiteraard een afweging plaats op ander (ruimtelijk) beleid of regelgeving.

Wanneer de wezenlijke kenmerken wel worden aangetast dient het stappenplan van de Spelregels EHS doorlopen te worden. De omvang van de aantasting van de wezenlijke kenmerken van de EHS-gebieden hangt af van de actuele en potentiële waarden van het gebied. Dat kunnen zijn:

- de natuurdoelen en -kwaliteit
- geomorfologische en aardkundige waarden en processen

- de waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid
- landschapsstructuur.

Voor de beoordeling wordt het “Beoordelingsschema initiatieven in de EHS” gehanteerd en de spelregels ten aanzien van mitigatie, compensatie en saldering zoals die zijn opgenomen in de Verordening Ruimte 2012.

Externe werking EHS

De EHS kent geen externe werking. In de brief van 3 december 2004 heeft de minister van LNV, mede namens de minister van VROM, besloten om in de Nota Ruimte het 'nee, tenzij'-regime op gebieden in de nabijheid van EHS te laten vervallen (TK 29576, nr.12). In een brief van 5 juni 2009 heeft de minister van LNV nogmaals aangegeven dat ingrepen buiten de EHS niet worden beoordeeld op hun effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden binnen de EHS. In de beantwoording van een aantal vragen van de vaste Kamercommissie voor LNV in 2008 is expliciet tot uitdrukking gebracht dat dit 'nee-tenzij'-regime niet van toepassing is op ingrepen buiten de EHS die gevolgen kunnen hebben voor de EHS zelf, de zgn. externe effecten (TK 29576, nr. 52). Dit betekent overigens wel dat bij een ingreep in de EHS ook rekening gehouden moet worden met indirecte effecten zoals geluidverstoring en stikstofdepositie naar andere delen van de EHS.

Groenblauwe structuur en groenblauwe mantel

De Nota Ruimte onderscheidt een groenblauwe structuur die bestaat uit drie perspectieven:

- het kerngebied groenblauw (EHS inclusief de ecologische verbindingzones);
- de gebieden voor waterberging;
- de groenblauwe mantel.

De groenblauwe mantel vormt het gebied tussen enerzijds het kerngebied groenblauw en het agrarisch gebied, als ook het stedelijk gebied. De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit grondgebonden agrarisch gebied, met belangrijke nevenfuncties voor natuur, water en (niet-bezoekersintensieve) recreatie. Door in de groenblauwe mantel in te zetten op het behoud én ontwikkeling van natuur en water (-beheer) wordt bijgedragen aan de bescherming van de waarden in het aanliggende kerngebied groenblauw. De groenblauwe mantel ondersteunt het beleid van de groenblauwe kern, maar heeft óók eigenstandige betekenis voor biodiversiteit, water en landschap.

De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit gemengd agrarisch gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het zijn meestal gebieden grenzend aan het kerngebied natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. Ook de groene gebieden door én nabij de stedelijke omgeving zijn onderdeel van de groenblauwe mantel.

De waarden in de groenblauwe mantel zijn vaak gekoppeld aan landschapselementen (zoals houtwallen en heggen), het watersysteem (zoals de aanwezigheid van kwel) en het voorkomen van bijzondere planten en dieren. De groenblauwe mantel is opgebouwd uit een aantal deelgebieden die:

- vanuit het bodem- en watersysteem essentieel zijn voor het behoud en ontwikkeling van de natuurwaarden van Noord-Brabant;
- van belang zijn voor de buffering van omgevings- en klimaatinvloeden op het kerngebied groenblauw;
- hoge actuele of potentiële natuurwaarden hebben;
- van belang zijn voor de groenblauwe verbinding en dooradering door het stedelijk netwerk en het agrarische cultuurlandschap.

Natuurbeheerplan Provincie Noord Brabant (2012-2013)

Het natuurbeheerplan vormt een belangrijk instrument voor de realisering van het Rijks- en Provinciaal natuur- en landschapsbeleid. Dit plan geeft specifiek uitvoering aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur. In het kader van de EHS worden nieuwe natuurgebieden begrensd en wordt de kwaliteit van bestaande natuurgebieden en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer door het aangeven van natuurdoelen verbeterd.

Het natuurbeheerplan vormt de basis voor het subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer in Noord-Brabant en maakt subsidies voor natuurbeheer, agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer volgens mogelijk. In het natuurbeheerplan zijn de bestaande en nieuwe natuur begreep. Voor de nieuwe natuur worden daarmee de mogelijkheden voor grondaankopen ten behoeve van natuur en voor functieverandering van agrarisch gebruik naar (particuliere) natuur geboden. Het natuurbeheerplan is tevens het officiële beleidskader waarin de provinciale ambities voor behoud en herstel van de EHS zijn uitgewerkt. Tevens geeft het natuurbeheerplan aan welke doelen in welke gebieden worden nagestreefd voor agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer.

Het natuurbeheerplan heeft geen planologische consequenties of consequenties voor bestemmingsplannen. De begrenzing van natuurgebieden heeft geen consequenties voor de uit een vigerend bestemmingsplan voortvloeiende bestaande gebruiksmogelijkheden van begrensde gronden en ook niet voor daarnaast gelegen gronden. De gebruiksmogelijkheden van een perceel met een agrarische bestemming worden uitsluitend bepaald door het vigerende bestemmingsplan. Een natuurbeheerplan heeft dus geen enkele invloed op bestaande gebruiksmogelijkheden. Het natuurbeheerplan en het bestemmingsplan zijn verschillende toetsingskaders waarbinnen de betrokken bestuursorganen een eigen bevoegdheid tot belangenafweging toekomt.

2.2 Flora- en faunawet

De soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse diersoorten en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Deze bescherming is overal in Nederland van toepassing, zowel in natuurgebieden als daarbuiten. Beoordeeld is in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling leidt tot negatieve effecten op beschermde soorten. Zo ja, dan zijn voorstellen gedaan over de wijze waarop dit voorkomen kan worden. Beoordeeld is of eventuele restschade optreedt en of hiervoor een ontheffing aangevraagd moet worden. Het is daarbij van belang om te weten tot welke beschermingscategorie de aanwezige soorten behoren.

De beschermde soorten zijn ingedeeld in vier categorieën:

- tabel 1-soorten; algemene soorten waarvoor geen ontheffingsplicht geldt wegens een algehele vrijstelling;
- tabel 2-soorten; overige soorten ('middengroep') waarvoor alleen een vrijstelling geldt indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde Gedragscode. Wordt niet volgens een gedragscode gewerkt, dan is een ontheffing noodzakelijk;
- tabel 3-soorten; strikt beschermde soorten van bijlage IV Habitatrichtlijn / bijlage I AMvB waarvoor een ontheffingsplicht geldt voor werkzaamheden die leiden tot verstoring van deze soorten of vernietiging van het leefgebied bij o.a. ruimtelijke ontwikkelingen;
- broedende vogels (eveneens strikt beschermd), waarvoor geen ontheffing wordt verleend om deze in de broedperiode te verstoren. Voor sommige soorten geniet ook het nest en de directe omgeving bescherming en mogen niet zonder meer worden verwijderd.

Als er beschermde soorten worden geschaad, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en Faunawet nodig. Om te toetsen in hoeverre de Flora- en faunawet een mogelijke belemmering vormt, is inzicht in het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten in, en in de directe omgeving van het plangebied noodzakelijk. Het doel van het onderzoek is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen werkzaamheden met de geldende natuurwetgeving (zie Bijlage 1).

3 Methodiek

Door de grote oppervlakte van het buitengebied Steenberg en de vraag waar ontwikkelingen plaats gaan vinden is het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedsfeer van het project;
- Twee dagen intensief veldbezoek door een deskundig ecoloog naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.1 Bureaustudie

Bij de toetsing is gekeken naar de beschermde soorten (Tabel 1, 2 en 3) uit de Flora- en faunawet en Rode Lijstsoorten. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- ARCADIS, 2012, Projectplan Oudland en Halstersch Laag
- Bos, F, M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling, I. van Lente, 2010. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoren Anisus vorticulus. Stichting ANEMOON. Heemstede.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992, Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Utrecht
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009, De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Emmerik, W.A.M. van, & H.W. de Nie, 2006, Zoetwatervissen van Nederland, Ecologisch bekeken, Vereniging Sportvisserij Nederland, Bilthoven
- Gittenberger, E. & A.W. Janssen (red.), 2004. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. – Nederlandse Fauna 2. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland.
- Smit, J.T., 2007, Actuele en potentiële verspreiding van het Vliegend hert in Nederland, EIS-Nederland, Leiden
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000.- Nederlandse Fauna 5. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Teunissen, A.P.J.A., 2009, Verspreidingsatlas Nederlandse boktorren (Cerambycidae), EIS-Nederland, Leiden

- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2013, Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

Internet:

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

www.natuurmonumenten.nl/slikken-van-de-heen

www.natuurmonumenten.nl/dintelse-gorzen

<http://atlas.brabant.nl/roekeninvoer/#mapPage>

Databank flora en broedvogels van Provincie Noord-Brabant

Dienst Regelingen, 2012, Ontheffing FF/75C/2012/0249 (grote modderkruiper, Oudland)

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van de provincie Brabant (interactieve kaart EHS), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

3.2 Veldbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. In mei 2013 door Adviesbureau E.C.O. logisch een tweedaags intensief veldbezoek in het plangebied uitgevoerd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

3.3 Beoordelingskader MER

In de aanvulling op het MER worden de effecten van de (mogelijke) ontwikkelingen in het buitengebied van Steenbergse op de verschillende (beschermde) natuurwaarden getoetst. Hierbij wordt bekeken welke veranderingen optreden ten opzichte van de referentiesituatie. Voor de beoordeling is een vijfpuntsschaal gehanteerd, variërend van een negatieve tot een positieve beoordeling. Voor de algemene beoordelingsmethodiek en de beschrijving van de referentiesituatie wordt verwezen naar het hoofdrapport van het MER.

De beoordelingscriteria bestaan uit:

- Effecten op de EHS;
- Effecten op beschermde Flora- faunawet;

Beoordelingstabel natuur

In de beoordelingstabel zijn de beoordelingscriteria uitgezet tegen de vijfpuntsschaal.

Tabel 3-1: beoordelingstabel natuur.

Effect- beoordeling	Betekenis
	Effecten op EHS
++	Voornemen heeft een positief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden
+	Voornemen heeft een beperkt positief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden EHS
0	Voornemen heeft een neutraal/geen effect op de wezenlijke kenmerken en waarden EHS
-	Voornemen heeft een beperkt negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden EHS
--	Voornemen heeft een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden EHS
	Effecten op beschermde soorten
++	Leidt tot permanente lokale toename van de populatie van 1 - 3 soorten (en geen afname van andere soort)
+	Leidt tot permanente lokale toename van de populatie van één soort (en geen afname van andere soort)
0	Voornemen heeft een neutraal/geen effect op beschermde soorten
-	Leidt niet tot verslechtering van de gunstige staat van instandhouding van soorten, maar wel tot lokale verslechtering van het leefgebied
--	Leidt tot verslechtering van de landelijke staat van instandhouding van één tot drie soorten

4 Huidige situatie

4.1 EHS-gebieden

De provincie Noord-Brabant heeft de natuurwaarden begrensd in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS bestaat uit bestaande wateren, natuur- en bosgebieden en te ontwikkelen natuurgebieden, beheersgebieden, verbindingzones en afrondingsgebieden. Uitgangspunt is het handhaven van rust en het tegengaan van verstoring en versnippering door het weren van grootschalige nieuwe ontwikkelingen in de EHS, tenzij er een zwaarwegend maatschappelijk belang om de ontwikkeling op die locatie te realiseren.

De belangrijkste natuurgebieden in het plangebied zijn:

- De Dintelse Gorzen en de Slikken van De Heen;
- De Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet;
- De Kreen Roode Weelcomplex;
- Gebied van Landgoed Dassenberg, de Ligne en Oudlandsch Laag;
- De kreen Gastelsveer, Rietkreek, Molenkreekstelsel, Derriekreek;
- Het Oudland

De ligging van deze gebieden is weergegeven in figuur 4-1. Per gebied wordt een korte globale beschrijving gegeven op basis van literatuurstudie en de waarnemingen vanuit het veld.

Figuur 4-1: Ligging van de EHS-gebieden en ecologische verbindingzones in de gemeente Steenbergen (Bron: Natuurbeheerplan provincie Noord-Brabant).

De Dintelse Gorzen

De Dintelse Gorzen bestaat uit een gebied van ongeveer 500 ha en ligt tussen de monding van de Roosendaalse en Steenbergse Vliet. De gorzen bestaan uit buitendijkse gronden, die na de afsluiting van het Krammer en het Volkerak droog kwamen te staan. Deze afsluiting zorgde voor een grote verandering van het gebied. Sinds de aanleg van de deltawerken is er geen eb en vloed meer en is het water zoet geworden. In de vroegere schorren vind je wilgen, vlier en duinriet. Niet alleen planten, maar ook vogels voelen zich thuis in de natuur van de Dintelse Gorzen. In het ondiepe water van het

natuurgebied zoeken de lepelaar en de spierwitte zilverreiger naar voedsel, terwijl de blauwe kiekendief en de buizerd boven de vlaktes jagen (bron. www.natuurmonumenten.nl).

Steenbergsch Vliet en Roosendaalsche Vliet

De natuurwaarden zijn in dit EHS-gebied zeer hoog. Het binnenwater is een moerasgebied wat wordt begraasd door koeien. Het gebied in het bezit van Natuurmonumenten en er loopt een wandel/struinp pad doorheen. De rietkragen zijn 2 -5 meter breed en vormen een ononderbroken lint langs het water. In het riet op de oever broeden bruine kiekendief, rietzanger, roerdomp en grote karekiet. Het staat in verbinding met het Volkerak en is voor vissen een belangrijke kraamkamer. Tegen de sluizen van Beneden Sas wordt nieuwe natte natuur aangelegd. De spierwitte zilverreiger, lepelaar, roerdomp en blauwborst profiteren hiervan. Dit gebied vormt ook een geschikt biotoop voor de waterspitsmuis en de rivierdonderpad. (www.natuurmonumenten.nl)

De kreken Roode Weel complex

Roode Weel en Vierhoeven Watergang is een natuurgebied dat zich enkele kilometers ten oosten van Steenberg bevindt. Het is 41 hectare groot en is eigendom van de Stichting Brabants Landschap. Het natuurgebied is een overblijfsel van een krekensysteem in de Polder Cruisland. Nadat de polder in 1487 werd ingedijkt is de vorm van de kreken nauwelijks meer veranderd. Dit krekensysteem is aangewezen als aardkundig waardevol gebied. De Roode Weel is een wiel, ontstaan na een dijkdoorbraak. Deze is losgekoppeld van het krekensysteem en heeft een eigen waterhuishouding met minder fosfaten. Er zijn in het eerste decennium van de 20e eeuw natuurvriendelijke oevers gemaakt en poelen aangelegd. Ook werden greppels gegraven volgens het oude patroon. Broedvogels in dit gebied zijn de bruine kiekendief en de waterral. Voorts is de watersnip hier aanwezig. In de knotwilgen broedt de steenuil.

Landgoed de Dassenberg

Landgoed de Dassenberg maakt onderdeel uit van de EHS en ligt in en nabij het plangebied. Het landgoed meet 133 hectare en is in particulier eigendom. Het gebied is niet vrij toegankelijk. Doordat de natuur hier zich lange tijd ongestoord heeft kunnen ontwikkelen is het een zeer waardevol en soortenrijk gebied. Er komen onder andere zeldzame plantensoorten voor. Er broeden diverse bosvogels als bosuil, wespandief, nachtegaal, torenvalk en boomvalk. Daarnaast komen er in het gebied strikt beschermde zoogdieren voor als vleermuissoorten, das, vos, ree en de steenmarter.

Halstersch Laag / Het Laag

Ten noordoosten van Bergen op Zoom en ten zuiden van Steenberg liggen de natuurgebieden Oudland, Halstersch Laag en Het Laag. Halstersch Laag en Het Laag liggen binnen de grenzen van het plangebied. Deze natuurgebieden maken deel uit van de zogenoemde West-Brabantse Waterlinie, een overstromingsvlakte die vroeger werd gebruikt bij de verdediging van Holland. De gebieden zijn door de provincie Noord-Brabant aangewezen als Natte Natuurparels (NNP's). Dit zijn gebieden met een kwetsbare natuur, die sterk afhankelijk is van voldoende en schoon water. (www.brabant.nl)

Gastelsveer & Rietkreek , Molenkreekstelsel, Derriekreek

De kreken vormen belangrijke ecologische verbindingzones in het plangebied. Deze gebieden worden omzoomd door rietkragen, gras en bomen (met name knotbomen). De gebieden zijn zeer geschikt voor broedvogels. Daarnaast blijkt uit het veldbezoek dat de rietlanden en natuurlijke oevers, in het bijzonder langs de Molenkreek, Potmarkreek, Sasdijk en de Barend geschikt zijn als leefgebied voor de waterspitsmuis. De rietlanden langs Molenkreek en Potmarkreek vormen tevens een geschikt leefgebied voor de Noordse Woelmuis.

Het Oudland

Oudland is de naam van een natuurgebied ten zuidoosten van Steenberg. Het heeft een oppervlakte van 70 ha en is eigendom van de Stichting Brabants Landschap. Men tracht het bos om te vormen naar meer natuurlijk bos: elzenbos en elzenbroek op de natste gronden en iepenrijk essenbos op de iets hogere gronden. De Eikelenburg heeft een drogere, lemige bodem en hier tracht men wintereiken-beukenbos te ontwikkelen. Tot de broedvogels behoren: buizerd, boomklever, wielewaal, spotvogel, groene specht, patrijs, roodborsttapuit, grasmus, blauwborst en sprinkhaanzanger.

4.2 Beschermde soorten

Zoals reeds in hoofdstuk 3 is aangegeven is een bureaustudie uitgevoerd en een tweedaags veldbezoek (door Adviesbureau E.C.O. Logisch) met biotoopinschatting. De resultaten worden in deze paragraaf weergegeven. Bij de resultaten wordt onderscheid gemaakt in de mogelijke aanwezigheid op basis van literatuurstudie en waarnemingen vanuit het veld of recente literatuur.

In tabel 3-1 zijn de soorten weergegeven die op basis van de uitgevoerde literatuurstudie in het plangebied worden verwacht. In tabel 3-2 zijn de waargenomen soorten weergegeven. Voor de volledige inventarisatielijst en biotoopinschatting wordt verwezen naar bijlage 2. De soorten die als aanwezig zijn weergegeven zijn puntwaarnemingen uit de literatuurstudie of waarnemingen uit het veld. Voor de soorten die als mogelijk aanwezig staan weergegeven is in het plangebied geschikt biotoop aanwezig. De waarnemingen van het tweedaags veldbezoek zijn weergegeven op kaart.

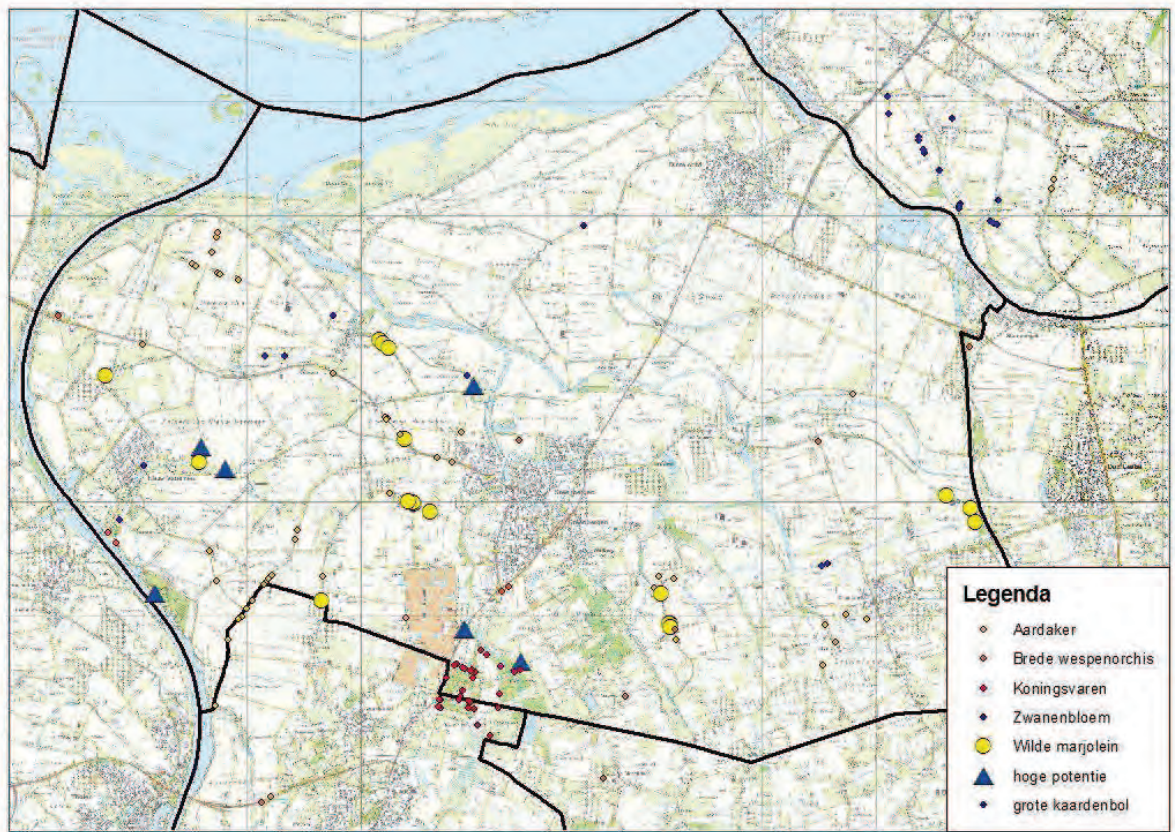
Tabel 4-1: Beschermde soorten in het buitengebied Steenberg en op basis van de bureaustudie en twee veldbezoeken.

Soort	Flora -en faunawet tabel 1,2 of 3	Buitengebied noord		Buitengebied zuid	
		aanwezig	mogelijk aanwezig	aanwezig	mogelijk aanwezig
Flora					
aardaker	X1	x		x	
akkerklokje	X1		x		x
knikkende vogelmelk	X1		x		x
grote kaardenbol	X1	x		x	
bijenorchis	X2		x		x
bokkenorchis	X2		x		x
brede wespenorchis	X2		x		x
gevlekte orchis	X2		x		x
daslook	X2				x
gele helmbloem	X2				x
gevlekte orchis	X2		x		x
grote keverorchis	X2		x		x
klein glaskruid	X2		x		x
kleine zonnedaauw	X2		x		x
koningsvaren	X1	x		x	
lange ereprijs	X2		x		x
moeraswespenorchis	X2		x		x
parnassia	X2		x		x
prachtklokje	X2		x		x
rapunzelklokje	X2		x		x
rietorchis	X2		x		x
Spaanse ruiter	X2		x		x
steenbreekvaren	X2		x		x
tongvaren	X2		x		x
vleeskleurige orchis	X2		x		x
waterdrieblad	X2		x		x
wilde gagel	X2		x		x
wilde kievitsbloem	X2		x		x
wilde marjolein	X2			x	
zwanenbloem	X1	x		x	
Vissen					
kleine modderkruiper	X2	x			x
rivierdonderpad	X3	x			x
grote modderkruiper	X3	x			x
bittervoorn	X3	x			x
Reptielen/amfibieën					
levendbarende hagedis	X3				x
gewone pad	X1	x		x	
bruine kikker	X1	x		x	
meerkikker	X1		x	x	
kleine watersalamander	X1	x		x	

rugstreeppad	X3	x			X
Vogels					
Groene specht	rode lijst kwetsbaar			x	
Steenuil	jaarrond beschermd 1		x	x	
Sperwer	jaarrond beschermd 4	x		x	
Buizerd	jaarrond beschermd 4	x		x	
Huismus	jaarrond beschermd 2	x		x	
torenvalk	jaarrond beschermd 5	x		x	
Boerenwaluw	jaarrond beschermd 5		x	x	
Huiszwaluw	jaarrond beschermd 5		x	x	
Zoogdieren					
Veldmuis	X1		x		x
Huisspitsmuis	X1		x		x
Tweekleurige bosspitsmuis	X1		x		x
Rosse woelmuis	X1		x		x
Bosmuis	X1		x		x
Dwergspitsmuis	X1		x		x
Egel	X1		x		x
Vos	X1		x		x
Hermelijn	X1		x		x
Wezel	X1		x		x
Bunzing	X1		x		x
Konijn	X1		x		x
Haas	X1	x		x	
Mol	X1	x		x	
Laatvlieger	X3		x		x
Watervleermuis	X3		x		x
Gewone dwergvleermuis	X3		x		x
Ruige dwergvleermuis	X3		x		x
Ree	X2	x		x	
Noordse woelmuis	X3		x		x
Waterspitsmuis	X3		x		x

Flora

In het plangebied zijn verschillende beschermde plantensoorten waargenomen. Het zwaartepunt van de verspreiding van deze soorten ligt in het zuidelijk deel van de gemeente in de aanwezige natuurgebieden (EHS) en de aanwezige (natuurlijke) watergangen en krekken. De verspreiding van de waarnemingen van de beschermde flora zijn weergegeven in figuur 4-2.

Figuur 4-2: Verspreiding beschermde flora in het plangebied (Verspreidingsgegevens provincie Noord-Brabant).

Aardaker

De aardaker groeit in het plangebied op de akkerranden en in wegbermen.

Brede wespenorchis

De wespenorchis groeit met name in bossen, duinen en kreupelhout op zandgronden. In het plangebied komt de soort incidenteel voor (vijf waarnemingen).

Koningsvaren

De plant komt zeer plaatselijk in grotere aantallen voor in vochtige loofhoutbossen, veenmoerassen en aan beschaduwde slootkanten. In het plangebied komt de varen dan ook alleen voor in het EHS-gebied Halstersch Laag en Oudlands laag. In de overige gebieden is hij niet waargenomen.

Zwanenbloem

De zwanenbloem groeit in voedselrijk water en komt verspreid door de gemeente voor.

Wilde marjolein

Wilde marjolein komt voor op vrij droge, matige voedselrijke tot schrale, zonnige tot zwak beschaduwde, kalkrijke grond. De plant heeft een voorkeur voor ruige vegetaties met voldoende structuur en openheid. Wilde marjolein is met name aan te treffen in (de ruige vorm van) droge stroomdalgraslanden en in zoomvegetaties. Op rivieroever, dijken en hellingen. In het plangebied komt de soort met name langs de aanwezige rivieroever voor.

Grote kaardenbol

De grote kaardenbol komt voor op vochtige, kalkrijke grond in loofbossen en struikgewas. De soort komt verspreid door het plangebied voor.

Broedvogels en jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is zeer geschikt voor allerlei soorten broedvogels. In de aanwezige bomen zijn hollen (o.a. oude spechtgaten) aanwezig. Deze hollen vormen een geschikt broedbiotoop voor hollenbroeders o.a. koolmees, spreeuw, zwarte roodstaart, gekraagde roodstaart, pimpelmees, holenduif, bonte vliegenvanger, grote bonte specht, zwarte specht en groene specht (rode lijst: kwetsbaar). Verder worden in de aanwezige bomen ook nesten van onder andere ekster, houtduif en zwarte kraai verwacht. De landbouwgronden vormen een geschikt broedbiotoop voor weidevogels zoals : wulp, kievit en patrijs, zwarte kraai, spreeuw, wilde eend, geelgors en witte kwikstaart. Naast algemene broedvogels komen er ook soorten voor waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: buizerd, steenuil, huismus, sperwer. De locaties van de nesten en de overige waargenomen broedvogels zijn weergegeven in de figuren 4-3 t/m 4-5.

Steenuil

De steenuil wordt vooral aangetroffen in kleinschalige agrarische gebieden in de buurt van vrijstaande boerderijen en aan dorpsranden. Als jachtgebied dienen extensief beheerde graslanden en weiljes, maar ook dijken en bermen. Belangrijke elementen in zo'n gebied zijn verder houtwallen, knotwilgen en hoogstamfruitbomen. De Steenuil nestelt in holten van oude fruitbomen en knotwilgen of zoekt een rustig hoekje in een oud gebouw, stal of schuurtje. De aanwezigheid van bomenlanen, landbouwgronden, erven en boerderijen in het plangebied maken het gebied een geschikt leefgebied voor de steenuil. Het is dan ook zeer aannemelijk dat meerdere individuen in het plangebied voorkomen.

Sperwer

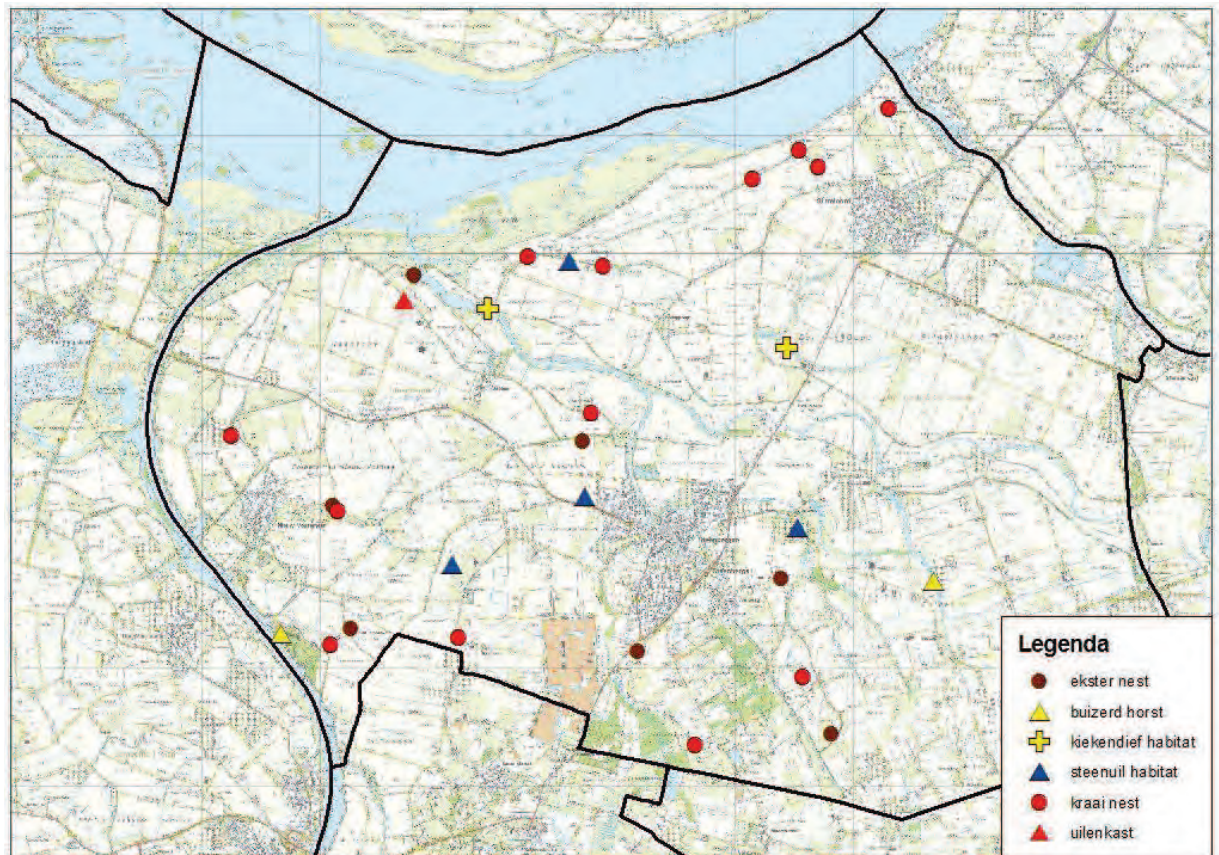
De sperwer is een bosvogel, maar wordt de laatste jaren steeds vaker in de buurt van dorpen en steden waargenomen. Sperwers broeden in bossen. Ze foerageren op kleine zangvogels, lijsters en duiven. Het zoekgebied kan door de aanwezigheid van veel (kleine) vogels onderdeel uitmaken van het foerageergebied van de sperwer.

Buizerd

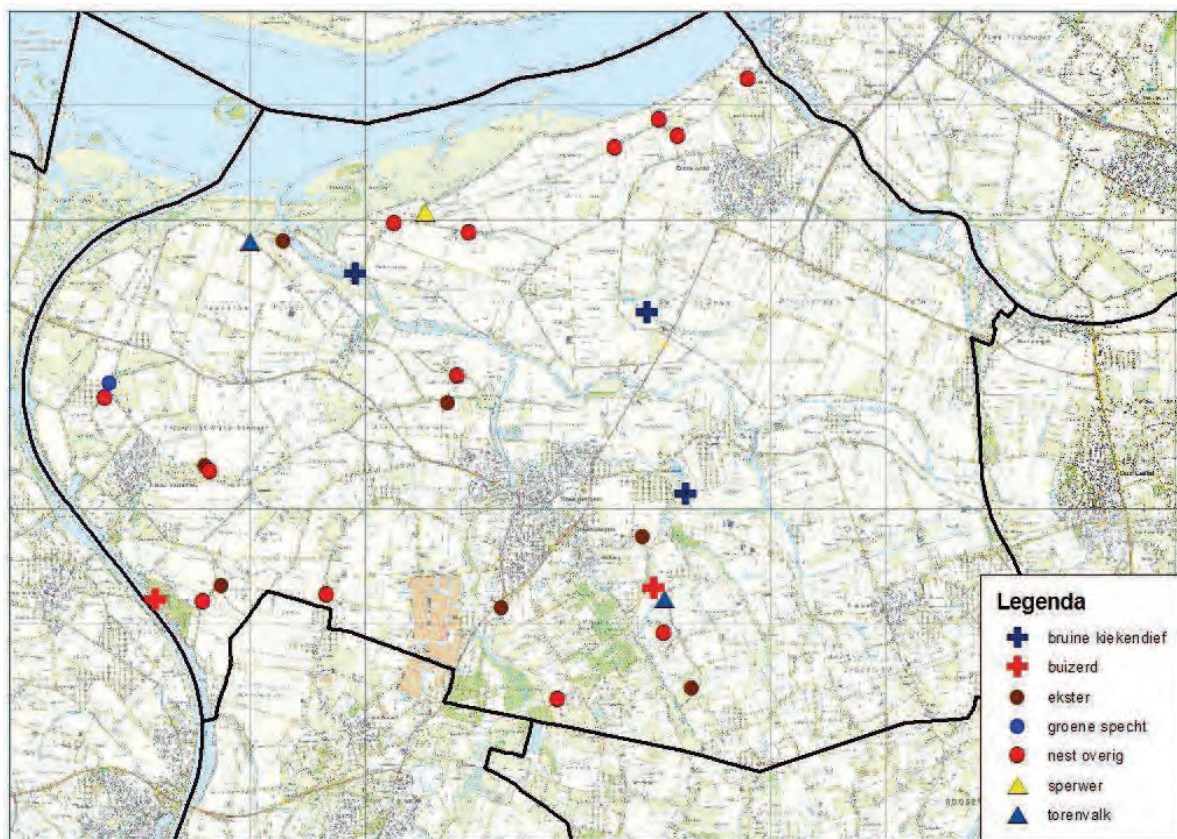
Tijdens het terreinbezoek zijn twee horsten van buizerds waargenomen. De buizerd maakt zijn nest in een hoge boom vaak een lariks of grove den. Het foerageergebied is zeer divers: bossen, open plekken, weiden en akkers.

Huisumus

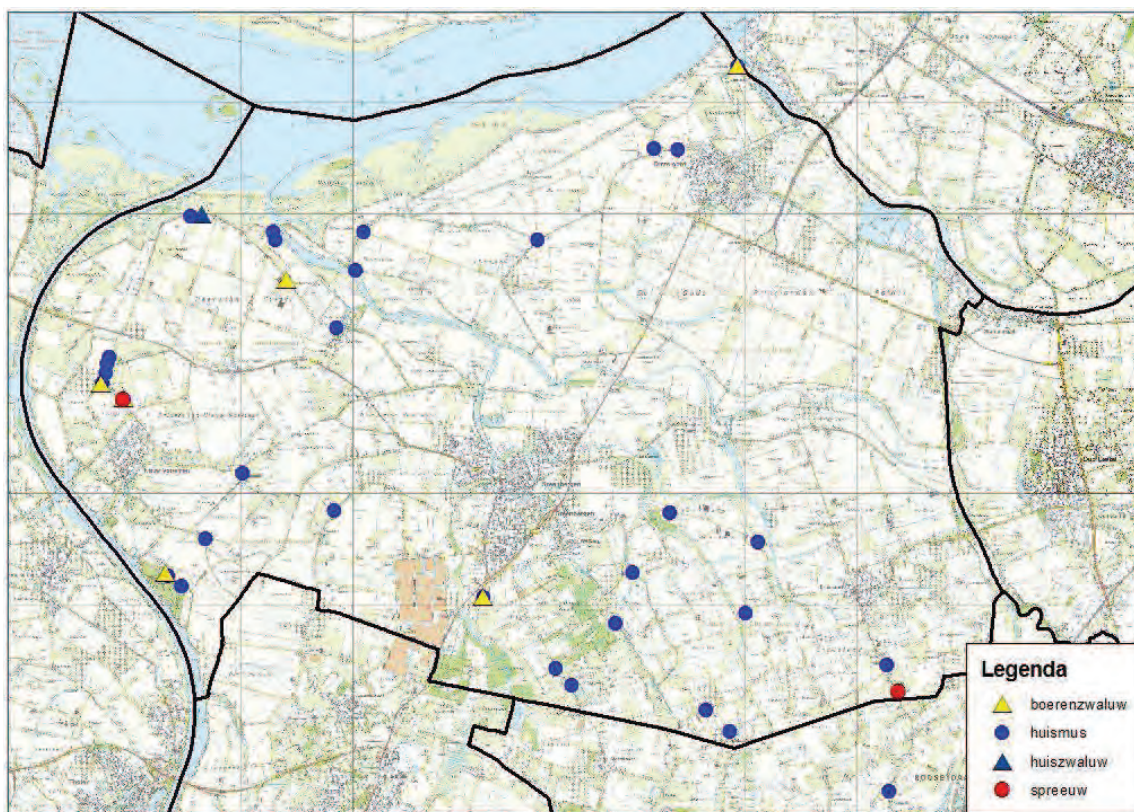
Naast de roofvogels komt ook de huismus in het plangebied voor. De huismus is met name aangetroffen op de boerderijen, erven, tuinen en schuren. Dit biotoop biedt een zeer geschikt broedbiotoop voor deze soort en het is daardoor zeer aannemelijk dat er nestlocaties van deze soort in het zoekgebied voorkomen.

Figuur 4-3: Verspreiding van de broedvogels in het plangebied (waarnemingen ECOlogisch).

Figuur 4-4: Verspreiding van de broedvogels in het plangebied (waarnemingen ECOlogisch).

Figuur 4-5: Verspreiding van de broedvogels in het plangebied (waarnemingen ECOlogisch)

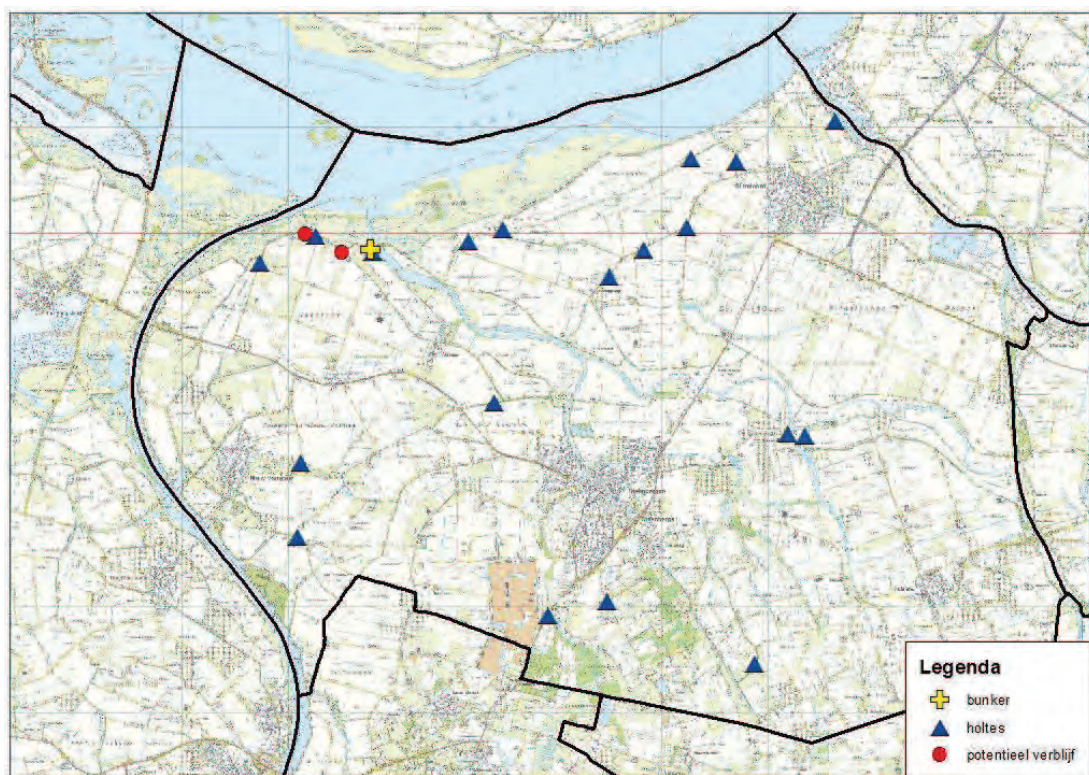
Zoogdieren

Vleermuizen

Voor vleermuizen vormen de aanwezige spechtgaten een mogelijke verblijfplaats. De boombewonende vleermuissoorten die in het plangebied voor kunnen komen zijn de rosse vleermuis, watervleermuis, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

De aanwezige lanen vormen potentiële vliegroutes voor vleermuizen. Vleermuizen vliegen via (een netwerk) van vliegroutes naar hun foerageergebieden. Hierbij gebruiken ze verbindende landschapsstructuren of lijnvormige landschapselementen, zoals houtwallen, heggen, lanen en wateren. De gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis zijn soorten die sterk gebonden zijn aan lijnvormige landschapselementen. Gezien de geschiktheid van het plangebied voor deze soorten is het zeer aannemelijk dat deze soorten in het plangebied voorkomen.

De aanwezige holtes en aangetroffen verblijfplaatsen (op basis van visuele kenmerken) zijn weergegeven in figuur 4-6.

Figuur 4-6: Verspreiding van de geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen (waarnemingen ECOlogisch).

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen, leeft de soort veel in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. Doordat de noordse woelmuis geen watervrees heeft, kan hij goed eilandjes bereiken, waar hij dan vaak als enige woelmuis voorkomt. In gebieden waar geen andere woelmuizen leven, wordt hij ook wel aangetroffen in drogere gedeelten, zoals in wegbermen of zelfs in droog naaldbos. De noordse woelmuis is gevoelig voor concurrentie met andere woelmuizen. Hij wordt daardoor naar natte terreinen verdreven waar hij zich prima heeft aangepast (bron VZZ). In het plangebied vormt de natte natuurparel de Rode weel een geschikt leefgebied voor deze soort. Verder is ook in het noordelijk deel van het plangebied een geschikt leefgebied aanwezig.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken,

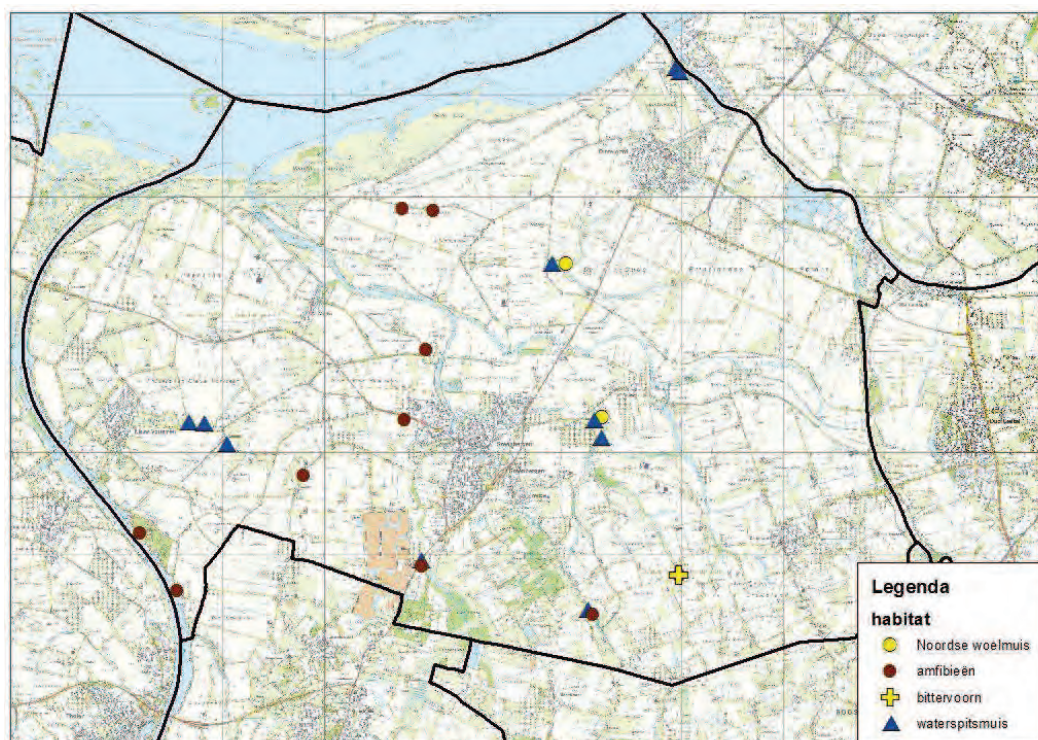
rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. Ook wordt hij veelvuldig aangetroffen langs de binnenduinrand, natuurlijke duinmeren en kunstmatige infiltratiegebieden. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooien op te eten. In Oost- en Zuid-Nederland komt zijn verspreiding overeen met de situering van de beek- en rivierdalen van de zand- en lössgronden. De waterspitsmuis is een ontzettend schuw dier, dat zich dood kan schrikken van een plotseling, hard geluid. De waterspitsmuis is zowel overdag als 's nachts actief. Hij wisselt periodes van activiteit en rust continu af. In het plangebied komt de soort voor langs de beken.

Overige zoogdieren

Het plangebied is geschikt voor algemeen voorkomende muizen en spitsmuizen, zoals veldmuis, huisspitsmuis en tweekleurige bosspitsmuis. Daarnaast kunnen soorten als haas (waargenomen), konijn (waargenomen), mol (molshoop waargenomen), vos, ree (waargenomen), wezel en hermelijn in dit plangebied aanwezig zijn.

Amfibieën en vissen

Tijdens het terreinbezoek zijn de watergangen (indien mogelijk) met een steeknet bevestigd. Hierbij is de bittervoorn waargenomen. Bittervoorns komen voor in stilstaand of langzaam stromend water van 40 tot 50 cm diep, dat vaak ook wat begroeid is. Tevens biedt de watergang een geschikt leefgebied voor algemene vissoorten zoals tiendoornige stekelbaars, baars, kolblei, blankvoorn, brasem, en snoek. In het plangebied komen verschillende smalle ondiepe watergangen voor die langs de landbouwgronden lopen. Het grootste gedeelte van de watergangen is watervoerend, een enkele droogvallend. De oevervegetatie is beperkt (riet en gele lis) gezien de geringe afmeting van de watergangen. De watergangen vormen een geschikt leefgebied voor kikkers en padden. Tijdens het terreinbezoek is de bastaardkikker waargenomen. De gewone pad en de bruine kikker zijn niet waargenomen, maar worden wel, gezien de geschiktheid van het biotoop, in het plangebied verwacht.

Figuur 4-7: Verspreiding van (geschikt leefgebied van) noordse woelmuis, waterspitsmuis, bittervoorn en amfibieën (waarnemingen ECOlogisch).

5 Effectbeoordeling

5.1 Inleiding

De voorgenomen ontwikkelingen worden beoordeeld aan de beoordelingscriteria, zoals genoemd in paragraaf 5.2 Aanvullende Planmer. Hieronder is dit gedaan voor EHS en beschermde soorten.

5.2 Effectbeoordeling EHS

In de twee bestemmingsgebieden worden bestaande bos- en natuurgebieden die onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur als zodanig bestemd. Er is in het bestemmingsplan buitengebied Steenberg en geen ruimte voor (grootschalige of intensieve) ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstellingen voor de (zoekgebied van) EVZ, EHS en beheer/herstel van de waterstructuren en natte natuurparels. Hierdoor blijft het leefgebied van de aanwezige zwaar beschermde soorten Noordse woelmuis en de waterspitsmuis in tact.

Uitbreiding bouwvlakken en verstoring EHS

Er liggen enkele bouwvlakken in of nabij de begrenzing van de EHS. Uitbreiding van deze bouwvlakken kan voor een tijdelijk negatief effect zorgen op de aanwezige EHS-gebieden door verstoring door licht en geluid. Het aantal bedrijven met uitbreidingsmogelijkheden nabij de EHS zijn echter zeer beperkt.

De vigerende natuurbestemmingen zijn overgenomen, enkele gebieden in handen van natuurbeherende instanties zijn toegevoegd als natuur. Andere gronden behorende tot de EHS en groenblauwe mantel worden aangeduid als agrarisch met natuur en landschapswaarden.

De verschillende nevenfuncties, uitbreidingen van bestaande locaties en vervolgfuncties worden niet toegestaan binnen de EHS. Voor de groenblauwe mantel gelden eveneens beperkingen. Het gaat niet enkel om de uitbreiding van bouwvlakken en recreatieve nevenfuncties. Het gaat om alle afwijkingen en wijzigingen in het bestemmingsplan.

In beide bestemmingplannen zijn ontwikkelingen binnen de EHS-gebieden niet toegestaan. Negatieve effecten op de EHS-gebieden treden alleen op wanneer er uitbreidingen plaatsvinden van bouwvlakken die zeer nabij EHS-gebieden liggen. Deze bouwvlakken zijn beperkt en de verstoring is van tijdelijke aard. Hierdoor worden de wezenlijke kenmerken van de EHS niet aangetast. Doordat (tijdelijke) effecten op de EHS niet uit te sluiten zijn worden beide scenario's als licht negatief beoordeeld.

(Kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen: EHS

In de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg en worden kleinschalige recreatieve ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Deze kleinschalige voorzieningen (maximaal 25 kampeervoorzieningen per bedrijf) zijn meestal goed te verenigen met de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, met uitzondering van specifieke gebieden die niet toegankelijk zijn. In de meeste EHS gebieden is recreatief gebruik gereguleerd en blijven bezoekers op de aangegeven paden en wegen.

Indirecte (en onbedoelde) effecten, zoals verstoring en betreding van niet vrij toegankelijke gebieden, zullen zich voornamelijk voor kunnen doen in het maximale scenario, waar sprake is van maximale verbreding van de agrarische activiteiten (hoewel het in theorie onmogelijk is dat maximale intensivering van de veehouderij samengaat met een verdere verbreding van de activiteiten op het zelfde bedrijf, de beschikbare uitbreidingsruimte is immers een beperkende factor om zowel de veehouderij als de nevenactiviteiten in omvang te laten toenemen). In het realistische scenario is sprake van een lichte toename van de effecten van de recreatieve ontwikkelingen op de EHS. Dit effect is neutraal beoordeeld (0). De versturende effecten van recreatieve ontwikkelingen in het maximale

scenario zullen op meerdere locaties plaatsvinden. Echter deze verstoring blijft beperkt waardoor ook dit scenario als licht negatief (-) wordt beoordeeld en niet zeer negatief.

Opgemerkt wordt hierbij dat per voorgenomen ontwikkeling in een later stadium van de planontwikkeling de effecten getoetst dienen te worden, waarmee aangenomen kan worden dat de kleinschalige recreatieve ontwikkelingen van het bestemmingsplan niet zullen leiden tot wezenlijke negatieve effecten op de kenmerken en waarden van de EHS.

5.3 Effecten beschermde soorten

Effecten stikstofdepositie op beschermde soorten

De stikstoftoename ten gevolge van de mogelijkheden in het bestemmingsplan zal mogelijk plaatselijk leiden tot een verandering van de soortensamenstelling van de vegetatie. Echter, deze veranderingen zullen niet aan de orde zijn in delen van het plangebied die reeds zeer voedselrijk zijn. Effecten van stikstofdepositie op beschermde soorten worden daarnaast reeds meegenomen bij de beoordeling van de Natura 2000-gebieden waarin veelal de stikstofgevoelige habitats gelegen zijn. De stikstofgevoelige soorten zijn daarbij meegenomen in de beoordeling. Buiten de Natura-2000 gebieden is het effect op stikstofgevoelige soorten naar verwachting beperkt, maar niet geheel uit te sluiten. Het maximale scenario wordt daarom als enigszins negatief (-), het realistische scenario neutraal (0) beoordeeld.

Uitbreiding bouwvlakken: beschermde soorten

De uitbreiding van bouwvlakken kan effecten hebben op de daar eventueel aanwezige beschermde soorten. Op basis van de veldinventarisatie is een eerste inschatting gemaakt van de aanwezige beschermde soorten welke in het plangebied voor kunnen komen. Op voorhand is niet uit te sluiten dat aanwezige beschermde soorten, of de biotopen van deze soorten, lokaal verloren zullen gaan. Het gaat hier met name om de aan bebouwing gerelateerde biotopen (vleermuizen en broedvogels). De effecten zijn voor het maximale en reële scenario zijn hierdoor beide als negatief (-) beoordeeld.

De aanwezigheid van beschermde soorten is bij nadere detaillering van onderzoek bij toekomstige ontwikkelingen terug te voeren tot lokale biotopen waar de soorten zich ophouden. Indien nodig zal voor een (uitbreidings)-ontwikkeling een ontheffingstraject Flora- en faunawet moeten worden doorlopen. Een volledige inventarisatie op basis van de soortprotocollen en monitoring van beschermde soorten op de prioritaire ontwikkellocaties zal bijdragen aan het voorkomen van ongewenste situaties van onverwacht opduiken van een soort op een ontwikkellocatie. Hiervan uitgaande is niet de verwachting dat het bestemmingsplan zal leiden tot wezenlijke negatieve effecten op beschermde soorten.

Verstoring door geluid, licht & trilling: beschermde soorten

Door het gebruik van zowel intensievere of grotere veehouderijen, danwel recreatieve nevenactiviteiten kan verstoring van geluid en licht op beschermde soorten optreden. Bijvoorbeeld door verlichting bij open stalsystemen, paardenbakken of recreatieve activiteiten of door geluid van landbouw- of recreatief verkeer.

De aanlegwerkzaamheden van de uitbreidingen brengen een tijdelijke toename van verstoring van geluid en trilling (heien) met zich mee. Voor de veehouderijen die in of nabij EHS-gebieden liggen kan deze verstoring leiden tot tijdelijke negatieve effecten op de aanwezige vogels. De effecten zullen zeker niet zeer negatief zijn doordat de verstoring tijdelijk is, en er geschikt leefgebied in de omgeving is om naar uit te wijken en mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om de verstoring te beperken. Bij mitigerende maatregelen kan gedacht worden aan werken buiten het kwetsbare seizoen, dus in de maanden augustus en september. Zowel de effecten van agrarische activiteiten in het maximale scenario, als van recreatieve activiteiten in het reële scenario op beschermde en soorten zijn enigszins negatief (-) beoordeeld.

(Kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen: beschermde soorten

In het bestemmingsplan buitengebied worden kleinschalige recreatieve ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Een minicamping mag zowel op het bouwvlak als aansluitend aan het bouwvlak niet binnen de EHS. Een minicamping kan ook bij burgerwoningen. Buitenactiviteiten bij kleinschalige recreatie kan ook aansluitend aan het bouwvlak buiten de EHS. Kleinschalige voorzieningen (kamperen bij de boer) zijn meestal goed te verenigen met de bescherming van soorten. Eventuele effecten zullen zich voornamelijk voordoen in het maximale scenario, waar sprake is van verbreding van de agrarische activiteiten. Omdat effecten van recreatieve ontwikkelingen in het maximale en realistische scenario op beschermde soorten niet uit te sluiten zijn, zijn beide scenario's enigszins negatief beoordeeld (-).

Beoordeling

De effecten van het maximale en reële scenario op EHS en beschermde soorten is weergegeven in Tabel 5-1.

Tabel 5-1 Effectenbeoordeling EHS en beschermde soorten.

Aspect	Beoordelingscriteria	Effecten realistisch scenario	Effecten maximaal scenario
EHS	Ruimtebeslag	-	-
	Verstoring licht, geluid en trilling	-	-
	Verstoring recreatie	-	-
Beschermd soorten	Stikstofdepositie	0	-
	Uitbreiding bouwvlakken	-	-
	Verstoring door geluid & trilling: beschermde soorten	-	-
	(Kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen: beschermde soorten	-	-

Bijlage 1 Wettelijk kader

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Bijlage 2: Aanwezige beschermde soorten

Bestemmingsplan Buitengebied Noord

Soortgroep	soort	aanwezig	mogelijk aanwezig	opmerking
vissen	kleine modderkruiper	x		geschikte habitat in watergangen verspreid door het gebied
	rivierdonderpad	x		geschikte habitat in Steenbergsche Vliet
	grote modderkruiper	x		geschikte habitat in rietlanden
reptielen amfibieën	bittervoorn	x		geschikte habitat in watergangen verspreid door het gebied
	geen			
	gewone pad	x		diverse wateren
vogels	bruine kikker	x		diverse wateren
	rugstreeppad	x		greppels verspreid door het plangebied, in het bijzonder langs Kleine dijk
	algemene zangvogels	x		
	uilen en roofvogels		x	diverse grotere nesten in de directe omgeving
	buizerd	x		overvliegend, geen vaste verblijfplaats aangetroffen
	sperwer	x		overvliegend, geen vaste verblijfplaats aangetroffen
	huiszwaluw	x		boerderijen
	boerenzwaluw	x		boerderijen
	huismus	x		boerderijen
zoogdieren	steenuil		x	grote knotwilgen bij boerderijen
	ree		x	houtopstanden
	vos		x	geschikt leefgebied
	haas	x		op akkers en velden
	hermelijn		x	houtwallen en dijken
	wezel		x	houtwallen en dijken
	steenmarter		x	houtwallen en boerderijen geschikt
	Noordse woelmuis		x	rietlanden, in het bijzonder langs Molenkreek en Potmarkreek
				rietlanden en natuurlijke oever, in het bijzonder langs Molenkreek, Potmarkreek, Sasdijk, De Barend, Steenbergsche Vliet
	waterspitsmuis		x	geschikte vliegroue langs bomen en over water. Ook goed foerageergebied en potentiële verblijven.
ongewervelden vaatplanten	vleermuizen			
	geen			
	akkerklokje		x	verspreid door gemeente
	knikkende vogelmelk		x	verspreid door gemeente
	grote kaardenbol	x		in ruigtes langs dijken
	bijenorchis		x	drassige oevers
	bokkenorchis		x	drassige oevers
	brede orchis		x	drassige oevers
	gevlekte orchis		x	drassige oevers
	grote keverorchis		x	drassige oevers
	klein glaskruid		x	oudere gebouwen / bossen
	lange ereprijs		x	langs rivieren en sporen
	moeraswespenorchis		x	drassige oevers
	parnassia		x	drassige oevers
	rapunzelklokje		x	zandgronden langs rivieren
	rietorchis		x	drassige oevers
	Spaanse ruiter		x	natte voedselarme gronden
	steenbreekvaren		x	oudere gebouwen / bossen
	tongvaren		x	oudere gebouwen / bossen
	vleeskleurige orchis		x	drassige oevers
	waterdrieblad		x	watergangen met goede waterkwaliteit
	wilde gagel		x	natte bossen / veengebieden
	wilde kievitsbloem		x	drassige oevers langs rivieren
	wilde marjolein		x	langs dijken

Bestemmingsplan Buitengebied Zuid

Soortgroep	soort	aanwezig	mogelijk aanwezig	opmerking
vissen	kleine modderkruiper		x	geschikte habitat in watergangen verspreid door het gebied
	rivierdonderpad		x	geschikte habitat in Steenbergsche Vliet
	grote modderkruiper		x	geschikte habitat in rietlanden en kreken in het oosten
	bittervoorn		x	geschikte habitat in watergangen in het bijzonder ten oosten van Steenbergen
reptielen amfibieën	levendbarende hagedis		x	een waarneming bekend uit Oudland, waar het habitat ook zeker geschikt is
	gewone pad	x		diverse wateren
	bruine kikker	x		diverse wateren
	meerkikker	x		diverse diepere wateren
vogels	rugstreepad		x	greppels verspreid door het plangebied, bouwterrein, poelen
	algemene zangvogels	x		
	uilen en roofvogels		x	diverse grotere nesten in de directe omgeving
	buizerd	x		horst in gebied Staatsbosbeheer
	torenvalk	x		overvliegend, geen gebruik van kasten waargenomen
	huiszwaluw	x		boerderijen
	boerenzwaluw	x		boerderijen
	huismus	x		boerderijen
zoogdieren	steenuil		x	grote knotwilgen bij boerderijen
	ree	x		sporen
	vos		x	geschikt leefgebied
	haas	x		op akkers en velden
	hermelijn		x	houtwallen en dijken
	wezel		x	houtwallen en dijken
	steenmarter		x	houtwallen en boerderijen geschikt
	Noordse woelmuis		x	rietlanden, in het bijzonder langs Molenkreek en Potmarkreek
ongewervelden vaatplanten	waterspitsmuis		x	rietlanden en natuurlijke oever, in het bijzonder langs Molenkreek, Potmarkreek, Sasdijk, De Barend, Steenbergsche Vliet
	vleermuizen			geschikte vliegroude langs bomen en over water. Ook goed foerageergebied en potentiële verblijven.
	geen			
	aardaker		x	akkerranden en bermen verspreid door gemeente
	akkerklokje		x	verspreid door gemeente
	knikkende vogelmelk		x	verspreid door gemeente
	grote kaardenbol	x		in ruigtes langs dijken
	bijenorchis		x	drassige oevers
	bokkenorchis		x	drassige oevers
	brede orchis		x	drassige oevers
	daslook		x	nattere bossen, bijvoorbeeld Oudland
	gele helmbloem		x	oudere gebouwen / bossen
	gevekte orchis		x	drassige oevers
	grote keverorchis		x	drassige oevers
	klein glaskruid		x	oudere gebouwen / bossen
	klein zonnedaauw		x	mogelijk bij Oudland en andere SBB gebieden
	lange ereprijs		x	langs rivieren en sporen
	moeraswespenorchis		x	in gebied Natuurmonumenten Slikken van de Heen
	parnassia		x	in gebied Natuurmonumenten Slikken van de Heen
	prachtklokje		x	in gebied Natuurmonumenten Slikken van de Heen
	rapunzelklokje		x	zandgronden langs rivieren
	rietorchis		x	drassige oevers
	Spaanse ruiter		x	natte voedselarme gronden
	steenbreekvaren		x	oudere gebouwen / bossen
	tongvaren		x	oudere gebouwen / bossen
	vleeskleurige orchis		x	drassige oevers
	waterdrieblad		x	watergangen met goede waterkwaliteit in het bijzonder ten oosten van Steenbergen
	wilde gagel		x	natte bossen / veengebieden
	wilde marjolein		x	langs dijken

FID	Shape	SOORT	OPMERKING	POINT_X	POINT_Y
1380	Point	holtes	bomenlaan holtes	85260,09276	407110,8986
1381	Point	huismus		84871,77442	407657,7874
1382	Point	boerenzwaluw		84874,40121	407655,8961
1383	Point	waterspitsmuis	waterspitsmuis oever	84890,34011	407539,4249
1384	Point	waterspitsmuis	eco oever	84975,69176	407458,6181
1385	Point	nest	nest zwk\ roofvogel	84598,12171	407453,1776
1386	Point	huismus		83791,2979	406157,4795
1387	Point	huismus		83386,09867	406176,5724
1388	Point	holtes	bomenlaan holtes	83406,81565	406343,562
1389	Point	nest	nest zk	83397,71926	406462,4537
1390	Point	nest	nest zk	83074,27857	406755,8837
1391	Point	holtes	bomenlaan holtes	82555,95679	406406,1496
1392	Point	nest	nest zk	82302,40029	406265,8939
1393	Point	holtes	oudlandsedijk weerszijde bomenlaan holtes	82465,51458	405116,187
1394	Point	grote kaardenbol		81879,24459	404839,2532
1395	Point	huismus		81290,81214	404553,1455
1396	Point	holtes	bomenlaan holtes	81658,86821	404692,7358
1397	Point	holtes	bomenlaan holtes	81017,85899	404179,9284
1398	Point	nest	nest zk 2	79779,76385	404785,0163
1399	Point	sperwer		79028,94567	405126,3596
1400	Point	holtes	bomenlaan holtes	79028,94567	405077,0512
1401	Point	steenuil	steenuil habitat	79206,45592	404879,8176
1402	Point	rugstreeppad	rugstreeppad habitat	79531,89137	404791,0625
1403	Point	nest	nest zk	78496,41493	404948,8494
1404	Point	huismus		78182,77499	404693,5585
1405	Point	holtes	bomenlaan holtes	78376,02839	404852,5192
1406	Point	huismus		78050,20113	404008,7101
1407	Point	kiekendief	kiekendief mogelijk nest	77832,98296	404092,2555
1408	Point	Noordse woelmuis	noordse woelmuis habitat	82575,57975	403694,0222
1409	Point	waterspitsmuis	wsm habitat	82469,75551	403710,7313
1410	Point	kiekendief	kiekendief paar , mogelijk nest	82870,77368	403421,1071
1411	Point	Noordse woelmuis	noordse woelmuis habitat	83280,14639	400689,1708
1412	Point	waterspitsmuis	habitat	83302,42517	400627,9042
1413	Point	steenuil	habitat	83060,14336	400368,9133
1414	Point	holtes	oude kastanjelaan holtes	84366,23725	401246,1405
1415	Point	holtes	oude wilgen holtes	84703,20391	401209,9375
1416	Point	heikikker	amfibieen habitat - heikikker	80125,62517	404754,0924
1026	Point	watervleermuis	foerageer	79898,38521	397898,5095
1027	Point	waterspitsmuis	habitat	79899,12242	397893,6768
1028	Point	vliegrouete	met holte	79875,43492	397839,6928
1029	Point	reptielen amfibien	habitat	79903,2246	397796,4423
1030	Point	ree	sporen	79890,46183	397816,4742
1031	Point	flora	potential	79810,04703	397771,8651
1032	Point	laagstam		79461,01725	400905,9201
1033	Point	rugstreeppad	potential	79568,0839	400661,733
1034	Point	vliegrouete	met holte	78866,3744	401820,9776
1035	Point	ekster	nest	79418,63194	401854,8555
1036	Point	stekelbaars		79687,6608	401924,1872
1037	Point	groene kikker		79958,76369	401911,4464
1038	Point	flora	potential	79966,19834	402027,6265
1039	Point	ringslang	potential	79990,61705	402037,0183
1040	Point	grote kaardenbol		79842,8277	402209,9264
1041	Point	zkr	nest	79573,82361	402312,0345
1042	Point	haas	2x	79536,25636	402469,8169
1043	Point	haas	5 ex	79671,49844	402469,8169
1044	Point	vleermuis	dijk vliegrouete	79134,14924	402424,6584
1045	Point	vleermuis	vliegrouete	78535,88111	402661,7919
1046	Point	huismus		77711,2625	402975,8984
1047	Point	boerenzwaluw		76811,49125	403827,9985
1048	Point	ka	paar	76800,29229	403771,5269
1049	Point	uilenkast		76430,05196	404218,2655
1050	Point	huismus		76620,13013	404544,7811
1051	Point	holte	holte in boom	76586,31961	404649,9694
1052	Point	huismus		76569,41435	404685,6583
1053	Point	bunker		76544,21451	404717,1186
1054	Point	ekster	nest	76573,86928	404649,7098
1055	Point	torenvalk	kast	76016,88822	404634,918
1056	Point	vleermuis	potential verblijf	75998,1046	404648,0666
1057	Point	holte	boom	75505,30884	404952,7219
1058	Point	huiszwaluw	nesten	75307,79186	404986,3303
1059	Point	vleermuis	potential verblijf	75304,03514	404986,3303
1060	Point	huismus		75096,03997	404980,3189
1061	Point	holte	boom	74471,11666	404454,5621
1062	Point	huismus		73648,06458	402451,6478
1063	Point	huismus		73618,01079	402333,3109
1064	Point	huismus		73597,15215	402174,2116
1065	Point	kerkuil	potential	73587,76034	402187,3601
1066	Point	groene specht		73559,58491	402196,7519
1067	Point	vleermuis	vliegrouete	73438,69538	401943,0274
1068	Point	huismus		73523,22168	401978,7163
1069	Point	nest		73489,41116	401928,0005
1070	Point	boerenzwaluw		73517,58659	401958,0543
1071	Point	huismus		73918,84619	401680,6138
1072	Point	boerenzwaluw		73905,69766	401712,546
1073	Point	spreeuw		73900,06257	401682,4922
1074	Point	vleermuis	jong vliegrouete	74626,83961	401599,46
1075	Point	flora	potential	75212,53544	400957,0569
1076	Point	ekster	nest	75213,99578	400753,9067
1077	Point	zkr	nest	75294,76536	400656,2319
1078	Point	vleermuis	vliegrouete met holte	75236,53613	400697,5559
1079	Point	waterspitsmuis		75339,84605	400599,881
1080	Point	waterspitsmuis	potential	75642,19522	400566,5446
1081	Point	flora	potential	75619,65487	400568,423
1082	Point	vleermuis	vliegrouete	75615,54311	400425,3306
1083	Point	huismus		76021,57023	400379,9865
1084	Point	waterspitsmuis	potential	76085,44618	400179,4805
1085	Point	vleermuis	vliegrouete	75071,75889	399338,9793
1086	Point	vleermuis	vliegrouete met holte	75160,62803	399295,847
1087	Point	huismus		75363,61356	399198,2472

1088 Point	ekster	nest	75507,96313	398678,5661
1089 Point	watervleermuis	vliegroute	75308,61463	398480,865
1090 Point	blankvoorn		75309,07679	398480,8578
1091 Point	nest		75179,26462	398390,5992
1092 Point	huismus		74933,70295	398349,3758
1093 Point	huismus		74705,54281	398537,1507
1094 Point	boerenwaluw		74655,19168	398575,7834
1095 Point	amfibien		74375,04851	398445,0542
1096 Point	buizerd		74376,42033	398436,8724
1097 Point	grote kaardenbol		74388,45172	398423,1424
1098 Point	flora	potential	74397,41398	398405,3815
1099 Point	horst		74352,51066	398575,2297
1100 Point	poel		75110,353	397315,103
1101 Point	vleermuis	vliegroute t splitsing	75719,12057	397324,985
1102 Point	haas	7 ex foerageer	75879,63721	397644,6216
1103 Point	vleermuis	kruising vliegroute	76308,6542	398563,8437
1104 Point	nest		77322,25957	398524,5999
1105 Point	poel		77581,24676	399564,8855
1106 Point	huismus		77669,60796	399706,327
1107 Point	steenuil	potential	77235,24442	399740,9424
1108 Point	ekster	nest	80350,4721	398301,2744
1109 Point	huismus		80329,88586	398151,7377
1110 Point	boerenwaluw		80329,76483	398151,3686
1111 Point	flora	potential	80790,08404	397206,7824
1112 Point	zkr	nest	81316,6304	396700,597
1113 Point	huismus		81908,21148	396571,4275
1114 Point	huismus		81611,82607	396887,4952
1115 Point	vleermuis	laan met holte	80989,40096	398100,4909
1116 Point	vleermuis	vliegroute	82400,19775	398333,5194
1117 Point	kleine watersalamander	vangst	82550,69776	397965,104
1118 Point	huismus		82689,70301	397696,4425
1119 Point	ekster	nest	83633,14181	396905,8284
1120 Point	waterspitsmuis	potential	83181,23494	396929,6637
1121 Point	rings	potential	83254,54623	396841,6485
1122 Point	vleermuis	vliegroute met holte	83750,10753	396914,1916
1123 Point	nest		83148,93402	397847,3435
1124 Point	torenvalk		83178,86576	398429,5737
1125 Point	huismus		83001,82626	398608,267
1126 Point	watervleermuis	vliegroute water deels holle oever	82977,30049	398630,6847
1127 Point	buizerd		82985,57231	398635,3883
1128 Point	ekster	nest	82784,99279	399534,5087
1129 Point	waterspitsmuis	potential	83439,64476	400283,7363
1130 Point	watervleermuis	vliegroute water	83315,87126	400118,6984
1131 Point	bruine kiekendief	foerageer	83534,45776	400278,9957
1132 Point	vleermuis	bomen foerageergebied	83578,60594	399580,2357
1133 Point	huismus		83649,13044	399675,0298
1134 Point	huismus		85225,40261	399142,1031
1135 Point	horst		85360,31686	399460,5608
1136 Point	huismus		85012,69192	397866,9699
1137 Point	watervleermuis	water vliegroute	84837,13121	397833,6148
1138 Point	ringslang	potential	84957,08099	397615,5375
1139 Point	bittervoorn	habitat	84959,69772	397612,5341
1140 Point	kleine watersalamander	vangst	84959,13021	397613,2837
1141 Point	vleermuis	vliegroute	84236,87577	396104,0083
1142 Point	huismus		84301,39212	396137,2269
1143 Point	huismus		84726,84651	395753,9154
1144 Point	huismus		87569,86788	394693,4028
1145 Point	huismus		87734,67783	396466,8084
1146 Point	spreeuw		87735,67614	396463,6426
1147 Point	huismus		87532,13252	396934,04

Bijlage 3: Foto-overzicht waarnemingen

Kaart fotolocatie

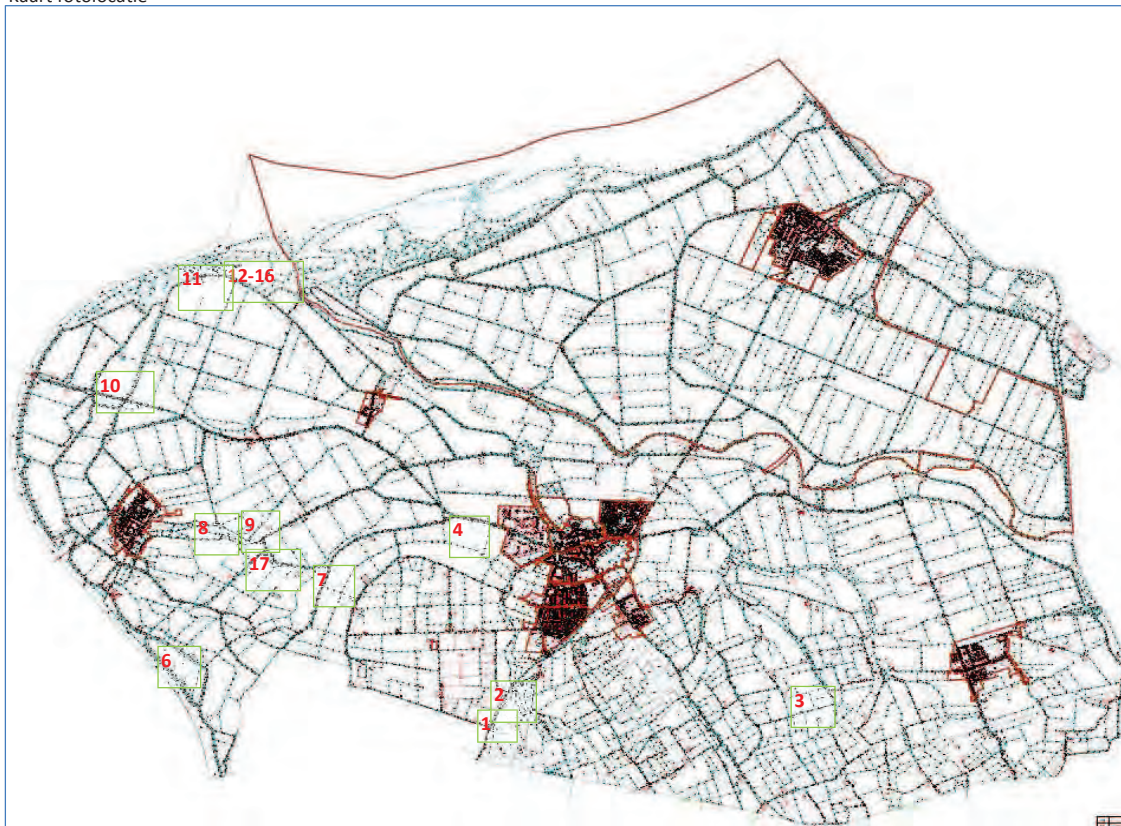

Foto 1: Geschikte habitat kleine zoogdieren, amfibieën en reptielen

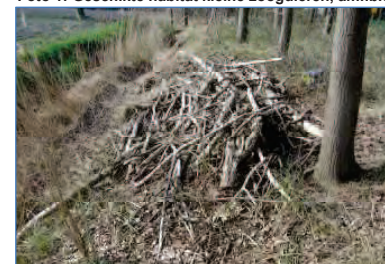

Foto 2: Geschikte habitat beschermde flora

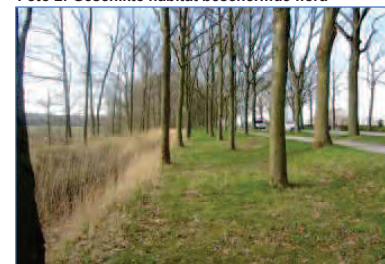

Foto 3: Geschikte watergang bittervoorn en waterspitsmuis

Foto 4: Geschikte habitat rugstreeppad op bouwterrein

Foto 5: Agrarisch gebruik

Foto 6: Horst buizerd

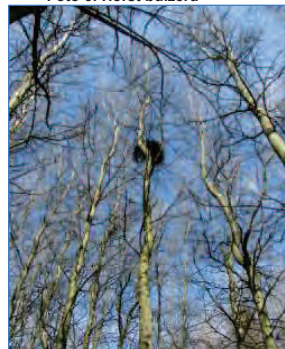

Foto 7: Habitat steenuil

Foto 8: Habitat waterspitsmuis, beschermd flora

Foto 9: Habitat beschermd flora

Foto 10: Faunapassage Zeelandweg-West

Foto 11: Nesten huiszwaluw / mogelijk verblijf vleermuisen

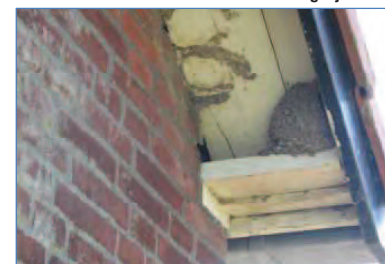

Foto 12: Geschikte habitat Noordse woelmuis, flora

Foto 13: Nestlocatie huismuis

Foto 14: Bunker

Foto 15: Laan met holtes

Foto 16: Holte

Foto 17: Geschikte habitat flora en waterspitsmuis

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplannen buitengebied Steenbergen, Dinteloord en Prinsen- land

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

15 april 2013 / rapportnummer 2752-35

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Steenbergen herzielt twee bestemmingsplannen voor het buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft betrekking op het buitengebied ten noorden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen omvat het buitengebied ten zuiden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Omdat deze plannen kaderstellend zijn voor mogelijke m.e.r.-plichtige activiteiten en een Passende beoordeling is opgesteld vanwege mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden is een MER opgesteld. De raad van Steenbergen is bevoegd gezag bij de procedure.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Het MER is prettig leesbaar en laat zien dat op basis van de milieuinformatie de ontwikkelingsmogelijkheden van het plan zijn bijgesteld. De Commissie is echter van oordeel dat het MER niet alle informatie bevat die zij essentieel acht voor het volwaardig mee laten wegen van het milieubelang in de besluitvorming over de bestemmingsplannen. De tekortkomingen zijn hieronder aangegeven:

- In het MER en de voortoets/Passende beoordeling zijn de gevolgen voor Natura 2000-gebieden tot maximaal tien kilometer afstand van de plangrenzen bekeken. Op deze tien kilometergrens zijn echter nog aanzienlijke toenames van stikstofdepositie waarneembaar waardoor effecten op vermetingsgevoelige delen van Natura 2000-gebieden net buiten deze grens niet zijn uit te sluiten. Daarom is niet aannemelijk gemaakt dat aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden is uitgesloten.
- In het MER is geen aandacht besteed aan effecten op beschermde soorten, terwijl in het plangebied waarschijnlijk vleermuizen, steenuilen en andere beschermde soorten voorkomen. Effecten op planniveau hadden ten minste op hoofdlijnen in beeld moeten zijn gebracht.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen over de bestemmingsplannen.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe en in hoofdstuk 3 geeft ze aandachtspunten voor het vervoltraject voor de onderwerpen geur en teeltondersteunende voorzieningen.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

In de Passende beoordeling is voor de effectbepaling op voorhand het invloedsgebied beperkt tot een gebied van tien kilometer buiten de gemeentegrens, zonder dat daar een onderbouwde motivatie voor wordt gegeven. Uit het MER blijkt echter dat op de randen van deze cirkel nog aanzienlijke bijdragen aan stikstofdepositie waarneembaar zijn (25–50 mol in het worst case scenario). In het MER is aangegeven dat stikstofgevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebieden Brabantse Wal te veraf liggen om nog invloed te ondervinden van ontwikkelingen binnen het plangebied. De Commissie is van oordeel dat op basis van de informatie in het MER niet uitgesloten is dat voor deze habitattypen effecten optreden. De gevoelige habitattypen liggen net buiten de tien kilometerzone en uit de depositieberekeningen kan worden afgeleid dat het effect hier niet uitgedempt is. Het betreft hier bovendien habitattypen die veel gevoeliger zijn voor stikstofdepositie, een lagere kritische depositiewaarde hebben, dan de wel bekeken habitattypen.

De Commissie is daarom van oordeel dat in het MER een alternatief ontbreekt waarin depositie van stikstof op Natura 2000-gebieden niet toeneemt. Dit betekent dat met het voorliggende plan aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet met zekerheid kan worden uitgesloten. Volgens de Natuurbeschermingswet 1998 kan pas een besluit worden genomen indien deze zekerheid wel wordt verkregen of de ADC-toets met succes wordt doorlopen.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER:

- de stikstofdepositie op kwetsbare habitattypen in Natura 2000-gebieden buiten de tien kilometerzone (in Nederland en België) in beeld te brengen;
- een alternatief te ontwikkelen waarbij de depositie van stikstofverbindingen op Natura 2000-gebieden niet toeneemt of de effectiviteit van maatregelen inzichtelijk te maken.

Mogelijke oplossingsrichtingen liggen in de (verdere) zonering van ontwikkelingen, het beperken van uitbreidingsmogelijkheden, het niet opnieuw als agrarisch bestemmen van stoppende agrarische bedrijven, het stellen van een plafond aan het aantal uitbreidingsmogelijkheden, omschakeling en/of hervestiging van veehouderij en/of het waarborgen van noodzakelijke maatregelen. In het MER is in het maximale scenario uitgegaan van omschakeling van akkerbouw naar grondgebonden veehouderij. Een mogelijk alternatief zou kunnen zijn zonder deze omschakelingsmogelijkheid.

2.2 Beschermde soorten

Het MER geeft geen informatie over beschermde soorten. De Flora- en faunawet ontbreekt ook in het beleidskader (hoofdstuk 2). Bij beschermde soorten gaat het veelal om de effecten van directe ingrepen op individuele dieren/planten en hun leefgebied. Belangrijke mogelijke effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in de bestemmingsplannen zijn veranderingen op en rond de bouwvlakken. Veel soorten, bijvoorbeeld vleermuizen, steenuilen en huismussen zijn gebonden aan bebouwing en menselijke omgeving. Aanpassing van de gebouwen en de erfbeplanting kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen. Wat tenminste verkend had moeten worden is de kans dat binnen het plangebied negatieve effecten op beschermde soorten optreden en op welke wijze het voornemen bij kan dragen aan het voorkomen van deze effecten. Het MER moet beoordelen of er een kans is dat de Flora- en faunawet de uitvoering van het bestemmingsplan in de weg staat.

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat in een aanvulling op het MER wordt verkend of en hoe groot de kans is dat de Flora- en faunawet de uitvoering van het bestemmingsplan in de weg staat en met welke maatregelen effecten kunnen worden voorkomen. Bij de verkenning kan gebruik worden gemaakt van bestaande gegevens, gebieds- en materie-kennis.

3. Aandachtspunten voor de besluitvorming

De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen.

3.1 Geur

Het MER geeft summier informatie over geurhinder door veehouderijen. Er is geen onderzoek uitgevoerd naar geurknelpunten in de huidige en toekomstige situatie. De Commissie constateert dat in het maximum scenario² volgens het MER een verslechtering van de geursituatie zou kunnen optreden. In het MER wordt gesteld dat er technieken beschikbaar zijn om deze geuremissie tegen te gaan. Hierbij worden als veel gebruikte technieken genoemd: koelfiltratie, gaswassing, naverbranding, biofiltratie en luchtwassing.³ De Commissie merkt op dat deze technieken (nog) niet worden toegepast in de rundveehouderij. Voor geurhinder zijn echter met name intensieve veehouderijbedrijven van belang. Gegeven het feit dat er in de plangebieden verspreid 14 intensieve veehouderijbedrijven voorkomen en er in de plannen slechts zeer beperkt ontwikkelingsruimte mogelijk wordt gemaakt, acht de Commissie het plausibel dat er geen nieuwe geurknelpunten zullen ontstaan.

- De Commissie adviseert bij ontwikkelingen in het buitengebied alert te zijn op het ontstaan van mogelijke nieuwe geurknelpunten.

² maximaal uitbreiden bestaande grondgebonden veehouderijen en omschakeling van akkerbouw naar melkveehouderij

³ Zie MER paragraaf 5.4.1 pagina 83 en paragraaf 6.4 pagina 94.

3.2 Teeltondersteunende voorzieningen

Het MER is voor de effecten op landschap door teeltondersteunende voorzieningen gebaseerd op de aanname dat deze met name laag (tot 1 meter) zullen zijn. De ervaringen en de gesignaleerde trends elders in het land laten echter zien dat er juist meer hogere teeltondersteunende voorzieningen worden aangelegd. Het MER laat de effecten van deze hogere voorzieningen niet zien terwijl deze wel mogelijk worden gemaakt via afwijkingsbevoegdheid en/of omgevingsvergunning.⁴ De aanleg van deze hogere voorzieningen heeft grotere effecten op de openheid van het landschap, wat een van de waarden is die de gemeente belangrijk vindt.

- De Commissie adviseert bij het besluit rekening te houden met de landschappelijke effecten van deze hogere teeltondersteunende voorzieningen.

⁴ Het MER beschrijft niet de mogelijke gevolgen van de (andere) werken en werkzaamheden die met een omgevingsvergunning kunnen worden toegestaan, terwijl hier activiteiten onder vallen – zoals boomteelt, aanleg van drainage en dempen van water – die effecten kunnen hebben op onder meer de openheid, waterhuishouding en natuurwaarden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Steenberg

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Steenberg

Besluit: vaststellen herzien bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D14 en C14, alsmede plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: De gemeente Steenberg herzielt twee bestemmingsplannen voor het buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft betrekking op het buitengebied ten noorden van de Steenbergse en Rosendaalse Vliet. Het bestemmingsplan Buitengebied Steenberg omvat het buitengebied ten zuiden van de Steenbergse en Rosendaalse Vliet. Er is een MER opgesteld voor beide bestemmingsplannen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER op de gemeentelijke website en op 14 februari 2013 in de Eendrachtsbode, Rosendaalse Bode, Moerdijkse Bode, Halderbergse Bode, Steenbergse Bode, Bergen op Zoomse Bode

ter inzage legging MER: 18 februari t/m 1 april 2013

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 12 februari 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 15 april 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Mr. F.W.R. Evers (voorzitter)

Drs. G. Gabry

Drs. R.J.M. Kleijberg

Ir. C.T. Smit (secretaris)

Drs. R.A.M. van Woerden

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek op 13 maart 2013 afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- (2752-02) Ontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen (11 februari 2013)
- (2752-02a) Ontwerp-Bestemmingsplan Dinteloord en Prinsenland (5 maart 2013)
- (2752-04) plan-MER Buitengebied Steenbergen, Dinteloord en Prinsenland (4 oktober 2012)

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplannen buitengebied Steenberg,
Dinteloord en Prinsenland**

ISBN: 978-90-421-3764-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@ela.nl

W www.commissiemer.nl

PlanMER

Bestemmingsplannen Buitengebied Steenbergen,
Dinteloord en Prinsenland

projectnr. 245274
definitief
4 oktober 2012

auteur(s)

drs. R. van den Heerik
drs. J. van Belle
drs. R. van Dijk

Opdrachtgever

Gemeente Steenbergen
Postbus 6
4650 AA Steenbergen

datum vrijgave

4 oktober 2012

beschrijving revisie 4

definitief

goedkeuring

drs. J. van Belle

vrijgave

ir. H.A.M. van de Wetering

Projectgroep bestaande uit:

Ronald van den Heerik
Jan van Belle
Reinier van Dijk
Geert Wiebe van der Wijk
Corine Cornelisse
Dirk van de Wetering

Datum van uitgave:

4 oktober 2012

Contactadres:

Beneluxweg 7
Postbus 40
4900 AA Oosterhout (NB)

Copyright © 2012

Ingenieursbureau Oranjewoud

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

blz.

Samenvatting	3
1 Inleiding	10
1.1 Aanleiding	10
1.2 Plan-m.e.r.-plicht.....	11
1.3 Doel van het planMER	11
1.4 Procedure tot nu toe	12
1.5 Wijzigingen aanpak planMER ten opzichte van Notitie Reikwijdte en Detailniveau	13
1.6 Het vervolg van de procedure	14
1.7 Leeswijzer	14
2 Ontwikkelingen en beleid.....	16
2.1 Inleiding	16
2.2 Ontwikkelingen in de landbouw.....	16
2.2.1 <i>Huidige situatie</i>	16
2.2.2 <i>Trends</i>	17
2.3 Kaderstellend beleid en wettelijk kader	20
2.3.1 <i>Europees beleid</i>	20
2.3.2 <i>Rijksbeleid</i>	20
2.3.3 <i>Provinciaal Beleid</i>	26
2.3.4 <i>Gemeentelijk beleid</i>	33
3 Huidige situatie en autonome ontwikkeling	35
3.1 Algemeen	35
3.2 Situatieschets	36
3.3 Natuur.....	37
3.3.1 <i>Natura 2000-gebieden</i>	37
3.3.2 <i>Ecologische Hoofdstructuur</i>	42
3.3.3 <i>Overige zeer kwetsbare gebieden in de EHS (Wav-gebieden)</i>	44
3.3.4 <i>Stikstofconcentratie in de lucht en stikstofdepositie; landelijke informatie en trends</i>	46
3.3.5 <i>Stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden en overige delen Ecologische Hoofdstructuur</i> ..	50
3.4 Landschap en cultuurhistorie	52
3.5 Leefbaarheid en gezondheid	53
3.5.1 <i>Geur</i>	53
3.5.2 <i>Fijn stof</i>	53
3.5.3 <i>Gezondheid</i>	54
3.5.4 <i>Verkeer</i>	59
3.6 Overige thema's	61
3.6.1 <i>Archeologie</i>	61
3.6.2 <i>Bodem</i>	62
3.6.3 <i>Water</i>	62
3.6.4 <i>Geluid</i>	64
3.6.5 <i>Externe veiligheid</i>	65
4 Afbakening van het planMER	66
4.1 Inleiding	66
4.2 Ontwikkelingsmogelijkheden nieuwe bestemmingsplannen.....	66

4.2.1	<i>Uitgangspunten</i>	66
4.2.2	<i>Relevante activiteiten</i>	69
4.3	Voornemen en scenario's.....	70
4.4	Beoordelingsmethodiek.....	71
5	Effecten	73
5.1	Inleiding	73
5.2	Natuur.....	73
5.2.1	<i>Natura 2000-gebieden</i>	73
5.2.2	<i>Overige zeer kwetsbare gebieden in ecologische hoofdstructuur (overige Wav-gebieden)</i>	77
5.2.3	<i>Overige natuurwaarden</i>	79
5.3	Landschap en cultuurhistorie	80
5.4	Leefbaarheid en gezondheid	82
5.4.1	<i>Geur</i>	82
5.4.2	<i>Fijn stof</i>	83
5.4.3	<i>Gezondheid</i>	84
5.4.4	<i>Verkeer</i>	86
5.5	Overige thema's	87
6	Vergelijking, conclusies en aanbevelingen	89
6.1	Overzicht effectscores	89
6.2	Natuur.....	89
6.2.1	<i>Aanbevelingen voor mitigerende maatregelen</i>	90
6.3	Landschap en cultuurhistorie	93
6.4	Leefbaarheid en gezondheid	94
7	Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma	95
7.1	Leemten in kennis	95
7.2	Aanzet evaluatieprogramma.....	95

Bijlage:

- Onderzoek ammoniakdepositie PlanMER Bestemmingsplannen Buitengebied Steenbergen, Dinteloord en Prinsenland (Oranjewoud, juni 2012)
- Voortoets PlanMER Bestemmingsplannen Buitengebied Steenbergen, Dinteloord en Prinsenland (Oranjewoud, juni 2012)

Samenvatting

Aanleiding en procedure

Aanleiding

De gemeente Steenbergen ontwikkelt twee bestemmingsplannen voor het buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft betrekking op het buitengebied ten noorden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen omvat het buitengebied ten zuiden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet.

Procedure

Gekoppeld aan de procedure van het nieuwe bestemmingsplan moet ook de procedure voor milieueffectrapportage worden doorlopen. Het gaat hierbij om een zogenaamde planMER op het niveau van het bestemmingsplan. De m.e.r.-procedure is gestart met de openbare kennisgeving. Hiermee is bekendgemaakt dat voor de herziening van het bestemmingsplannen buitengebied de plan-m.e.r.-procedure wordt gevolgd en is deze procedure uiteengezet. Voor de start van de procedure is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. Hierin is globaal beschreven welke onderwerpen naar het (voorlopige) inzicht van de gemeente in het MER aan de orde zullen moeten komen. Ten aanzien van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft consultatie plaatsgevonden van de adviesorganen en maatschappelijke organisatie. Er zijn enkele algemene reacties ingediend op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. De notitie reikwijdte en detailniveau heeft voor een ieder ter inzage gelegen. De gemeente Steenbergen heeft er voor gekozen geen advies te vragen aan de landelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.).

Na de startfase is het planMER voor het bestemmingsplan opgesteld. Gedurende de voorbereiding van het planMER is de aanpak van het planMER op een aantal punten gewijzigd ten opzichte van de beschreven aanpak in de notitie. Dit vanwege een advies van de commissie m.e.r. inzake een planMER bij een ander bestemmingsplan buitengebied. Er is besloten om een *theoretisch* maximaal scenario in beeld te brengen, in plaats van een *realistisch* maximaal scenario.

Het planMER en het ontwerp bestemmingsplan worden gelijktijdig ter visie gelegd. Gedurende een periode van zes weken kan een ieder zijn of haar zienswijze tegen het ontwerp bestemmingsplan en het bijbehorende planMER indienen. In deze periode worden het ontwerp bestemmingsplan en planMER ook aangeboden aan verschillende bestuursorganen, zoals de provincie en de waterschappen. Daarnaast wordt het planMER ter toetsing voorgelegd aan de Commissie m.e.r. Na deze procedure wordt verder gewerkt aan het bestemmingsplan en de besluitvorming daarover. Daarbij zullen de resultaten van het planMER en de reacties daarop in acht worden genomen.

Afbakening van het planMER

Zoals hiervoor is beschreven, is voorafgaand aan het opstellen van het planMER de reikwijdte en het detailniveau van het planMER bepaald.

De voorgenomen bestemmingsplannen zijn vooral conserverend van aard, maar biedt ook een aantal flexibiliteitsbepalingen, met name ten aanzien van grondgebonden landbouwbedrijven en kleinschalige recreatieve ontwikkelingen.

Relevante activiteiten

In het buitengebied worden geen concrete nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Wel is dus sprake van enige ontwikkelruimte voor de grondgebonden landbouw (en dus ook in de rundveehouderij) en recreatie (op vrijkomende agrarische bedrijven en als nevenfunctie). Er is daarnaast enige ruimte voor het toepassen van teeltondersteunende voorzieningen. De niet - grondgebonden landbouw (waaronder de intensieve veehouderij en de glastuinbouw) krijgt in deze bestemmingsplannen geen uitbreidingsruimte. Bestaande rechten worden evenwel gerespecteerd.

Ontwikkelingsmogelijkheden grondgebonden landbouw, recreatie en overige functies

In de voorgenomen bestemmingsplannen wordt bij de begrenzing van de bouwblokken uitgegaan van de huidige situatie (de vigerende bestemmingen). Daarnaast worden onder voorwaarden uitbreidingsmogelijkheden gegeven. Dit betreft mogelijkheden bij afwijking en/of op grond van een wijzigingsbevoegdheid van B&W. Hiermee is het mogelijk om het bouwvlak van een grondgebonden agrarisch bedrijf uit te breiden naar 2 hectare.

Grondgebonden agrarische bedrijven hebben daarnaast de mogelijkheid om te schakelen naar een andere grondgebonden agrarische activiteit. Hierdoor is het in de praktijk mogelijk dat een akkerbouwbedrijf verandert in een melkrundveehouderij.

Omschakeling naar andere functies (o.a. recreatie, aan het buitengebied gebonden bedrijvigheid) is mogelijk op vrijkomende agrarische bedrijven. Ook wordt verbrede landbouw toegestaan op agrarische bedrijven. Binnen het buitendijks gelegen gebied van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet wordt slechts ruimte geboden aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca. Andere bedrijfsmatige functies worden hier niet toegestaan. Bij woonbestemmingen kunnen ook recreatieve functies plaatsvinden.

Ten aanzien van de overige functies geldt dat deze slechts zeer beperkt de mogelijkheid hebben om hun activiteiten uit te breiden (bijvoorbeeld door middel van bouwvlakvergroting). In het kader van dit planMER worden deze mogelijkheden als niet relevant beschouwd.

Verwachte ontwikkelingen van de agrarische sector

Om te bepalen in hoeverre in de komende 10 jaar (geldigheid van de bestemmingsplannen) gebruik wordt gemaakt van uitbreidingsmogelijkheden, is getracht om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de verwachte ontwikkeling van de landbouw in de gemeente. Er is per bedrijfstak gekeken naar de omvang van de bedrijven en het aantal dieren dat zal worden gehouden.

De algemene trend is dat het aantal landbouwbedrijven in Steenbergen verder afneemt, maar dat de omvang van de bedrijven groter wordt. In onderstaande tabel is aangegeven hoe de landbouwsector zich sinds 2001 heeft ontwikkeld (aantal bedrijven)

	2001	2008	2009	2010	2011
Akkerbouw	426	295	273	275	286
Tuinbouw open grond	58	40	45	45	43
Tuinbouw glas	9	8	8	9	7
Graasdieren	63	55	53	58	53
Hokdieren	18	14	8	10	14

Aantal landbouwbedrijven per agrarische bedrijfstak gemeente Steenbergen (CBS, 2012)

Scenario's

Door toepassing van scenario's is getracht de bandbreedte van mogelijke effecten in beeld te brengen. Er zijn twee scenario's ontwikkeld; een realistisch scenario en een theoretisch maximaal scenario.

Het realistisch scenario is gebaseerd op de trends die in de gemeente Steenbergen zijn gesignaleerd. Deze trends zijn gebaseerd op beschikbare gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek, het Planbureau voor de Leefomgeving en literatuurgegevens. Om de lokale trend te 'ijken' zijn deze vergeleken met gegevens op regionaal en provinciaal niveau.

Het maximale scenario is een theoretische invulling op basis waarvan een 'worst case' situatie is geschetst. In dit scenario is er vanuit gegaan dat alle bedrijven die volgens het bestemmingsplan kunnen omschakelen of uitbreiden dit ook daadwerkelijk doen. Om de 'worst case' zo goed mogelijk te benaderen betreft die omschakeling dan een omschakeling naar de in theorie minst milieuvriendelijke activiteit.

Met behulp van deze twee scenario's is vervolgens getracht om de milieueffecten in beeld te brengen.

Beoordelingsmethodiek

De effectbeschrijving en -beoordeling richt zich vooral op de effecten van de veehouderij. Daarbij ligt de focus van de effecten van de scenario's op de volgende hoofdthema's:

- Natuur: de mogelijke invloed op de stikstofdepositie die afkomstig is van de landbouw (dit is vooral ammoniak) op natuurwaarden die gevoelig zijn voor vermesting;
- Landschap en cultuurhistorie: de invloed op de landschappelijke karakteristieken in het buitengebied;
- Leefbaarheid en gezondheid: dit betreft met name de effecten van geur en fijn stof, gezondheid en verkeersveiligheid.

De effecten zijn beoordeeld op basis van een 5-punts schaal.

Score	Beoordeling
++	Beoordeling positief in vergelijking met de autonome ontwikkeling
+	Beoordeling enigszins positief in vergelijking met de autonome ontwikkeling
0	Beoordeling neutraal in vergelijking met de autonome ontwikkeling
-	Beoordeling enigszins negatief in vergelijking met de autonome ontwikkeling
--	Beoordeling negatief in vergelijking met de autonome ontwikkeling

Effecten

Hieronder zijn de bevindingen van de MER-studie samengevat.

Natuur

Natura 2000-gebieden

Uit de uitgevoerde voortoets is onderzocht welke factoren mogelijk significante effecten kunnen hebben op Natura 200-gebieden in een ruime omgeving. Hieruit is gebleken dat alleen de mogelijke invloed van stikstofdepositie op de daarvoor gevoelige habitats mogelijk een punt van aandacht is. Hiertoe zijn depositieberekeningen uitgevoerd. Met deze depositieberekeningen zijn eerst het maximum scenario en in het kader van dit MER vervolgens het realistisch scenario doorgerekend.

Bij het maximum scenario is er op doorgerekend op een aantal kwetsbare punten (meest gevoelige habitattypen) in de Dintelse Gorzen en de Slikken van de Heen. Er is in dit scenario weliswaar sprake van een sterke toename van de bijdrage aan stikstofdepositie door de veehouderij in Steenbergen, maar de meest kritische depositiewaarden worden in referentiejaar 2010 niet overschreden. Ditzelfde geldt voor het realistisch scenario. In dit scenario neemt de bijdrage aan stikstofdepositie in het aangrenzende Natura-2000 gebied weliswaar iets toe, maar deze toename is verwaarloosbaar.

Omdat in het referentiejaar 2011 in het maximum scenario in theorie wel een overschrijding van de kritische depositiewaarde kan optreden is er voor gekozen om in aanvulling op de voortoets een passende beoordeling in het MER op te nemen. Er is in het MER eveneens onderzocht op welke manier deze effecten te mitigeren zijn.

Overige zeer kwetsbare gebieden in de ecologische hoofdstructuur (overige Wav-gebieden)

De toename van stikstofdepositie is ook onderzocht voor zeer kwetsbare gebieden die geen deel uitmaken van Natura-2000, maar wel van de EHS. In Steenbergen zijn dit het Oudland en het Halstersch Laag. Binnen het maximum scenario neemt de berekende toename van de stikstofbelasting zodanig toe, dat hiervan, mede doordat het achtergrondniveau voor diverse doelen/vegetaties reeds als hoog kan worden gekwalificeerd, een negatief gevolg kan worden verwacht op de gestelde doelen en ambities. Voor het realistisch scenario geldt dat een zeer gering effect op gevoelige vegetaties, niet te verwachten valt, maar niet volledig uitgesloten is.

Overige natuurwaarden

In het bestemmingsplan worden bestaande bos- en natuurgebieden als zodanig bestemd. Ook wordt rekening gehouden met de mogelijke ontwikkeling van ecologische verbindingzones in de toekomst. De bestemmingsplannen bevatten geen voorstellen die van invloed kunnen zijn op deze gebieden.

In het landelijk gebied zijn ook buiten de ecologische hoofdstructuur elementen en structuren aanwezig die van belang zijn voor de natuurlijke flora en fauna, zoals beplantingen langs watergangen, dijken en sloten. De voorgenomen bestemmingsplannen bevatten geen voornemens die hierop direct van invloed zijn. Aanwezige waarden worden beschermd door een stelsel van omgevingsvergunningen. Echter indirecte negatieve effecten zijn op voorhand niet volledig uit te sluiten. Er wordt hooguit een enigszins negatief effect verwacht. Dit geldt voor beide scenario's.

Landschap en cultuurhistorie

Met effecten op de cultuurhistorische landschapsstructuur en landschapselementen worden landschappelijke effecten bedoeld op bestaande cultuurhistorische waarden, als gevolg van uitbreidingen van het bouwvlak, het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen en de mogelijke recreatieve ontwikkelingen. Met effecten op de ruimtelijke-visuele kwaliteit van het landschap worden effecten bedoeld op de specifieke karakteristieken van het Steenbergse landschap, zoals de openheid.

In het maximale scenario wordt er van uit gegaan dat alle agrarische bedrijven die de mogelijkheid hebben hun bouwvlak zullen uitbreiden en/of zullen omschakelen. Dit betekent dat een aanzienlijke toename van het oppervlak aan stallen. Door de verdere verdichting/verstening is er een grote kans op negatieve effecten op de cultuurhistorische landschapsstructuur en de ruimtelijke visuele kwaliteit. In het realistisch scenario is dit effect een stuk geringer, aangezien er binnen dit scenario slechts enkele bedrijven zullen uitbreiden/omschakelen. Effecten doen zich dan alleen plaatselijk voor.

Leefbaarheid en gezondheid

Geur

De kans op toename van geurbelasting op geurgevoelige objecten (effect op leefkwaliteit) is in het maximum scenario groter dan in het realistisch scenario, maar blijft nog steeds beperkt. De meeste geurhinder wordt immers veroorzaakt door intensieve veehouderijbedrijven. Deze krijgen in beide scenario's geen mogelijkheid om uit te breiden.

De enkele omschakelingen en uitbreidingen in het realistisch scenario zullen nagenoeg geen effect hebben op de geursituatie in het plangebied. Voor het maximum scenario, waarin alle grondgebonden bedrijven kunnen omschakelen naar rundveehouderij en/of uitbreiden naar 2 ha zijn enige negatieve effecten niet uitgesloten. Echter in hoeverre zich effecten zullen voordoen laat zich moeilijk voorspellen omdat dit veelal zal afhangen van de staltechnieken die worden toegepast.

Luchtkwaliteit

De kans op toename van de concentratie fijns stof (PM10) in de directe omgeving van veehouderijen is aanwezig. Bij vergunningverlening zullen eisen worden gesteld waardoor op de grens van een bedrijf wordt voldaan aan de wettelijke eisen. De achtergrondconcentratie fijn stof in Steenbergen is echter niet erg hoog. Daardoor is het aannemelijk dat een bedrijf ook bij een uitstoot van enkele microgrammen aan de grenswaarden zal blijven voldoen. In het maximum scenario wordt maximaal gebruik gemaakt van de omschakeling- en/of uitbreidingsmogelijkheden. Echter gezien de spreiding van de landbouwbedrijven zullen verhogingen van concentraties zich naar alle waarschijnlijkheid alleen plaatselijk optreden in de nabije omgeving van het bedrijf. Ook in dit geval is geen overschrijding van de grenswaarden te verwachten. Ondanks de mogelijk lichte toename van de uitstoot van fijn stof in de lucht, worden effecten neutraal beoordeeld. Dit geldt voor beide scenario's.

Gezondheid

Over gezondheidseffecten in relatie tot de landbouw is nog vrij weinig bekend. Echter is wel bekend dat een aantal factoren bij kan dragen aan gezondheidseffecten. Gezondheidseffecten kunnen ontstaan door een viertal factoren. Dit zijn verspreiding van dierziekten van bedrijf tot bedrijf, besmetting (door virussen) door de lucht, geurhinder en stofhinder.

Het risico voor verspreiding van dierziekten van bedrijf tot bedrijf wordt groter indien de onderlinge afstand tussen de bedrijven kleiner wordt dan 1km. In het realistisch scenario is hiervan geen sprake. De kans op verspreiding van dierziekten van bedrijf tot bedrijf wordt dan ook neutraal ingeschat. In het

maximum scenario kan er wel verdichting optreden van het aantal veehouderij bedrijven. Dit effect wordt als licht negatief ingeschat. Door de hogere dichtheid van bedrijven in het maximum scenario is ook de kans op besmetting met ziekten via de lucht groter. Het effect wordt licht negatief ingeschat. Het realistisch scenario scoort neutraal op dit aspect.

Ook is er een kans dat gezondheidsklachten optreden als gevolg van geurhinder en stofhinder. Die kans wordt voor het realistisch scenario als neutraal ingeschat en voor het maximum scenario als enigszins negatief. Hierbij moet nadrukkelijk vermeld worden dat het hierbij om een inschatting gaat. Zoals aangegeven is er nog veel onbekend over de relatie tussen (rund)veehouderij en gezondheid en is het ook mogelijk om door toepassing van moderne technieken stof- en geurhinder grotendeels te beperken.

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is vertaald in de kans op verslechtering van de verkeersveiligheid in het buitengebied. Een beste inschatting van de potentiële effecten kan worden verkregen door zich af te vragen welke gevolgen de beide scenario's hebben voor het totale verkeersaanbod en met name landbouwverkeer en vrachtverkeer. Vast staat dat beide scenario's (beperkte) ontwikkelingsmogelijkheden bieden voor recreatie, waardoor het aannemelijk is dat activiteiten als wandelen en fietsen in het buitengebied vaker voor zullen gaan komen. Voor het realistisch scenario valt niet te verwachten dat dit leidt tot een aanzienlijke groei van het aanbod aan landbouwverkeer en vrachtverkeer en daarmee een toenemende kans op conflicten en ongevallen. Anders is dit voor het maximum scenario, waarin de agrarische activiteiten flink worden uitgebreid en daarom ook te verwachten valt dat de wegen in het buitengebied drukker worden.

Er is op dit moment in Steenberg, voor zover bekend, geen sprake van een onveilige situatie op de wegen in het buitengebied. Bovendien worden de wegen de komende jaren duurzaam veilig ingericht.

Het effect wordt voor het realistisch scenario neutraal ingeschat en voor het maximum scenario enigszins negatief.

Conclusies en aanbevelingen

De beoordeling van de verwachte effecten is uitgedrukt in een score ten opzichte van de situatie bij autonome ontwikkeling. Dit is de toekomstige situatie op basis van wat er nu is en initiatieven en plannen die vaststaan. De gehanteerde scores hebben de volgende betekenis:

Tabel 0.1 Overzicht effectbeoordeling

Hoofdaspect	Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
Natuur			
Natura 2000-gebieden	Mogelijke effecten op instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden ten opzichte van huidige situatie en autonome ontwikkeling	0	0/-
Overige zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden) in EHS	Mogelijke effecten op Wav-gebieden	0/-	--
Overige natuurwaarden van de EHS	Mogelijke effecten op overige natuurwaarden	0/-	0/-
Landschap en cultuurhistorie			
Cultuurhistorisch landschap	Mogelijke effecten op de cultuurhistorisch landschapsstructuur en elementen	0/-	--
Ruimtelijk-visuele kwaliteit	Invloed op ruimtelijk-visuele kwaliteit van het landschap	0/-	--
Leefbaarheid			
Geur	Kans op toename geurbelasting op geurgevoelige objecten	0	-
Luchtqualiteit	Kans op toename concentratie fijn stof en stikstofoxiden	0	0
Gezondheid in relatie tot intensieve veehouderij	Kans op verspreiding van (dier-)ziekten van bedrijf tot bedrijf	0	-
	Kans op besmetting via de lucht	0	-
	Kans op gezondheidseffecten van geurhinder	0	-

	Kans op gezondheidseffecten van stoffinder	0	-
Verkeersveiligheid	Kans op verslechtering van de verkeersveiligheid	0	-

Naast de in tabel 0.1 genoemde effecten zijn in het maximale scenario, wanneer op grote schaal gebruik wordt gemaakt van de uitbreidings en omschakelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven, enige negatieve effecten door meer inspoeling van nutriënten, op de oppervlaktewaterkwaliteit (en de grondwaterkwaliteit niet geheel uit te sluiten).

Wanneer, in het maximale scenario, op grote schaal toeristisch-recreatieve (neven)activiteiten worden ontplooid, is er een toenemende kans op verstoring door menselijke activiteiten en geluid op natuurgebieden binnen het plangebied. Het mogelijk effect blijft waarschijnlijk beperkt tot de zone rondom de Steenbergse Vliet.

Aanbevelingen

Tot slot zijn in het MER een aantal aanbevelingen voor mitigerende maatregelen gedaan. Één van deze aanbevelingen betreft het planologisch verankeren van een nadere zonering ter bescherming van de kwetsbare habitats in het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak. In het MER is aangetoond dat dit een effectieve maatregel kan zijn. Door het toepassen van deze zonering kan ook in het maximale scenario voorkomen worden dat overschrijding van de kritische depositiewaarden plaatsvindt.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 1 juli 2008) dient iedere gemeente in Nederland op 1 juli 2013 over een actueel (niet ouder dan 10 jaar) bestemmingsplan te beschikken. In de gemeente Steenbergen moeten de bestemmingsplannen voor het buitengebied worden geactualiseerd. De gemeente Steenbergen ontwikkelt twee bestemmingsplannen voor het buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft betrekking op het buitengebied ten noorden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen omvat het buitengebied ten zuiden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet.

Voor het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft de gemeenteraad op 20 december 2007 een nota van uitgangspunten vastgesteld. Deze nota van uitgangspunten is de basis geweest voor het in januari 2011 in procedure gebrachte voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland. Voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen heeft de gemeenteraad op 29 september 2011 een nota van uitgangspunten vastgesteld. Het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen heeft van 25 juni 2012 tot en met 20 augustus 2012 ter inzage gelegen.

Tussen de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland en de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen zitten enkele verschillen. Deze verschillen volgen met name uit nieuw gemeentelijk en provinciaal beleid. Aangezien de gemeente in het gehele buitengebied een uniform beleid nastreeft is voor de ontwikkeling van beide bestemmingsplannen voor het buitengebied de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen leidend.

Ten gevolge van inzichten die zijn ontstaan gedurende het m.e.r.-proces zijn de uitgangspunten voor de bestemmingsplannen verder aangescherpt. In de ontwerp bestemmingsplannen wordt het niet meer mogelijk gemaakt dat burgerwoningen kunnen omschakelen naar grondgebonden veehouderij (dit was op basis van de nota van uitgangspunten nog wel mogelijk).

Op onderstaande kaart is het plangebied weergegeven. De kern van Steenbergen en de andere kernen vallen buiten het plangebied.

Figuur 1.1 Plangebied bestemmingsplan buitengebied Steenbergse Veld (bron: Gemeente Steenbergse Veld, 2011)

1.2 Plan-m.e.r.-plicht

De bestemmingsplannen bieden het kader voor uitbreiding van de veehouderijen binnen de bestaande bouwvlakken (nog niet benutte uitbreidingsruimte), voor omschakelingsmogelijkheden en voor uitbreiding van de grondgebonden veehouderijen via wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan. De uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijen zijn groter dan de betreffende drempelwaarden in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit mer, Bijlage, onderdeel D, categorie D14). Vanwege dit kaderstellende karakter van de bestemmingsplannen bestaat de verplichting een planMER op te stellen.

Voorafgaand aan het opstellen van het planMER is nagegaan of significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden binnen Steenbergse Veld en in de omgeving kunnen worden verwacht. Hiervoor is een verkennende studie in het kader van de natuurbeschermingswet, een zogenaamde voortoets, uitgevoerd. De conclusie is dat er geen significante gevolgen kunnen worden verwacht. Er is dus geen passende beoordeling nodig.

De voortoets is opgenomen in bijlage 2 en maakt deel uit van dit planMER.

1.3 Doel van het planMER

Algemeen

Het algemene doel van een m.e.r.-procedure is om het milieubelang vroegtijdig en volwaardig in de plan- en besluitvorming te betrekken. Het milieueffectrapport (MER) geeft inzicht in de (mogelijke) milieueffecten van een activiteit. Door deze milieueffecten in een vroeg stadium in beeld te brengen is het mogelijk om verschillende alternatieven af te wegen en keuzes te maken. Hierdoor krijgt het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming.

Bestemmingsplan buitengebied Dinteloord en Prinsenland en Bestemmingsplan buitengebied Steenbergen

In de nieuwe bestemmingsplan worden niet alleen de bestaande waarden en individuele en algemene belangen beschermd, maar wordt ook een kader voor gewenste ontwikkelingen geboden. In het onderliggende bestemmingsplan worden keuzen gemaakt. Enerzijds ten aanzien van de algemene belangen die beschermd worden en anderzijds welke ontwikkelingsmogelijkheden worden opgenomen. Deze keuzen worden in de toelichting van dit bestemmingsplan nader uitgewerkt. Het kader wordt hierbij gevormd door de beleidsdoelen van de hogere overheden, welke op gemeentelijk niveau geconcretiseerd zijn. Op deze manier wordt met het bestemmingsplan de huidige situatie vastgelegd en worden tevens ontwikkelingen mogelijk gemaakt.

De bestemmingsplannen bieden dus flexibiliteit en maatwerk en spelen daarmee in op de toekomst. Het betreft hier nog steeds een in hoofdzaak conserverend bestemmingsplan. Nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt door middel van flexibiliteitsbepalingen, zoals wijzigingsbevoegdheden en afwijkingsmogelijkheden.

In grote lijnen verschillen de nieuwe bestemmingsplannen op een aantal punten met de te actualiseren bestemmingsplannen:

- Er wordt in de nieuwe bestemmingsplannen onderscheid gemaakt tussen verschillende agrarische bedrijfstakken;
- In de nieuwe bestemmingsplannen worden de vigerende bestemmingen 'niet agrarische bedrijven' en 'agrarisch aanverwante bedrijven' specifiek bestemd
- In de nieuwe bestemmingsplannen wordt ontwikkelingsruimte geboden aan de in het buitengebied voorkomende functies
- Daarnaast vinden een aantal technische aanpassingen plaats, zoals digitalisering en standaardisering, aanpassingen in verband met nieuwe beleidskaders en aanpassingen van de plangrenzen (de kommen van De Heen, Kruisland, Nieuw-Vossemeer, Welberg en het AFC Nieuw-Prinsenland behoren niet (meer) tot de bestemmingsplannen buitengebied.

Doel planMER

Het planMER dient als informatiedocument bij de besluitvorming over de voorgenomen bestemmingsplannen buitengebied gemeente Steenbergen. Het planMER:

- Geeft inzicht in de (mogelijke) milieueffecten op het gebied zelf en op de omgeving (met name de Natura 2000-gebieden) van de voor dit planMER relevante activiteiten die in de bestemmingsplannen buitengebied mogelijk worden gemaakt. Dit betreffen naast de landbouw, functies als landschap, natuur, wonen, niet-agrarische bedrijvigheid en recreatie;
- Biedt een kapstok om een integrale milieu-afweging te kunnen uitvoeren van de verschillende functies en ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied;
- Levert de milieu-informatie die nodig is om keuzes in de nieuwe bestemmingsplannen te onderbouwen;
- En kan aanbevelingen bevatten om milieugevolgen tegen te gaan.

In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de voor dit planMER relevante activiteiten die in de bestemmingsplannen buitengebied mogelijk worden gemaakt. Daarbij wordt beschreven welke milieuthema's nadere aandacht zullen krijgen.

1.4 Procedure tot nu toe

De plan-m.e.r.-procedure staat niet op zichzelf, maar is een hulpmiddel bij het opstellen van de (voorgenomen) bestemmingsplannen buitengebied. Daarom is de procedure gekoppeld aan de besluitvorming over deze bestemmingsplannen.

De m.e.r.-procedure is gestart met de openbare kennisgeving op de gemeentelijke website. Hierin is bekendgemaakt dat voor de herziening van de bestemmingsplannen buitengebied de plan-m.e.r.-procedure wordt gevolgd en is deze procedure uiteengezet. Voor de start van de procedure is een

Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. Hierin is globaal beschreven welke onderwerpen naar het (voorlopige) inzicht van de gemeente in het MER aan de orde zullen moeten komen. De notitie is ter visie gelegd van 10 april t/m 22 mei 2012. Tegelijk met de bekendmaking van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft consultatie plaatsgevonden van de adviesorganen en maatschappelijke organisaties.

Er zijn vijf reacties ingediend op de notitie reikwijdte en detailniveau. Één reactie namens twee burgers (reactie inhoudelijk gericht op bestemmingsplan), een reactie van de provincie Noord-Brabant (verzoek om rekening te houden met het beleidskader van de Verordening Ruimte), een reactie van de buurgemeente Moerdijk (verzoek om effecten kenbaar te maken aan deze gemeente), een reactie van Waterschap Brabantse Delta (verzoek om beoordeling van een aantal effecten binnen het thema water als gevolg van toename van bebouwd oppervlak/bouwvlakvergroting) en een reactie van de Stichting Sirene. Deze laatste wijst op de gevolgen van ammoniakdepositie in het nabijliggende Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak en op de gevolgen van activiteiten op de in de Ecologische Hoofstructuur voorkomende soorten.

De gemeente Steenbergen heeft er voor gekozen geen advies te vragen aan de landelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (commissie m.e.r.).

1.5 Wijzigingen aanpak planMER ten opzichte van Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Voorliggend planMER is opgesteld op basis van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Gedurende de voorbereiding van het planMER is de aanpak van het planMER vanwege gewijzigde inzichten op een aantal punten aangepast ten opzichte van de beschreven aanpak in de notitie. Onderstaand is weergegeven op welke onderdelen de aanpak is gewijzigd.

Uitgangspunten scenario's

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau werd voorgesteld twee scenario's te ontwikkelen ter ondersteuning van het maken van de juiste ruimtelijke keuzes voor de verschillende functies in het buitengebied van Steenbergen. Waar in de notitie reikwijdte en detailniveau nog werd aangegeven een realistisch maximaal scenario uit te werken wordt in het MER uitgegaan van een maximaal scenario, waarbij gekeken wordt naar uiterste bandbreedte van de bestemmingsplannen. Hetgeen feitelijk betekent dat bij de effectbepaling er vanuit wordt gegaan dat alle bestemde ruimte wordt ingevuld. Dit betekent ook dat een maximale invulling op basis van flexibiliteitsbepalingen in de bestemmingsplannen in dit scenario tot het voornemen worden gerekend. Het realistisch scenario doet dit niet.

Effectenbeoordeling

In de notitie Reikwijdte en Detailniveau is weergegeven op welke onderwerpen van het milieu de scenario's in het planMER worden onderzocht. De focus van het onderzoek ligt op het beschrijven van de mogelijke gevolgen van de ontwikkelingen en ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen in het plangebied, omdat de bestemmingplannen voor deze functie ruimte bieden wat met name effecten kan hebben op het milieu. In de notitie is aangegeven dat het planMER zich met name richt op de:

- Effecten van de veehouderijen op stikstof- en ammoniakdepositie op de Wav-gebieden (voor verzuring gevoelige gebieden) en de voor stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden;
- Effecten van glastuinbouw en teeltondersteunende voorzieningen op het landschap;
- Effecten van een toename van recreatieve activiteiten (verstoring) op de EHS en Natura 2000.

In Tabel 1.1 is het beoordelingskader van de relevante milieuaspecten nader weergegeven. Daarbij is tevens aangegeven of sprake is van een kwantitatieve benadering (met behulp van berekeningen) of een kwalitatieve benadering.

Hoofdaspect	Criterium	Werkwijze
Natuur		
Natura 2000-gebieden	Mogelijke effecten op instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden	Kwantitatief/ Kwalitatief
Overige zeer kwetsbare	Mogelijke effecten op Wav-gebieden	Kwantitatief/

gebieden (Wav-gebieden) in EHS		Kwalitatief
Overige natuurwaarden van de EHS	Mogelijke effecten op overige natuurwaarden	Kwalitatief
Landschap en cultuurhistorie		
Cultuurhistorisch landschap	Mogelijke effecten op de cultuurhistorisch landschapsstructuur en elementen	Kwalitatief
Ruimtelijk-visuele kwaliteit	Invloed op ruimtelijk-visuele kwaliteit van het landschap	Kwalitatief
Leefbaarheid		
Geur	Kans op toename geurbelasting op geurgevoelige objecten	Kwalitatief
Lucht kwaliteit	Kans op toename concentratie fijn stof en stikstofoxiden	Kwalitatief
Gezondheid in relatie tot intensieve veehouderij	Kans op verspreiding van (dier-)ziekten van bedrijf tot bedrijf	Kwalitatief
	Kans op besmetting via de lucht	Kwalitatief
	Kans op gezondheidseffecten van geurhinder	Kwantitatief/ Kwalitatief
	Kans op gezondheidseffecten van stofhinder	Kwalitatief
Verkeersveiligheid	Kans op verslechtering van de verkeersveiligheid	Kwalitatief

Tabel 1.1 Beoordelingskader relevante milieuaspecten

In aanvulling op deze relevante milieuaspecten wordt ook op kwalitatieve wijze enige aandacht besteed aan de aspecten archeologie, bodem, water, geluid en externe veiligheid. Het aspect bodem wordt, voor zover het betrekking heeft op de geomorfologie en bodemkundige waarden bij het thema landschap en cultuurhistorie in de beschrijving betrokken.

1.6 Het vervolg van de procedure

Het planMER en de ontwerp bestemmingsplannen worden gelijktijdig ter visie gelegd. Gedurende een periode van zes weken kan een ieder zijn of haar zienswijze tegen de ontwerp bestemmingsplannen en het bijbehorende planMER indienen. In deze periode worden de ontwerp bestemmingsplannen en planMER ook aangeboden aan verschillende bestuursorganen, zoals de provincie en de waterschappen. Daarnaast wordt het planMER ter toetsing voorgelegd aan de Commissie m.e.r.

Na afloop van de ter visielegging zullen de ontvangen reacties van een inhoudelijke beantwoording worden voorzien in de Nota zienswijzen Bestemmingsplan & MER. Indien nodig wordt het bestemmingsplan aangepast of het planMER op bepaalde punten aangepast of aangevuld. Vervolgens worden de bestemmingsplannen met het planMER ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad van Steenbergen.

Na vaststelling bestaat de mogelijkheid tot het indienen van beroep tegen de vastgestelde bestemmingsplannen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

1.7 Leeswijzer

Het planMER is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ontwikkelingen in het buitengebied (landbouw, recreatie) en relevant beleid en wet- en regelgeving;
- Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling, ingezoomd op de voor dit planMER relevante milieuaspecten en thema's;
- In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de ontwikkelingsmogelijkheden die in de bestemmingsplannen worden geregeld en de daaruit voortvloeiende afbakening van de alternatieven die in het planMER worden onderzocht. Het hoofdstuk bevat tevens het beoordelingskader voor de beschrijving en beoordeling van de milieueffecten;
- In hoofdstuk 5 staan de effectbeschrijving en -beoordeling van de alternatieven centraal;
- In hoofdstuk 6 wordt de conclusie van de effectenbeoordeling weergegeven en wordt ingegaan op de maatregelen en aanbevelingen om eventuele negatieve milieueffecten te verminderen;

- Ten slotte worden in hoofdstuk 7 de leemten in kennis en een aanzet tot een evaluatieprogramma weergegeven.

Opgemerkt dient te worden dat de conclusies uit het MER grotendeels zijn gebaseerd op de gegevens die begin 2012 beschikbaar waren. Voor de beoordeling van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Krammer - Volkerrak zijn de meest recente gegevens betrokken in de afweging. Waar relevant wordt dit toegelicht in de tekst.

2 Ontwikkelingen en beleid

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden voor dit MER relevante ontwikkelingen in de landbouw en beleid beschreven. De ontwikkelingen in de landbouw en de ruimte die de voorgenomen bestemmingsplannen daarvoor zullen bieden, vormen het hoofdonderwerp van dit MER. Daarom is het van belang om na te gaan wat de verwachte ontwikkeling zal zijn. In paragraaf 2.2 komt dit nader aan bod.

In paragraaf 2.3 is het relevante beleidskader beschreven. Het vormt het kader waarbinnen de effecten van de nieuwe bestemmingsplannen worden getoetst. Het betreft Europees, nationaal, regionaal en lokaal beleid. In dit hoofdstuk ligt de nadruk op het beleid dat medebepalend is voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied en/of relevant is voor de milieuthema's die in dit planMER aan de orde komen: stikstofuitstoot en geurhinder (intensieve) veehouderij, natuur en landschap.

2.2 Ontwikkelingen in de landbouw

Onderstaande analyse van de verwachte ontwikkeling van de landbouw (met name de veehouderij) in gemeente Steenbergen, mede in het licht van landelijke en provinciale ontwikkelingen, is gebaseerd op gegevens uit de volgende bronnen:

- Informatie op de websites van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS Statline) en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL);
- PBL Rapport 'Welvaart en omgeving: een scenariostudie voor Nederland in 2040' (Janssen L.H.J.M., V.R. Okker en J. Schuur, PBL, 2006);

2.2.1 *Huidige situatie*

Landbouwsituatie Nederland en (West-)Brabant

Van 2000 tot 2011 is de oppervlakte cultuurgrond in Nederland met 6 procent afgenomen. De afname van het aantal land- en tuinbouwbedrijven in die periode was 28 procent. De oppervlakte cultuurgrond van een doorsnee bedrijf steeg daardoor met 30 procent van 20 tot 26 hectare.

De stijging van de gemiddelde oppervlakte cultuurgrond per bedrijf verschilt per sector sterk. De vleeskalverhouderij tekende voor de sterkste toename (100 procent) met op enige afstand de opengrondsgroentenbedrijven (90 procent) en de glasgroentenbedrijven (85 procent). Bij de schapenbedrijven was er een stijging tot 2006, waarna de gemiddelde oppervlakte cultuurgrond daalde. In de periode van 2000 tot 2011 was er uiteindelijk een afname van 8 procent. Bij de snijbloemenbedrijven was er vooral van 2009 op 2010 was er een forse toename van de gemiddelde oppervlakte cultuurgrond. Over de gehele periode van 2000 tot 2011 was de toename 74 procent.

In 2011 had 16 procent van de boerenbedrijven meer dan 50 hectare landbouwgrond, terwijl dat in 2000 nog maar 9 procent was. In 2011 was er op ruim 3 procent van de boerenbedrijven zelfs meer dan 100 hectare landbouwgrond. Dit was in 2000 nog 1 procent.

In 2011 hadden de ruim 70 duizend land- en tuinbouwbedrijven in Nederland 1,9 miljoen hectare cultuurgrond in gebruik. Hiervan was 44 procent in gebruik bij de melkveebedrijven en 25 procent bij de akkerbouwbedrijven. De overige sectoren gebruikten aanzienlijk minder cultuurgrond.

West-brabant is een regio met veel agrarische bedrijvigheid. In West Noord-Brabant daalde het aantal bedrijven van 4066 in 2000 naar 2830 in 2011. De totale oppervlakte cultuurgrond daalde in diezelfde periode van ruim 70.000 hectare naar 66.000 hectare.

Landbouwsituatie gemeente Steenberg

Steenbergen telde in 2000 nog 346 landbouwbedrijven. In 2011 waren dat er nog 255. Hiervan zijn 27 bedrijven met melkvee. Zes bedrijven met varkens en acht bedrijven met pluimvee. De overige bedrijven zijn akkerbouwbedrijven. De totale oppervlakte cultuurgrond bleef in diezelfde periode 2000 - 2011 vrijwel gelijk op 11.000 hectare. Steenberg kent een relatief grote oppervlakte aan glastuinbouw (120 hectare) en heeft twee solitair gelegen glastuinbouwbedrijven.

	2001	2008	2009	2010	2011
Akkerbouw	426	295	273	275	286
Tuinbouw open grond	58	40	45	45	43
Tuinbouw glas	9	8	8	9	7
Graasdieren	63	55	53	58	53
Hokdieren	18	14	8	10	14

Tabel 2.1 Aantal landbouwbedrijven per agrarische bedrijfstak gemeente Steenberg (CBS, 2012)

N.B.: Het totaal aantal landbouwbedrijven is minder dan de afzonderlijke bedrijven bij elkaar opgeteld, doordat gemengde bedrijven, waar bijvoorbeeld sprake is van graasdieren in combinatie met hokdieren, zowel bij de bedrijven met graasdieren als bij de bedrijven met hokdieren zijn meegeteld.

Volgens het vergunningsbestand van de gemeente bevinden zich in 2011 binnen de gemeente de volgende aantallen dieren:

	2011
Melk- en kalfkoeien >2 jaar	4218
Jongvee voor de melkveehouderij	2171
Vlees- en weidevee	1458
Schapen	3095
Geiten	104
Paarden en pony's	585
Varkens	37547
Kippen	394116
Leghennen	279805
Vleeskuikens	114311

Tabel 2.2 Aantal geïnventariseerde dieren gemeente Steenberg (Web-bvb, 2012)

2.2.2 Trends

Landelijke trends landbouw

Het Planbureau voor de Leefomgeving geeft de landelijke trend ten aanzien van de landbouw aan, in het rapport 'Welvaart en Leefomgeving' (2006). Ondanks een krimp van het landbouwareaal blijft de landbouw de komende decennia de dominante ruimtegebruiker van Nederland. Rondom de Randstad, maar ook rondom stedelijke gebieden in Brabant, Utrecht en Gelderland neemt het areaal landbouw sterker dan evenredig af, omdat de grond daar andere functies krijgt. De weliswaar iets krimpende, intensieve veehouderij blijft de komende decennia nog vooral in Brabant, Overijssel, Gelderland en Limburg een relatief grote sector (PBL, 2006).

Het 'Global Economy' scenario van het PBL geeft aan dat landelijk in de periode tot 2020 een groei van de melkrunderveehouderij wordt verwacht van 25%. Het afschaffen van de melkquotering (in 2015) is hiervoor een belangrijke factor. Voor de intensieve veehouderij wordt landelijk een daling van 5% verwacht (PBL, 2006). Recent is het toekomstscenario voor de Nederlandse landbouw bijgesteld. In dit scenario groeit de melkproductie minder, namelijk met 16%.

Provinciale trends landbouw

De land- en tuinbouw neemt in Brabant circa 60% van de ruimte in beslag. Bovendien draagt de sector, samen met de leveranciers en afnemers (tezamen het agro-foodcomplex), voor circa 10% bij aan het bruto regionaal product. Deze sector bepaalt niet alleen in sterke mate het landschap en de sociaal-

economische ontwikkeling van het buitengebied, maar legt ook een druk op onze leefomgeving door de uitstoot van ammoniak, nitraat, fosfaat, bestrijdingsmiddelen etc. Ook zijn er toenemende maatschappelijk bezwaren tegen de schaalvergroting en intensivering (megastallen) die leiden tot discussies over dierenwelzijn en humane gezondheid (Q-koorts).

Trends op basis van CBS-gegevens

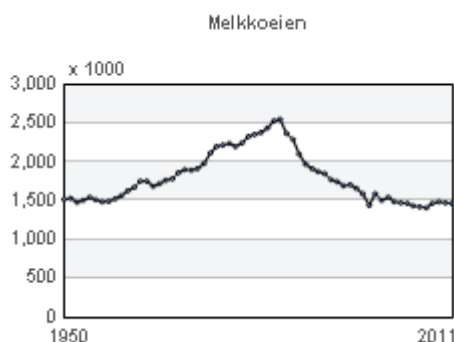
Hierboven is ingegaan op de landelijke en provinciale verwachtingen omtrent de ontwikkeling van de landbouw met een focus op grondgebonden en intensieve veehouderij. In het navolgende wordt een vergelijking gemaakt met informatie van het CBS op het niveau van de provincie Noord-Brabant, regio Noord-West Brabant en de gemeente Steenbergen. Hieruit zijn vervolgens de scenario's voor het voorliggende MER geformuleerd.

CBS Statline geeft statistische informatie op basis van de landbouwtellingen (meitellingen) die ieder jaar worden gehouden. Voor de beoordeling van de landbouwsituatie in de gemeente Steenbergen is nagegaan hoe die zich verhoudt tot het provinciale en regionale ontwikkeling.

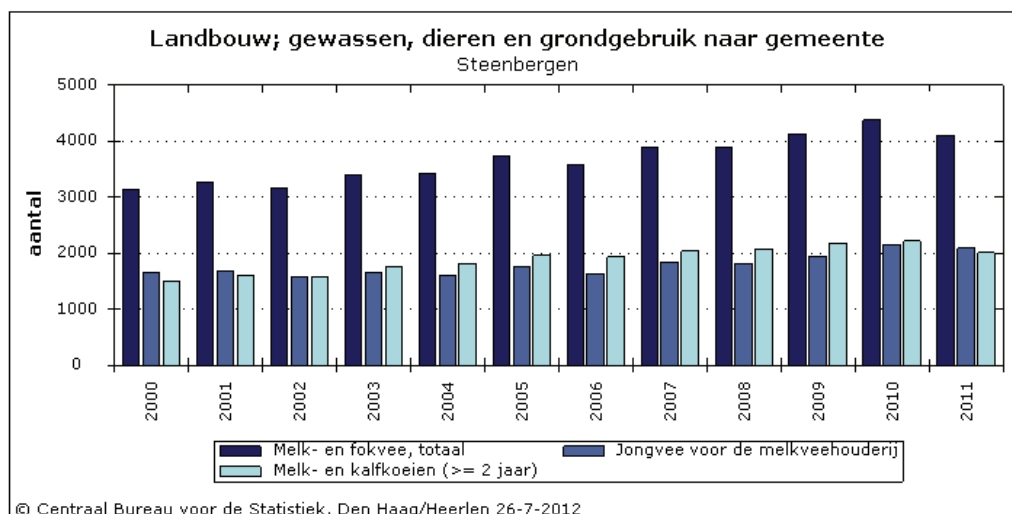
Melkrundveehouderij

In de periode 2001 tot en met 2011 stijgt het aantal melkkoeien (melk- en kalfkoeien > 2 jaar) in Steenbergen van 1593 naar 2007 (zie figuur 2.2). Dit betekent een stijging van 26%. In dezelfde periode stijgt het aantal melkkoeien in de noordwesthoek van Brabant 3248 naar 3985. Dit is een stijging van 22,7%. In dezelfde periode daalt het aantal melkkoeien in Noord-Brabant van 230470 naar 211152 (afname van 8,3%). Zoals eerder aangegeven wordt landelijk wordt een groei van 16% van de melkproductie verwacht.

In Steenbergen is het aantal melkveehouderijbedrijven in de periode 2001 tot en met 2011 gestegen van 25 naar 27 (stijging van 8%). In dezelfde periode is het aantal melkveehouderijbedrijven in de Noordwesthoek van Brabant gedaald van 56 naar 53 (daling van 5,3%). De daling van het aantal melkveehouderijbedrijven in Noord-Brabant is in diezelfde periode is veel groter (van 3867 naar 2666, daling van 31%).

Figuur 2.1 Ontwikkeling van het aantal melkkoeien landelijk (bron: CBS)

Figuur 2.2 Ontwikkeling van het aantal melkkoeien in Steenbergen (bron: CBS)

Conclusie: verwachte ontwikkeling van de melkveehouderij in de gemeente Steenbergen

Een vergelijking met de provincie Noord-Brabant lijkt voor wat betreft het aantal dieren niet representatief voor Steenbergen. Er zal naar verwachting in Steenbergen een groei van de melkveestapel zijn. Een voorzichtige schatting is dan 10% groei, een wat ruimere schatting komt uit op 15 tot 20% gezien de landelijk verwachte groei van 16% van de melkproductie. Doordat de productie per koe nog zal stijgen zal de toename van het aantal dieren waarschijnlijk kleiner zijn.

Landelijk verwacht men een daling van het aantal bedrijven. Dit is in lijn met de ontwikkeling in Noord-Brabant en de Noordwesthoek van Brabant. Echter, ook hier laat Steenbergen een afwijking zien. Voor Steenbergen wordt in het kader van dit rapport uitgegaan van een lichte daling van het aantal bedrijven (-5%).

Intensieve veehouderij (aantal varkens en kippen)

In de periode 2001 tot en met 2011 is het aantal varkens in de gemeente Steenbergen bijna verdubbeld van 7105 naar 14740. In dezelfde periode stijgt het aantal varkens in de noordwesthoek van Brabant 19866 naar 43660. Dit is een stijging van 120%. In dezelfde periode laat het aantal varkens in de provincie Noord-Brabant een daling zien van 5743803 naar 5716281 (krimp van 0,5%).

Het aantal varkensbedrijven in Steenbergen is in de periode 2001 tot en met 2011 van 7 naar 6 gedaald (daling van 14%). In de noordwesthoek van Brabant daalde het aantal varkensbedrijven van 19 naar 14 (daling van 26%). De daling in de provincie Noord-Brabant is in dezelfde periode veel groter, namelijk van 3844 naar 2176. Dat is een daling van 43%.

In de periode 2001 tot en met 2011 daalt het aantal stuks pluimvee in Steenbergen van 334085 naar 211012 (daling van 36,8 %). In dezelfde periode daalt het aantal stuks pluimvee in de noordwesthoek van Brabant van 833917 naar 585033 (daling van 30%). De daling van het aantal stuks pluimvee in dezelfde periode in Noord-Brabant laat een aanzienlijke afwijking zien van de regionale trend. In geheel Noord-Brabant daalt het aantal stuks pluimvee van 27494666 naar 26531857 (daling van 3,5%).

Het aantal pluimvee bedrijven in Steenbergen daalt in de periode 2001 tot en met 2011 van 11 naar 8 (daling van 27%). In de noordwesthoek van Brabant daalt dit aantal van 24 naar 17 (daling van 29%). In geheel de provincie Noord-Brabant laat het aantal pluimvee bedrijven een daling zien van 780 naar 508 (daling van 35%).

Conclusie: verwachte ontwikkeling van de intensieve veehouderij (varkens en kippen) in de gemeente Steenbergen

De daling van het aantal dieren in de intensieve veehouderij is in Steenbergen vrijwel in lijn met de ontwikkeling in dezelfde periode in de regio. Ook de daling van het aantal bedrijven in Steenbergen is vergelijkbaar met de daling van het aantal bedrijven op regionale schaal.

De ontwikkeling op regionale schaal lijkt een goede graadmeter voor de ontwikkeling in de gemeente Steenbergen. In het kader van dit rapport wordt uitgegaan van een daling van het aantal bedrijven met 20% in 2020.

2.3 Kaderstellend beleid en wettelijk kader

2.3.1 Europees beleid

Vogel- en Habitatrichtlijn, Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) heeft tot doel alle in het wild levende vogelsoorten, hun eieren, nesten en leefgebieden en de bescherming van trekvogels wat hun broed-, rui- en overwinteringgebieden betreft en rustplaatsen in hun trekzones te beschermen. De richtlijn kent twee sporen: algemeen geldende regels voor de bescherming van de soorten, die overal van toepassing zijn en de instelling (door de lidstaten) van speciale beschermingszones (de 'Vogelrichtlijngebieden') voor vogelsoorten die bijzonder kwetsbaar zijn. Na 1979 is de richtlijn nog diverse malen aangepast, maar hij is nog altijd van kracht.

In 1992 werd de Vogelrichtlijn aangevuld met de Habitatrichtlijn. De Habitatrichtlijn draagt bij aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Van zowel typen habitats als van soorten dieren en planten zijn lijsten opgesteld die in het kader van de richtlijn beschermd dienen te worden. Ook in deze richtlijn kunnen de genoemde sporen worden onderscheiden: enerzijds de algemene bescherming van bepaalde soorten, anderzijds de aanwijzing van speciale beschermingszones (de 'Habitatrichtlijngebieden'). De speciale beschermingszones vormen samen een samenhangend Europees netwerk van natuurgebieden, dit netwerk wordt aangeduid als Natura 2000. Gezamenlijk vormen deze gebieden de hoeksteen voor behoud en herstel van biodiversiteit.

In Nederland zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn vertaald in de Flora- en faunawet (voor de soortbescherming) en in de Natuurbeschermingswet (voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden).

Overig Europees beleid

Binnen het Nederlandse milieubeleid heeft het Europese beleid op verschillende punten doorwerking. Te denken valt bijvoorbeeld aan de doorwerking van het beleid inzake de luchtkwaliteit, inzake archeologie en cultuurhistorie (het verdrag van Valetta) en de Kaderrichtlijn Water in het nationale beleid. Op dit internationale beleid wordt in dit planMER niet specifiek ingegaan.

2.3.2 Rijksbeleid

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van de Natura 2000-gebieden en vertaalt deze bescherming naar de Nederlandse regelgeving (daarnaast bevat de wet een regeling voor andere specifieke beschermde natuurmonumenten van nationaal belang, dit is in het kader van dit planMER echter niet relevant).

Op basis van de Natuurbeschermingswet worden in Nederland de Natura 2000-gebieden aangewezen. Deze worden door middel van een ministeriële aanwijzing vastgelegd. Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd, die door provincies in beheerplannen moeten worden uitgewerkt. Op dit moment is de aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden definitief, maar voor

Habitatrichtlijngebieden is de aanwijzing nog in procedure. Bij gebieden die onder beide richtlijnen vallen, worden de aanwijzingen gecombineerd in één aanwijzing als Natura 2000-gebied.

In het voorliggende planMER wordt aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden binnen de gemeente en in een ruime zone daaromheen. Het gaat om gebieden waarvoor ontwerp aanwijzingsbesluiten zijn genomen, voor geen van de gebieden is de aanwijzing definitief. De rechtsgevolgen van de Natuurbeschermingswet 1998 gelden echter wel voor al deze gebieden, ook al zijn de aanwijzingsbesluiten nog niet definitief.

Een plan kan alleen doorgang vinden indien het -gelet op de instandhoudingsdoelstellingen - niet leidt tot significant negatieve gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van het gebied die in het kader van de Natuurbeschermingswet van belang zijn, tenzij er sprake is van een dwingende reden van openbaar belang en er geen alternatieven zijn.

Programmatistische aanpak stikstof

De depositiedaling die nodig is voor realisatie van de Natura 2000 doelen kan niet via provinciaal beleid alleen worden bereikt. Omdat de te hoge stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden een probleem is van meerdere overheidslagen en verschillende sectoren moet gezamenlijk worden gewerkt aan een vermindering van de stikstofdepositie. In het kader van de Programmatistische Aanpak Stikstof die wordt ontwikkeld, worden afspraken gemaakt over de bijdrage van partijen aan de vermindering van stikstofdepositie en ontwikkelruimte die binnen deze aanpak gevonden kan worden. De Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) vindt haar wettelijke basis in § 2a.2 (artikel 19kg t/m 19km) van de Natuurbeschermingswet 1998.

Eind juni 2010 is een Voorlopig Programma Stikstof (VPAS) verschenen. In juni 2012 heeft de Raad van State commentaar geleverd op het concept-definitieve Pas (concept-DPAS). Als de aanbevelingen van de Raad van State in acht worden genomen kan de PAS voldoen aan de randvoorwaarden van de Habitatrichtlijn. Die aanbevelingen maken wel aanpassingen in het systeem nodig, en een aangepaste planning. Zo stelt de Raad vast dat de gebieden onderdeel van de PAS moeten zijn om van een juridisch houdbare en toepasbare PAS te kunnen spreken. Ze kunnen er dus niet later aan worden toegevoegd. Het vaststellen van de systematiek en het opnemen van de gebieden kunnen niet los van elkaar worden gezien zoals de bedoeling was. 'Consequentie is dat de PAS zeker niet voor het najaar kan worden vastgesteld.' In de komende periode gaat het ministerie van EL&I de aanbevelingen van de Raad uitwerken (bron: ministerie van EL&I, 2012).

Verordening Stikstof en Natura 2000 (provincie Noord-Brabant)

Alle veehouderijbedrijven in Noord-Brabant moeten voldoen aan de Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant. Veehouders die een nieuwe stal willen bouwen of een stal geheel of gedeeltelijk willen renoveren, moeten dit melden bij de provincie. Veehouderijen zorgen voor stikstofuitstoot. Dit veroorzaakt neerslag van stikstof (stikstofdepositie) in de Natura 2000-gebieden. Deze stikstofdepositie, vaak in de vorm van ammoniak, is een groot probleem voor de natuur daar. Veel leefgebieden van planten en dieren (habitats) zijn er gevoelig voor. Veehouders moeten daarom bij de bouw van nieuwe stallen of renovatie van bestaande stallen technieken gebruiken die zorgen voor minder uitstoot. Het gaat dan bijvoorbeeld om luchtwassers.

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen en reguleert de stikstofuitstoot via een depositiebank. De verordening zorgt ervoor dat veehouderijen minder stikstof uitstoten. Daarnaast geeft de verordening duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.

De depositiebank is een registratie- en monitoringssysteem dat de ontwikkelingen van de stikstofuitstoot van veehouderijbedrijven registreert. Als de uitstoot van een bedrijf afneemt door het geheel of gedeeltelijk beëindigen van activiteiten, kan een ander bedrijf in hetzelfde gebied weer ontwikkelen. Op die manier wordt de totale uitstoot niet groter. Dit principe van vereffening van uitstoot heet 'saldering'. Zo blijft agrarische bedrijfsontwikkeling mogelijk, zonder dat een stikstofgevoelige habitat meer onder druk komt te staan (bron: provincie Noord-Brabant, 2012).

Als uitvoerder van de verordening heeft de provincie de volgende taken:

- de provincie beoordeelt meldingen Verordening stikstof en Natura 2000 voor projecten en activiteiten die mogelijk nadelige gevolgen hebben voor de beschermde gebieden, zoals nieuwe stallen;
- de provincie ziet erop toe dat de verordening wordt nageleefd, bijvoorbeeld door controles uit te voeren bij bedrijven;
- de provincie beheert de depositiebank;
- de provincie controleert of de beoogde afname van de stikstofbelasting op Natura 2000-gebieden wordt gehaald.
- Als wordt voldaan aan de eisen van de Verordening stikstof en Natura 2000 moet nog altijd een vergunning voor de Natuurbeschermingswet worden aangevraagd.
- Monitoring. Om inzichtelijk te maken welk effect de verordening heeft, stelt de provincie jaarlijks een rapportage op.

De Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant is in werking sinds 15 juli 2010.

Nota Ruimte

De Nota Ruimte, die op 27 februari 2006 in werking is getreden, bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het kabinet schept ruimte voor ontwikkeling uitgaande van het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet'. De nota heeft 4 algemene doelen:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- bevorderen van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling belangrijke ruimtelijke waarden;
- borging van de veiligheid.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader 'Spelregels EHS' opgesteld.

Het ruimtelijke beleid voor EHS-gebieden is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. De bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden vindt plaats door toepassing van een specifiek afwegingskader, het zogenoemde 'nee, tenzij'-regime. Dit regime houdt in dat er binnen de EHS geen ruimtelijke ontwikkelingen (plannen, projecten, handelingen) worden toegestaan, als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Uitzonderingen worden gemaakt als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang (VROM, 2004).

Wordt aan deze criteria voldaan dan is ontwikkeling mogelijk. Echter, alleen als de schade zoveel mogelijk beperkt wordt door mitigerende maatregelen, en de resterende schade wordt gecompenseerd, zodat er netto geen verlies optreedt (saldobenadering). De rijkstaak rond de EHS beperkt zich tot het sturen op hoofdlijnen. Het feitelijk begrenzen en herbegrenzen van de EHS en het toepassen van de EHS-saldobenadering is een bevoegdheid van de provincies (voor Steenbergen is het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant bevoegd gezag). De gemeenten hebben wel hun eigen verantwoordelijkheid bij het toepassen van het compensatiebeginsel op grond van het Afwegingskader (VROM, 2004).

Voor de begrenzing van de EHS in West-Brabant wordt verwezen naar figuur 3.3 in hoofdstuk 3.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu de Ontwerp Structuurvisie vastgesteld. Het rijk richt zich met de Ontwerp Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de belangen voor Nederland als geheel, zoals de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer, energie en natuur. Daarbij horen ook waterveiligheid en milieukwaliteit, evenals de bescherming van het werelderfgoed. De regio West-Brabant wordt in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte gezien als kansrijk gebied voor grootschalige windenergie en als aandachtsgebied zoetwatervoorziening.

Visie intensieve veehouderij

Het ministerie van EL&I (voorheen LNV) heeft in januari 2008 een toekomstvisie op de veehouderij gepubliceerd. De kernboodschap van de visie dat de sector de komende 15 jaar dient te verduurzamen. Hiermee wordt bedoeld dat geproduceerd dient te worden met respect voor mens, dier en milieu waar ook ter wereld. In de visie worden 6 speerpunten beschreven:

- Systeeminnovaties;
- Het welzijn en de gezondheid van dieren;
- Maatschappelijke inpassing;
- Energie en milieu;
- Markt en ondernemerschap;
- Verantwoord consumeren.

Wet ammoniak en veehouderij

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav vormt een onderdeel van de nieuwe ammoniakregelgeving voor dierenverblijven van veehouderijen. Deze nieuwe regelgeving kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van de kwetsbare gebieden.

De emissiegerichte benadering heeft gestalte gekregen in het Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderij (AMvB Huisvesting). Hierin zijn eisen opgenomen ten aanzien van de (maximaal) toegestane ammoniakemissie per diercategorie. Concreet houdt dit in dat bedrijven enkel nog maar huisvestingssystemen mogen toepassen die tenminste kunnen worden aangemerkt als de Best Beschikbare Techniek (BBT). Bedrijven moesten voor 1 januari 2010 voldoen aan de bepalingen zoals opgenomen in de AMvB Huisvesting. Bedrijven die niet voldeden kregen tot 1 april 2010 de gelegenheid zich aan te melden voor het 'gedoogbeleid' dat is uitgewerkt in het zogenaamde 'actieplan ammoniak'. Om mee te doen aan het gedoogbeleid moesten ondernemers een Bedrijfsontwikkelingsplan (BOP) indienen. In een dergelijk plan is op een 'tijdlijn' aangegeven welke maatregelen men voornemens is te treffen (welk type huisvestingssysteem) om te gaan voldoen aan de bepalingen uit de AMvB-huisvesting. De benodigde vergunningen moesten voor 1 juli 2011 zijn verleend. Vervolgens moeten de wijzigingen voor bepaalde gevallen uiterlijk 1 januari 2013 of 1 juli 2013 zijn doorgevoerd.

Wanneer een veehouderij in de nabijheid (zone 250 meter) van een zeer kwetsbaar gebied is gesitueerd kan een bedrijf slechts beperkt worden uitgebreid. Intensieve veehouderijen mogen niet of zeer beperkt uitbreiden.

Voor grondgebonden rundveehouderijen bestaat de volgende regelgeving:

- De mogelijkheid voor uitbreiding van melkrundveehouderijen tot 200 stuks melkrundvee inclusief 140 stuks jongvee in de zone van 250 m rond de beschermde gebieden;
- Het verbod op de vestiging van nieuwe veehouderijen geldt niet voor het houden van dieren ten behoeve van het natuurbeheer.

De ligging van de diervverblijven is maatgevend voor de vraag of het bedrijf binnen of buiten de zone valt. De provincie heeft bepaald welke natuurgebieden als zeer kwetsbaar in het kader van de WAV moeten worden aangemerkt. In Steenbergen zijn geen WAV-gebieden aangewezen.

De Wav vormt ook het kader voor het voorschrijven van maatregelen die de ammoniakemissie uit stallen reduceren. Dit is uitgewerkt in het 'Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij' (2005). Dit besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissie-arme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissie-arm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden (bron: www.infomil.nl). Grote bedrijven moeten voldoen aan de eisen op grond van internationale afspraken, de IPPC-Richtlijn. In deze richtlijn is bepaald dat alleen veehouderijen (in de richtlijn 'installaties' genoemd) onder deze richtlijn vallen indien het gaat om intensieve pluimvee- of varkenshouderijen met:

- Meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee;
- Meer dan 2.000 plaatsen voor mestvarkens (> 30 kg);
- Meer dan 750 plaatsen voor zeugen.

Wet geurhinder en veehouderij

in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) worden eisen gesteld aan de maximale geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken ten opzichten van geurgevoelige objecten, zoals woningen. De wet is in plaats gekomen van de Wet stankemissie veehouderijen in landbouwonontwikkelings- en verwevingsgebieden.

Het nationale geurbeleid bestaat uit de volgende beleidslijnen:

- Als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- Als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van Best Beschikbare Techniek afgeleid;
- Voor bepaalde branches is het hinderniveau bepaald en in een bijzondere regeling vastgelegd;
- De mate van hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

De Wgv stelt alleen eisen aan de geurhinder vanwege dierenverblijven. In het algemeen kan de geuremissie vanuit die geurbronnen door het treffen van redelijk eenvoudige maatregelen of voorzieningen of door het aanhouden van minimumafstanden worden voorkomen of tot een acceptabel niveau worden teruggebracht (Infomil, 2007).

De Wgv maakt onderscheid tussen dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. Voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen mag de geurbelasting op een geurgevoelig object de wettelijk vastgestelde norm niet overschrijden. Voor dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen dient een minimale afstand tussen een veehouderij en een geurgevoelig object te worden aangehouden. Verder is binnen de Wgv een onderscheid gemaakt in twee categorieën voor geurgevoelige objecten, te weten objecten gelegen binnen de bebouwde kom en objecten gelegen buiten de bebouwde kom.

Dieren met geuremissiefactoren

Dieren waarvoor wel een geuremissiefactor is opgenomen zijn bijvoorbeeld varkens. Indien de ligging van de geurgevoelige objecten bekend is, kan per object worden bepaald welke waarde voor de geurbelasting op de buitenzijde van het geurgevoelige object is toegestaan. Deze maximale waarde voor de geurbelasting is opgenomen in artikel 3 van de Wgv en wordt uitgedrukt in aantallen Europese odour units in een volume-eenheid lucht (ouE/m^3). Voor de geurbelasting is uitgegaan van de gebruikelijke 98-percentiel geurconcentratie. Dat betekent dat de berekende geurconcentratie gedurende 98 procent van het jaar niet wordt overschreden (ouE/m^3 ; P98).

Het geurgevoelig object is gelegen in een:	Ten hoogste toegestane geurbelasting:
- concentratiegebied, binnen bebouwde kom	3.0 ouE/m^3
- concentratiegebied, buiten bebouwde kom	14.0 ouE/m^3
- niet-concentratiegebied, binnen bebouwde kom	2.0 ouE/m^3
- niet-concentratiegebied, buiten bebouwde kom	8.0 ouE/m^3

Tabel 2.3 Geurbelastingsnormen uit de Wgv

Dieren zonder geuremissiefactoren

Dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen zijn bijvoorbeeld koeien. Voor veehouderijen met dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld en voor veehouderijen met pelsdieren gelden wettelijk vastgestelde afstanden tussen veehouderij en geurgevoelig object. De beoordeling van geurhinder bestaat uit de toetsing of aan de voorgeschreven minimumafstanden wordt voldaan (artikel 4, eerste en tweede lid Wgv). Het gaat hier om de afstand tussen het emissiepunt van een dierenverblijf en de buitenzijde van het geurgevoelige object.

De minimumafstand tussen een veehouderij met 'afstandsdieren' en een geurgevoelig object (artikel 4, eerste lid van de Wgv) bedraagt:

- Binnen de bebouwde kom 100 meter;
- Buiten de bebouwde kom 50 meter.

De ligging van het geurgevoelige object is hierbij bepalend.

Relatie met de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg

De bestemmingsplannen buitengebied Steenberg kennen geen uitbreidingsmogelijkheden ten aanzien van de intensieve veehouderij. Er is in de bestemmingsplannen daarom geen sprake van uitbreidingsmogelijkheden voor dieren met geuremissiefactoren. De bestemmingsplannen bieden wel uitbreidingsmogelijkheden (via wijzigingsbevoegdheid) voor grondgebonden agrarische bedrijven (en dus ook rundveehouderij bedrijven). Voor deze bedrijven gelden daarom wettelijk vastgestelde minimumafstanden tot geurgevoelige objecten.

Wet luchtkwaliteit

De belangrijkste wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit is vastgelegd in Titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer, ook wel de Wet luchtkwaliteit genoemd. Deze wijziging van de Wet milieubeheer is op 15 november 2007 in werking getreden en vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005. Met deze wet zijn de richtlijnen voor luchtkwaliteit van de Europese Unie geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In de wet zijn grenswaarden opgenomen voor stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM₁₀), de fractie kleiner dan 10 micron, zwaveldioxide (SO₂), koolmonoxide (CO), benzeen en lood, waarvan de belangrijkste zijn weergegeven in Tabel 2.4.

Stof	Grenswaarden		
	Type norm	Concentratie (µg/m ³)	Max. aantal Overschrijdingen per jaar
NO ₂ (stikstofoxide)	Jaargemiddelde	40	
	Uurgemiddelde	200	18
PM ₁₀ (fijn stof)	Jaargemiddelde	40	
	24-uurgemiddelde	50	35
SO _x (zwaveloxide)	24-uurgemiddelde	125	3
	Uurgemiddelde	350	24
CO (koolstofmonoxide)	8-uurgemiddelde	10.000	
Benzeen	Jaargemiddelde	5	
Lood	Jaargemiddelde	0,5	

Tabel 2.4 Grenswaarden Wet luchtkwaliteit

In veel gevallen is wel de jaargemiddelde concentratie van fijn stof (PM₁₀) bekend, maar niet de daggemiddelde concentratie. Als vuistregel kan worden aangehouden dat aan de grenswaarde van het 24-uurs gemiddelde wordt voldaan indien het jaargemiddelde de concentratie van 32,5 microgram/m³ niet overschrijdt.

Het Europees parlement heeft in 2007 ook normen afgesproken voor de fijnere fractie van fijn stof (PM_{2,5}). De nieuwe grenswaarden voor PM_{2,5} zijn in Nederland niet strenger dan de huidige norm voor daggemiddelde concentraties van PM₁₀. Er is dus geen extra fijnstofbeleid nodig om de PM_{2,5} grenswaarden te halen vergeleken met het beleid dat nodig is om de PM₁₀ normen te halen. Om de streefwaarden voor PM_{2,5} te halen is in Nederland mogelijk wel extra fijnstofbeleid nodig.

Relatie met de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg

Om na te gaan of het aannemelijk is dat de ontwikkelingsmogelijkheden in de bestemmingsplannen passen binnen de vigerende normen inzake de luchtkwaliteit, is in eerste instantie met name de invloed op de concentraties in de lucht van stikstofoxiden (NO_x) en fijn stof (de fractie kleiner dan 10 micron, afkorting PM₁₀), relevant.

Bij allerlei bedrijfsprocessen kan fijn stof vrijkomen. Kijkend naar de ontwikkelingsmogelijkheden in de voorgenomen bestemmingsplannen, dan zijn het met name de agrarische bedrijven die vanwege het vrijkomen van fijn stof, invloed kunnen hebben op de luchtkwaliteit. Bij de vergunningverlening per inrichting in het kader van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) zal dit aspect aan de orde moeten komen. Hieruit kan naar voren komen dat een ontwikkeling of uitbreiding van een inrichting maatregelen vergt ter beperking van de uitstoot van fijn stof, dit is in principe niet strijdig met de bestemmingsplannen.

Fijn stof komt ook vrij bij de verbranding in dieselmotoren. Als het gaat om verkeersontwikkelingen is dit vaak een belangrijk aandachtspunt, maar in het voorgenomen bestemmingsplannen zijn geen voorstellen opgenomen voor verkeersontwikkelingen of grootschalige ontwikkelingen die indirect sterk van invloed zijn op de totale verkeersgeneratie.

Stikstofoxiden komen vrij bij verbrandingsprocessen, bijvoorbeeld in motoren. Bedrijven en verkeer zijn belangrijke bronnen. De bestemmingsplannen voorzien niet in ontwikkelingen op dit gebied.

In het kader van de bestemmingsplannen is vooral de depositie van ammoniak van de veehouderij in natuurgebieden een punt van aandacht. Hier ligt een relatie met de Wet ammoniak en Veehouderij en met de Natuurbeschermingswet, de Wet luchtkwaliteit heeft hierop geen betrekking. In de hoofdstukken 5 en 6 wordt uitgebreid ingegaan op de mogelijke effecten van de ammoniakdepositie vanuit de veehouderij.

De watertoets

Bij ruimtelijke plannen geldt vanaf 1 november 2003 de wettelijke verplichting van een waterparagraaf/watertoets. De watertoets is één van de pijlers van het Waterbeleid voor de 21e eeuw, waarin aan water een meesturende rol in de ruimtelijke ordening is toegekend. Met de watertoets wordt beoogd waterbeheerders vroegtijdig in het ruimtelijke ordeningsproces te betrekken. De watertoets betreft het hele proces van informeren, adviseren, afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten.

Voor het plangebied van de gemeente Steenberg is waterschap Brabantse Delta de waterbeheerder.

Wet op de archeologische monumentenzorg

In 1992 werd het Europese Verdrag van Valletta, tegenwoordig vaak aangeduid als het Verdrag van Malta, onder andere ook door Nederland ondertekend. De doelstelling van dit verdrag is onder andere te komen tot een bescherming van het Erfgoed in brede zin, zowel ondergronds als bovengronds en dit te kunnen delen met een zo groot mogelijk publiek. Eén van de uitgangspunten is daarbij het verstoordersprincipe. Dit houdt zoveel in dat bij nieuwe ontwikkeling de kosten voor onderzoek naar mogelijk aan te tasten waarden en het eventueel behoud daarvan voor rekening komen van de initiatiefnemer.

In 1998 werd het interimbeleid inzake archeologie van kracht. Onder dit interimbeleid werd al zo veel mogelijk in de geest van het verdrag gehandeld. Het proces is vervolgens in 2007 afgerond: in september 2007 werd de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz 2007) van kracht als onderdeel van de Monumentenwet 1988. Bij de WAMz 2007 hoort ook een aantal algemene maatregelen van bestuur. Onder de WAMz zijn de gemeenten de bevoegde overheid inzake archeologie en dienen zij het aspect archeologie onder meer te borgen in de nieuw te verschijnen bestemmingsplannen.

2.3.3

Provinciaal Beleid

Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO)

Op 1 oktober 2010 heeft Provinciale Staten het nieuw ruimtelijk beleid vastgesteld: de Structuurvisie ruimtelijke ordening. Deze visie is op 1 januari 2011 in werking getreden. De provincie geeft in de structuurvisie de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040). De visie is bindend voor het ruimtelijk handelen van de provincie. Het is de basis voor de wijze waarop de provincie de instrumenten inzet die de Wet ruimtelijke ordening biedt. De visie geeft een ruimtelijke vertaling van de opgaven en doelen uit de Agenda van Brabant. Daarnaast ondersteunt de structuurvisie het beleid op andere provinciale beleidsterreinen, zoals het economisch-, mobiliteits-, sociaal-, cultureel-, milieu- en natuurbeleid.

De ruimtelijke belangen en keuzes zijn in vier ruimtelijke structuren geordend. Binnen deze structuren worden de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen opgevangen. Samen vormen deze structuren de provinciale ruimtelijke structuur. De structuren geven een

hoofdkoers aan: een ruimtelijk ontwikkelingsperspectief voor een combinatie van functies. Maar ook waar functies worden uitgesloten of welke randvoorwaarden de provincie aan functies stelt. Binnen de structuren is ruimte voor regionaal maatwerk.

Vanuit de SVRO zijn voor het plangebied twee gebiedsontwikkelingsprojecten relevant. Het betreft hier de projecten Waterpoort en de Brabantse Wal. Procesmatig krijgt het project Waterpoort de functie van integratiekader voor alle ruimtelijk economische ontwikkelingen uit het Uitvoeringsprogramma ZWD. De Brabantse Wal doet datzelfde voor het zuidelijker gebied, met de nadruk op landschappelijk gerelateerde aspecten. Voor beide gebiedsontwikkelingen spelen onderwerpen als economische ontwikkeling (biobased economy, recreatie, etc.) landschap, natuur en cultuurhistorie een belangrijke rol. De SVRO moet gezien worden als een belangrijke basis voor de uitwerking van het project Waterpoort en Brabantse Wal.

Binnen beide gebiedsontwikkelingsprojecten worden een aantal deelprojecten onderscheiden die relevant zijn voor onderhavig plangebied:

- De aanleg van een aquaduct voor de Rijksweg A4 aangelegd (Waterpoort);
- Versterken cultuurhistorische waarden (Waterpoort, Brabantse Wal);
- Ontwikkeling ecologische verbindingzones en/of natte natuurparels, met daarbij een hoge prioriteit voor ontwikkeling Ecologische verbindingzone De Vliet, conform de afspraken met de provincie en Ecologische verbindingzone Cruislandse Kreken (Waterpoort, Brabantse Wal);
- Verbeteren toeristisch-recreatieve infrastructuur zoals recreatieve wandelpaden, fietsnetwerk (Waterpoort + Brabantse Wal);
- Versterken bomenstructuur buitengebied (Waterpoort, Brabantse Wal).

Verordening Ruimte Noord-Brabant 2012

Sinds 1 maart 2011 in de provincie Noord-Brabant de verordening Ruimte in werking. De Verordening Ruimte 2012 is een actualisatie van de in 2011 van kracht geworden Verordening en is met ingang van 1 juni 2012 in werking getreden. De Verordening Ruimte Noord-Brabant regelt diverse ruimtelijke onderwerpen. De bepalingen voor deze onderwerpen zijn gebaseerd op het provinciale beleid zoals dat voorheen opgenomen was in de Interimstructuurvisie, de Paraplunota, de regionale uitwerkingsplannen en momenteel is opgenomen in de vigerende SVRO. De onderstaande onderwerpen werken door in onderhavig bestemmingsplannen, zowel in de regels als op de verbeelding.

Ruimtelijke kwaliteit en kwaliteitsverbetering van het landschap

De provincie wil de ruimtelijke kwaliteit van Brabant bevorderen. Ruimtelijke kwaliteit is het respectvol omgaan met de aanwezige kwaliteiten van een gebied. Het gaat hierbij om aandacht voor de kwaliteit van een nieuwe ruimtelijke ingreep en aandacht voor de ontwikkeling van de locatie. In de provinciale Verordening is hiertoe de 'zorgplicht' opgenomen (artikel 2.1 VR). Dit betekent dat ieder plan dat voorziet in een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied dient bij te dragen aan de zorg voor het behoud en de bevordering van de ruimtelijke kwaliteit van het daarbij betrokken gebied en de naaste omgeving, in het bijzonder aan het principe van zorgvuldig ruimtegebruik.

In de juridische regeling van de plannen zijn toetsingscriteria opgenomen, waarmee bij eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen behoud en ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit evenals van andere te beschermen aanwezige waarden en belangen in de plannen verankerd zijn. Ditzelfde geldt voor eventuele toekomstige bodemingrepen, waar eventueel middels een omgevingsvergunning eventuele gevolgen op aanwezige waarden nader getoetst kunnen worden.

Daarnaast is in de Verordening ruimte het beleidsvoornemen opgenomen met betrekking tot 'kwaliteitsverbetering van het landschap' (artikel 2.2 VR). De vereiste kwaliteitsverbetering koppelt ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied aan een concrete tegenprestatie gericht op een verbetering van de kwaliteit van het landschap. Onder een kwaliteitsverbetering worden begrepen alle projecten die zijn gericht op een aantoonbare en uitvoerbare verbetering van

structuren of waarden op het vlak van natuur, water, landschap of cultuurhistorie. De gemeente onderschrijft het principe van het beleidsvoornemen dat ruimtelijke ontwikkelingen bij moeten dragen aan een kwaliteitsverbetering van het landschap.

In 2011 is, in navolging en detaillering van art. 2.2 van de Verordening ruimte, de “Handreiking Kwaliteitsverbetering van het landschap, de rood-met-groen-koppeling” door de provincie Noord-Brabant opgesteld. In deze handreiking zijn methodieken uitgewerkt om invulling te geven aan het principe van kwaliteitsverbetering. Onderscheid wordt gemaakt in de methodiek ‘maatwerk met menselijke expertise’, de methodiek ‘verrekening in euro’s’ en de methodiek ‘verevening met oppervlaktes’. Het voldoen aan de handreiking is geen plicht, maar kan als leidraad worden gehanteerd.

Thema's Verordening Ruimte

In de verordening wordt onderscheid gemaakt in diverse thema's. Het betreft hier thema's voor stedelijke ontwikkeling, natuur & landschap, cultuurhistorie, water, agrarisch gebied en de intensieve veehouderij. Per thema is hieronder een vertaalslag gemaakt voor onderhavige bestemmingsplannen.

Stedelijke ontwikkeling

De provincie handhaaft haar beleid dat is gericht op het bundelen van verstedelijking. Het leeuwendeel van de woningbouw, bedrijventerreinen, voorzieningen en infrastructuur dient plaats te vinden in het bestaand stedelijk gebied. Nieuw ruimtebeslag buiten deze gebieden (in zoekgebieden voor verstedelijking) kan alleen plaatsvinden als inbreiding of herstructurering niet mogelijk is. In geval van dergelijke grootschalige ontwikkelingen zal een bestemmingsplanherziening noodzakelijk zijn.

Natuur en landschap

De bestaande of nog om te vormen natuur- en bosgebieden maken onderdeel uit van de nationale ecologische hoofdstructuur (EHS). In de Verordening ruimte zijn deze gebieden specifiek begrensd en beschermd. Binnen deze gebieden dient het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van de gebieden te worden nagestreefd. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

De ecologische hoofdstructuur is op perceelsniveau in de Verordening ruimte opgenomen en zullen de onderhevige bestemmingsplannen worden opgenomen met (doorgaans) de bestemming ‘Natuur’ (indien gerealiseerd) of een bestemming ‘Agrarisch met waarden – Natuurwaarden’ met aanduiding (indien nog te realiseren). Binnen het plangebied betreft dit met name de bestaande EHS- gebieden zoals de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet, de Slikken van de Heen, het Schelde-Rijnkanaal en het natuurgebied Oudland.

Een aantal agrarische gronden, direct grenzend aan de bestaande natuur- en bosgebieden zijn aangeduid als groenblauwe mantel. Het betreft overwegend het agrarisch gebied met grondgebonden agrarische bedrijven, met belangrijke nevenfuncties voor natuur, water en (niet-bezoekersintensieve) recreatie. Door de nabijheid van de natuurgebieden kunnen deze gebieden bijdragen aan de bescherming van de aanwezige waarden in deze gebieden. Het behoud en vooral de ontwikkeling van natuur, water, waterbeheer en landschap vormt hier een belangrijke opgave. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn in dit gebied mogelijk als ze bijdragen aan het behoud en herstel van de landschappelijke en natuurwaarden ter plaatse.

In het plangebied zijn gebieden aangeduid als ‘zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen’. In deze gebieden wordt de verwezenlijking en het behoud, beheer en herstel van watersystemen nagestreefd. Gemeenschappelijk aan deze gebieden is dat in deze gebieden het beleid gericht is op verbetering en herstel van het natuurlijke watersysteem van bovenregionaal belang en dat daarvoor ruimte nodig is. Er is geen onderscheid gemaakt naar gebieden waar al maatregelen zijn uitgevoerd. Het is blijvend van belang om deze gebieden te

beschermen en de ruimte beschikbaar te houden. Maatregelen worden uitgevoerd op het gebied van de morfologie, zoals het laten hermeanderen van beken, het aanleggen van plas-draszones en het herstel van kwel. Er is ruimte naast de waterloop nodig om de maatregelen die de waterschappen en gemeenten daar nemen goed uit te kunnen voeren. Hiervoor is een zone van 25 meter langs de betreffende waterloop opgenomen. Binnen deze zone zijn beperkingen gesteld ten aanzien van stedelijke, agrarische en creatieve ontwikkelingen, met name als het gaat over bebouwingsmogelijkheden.

Cultuurhistorie

Ten aanzien van cultuurhistorie heeft de provincie bepaalde gebieden en complexen aangewezen die zij belangrijk vinden om te beschermen, te behouden en te beheren. Voor het plangebied zijn de aardkundig waardevolle gebieden en de cultuurhistorische vlakken aangewezen

Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant hebben deze gebieden aangewezen aan de hand van de Aardkundige Waardevolle Gebiedenkaart Noord-Brabant, vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 30 november 2004. In dit geval betreft het aardkundig waardevolle gebieden als de Kruislandse Kreeken, de Slikken van de Heen en de Dintelse Gorzen.

De cultuurhistorische vlakken die binnen de provincie aanwezig zijn, verdienen specifieke aandacht vanwege de onvervangbaarheid van de aanwezige waarden. De provincie wil de onvervangbare waarden beschermen in de Verordening ruimte. Het gaat om de cultuurhistorische vlakken in de cultuurhistorische landschappen zoals aangegeven op de Cultuurhistorische Waardenkaart 2010.

Voor onderhavige bestemmingsplannen zijn het cultuurhistorische vlak van het defensielandschap, de Zuiderwaterlinie ten zuiden van de kern Steenberg en alsmede het Landgoed Dassenburg relevant.

Water

In de Verordening ruimte zijn voor het aspect water gebieden opgenomen ten aanzien van waterberging, waterwinning en de primaire waterkeringen. Voor het plangebied zijn de volgende type gebieden van toepassing, te weten:

- regionaal waterbergingsgebied;
- reserveringsgebied waterberging;
- primaire waterkering en beschermingszone;
- winterbed.

Regionale waterbergingsgebieden hebben tot doel om wateroverlast uit regionale waterberging tegen te gaan. Reserveringsgebieden waterberging zijn gebieden die mogelijk in de toekomst noodzakelijk zijn om wateroverlast uit regionale watersystemen tegen te gaan. In beide gebieden is het niet rechtstreeks mogelijk om bebouwing op te richten.

Het doel binnen de zone primaire waterkering en beschermingszone is de werking, instandhouding en onderhoud van de primaire waterkering en de beschermingszone. De 'primaire waterkering en beschermingszone' bestaat uit twee elementen: de primaire waterkering (het dijklichaam) en een daaromheen liggende beschermingszone. De beschermingszone omvat ook het zogenaamde 'profiel van vrije ruimte': een zoveel mogelijk vrij te houden zone om toekomstige dijkverbeteringen mogelijk te maken. Functies die een ingreep doen in het bodemprofiel van de waterkering is niet rechtstreeks mogelijk. Onderzoek zal moeten aantonen dat de waterkerende functie niet ondermijnd wordt.

Winterbedden zijn gebieden waar het behoud van stroomvoerend en bergend vermogen van water plaatsvindt. In het winterbed moeten ingrepen die leiden tot vermindering van de bergings- en/of afvoercapaciteit van de rivieren of die toekomstige vergroting van de bergings- en/of afvoercapaciteit in de weg staan, in beginsel worden voorkomen. Kapitaalintensieve functies en permanente verblijfsfuncties zijn in deze gebieden niet toegestaan.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied betreft de agrarische gronden, gelegen buiten de groenblauwe structuur en het bestaand stedelijk gebied. Het gebied biedt een multifunctionele gebruiksruimte voor land- en tuinbouw, natuur, water, recreatie, toerisme en kleinschalige stedelijke functies. Land- en tuinbouw zijn daarbij de grootste ruimtegebruikers. In het gebied worden de agrarische functies in samenhang met de andere functies uitgeoefend. De gemeente dient zelf aan te geven welke ontwikkelmogelijkheden er zijn voor een gevarieerde plattelandseconomie in het agrarisch gebied en in welke gebieden het agrarisch gebruik prevaleert. Daarnaast zijn in de Verordening ruimte afzonderlijke regels opgenomen voor de intensieve veehouderij. Deze beleidsregels zijn gekoppeld aan de integrale zonering intensieve veehouderij uit het Gebiedsplan Brabantse Delta, die in de Verordening zijn overgenomen. Uitbreiding en omschakeling naar intensieve veehouderij wordt slechts onder strikte randvoorwaarden mogelijk gemaakt.

In het plangebied bevindt zich ook een Vestigingsgebied Glastuinbouw, namelijk het Steenbergse Westland. Het bestaande glastuinbouwgebied wordt integraal opgenomen in onderhavig plan. De bestemmingsplannen voorzien daarbij niet in een uitbreiding van het bestaande glastuinbouwgebied. De planologische ruimte binnen het glastuinbouwgebied is vrijwel volledig benut. Nieuwvestiging en/of uitbreiding van een solitair glastuinbouwbedrijf wordt niet mogelijk gemaakt.

Intensieve veehouderij

De zonering van het oude Gebiedsplan Brabantse Delta is in principe overgenomen op de kaart Intensieve veehouderij die behoort bij de Verordening ruimte. Er is echter één verschil, in het Gebiedsplan Brabantse Delta worden voor de kleigronden geen zoneringen opgenomen. In de Verordening ruimte is de gebiedszone verwevingsgebieden opgenomen voor de kleigronden die in gebruik zijn als agrarische gebieden. Daarnaast zijn de gebieden in en rondom water en natuur aangegeven als extensiveringszones.

Verwevingsgebieden zijn gebieden gericht op verweving van functies landbouw, wonen en natuur. Hervestiging en omschakeling naar intensieve veehouderij is mogelijk op bestaande agrarische bouwvlakken, mits de locatie duurzaam is. Uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven is conform de verordening mogelijk tot een maximum bouwvlak van 1,5 hectare mits de locatie duurzaam is. Bij uitbreiding van intensieve veehouderijen moet ten minste 10% van het bouwvlak worden aangewend voor landschappelijke inpassing. Extensiveringszones zijn gebieden waar wonen of natuur de belangrijkste functies zijn. Uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval de intensieve veehouderij is onmogelijk of wordt door de reconstructie onmogelijk gemaakt. Vormverandering van het bouwvlak is in deze gebieden ook niet mogelijk.

Niet-agrarische ontwikkelingen

In de Verordening ruimte zijn tevens algemene regels opgenomen met betrekking tot een aantal niet-agrarische ontwikkelingen in het buitengebied. De regels zijn erop gericht om een kader te geven voor de aard en omvang van de ontwikkelingen, waarbij de gemeente haar eigen ruimtelijke afweging kan maken. Algemeen uitgangspunt is dat gebruik dient te worden gemaakt van bestaande bebouwing.

Vertaling naar bestemmingsplannen

Het beleid uit de Verordening ruimte wordt één-op-één vertaald in de bestemmingsplannen buitengebied Steenbergse en daar waar nodig aangescherpt. Waardevolle gebieden uit de groenblauwe structuur (EHS en groenblauwe mantel) worden met een bestemming 'Natuur' of 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' vastgelegd. De agrarische gebieden buiten de groenblauwe structuur krijgen een passende agrarische bestemming.

Voor het gehele buitengebied wordt een gemengde plattelandseconomie nagestreefd. Agrarische en niet-agrarische bedrijven alsmede burgerwoningen krijgen de mogelijkheid om naast de bestaande

activiteiten tevens nevenactiviteiten te ontwikkelen. In het buitendijks gebied wordt tevens ruimte geboden voor de grondgebonden agrarische bedrijven. moet krijgen.

Intensieve veehouderijen krijgen behoudens uitbreiding van het bestaande bouwblok, geen mogelijkheden voor bouwblokvergroting of vormverandering.

Voor specifieke waardevolle elementen wordt een beschermende werking met een gebiedsaanduiding vastgelegd. Bijvoorbeeld de openheid van het kleipolderlandschap en de cultuurhistorisch waardevolle landschappen als de Kruislandse Kreeken en de Slikken van de Heen. Zoekgebieden voor waterberging krijgen een dubbelbestemming aangewezen. De primaire waterkeringen in het plangebied worden ook middels een dubbelbestemming beschermd.

Actualisatie Verordening Ruimte 2012-2013

In 2012 is de provincie met een traject gestart tot aanpassing van de Verordening ruimte (Vr). Dit traject loopt door tot in 2013. Deze aanpassing komt voort uit het koersdocument Transitie Stad en Platteland, de evaluatie van de Verordening en het nieuwe natuurbeleid. Daarnaast is er een aantal actuele dossiers (met name betrekking hebbend op landbouw) dat een vertaling krijgt in de Verordening.

Op 21 augustus hebben Gedeputeerde Staten (GS) een notitie vastgesteld voor de commissie Ruimtelijke ontwikkeling en wonen (ROW) van Provinciale Staten (PS). De commissie heeft deze notitie op 14 september 2012 besproken.

Een aantal wijzigingen is in 2012 reeds vastgesteld (o.a. wijzigingen ivm het natuurbeheerplan 2013). Gedeputeerde Staten hebben het ontwerp van de Wijziging Verordening ruimte 2012, kaartaanpassingen ook vastgesteld. Het ontwerp ligt ter inzage van 3 oktober t/m 30 oktober 2012.

Natuurbeheerplan Noord-Brabant

Het Natuurbeheerplan Noord-Brabant, dat Gedeputeerde Staten in 2008 heeft vastgesteld, vormt een belangrijk instrument voor de realisering van het rijks- en provinciale natuur- en landschapsbeleid waaronder de realisatie van de EHS. In paragraaf 3.3.2 wordt nader ingegaan op de EHS-gebieden binnen de gemeente Steenbergen.

In het plan worden de gebieden aangewezen waar subsidies uit het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) mogelijk zijn. Subsidie is alleen mogelijk voor het beheertype dat in het Natuurbeheerplan is vastgesteld. Daarnaast beschrijft het natuurbeheerplan per (deel)gebied de huidige natuurkwaliteit en de te ontwikkelen natuurdoelen in hoofdlijnen.

Gedeputeerde Staten hebben het voornemen om het natuurbeheerplan te wijzigen en hebben daarom op 22 mei 2012 het ontwerpbesluit vastgesteld. De wijzigingen in het natuurbeheerplan komen voort uit verzoeken van particulieren, terreinbeheerders of reconstructiecommissies. Ook zijn er wijzigingen in het plan opgenomen die voortkomen uit de vastgestelde Verordening ruimte en correcties van een aantal technische onvolkomenheden. De wijziging van de begrenzing van de EHS zoals in dit besluit opgenomen werkt door in zowel de Verordening ruimte (planologische borging) als in het Natuurbeheerplan (subsidieverstrekking).

Op figuur 2.5 is weergegeven voor welke doelen (natuurbeheertypen) agrarische gebieden in de gemeente Steenbergen in aanmerking kunnen komen voor subsidie. In de kustzone liggen binnendijks gebieden die in aanmerking komen voor vergoedingen voor botanisch waardevol grasland. Verder kan in het overgrote deel van het gebied een beheer gericht op de flora en fauna van akkerbouwgebieden worden gestimuleerd. Enkele gebieden zijn van betekenis als ganzenfoerageergebied en komen in verband hiermee voor vergoedingen in aanmerking. In de gemeente zijn geen weidevogelgebieden aanwezig.

2.3.4 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie gemeente Steenbergen

De gemeente heeft op 31 mei 2012 conform de Wet ruimtelijke ordening (Wro) een nieuwe structuurvisie voor het gehele gemeentelijke grondgebied vastgesteld. De nieuwe visie bevat geen ingrijpend nieuw beleid, maar vervangt de StructuurvisiePlus uit 2002 en integreert de beleidsuitgangspunten uit de Gebiedsvisie 2007, de IDOP's, de Nota van uitgangspunten voor het buitengebied, het Economisch beleidsplan en de recreatievisies tot een uitvoeringsgericht beleidsinstrument. De uitgangspunten van genoemde beleidsdocumenten zijn in de paragraaf per document nader uiteengezet. Daarnaast zijn in de visie de provinciale gebiedsontwikkelingen Brabantse Wal en Waterpoort met bijbehorende deelprojecten opgenomen c.q. vertaald.

Met de in de nieuwe structuurvisie opgenomen Uitvoeringsparagraaf heeft de gemeente een uitvoeringsgericht beleidsinstrument. Met deze paragraaf biedt de structuurvisie "nieuwe stijl" bijvoorbeeld een wettelijk kader voor vestiging van het wettelijk voorkeursrecht gemeenten (Wvg), de basis voor het betalen van bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen en het verrekenen van kosten ten behoeve van bovenplanse verevening.

Uitgangspunten voor de bestemmingsplannen

Daar waar mogelijk zijn de concrete ontwikkelingen uit de nieuwe structuurvisie vertaald in de bestemmingsplannen. Het gaat hier naast de ontwikkelingsruimte voor de agrarische sector, onder meer om het inpassen van het tracé van de nieuwe Rijksweg A4 met het bijbehorende aquaduct, extensieve recreatieve ontwikkelingen en natuurontwikkeling langs de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet.

Dorpsontwikkelingsplannen

De gemeente Steenbergen heeft tussen 2006 en 2009 voor haar verschillende kleine kernen binnen het gemeentelijk grondgebied zogenaamde 'dorpontwikkelingsplannen' (dop's) opgesteld. Deze plannen vormen een praktische agenda waarin voor de middellange termijn vastgelegd wordt welk beleid en welke projecten uitgevoerd gaan worden om een kleine kern in het landelijke gebied sociaal, economisch en ruimtelijk leefbaar en vitaal te houden.

Achtergrond

De aanleiding voor het maken van de dorpsontwikkelingsplannen is meerledig. In de eerste plaats nopen veranderingen op het gebied van vergrijzing, ontgroening en schaalvergroting in kleine kernen ertoe dat de leefbaarheid onder druk staat. Concrete actie is nodig om kleine kernen leefbaar te houden voor haar bewoners. Daarnaast spelen op dit moment in meerdere dorpen belangrijke grote ontwikkelingen op allerlei gebieden. Het betreft hier onder meer de toekomstige ligging van de rijksweg A4 die van grote invloed op toekomstige ontwikkelingen en ambities van de kernen kan hebben. In de derde plaats is er de laatste jaren veel beleid geschreven en staat er nieuw beleid op de rol, zonder dat er een kapstok bestaat waarin de onderwerpen samenkomen. Het dorpsontwikkelingsplan kan deze rol vervullen. Tenslotte beoogt de gemeente de betrokkenheid van bewoners te vergroten en het nemen van de eigen verantwoordelijkheid van burgers en maatschappelijke partijen te stimuleren.

Uitgangspunten voor de bestemmingsplannen

Per kern is hieronder aangegeven welke relatie het dorpsontwikkelingsplan met het buitengebied heeft.

Nieuw-Vossemeer

- Zoeken naar mogelijkheden tot landschapsverbetering rondom de kern om de recreatieve aantrekkelijkheid te vergroten;
- Ontwikkeling recreatieve fiets-, ruiter- en wandelroutes;
- Toestaan kleinschalige bedrijvigheid in bestaande vrijkomende agrarische bebouwing;

- Versterken recreatieve functie omgeving natuurbad, recreatiepark en camping aan de Veerweg.

De Heen

- Zoeken naar mogelijkheden tot landschapsverbetering rondom de kern om de recreatieve aantrekkelijkheid te vergroten;
- Ontwikkeling recreatieve fiets-, en wandelroutes. Onder meer langs de Vliet, Benendensas tot aan Fort Henricus;
- Ontwikkeling locatie Zuiderhoeve met recreatiewoningen;
- Ontwikkeling ecologische verbindingzones.

Welberg

- Aanleg recreatiemeubilair in combinatie met fiets- en wandelroutes;
- Ontwikkeling recreatieve fiets-, en wandelroutes. Onder andere fietsverbinding Dinteloord
- Halsteren;

Kruisland

- Realiseren en herstellen oude padenstructuren en markante punten door middel van bewegwijzering;
- Aanleg voorzieningen ten behoeve van extensieve recreatie, zoals fiets- en wandelroutes;
- Ontwikkeling visstoepen. Onder andere in de Tuimelaarse Kreek.

3 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

3.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt van de relevante milieuaspecten de huidige situatie beschreven. Er wordt ook ingegaan op de ontwikkeling van de milieuaspecten bij autonome ontwikkeling. Dit houdt de toekomstige situatie in, zonder de realisatie van de ontwikkelingsmogelijkheden die in de nieuwe bestemmingsplannen buitengebied worden geregeld.

Zoals reeds weergegeven in paragraaf 1.5 zijn de volgende hoofdonderwerpen onderscheiden:

- Natuur: de mogelijke invloed op de stikstofdepositie die afkomstig is van de landbouw (dit is vooral ammoniak) op natuurwaarden die gevoelig zijn voor vermesting;
- Landschap en cultuurhistorie: de invloed op de landschappelijke karakteristieken in het buitengebied;
- Leefbaarheid en gezondheid: dit betreft met name de effecten van geur en fijn stof, alsmede de mogelijke invloed van de intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden en de volksgezondheid in het algemeen.

Ten aanzien van de analyse van de vermesting door landbouw en andere bronnen dient te worden opgemerkt dat de berekeningen in dit MER zijn gebaseerd op gegevens die in mei 2012 beschikbaar waren. In juni 2012 zijn de nieuwe grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland (rapportage 2012) van het RIVM beschikbaar gekomen. Deze kaarten laten een iets hogere achtergrondconcentratie in de autonome ontwikkeling zien dan de kaarten uit de rapportage van 2011 die aan dit onderzoek ten grondslag liggen. In hoofdstuk 5 wordt hier inhoudelijk nader op ingegaan.

In aanvulling op de hierboven genoemde hoofdthema's wordt ook enige aandacht besteed aan de aspecten archeologie, bodem, water, geluid en externe veiligheid. Het aspect bodem wordt, voor zover het betrekking heeft op de geomorfologie en bodemkundige waarden bij het thema landschap en cultuurhistorie in de beschrijving betrokken.

3.2 Situatieschets

Algemeen

In Figuur 3.1 is een toponiemenkaart van het buitengebied van gemeente Steenbergen weergegeven.

Figuur 3.1 Toponiemenkaart buitengebied Steenbergen (bron: google maps.nl)

Landbouw

De landbouw is van oudsher een grote grondgebruiker in de gemeente Steenbergen en is de grootste ruimtegebruiker in het buitengebied. Akkerbouw en melkrunderveehouderij zijn de belangrijkste agrarische activiteiten. Steenbergen kent daarnaast een relatief groot oppervlak aan glastuinbouw. De huidige situatie en verwachte ontwikkelingen in de landbouw zijn beschreven in paragraaf 2.2.

Wonen

In het buitengebied is sprake van een groot aantal burgerwoningen. In een aantal gevallen betreft het voormalige agrarische bedrijfswoningen, al dan niet met daarbij behorende voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Verwacht wordt dat het aantal burgerwoningen in het buitengebied in de toekomst verder toeneemt, gelet op de (verwachte) afname van het aantal agrarische bedrijven.

Recreatie

De gemeente Steenbergen is voor West-Brabantse begrippen een toeristische gemeente. Recreatieve en toeristische voorzieningen concentreren zich met name in de kern Steenbergen, bij De Heen en in de omgeving van Nieuw-Vossemeer. Doordat Steenbergen aan de grote wateren is gelegen en ook het binnenland relatief veel water kent is watersport één van de belangrijkste toeristisch recreatieve activiteiten. Steenbergen telt een aantal jachthavens (De Heen, Steenbergen, Dinteloord, Benedensas). Rondom De Heen en bij Nieuwe-Vossemeer zijn er ook enkele verblijfsaccommodaties. Horeca is met name geconcentreerd in Steenbergen zelf en in De Heen. Er is een dagrecreatiebedrijf bij de Heense Molen (golf en diverse outdoor-activiteiten). Met de Dintelse Gorzen en in mindere mate het Oudland en Halstersch Laag en de Kruislandse Kreeken kent Steenbergen ook een aantal natuurgebieden die geschikt zijn voor extensieve vormen van recreatie zoals wandelen en fietsen. Horecavoorzieningen zijn aanwezig in alle kernen.

Steenbergen kent geen grote publiekstrekkingen, zoals attractieparken, grote musea of een nationaal park.

Niet-agrarische bedrijvigheid

In het buitengebied komt ook niet-agrarische bedrijvigheid voor. Een aantal bedrijven heeft een duidelijke relatie met de landbouw, zoals loonwerkbedrijven en landbouwmechanisatiebedrijven. Verder komen andere bedrijvigheid voor als opslag-, aannemers-, transport- en horecabedrijven.

3.3 Natuur

In de gemeente Steenbergen liggen diverse natuurgebieden die deel uitmaken van de (provinciale) ecologische hoofdstructuur (EHS). In deze paragraaf wordt hier op ingegaan, voor zover van belang voor de beschrijving en beoordeling van effecten van de voorgenomen bestemmingsplannen. Om deze reden ligt het accent op de gebieden die zeer kwetsbaar zijn stikstofdepositie.

Tot de ecologische hoofdstructuur behoren onder meer de Natura 2000-gebieden. In dit planMER zijn de eventuele gevolgen voor de kwaliteit van de Natura 2000-gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de habitats en soorten in deze gebieden, een zeer belangrijk aandachtspunt. Daarom wordt specifiek aandacht besteed aan deze gebieden.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende onderwerpen:

- De Natura 2000-gebieden die (deels) in de gemeente liggen of in de omgeving. Deze gebieden maken deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), maar vanwege hun bijzondere status wordt in dit planMER specifiek aandacht besteed aan deze gebieden en de mogelijke effecten hier op;
- Overige natuurwaarden in het landelijk gebied van de gemeente Steenbergen.

Vanwege de betekenis van de depositie van stikstof uit de lucht voor de (ontwikkeling van de) natuurwaarden in grote delen van de ecologische hoofdstructuur, wordt in deze paragraaf vervolgens ingegaan op de huidige en toekomstige belasting met stikstofverbindingen vanuit de lucht.

In het landelijk gebied zullen ook buiten de ecologische hoofdstructuur elementen en structuren (opgaande beplanting, watergangen) aanwezig zijn die van belang zijn voor de natuurlijke flora en fauna. De voorgenomen bestemmingsplannen bevatten, mede door het grotendeels conserverende karakter, echter geen voornemens en maakt geen ontwikkelingen mogelijk die hierop direct van invloed zijn. In de gebieden met landschappelijke waarden is het veranderen van sloten, watergangen en waterpartijen en het verwijderen van landschapselementen zoals bos, houtwallen en struwelen gebonden aan een stelsel van omgevingsvergunningen. Dit betekent dat landschappelijke waarden, waaronder kleinere natuurelementen, en de openheid van open landschappen niet onevenredig mogen worden aangetast.

3.3.1 Natura 2000-gebieden

Binnen het plangebied liggen de Dintelse Gorzen en het oostelijk deel van de Slikken van de Heen. Deze gebieden maken deel uit van het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak. Dit gebied is aangegeven op Figuur 3.1 In deze paragraaf wordt een beknopte beschrijving gegeven van dit natuurgebied en de kerndoelen in het kader van Natura 2000. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de voorttoets in het kader van de natuurbeschermingswet, die deel uitmaakt van dit planMER (bijlage 2).

In de omgeving van het plangebied liggen nog diverse andere Natura 2000-gebieden. In de voorttoets is ook voor deze gebieden (tot een afstand van 10 km van de gemeentegrens) nagegaan of effecten op de instandhoudingsdoelstellingen kunnen zijn. Binnen die afstand komen (delen van) de volgende Natura 2000-gebieden voor:

- het overig deel van Krammer - Volkerak;
- Grevelingenmeer;

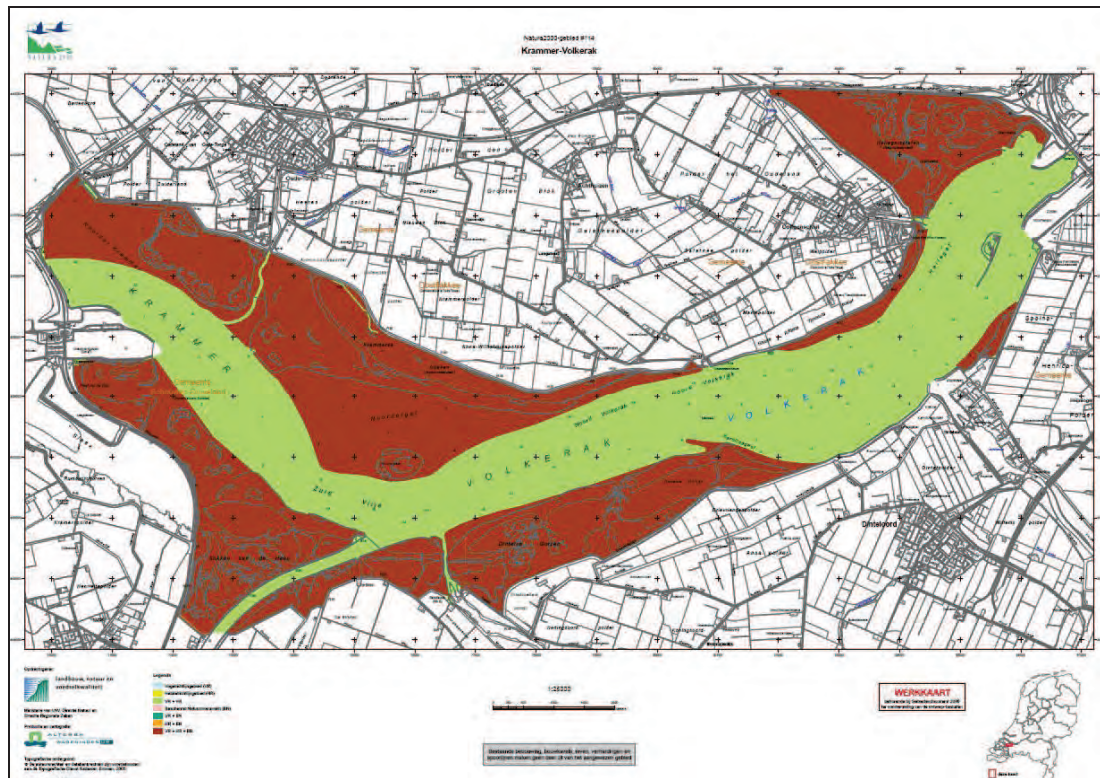
- Haringvliet;
- Hollands Diep;
- Zoommeer;
- Markiezaat;
- Brabantse Wal.

De wateren en kustzones maken deel uit van het Deltagebied. De Brabantse Wal is een gebied met een heel ander karakter. Belangrijke waarden zijn vooral de natte en droge heiden, vennen en zandverstuivingen, met de daarbij behorende soorten. Voor informatie over deze gebieden wordt naar de voortoets verwezen.

Krammer - Volkerak

Globale beschrijving

Het Volkerakmeer in zijn huidige vorm is een "afgesloten zeearm" waarin nog veel van de kenmerken van het voormalige intergetijdegebied "Krammer-Volkerak" bewaard zijn gebleven (diepe centrale geul met steile taluds en aansluitende ondiepten met minder steil talud en drooggevalen platen). Het Volkerak (circa 6000 ha) vormt nu één waterlichaam met de Eendracht en het Zoommeer (circa 2000 ha). Na afsluiting van het zeewater werd het water geleidelijk zoet en het peil werd gefixeerd op 0 cm NAP. Daardoor viel circa 1775 ha van het voormalige intergetijdegebied permanent droog. Oeverafslag als gevolg van het gefixeerde peil werd gestopt door de aanleg van vooroevers, en in de periode 1989-99 werd een veertigtal eilandjes aangelegd, met een totale oppervlakte van circa 80 ha. Het Volkerak ontvangt niet langer substantiële hoeveelheden water uit het Hollands Diep, wel uit de Brabantse rivieren (Mark, Dintel en Vliet). De successie van de vegetatie is nog volop gaande en door de traagheid van de ontzilting van de bodem, in een aantal deelgebieden is de rol van zilte pioniersoorten op de platen nog steeds groot. De ontwikkelingen van de broedvogels en de trekvogels als ganzen zijn in hoge mate een afspiegeling van de vegetatiesuccessie, met een tijdelijke opkomst van pioniers als kale grondbroeders (plevieren, sterns) en gras- en zaadeters. Een aantal soorten ganzen (kolgans, grauwe gans) en weidevogels heeft een meer permanente plek gekregen. De ontwikkelingen in het water zijn sterk gestuurd door hoge en toenemende nutriëntgehalten (met bijbehorende vissen). In de huidige situatie is bij de niet-broedvogels de betekenis op landelijke schaal het grootst bij de brilduiker (12 % landelijk gemiddelde), vervolgens bij fuut, kuifeend en kluut (4-5 %). Daarnaast is het een zeer belangrijk broedgebied voor broedvogels van schaars begroeide zandplaten (bontbekplevier, strandplevier) en schaars begroeide oevers met aangrenzend ondiep water (kluut). Deze habitats zijn tevens van belang voor meeuwen en sterns (zwartkopmeeuw, kleine mantelmeeuw, visdief, dwergstern). (Bron: Ministerie van EL&I).

Figuur 3.1 Natura 2000-gebieden binnen de gemeente Steenbergen.

Doelstellingen

Voor het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak kunnen de doelen worden aangeduid met hulp van de kerndoelen en de instandhoudingsdoelstellingen. Hierbij moet bedacht worden, dat de doelen deels nog een voorlopig karakter hebben, omdat ze afhankelijk zijn van een zoete of zoute invulling van het gebied. Hierover is nog geen besluit genomen.

De *kernopgaven* voor het Krammer - Volkerak laten zich als volgt samenvatten. Ten aanzien van de opgave voor landschappelijke samenhang en interne compleetheid van het Natura 2000 gebied in relatie tot de Noordzee, Waddenzee en Delta heeft het gebied de volgende opgave: Behoud of herstel van de ruimtelijke samenhang van diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Er wordt gestreefd naar openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied.

Ongestoorde rustplaatsen en optimale voortplantingshabitats (waaronder embryonale duinen) dienen behouden te worden als habitat voor bontbekplevier, strandplevier, kluut, dwergstern, visdief en grijze zeehond (afhankelijk van zoete dan wel zoute invulling).

Het Natura 2000 gebied dient daarnaast voldoende broedgelegenheid en foerageergelegenheid te blijven bieden voor broedvogels zoals de grote stern, dwergstern, visdief, lepelaar en voor ganzen.

Naast bovengenoemde kernopgaven gelden voor het gebied specifieke *instandhoudingsdoelstellingen* ten aanzien van habitattypen, broedvogels en niet-broedvogels. Deze doelen kunnen zijn gericht op behoud van wat er nu is, maar ook op uitbreiding en/of kwaliteitsverbetering. De uiteindelijke instandhoudingsdoelstellingen zijn mede afhankelijk van de keuze voor een zoute of zoete invulling van het gebied. Voor nadere informatie over de instandhoudingsdoelstellingen wordt verwezen naar de voortoets.

Gevoeligheid voor stikstofdepositie

In de voortoets komt naar voren dat met name de gevoeligheid van de habitattypen voor de depositie van stikstofverbindingen (waaronder ammoniak) vanuit de lucht een belangrijk aandachtspunt is. De gevoeligheid van habitattypen voor stikstofdepositie wordt uitgedrukt in Kritische Depositiewaarden (KDW), in mol N/ha/jaar. Hoe lager de KDW van een habitatype, hoe gevoeliger het habitatype voor atmosferische stikstofdepositie. De KDW van de bedoelde habitattypen in Krammer-Volkerak zijn opgenomen in de onderstaande tabel. De waarden zijn overgenomen uit het rapport 'Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden' (Van Dobben & Van Hinsberg, 2008, Alterra, Wageningen). In dit rapport wordt de Kritische Depositiewaarde als volgt gedefinieerd:

‘de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie’.

Habitatype		KDW (mol/ha/j)
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	2500
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	2500
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	2500
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1390
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	>2400
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	2410
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	2000

In een concrete situatie kan de gevoeligheid hiervan afwijken, bijvoorbeeld door lokale milieumomstandigheden of specifieke kenmerken van de vegetatie. Op het niveau van deze voortoets worden de genoemde waarden als uitgangspunt genomen. In de tabel valt op dat alleen de Vochtige duinvalleien (H2190B) tot de categorie van voor stikstof gevoelige habitattypen kunnen worden gerekend.

In het kader van de voortoets is een modelonderzoek uitgevoerd naar de mogelijke gevolgen van stikstofdepositie ten gevolge van de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij in het plangebied. Verderop in dit planMER wordt verslag gedaan van de resultaten hiervan.

Overige gebieden

Grevelingenmeer, Haringvliet, Hollands Diep, Zoommeer en Markiezaat

De betekenis van de Deltagebieden Grevelingenmeer, Haringvliet, Hollands Diep, Zoommeer en Markiezaat in het kader van Natura 2000 berust op de functies voor vogels en voor diverse habitattypen.

Functies voor vogels

De functies zijn in grote lijnen vergelijkbaar met de betekenis van Krammer -Volkerak. Voor diverse vogelsoorten zal er ook sprake zijn van samenhang tussen de gebieden. Zo zullen ganzen die overnachten in verschillende gebieden (deels) in dezelfde polders foerageren. Ook de functie voor broedvogels vertoont op het regionale niveau van de Deltawateren samenhang.

Habitattypen - gevoeligheid voor stikstofdepositie

De gebieden zijn alle op een afstand van meerdere kilometers van het plangebied gelegen. Er zullen geen effecten zijn van verontreiniging, verstoring (door licht, geluid en menselijke aanwezigheid) en dergelijke. De gevoeligheid van bepaalde habitattypen voor stikstofdepositie is mogelijk wel een punt van aandacht, althans voor gebieden waarin stikstofgevoelige habitats voorkomen. Daarom wordt hier nader op ingegaan.

In de onderstaande tabel is voor de gebieden Grevelingenmeer, Haringvliet en Hollands Diep een overzicht gegeven van de habitats waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden, de betreffende kritische depositiewaarden en de range van de stikstofbelasting (achtergrondbelasting 2010). Zoommeer en Markiezaat zijn alleen aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en kennen dus in het

kader van Natura 2000 geen doelstellingen met betrekking tot specifieke habitats. De mogelijke invloed van stikstofdepositie is hier geen specifiek aandachtspunt. Voor de structuurkenmerken van de habitats die van belang zijn voor de vogelsoorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen, zijn andere factoren dan de stikstofdepositie bepalend, bijvoorbeeld de mate van dynamiek en het beheer.

Bij de tabel zijn ter verduidelijking en voor nadere informatie een aantal voetnoten opgenomen. Met inachtneming hiervan kan worden geconcludeerd dat in de Natura 2000-gebieden Haringvliet en Hollands Diep sprake is van een relatief grote afstand tussen de kritische depositiewaarde en de huidige atmosferische stikstofdepositie. Bij het Grevelingenmeer is dit verschil kleiner. Het habitattypen Grijze Duinen komt in dit gebied op een zodanige afstand (meer dan 20 km) van de gemeente Steenbergen voor dat zeker geen negatief effect wordt verwacht. Het habitattypen 'Vochtige duinen - kalkrijk' (KDW 1390 molN/ha/j) komt in Grevelingenmeer op diverse plaatsen voor. Hoewel ook hierop geen effect wordt verwacht, is dit wel betrokken in het onderzoek in de voortoets naar mogelijke effecten van stikstofdepositie door de veehouderij in het plangebied.

Tabel 4.1: Habitattypen en kritische depositiewaarden per gebied.

Habitattypen		Gebied			KDW (molN/ha/j)
		Grevelingenmeer	Haringvliet	Hollands Diep	
H1301-A	Zilte pionierbegroeiingen - zeekraal	X			2500
H1301-B	Zilte pionierbegroeiingen - zeevetmuur	X			2500
H1330-A	Schorren en zilte graslanden		X		2500
H1330-B	Altantische schorren - binnendijks	X			onbekend ¹⁾
H2130-B	Grijze Duinen (kalkarm)	X			940
H2160	Duindoornstruwelen	X			2020
H2170	Kruipwilgstruwelen	X			2310
H2190-B	Vochtige duinvalleien - kalkrijk	X			1390
H3270	Slikkige rivieroever		X		>2400
H6430-B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	X	X	X	>2400
H91EO-A	Vochtige alluviale bossen		X	X	2410
H91EO-B	Vochtige alluviale bossen		X	X	2000
meest kritische KDW		940 ²⁾	2000	2000	
range N-depositie 2010 ³⁾		max. 1300, meestal <1000	ca 900 -1280	ca. 950 - 1810 ⁴⁾	

¹⁾: De onbekendheid hangt samen met gebrek aan inzicht in de rol van zoute kwel in deze gemeenschappen. In buitendijkse habitats is kwel een belangrijke aanvoertroute van stikstof. Het betreft een habitattypen van voedselrijke milieus, dat niet zeer gevoelig zal zijn voor stikstofdepositie vanuit de lucht

²⁾: Dit betreft duinvegetaties op Hompelvoet, de enige locatie waar deze instandhoudingsdoelstelling (behoud oppervlakte en kwaliteit) van toepassing is. Dit gebied ligt op grote afstand (meer dan 20 km) van de gemeente Steenbergen. Gezien deze afstand wordt geen merkbare invloed op de stikstofdepositie ter plaatse verwacht.

³⁾: Op basis van de betreffende kaart in de Bijlage bij de voortoets. Voor Grevelingenmeer is daarnaast ook de webversie van de grootschalige depositiekaart geraadpleegd.

⁴⁾: De hoogste waarden komen voor nabij Moerdijk. Hier liggen geen habitats waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen in het Doelendocument Natura 2000 Deltagebied.

Het Markiezaat is alleen aangewezen als Vogelrichtlijngebied en niet op grond van de Habitatrichtlijn. In het kader van Natura 2000 zijn er dus geen instandhoudingsdoelstellingen die betrekking hebben op habitats die gevoelig zijn voor stikstofdepositie. De provincie Noord-Brabant geeft echter aan dat bepaalde delen van het Markiezaat wel als gevoelig kunnen worden aangemerkt. Het gaat hier om voedselarme vegetaties van de Woensdrechtse Duintjes en omgeving (zie figuur 4.1). Hier zijn nog vegetaties aanwezig die voldoen aan de habitattypen H2130 (vastgelegde duinen met kruidvegetatie) en H2150 (atlantisch vastgelegde ontkalkte duinen) met een oppervlak van meer dan 100 m² (bron:

beheerplan, sept. 2010). De Duintjes liggen op een afstand van meer dan 10 km van de gemeentegrens van Steenberg.

Brabantse Wal

Voor de Brabantse Wal gelden instandhoudingsdoelstellingen voor diverse vogel- en habitatrichtlijnsoorten en voor meerdere habitattypen, waaronder een aantal die zeer gevoelig zijn voor stikstofdepositie.

Gelet op de afstand tot de gemeente Steenberg kan veilig worden aangenomen dat de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan geen invloed zullen hebben op vogel- en habitatrichtlijnsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden. In eerste instantie is de mogelijke invloed op de stikstofdepositie in daarvoor gevoelige habitats wel een punt van aandacht. De bedoelde gevoelige habitats liggen echter op een dusdanige afstand van de gemeente Steenberg dat ook bij een maximale ontwikkeling van de veehouderij in de gemeente Steenberg geen meetbare of anderszins merkbare invloed op de stikstofdepositie wordt verwacht.

Autonome ontwikkeling

Bij de doelstellingen voor de Natura 2000-gebieden nemen behoud en verbetering en belangrijke plaats in.

Voor de instandhouding en ontwikkeling van habitats in de kustzones van Krammer - Volkerak (met name het habitatype vochtige duinvalleien, kalkrijk) is - naast factoren als beheer en hydrologie - de invloed van de depositie van stikstof uit de lucht een belangrijke factor. Ook bij een aantal van de overige gebieden die in de voortoets in beschouwing zijn genomen, is dit een factor die aandacht vraagt. In paragraaf 3.3.4 worden de huidige belasting met atmosferische stikstof en de verwachte belasting bij autonome ontwikkeling beschreven. In paragraaf 3.3.5 wordt de bijdrage van de veehouderij in de gemeente Steenberg aan deze belasting beschreven. Dit is gebaseerd op de resultaten van het Onderzoek ammoniakdepositie dat deel uitmaakt van dit planMER (bijlage 1).

3.3.2 Ecologische Hoofdstructuur

De provincie Noord-Brabant heeft de natuurwaarden begrensd in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS bestaat uit bestaande wateren, natuur- en bosgebieden en te ontwikkelen natuurgebieden, beheersgebieden, verbindingzones en afrondingsgebieden. Uitgangspunt is het handhaven van rust en het tegengaan van verstoring en versnippering door het weren van grootschalige nieuwe ontwikkelingen in de EHS, tenzij er een zwaarwegend maatschappelijk belang om de ontwikkeling op die locatie te realiseren.

Natuur en landschap

- Ecologische hoofdstructuur
- Zoekgebied voor ecologische verbindingszone
- Attentiegebied ehs
- Zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen
- Groenblauwe mantel
- Beheergebied ehs

Figuur 3.3 Ecologische Hoofdstructuur gemeente Steenbergen (Provincie Noord-Brabant, 2012)

De gemeente Steenbergen kent, buiten het Natura 2000 gebied Krammer - Volkerak, dat ook deel uitmaakt van de EHS, maar weinig grote EHS gebieden. In het zuiden van de gemeente, ten oosten van Lepelstraat en ten noorden van Moerstraten ligt het (natte) natuurgebied Oudland - Halstersch Laag. De kern van dit natuurgebied maakt onderdeel uit van de EHS. Langs de rivieren (bijvoorbeeld de Steenbergse Vliet), beken en kreken (bijvoorbeeld de Cruislandse Kreken) liggen nog een aantal kleinere EHS-gebiedjes.

De EHS gebieden worden met elkaar verbonden door ecologische verbindingzones. De ecologische verbindingzones in de gemeente Steenbergen liggen veelal langs de rivieren, beken en kreken die door de gemeente stromen.

Naast EHS-gebieden en ecologische verbindingzones zijn ook attentiegebieden EHS aangewezen. In deze attentiegebieden, die dienen ter bescherming van de omliggende EHS-gebieden, en ecologische verbindingzones, kunnen geen ingrepen plaatsvinden die een negatief effect hebben op de waterhuishouding binnen de desbetreffende EHS-gebieden.

Autonome ontwikkeling

Het nieuwe regeerakkoord bevat een aantal keuzes die direct invloed hebben op de uitvoering van de plannen voor de ecologische hoofdstructuur. De regering geeft aan deze te willen herijken. Ook bezuinigt het kabinet fors op het budget voor natuurontwikkeling. Dit heeft direct effect op de provinciale budgetten voor de ecologische hoofdstructuur. Momenteel is niet duidelijk hoe het nieuwe beleid precies zal uitwerken. Totdat er meer duidelijkheid komt, verloopt de uitvoering van de plannen in een fors lager tempo.

Voor Steenbergen betekent dit dat niet duidelijk is wanneer bijvoorbeeld de Ecologische Verbindingzones daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden en of de ambities naar beneden worden bijgesteld. Vooralsnog wordt er in dit MER vanuit gegaan dat de in de in de Verordening Ruimte aangewezen EHS-gebieden en Ecologische Verbindingzones tot de autonome situatie behoren. De ambitie van de provincie is immers om in 2018 alle gaten in het natuurnetwerk gedicht te hebben door de beleidsmatig aangewezen EHS-gebieden en ecologische verbindingen ook daadwerkelijk te realiseren.

Relatie met de bestemmingsplannen

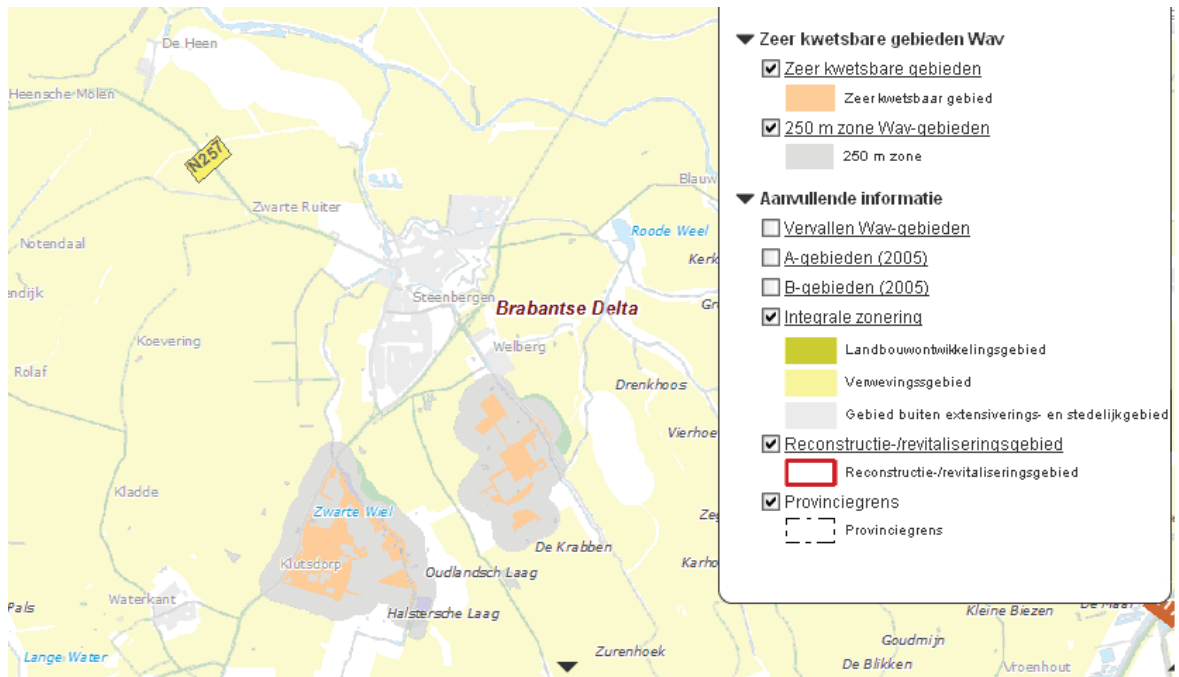
Gronden die in eigendom zijn van natuurorganisaties of gronden waar reeds natuur gerealiseerd is worden als zodanig bestemd (dit geldt voor gronden binnen de EHS en de ecologische verbindingzones). Op andere plekken kan het huidige gebruik voortgezet worden. Om een bestemming te wijzigen ten behoeve van natuur wordt een algemene beleidslijn gehanteerd. Er worden in de bestemmingsplannen regels opgenomen om de bescherming van deze gebieden te waarborgen. Dit vertaalt zich in het omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden met de randvoorwaarden bij werken en werkzaamheden, voorwaarden bij wijzigingsbevoegdheden, voorwaarden bij afwijkingen van het bestemmingsplan, gebruiksregels en bebouwingsregels.

3.3.3 Overige zeer kwetsbare gebieden in de EHS (Wav-gebieden)

Delen van de ecologische hoofdstructuur kunnen zeer kwetsbaar zijn voor de gevolgen van stikstofbelasting via de lucht. Dit zijn de zeer kwetsbare gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Wet ammoniak en veehouderij (de gebieden worden daarom vaak aangeduid met de term 'Wav-gebieden').

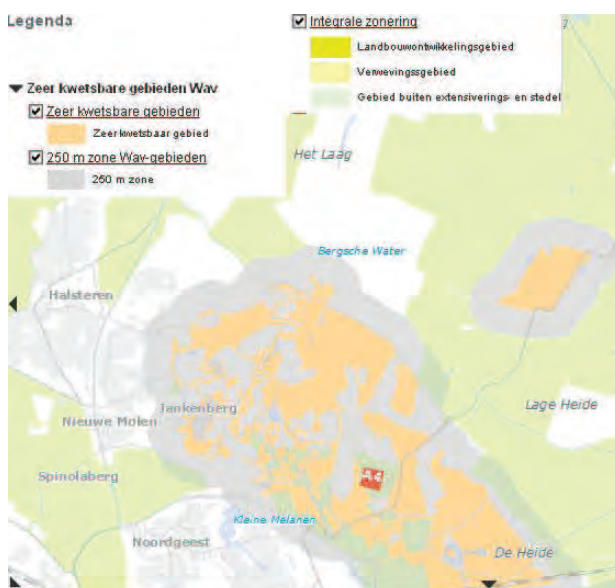
Tot de Wav-gebieden horen de zeer kwetsbare Natura 2000-gebieden, maar ook andere delen van de Ecologische hoofdstructuur. In Steenbergen liggen twee Wav-gebieden. Het betreft een gebied op de grens van Steenbergen en Bergen op Zoom en een gebied ten zuiden van Welberg. De Wav-gebieden maken onderdeel uit van de natte natuurparel Oudland- en Halstersch Laag. Blijkens de natuurbeheerkaart van de provincie, gelden hiervoor met name doelen voor kruiden en faunairijk grasland (geen schraallanden), veenbossen van het Elzenverbond en vochtige bossen. Deze laatste betreffen haagbeuken- en essenbossen en productiebos dat als variant hiervan kan worden gezien, ook enkele stukjes beekbegeleidend bos vallen hieronder (deze kennen regelmatige overstroming, de

andere bossen binnen deze groep niet. De bossen groeien alle op een rijke klei- of leembodem. Zoals in paragraaf 2.3.2 is beschreven, stelt de status van deze gebieden in een zone van 250 m om de gebieden beperkingen aan de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij.

Figuur 3.4a Zeer kwetsbare gebieden in EHS, (deels) binnen de gemeente Steenbergen

Op enige afstand van de gemeentegrens ligt nabij Halsteren en Bergen op Zoom het zeer kwetsbare gebied van de Jankenberg en de omgeving daarvan (Bergsche Water), zie figuur 3.4b. Een deel van dit gebied is in het kader van dit planMER betrokken in de studie naar mogelijke gevolgen van stikstofdepositie ten gevolge van agrarische bedrijven binnen het plangebied van de bestemmingsplannen. In deze studie is voor het onderzoek naar mogelijke effecten op Wav-gebieden (andere dan gevoelige Natura 2000-gebieden, daarvoor is een ruimere afstand gehanteerd) een studiegebied tot een afstand van 3 km ten opzichte van de gemeentegrens gehanteerd. Binnen deze zone van 3 km richten de ambities van de provincie zich hier op doelen voor droge productiebossen, kruiden- en faunarijke graslanden (geen schraallanden) en moerassen (riet- en biezengrassen, natte ruigten en grote zeggenvegetaties, dus de meer voedselrijke typen moerasvegetatie).

Figuur 3.4b Zeer kwetsbare gebieden in EHS, op enige afstand van de gemeente Steenbergen

Meer naar het oosten ligt binnen de gehanteerde zone van 3 km een gebied met vochtig productiebos dat door de provincie in het kader van de Wav als zeer kwetsbaar is aangemerkt.

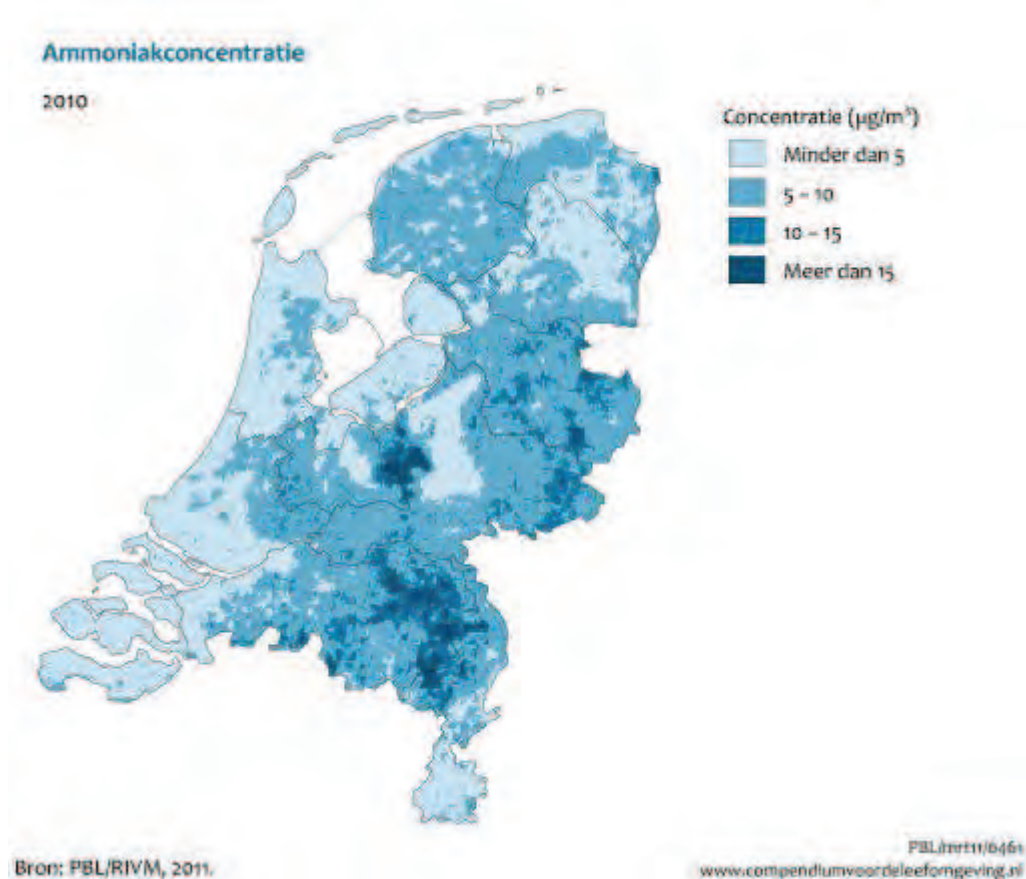
3.3.4 *Stikstofconcentratie in de lucht en stikstofdepositie; landelijke informatie en trends*

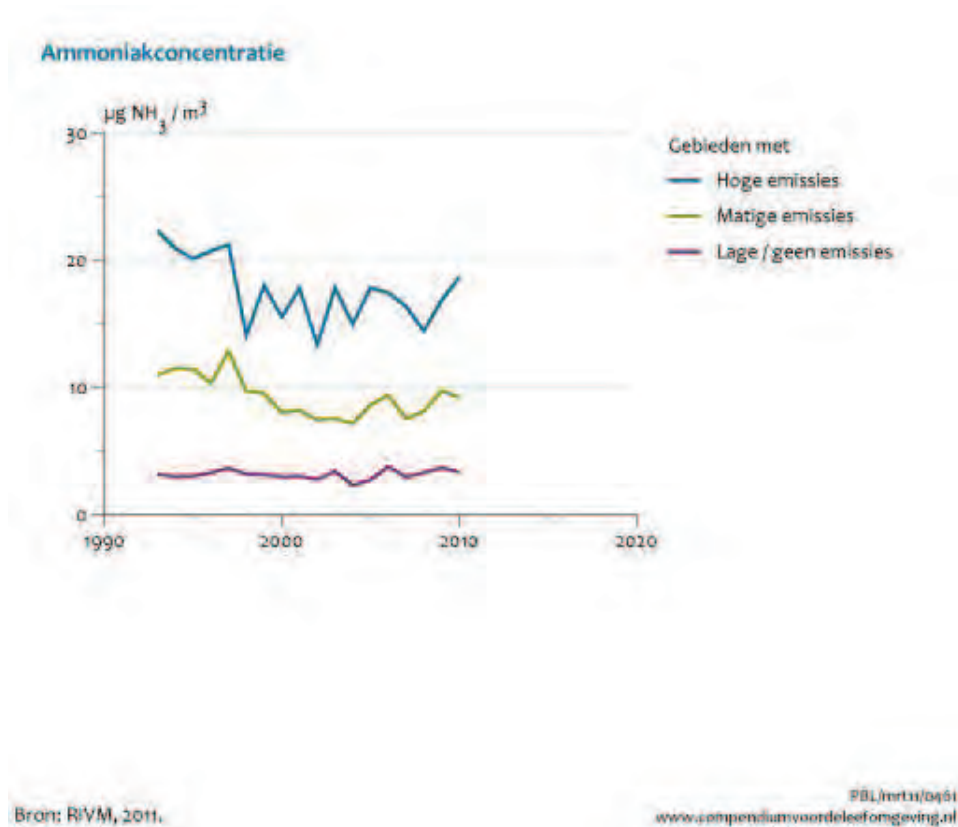
De Nederlandse agrarische sector levert met 46% de grootste bijdrage aan de totale stikstofdepositie op Nederland. Deze bijdrage bestaat vrijwel alleen uit ammoniak. De totale bijdrage van alle Nederlandse bronnen aan de totale stikstofdepositie (stikstofoxiden en ammoniak) is 64%, de rest is uit het buitenland afkomstig. Dit betekent dat de agrarische sector voor 72% van de totale Nederlandse bijdrage aan de stikstofdepositie verantwoordelijk is. De ammoniakemissies leveren met 70% de grootste bijdrage aan de totale stikstof depositie.

Hieronder wordt eerst informatie gegeven over de landelijke trend in de ontwikkeling van de ammoniakdepositie. Vervolgens wordt informatie gegeven over de stikstof- en ammoniakdepositie in de gemeente Steenberg en omgeving. De informatie is ontleend aan de website van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het (voormalige) milieuplanbureau. Onderdeel daarvan zijn de Grootschalige Concentratiekaarten van Nederland. Het gaat hier dus om de resultaten van berekeningen en prognoses op landelijke schaal. In paragraaf 3.3.4 wordt 'ingezoomd' op de situatie in het plangebied en de omgeving daarvan. De bijdrage van de veehouderij in de gemeente Steenberg komt aan de orde in paragraaf 3.3.5.

Ammoniakconcentratie in de lucht

In Figuur 3.5 is de ammoniakconcentratie in de lucht in beeld gebracht. Daarbij is ook de landelijke trend aangegeven. De gemiddelde gemeten ammoniakconcentratie in de lucht is sinds het begin van de metingen in 1993 met 25% afgenomen (www.mnp.nl). De laatste jaren is geen verdere daling opgetreden.

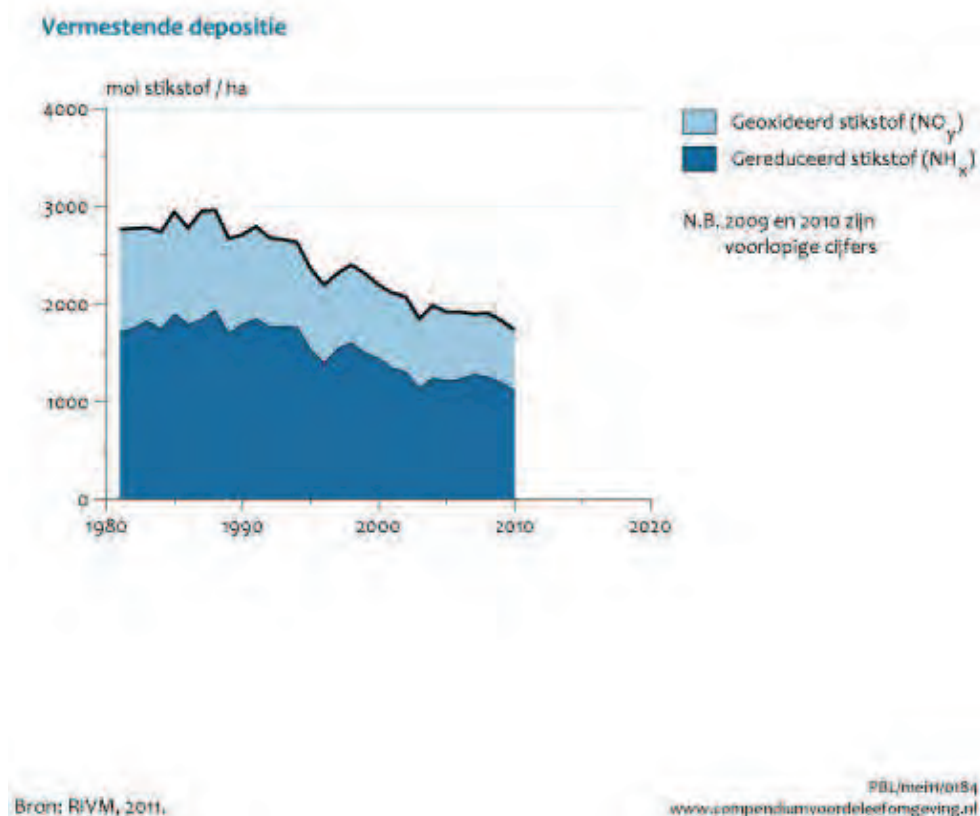
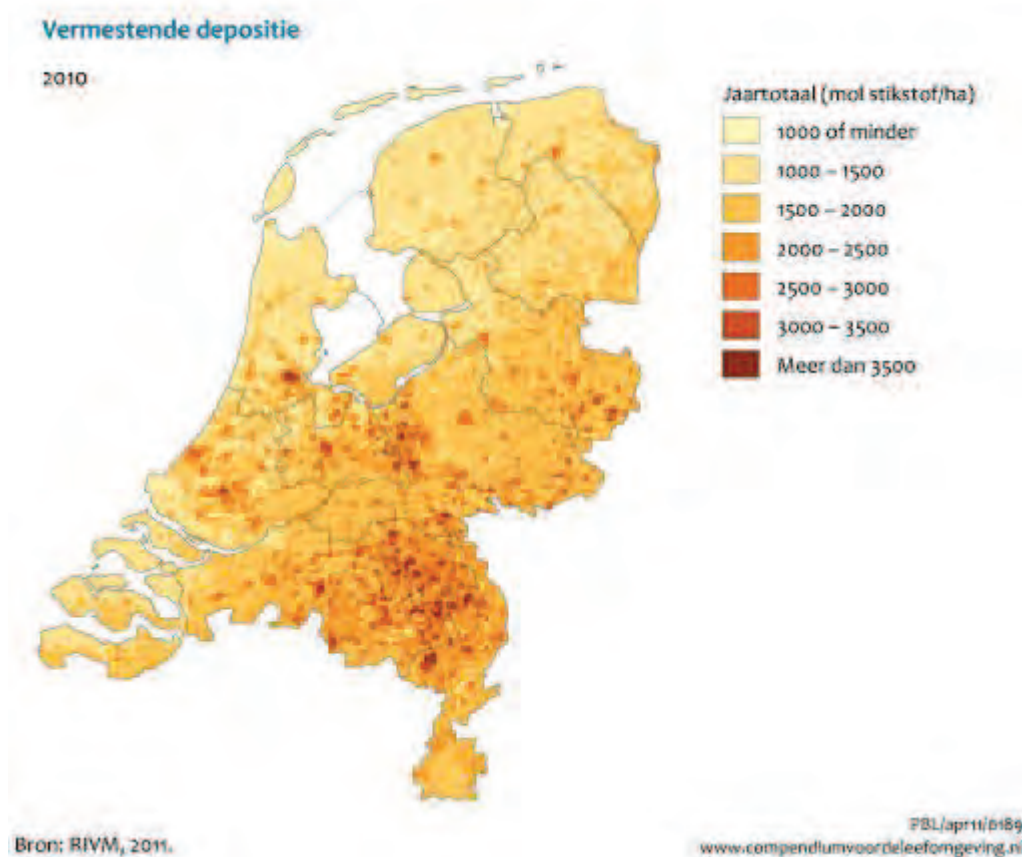

Figuur 3.5 Landelijke trend in de ammoniakconcentratie in de lucht (bron: www.compendiumvoordeleefomgeving.nl)

Stikstofdepositie, landelijk

De landelijk gemiddelde stikstofdepositie, ook wel vermistende depositie genoemd, lag tot halverwege de jaren 1990 tussen de 2.500 en 3.000 stikstof per hectare. Vanaf 1994 is een geleidelijke daling ingezet tot op het huidige niveau. Kleine variaties ontstaan vooral door weersomstandigheden.

De daling in stikstofdepositie sinds 1981 is het gevolg van lagere emissies van zowel stikstofoxiden als van ammoniak.

Figuur 3.6 Landelijke trend in de vermestende depositie (bron: www.pbl.nl)

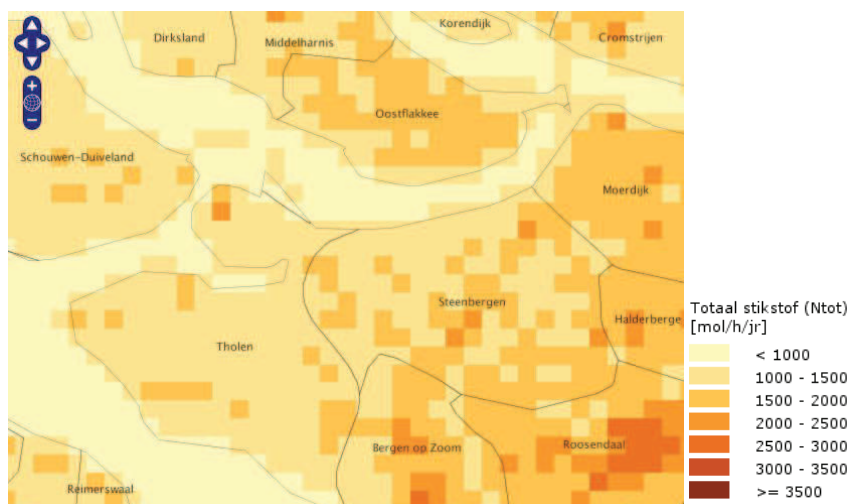
De daling in stikstofdepositie sinds 1981 is het gevolg van lagere emissies van zowel stikstofoxiden als van ammoniak. De emissie van stikstofoxiden in Nederland daalde sinds 1980 met 40%; in West-Europa met 30%. Deze daling is het resultaat van maatregelen bij het verkeer, zoals de invoering van de katalysator aan het eind van de jaren tachtig, bij de industrie en in de energiesector.

De emissie door agrarische bronnen in Nederland is sinds 1990 met 50% gedaald; in West-Europa met 10%. Vooral de laatste tien jaar hebben emissiebeperkende maatregelen in Nederland voor een daling gezorgd. Tot deze maatregelen behoren verbeterde voersamenstelling, het gebruik van emissiearme stallen, het afdekken van mestilo's en het direct onderwerken van mest bij de aanwending.

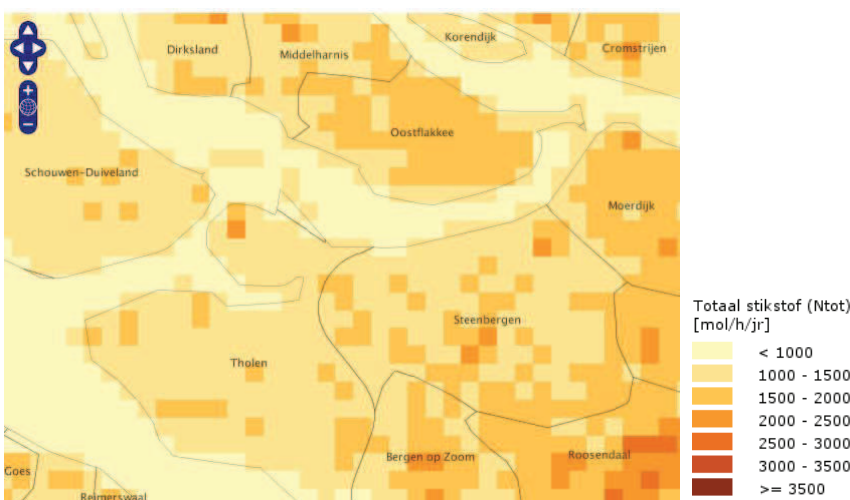
Stikstofdepositie in Steenbergen en omgeving

In figuur 3.7 is de huidige atmosferische stikstofdepositie in de omgeving van het plangebied en het Krammer-Volkerak (bron: Grootchalige Concentratiekaart Nederland, webversie, mei 2012) weergegeven. Voor een meer gedetailleerde kaart wordt verwezen naar de voorttoets in het kader van de natuurbeschermingswet.

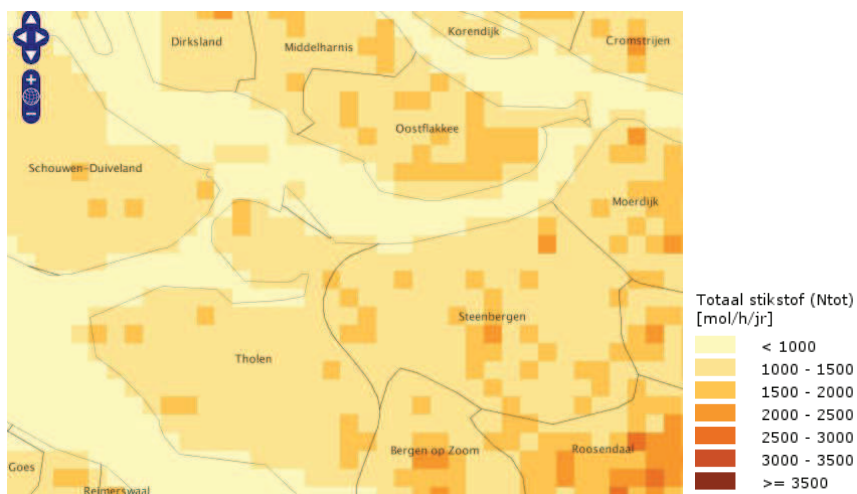
De achtergronddepositie wordt doorgaans beschouwd als een goede referentie voor de beoordeling of voor betreffende habitattypen sprake is van een 'overspannen situatie'. Hiervan is sprake indien de achtergronddepositie beduidend hoger is dan de KDW van de betreffende habitattypen. In dat geval kan elke toename worden beschouwd als een potentiële kans op significant negatieve effecten.

Figuur 3.7 Depositie van stikstof (totaal) in Steenbergen en omgeving, in 2010 (bron: PBL, Grootchalige Concentratiekaart Nederland 2012)

Figuur 3.8 Prognose stikstofdepositie in natuur in Steenbergen en omgeving, in 2015 (bron: PBL, Grootchalige Concentratiekaart Nederland 2012)

Figuur 3.9 Prognose stikstofdepositie in natuur in Steenbergen en omgeving, in 2020 (bron: PBL, Grootchalige Concentratiekaart Nederland 2012)

Indien binnen de invloedssfeer van het Natura 2000-gebied meerdere ontwikkelingen lopen die ieder voor zich geen effect, maar in gezamenlijkheid (cumulatief) wellicht wel een effect zouden kunnen hebben, dan moeten deze ontwikkelingen in cumulatie worden beoordeeld. In de Gemeente Steenbergen speelt een aantal ontwikkelingen die aanleiding zouden kunnen geven voor een cumulatietoets. Het betreft de ontwikkeling van glastuinbouw in het AFC Nieuw Prinsenland en de aanleg van de Rijksweg A4 Steenbergen. Deze weg heeft ook invloed op de verkeersintensiteiten op andere wegen in de omgeving en daardoor mogelijk ook op gevoelige habitats die in dit planMER in beschouwing zijn genomen. Beide ontwikkelingen vloeien voort uit reeds genomen besluiten, buiten het kader van het voorgenomen bestemmingsplan (Het AFC Nieuw Prinsenland valt buiten het plangebied, de beslissing omtrent de A4 is een rijksbesluit). Aangenomen kan echter worden dat in de berekeningen van de verwachte achtergrondwaarden van de stikstofbelasting door het Planbureau van de Leefomgeving nog geen rekening is gehouden met deze ontwikkelingen. In de voortoets is het effect van beide ontwikkelingen meegenomen. Voor nadere informatie wordt hier naar verwezen.

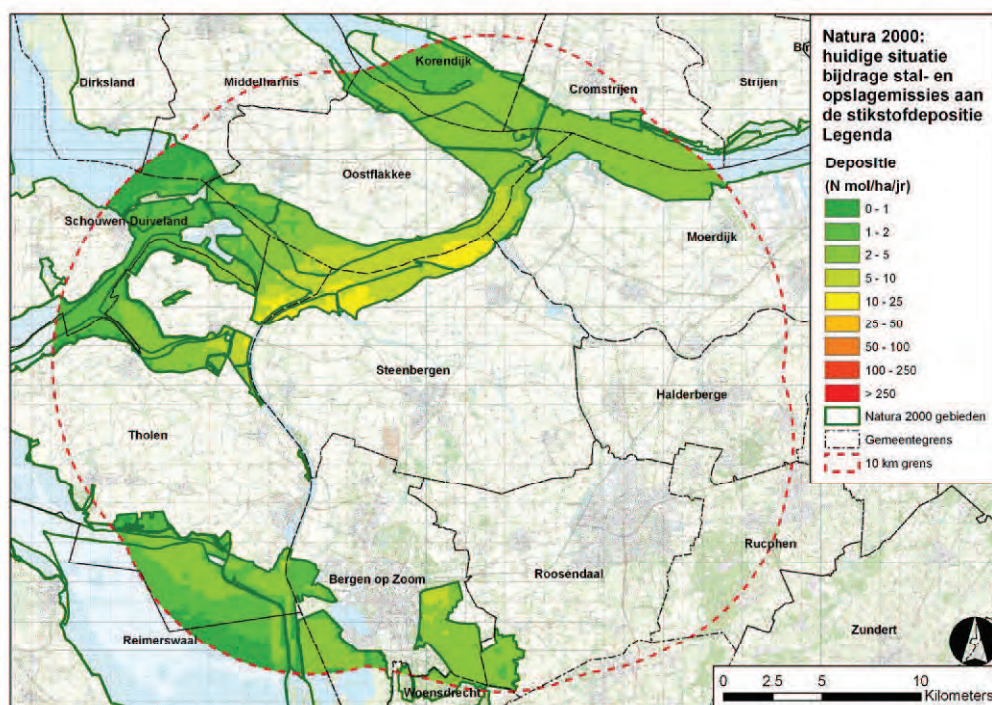
De gevolgen van algemene landelijke ontwikkelingen zijn opgenomen in de prognoses van het PBL.

3.3.5 Stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden en overige delen Ecologische Hoofdstructuur

Ten behoeve van de voortoets en het planMER zijn modelberekeningen uitgevoerd van de bijdrage van de veehouderij (stal- en opslagemissies) aan de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden en de Wav gebieden. Voor nadere informatie over deze modelstudie wordt verwezen naar bijlage 2.

Bijdrage aan de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden

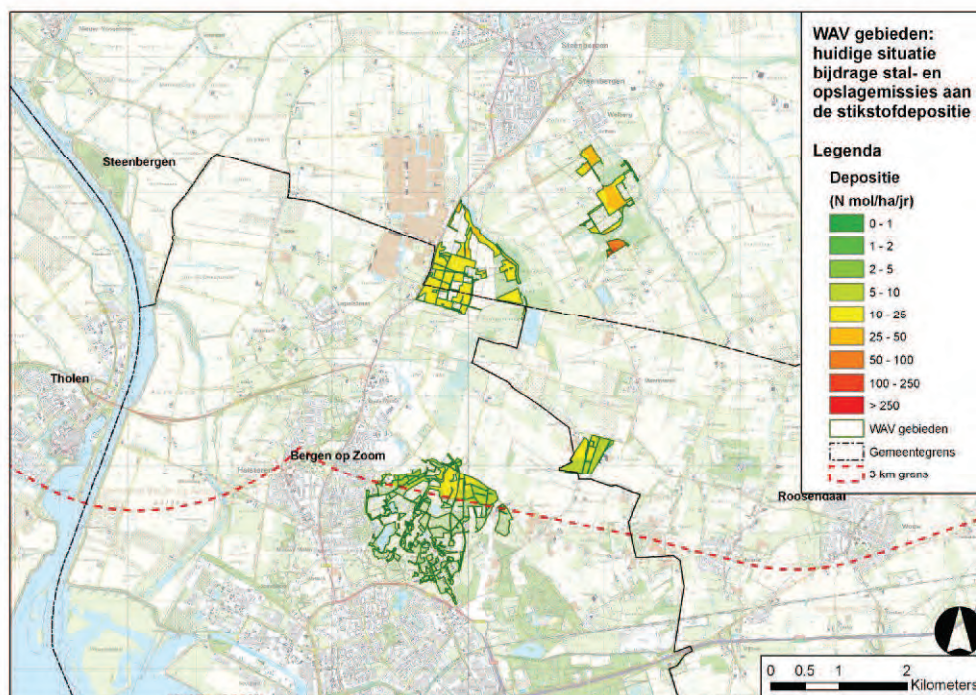
In figuur 3.10 is de bijdrage van de veehouderij (stallen en mestopslagen) in Steenbergen aan de stikstofdepositie in de Natura 2000-gebieden weergegeven. De figuur geeft de waarden tot een afstand van 10 km van de gemeentegrens. Deze 10 km-grens kan worden beschouwd als een veilige grens. Buiten deze afstand zal de bijdrage van de veehouderij in Steenbergen heel klein zijn en niet meer als afzonderlijke bijdrage te onderscheiden zijn. Deze figuur is ontleend aan de eerdergenoemde modelstudie.

Figuur 3.10 Bijdrage veehouderij (stallen en mestopslagen) aan de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden, huidige situatie (2010)

Invloed op de overige zeer gevoelige gebieden (Wav-gebieden)

Op dezelfde wijze als voor de Natura 2000-gebieden is gedaan, is ook de stikstofdepositie op de zeer gevoelige gebieden (de zogenaamde Wav-gebieden) berekend en in beeld gebracht, zie figuur 3.11.

Figuur 3.11 Bijdrage landbouw aan stikstofdepositie in de overige zeer verzuringsgevoelige gebieden, huidige situatie (2010)

Autonome ontwikkeling

Er zijn geen concrete plannen en initiatieven binnen de gemeente bekend met betrekking tot uitbreiding of inkrimping van de veestapel of het toepassen van mestvergisting. Ook zijn er geen plannen bekend voor maatregelen die zullen leiden tot een lagere stikstofemissie. De situatie bij autonome ontwikkeling is dus gelijk aan de huidige situatie.

3.4 Landschap en cultuurhistorie

Het landschap van de gemeente Steenbergen kan omschreven worden als een grootschalig en open polderlandschap, waar rivieren en kreken zich meestal in oost-west richting doorheen kruisen. De open ruimtes worden veelal begrensd door de talrijk aanwezige polderdijken, deels beplant met populieren en iepen.

Steenbergen wordt omgeven door zeekleipolders, waarvan de meeste in de 16e en 17e eeuw zijn ontstaan. De verkaveling werd hierbij telkens aangepast aan de structuur en ligging van de voormalige schorren. De huidige verkaveling is grootschalig met een hiërarchisch patroon van wegen, grens-, kavel- en afwateringssloten, grotendeel in gebruik als akkergebied en afgewisseld met weilanden en boomgaarden. Een belangrijk structurerend element zijn de kreken die zijn overgebleven na de inpolderingen. Door hun grillige vormen staan ze in sterk contrast met het overwegend rationele en rechthoekige vorm van de landbouwkavels.

Het water heeft in zekere mate een ordenende invloed gehouden op het landschap. De Ligne of Bergse Water loopt van zuid naar noord door laaggelegen gebied en werd gebruikt in het kader van de West-Brabantse waterlinie, om de omringende gebieden te inunderen, mocht een militaire tegenstander komen opdagen. De Ligne komt uit in de vestingwerken van Steenbergen. In dit laaggelegen terrein ten zuiden van Steenbergen liggen de natuurgebieden Het Laag en Oudland.

Aansluitend op Het Laag ligt het landgoed Dassenberg, waarvan het hoogst gelegen deel (3,4 meter boven NAP) een uitloper is van de Brabantse Wal. Ten noorden van Steenbergen loopt de Steenbergse Vliet. De Steenbergse haven staat via deze Vliet in verbinding met het Volkerak.

Ten oosten van Steenbergen komt men, via de Brede Watergang, bij het natuurgebied Roode Weel en Vierhoevense Watergang dat weer aansluit op tal van kreekrestanten die zich ten oosten van Steenbergen bevinden en welke een overblijfsel zijn van het geulenstelsel dat is ontstaan na de Sint-Elisabethsvloed van 1421.

Het Steenbergse landschap heeft in het verleden verschillende functies gehad. Van de vroegere zoutwinning en turfwinning zijn maar weinig sporen meer terug te vinden. De militaire geschiedenis heeft wel duidelijke sporen achtergelaten. De vesting Steenbergen, Fort Henricus en de bijbehorende inundatievlaktes en schootsvelden zijn gedeeltelijk nog herkenbaar. Militaire restanten uit latere periodes zijn de bunkers gelegen nabij buurtschap Heensche Molen, bij het glastuinbouwgebied Westland en bij Benedensas.

Andere elementen van cultuurhistorische belang zijn het sluizencomplex met sluiswachterswoning aan de monding van de Steenbergse Vliet (Benedensas), Landgoed Dassenberg en twee molens (Heensche Molen en Assumburg).

De Kruislandse Kreken, de buitendijkse gebieden 'de Slikken van de Heen' en de 'Dintelse Gorzen' zijn door de provincie aangewezen als aardkundig waardevolle gebieden. Aardkundige waarden zijn die onderdelen van het landschap die ons iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van een gebied. De genoemde aardkundig waardevolle gebieden zijn voorbeelden van gebieden waar een samenspel tussen water en land de vorming van het gebied bepaalden en nog steeds bepalen.

Autonome ontwikkeling

Het veranderingsproces van de landschappen is in de afgelopen 150 jaar groot geweest. De processen zijn:

- de oprukkende verstedelijking;
- schaalvergroting landbouw;

De processen leiden tot enige nivellering van het landschap. Toch worden ook tendensen gesignaleerd die er op wijzen dat het proces van nivellering afneemt. Als oorzaak worden genoemd het toenemende belang van water als ordenend principe, het toenemend respect voor natuur en landschap en vernieuwde functies voor historische panden en erven.

Op Steenberg's schaalniveau zijn er twee ontwikkelingen te benoemen die van invloed zullen zijn op het landschap. Rijkswaterstaat gaat ten westen van Steenberg's een nieuw stuk A4 aanleggen. Twee delen hiervan zijn sinds 2011 uitvoering: bij Dinteloord en bij Halsteren. Onder de watergang de Steenberg'sche Haven wordt bovendien een aquaduct aangelegd. De nieuwe snelweg vormt een nieuwe verbinding tussen Rotterdam en Antwerpen en dient het lokale wegennet te ontlasten. Daarnaast zal tussen Dinteloord en Stampersgat (gemeente Halderberge) een nieuw cluster voor bedrijven in de agro- en foodsector gerealiseerd worden. Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland is de volledige naam van de gebiedsontwikkeling. Het gebied zal zich stapsgewijs ontwikkelen tot een knooppunt voor glastuinbouwbedrijven en bedrijven specifiek in de agro- en foodsector en daaraan gelieerd. Deze (grootschalige) ontwikkelingen zullen een aanzienlijk effect hebben op het Steenberg'se landschap. De ontwikkeling zorgen voor een verdere verdichting en versnippering.

3.5 Leefbaarheid en gezondheid

3.5.1 Geur

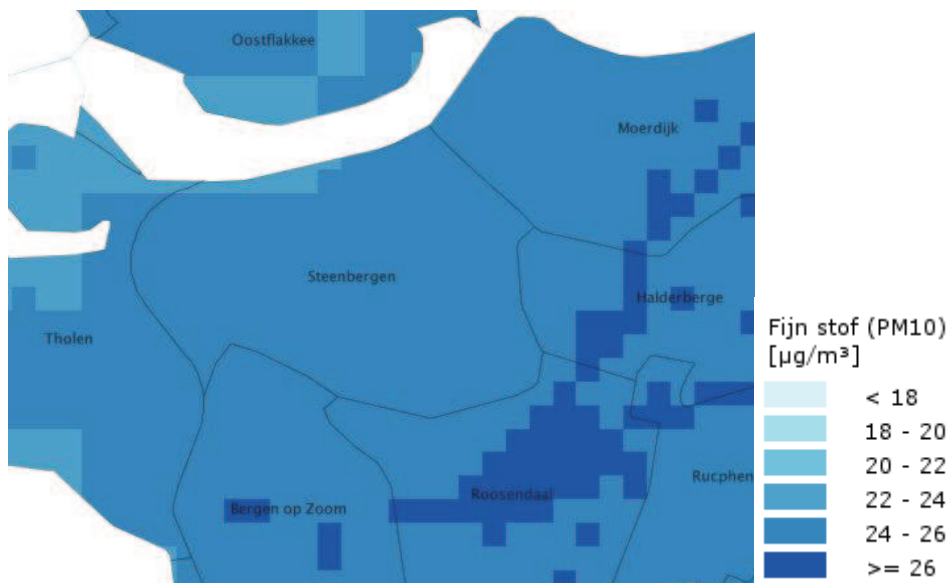
Geurbelasting is met name afkomst van agrarische bedrijven waar op intensieve wijze dieren worden gehouden zoals varkens en kippen. Ook de melkkoeien op melkrundveehouderijen veroorzaken geurhinder, hetzij in minder mate. Binnen de gemeente zijn 14 bedrijven aanwezig met als hoofdtak intensieve veehouderij. Daarnaast zijn er 53 bedrijven aanwezig waar graasdieren worden gehouden (CBS, 2012).

Autonome ontwikkeling

Het leefklimaat in de autonome situatie verbetert ten opzichte van de huidige situatie. Dit is te verklaren omdat een aantal gemengde agrarische bedrijven hun intensieve tak heeft afgestoten.

3.5.2 Fijn stof

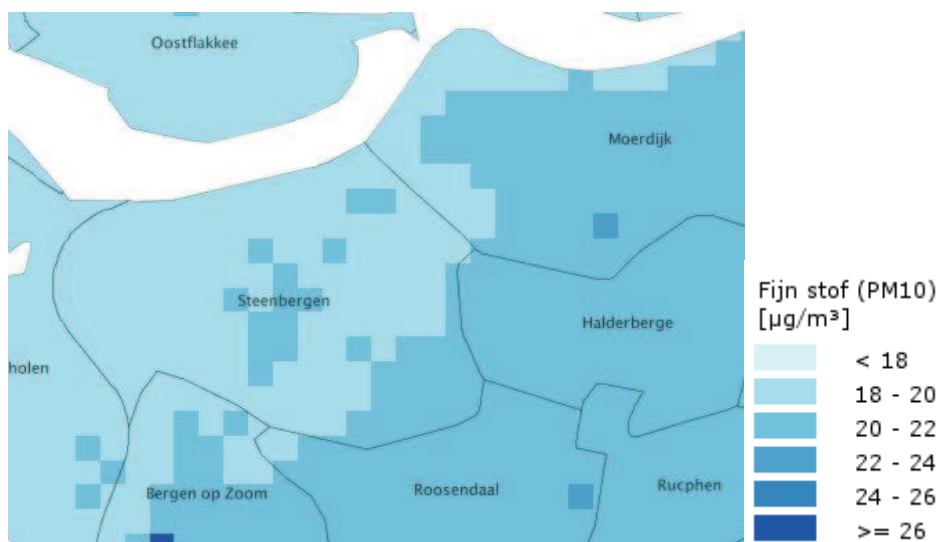
De concentratie fijn stof (PM_{10}) in de lucht bedraagt in de gemeente Steenberg's circa 22-26 $\mu g/m^3$ (zie Figuur 3.12). De concentratie is aanmerkelijk lager dan de geldende grenswaarden. Doordat de concentratie van PM_{10} fractie zo laag is, zal ook de concentratie van het nog fijnere stof $PM_{2,5}$ lager zijn dan de geldende (Europese) grenswaarden (zie paragraaf 2.3.1). Bij deze concentraties zal ook aan de streefwaarden voor $PM_{2,5}$ worden voldaan.

Figuur 3.12 Concentratie fijn stof in de lucht 2011 in Steenbergen (RIVM, Grootschalige Concentratiekaart Nederland, 2012)

Autonome ontwikkeling

Naar verwachting bedraagt de concentratie PM_{10} in Steenbergen in 2020 circa $18-22 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (zie Figuur 3.13). Evenals in de huidige situatie wordt (ruimschoots) voldaan aan de geldende grenswaarden voor fijn stof en de streefwaarden voor de fijn fractie $PM_{2,5}$.

Figuur 3.13 Concentratie fijn stof in de lucht 2020 in Steenbergen (RIVM, Grootschalige Concentratiekaart Nederland, 2012)

3.5.3 Gezondheid

Algemeen

In zijn algemeenheid bestaan zorgen over mogelijke gevolgen van met name de intensieve veehouderijen op de gezondheid van omwonenden. Afgevraagd wordt of het vanuit gezondheidsoogpunt aanvaardbaar is door te gaan met schaalvergroting in de (intensieve) veehouderij en of het concentreren van grote bedrijven in (bijvoorbeeld) de LOG's gunstig is of niet.

De ontwikkelingen en inzichten in de relatie intensieve veehouderij en volksgezondheid zijn aan discussie onderhevig:

- Is daadwerkelijk sprake van negatieve effecten van intensieve veehouderij voor de gezondheid van omwonenden?
- Zo ja, kunnen ruimtelijke maatregelen, zoals zonering of eisen aan de afstand tussen bedrijven, de kans op effecten verkleinen?

Antwoorden op deze vragen zullen mogelijk aanwijzingen kunnen geven hoe in de bestemmingsplannen rekening kan worden gehouden met gezondheidsaspecten. Daarom zijn bovenstaande vragen (op gebiedsniveau) belangrijk in het kader van dit planMER. De omstandigheden in de stallen zelf (op inrichtingsniveau), en de mogelijke gevolgen daarvan voor de gezondheid van werknemers in de sector, verdienen (bijvoorbeeld bij vergunningverlening) aandacht vanuit het oogpunt van goede arbeidsomstandigheden. Een ruimtelijk plan zoals het bestemmingsplan kan echter geen invloed hebben op eisen op dit gebied. Hoewel deze maatregelen op inrichtingsniveau in het kader van de bestemmingsplannen niet van belang zijn, zal hier zijdelings wel enige aandacht aan worden besteed.

In deze paragraaf komt eerst algemene informatie over de mogelijke effecten van de intensieve veehouderij op de gezondheid aan bod. Vervolgens wordt beschreven hoe op het niveau van dit planMER de mogelijke effecten van de referentiesituatie kunnen worden beoordeeld. De scenario's in dit MER worden getoetst aan de hand van deze beoordelingssystematiek.

De analyse van de effecten op de gezondheid is vooral gebaseerd op de volgende rapporten:

- J. E. Kornalijslijper, J.C. Rahamat-Langedoen, Y.T.H.P. van Duynhoven, februari 2008, Volksgezondheidsaspecten van veehouderij megabedrijven in Nederland. Zoönosen en antibioticumresistentie, RIVM, Bilthoven;
- Ir. A. Dusseldorp et al., 2008, Intensieve veehouderij en gezondheid. Overzicht van kennis over werknemers en omwonenden, RIVM, Bilthoven;
- D.J.J. Heederik et al., juni 2011, Mogelijke effecten van bedrijven met intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden: onderzoek naar blootstelling en gezondheidsproblemen, IRAS Universiteit van Utrecht, NIVEL, RIVM;
- Gezondheidsraad, augustus 2011, Antibiotica in de veeteelt en resistente bacteriën bij mensen. Den Haag: Gezondheidsraad;
- H. Alders, september 2011, Van mega naar beter. Rapportage van de maatschappelijke dialoog over schaalgrootte en toekomst van de veehouderij. Ministerie van EL&I;
- R. Nijdam, A.S.G. van Dam, oktober 2011, Informatieblad Intensieve veehouderij en Gezondheid Update 2011, GGD Nederland.

Mogelijke gevolgen van intensieve veehouderij op de gezondheid

Er zijn diverse manieren waardoor de (intensieve) veehouderij invloed kan hebben op de gezondheid van mensen. Er zijn diverse organismen die schadelijk kunnen zijn, maar ook stoffen (in de lucht) kunnen een ongunstig effect hebben. Ook de routes waarlangs het effect tot stand komt kan verschillen. Wordt het effect veroorzaakt door direct contact, verspreiding via de mest of via de lucht, of door de voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong? En wie kunnen de effecten ondervinden, alleen de medewerkers in de bedrijven, ook de omwonenden, of de bevolking als geheel? Dat laatste is bijvoorbeeld het geval bij verspreiding via het voedsel.

De relevante onderwerpen in dit kader zijn:

- biologische agentia: (micro-)organismen die mogelijk schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid;
 - Ziekteverwekkers die van dier op mens kunnen worden overgebracht, de zogenaamde zoönosen;
 - Antibioticum resistente bacteriën, die op de mens worden overgebracht en in bepaalde gevallen schadelijk kunnen zijn voor de drager.
- ammoniak;
- fijn stof;
- geur.

Hieronder wordt ingegaan op deze verschillende mogelijke bedreigingen van de gezondheid.

1a. Zoönosen

Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen overdraagbaar zijn. Dit kunnen bijvoorbeeld virussen zijn, bacteriën of andere organismen, zoals Toxoplasma, die van dieren op de mens worden overgebracht. Bij virussen kunnen soms vormen ontstaan die ook van mens op mens kunnen worden overgebracht. Vaak zijn vogelgriepvirussen de bron van griepvirussen bij zoogdieren en mensen. Een voorbeeld van een zoönose is de uitbraak van een erg besmettelijk subtype van de vogelgriep in 2003.

Dit heeft zich toen snel verspreid onder dieren en ook mensen zijn besmet geraakt. Wilde watervogels zijn een bekende bron van een milde vorm van vogelgriep. Griepvirussen (influenzavirussen) zijn erg veranderlijk. Zo kunnen in een varken griepvirussen van varken, vogel en mens zich mengen waardoor nieuwe typen ontstaan. Een voorbeeld van een dergelijk nieuw virus is de Mexicaanse griep, die in 2009 optrad. Voor griepvirussen is bij kippenhouderijen een duidelijk verband gevonden tussen bedrijfsgrootte en de aanwezigheid van influenza. Hoe groter het bedrijf, hoe groter de kans op influenza. Bij varkensbedrijven is deze trend niet gevonden. Q-koorts is een zoönose waarbij een bacterie de ziekteverwekker is. De bacterie kan lang buiten de gastheer (het dier) in leven blijven en ook na jaren nog mensen en dieren besmetten. Salmonella komt voor bij kippen en bij varkens. Deze bacterie kan de mens besmetten via eieren en vlees. Ook hiervoor geldt dat bij pluimvee een duidelijk verband is gevonden tussen bedrijfsgrootte en de aanwezigheid van Salmonella. Bij varkens is dit niet duidelijk (in onderzoeken soms wel en soms niet).

Toxoplasma, de veroorzaker van toxoplasmose, is een dierlijke parasiet die onder meer bij varkens voorkomt. Het kan door diverse dieren worden overgebracht. Hierdoor en door verblijf van toxoplasma in de bodem komt het bij bedrijven met uitloop in de vrije lucht (dit zijn vooral kleinere bedrijven) meer voor dan bij de moderne intensieve veehouderij. Katten zijn een belangrijke bron van besmetting van de mens, rechtstreeks of door contact met kattenuitwerpselen of grond waarin deze voorkomen. In de grond kunnen besmettelijke overlevingsvormen van Toxoplasma aanwezig zijn, de zogenaamde oöcysten. Mensen kunnen ook worden besmet door het eten van onvoldoende verhit vlees. Toxoplasmose kan ernstige gevolgen hebben voor het ongeboren kind, vooral als de moeder in de eerste maanden van de zwangerschap voor het eerst besmet wordt door de parasiet. Bij besmetting na de geboorte zijn de gevolgen meestal mild, maar bij een klein deel van de patiënten heeft de ziekte een ernstig verloop.

Als indicator voor de aanwezigheid van bacteriën in de lucht, en tegelijk daarmee ook van andere ziekteverwekkers (en resistente bacteriën, zie hieronder), worden endotoxinen gebruikt. Dit zijn bestanddelen uit de celwanden van een hele grote groep bacteriesoorten (Salmonella en Qkoorts horen beide tot deze groep). Een hoog gehalte aan endotoxinen geeft dus niet direct aan dat er schadelijke organismen in de lucht aanwezig zijn, maar kan wel gebruikt worden als aanwijzing of de kans daarop groter of kleiner is. In de stallen kunnen hoge concentraties van endotoxinen optreden. Dit kan invloed hebben op de luchtwegen. Werknemers met allergie en astma reageren hier sterker op dan werknemers zonder allergie of astma. Ook in de omgeving van bedrijven kan de endotoxineconcentratie in de lucht hoger zijn dan elders (bijvoorbeeld in stedelijk gebied). Het gaat daarbij echter wel om zeer lage concentraties, waarvan geen effecten op de gezondheid worden verwacht (zie D.J.J. Heederik et al., jan 2011 en juni 2011). Bij metingen rondom specifieke bedrijven werd duidelijk dat de veehouderij in alle gevallen bijdraagt aan hogere niveaus van endotoxinen tot een afstand van het bedrijf van ongeveer 250 meter. De concentraties waren het hoogst bij varkenshouderijen en pluimveebedrijven. In stofmonsters van de regio waar Q-koorts is opgetreden is de betreffende bacterie ook begin 2011 (tijdstip onderzoek) nog meetbaar, ondanks het gegeven dat Q-koortsuitbraken zich niet meer voordoen. Vermoedelijk gaat het om lage achtergrondniveaus.

De kans op besmetting tussen bedrijven - en daardoor verspreiding van dierziekten - is te verminderen door een voldoende grote afstand tussen bedrijven aan te houden.

1b. Antibioticumresistentie

Bekend is de opkomst van een bepaald type MRSA (Meticilline Resistente Staphylococcus aureus) in de varkenshouderij. De bacterie (een staphilococ) is resistent voor een groep veel gebruikte antibiotica. De resistente vorm komt voor bij mensen die nauw contact hebben met varkens of vleeskalveren, zoals de

medewerkers van de bedrijven. Verspreiding van mens op mens is mogelijk. Daardoor valt bijvoorbeeld verspreiding binnen een gezin niet uit te sluiten. Ook verspreiding via de lucht of door contact met mest kan een rol spelen, maar er is meer onderzoek nodig om hierin inzicht te verschaffen. De dragers van MRSA zullen er gewoonlijk niets van merken, maar het kan voor mensen met een slechte weerstand wel een bedreiging zijn. Daarom is het van heel groot belang, dat besmetting in ziekenhuizen wordt voorkomen. De richtlijn is nu, dat personen die intensief contact hebben met varkens of kalveren bij ziekenhuisopname worden onderzocht op MRSA en in isolatie worden verpleegd tot is uitgesloten dat ze drager zijn. Het optreden van resistentie vormt een bedreiging voor de volksgezondheid. Het hangt samen met het op grote schaal gebruiken van antibiotica in de veehouderij. Daarom worden maatregelen genomen om het gebruik geleidelijk terug te dringen.

De resistente bacteriën kunnen via het ventilatiesysteem van de bedrijven ook in de buitenlucht terecht komen. De veespecifieke MRSA-bacterie werd in het onderzoek van Heederik et al (juni 2011) vaker en in hogere concentraties teruggevonden in een straal van 1.000 meter rond veehouderijbedrijven. In hoeverre dit kan leiden tot MRSA besmetting van omwonenden is nog onduidelijk, maar door de sterke verdunning in de buitenlucht zal de kans gering zijn. Net als voor de veehouders geldt, zullen ook andere mensen het in het algemeen niet merken dat ze drager zijn.

Het grootste probleem zijn volgens de Gezondheidsraad de ESBL-producerende bacteriën. Kip, ander vlees, eieren, groenten en fruit kunnen besmet zijn met ESBL-producerende bacteriën. Mensen die voedsel eten dat besmet is met deze bacteriën, kunnen resistent raken tegen de meeste antibiotica. Hoewel niet exact is vast te stellen hoe groot de bijdrage is die de veehouderij levert aan de verspreiding van resistentie door ESBL, vormen de ESBL-producerende bacteriën volgens de Gezondheidsraad op dit moment en in de nabije toekomst vanuit de veehouderij het grootste microbiële risico voor de volksgezondheid (Gezondheidsraad, augustus 2011).

De overheid en de sector hebben afspraken gemaakt om het antibioticagebruik in de veehouderij te verminderen en zo de risico's van resistentieontwikkeling te beteugelen. Het totale gebruik moet in 2013 zijn gehalveerd ten opzichte van dat in 2009. In 2011 moest het gebruik al met 20 procent zijn verminderd. De Gezondheidsraad heeft in haar visie (augustus 2011) extra aanbevelingen gedaan die moeten leiden tot een verminderd gebruik van antibiotica in het algemeen, en van sommige groepen antibiotica in het bijzonder.

2. Ammoniak

Ammoniak is in hoge concentraties bijtend voor de ogen, de huid en de luchtwegen. De concentraties in de stallen liggen zowel in de rundveehouderij als in de varkens- en pluimveesector boven de normen voor blootstelling. Buiten de stallen liggen de waarden ver onder het niveau waarop gezondheidseffecten kunnen worden verwacht.

3. Fijn stof

In de stallen kunnen relatief hoge concentraties van fijn stof optreden, maar ook van inhaleerbaar stof dat iets groter is. De bijdrage aan de luchtkwaliteit buiten de stal verschilt per staltype en per diersoort. De concentratie van fijn stof in de lucht kan bij de grens van een intensieve veehouderij (grens van de inrichting) in de orde liggen van enkele microgrammen per m³ lucht. Dit geldt globaal genomen bij zowel (grote) varkens- als kippenhouderijen, waarbij globaal genomen geldt dat de belasting door kippenbedrijven het grootst is. Bij de grondgebonden veehouderij komt veel minder fijn stof vrij en is dit in de praktijk geen aandachtspunt. Indien de toename van de concentratie fijn stof in de lucht tot gevolg heeft dat de geldende grenswaarden voor de luchtkwaliteit worden overschreden, zullen in het kader van een omgevingsvergunning maatregelen worden voorgeschreven om de belasting van de lucht terug te dringen. Hiervoor bestaan realistische maatregelen.

Blootstelling aan fijn stof brengt diverse gezondheidsrisico's met zich mee. Het gaat daarbij vooral om verergering van bestaande aandoeningen. Risicogroepen zijn ouderen, patiënten met al bestaande luchtweg- en hartaandoeningen en kinderen met al bestaande luchtwegklachten. Ook gezonde kinderen zijn relatief gevoelig voor fijn stof. Deze risico's bestaan ook - zij het in mindere mate - bij concentraties die lager zijn dan de geldende grenswaarde van 40 µg/m³ lucht. In de gemeente Steenbergse ligt de

concentratie in 2011 in de range van 22-26 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Dit is in verhouding tot andere gebieden in Nederland een lage concentratie.

In de interimrapportage (D.J.J. Heederik et al., jan. 2011) worden ook de voorlopige resultaten gegeven van een vergelijking van gezondheidsgegevens van huisartsenpraktijken in gebieden met veel intensieve veehouderij en praktijken elders in het land. De suggestie dat in gebieden met veel intensieve veehouderij meer klachten en aandoeningen aan de luchtwegen worden gemeld, kon hiermee niet worden bevestigd. Eerder wordt het tegendeel waargenomen. Een aantal specifieke klachten (pneumonie en chronische bronchitis) werd in de gebieden met veel intensieve veehouderij wel vaker gevonden. Voor pneumonie kan dit samenhangen met de Q-koorts uitbraak. De resultaten van het vervolgonderzoek (zie D.J.J. Heederik et al., juni 2011) bevestigen dit beeld. Er zijn weinig verschillen gevonden met de gezondheid van een plattelandsbevolking elders in het land die beduidend minder intensieve veehouderij in de omgeving heeft. Rondom intensieve veehouderij werden vooral meer longontstekingen gezien; dit gold voor alle jaren tussen 2006 en 2009 en is naar alle waarschijnlijkheid ten dele gerelateerd aan de uitbraak van Q-koorts in de jaren 2008 en 2009. Astma en COPD kwamen niet vaker voor in de nabijheid van intensieve veehouderij. Mensen met COPD en astmatici hadden echter wel meer complicaties van hun ziekte, met name infecties van de bovenste luchtwegen en longontsteking. Astma blijkt minder vaak voor te komen bij hogere concentraties van fijn stof en (dus) in de nabijheid van veehouderijbedrijven. Longontsteking is enigszins verhoogd in de nabijheid van intensieve veehouderij in het algemeen en sterk verhoogd bij omwonenden van bedrijven met geiten en pluimvee. Statistisch is het verband sterk tussen het voorkomen van 'mogelijke Q-koorts' en veehouderijbedrijven, met name geitenbedrijven. Kinderen die wonen in de nabijheid van veehouderijbedrijven hebben, net als kinderen die zijn opgegroeid op een boerderij, vaker eczeem.

Het onderzoek gaf weinig aanwijzingen dat zeer grote stallen, zogenaamde megastallen, meer invloed hebben op de gezondheid van omwonenden dan kleinere stallen.

4. Geur

Blootstelling aan geur wordt niet alleen als hinder ervaren, maar kan ook leiden tot de verstoring van dagelijkse activiteiten en tot lichamelijke klachten, vooral stressgerelateerde klachten. Daarom is het ook een gezondheidsprobleem. Er bestaan wettelijke normen voor de geurbelasting door veehouderijbedrijven, maar op grond van onderzoek kan worden aangenomen dat ook bij geurconcentraties onder de normen geurhinder kan optreden. Daarbij valt op dat het effect het sterkst is bij de aanwezigheid van één bron in een niet-concentratiegebied. Bij meerdere bronnen in de directe omgeving is de hinder bij een bepaalde belasting minder sterk dan bij dezelfde belasting in een situatie waar maar één geurbron aanwezig is. De beoordeling in het kader van een gezondheidseffectscreening (GES) is gebaseerd op de situatie met één bron en daardoor strenger dan de wettelijke norm. Er wordt van uitgegaan dat een geurbelasting van meer dan 6 geureenheden (odour units) per m^3 lucht per individueel bedrijf voor omwonenden in het algemeen een ongewenste gezondheidsbelasting oplevert. Wettelijk ligt in niet-concentratiegebieden buiten de bebouwde kom de grenswaarde op 8 odour units per m^3 lucht.

Conclusies - algemeen

Op grond van het voorgaande en de achterliggende informatie kan het volgende worden geconcludeerd:

- De concentratie van zoönosen in de lucht is in de omgeving van veehouderijbedrijven zo laag dat in het algemeen geen negatieve gezondheidseffecten voor omwonenden worden verwacht, voor zover bekend;
- Met name bij pluimveebedrijven is er bij de grote bedrijven meer kans op het optreden van een mogelijke ziekteverwekker dan bij kleinere bedrijven. Bij varkensbedrijven treedt dit effect niet op of is dit (bij Salmonella) onduidelijk;
- Een groter aantal dieren in een beperkt gebied vergroot in het algemeen de kans op het optreden van een dierziekte of een zoönose en de kans dat de ziekte zich verspreidt. Hoe sterk dit effect is in gebieden met reeds een hoge veebezetting, is niet duidelijk. In het algemeen geldt dat maatregelen op de bedrijven, op het gebied van inrichting, bedrijfsvoering en hygiëne, belangrijk kunnen bijdragen aan de kans op het optreden van ziekten en de verspreiding daarvan. Als zich op een groot bedrijf een ziekte voordoet, kan het moeilijk blijken deze weer weg te krijgen. Dit is een

nadeel van schaalvergroting. Daar staat tegenover dat bij grote zogenaamde gesloten bedrijven (bijvoorbeeld bedrijven waar de dieren van fok tot (of zelfs tot en met) slacht binnen het bedrijf blijven) de kans op infecties kleiner is dan bij andere bedrijven. Zoals hiervoor al is aangegeven, kunnen maatregelen op de bedrijven belangrijk bijdragen aan de kans op het optreden van ziekten en de verspreiding daarvan;

- Doordat op grote schaal antibiotica worden ingezet, komen bepaalde resistente bacteriën veel voor. Dit vormt een bedreiging voor de volksgezondheid. Hiervoor moeten maatregelen worden getroffen in de bedrijfsvoering. Ruimtelijke en milieumaatregelen zijn hiervoor praktisch niet van belang. De veespecifieke MRSA-bacterie werd in het onderzoek van Heederik et al (juni 2011) vaker en in hogere concentraties teruggevonden in een straal van 1.000 meter rond veehouderijbedrijven. In hoeverre dit kan leiden tot MRSA besmetting van omwonenden is nog onduidelijk, maar door de sterke verdunning in de buitenlucht zal de kans gering zijn. Net als voor de veehouders geldt, zullen ook andere mensen het in het algemeen niet merken dat ze drager zijn;
- De concentratie van ammoniak liggen buiten de bedrijven op een niveau waarop geen effecten op de gezondheid worden verwacht;
- De intensieve veehouderij draagt merkbaar bij aan de concentratie aan fijn stof in de lucht. Hoewel aan wettelijke normen moet worden voldaan, kan dit opgeteld aan de al bestaande concentratie in de lucht bijdragen aan het ontstaan van gezondheidsrisico's. In een recent informatieblad van de GGD Nederland (oktober 2011) wordt ervoor gepleit om bij nieuwbouw van intensieve veehouderij een afstand van 250 m tot woonkernen of lintbebouwing aan te houden. Dit kan niet goed worden onderbouwd met het tot nu toe verrichte onderzoek, maar wordt vooruitlopend op nader onderzoek geadviseerd. De VNG wijst er op dat volksgezondheid op dit moment echter geen juridisch houdbare weigeringsgrond voor vergunningverlening is. Op verzoek van de minister is de Gezondheidsraad momenteel (januari 2012) bezig een beoordelingskader voor microbiële factoren rond veehouderijbedrijven te ontwikkelen;
- Blootstelling aan geur van veehouderijbedrijven kan, ook bij voldoen aan de wettelijke normen hiervoor, voor omwonenden een ongewenste gezondheidsbelasting opleveren.

Conclusies - gemeente Steenbergen

In de gemeente Steenbergen liggen 14 bedrijven met als hoofdtak intensieve veehouderij. De bedrijven liggen verspreid in het plangebied. Op het niveau van de individuele bedrijven kan er, gelet op bovenstaande conclusies, wel sprake zijn van een enigszins verhoogd gezondheidsrisico voor omwonenden.

3.5.4

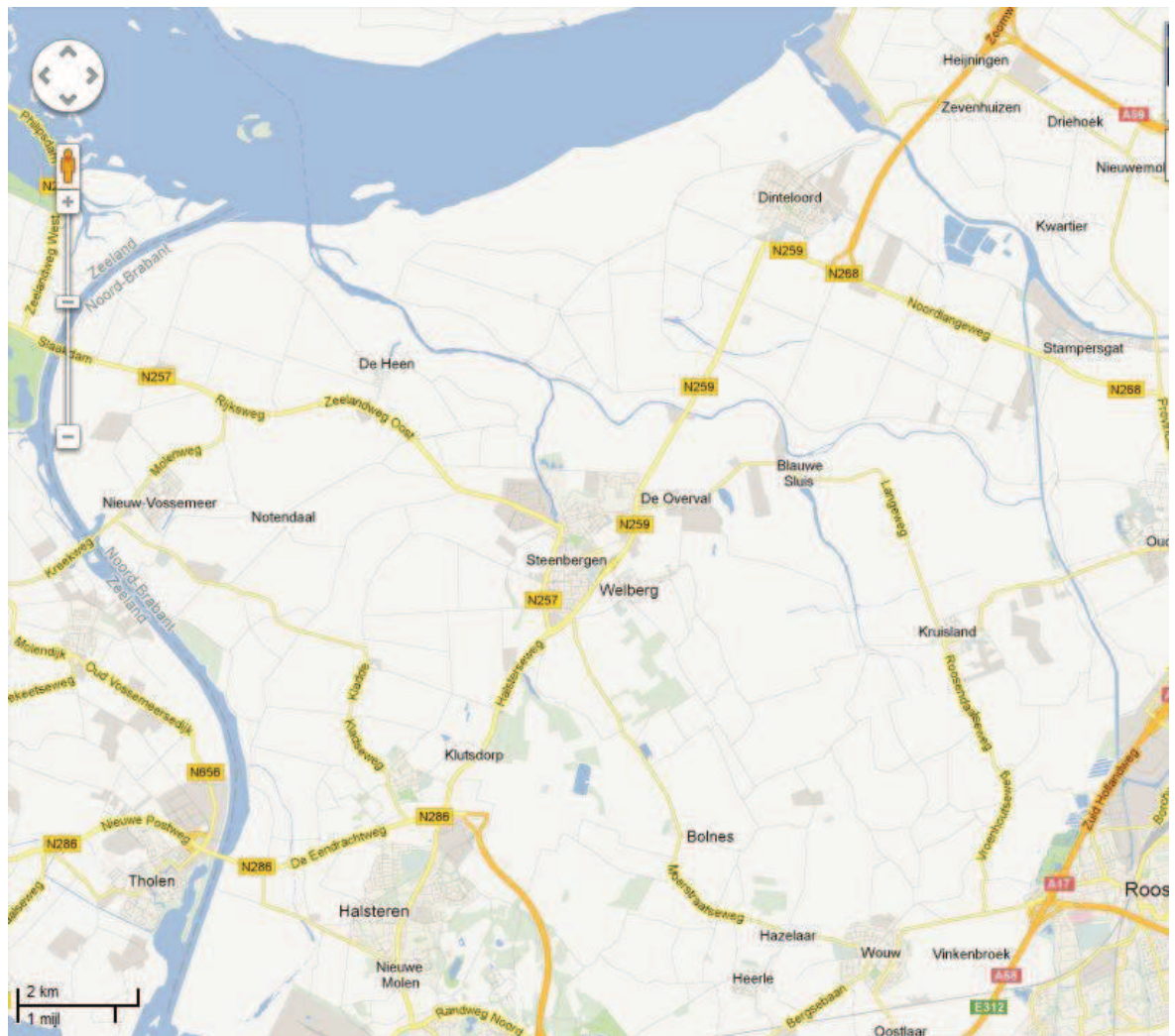
Verkeer

Infrastructuur

De gemeente Steenbergen is gelegen op de route Antwerpen, Bergen op Zoom, Rotterdam en vormt tevens de grens tussen Brabant en Zeeland. In de huidige (hoofd)wegenstructuur zijn deze verbindingen dan ook duidelijk zichtbaar.

Figuur 3.14 geeft een overzicht van de belangrijkste wegverbindingen in Steenbergen. De N259 verbindt Steenbergen met de A29/A59 in het noorden en Bergen op Zoom via de A4 in het zuiden. In westelijke richting verbindt de N257 Steenbergen met St Philipsland en Tholen. De N268 verbindt Dinteloord met Roosendaal. Een provinciale weg tussen Steenbergen en Roosendaal is er niet. De Moerstraatseweg en de Kruislandse dijk verbinden Steenbergen met respectievelijk Wouw/Heerle en Kruisland.

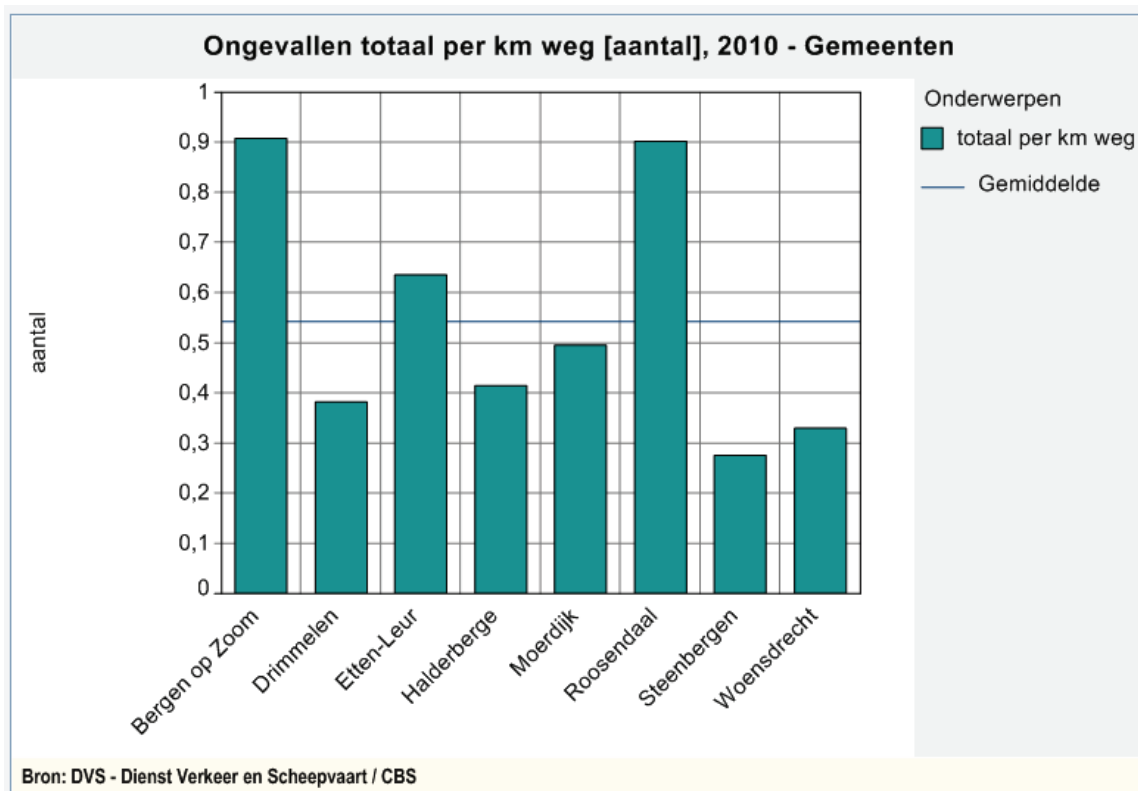
Steenbergen kent geen spoorlijnen.

Figuur 3.14 Verkeersstructuur Gemeente Steenbergen (Bron: googlemaps.nl, 2012)

Verkeersveiligheid

Vergeleken met een aantal omliggende gemeenten ligt het totaal aantal ongevallen per km weg onder het gemiddelde (zie Figuur 3.15). Verkeersveiligheid is in Steenbergen geen specifiek probleem. Er zijn geen specifieke cijfers beschikbaar over de veiligheid van de wegen in het buitengebied. Er is geen reden om aan te nemen dat deze afwijkt van

Figuur 3.15 Ongevallen aantallen per km weg (Bron: dienst Verkeer en Scheepvaart/CBS)

Autonome ontwikkeling

Het besluit voor de aanleg van de A4 aan de westzijde van de kern Steenbergen heeft grote ruimtelijke en verkeerskundige consequenties voor de gemeente Steenbergen. Er moeten nieuwe (rond)wegen worden aangelegd en andere wegen, zoals de oude provinciale weg (N259), moeten worden heringericht. Een groot deel van het doorgaande verkeer zal worden opgevangen door de nieuwe snelweg. De N257 zal hierdoor zijn functie als doorgaande route verliezen.

Op 23 juni 2010 is het Uitvoeringsprogramma Verkeer Steenbergen vastgesteld. In dit programma zijn onder andere opgenomen het duurzaam veilig inrichten van de wegen in het buitengebied waar dit op dat moment nog niet was gebeurd. Het duurzaam inrichten van wegen in het buitengebied zal ook de komende jaren nog doorgaan.

3.6 Overige thema's

3.6.1 Archeologie

Het grootste deel van het plangebied kent een lage indicatieve archeologische waarde. De overwegend lage waarde is te verklaren door het feit dat grote delen van het gebied in het verleden meerdere malen overstroomd zijn geweest. In figuur 3.16 is te zien dat alleen rondom Steenbergen en Kruisland gebieden te vinden zijn met een middelhoge of hoge archeologische indicatieve waarde.

Binnen de gemeente Steenbergen is één archeologisch monument te vinden. Dit is een terrein met mogelijke sporen van bewoning; het verdronken dorp Koevering, uit de late middeleeuwen. De coördinaten betreffen het op een hoogte gelegen huidige gehucht Koevering. Volgens archeologen is het mogelijk dat de locatie 1 km meer noordoostelijk moet worden gezocht. De precieze locatie van het verdronken dorp is dus onbekend.

Figuur 3.16 Indicatieve archeologische verwachtingswaarde (Bron: Cultuurhistorische Waardenkaart, provincie Noord-Brabant, 2006)

3.6.2 **Bodem**

De bodem in het plangebied bestaat overwegend uit zeekleigronden met ten zuiden van de kern Steenbergen zandgronden en enkele veengronden (Het Oudland). De gemiddelde maaiveldhoogte in het plangebied is enkele meters beneden NAP.

De bodemkundige, aardkundige waarden en geomorfologie is binnen de gemeente Steenbergen sterk verbonden met het landschap en de cultuurhistorie. Het aspect wordt dan ook samen met deze beide aspecten beschreven in paragraaf 3.4).

Autonome ontwikkeling

Er zijn geen ontwikkelingen voorzien die vanuit het oogpunt van bodem relevant zijn.

3.6.3 **Water**

Oppervlaktewater

Het plangebied wordt in het noorden en westen ingeklemd tussen de Dintel, het Volkerak en het Schelde-Rijn kanaal. In het oosten vormt het Mark-Vlietkanaal de grens met de gemeente Roosendaal. Centraal in het plangebied loopt de Steenbergsche of Roosendaalsche Vliet. Tussen Welberg en Kruisland zijn de overblijfselen te vinden van het krekcomplex Roode Weel. Ten oosten van Nieuw Vossemeer ligt een ander krekcomplex, namelijk het Rietkreekcomplex. Ten zuiden van Steenbergen loopt de Ligne of Bergsche Water. Deze wateren vormen voor een groot deel ook het zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen en tevens de attentiegebieden EHS.

Verder zijn in het plangebied nog een groot aantal watergangen en sloten te vinden. In figuur 3.17 is een overzicht gegeven van de belangrijkste Waterlopen in het plangebied.

Het Volkerak-Zoommeer is in de huidige situatie afgedamd van de rest van het rivierengebied. Hierdoor vinden er slechts geringe peilfluctuaties plaats.

Het waterbeheer in het plangebied is grotendeels afgestemd op het agrarische gebruik van de polders.

Figuur 3.17 Overzicht belangrijkste waterlopen in Steenbergen (Bron: Waterbeheerplan Brabantse Delta 2010-2015, Waterschap Brabantse Delta)

Waterkeringen

Langs het Volkerak loopt een primaire kering (categorie C). Onderdeel hiervan zijn ook de sluizen bij De Heen en bij Dintelmond. De Dintel, Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet en het Mark - Vlietkanaal worden aan beide zijden omgeven door regionale keringen. De Waterkeringen worden beheerd door Waterschap Brabantse Delta. Voor alle keringen geldt dat de Keur hierop van toepassing is.

Waterberging

Op de kaart van de Verordening Ruimte geeft de provincie aan waar de regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden waterberging zijn gelegen. Steenbergen kent twee regionale waterbergingsgebieden; een perceel direct ten westen van Dinteloord en een perceel ten zuidwesten van Steenbergen. De reserveringsgebieden waterberging betreffen met name de buitendijks gelegen gebieden langs de Dintel en de Vliet, de Krekencplexen en polder het Oudland.

Grondwater

Binnen het plangebied zijn geen waterwin- en/of grondwaterbeschermingsgebieden aanwezig.

Autonome ontwikkeling

Het plangebied wordt omgeven door een aantal grotere oppervlaktewateren. Ten noorden van het plangebied ligt het Volkerak, wat onderdeel uitmaakt van het primaire watersysteem van Nederland. Het Volkerak vormt één geheel met het Zoommeer. Het Volkerak-Zoommeer is in de huidige situatie afgedamd van de rest van het rivierengebied. Hierdoor vinden er nu slechts geringe peilfluctuaties plaats. In het kader van de planstudie Waterberging Volkerak Zoommeer wordt echter onderzocht of het Volkerak ingezet kan worden voor waterberging ten tijde van hoge rivierwaterstanden. Mogelijk brengt dit in de toekomst hogere (piek)waterstanden met zich mee. Beleid met betrekking tot het inzetten van het Volkerak-Zoommeer is nog niet vastgesteld. Het is echter evident dat een dergelijke maatregel grote consequenties heeft voor het watersysteem in Steenbergen.

3.6.4

Geluid

Stiltegebieden

De provincie heeft de taak stiltegebieden aan te wijzen en de rust daar te bewaken. Voor activiteiten die van oudsher al in het gebied plaatsvinden gelden de verbodsbepalingen van de milieuverordening niet. Voor sommige activiteiten in deze gebieden is een ontheffing nodig. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de uitoefening van landbouw, bosbouw of jacht.

Het is niet de bedoeling mensen uit de stiltegebieden te weren. Ze moeten er juist kunnen genieten van de rust. Rustig recreëren, wandelen en fietsen zijn toegestaan. De natuurlijke geluiden in een stiltegebied mogen daarbij niet verstoord worden. In stiltegebieden zijn daarom geen ontwikkelingen toegestaan die (veel) lawaai met zich meebrengen. Het gebruik van radio's, sirenes, modelvliegtuigen, vuurwerk en andere lawaaimakende apparaten is niet toegestaan. Auto's, motoren en (brom)fietsen mogen alleen op de openbare weg rijden, dus niet 'off the road'.

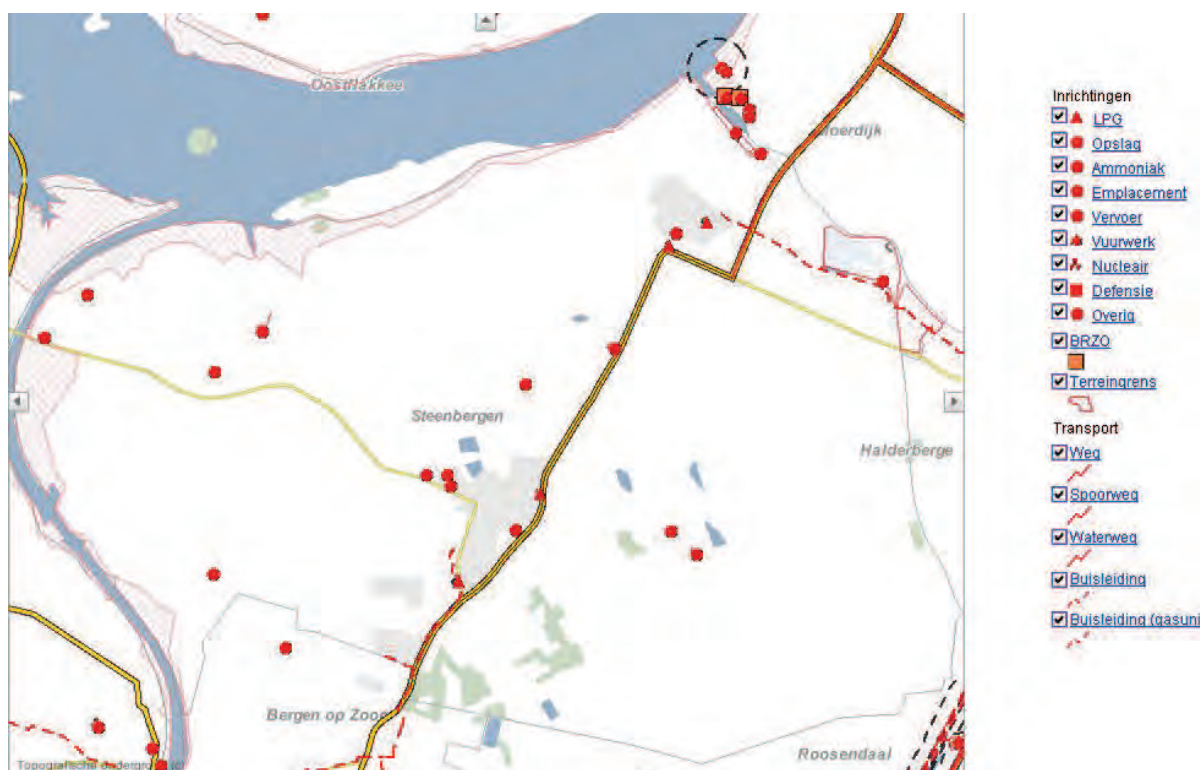
Figuur 3.18 Stiltegebied in Steenbergen (Bron: Stiltegebiedenkaart, provincie Noord-Brabant, 2012)

3.6.5 Externe veiligheid

De gemeenteraad heeft op 1 maart 2012 de beleidsnotitie externe veiligheid vastgesteld. Uit de visie blijkt dat er geen belemmeringen zijn met betrekking tot externe veiligheid. In figuur 3.19 is de ligging van risicobronnen in Steenbergen conform de nationale Risicokaart weergegeven. Er bevinden zich in de gemeente een aantal tankstation met LPG. Dit betreft een viertal inrichtingen. Daarnaast bevinden zich in het plangebied een aantal inrichtingen waar opslag van gevaarlijke stoffen of ammoniak plaatsvindt. Het betreft in totaal 16 inrichtingen.

Wel dient aandacht besteed te worden aan het vervoer en transport van gevaarlijke stoffen over wegen en door buisleidingen.

Op het transport van gevaarlijke stoffen via hogedruk aardgastransportleidingen is op 1 januari het besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) van kracht geworden. Dit besluit regelt de externe veiligheidsaspecten rondom buisleidingen. In het plangebied van de gemeente Steenbergen zijn drie buisleidingen gelegen. Twee lopen ten zuiden van Steenbergen en één loopt vanaf Dinteloord in oostelijke richting. Uit onderzoek blijkt dat het plaatsgebonden risico voor deze buisleidingen kleiner is dan 10⁻⁶ per jaar. Het groepsrisico blijft ruim onder de oriëntatiewaarde. In het plangebied bevindt zich verder één 380kV hoogspanningskabel. Deze vormt geen externe veiligheidsrisico.

Figuur 3.19 Ligging risicobronnen Steenbergen (Bron: www.risicokaart.nl)

Autonome ontwikkeling

Rijkswaterstaat heeft onderzoek laten verrichten naar de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de nieuw aan te leggen A4. Daaruit blijkt dat het plaatsgebonden risico in de nieuwe situatie (dus met de A4 ten westen van Steenbergen) voldoet aan de geldende normering. Het groepsrisico voor de A4 voor de totale route is kleiner dan voor de provinciale weg N259

4 Afbakening van het planMER

4.1 Inleiding

Om de milieueffecten van de bestemmingsplannen te kunnen beoordelen wordt in dit hoofdstuk eerst bekeken welke ontwikkelingen de plannen mogelijk maken (paragraaf 4.2). Zoals reeds is weergegeven in hoofdstuk 2, zijn de ontwikkelingen in de landbouw voor het planMER de meest relevante activiteit. Nagegaan wordt of ook andere activiteiten relevante milieueffecten kunnen hebben en daarom moeten worden meegenomen in de effectenbeoordeling (zie paragraaf 4.2.1). Vervolgens vindt de afbakening van de relevante activiteiten plaats, die in het planMER worden onderzocht (4.2.2). In paragraaf 4.3 is het voornemen (de ontwikkelruimte in de bestemmingsplannen) en de twee scenario's, die worden beoordeeld en vergeleken op milieueffecten, uitgewerkt. Het hoofdstuk sluit in paragraaf 4.4 af met de beoordelingsmethodiek van de scenario's op relevante milieueffecten.

4.2 Ontwikkelingsmogelijkheden nieuwe bestemmingsplannen

4.2.1 Uitgangspunten

Deze paragraaf geeft per thema een opsomming van de uitgangspunten, ontwikkelingen en ontwikkelingsmogelijkheden die in de nieuwe bestemmingsplannen buitengebied zijn voorzien. Als uitgangspunten zijn de ontwerp bestemmingsplannen buitengebied gehanteerd.

Landbouw

- *Toekenning agrarische bouwvlakken:*
 - In de bestemmingsplannen worden de bestaande agrarische bouwblokken positief bestemd door middel van een 'agrarisch bouwvlak', waarbij wordt aangesloten op de provinciale terminologie;
 - Het principe van zorgvuldig ruimgebruik wordt gehanteerd;
 - De agrarische bedrijven dienen een bedrijfsmatige exploitatie te hebben die verdergaat dan hobbymatige activiteiten;
- *Bouwvlakvergroting en vormverandering gedurende de planperiode;*
 - *Grondgebonden agrarische bedrijven* kunnen onder voorwaarden, middels gebruikmaking van een wijzigingsbevoegdheid, hun bouwvlak van vorm veranderen en/of uitbreiden tot maximaal 2 hectare;
 - *Intensieve veehouderijen* krijgen binnen de bestemmingsplannen geen uitbreidingsmogelijkheden qua vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak;
 - Het Steenbergse Westland is een vestigingsgebied Glastuinbouw. het bestaande glastuinbouwgebied wordt in de bestemmingsplannen opgenomen;
 - Solitair gelegen glastuinbouwbedrijven krijgen binnen de bestemmingsplannen geen uitbreidingsmogelijkheden qua vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak;
 - *Overige niet grondgebonden agrarische bedrijven* krijgen binnen de bestemmingsplannen geen uitbreidingsmogelijkheden qua vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak;
- *Nieuwvestiging, hervestiging of omschakeling van/naar agrarische bedrijven*
 - Nieuwvestiging van agrarische bedrijven (*grondgebonden bedrijven, intensieve veehouderij bedrijven, glastuinbouwbedrijven en/of overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven*) wordt binnen de bestemmingsplannen niet mogelijk gemaakt, met uitzondering van bedrijven die moeten verplaatsen vanwege een groot openbaar belang;
 - Niet-grondgebonden agrarische bedrijven kunnen omschakelen naar grondgebonden agrarische bedrijven.
 - De glastuinbouwbedrijven uit het Steenbergse Westland kunnen niet omschakelen.
 - Burgerwoningen en niet-agrarische bedrijven kunnen omschakelen naar een volwaardig grondgebonden agrarisch bedrijf, maar omschakeling naar grondgebonden veehouderij is uitgesloten

- De omschakeling is niet toegestaan in de zone buitendijks gelegen (buitendijks gelegen gebied rondom de Vliet);
 - De hervestiging van of omschakeling naar een (ander) niet-grondgebonden agrarisch bedrijf (intensieve veehouderij, glastuinbouwbedrijf of een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf wordt niet mogelijk gemaakt;
 - Er worden geen duurzame locaties voor de intensieve veehouderij in de bestemmingsplannen opgenomen.
- *Agrarische bedrijfswoningen;*
 - In de bestemmingsplannen wordt ruimte geboden voor de realisatie van één bedrijfswoning per agrarisch bedrijf;
 - Een nieuwe eerste bedrijfswoning kan gezien het provinciale beleid alleen worden toegevoegd als er gezien de bedrijfsvoering een specifieke noodzaak bestaat en de nieuwbouw niet het gevolg is van een eerder afgestoten bedrijfswoning;
 - De realisatie van een nieuwe tweede agrarische bedrijfswoning wordt niet mogelijk gemaakt;
 - Bestaande bouwblokken waarop twee (bedrijfs)woningen zijn gevestigd worden positief bestemd;
 - In de bestemmingsplannen zijn ook enkele bouwblokken waar geen bedrijfswoning wordt toegestaan;
 - *Teeltondersteunende voorzieningen;*
 - In de bestemmingsplannen worden permanente teeltondersteunde voorzieningen toegestaan binnen het agrarisch bouwvlak, hiervoor zijn passende bouwregels toegekend;
 - In de plannen wordt onder voorwaarden (o.a. noodzaak voor de agrarische bedrijfsvoering, zuinig ruimtegebruik, geen onevenredige aantasting van de aanwezig waarden en de kwaliteitsverbetering van het buitengebied) met een wijzigingsbevoegdheid de ruimte geboden voor het realiseren van een differentiatievlak voor permanente teeltondersteunende voorzieningen direct aansluitend aan het grondgeboden agrarisch bouwvlak;
 - Tijdelijke lage en hoge teeltondersteunende voorzieningen zijn, al dan niet met een afwijkingsbevoegdheid, toegestaan buiten het agrarisch bouwvlak. Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen, die effect (kunnen) hebben op landschappelijke waarden, cultuurhistorische waarden en/of natuurwaarden vallen onder het omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden.
 - *Vrijkomende agrarische bedrijven en nieuwe economische dragers;*
In het buitengebied worden verscheidende vervolgfuncties toegestaan op een VAB. De gemeente hanteert hierbij een zonering.

In het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt middels wijzigingsbevoegdheden primair de ruimte geboden aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca. In het bestemmingsplan wordt hier dan ook niet de mogelijkheid geboden om vrijkomende agrarische bedrijven te kunnen wijzigen ten behoeve van andere functies.

Buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt onder voorwaarden ruimte geboden voor de volgende vervolgfuncties:

- burgerwoningen;
- agrarisch technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven;
- paardenhouderijen anders dan een publieks- en/of verkeersaantrekkende voorziening, zoals bijvoorbeeld een manege;
- niet aan het buitengebied gebonden bedrijven in de categorie 1 en 2 welke een bijdrage leveren aan een gemengde plattelandseconomie. Een zelfstandige kantoorvoorziening en/of zelfstandige detailhandel wordt niet toegestaan. Voor de zelfstandige detailhandel in de vorm van de verkoop van streekgebonden producten geldt een uitzondering;

- kleinschalige recreatie en toerisme. Hierbij moet met name worden gedacht aan een Bed & Breakfast, een minicamping, kleinschalige horeca (bijvoorbeeld een thee- en koffieschenkerij, ijs-/snackverkooppunt of een rustpunt voor passanten) en kleinschalige aan het buitengebied gebonden dagrecreatieve voorzieningen (zoals een speeltuin, verhuur van fietsen / huifkarren, een kinderboerderij, een ambachtelijke kaasmakerij, boerengolf, het organiseren van rondleidingen in het buitengebied, agrarische educatie en andere naar aard en omvang hiermee gelijk te stellen activiteiten);

- maatschappelijke voorzieningen in de vorm van zorgboerderijen;

- De opslag van (statische) goederen, zoals caravans, boten, (antieke) auto's, boten, oogstproducten en dergelijke worden middels een binnenplanse afwijking toegestaan.

▪ *Paardenhouderijen*

- Paardenhouderijen worden als nevenfunctie bij een agrarisch bedrijf toegestaan;
- Nieuwvestiging van paardenhouderijen op een voormalig agrarisch bedrijf is onder voorwaarden mogelijk;
- De realisatie van paardenhouderijen met een publieks-en/of verkeersaantrekkende voorziening, zoals maneges worden niet toegestaan.

▪ *Niet-agrarische bedrijven*

- Agrarisch verwante bedrijven en agrarisch technische hulpbedrijven kunnen binnen de bestemmingsplannen hun bouwvlak met maximaal 25% vergroten, mits de oppervlakte niet groter wordt dan 1,5 hectare;
- Het vergroten van niet aan het buitengebied gebonden bedrijven wordt binnen de bestemmingsplannen niet mogelijk gemaakt;
- Niet aan het buitengebied gebonden bedrijven en agrarisch verwante bedrijven & agrarisch technische hulpbedrijven kunnen binnen het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet omschakelen, door gebruikmaking van een qijzigingsbevoegdheid, naar recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca. Omschakeling naar andere bedrijfsmatige functies is voor deze bedrijven in dit gebied niet mogelijk;
- Een niet aan het buitengebied gebonden bedrijf en een agrarisch verwant bedrijf of een agrarisch technisch hulpbedrijf kan buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet omschakelen naar een (ander) niet aan het buitengebied gebonden bedrijf in de categorie 1 en 2 welke een bijdrage levert aan de gemengde plattelandseconomie, een (ander) agrarisch verwant bedrijf en/of agrarisch technisch hulpbedrijf, een grondgebonden agrarisch bedrijf (met uitzondering van de grondgebonden veehouderij), een bedrijf voor kleinschalig recreatie en toerisme, een maatschappelijke voorziening in de vorm van een zorgboerderij en een burgerwoning.;
- Agrarisch verwante bedrijven buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet kunnen omschakelen naar een ander type agrarisch verwant bedrijf, een grondgebonden agrarisch bedrijf, een bedrijf voor kleinschalige recreatie en toerisme of een maatschappelijke voorziening in de vorm van een zorgboerderij.

Wonen

▪ *Woningen*

- de inhoud van een woning mag maximaal 600 m³ bedragen, een bijgebouw mag maximaal 80 m² groot zijn;
- De ontwikkeling van woningen en het kader van ruimte-voor-ruimte en nieuwe landgoederen wordt niet mogelijk gemaakt;

Dag- en verblijfsrecreatie

▪ *Recreatiebedrijven*

- Voor bestaande recreatiebedrijven wordt de mogelijkheid geboden om middels een wijzigings- of binnenplanse afwijkingbevoegdheid de dag- en/of verblijfsrecreatieve bedrijfsmatige activiteiten te wijzigen en/of de nu toegestane bebouwing gedeeltelijk uit te breiden (binnen het bouwvlak);

- In het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt middels wijzigingsbevoegdheden primair de ruimte geboden aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca. Buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt onder voorwaarden ruimte geboden voor kleinschalige recreatie en toerisme. Hierbij moet met name worden gedacht aan bed & breakfast, minicamping, kleinschalige horeca en kleinschalige aan het buitengebied gebonden dagrecreatieve voorzieningen.
- *Extensieve recreatie*
 - In het buitengebied wordt ruimte geboden aan extensieve recreatiemogelijkheden (wandelen, fietsen, varen, etc). Dit gebruik wordt toegestaan en krijgt uitbreidingsmogelijkheden. Wel wordt rekening gehouden met de in de Verordening ruimte opgenomen gebieden die zich mogelijk minder goed lenen voor extensieve recreatie. Het betreft de EHS, het zoekgebied ecologische verbindingzones, de attentiegebieden EHS, regionale waterbergingsgebieden, het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen en de primaire waterkeringen.
- *Horeca en maatschappelijke voorzieningen*
 - Voor de realisatie van horeca en maatschappelijke voorzieningen in het buitengebied hanteert de gemeente een zonering. in het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt middels wijzigingsbevoegdheden primair de ruimte geboden aan de ontwikkeling recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca.
 - Buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt onder voorwaarden ruimte geboden voor kleinschalige recreatie en toerisme en maatschappelijke voorzieningen in de vorm van zorgboerderijen. Bij kleinschalig recreatie moet met name moet met name worden gedacht aan een bed & breakfast, minicamping, kleinschalige horeca en kleinschalige aan het buitengebied gebonden dagrecreatieve voorzieningen.

Aardkundige, archeologische, cultuurhistorische, ecologische en landschappelijke waarden

In de bestemmingsplannen worden de waarden overgenomen die zijn vastgelegd in de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en de provinciale Verordening Ruimte. De bestaande natuurwaarden (ecologische waarden - zowel in natuurgebieden als in gebieden met een andere functie - worden beschermd door deze op te nemen op de verbeelding door middel van een passende bestemming, gebiedsaanduiding of een dubbelbestemming. Dit gebeurt ook met de actuele landschappelijke, aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden. Er is een rechtstreekse koppeling tussen deze waarden en de regels.

De in de bestemmingsplannen opgenomen regels richten zich mede op het veiligstellen van de aanwezige waarden in het plangebied.

4.2.2 Relevante activiteiten

De bestemmingsplannen zijn hoofdzakelijk conserverend van aard. In het buitengebied worden geen concrete of grootschalige nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Wel is er sprake van enige ontwikkelruimte en omschakelruimte in de grondgebonden veehouderij. Deze ontwikkelruimte wordt mogelijk gemaakt via wijzigingsbevoegdheden.

Bij andere ontwikkelingsmogelijkheden dan de ontwikkelruimte in de grondgebonden veehouderij gaat het om beperkte mogelijkheden voor nevenfuncties op bestaande bouwblokken. Voorbeelden hiervan zijn een zorgtak, een kaasmakerij, boerderijkamers of kleinschalig kamperen.

Daarom ligt het accent van onderhavig planMER op de milieugevolgen van de veehouderij.

4.3 Voornemen en scenario's

Voornemen

Het voornemen betreft de ontwikkelingsmogelijkheden die in de bestemmingsplannen buitengebied zijn opgenomen. Uit paragraaf 4.2 is gebleken dat de bestemmingsplannen beperkte ontwikkelingsmogelijkheden in de grondgebonden veehouderij onder voorwaarden (wijzigingsbevoegdheden) bieden.

Scenario's

De precieze omvang van de functies in het gebied zijn nog onduidelijk, met name in hoeverre gebruik wordt gemaakt van de ontwikkelingsmogelijkheden in de grondgebonden veehouderij. Door toepassing van scenario's kunnen mogelijke bandbreedtes in de milieueffecten in beeld worden gebracht.

De uitgangspunten zijn tot stand gekomen, door intensief overleg met diverse stakeholders in het kader van de Nota van uitgangspunten voor de bestemmingsplannen buitengebied Steenbergen. In het kader van de MER-studie heeft een nadere uitwerking plaatsgevonden ten opzichte van de nota van uitgangspunten. Twee scenario's zijn uitgewerkt waarin verschillen in de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij zijn opgenomen. Binnen het maximale scenario wordt uitgegaan van de situatie dat *alle* bedrijven en woningen die door gebruikmaking van een wijzigingsbevoegdheid kunnen uitbreiden of omschakelen naar een andere functie dit ook daadwerkelijk doen. Omdat dit scenario weliswaar een 'worst case' vertaling is van de uitgangspunten voor de bestemmingsplannen, maar een weinig realistisch gehalte hebben is vervolgens, op basis van beschikbare trendgegevens voor de landbouw, een modelmatige vertaling gemaakt naar de redelijkerwijs te verwachten situatie. Dit is het realistisch scenario. Een dergelijke kwantitatieve vertaling naar trendgegevens heeft dus alleen plaatsgevonden voor de landbouw en niet voor alle overige mogelijke vervolgfuncties. Deze zijn zoveel mogelijk kwalitatief vertaald.

Beide scenario's zijn hiermee een theoretische invulling van de toekomstige situatie. Immers, het is onmogelijk om in te schatten of, wanneer en waar gebruik gemaakt zal gaan worden van de ontwikkelingsmogelijkheden die de bestemmingsplannen bieden.

Realistische scenario

Dit scenario gaat uit van de verwachte ontwikkeling van de landbouw. De ontwikkeling van de landbouw is gebaseerd op de volgende informatie:

- Informatie op de websites van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS Statline) en het Plan bureau voor de leefomgeving (PBL);
- PBL Rapport 'Welvaart en omgeving: een scenariostudie voor Nederland in 2040' (Janssen L.H.J.M. V.R. Okker en J. Schuur, PBL 2006;

De landelijke trend ten aanzien van de ontwikkeling van de landbouw kan worden afgeleid uit het rapport van PBL 2006 (Welvaart en leefomgeving). De landelijke trend houdt globaal in dat de melkrundveehouderij zal groeien als gevolg van ondermeer de afschaffing van de melkquotering (25% groei welke later is bijgesteld naar een groei van 16%). De intensieve veehouderij zal daarentegen licht krimpen (5%).

In bijlage 1 zijn de rekenkundige uitgangspunten van het realistisch scenario beschreven per bedrijfscategorie. Voor het aantal melkveebedrijven in Steenbergen geldt bijvoorbeeld dat dit met 5% zal dalen. De melkveestapel in Steenbergen zal met 16% groeien. Op basis van dergelijke uitgangspunten is de verwachte ontwikkeling van de landbouwsector 'ad random' op het plangebied geprojecteerd. Het is immers niet te voorspellen in welk deel van de gemeente zich ontwikkelingen zullen voordoen.

Het realistisch scenario dient hiermee als 'fictief', en qua omvang van de geprognosticeerde ontwikkeling realistischer, referentiescenario voor het 'maximale scenario, dat hieronder beschreven wordt.

Alternatief 'Voornemen' scenario maximale mogelijkheden

In dit scenario is de ruimte die het voornemen mogelijk maakt maximaal ingevuld. Het toekomstig bouwblok is hierbij als uitgangspunt gehanteerd. Voor grondgebonden bedrijven houdt dit in dat het bouwblok een maximale omvang van 2 ha kan omvatten. Bouwblokken van de intensieve bedrijven zijn 'bevroren'. Op basis van de verbeelding behorende bij het bestemmingsplan is van deze bouwblokken de maximale oppervlakte bepaald. Vervolgens is op basis van het rapport van de Commissie Van Doorn bepaald hoeveel dieren er op het betreffende bouwblok kunnen worden gehuisvest en is de bijbehorende emissie van ammoniak uitgerekend.

In bijlage 1 zijn de rekenkundige uitgangspunten voor het maximale scenario weergegeven.

4.4 Beoordelingsmethodiek

De effectbeschrijving en -beoordeling richt zich vooral op de effecten van de veehouderij en in mindere mate de ontwikkelingsmogelijkheden van recreatie. Daarbij ligt de focus van de effecten van de scenario's op de volgende hoofdthema's:

- **Natuur:** de mogelijke invloed op de stikstofdepositie die afkomstig is van de landbouw (dit is vooral ammoniak) op natuurwaarden die gevoelig zijn voor vermisting en de mogelijke verstoring door recreatieve activiteiten;
- **Landschap en cultuurhistorie:** de invloed op de landschappelijke karakteristieken in het buitengebied;
- **Leefbaarheid en gezondheid:** dit betreft met name de effecten van geur en fijn stof, gezondheid en verkeersveiligheid.

In Tabel 4.1 is het beoordelingskader van de relevante hoofdthema's en bijbehorende milieuaspecten weergegeven. Daarbij is tevens aangegeven of sprake is van een kwantitatieve benadering (met behulp van berekeningen) of een kwalitatieve benadering. In hoofdstuk 5 van het planMER is per thema nader ingegaan op de beoordelingsaanpak.

Hoofdthema en aspect	Criterium	Methodiek
Natuur		
Natura 2000-gebieden	Mogelijke effecten op instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden	Kwantitatief/ Kwalitatief
Overige zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden) in EHS	Mogelijke effecten op Wav-gebieden	Kwantitatief/ Kwalitatief
Overige natuurwaarden van de EHS	Mogelijke effecten op overige natuurwaarden	Kwalitatief
Landschap en cultuurhistorie		
Cultuurhistorisch landschap	Mogelijke effecten op de cultuurhistorisch landschapsstructuur en elementen	Kwalitatief
Ruimtelijk-visuele kwaliteit	Invloed op ruimtelijk-visuele kwaliteit van het landschap	Kwalitatief
Leefbaarheid		
Geur	Kans op toename geurbelasting op geurgevoelige objecten	
Luchtkwaliteit	Kans op toename concentratie fijn stof en stikstofoxiden	Kwalitatief
Gezondheid in relatie tot intensieve veehouderij	Kans op verspreiding van (dier-)ziekten van bedrijf tot bedrijf	Kwalitatief
	Kans op besmetting via de lucht	Kwalitatief
	Kans op gezondheidseffecten van geurhinder	Kwantitatief/ Kwalitatief
	Kans op gezondheidseffecten van stofhinder	Kwalitatief
Verkeersveiligheid	Kans op verslechtering van de verkeersveiligheid	Kwalitatief

Tabel 4.1 Beoordelingskader relevante milieuaspecten

De mogelijke effecten zijn zoveel mogelijk beschreven aan de hand van de toetsbare criteria, weergegeven in Tabel 4.1 en afgezet tegen de autonome ontwikkeling in het gebied (referentiesituatie) die in hoofdstuk 3 is beschreven. De invloed van ammoniakdepositie op de natuur wordt zowel beoordeeld ten opzichte van de huidige situatie als ten opzichte van de autonome ontwikkeling.

Score	Beoordeling
++	Beoordeling positief in vergelijking met de autonome ontwikkeling
+	Beoordeling enigszins positief in vergelijking met de autonome ontwikkeling
0	Beoordeling neutraal in vergelijking met de autonome ontwikkeling
-	Beoordeling enigszins negatief in vergelijking met de autonome ontwikkeling
--	Beoordeling negatief in vergelijking met de autonome ontwikkeling

In aanvulling op deze relevante milieuaspecten wordt in hoofdstuk 5 op kwalitatieve wijze ook enige aandacht besteed aan de aspecten archeologie, bodem, water, geluid en externe veiligheid. Het aspect bodem wordt, voor zover het betrekking heeft op de geomorfologie en bodemkundige waarden bij het thema landschap en cultuurhistorie in de beschrijving betrokken.

5 Effecten

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de (mogelijke) effecten beschreven van de realisatie van het voornemen, waarbij onderscheid is gemaakt in de effecten van het realistisch en het maximum scenario. Basis voor de effectenbeschrijving en -beoordeling vormt de beoordelingsmethodiek, zoals weergegeven in paragraaf 4.4. Per relevant milieuthema is de aanpak van effectenbeschrijving en -beoordeling nader uiteengezet

5.2 Natuur

5.2.1 *Natura 2000-gebieden*

Uitkomst voortoets

Om na te gaan of de ontwikkelingen die de bestemmingsplannen mogelijk maken, negatieve gevolgen kunnen hebben voor het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak, dat deels binnen het plangebied ligt, en voor Natura 2000-gebieden in een ruime omgeving, is een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 uitgevoerd (Oranjewoud, juni 2012). In de voortoets zijn alle ontwikkelingsmogelijkheden betrokken. De voortoets is in twee stappen uitgevoerd. In stap 1 is bepaald welke factoren mogelijke significante effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden. Bij deze stap is gebleken dat alleen de mogelijke invloed van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats mogelijk een punt van aandacht is. Andere factoren zijn niet aan de orde. In stap 2 zijn de mogelijke invloed op de stikstofdepositie verder onderzocht. Daar zijn modelberekeningen voor uitgevoerd. In stap 2 is gebleken dat zelfs bij het maximumscenario geen effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden worden verwacht.

In de voortoets is alleen het mogelijke effect van een maximale invulling van het bestemmingsplan getoetst. Dit is een theoretische situatie die veel meer ontwikkelingen veronderstelt dan zich in de praktijk kunnen voordoen. Zo is er van uitgegaan dat alle akkerbouwbedrijven omschakelen naar de grondgebonden veehouderij en zich ontwikkelen tot een maximale omvang binnen een bouwblok van 2 ha. Alleen al vanwege de investeringen die hiervoor nodig zijn en het verschil in expertise tussen een akkerbouwer en een veehouder is dit in de praktijk niet mogelijk, zeker niet in een planperiode van 10 jaar. Uitgaande van dit maximumscenario en rekening houdend met cumulatie is er één punt waar de berekende totale stikstofdepositie gelijk is aan de kritische depositiewaarde voor het meest gevoelige habitattype (H2190B; vochtige duinen, kalkrijk). Bij de andere punten is de berekende depositie iets of aanmerkelijk lager. De conclusie is daarom dat er geen negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelstellingen zullen zijn. Omdat ook bij deze maximale invulling geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen worden verwacht, is voor de voortoets het realistische scenario niet relevant.

Voor nadere informatie over de voortoets wordt verwezen naar het rapport 'Voortoets bestemmingsplan Buitengebied Steenbergse Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998' (Oranjewoud, 2012). Voor de verantwoording van de berekeningswijze en een toelichting bij de resultaten wordt verwezen naar bijlage 1 bij dit planMER.

Ten behoeve van het planMER zijn wel beide scenario's van belang. Daarom is het realistische scenario op vergelijkbare wijze doorgerekend als het maximum scenario.

Passende Beoordeling

De analyse van de voortoets (en de analyse in dit MER) is gebaseerd op de grootschalige concentratie- en depositiekaarten 2010 (RIVM, 2011). Eind juni 2012 zijn de nieuwe concentratie- en depositiekaarten van het RIVM beschikbaar gekomen die voor het jaar 2011 een hogere achtergrondconcentraties laten

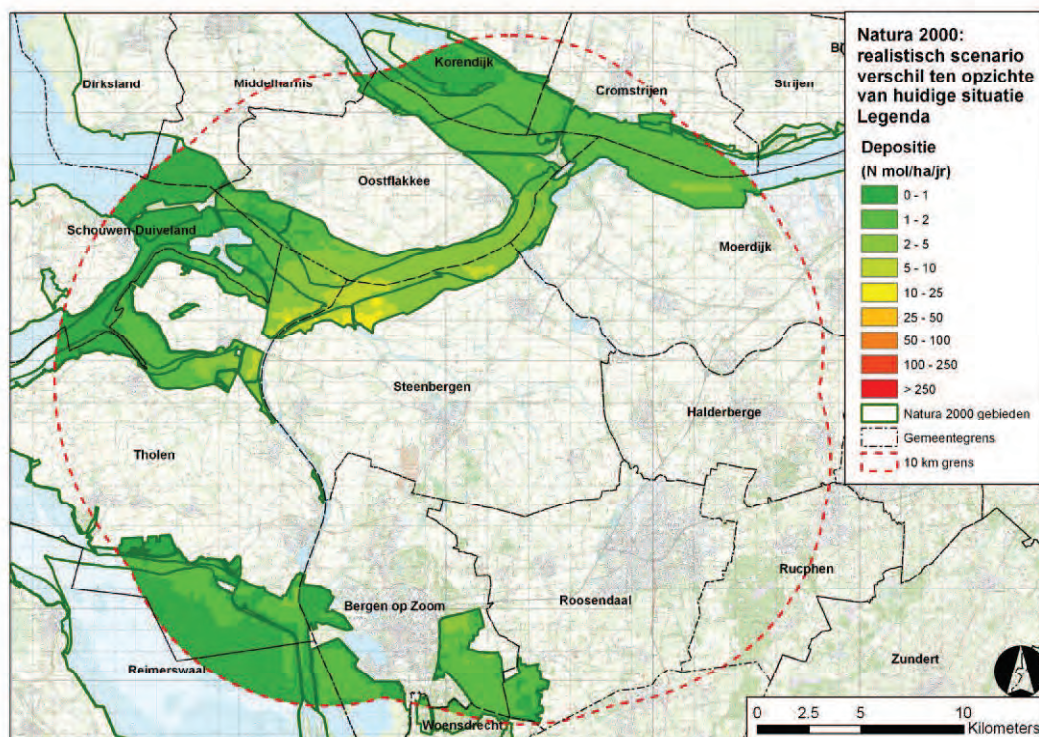
zien dan het in het MER en de voortoets gebruikte referentiejaar 2010. Hiermee kan de absolute stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden hoger uitvallen. Hetgeen betekent dat in het maximale scenario, geprojecteerd op 2011 (wanneer maximaal mogelijk wordt gemaakt van omschakelings- en uitbreidingsmogelijkheden) een overschrijding kan plaatsvinden van kritische depositiewaarde in de meest kwetsbare habitattypen.

Bovenstaande geeft deels aanleiding om de slotconclusies ten aanzien van de voortoets te herzien. De maximale stikstofdepositie wordt nog steeds alleen bereikt in de uiterst onwaarschijnlijke situatie dat alle planologisch beschikbaar ruimte direct bij vaststelling van het plan wordt benut en dat alle bedrijven die planologisch de mogelijkheid hebben om te schakelen naar grondgebonden veehouderij dit ook daadwerkelijk direct zullen doen. Echter, ook al is de kans dat de overbelasting zich voordoet uiterst klein, er kan niet met zekerheid gesteld worden dat significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak zich niet zullen voordoen.

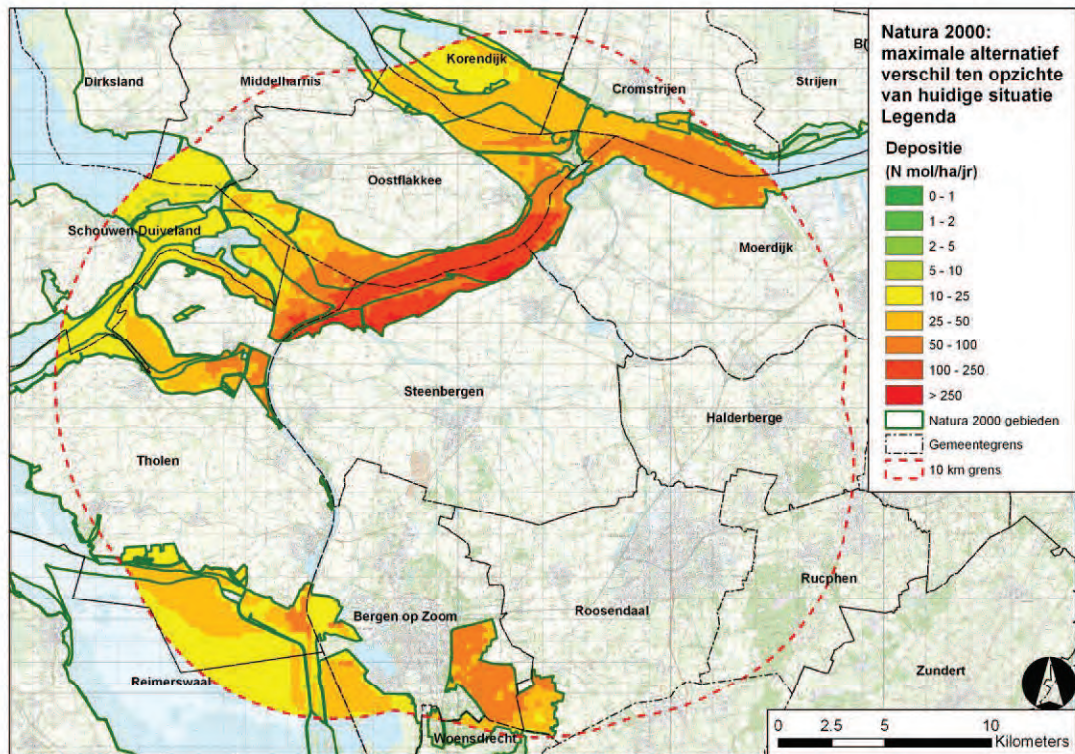
In hoofdstuk 6 van dit rapport worden daarom suggesties gedaan voor het nemen van mitigerende maatregelen. Eén van deze suggesties is in overleg met de gemeente Steenbergen verder uitgewerkt. Er zijn extra berekeningen uitgevoerd welke uitgaan van een aanvullende zonering ter bescherming van de kwetsbare habitattypen (mitigerende maatregel). De effectiviteit van deze maatregel wordt eveneens in hoofdstuk 6 aangetoond.

Vergelijking en beoordeling maximum scenario en realistisch scenario

Op de figuren 5.1 en 5.2 is de berekende bijdrage van de twee scenario's die binnen het voornemen zijn onderscheiden, weergegeven. Deze bijdrage is uitgedrukt als het verschil ten opzichte van de huidige (feitelijke) situatie. De situatie bij autonome ontwikkeling verschilt niet van de huidige situatie. De kaarten geven dus ook het verschil daarmee aan.

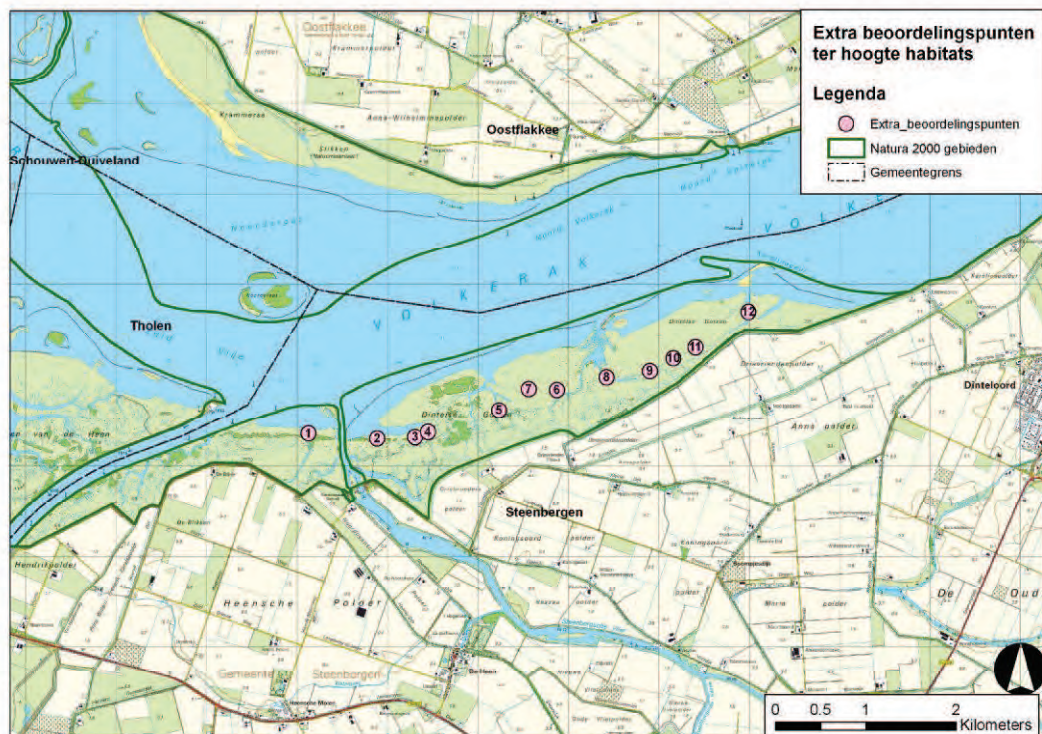

Figuur 5.1 Voornemen, realistisch scenario. Verschil depositie ten gevolge van de veehouderij op Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie / autonome ontwikkeling

Figuur 5.2 Voornemen, maximum scenario. Verschil depositie ten gevolge van de veehouderij op Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie / autonome ontwikkeling

De depositiewaarden zijn niet alleen vlakdekkend doorgerekend maar ook voor een aantal punten binnen de Dintelse Gorzen en het oostelijk deel van de Slikken van de Heen. Omdat beide gebieden grenzen aan het agrarisch gebied in de gemeente Steenberg, kan hier de grootste bijdrage worden verwacht. De punten zijn zo gekozen dat op plaatsen liggen waar het meest gevoelige habitattypen (vochtige duinvalleien, kalkrijk) kan voorkomen. De punten zijn weergegeven op figuur 5.3. Tabel 5.1 geeft een overzicht van de berekende bijdragen van de veehouderij in het plangebied.

Figuur 5.3 Ligging doorgerekende depositiepunten

Tabel 5.1 Berekende bijdrage van de veehouderij in het plangebied aan de stikstofdepositie

nummer dep. punt	huidige bijdrage veehouderij (molN/ha/j)	toename t.o.v. huidig, per scenario			
		realistisch		maximum	
		molN/ha/j	% van KDW *)	molN/ha/j	% van KDW *)
1	12	11	1	176	13
2	12	10	1	162	12
3	13	11	1	177	13
4	13	10	1	166	12
5	10	6	0	159	11
6	8	4	0	132	10
7	8	5	0	127	9
8	7	4	0	125	9
9	7	4	0	123	9
10	7	3	0	105	8
11	7	3	0	104	8
12	6	3	0	99	7

*) : percentage afgerond op hele procenten

Realistisch scenario

Bij het realistische scenario neemt de bijdrage van de veehouderij in het aangrenzende Natura 2000-gebied weliswaar iets toe, maar de totale belasting blijft ver onder de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype. Er wordt geen negatief effect verwacht (score 0).

Maximum scenario

Bij het maximale scenario is er op de doorgerekende punten in de Dintelse Gorzen en de Slikken van de Heen (punt 1) sprake van een sterke toename van de bijdrage van de veehouderij in Steenberg, zowel ten opzichte van de huidige situatie als ten opzichte van het realistisch scenario. Ook uitgedrukt in procenten van de kritische depositiewaarde van 1390 mol N/ha/j kan deze theoretische maximale bijdrage als substantieel worden aangemerkt. In de huidige situatie is de bijdrage van de veehouderij in Steenberg minder dan 1%, bij het maximumscenario is de toename van de bijdrage afhankelijk van de ligging van het depositiepunt berekend op 7 -13%, de totale berekende bijdrage komt dan uit op 8 - 14%. Figuur 5.2 illustreert dat op grotere afstand van het agrarisch gebied in de gemeente Steenberg de bijdrage van de veehouderij in de gemeente steeds geringer wordt.

Aan de hand van de resultaten van de berekeningen is nagegaan (zie bijlage 1), welke bedrijven vooral bijdragen aan de berekende sterke toename van de depositie in de Dintelse Gorzen en de Slikken van de Heen. Bronnen met een relatief groot aandeel zijn de bijdrage door de veronderstelde groei van een grondgebonden bedrijf, enkele omschakelingen van akkerbouwbedrijven en de fictieve groei van een intensieve veehouderij.

Omdat ook bij het maximum scenario de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype (ook inclusief cumulatie, zie de voortoets) niet wordt overschreden, wordt het effect als neutraal beoordeeld, uitgaande van de bekende achtergrondconcentraties van vóór juni 2012 (score 0). Uitgaande van de beschikbare achtergrondconcentraties van ná juni 2012 zou het effect in het maximum scenario enigszins negatief beoordeeld moeten worden.

Beoordeling

In de onderstaande tabel is de beoordeling op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden samengevat. Omdat de huidige situatie en de situatie bij autonome ontwikkeling niet van elkaar verschillen, is de beoordeling ten opzichte van deze beide referenties gelijk.

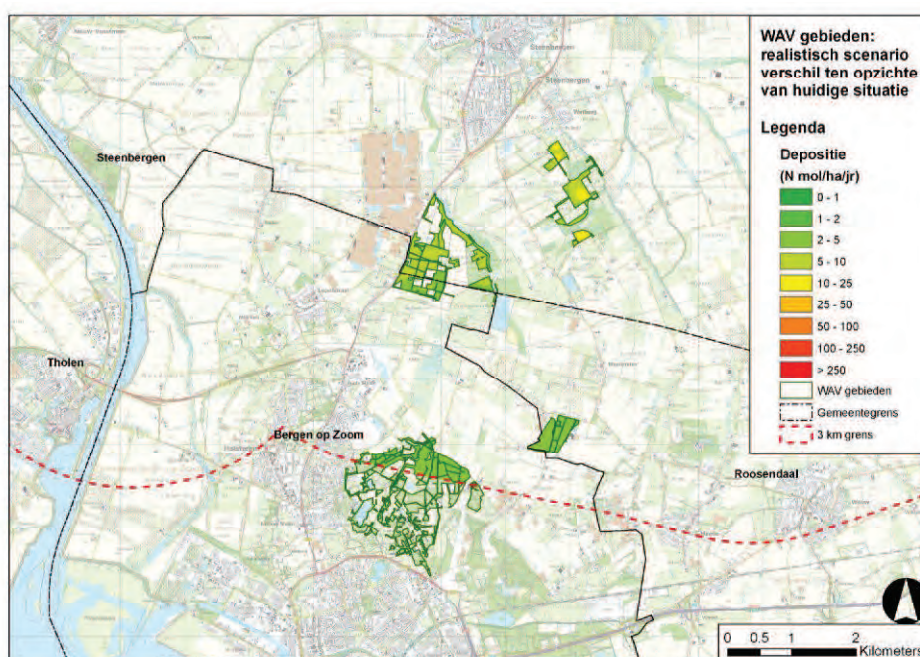
Tabel 5.2 Samenvatting beoordeling effect stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden

Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
Natura 2000, beoordeling ten opzichte van de feitelijke situatie en de autonome ontwikkeling	0	0/-

5.2.2 Overige zeer kwetsbare gebieden in ecologische hoofdstructuur (overige Wav-gebieden)

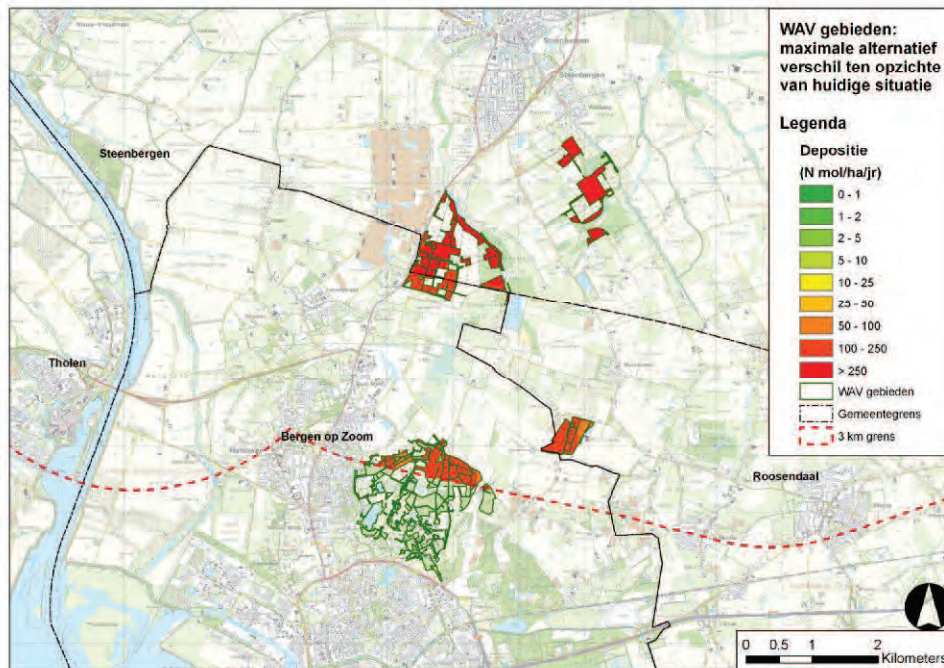
Zoals in hoofdstuk 3 al is beschreven, is in de modelstudie naar mogelijke gevolgen van de ontwikkelingsmogelijkheden in de voorgenomen bestemmingsplannen op de stikstofdepositie, ook de mogelijke invloed op de depositie in de zeer kwetsbare gebieden die geen deel uitmaken van Natura 2000-gebieden meegenomen. Als studiegebied is uitgegaan van het plangebied plus een zone van 3 km om de gemeentegrens. Op figuur 5.4 en 5.5 is de berekende toename van de bijdrage van de landbouw weergegeven, ten opzichte van de huidige situatie¹.

Alle EHS-gebieden hebben de bestemming natuur. Er is van uitgegaan dat er geen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt die van invloed zijn op deze gebieden, anders dan de mogelijke invloed van stikstofdepositie.

Figuur 5.4 Voornemen, realistisch scenario. Verschil depositie op Wav-gebieden ten gevolge van de veehouderij ten opzichte van de huidige situatie / autonome ontwikkeling

¹ Dit is tevens de situatie bij autonome ontwikkeling.

Figuur 5.5 Voornemen, maximum scenario. Verschil depositie op Wav-gebieden ten gevolge van de veehouderij ten opzichte van de huidige situatie / autonome ontwikkeling

Realistisch scenario

In de gebieden ligt de huidige totale depositie in een orde van grootte van ca. 1500 - 1700 mol N/ha/j. (zie figuur 5.6). In relatief gevoelige vegetaties zoals essenbossen met een goed ontwikkelde ondergroei, is een negatieve invloed van dit achtergrondniveau op doelen en ambities niet uitgesloten. Uit figuur 5.4 kan worden afgeleid dat bij het realistisch scenario het effect op de stikstofdepositie in de bedoelde gebieden ten opzichte van de bestaande belasting gering tot zeer gering is. Mede gelet op de aard van de gebieden en de provinciale doelen (rijkere graslanden, rijkere moerassen en vochtige bossen op rijkere bodems) is naar verwachting op de natte natuurparel Oudland- en Halstersch Laag een zeer gering negatief effect op de gevoelige vegetaties echter niet uitgesloten. Nabij Halsteren / Bergen op Zoom behoren ook droge bossen tot de provinciale doelen. Deze zijn mogelijk als gevoeliger aan te merken dan de moerastypen in Oudland- en Halstersch Laag. Hier is de invloed op de depositie echter zo gering, dat dit geen merkbare invloed op de vegetaties zal hebben. Ook op het gebiedje met vochtig productiebos ten oosten hiervan wordt geen effect verwacht.

Figuur 5.6 Totale depositie 2010 in Wav-gebieden en omgeving, gegevens PBL

Maximum scenario

Bij dit scenario neemt de berekende toename van de stikstofbelasting zodanig toe, dat hiervan, mede doordat het achtergrondniveau voor diverse doelen / vegetaties reeds als hoog kan worden gekwalificeerd, een negatief gevolg verwacht kan worden op de gestelde doelen en ambities.

Beoordeling

In de onderstaande tabel is de beoordeling samengevat. Bij de beleidsmatige beoordeling hiervan dient te worden bedacht dat het zoneringsbeleid in het kader van de Wav zich alleen richt op de agrarische ontwikkelingsmogelijkheden in de zeer kwetsbare gebieden zelf en de zone van 250 m daar omheen. Voor het overige is alleen het generieke ammoniakbeleid van toepassing. Dit neemt niet weg dat voor de beoordeling van de mogelijke effecten van het voornemen de informatie over de mogelijke gevolgen voor de bedoelde zeer kwetsbare gebieden wel relevant kan worden geacht.

Tabel 5.3 Effectenbeoordeling zeer kwetsbare gebieden (buiten Natura 2000)

Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
Overige zeer kwetsbare gebieden Wav	0/-	- -

5.2.3 Overige natuurwaarden

In het bestemmingsgebied worden bestaande bos- en natuurgebieden die onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur als zodanig bestemd. Ook wordt rekening gehouden met de mogelijke ontwikkeling van ecologische verbindingzones in de toekomst. De bestemmingsplannen bevatten geen voorstellen die anderszins direct van invloed kunnen zijn op deze gebieden (ruimtegebruik). Daarom worden hierop geen invloeden verwacht.

Intensivering van de landbouw in het maximale scenario, met name door de teelt van gewassen (akkerbouw) kan indirect leiden tot verdroging van natuurgebieden door hogere verdamping en onttrekking van grondwater. De verandering in grondwaterstand en soms ook kwaliteit van het grondwater kan leiden tot een verandering in de soortensamenstelling en op lange termijn van habitattypen. Risico's zijn er met name voor natte natuurgebieden zoals het Oudland (en Halstersch Laag).

Het landelijk gebied heeft in bepaalde delen een betekenis als foerageergebied voor ganzen. Deze functie hangt samen met het agrarisch gebruik en zal door de bestemmingsplannen niet wezenlijk worden beïnvloed.

In het landelijk gebied zullen ook buiten de ecologische hoofdstructuur elementen en structuren (opgaande beplanting, watergangen) aanwezig zijn die van belang zijn voor de natuurlijke flora en fauna. De voorgenomen bestemmingsplannen bevatten geen voornemens en maken geen ontwikkelingen mogelijk die hierop direct van invloed zijn. In de gebieden met landschappelijke waarden is het veranderen van sloten, watergangen en waterpartijen en het verwijderen van landschapselementen zoals bos, houtwallen en struwelen gebonden aan een stelsel van omgevingsvergunningen. Dit betekent dat landschappelijke waarden, waaronder kleinere natuurelementen niet onevenredig mogen worden aangetast. Gelet op deze voorgenomen regelgeving, wordt hooguit een enigszins negatief effect verwacht. Dit geldt zowel voor het realistische scenario als voor het maximum scenario.

Alles overziende, wordt voor beide scenario's een enigszins negatief effect niet uitgesloten.

Tabel 5.4 Effectbeoordeling overige natuurwaarden

Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
overige natuurwaarden	0/-	0/-

5.3 Landschap en cultuurhistorie

Aanpak

De effectbeschrijving van het aspect landschap en cultuurhistorie heeft als vertrekpunt de beschreven landschappelijke en cultuurhistorische waarden in paragraaf 3.4 en de uitgangspunten die gelden voor de ontwikkelingen in de voorgenomen bestemmingsplannen, beschreven in paragraaf 4.2.1.

Zoals reeds uit paragraaf 3.4 is gebleken, kent de gemeente een grote mate van openheid. Naast die openheid zijn juist de onderbrekingen in die openheid (dijken, kreken, lijnvormige elementen) bepalend voor de kwaliteit van het landschap.

In paragraaf 4.2.1 is weergegeven dat iedere uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven of omschakelingen buiten het bouwblok landschappelijk moeten worden ingepast, ook bij toepassing van de afwijkingsbepalingen.

De effecten op landschap en cultuurhistorie zijn per scenario bepaald. De effectenbeoordeling van de scenario's focust zich op mogelijke verstoring van landschappelijke en cultuurhistorische structuur enerzijds en de effecten op de ruimtelijk-visuele kwaliteit van het landschap anderzijds.

Opgemerkt dient te worden dat het alleen mogelijk is om in zeer algemene termen uitspraken te doen over de mogelijke landschappelijke effecten. Immers, er is niet in te schatten waar en of zich bouwvlakvergrotingen ook daadwerkelijk zullen voordoen.

Realistisch scenario

Effecten op cultuurhistorisch- landschappelijke structuur en elementen

Het voornaamste effect op de cultuurhistorisch- landschappelijke structuur en elementen zal worden veroorzaakt door de uitbreidingsmogelijkheden voor de grondgebonden agrarische bedrijven en omschakelingsmogelijkheden van akkerbouwbedrijven naar rundveehouderij. Deze bedrijven kunnen, gebruikmakend van een wijzigingsbevoegdheid, hun bouwblok uitbreiden tot maximaal 2 hectare. Naar verwachting zullen dergelijke uitbreidingen en omschakelingen in het realistisch scenario slechts in beperkte mate plaatsvinden. De uitbreidingen zullen veelal bestaan uit moderne langvormige stallen, voer- en mestilo's, waarbij mogelijk bestaande verouderde stallen en silo's worden verwijderd.

Afhankelijk van waar deze uitbreiding precies worden voorzien kunnen cultuurhistorische- en landschappelijke structuren en/of elementen, zoals de waardevolle dijkbeplantingen, worden aangetast door het ruimtegebruik van de (uitgebreide) stallen. De schaal waarop deze ontwikkelingen zullen plaatsvinden is in het realistisch scenario gering en zal zich beperken tot enkele locaties.

Effecten op ruimtelijk-visuele kwaliteit van het landschap

Toename van (veelal) grootschalige bebouwing leidt plaatselijk tot enige verdichting van het zeer open zeekleigebied. Tussen de bedrijven zelf blijft de openheid gehandhaafd. De landschappelijke inpassing van de beoogde veehouderijen kunnen de effecten op de ruimtelijk visuele kwaliteit beperken. Hierbij kan gedacht worden aan maatregelen als aanplant rondom de bebouwing. Ook de vormgeving van de agrarische bebouwing (hoofdontwerp, gevelindeling, materiaal- en kleurgebruik) kan zeer bepalend zijn voor de effecten op de ruimtelijk visuele kwaliteit. De landschappelijke inpassing is zeer afhankelijk van de schaal en de gebiedskenmerken.

Naast uitbreidingsmogelijkheden voor bouwkvavels voor grondgebonden agrarische bedrijven bieden de bestemmingsplannen ook mogelijkheden voor het toepassen van permanenten (en tijdelijke) teeltondersteunende voorzieningen en teeltondersteunende kassen.

Teeltondersteunende voorzieningen zijn bijvoorbeeld: folies/acryldoek, lage tunnels, wandelkappen, regenkappen, vraatnetten, hoge tunnels, stellingen en ondersteunende kassen en worden gebruikt bij de teelt van fruit (aardbeien, appels, peren) en vollegrondsgroenten en worden ook gebruikt in de boomkwekerijsector.

Het gebruik van deze voorzieningen wordt toegestaan binnen het agrarisch bouwvlak. Met een wijzigingsbevoegdheid wordt, onder voorwaarden, ook de ruimte geboden voor het realiseren van een differentiatievak voor permanente teeltondersteunende voorzieningen, direct aansluitend op het agrarisch bouwvlak. Tijdelijke lage en hoge teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan buiten het agrarisch bouwvlak. Teeltondersteunende kassen kunnen alleen worden gerealiseerd binnen het agrarisch bouwblok (tot maximaal 5000m² middels een afwijking).

De schaal waarop van dergelijke voorzieningen gebruik wordt gemaakt zal in de toekomst waarschijnlijk toenemen. Dit om het risico op gewasschade, bijvoorbeeld als gevolg van bijzondere weersomstandigheden (hagelschade) zoveel mogelijk te beperken. Het gebruikmaken van teeltondersteunende voorzieningen heeft enig effect de ruimtelijk visuele kwaliteit van het landschap. Dit effect is beperkt omdat de meeste teeltondersteunende voorzieningen zich laag bij de grond bevinden. Er treedt hierdoor in de meeste gevallen geen verlies aan openheid op. Hooguit kunnen de teeltondersteunende voorzieningen, voor zover zichtbaar, een gevoel van landschappelijke verstoring teweeg brengen bij omwonenden of bezoekers aan het gebied.

De kleinschalige recreatieve (neven)activiteiten die worden mogelijk gemaakt (minicamping, horeca) en andere agrarische nevenfuncties (zoals opslag van caravans, auto's en boten) en uitbreidingsmogelijkheden voor niet-agrarische bedrijven zullen een beperkt effect hebben op de ruimtelijk visuele-kwaliteit omdat ze hoofdzakelijk binnen het bestaande bouwvlak en de bestaande bebouwing gerealiseerd zullen worden.

Maximum scenario

De effecten in het maximum scenario zijn vergelijkbaar met de effecten van het realistisch scenario maar doen zich deels op (veel) grotere schaal voor. In het maximum scenario wordt er immers vanuit gegaan dat alle grondgebonden agrarische bedrijven die de mogelijkheid hebben om uit te breiden dit ook daadwerkelijk zullen doen. Daarnaast wordt er in het maximum scenario vanuit gegaan dat alle akkerbouwbedrijven omschakelen naar veehouderij en dat maximaal gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid voor het realiseren van (recreatieve) nevenfuncties. Uiteraard is dit een volstrekt theoretische situatie, maar wanneer alle bedrijven binnen de planperiode gebruik maken van de uitbreidings- en/of omschakelingsmogelijkheden, vindt een aanzienlijke aantasting van het landschap plaats doordat er veel ruimte wordt ingenomen door bijvoorbeeld nieuwe stallen. De kans op negatieve effecten op cultuurhistorisch - landschappelijke structuren en elementen is dan ook zeer groot. Ditzelfde geldt voor de ruimtelijk-visuele kwaliteit. Door een verdere verdichting en/of Verrommeling is er een grote kans op negatieve effecten. De effecten als gevolg van teeltondersteunende voorzieningen zijn in het maximaal scenario gelijk aan de effecten in het realistisch scenario. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in schaal en omvang.

Tabel 5.5 Gebiedskenmerken per landschapstype

Landschapstype	Gebiedskenmerken
Zeekleigronden	Open tot zeer open zeeklei polders met een regelmatige verkaveling
Krekengebied	Open polders met een deels onregelmatige verkaveling en slingerende linten
Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet en Mark	Buitendijks gelegen voormalig brakwater getijdegebied
Zandgronden met veenresten	contrast met grootschalig open zeekleilandschap door kleinschalige afwisseling van groene elementen en bos met agrarische gebieden. Afwisseling tussen open en dichte gebieden

Tabel 5.6 Effectenbeoordeling landschap en cultuurhistorie

Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
Effecten op cultuurhistorisch-landschappelijke structuur en elementen	0/-	--
Effecten op ruimtelijk-visuele kwaliteit	0/-	--

5.4 Leefbaarheid en gezondheid

5.4.1 Geur

Aanpak

Voor het bepalen van de effecten op geurhinder is geen onderzoek uitgevoerd. De meeste geurhinder wordt immers veroorzaakt door intensieve veehouderijen. Deze krijgen in de bestemmingsplannen voor het buitengebied van Steenberg geen uitbreidingsruimte. Bij her- of nieuwvestiging, uitbreiding en omschakeling van een agrarisch bedrijf dient te worden bepaald of bij geurhindergevoelige functies wordt voldaan aan de wettelijke geurnorm. Hieronder volgt een kwalitatieve omschrijving van de mogelijke effecten van de bestemmingsplannen op de geursituatie in het plangebied.

Realistisch scenario

Rundveehouderij is in de bestemmingsplannen de enige activiteit die van enige invloed kan zijn op de geursituatie in het plangebied. In het realistisch scenario wordt er vanuit gegaan dat er een beperkt aantal veehouderij bedrijven hun activiteiten zullen uitbreiden (bouwvlakvergroting, bouw van nieuwe stallen). Ook zullen slechts enkele grondgebonden bedrijven omschakelen naar rundveehouderij.

Er worden in de bestemmingsplannen geen rechtstreekse ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Als in het kader van een wijziging een nieuwe ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt, dient tijdens die procedure een (eventueel noodzakelijk) geurhinder onderzoek te worden uitgevoerd.

Dat geurhinder zich ook daadwerkelijk zal voordoen is overigens maar de vraag. Bij het bestrijden van geuremissies blijken procesgeïntegreerde maatregelen vaak bruikbaar en effectief. Bovendien hebben ze vaak een gunstig effect op andere aspecten van de bedrijfsvoering, zoals arbo of kwaliteit. Voorbeelden zijn het werken met gesloten procesapparatuur, het wijzigen van grondstoffen op hulpstoffen of het verbeteren van de hygiëne.

De technieken die beschikbaar zijn, zijn over het algemeen dezelfde methoden die gebruikt worden ter bestrijding van andere luchtmissies. Afhankelijk van de aard van de stoffen die de geur veroorzaken en de afgascondities zijn er diverse technieken beschikbaar om de geurhinder te beperken. Veel gebruikte technieken zijn onder meer actieve koolfiltratie, gaswassing, naverbranding en biofiltratie.

Maximum scenario

In het maximum scenario wordt er vanuit gegaan dat alle grondgebonden bedrijven (rundveehouderijen) gebruik zullen maken van de wijzigingsbevoegdheid om hun bouwvlak te vergroten. Ook wordt er rekening mee gehouden dat alle akkerbouwbedrijven omschakelen naar rundveehouderij. In deze situatie kan er een verslechtering van de geursituatie optreden. Of dit tot een problematische situatie leidt kan op voorhand niet voorspeld worden. Veelal zal dit afhangen van de technieken die worden toegepast in de individuele gevallen.

In Tabel 5.7 is de beoordeling ten opzichte van de autonome ontwikkeling samengevat.

Tabel 5.7 Effectenbeoordeling geur

Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
Kans op toename geurbelasting op geurgevoelige objecten (effecten op leefkwaliteit)	0	-

5.4.2 Fijn stof

Uitbreiding of nieuwvestiging van veehouderijen zal kunnen leiden tot een toename van de concentratie fijn stof in de lucht. Bij de vergunningverlening zullen eisen worden gesteld waardoor op de grens van een bedrijf wordt voldaan aan de wettelijk eisen.

Dit neemt niet weg dat de bijdrage van de individuele bedrijven aan de concentratie fijn stof in de directe omgeving in de orde van enkele microgrammen per m³ lucht kan liggen. De achtergrondconcentratie in de gemeente Steenberg is niet erg hoog (<22 µg/m³) (RIVM 2012, Grootschalige concentratie- en depositiekaarten Nederland). Daardoor is het aannemelijk dat een bedrijf ook bij een uitstoot van enkele microgrammen aan de grenswaarden zal blijven voldoen.

In het maximum scenario wordt er vanuit gegaan dat maximaal gebruik wordt gemaakt van de uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden. Echter gezien de spreiding van de landbouwbedrijven over de gemeente zullen de verhoging van de concentratie fijn stof zich nog steeds met name voordoen in de directe omgeving van de individuele bedrijven. Ook in dit geval is geen overschrijding van de grenswaarden te verwachten.

Ondanks de mogelijke lichte toename van de uitstoot van fijn stof in de lucht, worden de effecten neutraal beoordeeld, gezien de lage achtergrondconcentratie in de autonome situatie.

Vanuit het oogpunt van volksgezondheid kan een dergelijke toename aan fijn stof in de lucht aandacht verdienen. Dit wordt bij het aspect gezondheid in de beoordeling betrokken.

In Tabel 5.8 is de beoordeling ten opzichte van de autonome ontwikkeling samengevat.

Tabel 5.8 Effectenbeoordeling fijn stof

Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
Kans op toename concentratie fijn stof	0	0

5.4.3 Gezondheid

Aanpak

Uit de conclusies die beschreven staan in paragraaf 3.5.3 zijn criteria afgeleid voor de beoordeling van de scenario's op het thema gezondheid. Daarbij gaat de effectbeschrijving en -beoordeling in op de effecten van de ontwikkelruimte in de intensieve veehouderij op mogelijke gezondheidseffecten.

Tabel 5.9 Beoordelingscriteria en toelichting

Criterium	Toelichting
Kans op verspreiding van (dier-)ziekten van bedrijf tot bedrijf	Uit de literatuur kan als vuistregel worden afgeleid dat een afstand van 1-2 km tussen bedrijven gewenst is om verspreiding van dierziekten te voorkomen. Dat zal ook gunstig zijn bij uitbraken waarbij ook de menselijke gezondheid in het geding kan zijn, zoals diverse vormen van griep en de Q-koorts.
Kans op besmetting via de lucht	In de onderzochte scenario's is geen nieuwvestiging opgenomen. Wel kunnen akkerbouwbedrijven omschakelen naar rundveehouderij, waardoor een verdere verdichting van het aantal rundveebedrijven kan optreden.
Kans op gezondheidseffecten van geurhinder	Ook als voldaan wordt aan de wettelijke vereisten, kan er sprake zijn van een verhoging van concentraties in de lucht, waarbij hinder en een ongewenste belasting van de gezondheid kunnen optreden.
Kans op gezondheidseffecten van stofhinder	Ook als voldaan wordt aan de wettelijke vereisten, kan er sprake zijn van een verhoging van concentraties in de lucht, waarbij in enige mate hinder en gezondheidseffecten kunnen optreden. Dit is mede afhankelijk van de achtergrondconcentratie. Die is hier relatief laag.

De effectbeschrijving is per criterium van beide scenario's onderstaand weergegeven.

Kans op verspreiding van (dier-)ziekten van bedrijf tot bedrijf

Ondanks de grote schaal van de landbouw en daarmee samenhangend de relatief grote onderlinge afstanden tussen de bedrijven in de gemeente Steenberg is op een aantal plaatsen in het plangebied de onderlinge afstand tussen bestaande veehouderij bedrijven in sommige delen van de gemeente kleiner dan 1 km. Dit betreft met name het zuidelijk deel van de gemeente.

Omdat de kans op verspreiding van (dier)ziekten sterk afhankelijk is van maatregelen op de bedrijven en omdat de spreiding van bedrijven bij het realistisch scenario over het gebied niet leidt tot substantieel kleinere afstanden, is het effect ten opzichte van de autonome situatie bij het realistisch scenario als neutraal ingeschat (score 0), bij het maximum scenario met een sterke groei en een sterke uitbreiding van het aantal rundveebedrijven en dus kleinere onderlinge afstanden, als licht negatief ingeschat (score -).

Kans op besmetting via de lucht

Per diersoort kunnen verschillende ziekten voorkomen die via de lucht verspreiden naar mensen, via direct contact tussen dier en mens of via voedsel. Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen kunnen overgaan. Voor omwonenden zijn vooral de via de lucht overdraagbare aandoeningen van belang. (Informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid, GGD Nederland, 2011).

Uitbreiding van veehouderijen leidt tot een hogere veedichtheid in het gebied, dit kan een enigszins negatief effect hebben. Of dit werkelijk het geval is, is echter mede afhankelijk van de bedrijfsvoering en de inrichting van de bedrijven. Daarom wordt het effect bij ontwikkeling van moderne bedrijven als vrij gering ingeschat.

Kans op gezondheidseffecten van geurhinder

Geur wordt grotendeels veroorzaakt door de uitwerpselen (mest) van dieren. De geur is het resultaat van een mengsel van diverse stoffen, zoals NH₃, H₂S, en diverse vluchtige organische stoffen. De verspreiding van geur is o.a. afhankelijk van het type en aantal dieren, het voer, de wijze van opvang van de mest en van de afzuiging in de stal. Er zijn verschillende typen stallen. Over het algemeen is in traditionele stallen de geuremissie het grootst, in „emissiearme“-stallen het laagst. Emissiearme stallen zijn stallen waarbij de ammoniakemissie relatief laag is.

Het waarnemen en waarderen van geur verschilt per persoon. Een onaangename geur veroorzaakt ten eerste (ernstige) hinder (Op den Kamp, 2006). Daarnaast hangt in veel situaties geur samen met andere klachten zoals depressie, verminderde kwaliteit van leven, moeheid. De hinder gaat dan vergezeld van stressgerelateerde lichamelijke gezondheidseffecten. Er is geen eenduidige dosis-effectrelatie bekend tussen geurbelasting en stressgerelateerde gezondheidsklachten, zoals hoofdpijn, benauwdheid en misselijkheid (Informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid, GGD Nederland, 2011).

In het geurbeleid is een relatie gelegd tussen geurhinder en milieukwaliteit. Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. Deze relatie geldt met name voor de intensieve veehouderij. Voor rundveehouderijen is geen verband gelegd met een beoordeling van het leefklimaat.

Omdat de kans gering is dat de ontwikkeling van de landbouw die het realistische scenario mogelijk maakt leidt tot een verslechtering van de geursituatie, gezien de wet- en regelgeving en gezien de beschikbare technieken om geuremissie te voorkomen wordt voor dit scenario het effect als neutraal beoordeeld. Het maximale scenario krijgt een licht negatieve beoordeling gezien de aanwezige uitbreidings en/of omschakelingsmogelijkheden binnen dit scenario voor grondgebonden landbouwbedrijven.

Kans op gezondheidseffecten van stofhinder

Fijn stof is een verzamelnaam voor deeltjes in de lucht met verschillende grootte en verschillende samenstelling. De grootte van de deeltjes bepaalt waar ze in de longen terecht komen. In combinatie met de samenstelling bepaalt het tot welke effecten dat kan leiden. Hierbij geldt dat hoe kleiner de stofdeeltjes, hoe dieper zij kunnen doordringen in de longen en hoe schadelijker ze zijn. Afhankelijk van de doorsnede van de stofdeeltjes wordt gesproken van PM10 voor deeltjes met een doorsnee tot 10 micrometer of van PM2,5 voor deeltjes met een doorsnede tot 2,5 micrometer. In de fractie PM2,5 wordt ook nog een onderscheid gemaakt tussen de PM1 en de zogenaamde ultrafijne deeltjes met een diameter kleiner dan 0,1 μm . De deeltjes kleiner dan 10 micrometer dringen tot ver door in de luchtwegen en wordt ook wel de „inadembare fractie” genoemd. Via de uitstoot van ammoniak draagt de veehouderijsector ook in belangrijke mate bij aan de vorming van secundair fijn stof in de vorm van aerosolen van nitraten. (Informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid, GGD Nederland, 2011).

Zoals is weergegeven in paragraaf 5.4.2 zal sprake zijn van een lichte toename van fijn stof in de lucht door uitvoering van de scenario's. Omdat het waarschijnlijk om enkele microgrammen per m^3 lucht zal gaan en de achtergrondconcentratie reeds laag is binnen de gemeente, zal het effect klein zijn. De kans op gezondheidseffecten van stofhinder is neutraal beoordeeld in het realistische scenario (score 0). In het maximale scenario, wordt het gezondheidseffect, vanwege de uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden, ingeschat als licht negatief.

In Tabel 5.10 is de beoordeling ten opzichte van de autonome ontwikkeling samengevat. Vanuit gezondheidsoogpunt geldt voor een aantal aspecten dat in gebieden met veel intensieve veehouderij de autonome situatie niet optimaal is, verbetering is wenselijk. Met name de uitvoering van het maximum scenario, waarbij het aantal dieren binnen de gemeente groeit en vermoedelijk concentreert, leidt tot licht negatieve effecten.

Tabel 5.10 Effectenbeoordeling gezondheid

Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
Kans op verspreiding van (dier-)ziekten van bedrijf tot bedrijf	0	-
Kans op besmetting via de lucht	0	-
Kans op gezondheidseffecten van geurhinder	0	-
Kans op gezondheidseffecten van stofhinder	0	-

5.4.4 Verkeer

Door schaalvergroting van agrarische bedrijven in de laatste decennia zijn de landbouwmachines in aantal en omvang toegenomen. Ook de hoeveelheid vrachtverkeer voor het afvoeren van mest en aanvoeren van voedsel voor het vee is door de schaalvergroting en intensivering toegenomen. De van oudsher smalle wegen in het agrarisch gebied zijn hier vaak niet goed op berekend.

Tegelijkertijd is het langzame verkeer in het buitengebied ook toegenomen. Dit door toenemende recreatiemogelijkheden. De opkomst van de elektrische fiets zal mogelijk voor een verdere toename van het fietsgebruik zorgen, met name bij oudere (en kwetsbaardere) doelgroepen.

Realistisch scenario & Maximum scenario

De uitgangspunten voor het realistisch scenario en het maximum scenario ten aanzien van de toename van het aantal recreatieve voorzieningen zijn gelijk. Anders gezegd, er is geen onderscheid gemaakt tussen de scenario's op het aspect recreatie omdat verwacht wordt dat de zone rondom de Steenbergsche Vliet zich in toenemende mate recreatief zal ontwikkelen.

Ten aanzien van de uitgangspunten voor landbouw is er wel expliciet onderscheid gemaakt tussen de scenario's. Het maximale scenario gaat er van uit dat volledig gebruik wordt gemaakt van de uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden.

In zowel het realistisch scenario als het maximum scenario wordt rekening gehouden met een toenemend aantal recreatieve en toeristische voorzieningen. Exacte aantal zijn niet in te schatten, maar gezien de trends in de landbouw en landelijke trends met betrekking tot toerisme en recreatie, valt redelijkerwijs te verwachten dat het aantal toeristisch recreatieve voorzieningen verder toeneemt.

In de zone rondom de Steenbergsche Vliet kunnen maximaal circa 30 woningen/bedrijven een recreatieve functie/nevenfunctie starten. Dit varieert van horeca, tot zorgboerderij tot minicamping. Indien deze zone zich volledig ontwikkelt kan dat tot aanzienlijk meer verkeer leiden (naar schatting enkele honderden verkeersbewegingen verspreid over het gebied aan beide zijden van de Vliet). Dit verkeer zal met name seizoensgebonden zijn (mei t/m september).

Mogelijke locaties waar zich conflicten voor zouden kunnen doen tussen langzaam (recreatief) verkeer, landbouwverkeer en regulier (bestemmings)verkeer is op en rondom de dijken langs de Steenbergse Vliet, nabij de Heen en in de omgeving van de Dintelse Gorzen. Dit zijn gebieden waar logischerwijs een toename van recreatieve voorzieningen te verwachten valt en waar dus ook meer recreatief verkeer aangetrokken kan worden. Er is op basis van de huidige beschikbare gegevens echter geen aanleiding aan te nemen dat dit zal leiden tot problematische situaties. In de planregels is opgenomen dat parkeren plaats dient te vinden op eigen terrein.

In het maximum scenario wordt er van uit gegaan dat alle omschakelingsmogelijkheden voor de grondgebonden bedrijven volledig worden benut. Hiermee zou de omvang van de agrarische bedrijven in theorie met enkele tientallen procenten kunnen stijgen, hetgeen extra verkeersgeneratie met zich meebrengt en daarmee een grotere belasting van de wegen verspreid in het buitengebied. Het totale effect van het maximumscenario op de verkeersveiligheid wordt, mede gezien het feit dat ervan uit gegaan kan worden dat de wegen duurzaam veilig zijn/worden ingericht, ingeschat als enigszins negatief.

Kijkend naar de potentiële effecten in het realistisch scenario ten aanzien van de totale verkeersontwikkeling en de verkeersveiligheid dan zal er niet of nauwelijks een effect waarneembaar zijn. Weliswaar zal er ook binnen dit scenario sprake zijn van extra recreatief verkeer, maar is de uitbreiding van de landbouwactiviteiten in dit scenario is beperkt en vindt naar alle waarschijnlijkheid verspreid over het plangebied plaats. Het effect van omschakeling van bijvoorbeeld akkerbouw naar veehouderij zal in termen van verkeersgeneratie daarom zeer beperkt zijn. Het is in die zin niet te verwachten dat zich meer conflicten zullen gaan voordoen tussen landbouwverkeer en recreatief verkeer. Het effect voor het realistisch scenario wordt als neutraal ingeschat.

In Tabel 5.11 is de beoordeling ten opzichte van de autonome ontwikkeling samengevat.

Tabel 5.11 Effectenbeoordeling verkeersveiligheid

Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
Kans op verslechtering van de verkeersveiligheid in het buitengebied	0	-

5.5 Overige thema's

Bodem en water

Bij het onderwerp landschap zijn bodemkundige en geomorfologische waarden mede in beschouwing genomen, zij maken deel uit van de landschapstypen. Andere gevolgen dan de gevolgen die mee in beschouwing zijn genomen, worden niet verwacht. In het voorgaande is reeds naar voren gekomen dat de bestemmingsplannen niet direct het kader bieden voor ontwikkelingen die significante invloed hebben op de bodem- en waterkwaliteit en leiden tot veranderingen in het grond- en oppervlaktewaterbeheer.

Wanneer er meer dan 2000m² aan verharding wordt gerealiseerd zal voor meer retentie worden gezorgd. Dit is een standaard vereiste van het Waterschap (Watertoets).

Het is echter niet op voorhand uit te sluiten dat enige effecten op treden als gevolg van een toename van agrarische activiteiten in het maximale scenario. Te denken valt aan effecten op de oppervlakte en/of grondwaterkwaliteit door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, een grotere uitspoeling van nutriënten of effecten op de grondwaterstand door onttrekking van grondwater. Er is in het maximale scenario een klein risico op een negatieve beïnvloeding van de oppervlakte- en grondwaterkwaliteit. Deze effecten zullen zich alleen voordoen wanneer op grote schaal gebruik wordt gemaakt van de uitbreidings- en omschakelingsmogelijkheden in de landbouw. In het realistisch scenario wordt het effect als neutraal ingeschat.

Geluid

De voorgenomen bestemmingsplannen maken geen rechtstreekse ontwikkelingen mogelijk die in betekenende mate invloed zullen hebben op de geluidbelasting van de omgeving en het leefklimaat.

Echter indirect kunnen de bestemmingsplannen wel lijden tot een toename van recreatieve activiteiten in of in de buurt van gebieden die in ecologisch opzicht mogelijk gevoelig zijn voor verstoring door geluid (zoals de ecologische hoofdstructuur, zoekgebieden voor ecologische verbindingzones, en het stiltegebied).

Dat recreatie enig effect heeft op de natuur staat wel vast. De mate van schade die de natuur ondervindt hangt onder meer af van het soort recreatiegedrag, de intensiteit ervan, frequentie, duur, het seizoen en gevoeligheid van de betrokken soorten (dieren, planten, vegetaties etc.)

Verstoring (o.a. door geluid) zorgt op korte termijn voor o.a. vluchtgedrag of schuilgedrag, dat veel energie kan kosten en de voor dieren noodzakelijke activiteiten, zoals foerageren en rusten, verstoort. Ook zijn er lange termijneffecten mogelijk, waarbij de dieren hun gedrag gaan aanpassen of bijvoorbeeld zelfs een gebied verlaten of vermijden. Het meest schadelijk is het als recreatie effect heeft op populatieniveau, bijvoorbeeld dat het duurzaam voortbestaan van een populatie gevaar loopt. Er zijn uit onderzoek aanwijzingen dat dieren hun gedrag moeten aanpassen en verstoringseffecten cumuleren, maar er zijn ook andere aanwijzingen uit onderzoek dat er gewinning bij dieren kan optreden. Onvoorspelbare handelingen tenslotte leiden tot meer verstoring.

Bovengenoemde typen effecten kunnen gelden voor de diverse recreatieactiviteiten die in natuurgebieden plaatsvinden, van natuurfotografie en wandelen tot terreinrijden (ATB-en), van

‘mobiele recreatie’ (zoals wandelen en fietsen) tot ‘stationaire recreatie’ (zoals sporten, picknicken en zonnen op speelweides en strandjes).

In de bestemmingsplannen buitengebied Steenbergse Vliet wordt met name ruimte geboden aan extensieve vormen van recreatie. Agrarische bouwblokken, burgerwoningen en niet-agrarische bedrijven kunnen worden gewijzigd in kleinschalige recreatieve bestemmingen. Intensieve recreatie of grootschalige recreatie wordt niet mogelijk gemaakt. Bestaande recreatieve bedrijven mogen hun activiteiten wijzigen of de nu toegestane bebouwing gedeeltelijk uitbreiden. Dit kan leiden tot meer menselijke activiteiten in of in de buurt van natuurgebieden of ecologische verbindingzones. Het is te verwachten dat met name de zone rondom de Steenbergse Vliet zich verder recreatief zal ontwikkelen (in beide scenario's).

Langs de Steenbergse Vliet komen enkele kleinere EHS-gebieden voor en langs de Vliet lopen ecologische verbindingzones. Hoewel de meeste verstoring zich zal voordoen op en langs de dijken (en niet direct langs het water) zijn enige negatieve effecten niet uit te sluiten, wanneer op grote schaal (in het maximum scenario) gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die de bestemmingsplannen bieden.

Voor het maximum scenario wordt de indirecte verstoring door menselijke activiteit (geluid en rumoer) als enigszins negatief beoordeeld. In het realistisch scenario wordt dit effect neutraal beoordeeld.

Externe veiligheid

Zoals reeds weergegeven in paragraaf 3.6.5 is uit de analyse, die in het kader van de voorgenomen bestemmingsplannen is uitgevoerd, gebleken dat er in het buitengebied van de gemeente Steenbergse Vliet geen knelpunten zijn met betrekking tot externe veiligheid. In de voorgenomen bestemmingsplannen buitengebied wordt rekening gehouden met de risicocontouren van de risicobronnen. Er worden geen effecten verwacht.

6 Vergelijking, conclusies en aanbevelingen

6.1 Overzicht effectscores

In Tabel 6.2 is het overzicht van de effectscores weergegeven. De scores zijn ten opzichte van de situatie bij autonome ontwikkeling. De gehanteerde scores hebben de volgende betekenis:

Tabel 6.1 Overzicht effectbeoordeling

Score	Beoordeling
++	Beoordeling positief in vergelijking met de autonome ontwikkeling
+	Beoordeling enigszins positief in vergelijking met de autonome ontwikkeling
0	Beoordeling neutraal in vergelijking met de autonome ontwikkeling
-	Beoordeling enigszins negatief in vergelijking met de autonome ontwikkeling
--	Beoordeling negatief in vergelijking met de autonome ontwikkeling

Deze wijze van scores betekent dat de score voor autonome ontwikkeling per definitief op nul is gesteld. Bij het aspect natuur is ook de score ten opzichte van de huidige situatie gegeven. De score van de situatie bij autonome ontwikkeling ten opzichte van de huidige situatie is in dit geval positief. Bij de andere criteria doet een dergelijk effect zich niet voor.

Tabel 6.2 Overzicht effectbeoordeling

Hoofdaspect	Criterium	Realistisch scenario	Maximum scenario
Natuur			
Natura 2000-gebieden	Mogelijke effecten op instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden t.o.v. huidige situatie en autonome ontwikkeling	0	0/-
Overige zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden)	Mogelijke effecten van stikstofdepositie in Wav-gebieden	0/-	--
Overige natuurwaarden	Mogelijke effecten op overige natuurwaarden	0/-	0/-
Landschap en cultuurhistorie			
Cultuurhistorisch landschap	Mogelijke effecten op de cultuurhistorisch landschapsstructuur en elementen	0/-	--
Ruimtelijk-visuele kwaliteit	Invloed op ruimtelijk-visuele kwaliteit van het landschap	0/-	--
Leefbaarheid			
Geur	Kans op toename geurbelasting op geurgevoelige objecten	0	-
Luchtkwaliteit	Kans op toename concentratie fijn stof en stikstofoxiden	0	0
Gezondheid in relatie tot intensieve veehouderij	Kans op verspreiding van (dier-)ziekten van bedrijf tot bedrijf	0	-
	Kans op besmetting via de lucht	0	-
	Kans op gezondheidseffecten van geurhinder	0	0
	Kans op gezondheidseffecten van stofhinder	0	-
Verkeersveiligheid	Kans op verslechtering van de verkeersveiligheid	0	-

6.2 Natuur

Natura 2000-gebieden

Bij de voortoets die in het kader van de natuurbeschermingswet 1998 is uitgevoerd, is gebleken dat er geen effect wordt verwacht van andere factoren dan de mogelijke invloed van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats. In de scenariostudie is dit laatste aspect nader onderzocht.

Realistisch scenario

Bij het realistische scenario neemt de bijdrage van de veehouderij in het aangrenzende Natura 2000-gebied weliswaar iets toe, maar de totale belasting blijft ver onder de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype. Er wordt geen negatief effect verwacht (score 0). In de gebieden op

grotere afstand is de bijdrage veel kleiner en zal de totale stikstofbelasting ruim onder de kritische depositiewaarden van de meest gevoelige habitattypen blijven.

Maximum scenario

Bij het maximale scenario is er in de Dintelse Gorzen en de Slikken van de Heen sprake van een sterke toename van de bijdrage van de veehouderij in Steenberg, zowel ten opzichte van de huidige situatie als ten opzichte van het realistisch scenario. Ook uitgedrukt in procenten van de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype kan deze theoretische maximale bijdrage als substantieel worden aangemerkt.

Aan de hand van de resultaten van de berekeningen is nagegaan (zie bijlage 2), welke bedrijven vooral bijdragen aan de berekende sterke toename van de depositie in de Dintelse Gorzen en de Slikken van de Heen. Bronnen met een relatief groot aandeel zijn de bijdrage door de veronderstelde groei van een grondgebonden bedrijf, enkele omschakelingen van akkerbouwbedrijven en de fictieve groei van een intensieve veehouderij. Dit neemt niet weg dat - ook met inachtneming van het mogelijke effect van andere ontwikkelingen (zie voortoets) - de kritische depositiewaarden niet worden overschreden.

Omdat ook bij het maximum scenario, uitgaande van de vóór juni 2012 (referentiejaar 2010) beschikbare achtergrondconcentraties, de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitatype niet wordt overschreden, wordt ook het effect hiervan als neutraal beoordeeld. Uitgaande van de beschikbare achtergrondconcentraties na juni 2012 (referentiejaar 2011), dient het effect van het maximale scenario als enigszins negatief te worden beoordeeld.

Overige zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden)

Mede doordat de achtergronddepositie hier hoger is dan in bijvoorbeeld Krammer - Volkerak, kunnen negatieve gevolgen op vegetaties niet of niet geheel worden uitgesloten. Bij het realistisch scenario betreft dit een hooguit gering negatief effect in de natte natuurschap Oudland- en Halstersch Laag. Bij het maximum scenario kunnen duidelijk negatieve effecten worden verwacht, ook in zeer kwetsbare gebieden op iets grotere afstand van de gemeentegrens.

Bij de beleidsmatige beoordeling hiervan dient te worden bedacht, dat het zoneringsbeleid in het kader van de Wav zich alleen richt op de agrarische ontwikkelingsmogelijkheden in de zeer kwetsbare gebieden zelf en de zone van 250 m daar omheen. Voor het overige is alleen het generieke ammoniakbeleid van toepassing. Dit neemt niet weg dat voor de beoordeling van de mogelijke effecten van het voornemen de informatie over de mogelijke gevolgen voor de bedoelde zeer kwetsbare gebieden wel relevant kan worden geacht.

Overige natuurwaarden

Een licht negatief effect wordt niet uitgesloten geacht. Dit betreft alleen een mogelijk effect door verdroging van natte natuur als gevolg van intensivering van landbouw (akkerbouw) en op elementen en structuren (opgaande beplanting, watergangen), ook buiten de ecologische hoofdstructuur, die van belang zijn voor de natuurlijke flora en fauna. De regelgeving in het bestemmingsplan draagt er zorg voor dat landschappelijke waarden, waaronder kleinere natuurelementen niet onevenredig mogen worden aangetast. Doordat per geval een afweging kan worden gemaakt is een enigszins negatief effect echter niet uitgesloten. Dit geldt zowel voor het realistische scenario als voor het maximum scenario.

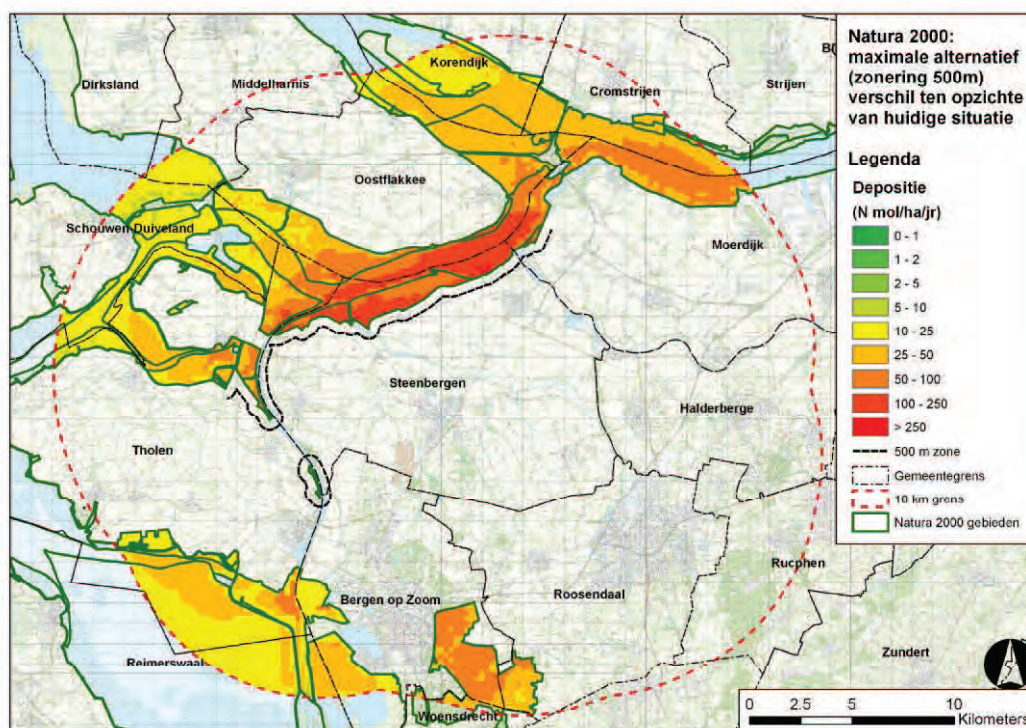
6.2.1 Aanbevelingen voor mitigerende maatregelen

Zoals hierboven reeds is geconcludeerd kan alleen bij maximale invulling van de planologische ruimte die de bestemmingsplannen bieden een te hoge stikstofbelasting op de kwetsbare habitattypen in Natura 2000 gebieden ontstaan. Hieronder worden enkele maatregelen voorgesteld en nader uitgewerkt om een te hoge belasting te voorkomen.

'Externe zonering' Natura 2000-gebied Krammer -Volkerak

Om de natuurwaarden in de Natura 2000 - gebieden maximaal bescherming te bieden kan gekozen worden voor een specifieke zonering ter bescherming van met name het Natura 2000 - gebied Krammer Volkerak. Op verzoek van de gemeente Steenbergen is een dergelijke zonering nader uitgewerkt. Concreet is een zone van 500 meter tot de grens van het Natura 2000 aangehouden. In deze zone zijn de uitbreidingsruimte van grondgebonden veehouderijen en intensieve veehouderijen beperkt tot maximaal de omvang van het huidige bouwvlak, rekening houdend met de vigerende planologische rechten. De maximale mogelijkheden op dit bouwvlak (lees het maximale aantal dieren c.q. de maximale ammoniakemissie op dit bouwvlak) is vervolgens ingevoerd in het rekenmodel. De overige uitgangspunten zijn gelijk aan de uitgangspunten welke zijn gehanteerd voor de maximale invulling van het voornemen. Volledigheidshalve kan worden opgemerkt dat het omschakelen van akkerbouwers naar grondgebonden landbouw (rundveehouderij), in de zone, wel mogelijk blijft.

Met deze maatregel wordt de externe werking van Natura 2000 feitelijk vastgelegd in het ruimtelijk beleid van de gemeente Steenbergen. In figuur 6.1 is aangegeven welk absoluut effect het maximale voornemen heeft, rekening houdend met de hierboven beschreven maatregel.

Figuur 6.1: Maximale stikstofbijdrage (molN/ha/jr) maximale scenario mét 500m zonering N2000 Krammer - Volkerak.

In tabel 6.3 is, op basis van het inzicht uit de voortoets, die als bijlage is toegevoegd bij dit MER, een overzicht gegeven van de deelgebieden waar kwetsbare habitattypen (kunnen) voorkomen en waar er een kans bestaat dat Kritische Depositiewaarden overschreden worden. De ligging van de genoemde deelgebieden is terug te vinden in de voortoets.

Voor deze locaties is voor de jaren 2010, 2011, 2015 en 2020 aangegeven wat de achtergrondconcentraties zijn in de deelgebieden op de betreffende locaties, wat de gecumuleerde bijdrage is vanuit de autonome ontwikkeling en vervolgens wat de planbijdrage is wanneer uitvoering wordt gegeven aan de mitigerende maatregel. Tot slot is de hoogste verwachte totale stikstofdepositie weergegeven.

Tabel 6.3: Maximale stikstofbijdrage (molN/ha/jr) per deelgebied in Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak

Nr	Ac 2010	Ac 2011	Ac 2015	Ac 2020	Toekomstige ontwikkeling en (A4 en AFC Nieuw Prinsenland)	Planbijdrage inclusief mitigerende maatregel	Hoogste verwachte depositie	KDW
Deelgebied 5	1210	1350	1230	1150	3,1	136	1489	1390
Deelgebied 6	1000	1010	939	882	3,1	134	1147	1390
Deelgebied 7	1200	1240	1160	1090	3,1 + 6	111	1360	1390
Deelgebied 8	1100	1090	1050	971	3 + 15	klasse 10 - 25	1143	1390

Uit tabel 6.3 kan worden afgeleid dat de stikstofbelasting als gevolg van de planbijdrage en toekomstige ontwikkelingen, uitsluitend in deelgebied 5, in referentiejaar 2011 hoger is dan kritische depositiewaarde. Hierbij dient te worden opgemerkt dat binnen dit deelgebied de overschrijding zich voordoet op slechts 1 van de 12 beoordelingspunten (punt 8). Op dit punt is de maximale stikstofbelasting in 2011 1489 molN/ha/jr.

De achtergrondwaarde op ontvangerpunt 8 bedraagt in 2010 1210 mol/ha/jr. Daarmee wordt de kritische depositiewaarde niet overschreden. In 2011 bedraagt de achtergrondwaarde 1350 mol/ha/jr. Daarmee vindt een overschrijding plaats van de kritische depositiewaarde.

In 2015 is de achtergrondwaarde gedaald naar 1230 mol/ha/jr en in 2020 naar 1150 mol/ha/jr. In deze jaren doen zich op dit ontvangerpunt geen overschrijdingen meer voor na toevoeging van de planbijdrage.

In alle overige deelgebieden en op alle andere ontvangerpunten is de planbijdrage inclusief de mitigerende maatregel dusdanig lager, dat er geen overschrijding plaatsvindt van de kritische depositiewaarde van voor stikstof gevoelige habitattypen. Hierbij maakt het niet uit of rekening gehouden wordt met de achtergrondconcentraties van 2010, 2011, 2015 of 2020.

Naar verwachting wordt het bestemmingsplan niet eerder dan 2013 vastgesteld. Het vroegste moment dat in praktijk volledig gebruik gemaakt kan zijn van de omschakelings- en uitbreidingsmogelijkheden die de bestemmingsplannen bieden, is 2015. Immers voor gebruikmaking van de afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden in de bestemmingsplannen, dienen eerst de noodzakelijke planologische procedures te worden doorlopen (omgevingsvergunning).

Gezien het feit dat in 2011 in vrijwel alle, en in 2015 in alle deelgebieden voldaan wordt aan de kritische depositiewaarde, kan met zekerheid gesteld worden, dat de hier voorgestelde mitigerende maatregel voldoende bescherming biedt voor het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak. Wanneer bij planuitvoering rekening wordt gehouden met de zoneringsmaatregel kan met zekerheid gesteld worden dat er geen significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied zullen optreden.

Overige aanbevelingen

Een tweede mogelijkheid is het opnemen van randvoorwaarden in de planregels van de bestemmingsplannen. Hiermee wordt als het ware een 'beschermingsstelsel Natura 2000', opgenomen in het bestemmingsplan. Hiermee kan de bescherming van het Natura 2000 gebied ook via het ruimtelijk spoor kan worden verankerd. De juridische haalbaarheid van een dergelijk 'beschermingsstelsel' is echter onzeker. Bovendien loopt dit mogelijk vooruit op de Programmatische Aanpak Stikstof.

Een derde mogelijkheid is het oprichten van een gemeentelijke salderingsbank, waarmee de stikstofdepositie van alle vergunningplichtige veehouderijbedrijven wordt bijgehouden. Uitgangspunt van deze salderingsbank is een positief saldo. Immers in de huidige situatie is de stikstofbelasting reeds lager dan de kritische depositiewaarde. Meer ruimte kan gecreëerd worden door bedrijfsbeëindigingen of bedrijfsinnovaties, waarbij door het toepassen van innovatieve stalsystemen aantoonbaar minder stikstofemissie plaatsvindt. Recent onderzoek (Backes, Poortinga, 2012) geeft aan dat er in beginsel

geen juridische belemmeringen zijn voor een dergelijke aanpak. Met een dergelijke aanpak is echter nog nauwelijks praktijkervaring opgedaan.

6.3 Landschap en cultuurhistorie

In het maximale scenario is er een grote kans op een verdere verdichting van het landschap door uitbreiding van het aantal rundveehouderijen. Dit komt ook door het mogelijk maken van het gebruik van al dan niet permanente teeltondersteunende voorzieningen. Dit effect doet zich in het realistisch scenario in veel mindere mate voor.

Aanbeveling

Mogelijkerwijs kunnen in de gebieden waar sprake is van hogere landschappelijke waarden, zoals in het krekengebied en in het buitendijkse gebied van de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet, de uitbreidingsmogelijkheden voor de grondgebonden bedrijven verder ingeperkt worden. Ook het gebruik van (permanente) teeltondersteunende voorzieningen in deze gebieden kan verder beperkt worden. Door middel van het opstellen van een landschapsbeleidsplan of landschapsontwikkelingsplan kan gericht worden ingezet op niet alleen het behoud van het landschap, maar ook op het versterken en ontwikkelen hiervan.

6.4 Leefbaarheid en gezondheid

Geur

De ondernemer heeft de mogelijkheid om de effecten te mitigeren door geuremissiebeperkende technieken toe te passen, bijvoorbeeld een luchtwassysteem. Door toepassing van dergelijke mitigerende maatregelen leidt de uitbreiding van het aantal koeien niet tot meer overlast.

Luchtkwaliteit

Gezien de reeds lage achtergrondbelasting binnen de gemeente (<22 microgram/m³) zal uitvoering van één van beide scenario's niet leiden tot relevante toename van fijn stof in de lucht en daardoor knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit. De geldende grenswaarden zullen niet worden overschreden.

Gezondheid

In de gemeente Steenberg is op een aantal plaatsen de onderlinge afstand tussen bedrijven kleiner dan 1 km. Uitbreiding of vergroting van de bedrijven leidt tot een hogere veedichtheid in het gebied, dit kan een enigszins negatief effect hebben op de kans op verspreiding van dierziekten van bedrijf tot bedrijf en op de kans op besmetting van mensen via de lucht. Of dit werkelijk het geval is, is echter mede afhankelijk van de bedrijfsvoering en de inrichting van de bedrijven. Dit risico is het grootst bij intensieve veehouderijen. Deze komen binnen de gemeente Steenberg echter relatief weinig voor en krijgen bovendien geen uitbreidingsmogelijkheden. Daarom wordt het effect bij ontwikkeling van moderne grootschalige bedrijven als vrij gering geschat.

Door uitvoering van beide scenario kan sprake zijn van een lichte toename van geurbelasting, met name in de periodes dat mest uitgereden wordt. Hoewel de geurbelasting naar alle waarschijnlijkheid niet de geldende geurnormen overschrijden, is de kans op toename van geurhinder licht negatief beoordeeld.

Fijn stof kan bij gevoelige personen en bevolkingsgroepen ook bij een concentratie die duidelijk onder de wettelijke normen licht, negatieve gevolgen voor de gezondheid hebben. Daarom is de invloed hiervan - anders dan bij de beoordeling van de luchtkwaliteit - toch als licht negatief beoordeeld.

De conclusie is dat vooral de uitvoering van het maximum scenario of een daarmee vergelijkbaar toekomstbeeld, in sommige gevallen kan leiden tot licht negatieve effecten op de gezondheid. Bij dit scenario groeit het aantal dieren in de gemeente aanmerkelijk.

Verkeersveiligheid

De voorgenomen ontwikkelingen kunnen met name in het maximum scenario lokaal tot meer vrachtverkeer, recreatief verkeer en landbouwverkeer leiden. Dit kan tot knelpunten in de verkeersveiligheid leiden, vooral voor kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers (recreanten en schoolgaande kinderen). Het effect van uitvoering van het realistisch scenario is neutraal beoordeeld, het effect van het maximum scenario is enigszins negatief beoordeeld.

Aanbevelingen

Zoals hierboven geconcludeerd is er is geen aanleiding om aan te nemen dat bij volledige benutting van de planologische ruimte van de bestemmingsplannen significante negatieve effecten op gezondheid van mens en dier optreden. Aanvullende maatregelen om effecten op de gezondheid van mensen en dieren te beperken (geur, stof, dierziekten) dienen met name op inrichtingsniveau genomen te worden, in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning. Het bestemmingsplan is hiervoor niet het geschikte instrument. Door het toepassen van innovatieve stalsystemen en productiemethoden kunnen risico's voor de volksgezondheid en voor de gezondheid van dieren worden beperkt.

In het maximum scenario kan in delen van het plangebied (met name de zone langs de Steenbergse Vliet) enige extra verkeersdruk ontstaan. De gemeente doet er verstandig aan de verkeersontwikkeling te monitoren en door te gaan met het duurzaam veilig inrichten van de wegen.

7 Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma

7.1 Leemten in kennis

Werkelijke gevolgen voor landschap

De werkelijke gevolgen voor landschap kunnen mede afhankelijk zijn van de locatie van concrete initiatieven voor agrarische bedrijfsuitbreidingen en de daadwerkelijke recreatieve ontwikkelingen.

Vooral als zich relatief veel ontwikkelingen in een bepaald gebied / landschap voordoen, kunnen de initiatieven gezamenlijk een groter effect hebben dan elk afzonderlijk. In de praktijk kan het gebeuren dat een veelheid van deelbeslissingen wordt genomen, maar dat het zicht op de totale gevolgen enigszins verdwijnt. Daarom wordt aan de gemeente aanbevolen om het totaaleffect van ontwikkelingen op het landschap regelmatig in beeld te brengen, zodat hier rekening mee kan worden gehouden. Dit kan bijvoorbeeld door een Landschapsontwikkelingsplan op te stellen en dit periodiek te herijken (bijvoorbeeld eens in de vijf jaar).

Afbakening gezondheidseffecten

Het onderzoek naar de gezondheidseffecten van intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden (IRAS et al., 2011) biedt een eerste inzicht in de relatie tussen de kans op gezondheidseffecten en de (intensieve) veehouderijbedrijven. Dit onderzoek heeft zich met name gericht op bedrijven/gebieden met een relatief hoge dierbezetting per ha.

Door de inherente beperkingen van het onderzoek is een precieze uitspraak over de direct relatie tussen de nabijheid van intensieve veehouderij, vooral met betrekking tot het type bedrijf, en effecten op de gezondheid vaak niet mogelijk. Ook is niet onderzocht of deze mogelijke gezondheidseffecten zich ook in dezelfde mate kunnen voordoen in gebieden met relatief weinig zeer intensieve bedrijven en een lagere veebezetting per hectare, zoals in Steenbergen. Concrete uitspraken over de effecten van de ontwikkelruimte in veehouderij in het buitengebied van Steenbergen conform de voorgenomen bestemmingsplannen waren dan ook (nog) niet mogelijk.

Aanbevolen wordt de zich ontwikkelende inzichten omtrent gezondheidseffecten van de veehouderij te blijven volgen. GGD Nederland heeft een hard en uniform afstandscriterium geadviseerd voor bedrijven en woningen: er mogen geen nieuwe huizen en bedrijven worden gebouwd binnen een afstand van 250 meter van intensieve veebedrijven. Voor bouwplannen tussen 250 en 1000 meter moet een aanvullende risicobeoordeling worden uitgevoerd met aandacht voor bijvoorbeeld diersoort, type stal en windrichting. Dit advies is gegeven aan de Tweede Kamerleden en gemeenten. Het advies wordt meegenomen in het onderzoek van de Gezondheidsraad naar het beoordelingskader voor micro-organismen en endotoxinen afkomstig uit veehouderijen. Naar verwachting is dit onderzoek gereed in het derde kwartaal van 2012.

Indien het beoordelingskader voor micro-organismen en endotoxinen afkomstig uit veehouderijen van de Gezondheidsraad beschikbaar is en in werking wordt gesteld, dient de gemeente hier rekening mee te houden.

7.2 Aanzet evaluatieprogramma

Voor het evalueren van de gevolgen van het bestemmingsplan kan de gemeente een evaluatieprogramma ontwikkelen, gericht op de volgende aspecten:

- Het monitoren van het werkelijk aantal uitbreidingen en omschakelingen van agrarische bedrijven en de toeristisch/recreatieve ontwikkelingen in relatie tot de effecten op het (open) landschap. Zoals eerder in dit rapport is aangegeven is een zekere mate van verdichting en aantasting van de openheid niet uit te sluiten;

- Het monitoren van de werkelijke veranderingen in het landschap ten gevolge van ingrepen in kleine landschapselementen met natuurwaarden en landschappelijke waarden. De ingrepen zullen elk op zich weinig gevolgen hebben, maar de cumulatieve gevolgen kunnen wel een punt van aandacht zijn;
- Het monitoren van de werkelijke verkeersontwikkeling, met name in het gebied rondom de Steenbergsche Vliet, waar een concentratie van recreatieve activiteiten verwacht kan worden;
- Het periodiek monitoren (bijvoorbeeld eens in de vijf jaar) van werkelijke veranderingen in het plangebied in relatie tot de stikstofbelasting van het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak.

Memo

nummer	1	
datum	8 juni 2012	
aan	Gemeente Steenbergen	
van	Oranjewoud	Reinier van Dijk
kopie	Ronald van den Heerik	
project	stikstofdepositieberekeningen gemeente Steenbergen	
projectnummer	245274	
betreft	Stikstofdepositie onderzoek	

Aanleiding en doel

De gemeente Steenbergen is voornemens om het bestemmingsplan voor haar buitengebied te actualiseren. Omdat binnen het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk zijn en worden gemaakt die qua omvang vallen onder de MER- (beoordelings-)plicht, is het noodzakelijk om een Plan-MER op te stellen. In of in de directe nabijheid van het plangebied zijn meerdere natura 2000 gebieden gelegen. Vanwege de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden, doet zich de vraag voor of de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk zal maken, negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen voor deze gebieden. Daarom zijn berekeningen uitgevoerd van de huidige bijdrage van de veehouderij aan de stikstofdepositie en de maximale bijdrage op grond van het voorgenomen bestemmingsplan. Het verschil tussen beide betreft de maximale bijdrage van het plan. Daarnaast is een realistisch scenario doorgerekend op basis van de verwachte ontwikkeling van de landbouw. Deze rapportage in memovorm gaat in op de uitgangspunten van het uitgevoerde stikstofdepositie onderzoek en geeft zowel tekstueel als visueel een weergave van de onderzoeksresultaten.

Uitgangspunten berekeningen

Algemeen

Gezien de omvang van de gemeente zijn de depositie berekeningen voor de diverse alternatieven en scenario's uitgevoerd met het Operationele Prioritaire Stoffen model versie 4.3 (verder: OPS-pro). Dit model is ontwikkeld door het RIVM/MNP. Met dit model is het mogelijk om de gehele gemeente in één berekening te vatten en de begrenzingen van de verschillende gebieden in te voeren als punt waarop de stikstofdepositie wordt berekend. Ten aanzien van de gehanteerde standaard instellingen van dit programma wordt verwezen naar bijlage 1.

Bronnen

De basis voor het uitvoeren van de ammoniakberekeningen vormt het vergunningenbestand van de gemeente (Web-bvb 2011) aangevuld met overige 'grondgebonden' locaties. Vervolgens is dit vergunningenbestand (bronnenlijst) per alternatief en scenario op maat gemaakt.

Ontvangerpunten

Als basis voor de lijst met ontvangerpunten zijn de begrenzingen van de Natura 2000 gebieden gebruikt (in casu betreft het de Natura-2000 gebieden Krammer Volkerak, het Markiezaat en Brabantse Wal). Op de grenslijnen van deze gebieden en op de locaties waar zich de voor verzuring gevoelige habitats bevinden zijn fictieve punten (x-y coördinaten) aangemaakt, deze punten zijn in een bestand gezet. Met behulp van dit bestand kan in één berekening op alle van belang zijnde ontvangerpunten een depositiewaarde worden berekend. Deze lijst is bij alle doorgerekende alternatieven en scenario's gebruikt.

Alternatieven en scenario's

Huidige situatie

Het vergunningenbestand (Web-bvb) van de gemeente vormt het uitgangspunt. De data ontleend aan Web-bvb kan niet rechtstreeks worden gebruikt als zijnde de huidige of feitelijke situatie (de ammoniakemissie en bijbehorende ammoniakdepositie welke momenteel plaatsvindt). Dit aangezien in veel gevallen de WABO-vergunde veebezettingen niet op ieder moment daadwerkelijk binnen de inrichting aanwezig is. Hierbij is opgemerkt dat de veehouders wel 'het recht' hebben om deze dieren op elk moment binnen de inrichting te houden.

De daadwerkelijk aanwezige veebezetting is enerzijds moeilijk te achterhalen (strijdig met de privacywetgeving) en anderzijds een momentopname die sterk aan fluctuaties onderhevig is. Zodoende hebben wij er voor gekozen de feitelijke situatie te benaderen. Hiertoe hebben wij gegevens op het niveau van de hele gemeente vergeleken met de gegevens van het CBS (Statline), welke is gebaseerd op de metingen. De informatie geeft een actuele veebezetting, maar een nadeel is wel dat het een momentopname betreft. Door factoren in de bedrijfsvoering en door 'toevallige' factoren kan dit afwijken van een gemiddelde situatie. Eén van die factoren is de 'functionele leegstand'. Dit betreft de (gemiddelde) onderbezetting door bedrijfsfactoren zoals afvoer van slachtrijpe dieren, tijdelijke leegstand in verband met onderhoud en reinigen, enzovoort. Deze bedraagt veelal 10% of meer. Bij de vergelijking hebben is een percentage van 10% aangehouden. De correctie is nodig omdat de ammoniakemissiecijfers per dierplaats ook rekening houden met deze functionele leegstand. Vervolgens zijn de vergunde veebezettingen op basis van de vergelijking tussen de vergunde situatie en de gegevens van CBS Statline gecorrigeerd. De rekenkundige uitgangspunten voor de feitelijke situatie zijn opgenomen in bijlage 1.

Realistische scenario

Naast de huidige situatie en het alternatief 'Voornemen' scenario maximale mogelijkheden is een realistisch scenario doorgerekend. Dit scenario gaat uit van de verwachte ontwikkeling van de landbouw. De ontwikkeling van de landbouw is gebaseerd op basis van de volgende informatie:

- Informatie op de websites van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS Statline) en het Plan bureau voor de leefomgeving (PBL);
- PBL Rapport 'Welvaart en omgeving: een scenariostudie voor Nederland in 2040' (Janssen L.H.J.M. V.R. Okker en J. Schuur, PBL 2006;

In bijlage 1 zijn de rekenkundige uitgangspunten voor het realistische scenario weergegeven.

Alternatief 'Voornemen' scenario maximale mogelijkheden

In dit scenario is de ruimte die het voornemen mogelijk maakt maximaal ingevuld. Het toekomstig bouwblok is hierbij als uitgangspunt gehanteerd. Voor grondgebonden bedrijven houdt dit in dat het bouwblok een maximale omvang van 2 ha kan omvatten. Bouwblokken van de intensieve bedrijven zijn 'bevroren'. Op basis van de verbeelding behorende bij het voorontwerpbestemmingsplan is van deze bouwblokken de maximale oppervlakte bepaald. Vervolgens is op basis van het rapport van de Commissie Van Doorn bepaald hoeveel dieren er op het betreffende bouwblok kunnen worden gehuisvest en is de bijbehorende emissie van ammoniak uitgerekend. De rekenkundige uitgangspunten voor het alternatief 'Voornemen' scenario maximale mogelijkheden zijn opgenomen in bijlage 1.

Resultaten

De rekenresultaten zijn voor de Natura 2000- alsmede Wav-gebieden gevisualiseerd op de volgende kaarten:

- Huidige feitelijke situatie;
- Verschilkaart Voornemen, realistische scenario versus huidige situatie;
- Verschilkaart Voornemen, maximale scenario versus huidige situatie;
- Voornemen, maximale scenario versus realistische scenario;
- Maximale scenario.

De kaarten zijn opgenomen in bijlage 2. Hieronder worden de rekenresultaten met behulp van de kaarten toegelicht.

Natura 2000: Huidige feitelijke situatie (bijlage 2)

Uit deze kaart kan worden afgeleid dat voor een groot deel van het gebied Krammer Volkerak (binnen de gemeentegrens) de depositie in de klasse 5 tot 10 mol N per hectare per jaar is gelegen. In het noordoostelijke en noordwestelijke deel van het gebied komen deelgebieden voor waar de depositie zich in de klasse 10 tot 25 mol N per hectare bevindt. De depositie in het Markiezaat en de Brabantse wal bevindt zich in de klasse 2 tot 10 mol N per ha per jaar.

Natura 2000: Voornemen, realistische scenario versus huidige situatie (bijlage 2)

Uit deze kaart blijkt dat bij realistische invulling van het voornemen voor grote delen van Krammer Volkerak een toename van de depositie is te verwachten. De toename is grotendeels in de klasse 2 tot 5 mol N per hectare per jaar gelegen. Ten oosten en ten westen van uitmonding van de Steenbergse Vliet is de toename in de klasse 10 tot 25 mol gelegen. Op een enkel punt is de depositie hoger (klasse 25 tot 50 mol N per hectare per jaar). Deze lokaal verhoogde toename ten opzichte van de huidige situatie wordt met name veroorzaakt door de omschakeling van de akkerbouwbedrijven gelegen aan de Heense Molenweg 33 en Veerdijk 11. Daarnaast zullen een aantal melkrundveehouderijen (op relatief grotere afstand) gaan groeien.

Natura 2000: Voornemen, maximale scenario versus huidige situatie (bijlage 2)

In dit scenario zal de depositie in de gebieden Krammer Volkerak, Markiezaat en Brabantse wal aanzienlijk toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Uit de kaart valt af te leiden dat de toename in het Krammer Volkerak het grootst is (klasse 50 tot 250 mol N per hectare per jaar). In het Steenbergse deel van het gebied is zeer lokaal de toename meer dan 250 mol N per hectare per jaar. Het betreft met name het gebied ten noordwesten van Dinteloord. Deze toename van de depositie is het gevolg van de groei van een op zeer korte afstand van het gebied gelegen inrichting¹.

Ook in het noord westelijk deel van Krammer Volkerak (ten oosten en westen van de uitmonding van de Steenbergse Vliet) treden zeer lokaal toenames van de depositie op van meer dan 250 mol N per hectare per jaar. Deze worden veroorzaakt door de fictieve groei van het intensieve bedrijf gelegen aan de Heensedijk 14 (volledige en optimale benutting van het bouwblok) en de fictieve omschakeling van onder andere de akkerbouwbedrijven gelegen aan de Heense Molenweg 33 en Veerdijk 11².

Natura 2000: Voornemen, maximale scenario versus realistische scenario (bijlage 2)

Deze kaart geeft aan dat het maximale scenario in alle gebieden zal leiden tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van het realistische scenario. De toename wordt met name veroorzaakt door:

- het gegeven dat in het maximale scenario melkrundveehouderijen zullen groeien tot de omvang van 2 hectare bouwblok, terwijl in het realistische scenario het aantal melkrundveehouderijen afneemt en de groei van de melkrundveehouderij relatief beperkt is;
- het gegeven dat in het maximale scenario alle akkerbouwbedrijven zullen omschakelen naar melkrundveehouderij (en zullen gaan groeien tot de omvang van 2 hectare bouwblok), terwijl in het realistische scenario maar een beperkt aantal akkerbouwbedrijven gaat omschakelen.

¹ Noot:

De lokale verhoging wordt met name veroorzaakt door het 'maximaliseren' van het grondgebonden bedrijf aan de Schenkeldijk 7 te Dinteloord. Dit bedrijf is op zeer korte afstand van het Krammer Volkerak gelegen. Indien dit bedrijf de veebezetting willen uitbreiden zal hier in beginsel een vergunning ingevolge de Nb-wet 1998 voor nodig zijn. Op voorhand kan niet gesteld worden dat de provincie de betreffende Nb-wet-vergunning zondermeer kan verlenen.

² Noot:

Ook hier geldt dat indien deze bedrijven willen groeien danwel omschakelen hier in beginsel een vergunning ingevolge de Nb-wet 1998 voor nodig is. Op voorhand kan niet gesteld worden dat de provincie de betreffende Nb-wet-vergunning zondermeer kan verlenen.

Wav-gebieden: huidige feitelijke situatie (bijlage 2)

Uit de kaart valt af te leiden dat in het Wav-gebied ten zuidwesten van Steenberg de depositie grotendeels in de klasse 10 tot 25 mol N depositie per hectare per jaar is gelegen. De bedrijven gelegen aan het Oudlandsdijkje 8 en het Waterhoefje 5 zullen een aanzienlijk deel van de depositie veroorzaken.

In het gebied ten zuidoosten van Steenberg is de depositie van stikstof hoger (grotendeels gelegen in de klasse 25 tot 50 mol N per hectare per jaar). In het iets zuidelijker gelegen deelgebiedje is depositie in de klasse 50 tot 100 mol N en zeer lokaal in de klasse 100 en 200 mol N per hectare per jaar gelegen. De laatstgenoemde verhogingen zullen met name worden veroorzaakt door de bedrijven welke ten zuiden en westen van de gebieden zijn gelegen (bedrijven aan de Krabbenweg, Visvlietseweg, Boswijkdreef en Moerstraatseweg).

De depositie in de gebieden ten zuiden van de gemeentegrens is gelegen in de klasse 5 tot 25 mol N per hectare per jaar. Deze zal met name worden veroorzaakt door de 'clustering' van bedrijven in het zuidelijke deel van de gemeente.

Wav-gebieden: Voornemen, realistisch scenario versus huidige feitelijke situatie (bijlage 2)

Uit de kaart valt af te leiden dat de ten opzichte van de huidige feitelijke situatie in alle gebieden sprake is van een toename van de depositie. In het Wav-gebied ten zuidwesten van Steenberg is de toename van de depositie grotendeels in de klasse 5 tot 10 mol N depositie per hectare per jaar gelegen. De toename wordt met name veroorzaakt door de fictieve groei van de melkrundveehouderijen in de nabijheid van het gebied.

In het gebied ten zuidoosten van Steenberg is de toename depositie van stikstof hoger (grotendeels gelegen in de klasse 5 tot 10 mol N per hectare per jaar). In het iets zuidelijker gelegen deelgebiedje is de toename van de depositie in de klasse 10 tot 25 mol N per hectare per jaar gelegen. De toenames van de depositie zullen met name worden veroorzaakt door de bedrijven welke ten zuiden en westen van het gebied zijn gelegen (bedrijven aan de Krabbenweg, Visvlietseweg, Boswijkdreef en Moerstraatseweg).

Wav-gebieden: Voornemen, maximum versus huidige situatie (bijlage 2)

Het maximale scenario heeft tot gevolg dat de depositie ten opzichte van de huidige feitelijke situatie in alle gebieden aanzienlijk toeneemt. De inrichtingen in de directe nabijheid van de gebieden zullen de grootste relatieve bijdrage hebben.

Wav-gebieden: Voornemen, maximale scenario versus realistische scenario (bijlage 2)

Deze kaart geeft aan dat het maximale scenario in alle gebieden zal leiden tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van het realistische scenario. De toename wordt met name veroorzaakt door:

- het gegeven dat in het maximale scenario melkrundveehouderijen zullen groeien tot de omvang van 2 hectare bouwblok, terwijl in het realistische scenario het aantal melkrundveehouderijen afneemt en de groei van de melkrundveehouderij relatief beperkt is;
- het gegeven dat in het maximale scenario alle akkerbouwbedrijven zullen omschakelen naar melkrundveehouderij (en zullen gaan groeien tot de omvang van 2 hectare bouwblok), terwijl in het realistische scenario maar een beperkt aantal akkerbouwbedrijven gaat omschakelen.

memonummer:
betreft:

Conclusie

De uitgevoerde stikstofdepositieberekeningen geven aan dat bij invulling van het voornemen (maximale scenario) er sprake is van een aanzienlijke toename van de depositie ten opzichte van de huidige situatie (zowel ter hoogte van de Natura 2000 gebieden alsmede de Wav-gebieden). Ter hoogte van het Krammer Volkerak treden zeer lokaal verhogingen op van meer dan 250 mol N per hectare per jaar. Deze worden met name veroorzaakt door de groei van één grondgebonden bedrijf (nabij Dinteloord), enkele omschakelingen van akkerbouwbedrijven en de fictieve groei van een intensief bedrijf (nabij de uitmonding van de Steenbergsche Vliet).

Het realistische scenario geeft aan dat er ten opzichte van de feitelijke situatie in zowel de Natura 2000 gebieden alsmede de Wav-gebieden sprake zal zijn van een beperkte toename van de depositie. Nabij de uitmonding van de Steenbergsche Vliet wordt de toename grotendeels veroorzaakt door de omschakeling van twee akkerbouwbedrijven. Of juist deze twee bedrijven zullen omschakelen van akkerbouw naar melkrundveehouderij is maar zeer de vraag.

Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.
Deventer, juli 2012

Bijlage 1

Uitgangspunten rekenmodel

Voor het uitvoeren van de berekening is gebruik gemaakt van OPS-pro versie 4.3. Alle agrarische bedrijven binnen de gekozen grids, zijn opgenomen in de bronbestanden. Voor de berekeningen zijn algemeen geaccepteerde defaultwaarden voor de parameters: veebezetting, schoorsteenhoogte (ST-hoogte), gemiddelde gebouwhoogte (gem GH), schoorsteenbinnendiameter (ST bindiam), uittreesnelheid (ST-uittree) ingevoerd.

Invoergegevens OPS-Pro

Gemiddelde gebouwhoogte: 6 meter

Emissiepunthoogte natuurlijke ventilatie: 1,5 meter (grondgebonden bedrijven)

Emissiepunthoogte mechanische ventilatie: 5 meter (intensieve bedrijven)

Luchtsnelheid: natuurlijke ventilatie: 0,4 meter per seconde (grondgebonden bedrijven)

Luchtsnelheid: mechanische ventilatie 4,0 meter per seconde (intensieve bedrijven).

Diameter uitstroomopening: 0,5 meter

Uitgangspunten feitelijke situatie

Het vergunningenbestand van de gemeente Steenbergen (Web bvb 2011) vormt het uitgangspunt van de berekeningen. Dit bestand kan echter niet zomaar worden gebruikt als zijnde de feitelijke of huidige situatie. Zodoende is de feitelijke situatie benaderd op basis van een vergelijking tussen gegevens van CBS en Web-bvb. In onderstaande tabel is de vergelijking en correctiefactor weergegeven.

Diergroep	CBS 2011 Steenbergen	CBS inclusief functionele leegstand 10%	Web BvB 2011	Correctiepercentage (Cbs +10%) (reductie t.o.v. Web-bvb in procenten)
Melk- en kalfkoeien (>= 2 jaar)	2216	2438	4218	42,2
Jongvee voor de melkveehouderij	2156	2372	2171	-9,2
Vlees- en weidevee, totaal	812	893	1458	38,7
Schapen	3293	3622	3095	-17,0
Geiten, totaal	19	21	104	79,9
Paarden en pony's, totaal	279	307	585	47,5
Varkens, totaal	15666	17233	37547	54,1
Kippen, totaal	230493	253542	394116	35,7
Leghennen	116923	128615	279805	54,0
Vleeskuikens	65150	71665	114311	37,3

Tabel 1: vergelijk geïnventariseerde dieren met CBS 2011 inclusief 10% functionele leegstand

Uit de vergelijking (zie tabel 1) blijkt dat bij alle diergroepen belangrijke verschillen optreden. In de situatie dat er sprake is van een negatief reductiepercentage (een negatief reductiepercentage is feitelijk een procentuele stijging van het aantal dieren ten opzichte van het vergunde aantal dieren) zijn er naar verwachting in werkelijkheid meer dieren dan er conform de vergunning zou zijn toegestaan. Ook is het mogelijk dat een deel van dieren in werkelijkheid wel aanwezig is echter niet is weergegeven op de melding en of vergunning. Vervolgens is de feitelijke emissie per inrichting bepaald op basis van de reductiepercentages die zijn gekoppeld aan de verschillende diercategorieën.

Uitgangspunten 'Voornemen' maximum scenario:

Het theoretische maximum wordt als uitgangspunt gehanteerd. Hierbij wordt op onderstaande werkwijze invulling gegeven aan de maximale ontwikkelingsruimte die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt (De ruimtelijke mogelijkheden vormen hiervoor het kader). Bouwblokken van de grondgebonden bedrijven 'groeien' naar 2 ha. Bouwblokken van de intensieve bedrijven zijn 'bevroren'. Van deze bouwblokken is de maximale oppervlakte bepaald. Vervolgens is op basis van de beschikbare oppervlakte de maximale emissie bepaald. Hierbij is rekening gehouden met

de AMvB-huisvesting (BBT) en de beleidslijn Ippc omgevingstoetsing Ammoniak en Veehouderij (BBT+ / BBT++).
hieronder zijn de uitgangspunten nader uitgewerkt:

Grondgebonden bedrijven melkveebedrijven

Conform bladzijde 9 van het rapport van Commissie van Doorn (Rapport: Al het vlees duurzaam, de doorbraak naar een gezonde, veilige en gewaardeerde veehouderij in 2020) kunnen op 1,5 ha 250 melkkoeien worden gehouden exclusief vrouwelijk jongvee tot 2 jaar. Op basis van het rapport van de IGO adviescommissie Landbouw en milieu (Verordening Ruimte en Grondgebonden Melkrundveehouderij 2 mei 2011) kunnen op 1,5 ha 200 melkkoeien en 140 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar worden gehouden. Op basis van deze rapporten is er voor gekozen dat op 2 ha maximaal een veebezetting worden gehouden van 250 melkkoeien en 175 stuks vrouwelijk jongvee. Voor de melkrundveehouderij gaan wij voor alle melkrundveehouderijen uit van standaard ligboxenstallen (overige huisvesting), echter zonder beweiding.

Intensieve bedrijven (Varkens / pluimvee / geiten / vleeskalveren)

Voor deze dieren wordt de rapportage 'Al het vlees duurzaam', (De doorbraak naar een gezonde, veilige en gewaardeerde veehouderij in 2020) van Commissie Van Doorn als uitgangspunt gehanteerd. Bij gemengde bedrijven is het uitgangspunt gehanteerd dat het bedrijf groeit met de hoofdtak.

Schapenhouderijen

Indien je uitgaat van het gegeven dat 60% van een bouwblok beschikbaar is voor bruto staloppervlak resulteert dit bij een bouwblok van 1,5 ha in een bruto oppervlak van 9.000 vierkante meter. Van dit oppervlak kan netto 90% worden gebruikt voor het huisvesten van schapen, zijnde 8.100 vierkante meter. Uitgaande van 1,85 vierkante meter per dier inclusief lammeren (skal-richtlijnen) resulteert dit in 4.378 schapen op bruto 1,5 ha bouwblok.

Grondgebonden bedrijven paardenhouderijen

Paardenhouderijen schakelen in dit scenario om naar een melkrundveehouderij met een omvang van 2 ha.

Grondgebonden bedrijven (gemengde bedrijven)

Bij grondgebonden gemengde bedrijven (hoofdzak melkrundveehouderij) met een (intensieve) neventak groeit de hoofdtak naar een omvang van 2 ha.

Grondgebonden bedrijven (akkerbouwbedrijven)

Deze bedrijven schakelen om naar elk 2 ha met melkrundvee

Glastuinbouw Westland

De glastuinbouwbedrijven in het 'Westland' krijgen geen uitbreidingsmogelijkheden. Het model gaat er vanuit dat deze bedrijven in de achtergrondbelasting zijn opgenomen.

Solitair gelegen glastuinbouwbedrijven.

Er zijn 2 solitaire glastuinbouwbedrijven. In het model schakelen deze om naar melkrundveehouderij.

Uitgangspunten realistisch alternatief:

De landelijke trend ten aanzien van de ontwikkeling van de landbouw kan worden afgeleid uit het rapport van PBL 2006 (Welvaart en leefomgeving). De landelijke trend houdt globaal in dat de melkrundveehouderij zal groeien als gevolg van ondermeer de afschaffing van de melkquotering (25% groei welke later is bijgesteld naar een groei van 16%). De intensieve veehouderij zal daarentegen licht krimpen (5%).

Aantal bedrijven in Steenbergen

In de periode 2001 tot en met 2011 is het totale aantal landbouwbedrijven in Steenbergen afgenomen van 329 naar 255.

Aantallen dieren

- In de periode 2001 tot en met 2011 stijgt het aantal melkkoeien in Steenbergen van 1.593 naar 2.007 (stijging van 26%)
- In dezelfde periode stijgt het aantal melkkoeien in de regio Noordwesthoek 3.248 naar 3.985 (stijging van 22,7%)
- In dezelfde periode daalt het aantal melkkoeien in Noord Brabant van 230.470 naar 211.152 (afname van 8,3%)

Landelijk wordt een groei van 16% verwacht

Het aantal bedrijven :

- Steenbergen in de periode 2001 tot en met 2011 van 25 naar 27 bedrijven (stijging van 8%)
- Noordwesthoek van 56 naar 53 bedrijven (daling van 5,3%)
- Noord Brabant van 3.867 naar 2.666 (daling van 31%)

Conclusie

Voor wat betreft het aantal melkkoeien zijn de gegevens van geheel Brabant niet vergelijkbaar met de gegevens voor gemeente Steenbergen. Er zal in gemeente Steenbergen een groei van de melkveestapel zijn. Een voorzichtige schatting is dan 10% groei, een wat ruimere schatting komt uit op 15 tot 20% gezien de landelijk verwachte groei van 16%. Landelijk verwacht men een daling van het aantal bedrijven. Dit is in lijn met de cijfers voor Noord Brabant en regio Noordwesthoek echter niet met de historische cijfers voor gemeente Steenbergen.

Uitgangspunt: Het aantal melkveebedrijven daalt met (5%). Ten aanzien van de groei wordt aangesloten bij het landelijke gemiddelde van 16%.

CBS/Stateline Varkens

Aantallen dieren

- In de periode 2001 tot en met 2011 stijgt het aantal varkens in gemeente Steenbergen van 7.105 naar 14.740 (stijging van 207%)
- In dezelfde periode stijgt het aantal varkens in de Regio Noordwesthoek 19.866 naar 43.660 (stijging van 219%)
- In dezelfde periode daalt het aantal varkens in Noord Brabant van 5.743.803 naar 5.716.281 (krimp van 0,5%)

Het aantal bedrijven :

- Steenbergen in de periode 2001 tot en met 2011 van 7 naar 6 bedrijven (daling van 14%)
- Noordwesthoek van 19 naar 14 bedrijven (daling van 26%)
- Noord Brabant van 3.844 naar 2.176 bedrijven (daling van 43%)

Conclusie:

De stijging van het aantal varkens in Steenbergen is een vertekening. In de periode na 2007 is een structurele daling van het aantal varkens waar te nemen (van +/- 25.000 naar 14.000; globaal 14% daling). Verder is duidelijk dat het aantal bedrijven is gedaald. Landelijk verwacht men dat het aantal varkensbedrijven nog verder zal dalen.

Uitgangspunt: Het aantal vleesvarkensbedrijven zal met 20% afnemen. De vrijkomende emissie wordt niet herverdeeld aangezien het aantal varkens naar verwachting zal dalen en het voorontwerp bestemmingsplan groei van intensieve veehouderij niet mogelijk maakt.

CBS/Stateline Pluimvee

Aantallen dieren

- In de periode 2001 tot en met 2011 daalt het aantal stuks pluimvee in Steenbergen van 334.085 naar 211.012 (daling van 36,8 %)
- In dezelfde periode daalt het aantal pluimvee in de regio Noordwesthoek 833.917 naar 585.033 (daling van 30%)

- In dezelfde periode daalt het aantal pluimvee in Noord Brabant van 27.494.666 naar 26.531.857 (daling van 3,5%)

Het aantal bedrijven :

- Steenbergen in de periode 2001 tot en met 2011 van 11 naar 8 bedrijven (daling van 27%)
- Noordwesthoek van 24 naar 17 bedrijven (daling van 29%)
- Noord Brabant van 780 naar 508 bedrijven (daling van 35%)

Conclusie:

In de regio Noordwesthoek is de daling van het aantal dieren en bedrijven procentueel vergelijkbaar met de daling in gemeente Steenbergen.

Uitgangspunt: Het aantal pluimveebedrijven zal met 20% afnemen. De emissie wordt niet herverdeeld aangezien het aantal stuks pluimvee naar verwachting zal dalen en het voorontwerp bestemmingsplan groei van intensieve veehouderij niet toetstaat.

Akkerbouw

Het aantal akkerbouwbedrijven :

- Steenbergen in de periode 2001 tot en met 2011 van 268 naar 168 bedrijven (daling van 37%)
- Regionaal in de periode 2001 tot en met 2011 van 514 naar 360 bedrijven (daling van 30%)
- Noord Brabant in de periode 2001 tot en met 2011 van 8.169 naar 4.508 bedrijven (daling van 45%)

De oppervlakte:

- Steenbergen in de periode 2001 tot en met 2011 van 9.170 naar 8.097 hectare (daling van 12%)
- Regionaal in de periode 2001 tot en met 2011 van 17.244 naar 15.330 hectare (daling van 11%)
- Noord Brabant in de periode 2001 tot en met 2011 van 91.953 naar 68.261 hectare (daling van 25%)

Conclusie

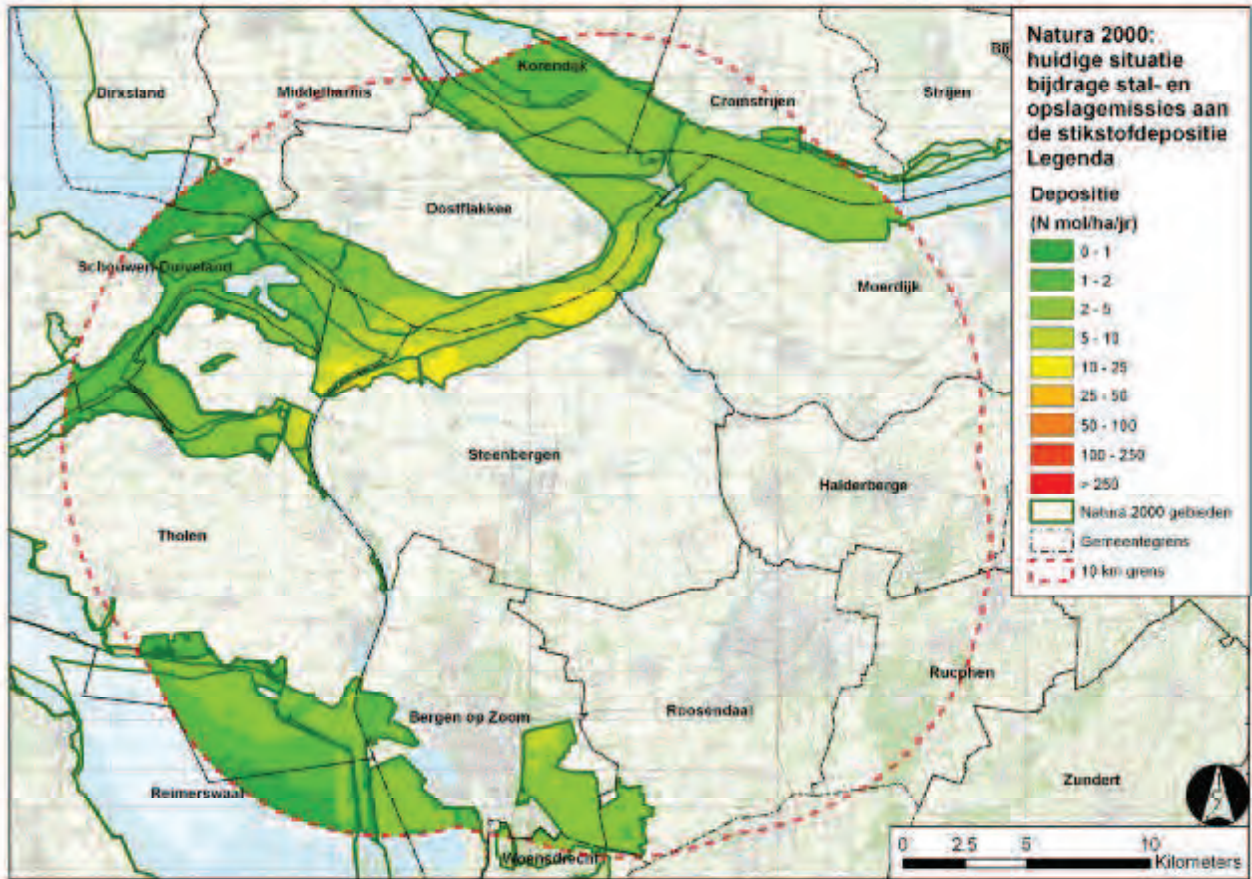
Het aantal bedrijven neemt regionaal versus gemeente vergelijkbaar af. Het areaal neemt regionaal versus gemeente vergelijkbaar. Provinciaal is daling groter.

Uitgangspunt:

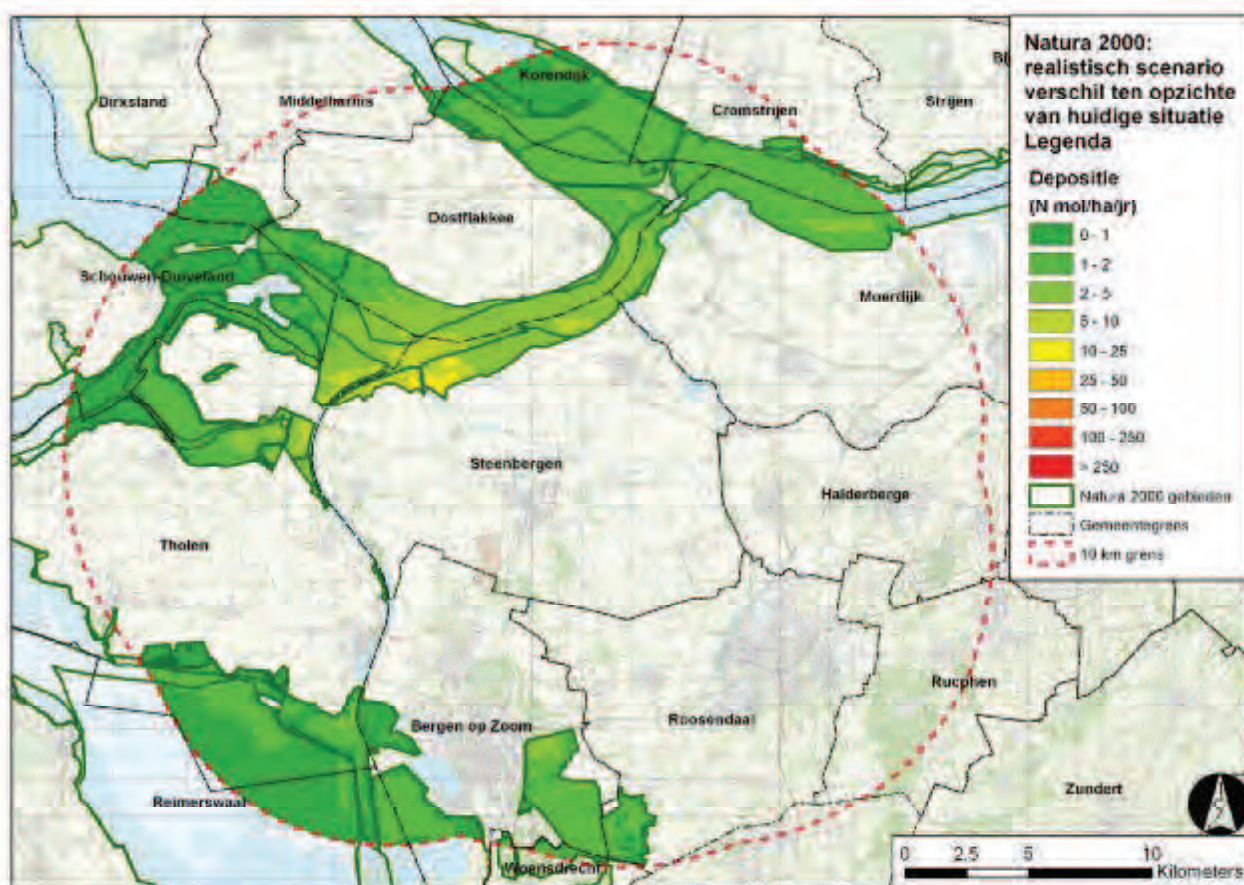
Het aantal bedrijven daalt met 25%. (ad random bepalen). Van de 75% resterende bedrijven zal vervolgens 5% omschakelen naar grondgebonden veehouderij (ad random).

memonummer:
betreft:

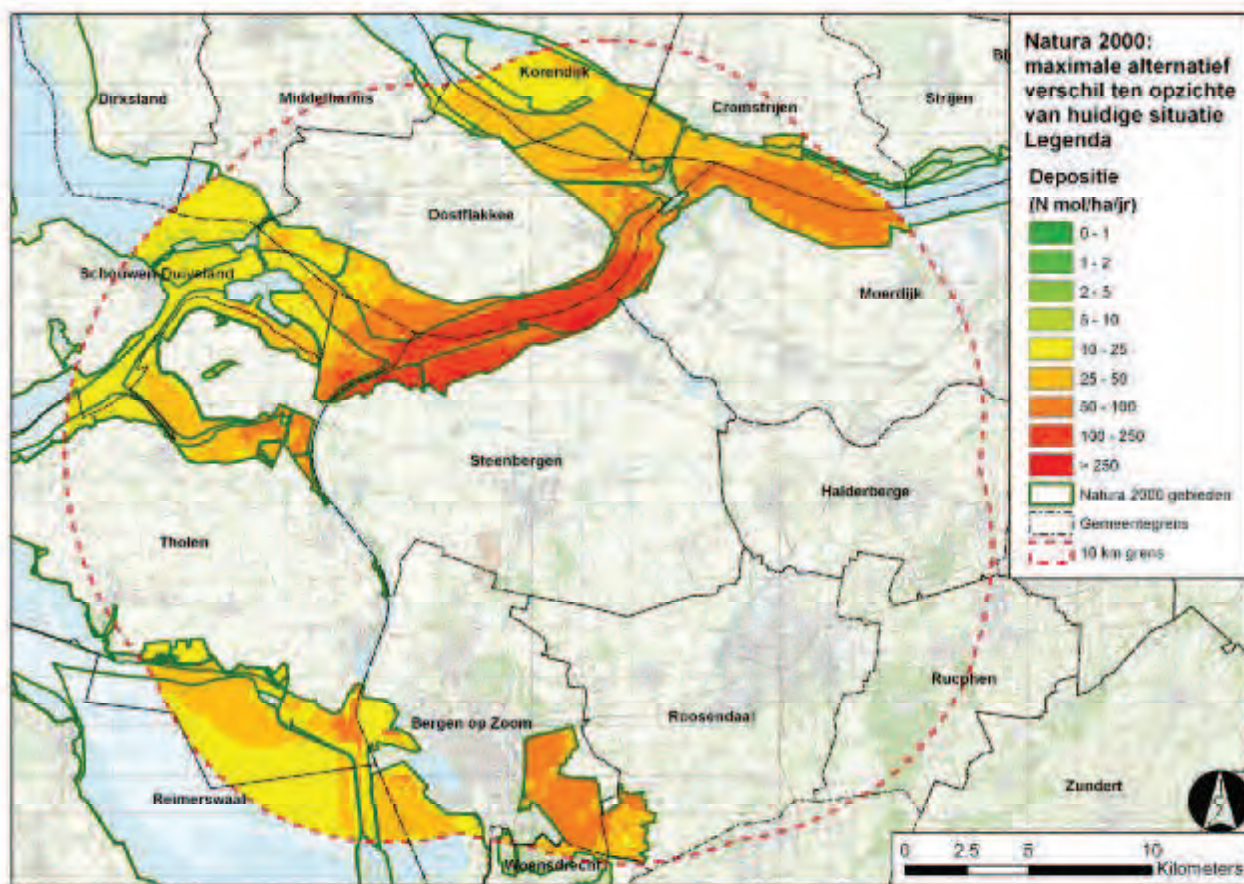
Bijlage 2

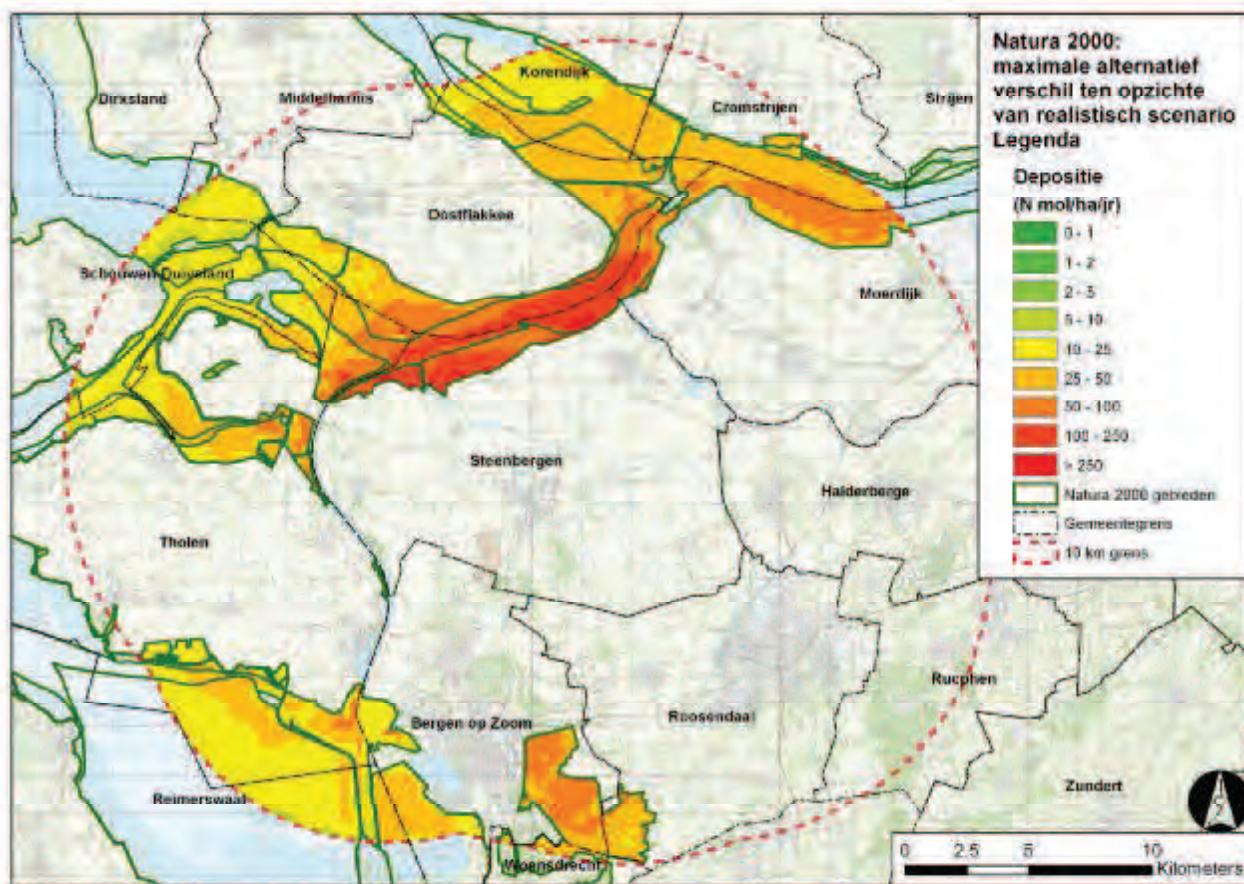
memonummer:
betreft:

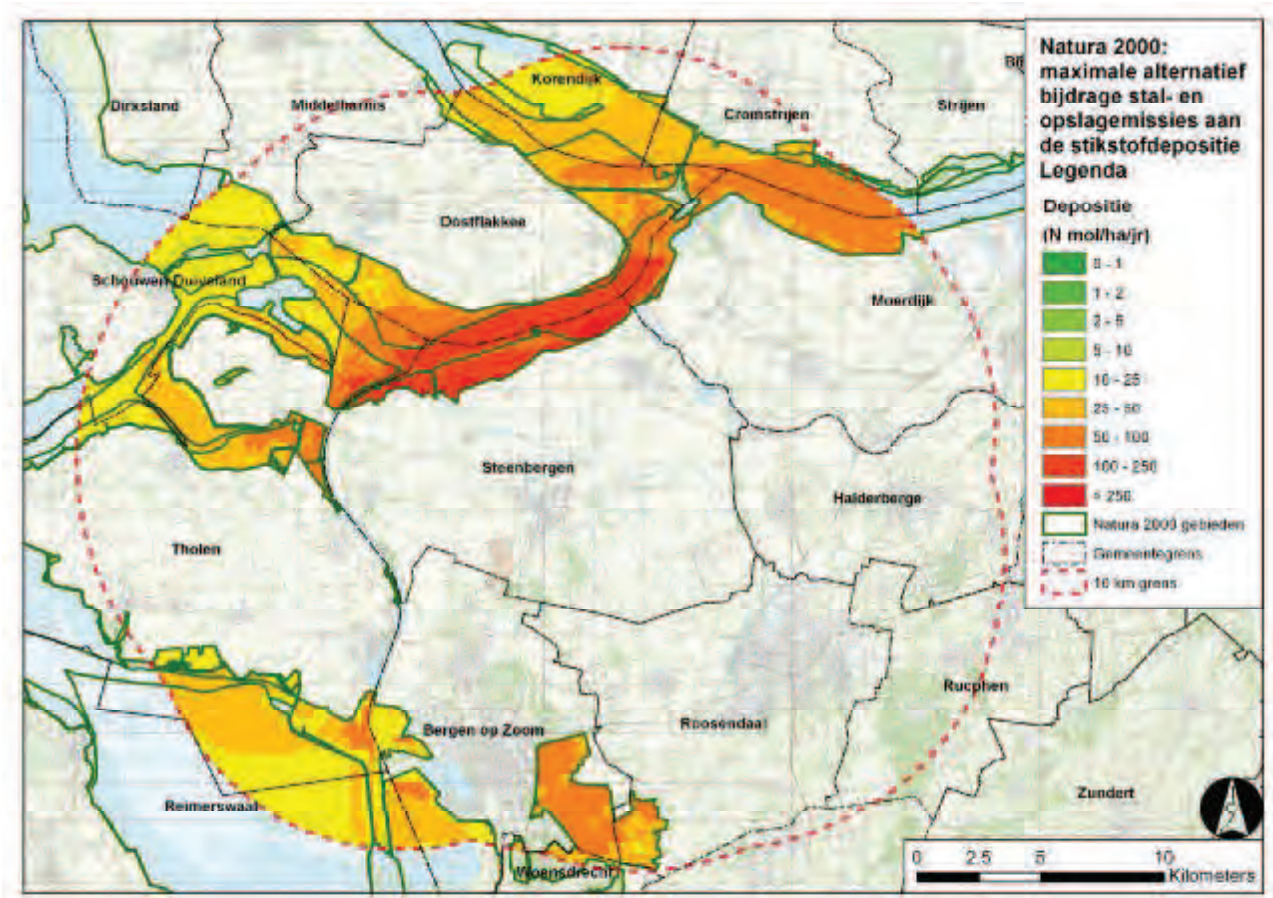
memonummer:
betreft:

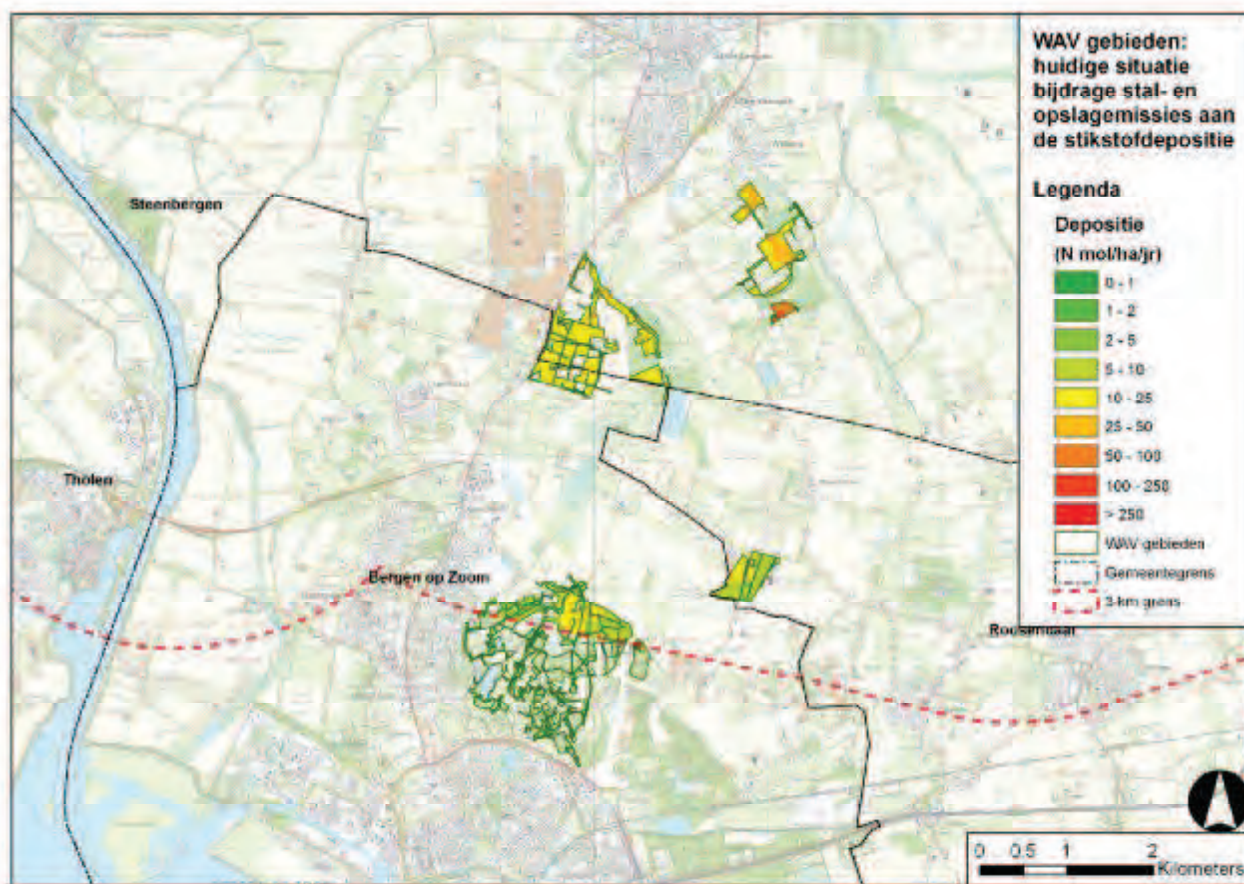
memonummer:
betreft:

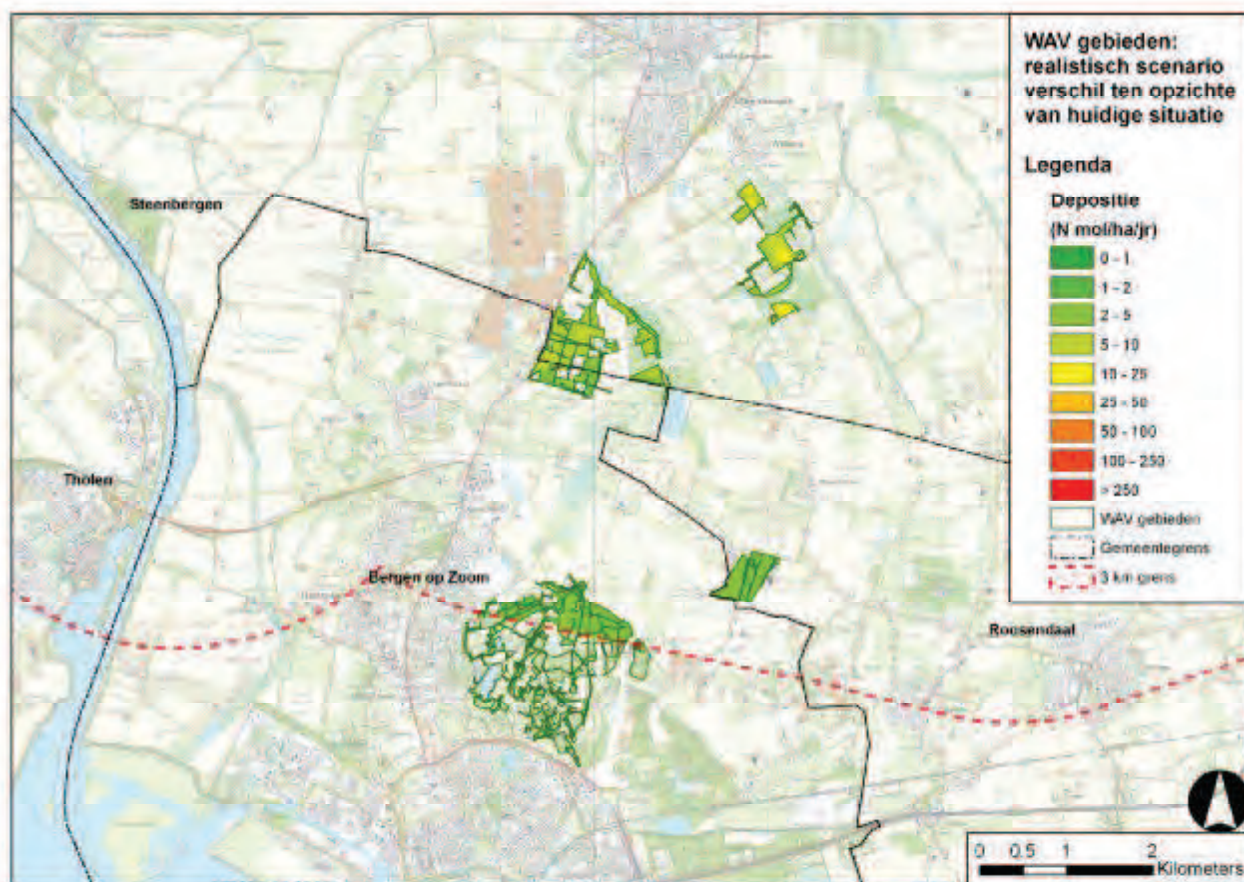

memonummer:
betreft:

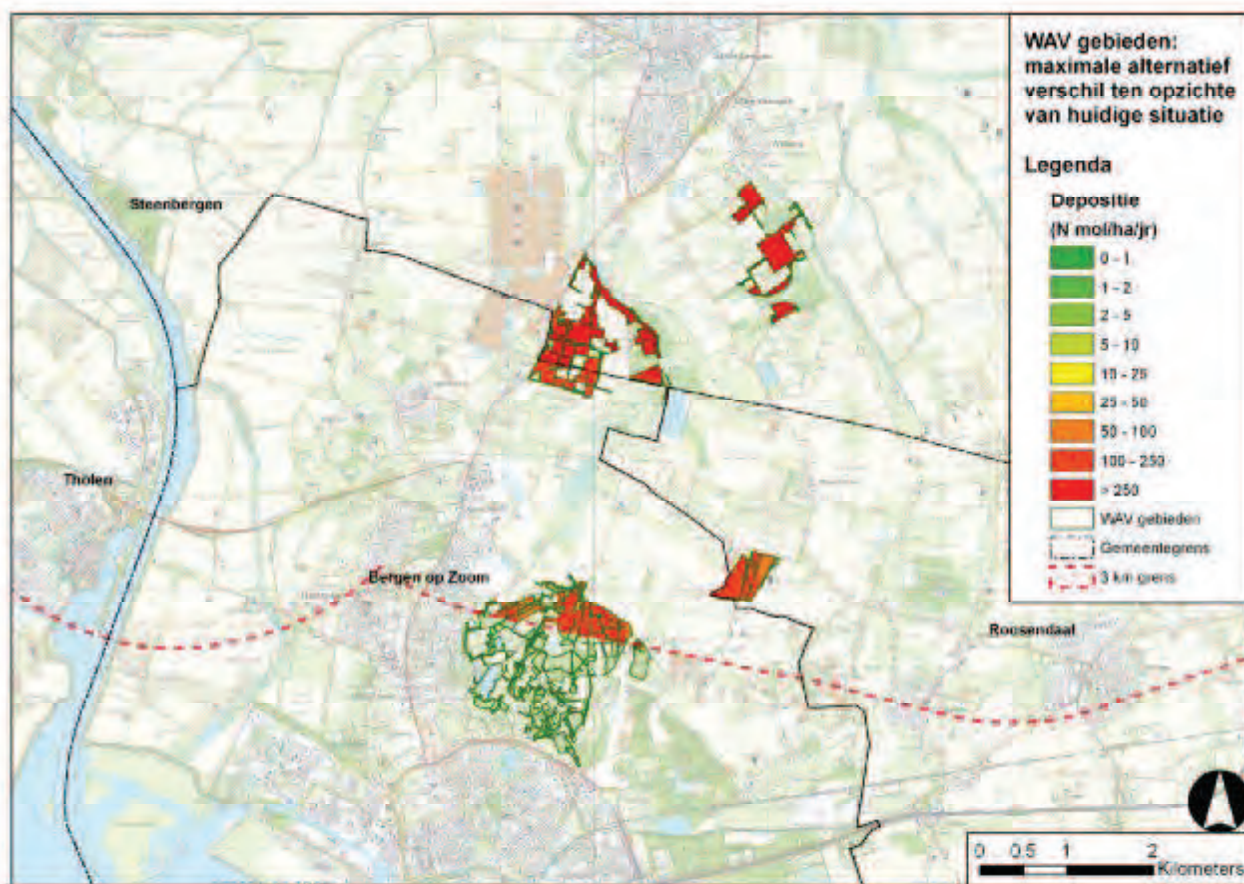

memonummer:
betreft:

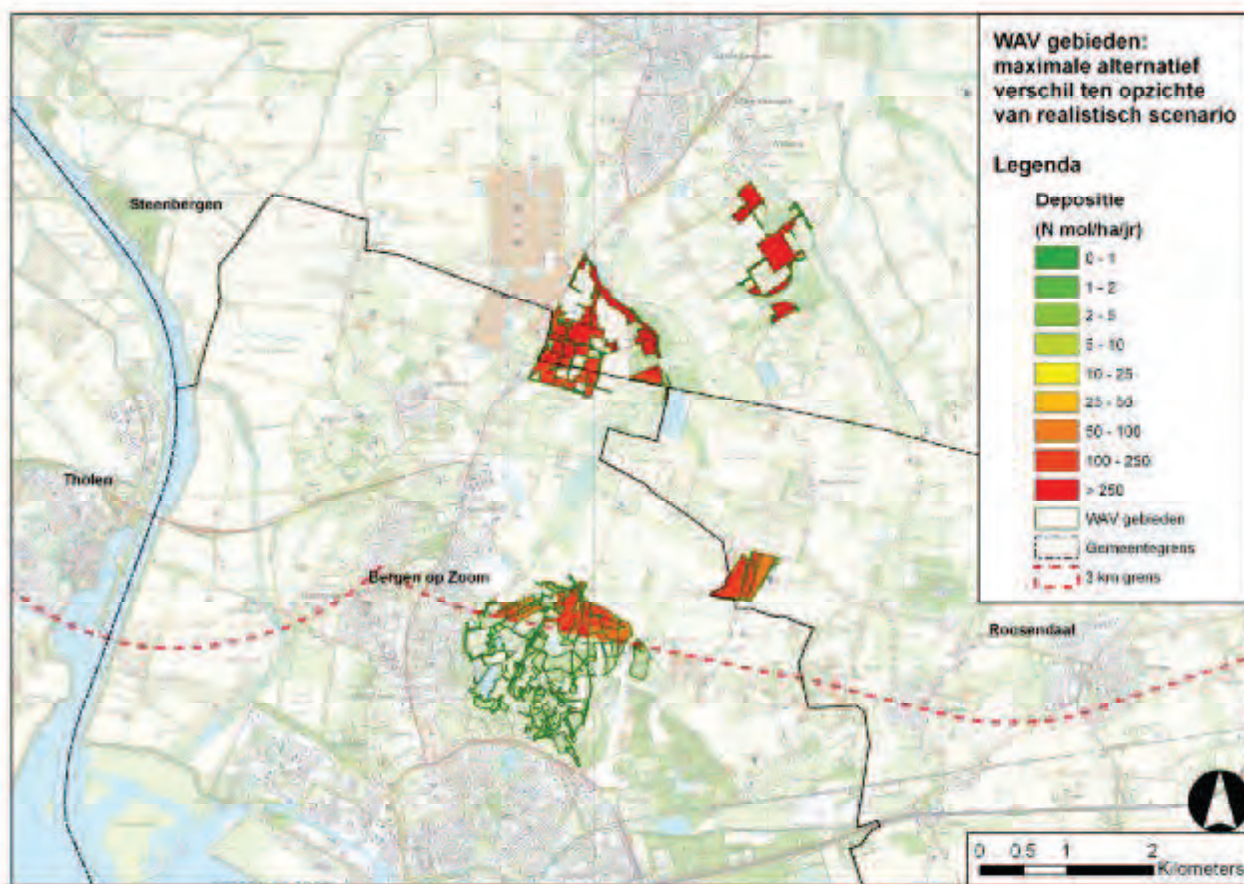

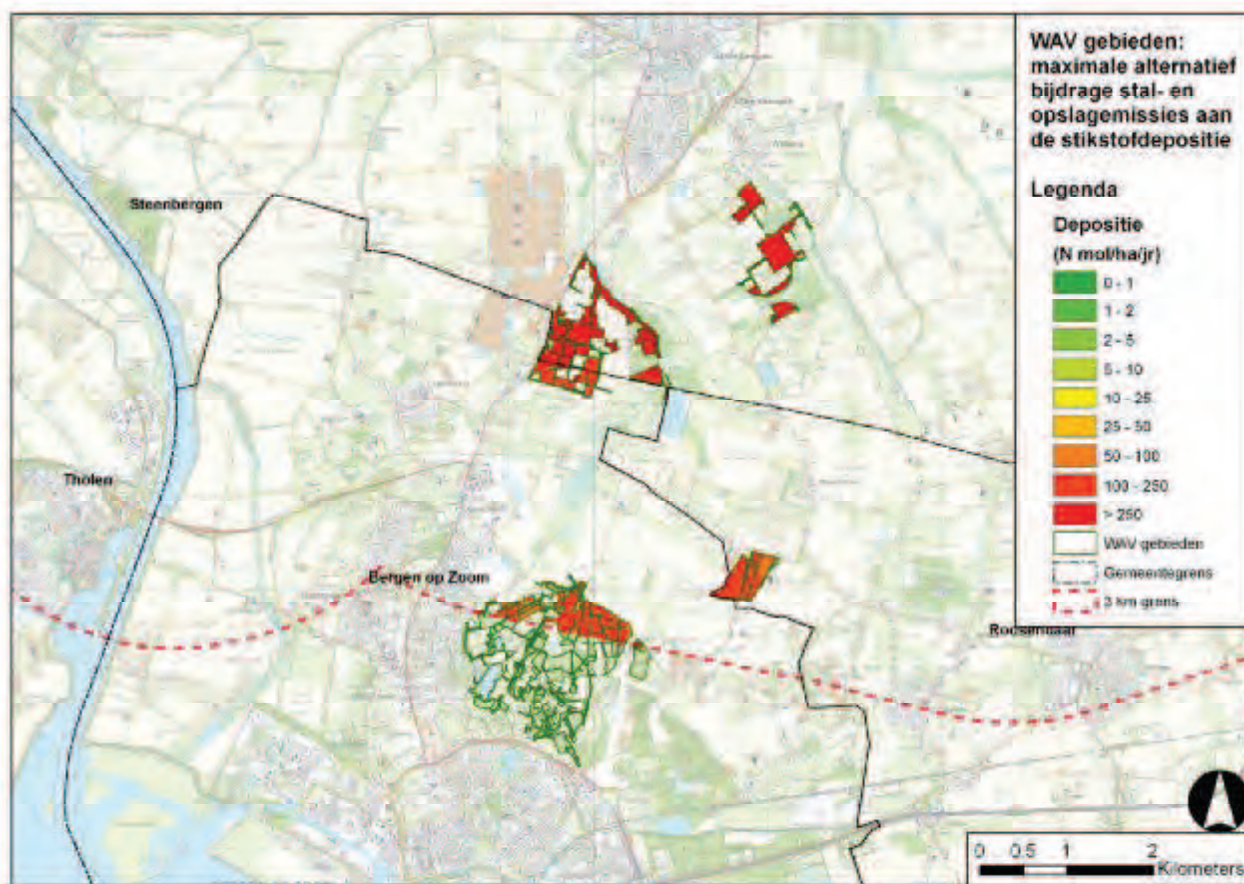
memonummer:
betreft:

memonummer:
betreft:

memonummer:
betreft:

Voortoets Bestemmingsplan Buitengebied Gemeente Steenbergen

Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998

projectnr. 245274
revisie 2
26 juni 2012

auteurs

ir. L.J.G. Koks
drs. J. van Belle

Opdrachtgever

Gemeente Steenbergen

datum vrijgave

26 juni 2012

beschrijving revisie 2

definitief

goedkeuring

R. van den Heerik

vrijgave

ir. H.A.M. van de Wetering

Inhoud	blz.
1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Vraagstelling van de voortoets.....	4
1.3 Afbakening en aanpak voortoets.....	5
1.4 Basisinformatie Natura 2000-gebieden.....	6
1.5 Leeswijzer	7
2 Het voorgenomen Bestemmingsplan Buitengebied	8
2.1 Uitgangspunten voor het voorgenomen bestemmingsplan.....	8
3 Werkstap 1, Natura2000-gebied Krammer-Volkerak	11
3.1 Kenmerken	11
3.1.1 Begrenzing	11
3.1.2 Globale beschrijving	11
3.1.3 Doelstellingen	12
3.2 Effecten van ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw	1
3.2.1 Potentiële effectrelaties	1
3.2.2 Effecten i.v.m. verzuring en vermesting	1
3.3 Effecten van ontwikkelingsmogelijkheden van de recreatie	5
3.4 Effecten van overige ontwikkelingsmogelijkheden	5
3.5 Conclusie	5
4 Werkstap 1, overige Natura 2000 gebieden	6
4.1 De Deltagebieden Grevelingenmeer, Haringvliet, Hollands Diep, Zoommeer en Markiezaat	6
4.2 Brabantse Wal	8
5 Conclusie Werkstap 1.....	10
6 Werkstap 2: nadere verkenning ammoniakdepositie Krammer-Volkerak en Grevelingenmeer	11
6.1 Ammoniakdepositie Krammer - Volkerak	11
6.2 Ammoniakdepositie Grevelingenmeer	14
7 Slotconclusie	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Steenbergen ontwikkelt twee bestemmingsplannen voor het buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft betrekking op het buitengebied ten noorden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen omvat het buitengebied ten zuiden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Voor het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft de gemeenteraad op 20 december 2007 een nota van uitgangspunten vastgesteld. Deze nota van uitgangspunten is de basis geweest voor het in januari 2011 in procedure gebrachte voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland. Voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen heeft de gemeenteraad op 29 september 2011 een nota van uitgangspunten vastgesteld.¹

Op onderstaande kaart is het plangebied van beide plannen samen weergegeven. Steenbergen en de andere kernen vallen buiten het plangebied. Ook het terrein voor het AFC Nieuw Prinsenland valt buiten het plangebied. Voor dit gebied is een provinciaal inpassingsplan ontwikkeld en vastgesteld.

Figuur 1.1: Plangebied

Omdat in en nabij het plangebied een aantal Natura 2000-gebieden liggen, dient de vraag zich aan of het voorgenomen bestemmingsplan negatieve gevolgen kan hebben voor de

1. ¹ Tussen de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland en de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen zitten enkele verschillen. Deze verschillen volgen met name uit nieuw gemeentelijk en provinciaal beleid. Aangezien de gemeente in het gehele buitengebied een uniform beleid nastreeft is voor de ontwikkeling van beide bestemmingsplannen voor het buitengebied de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen leidend.

instandhoudingsdoelstellingen voor deze gebieden. Daarom is de voorliggende voortoets opgesteld. Hierin wordt de mogelijke planontwikkeling getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998.

1.2 Vraagstelling van de voortoets

Deels in het plangebied en in de omgeving ervan liggen verschillende Natura 2000-gebieden. Dit zijn gebieden die zijn of worden aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn.

Vogel- en Habitatrichtlijn, Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) heeft tot doel alle in het wild levende vogelsoorten, hun eieren, nesten en leefgebieden en de bescherming van trekvogels wat hun broed-, rui- en overwinteringgebieden betreft en rustplaatsen in hun trekzones. De richtlijn kent twee sporen: algemeen geldende regels voor de bescherming van de soorten, die overal van toepassing zijn en de instelling (door de lidstaten) van speciale beschermingszones (de 'Vogelrichtlijngebieden') voor vogelsoorten die bijzonder kwetsbaar zijn. Na 1979 is de richtlijn nog diverse malen aangepast, maar hij is nog altijd van kracht.

In 1992 werd de Vogelrichtlijn aangevuld met de Habitatrichtlijn. De Habitatrichtlijn draagt bij aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Van zowel typen habitats als van soorten dieren en planten zijn lijsten opgesteld die in het kader van de richtlijn beschermd dienen te worden. Ook in deze richtlijn kunnen de genoemde sporen worden onderscheiden: enerzijds de algemene bescherming van bepaalde soorten, anderzijds de aanwijzing van speciale beschermingszones (de 'Habitatrichtlijngebieden').

De speciale beschermingszones vormen samen een samenhangend Europees netwerk van natuurgebieden, dit netwerk wordt aangeduid als Natura 2000. Gezamenlijk vormen deze gebieden de hoeksteen voor behoud en herstel van biodiversiteit.

In Nederland zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn vertaald in de Flora- en faunawet (voor de soortbescherming) en in de Natuurbeschermingswet 1998 (voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden).

De aanwijzing van de vogelrichtlijngebieden is in het algemeen definitief. Voor de meeste Habitatrichtlijngebieden zijn de definitieve aanwijzingen nog niet tot stand gekomen. De bepalingen in de Natuurbeschermingswet 1998 omtrent het uitvoeren van een passende beoordeling zijn voor zowel de definitief als de niet definitief aangewezen gebieden van toepassing. De voorliggende Passende beoordeling is gebaseerd op de Ontwerp Aanwijzingsbesluiten van de betreffende gebieden.

Vanwege de ligging van het plangebied ten opzichte van deze gebieden, doet zich de vraag voor of de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk zal maken, negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen voor deze gebieden.

In het bestemmingsplan zal rekening moeten worden gehouden met de mogelijke gevolgen. Als significante gevolgen kunnen worden verwacht (of althans niet op voorhand kunnen worden uitgesloten), moet op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het bestemmingsplan een passende beoordeling worden uitgevoerd. Dit volgt uit artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998, en de daaraan gerelateerde artikelen.

Natuurbeschermingswet, 1998, Artikel 19j

1. Een bestuursorgaan houdt bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, ongeacht de beperkingen die terzake in het wettelijk voorschrift waarop het berust, zijn gesteld, rekening
 - a. met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied, en
 - b. met het op grond van artikel 19a of artikel 19b voor dat gebied vastgestelde beheerplan voor zover dat betrekking heeft op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid.
2. Voor plannen als bedoeld in het eerste lid, die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt het bestuursorgaan alvorens het plan vast te stellen een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, van dat gebied.
3. In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, wordt het besluit, bedoeld in het eerste lid, alleen genomen indien is voldaan aan de voorwaarden, genoemd in de artikelen 19g en 19h.
4. De passende beoordeling van deze plannen maakt deel uit van de ter zake van die plannen voorgeschreven milieu-effectrapportage.
5. De verplichting tot het maken van een passende beoordeling bij de voorbereiding van een plan als bedoeld in het tweede lid geldt niet in gevallen waarin het plan een herhaling of voortzetting is van een plan of project ten aanzien waarvan reeds eerder een passende beoordeling is gemaakt, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat plan.

Om te toetsen of er significante gevolgen kunnen worden verwacht, of althans niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, is de voorliggende voortoets uitgevoerd. In deze voortoets wordt de volgende vraag beantwoord:

Kunnen de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk maakt - gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor de Natura 2000-gebieden in het plangebied en de directe omgeving - de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in die gebieden verslechteren of een significant verstorend effect hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen?

Indien significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten (althans niet op basis van de voortoets) is een nadere studie nodig in het kader van een passende beoordeling op grond van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet 1998.

1.3 Afbakening en aanpak voortoets

In deze voortoets wordt voor de Natura 2000-gebieden die in dit kader relevant kunnen zijn, de hiervoor beschreven vraagstelling beantwoord. Daartoe moet voor alle ontwikkelingsmogelijkheden in het voorgenomen bestemmingsplan worden nagegaan of het plan (significante) gevolgen kan hebben. Voor een beschrijving van deze ontwikkelingsmogelijkheden wordt verwezen naar de Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied Steenberg. In hoofdstuk 2 van de voortoets zijn deze mogelijkheden samengevat.

In de omgeving van het plangebied liggen een aantal Natura 2000-gebieden. Om na te gaan welke gebieden mogelijk aandacht verdienen in deze voortoets, is in eerste instantie uitgegaan van een ruim gebied rond het plangebied, namelijk een zone tot een afstand van 10 km van de plangrens.

Binnen die afstand komen (delen van) de volgende Natura 2000-gebieden voor:

- Krammer - Volkerak ; hiervan ligt het deelgebied Dintelse Gorzen binnen het plangebied;
- Grevelingenmeer
- Haringvliet;
- Hollands Diep;
- Zoommeer;
- Markiezaat;
- Brabantse Wal.

De wateren en kustzones maken deel uit van het Deltagebied. Voor deze gebieden (exclusief Markiezaat) is door Rijkswaterstaat een samenhangend doelendocument opgesteld. Het Vogelrichtlijngebied Markiezaat (grenzend aan het Zoommeer) is kan wat betreft functie voor de aangewezen vogels als onderdeel van dit geheel worden beschouwd. Omdat het niet onder het beheer van Rijkswaterstaat valt, zijn de doelen echter niet in samenhang met de overige gebieden uitgewerkt. In deze voortoets wordt het gebied wel meegenomen als onderdeel van de Deltawateren. De Brabantse Wal is een gebied met een heel ander karakter. Belangrijke waarden zijn vooral de natte en droge heiden, vennen en zandverstuivingen, met de daarbij behorende soorten.

Het doel van deze voortoets is om met een verkennende studie te signaleren of er significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van de gebieden kunnen optreden. Daartoe wordt een benadering in twee werkstappen gevolgd, waarbij elke werkstap uit meerdere onderdelen kan bestaan:

Werkstap 1: selectie van relevante factoren

- Eerst wordt geanalyseerd of er mogelijke gevolgen kunnen zijn voor het dichtst bij gelegen gebied, Krammer-Volkerak.
- Vervolgens wordt beoordeeld of er gevolgen kunnen worden verwacht op de overige Natura 2000-gebieden van het Deltagebied. Dit gebeurt mede op basis van de bevindingen met betrekking tot Krammer - Volkerak;
- Tenslotte komt de vraag aan de orde, of op de instandhoudingsdoelstellingen voor de Brabantse Wal (mogelijk significante) gevolgen kunnen worden verwacht.

Werkstap 2: nadere verkenning van de mogelijke invloed op stikstofdepositie in daarvoor gevoelige habitats.

Omdat in werkstap 1 is gebleken dat de bijdrage van de veehouderij aan de belasting van stikstofgevoelige habitats in Krammer-Volkerak met ammoniakstikstof een punt van aandacht kan zijn, wordt in de werkstap 2 dieper ingegaan op dit aspect. Voor alle zekerheid wordt ook het mogelijk effect van het Grevelingenmeer aan de hand van nadere informatie opnieuw getoetst.

1.4 Basisinformatie Natura 2000-gebieden

De informatie over de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen die daarvoor gelden, is voornamelijk ontleend aan de informatie op de website van het ministerie van EL&I over Natura 2000 (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000) en informatie van Rijkswaterstaat. Belangrijke gebruikte informatie bronnen zijn:

- de (concept-) ontwerpbesluiten en de toelichtingen daarbij;
- de essentietabellen met informatie over kernopgaven, instandhoudingsdoelen en informatie over de landelijke staat van instandhouding;
- het "Doelendocument Natura 2000 Deltagebied" (Rijkswaterstaat, augustus 2009);
- kaarten van de provincie Noord-Brabant met de ligging van stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden (bron: website provincie);
- het Beheerplan Natura 2000 Markiezaat (Royal Haskoning, sept. 2010);
- het Werkdocument Beheerplan Natura 2000 Brabantse Wal (provincie Noord-Brabant, september 2010).

Daarnaast is bijvoorbeeld ook kennis genomen van het rapport "Globale Effect Analyse Deltawateren" (Royal Haskoning, nov. 2009).

1.5 Leeswijzer

De voortoets is verder als volgt opgebouwd:

- in hoofdstuk 2 worden de ontwikkelingen die met de voorgenomen bestemmingsplannen mogelijk worden, beschreven;
- In de hoofdstukken 3 en 4 worden de bevindingen van werkstap 1 beschreven:
 - o hoofdstuk 3 gaat in op de kenmerken van het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak en op de vraag, of het voorgenomen bestemmingsplan gevolgen kan hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen, en zo ja, welke factoren / effecten daarbij van belang zijn;
 - o in hoofdstuk 4 wordt verkend of er effecten kunnen zijn op de overige genoemde Deltagebieden en op het Natura 2000-gebied Brabantse Wal;
 - o In hoofdstuk 5 worden de conclusies van werkstap 1 samengevat.
- Hoofdstuk 6 betreft werkstap 2, de nadere verkenning van de mogelijke invloed van het voornemen op de stikstofdepositie in daarvoor gevoelige habitats van Krammer-Volkerak en de aanvullende toetsing voor het Grevelingenmeer op dit aspect.
- In hoofdstuk 7 zijn de conclusies van de voortoets samengevat.

2 Het voorgenomen Bestemmingsplan Buitengebied

2.1 Uitgangspunten voor het voorgenomen bestemmingsplan

Het voorgenomen bestemmingsplan zal het ruimtelijk kader bieden voor diverse functies en hun ontwikkelingsmogelijkheden. Hieronder worden de uitgangspunten samengevat. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen (augustus 2011).

Natuur

Bestaande natuurgebieden worden bestemd tot natuur. In het bestemmingsplan worden verder regels opgenomen ter bescherming van overige delen van de Ecologische hoofdstructuur, onder meer (zoekgebieden voor) ecologische verbindingzones en natuurontwikkelingsgebieden / nieuwe natuurgebieden. Bij de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet (onderdeel van de ecologische hoofdstructuur en zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen) worden in het buitendijkse gebied specifieke beperkingen opgelegd aan de ontwikkelingsmogelijkheden van vrijkomende agrarische bebouwing en de mogelijkheden voor omschakeling van bedrijvigheid. Mogelijkheden voor nieuwe bedrijvigheid liggen hier met name in de sfeer van kleinschalige recreatie en toerisme.

Het in de gemeente gelegen deel van het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak (dit betreft de Dintelse Gorzen en het oostelijk deel van de Slikken van Heen) wordt positief bestemd. Er komt een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werkzaamheden in dit gebied. Uitgangspunt is om datgene te beschermen wat noodzakelijk is, zodat geen onnodige beperkingen ontstaan (zie par. 2.2.1 NvU). In het kader van de voorbereiding van het bestemmingsplan is dit uitgangspunt verder aangescherpt. De regels in het bestemmingsplan die op deze mogelijkheid van omgevingsvergunningen van toepassing zijn, zullen zo worden geformuleerd dat aanvragen moeten worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen. Een omgevingsvergunning is alleen mogelijk als er geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen worden verwacht.

Landschap, aardkundige waarden, cultuurhistorie en archeologie

De gemeente volgt primair het beleid dat is vastgelegd in de Verordening ruimte Noord-Brabant.

Landbouw

Relevant is het onderscheid in:

- grondgebonden agrarische bedrijven (akkerbouw, grondgebonden melkrunderveehouderij)
- niet-grondgebonden agrarische bedrijven (intensieve veehouderij, glastuinbouw).

De gemeente hanteert de volgende uitgangspunten:

- t.a.v. grondgebonden agrarische bedrijven:
 - o De bestaande bouwpercelen worden in principe overgenomen; hier binnen kunnen nog uitbreidingsmogelijkheden aanwezig zijn en in de toekomst worden benut. In aanvulling hierop wordt in het bestemmingsplan de mogelijkheid opgenomen om onder voorwaarden (via een wijzigingsprocedure) en op basis van een nadere afweging het bouwvlak te vergroten tot maximaal 2 hectare;
 - o Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen zijn (ook buiten het agrarisch bouwvlak) onder voorwaarden mogelijk;
 - o Teeltondersteunende kassen worden tot ten hoogste 5000m² toegestaan binnen het grondgebonden agrarisch bouwvlak.
- t.a.v. intensieve veehouderijen:
 - o Geen uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande agrarische bouwpercelen, wel is het mogelijk dat binnen de bestaande bouwpercelen het aantal dierplaatsen wordt uitgebreid;
 - o Intensieve veehouderij als neventak wordt uitgesloten.

- t.a.v. glastuinbouw:
 - o Het Steenbergse Westland is een vestigingsgebied glastuinbouw. Het bestaande glastuinbouwgebied wordt in het bestemmingsplan opgenomen. Uitbreiding van de glastuinbouw is niet mogelijk;
 - o Solitaire glastuinbouwbedrijven (2 bedrijven) krijgen geen uitbreidingsmogelijkheden;
 - o Omschakeling naar grondgebonden agrarische bedrijven is onder voorwaarden mogelijk.
- t.a.v. overige niet grondgebonden agrarische bedrijven:
 - o Deze krijgen geen uitbreidingsmogelijkheden.
- t.a.v. paardenhouderijen:
 - o realisatie van paardenhouderijen met een publieks- en/of verkeersaantrekkende werking, zoals maneges, wordt niet mogelijk gemaakt;
 - o nieuwvestiging op een voormalig agrarisch bouwperceel is onder voorwaarden mogelijk
 - o paardenhouderij als nevenactiviteit op een agrarisch bedrijf zal worden toegestaan.

Voor nieuwvestiging, hervestiging en omvorming van agrarische bedrijven hanteert de gemeente de volgende uitgangspunten:

- nieuwvestiging wordt niet mogelijk gemaakt, tenzij het gaat om hervestiging van grondgebonden agrarische bedrijven die moeten verplaatsen voor een groot openbaar belang;
- omvorming van niet-grondgebonden naar grondgebonden agrarisch bedrijf wordt mogelijk gemaakt; het omgekeerde is niet mogelijk.

In het bestemmingsplan zullen mogelijkheden voor nevenfuncties en verbrede landbouw worden geregeld, bijvoorbeeld op het gebied van kleinschalige recreatie, kleinschalige horeca en zorg.

Agrarische bedrijven mogen onder voorwaarden voorzieningen realiseren voor de (tijdelijke) huisvesting van eigen personeel.

Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheden voor het realiseren van biomassavergisting.

Vrijkomende agrarische bedrijven

Deze kunnen worden omgevormd tot burgerwoningen en tot diverse vormen van lichte bedrijvigheid. Dit geldt niet voor het buitendijks gebied van de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet.

Niet agrarische bedrijven

Het vergroten van niet aan het buitengebied gebonden bedrijven kan alleen worden overwogen middels maatwerk buiten het bestemmingsplan om, het bestemmingsplan zal hier geen ruimte voor bieden. Agrarisch verwante bedrijven en agrarisch-technische hulpbedrijven zullen een uitbreidingsruimte krijgen van 25% van de huidige bouwkaal, met een maximum van 1,5 ha.

De mogelijkheid wordt geboden om om te schakelen van een agrarisch verwant bedrijf of agrarisch-technisch hulpbedrijf naar onder meer een grondgebonden agrarisch bedrijf. Ook is omschakeling naar andere vormen van lichte bedrijvigheid mogelijk, echter niet naar een zelfstandige kantoorfunctie en/of zelfstandige detailhandel. Hierbij geldt de voorwaarde dat toename van milieubelasting moet uitblijven. In het buitendijks gebied nabij de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet worden deze mogelijkheden niet geboden.

Wonen

Het voorgenomen bestemmingsplan zal geen mogelijkheden bieden voor nieuwe woningen. Vervangende nieuwbouw zal wel worden geregeld, uitgaande van een te hanteren maximale inhoud van 600 m³.

Een aan huis gebonden beroep is mogelijk, mits dat beroep ondergeschikt blijft aan de functie wonen. Onder voorwaarden is ook een aan huis gebonden bedrijf mogelijk.

Dag- en verblijfsrecreatie

De bestaande recreatiebedrijven worden opgenomen in het bestemmingsplan. Vergroting van de bestaande bouwvlakken en grootschalige uitbreiding van de nu toegestane bebouwing wordt niet mogelijk gemaakt. Het is wel mogelijk om onder voorwaarden de bedrijfsmatige activiteiten te wijzigen en om de nu toegestane bebouwing gedeeltelijk uit te breiden.

Kleinschalige voorzieningen voor recreatie en toerisme worden toegestaan. In het buitengebied wordt ruimte geboden aan extensieve recreatiemogelijkheden. Hierbij moet rekening worden gehouden met in de Verordening Ruimte opgenomen gebieden die zich minder goed lenen voor extensieve recreatie.

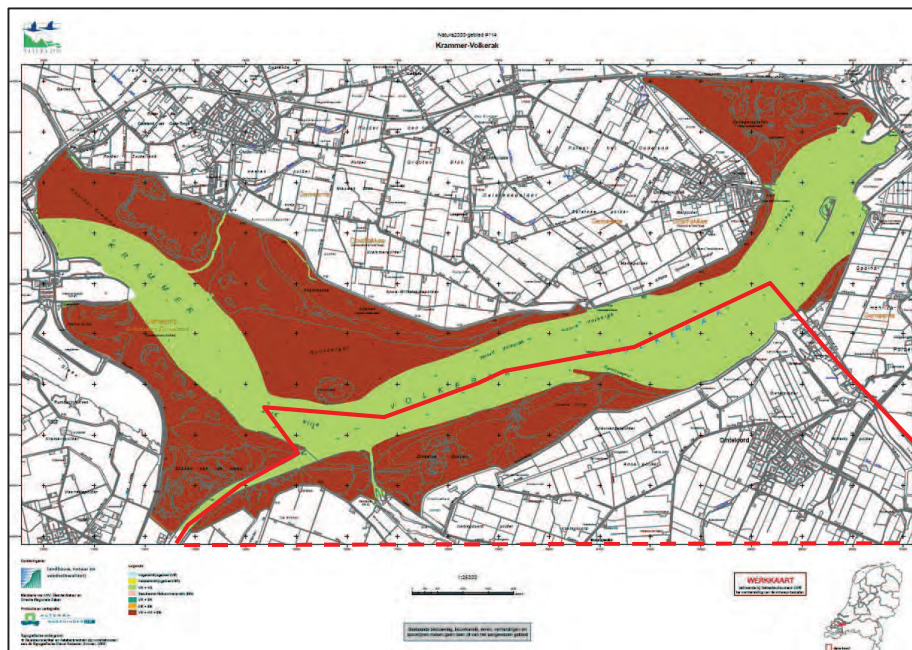
Rijksweg A4

Het tracé van de nieuwe Rijksweg A4 ligt deels in het plangebied. Dit tracé wordt conform het Tracébesluit dat door het Rijk is genomen, verwerkt in het nieuwe bestemmingsplan. Het gaat hier niet om 'eigen' beleid, maar om de verplichte opname van dit besluit in het bestemmingsplan.

3 Werkstap 1, Natura2000-gebied Krammer-Volkerak

3.1 Kenmerken

3.1.1 Begrenzing

Figuur 3.1: Begrenzing Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak (Rode lijn geeft indicatief de grens van het Bestemmingsplan Buitengebied)

3.1.2 Globale beschrijving

Het Volkerakmeer in zijn huidige vorm is een "afgesloten zeearm" waarin nog veel van de kenmerken van het voormalige intergetijdgebied "Krammer-Volkerak" bewaard zijn gebleven (diepe centrale geul met steile taluds en aansluitende ondiepten met minder steil talud en drooggevalen platen). Het Volkerak (circa 6000 ha) vormt nu één waterlichaam met de Eendracht en het Zoommeer (circa 2000 ha). Binnen een paar maanden werd het water zoet en het peil werd gefixeerd op 0 cm NAP. Daardoor viel circa 1775 ha van het voormalige intergetijdgebied permanent droog. Oeverafslag als gevolg van het gefixeerde peil werd gestopt door de aanleg van vooroevers, en in de periode 1989-99 werd een veertigtal eilandjes aangelegd, met een totale oppervlakte van circa 80 ha. Het Volkerak ontvangt niet langer substantiële hoeveelheden water uit het Hollands Diep, wel uit de Brabantse rivieren (Mark en Dintel). De successie van de vegetatie is nog volop gaande en door de traagheid van de ontzilting van de bodem, in een aantal deelgebieden is de rol van zilte pioniersoorten op de platen nog steeds groot. De ontwikkelingen van de broedvogels en de trekvogels als ganzen zijn in hoge mate een afspiegeling van de vegetatiesuccessie, met een tijdelijke opkomst van pioniers als kale grondbroeders (plevieren, sterns) en gras- en zaadeters. Een aantal soorten ganzen (kolgans, grauwe gans) en weidevogels heeft een meer permanente plek gekregen. De ontwikkelingen in het water zijn sterk gestuurd door hoge en toenemende nutriëntgehalten (met bijbehorende vissen). In de huidige situatie is bij de niet-broedvogels de betekenis op landelijke schaal het grootst bij de brilduiker (12 % landelijk gemiddelde), vervolgens bij fuut, kuifeend en kluut (4-5 %). Daarnaast is het een zeer belangrijk broedgebied voor broedvogels van schaars begroeide zandplaten (bontbekplevier, strandplevier) en schaars begroeide

oevers met aangrenzend ondiep water (kluut). Deze habitats zijn tevens van belang voor meeuwen en sterns (zwartkopmeeuw, kleine mantelmeeuw, visdief, dwergstern). (Bron: Ministerie van EL&I).

3.1.3 Doelstellingen

Voor het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak kunnen de doelen worden aangeduid met hulp van de kerndoelen en de instandhoudingsdoelstellingen. Hierbij moet bedacht worden, dat de doelen deels nog een voorlopig karakter hebben, omdat ze afhankelijk zijn van een zoete of zoute invulling van het gebied. Hierover is nog geen besluit genomen.

<u>Kernopgaven</u>		
	Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Noordzee, Waddenzee en Delta)	Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Behoud openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied.
	Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Noordzee, Waddenzee en Delta)	Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Behoud openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied.
1.13	Voortplantingshabitat	Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.
1.17	Broedgelegenheid en foerageergebied	Behoud habitat broedvogels als grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193, lepelaar A034, foerageergebied voor ganzen.

Naast de kernopgaven gelden voor het gebied doelstellingen ten aanzien van habitattypen, broedvogels en niet-broedvogels. Deze zijn in tabel 3.1 opgenomen. De uiteindelijke instandhoudingsdoelstellingen zijn mede afhankelijk van de keuze voor een zoute of zoete invulling van het gebied. Daarom zijn voor veel doelen twee varianten gegeven. De keuze hiertussen moet nog gemaakt worden.

Onderstaand de legenda bij de tabellen.

Legenda	
W	Kernopgave met wateropgave
	Sense of urgency: beheeropgave
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Instandhoudingsdoelstellingen

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven		
Habitattypen										
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	>	>						
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	geen	geen						
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	+	>	>						
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	+	geen	geen						
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	>	>						
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	geen	geen						
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	= (<)	=						
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	=						
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	= (<)	=						
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	>	=						
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	-	= (<)	= (<)						
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	-	>	>						
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	--	= (<)	= (<)						
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	--	>	>						
Habitatsoorten										
H1340	*Noordse woelmuis	--	=	=	=					
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	=	>					
Broedvogels										
A034	Lepelaar	+	=	=			30	1.17,W		
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=			10			
A132	Kluut	-	=	=			2000*	1.13		
A137	Bontbekplevier	-	=	=			100*	1.13		
A138	Strandplevier	--	=	=			220*	1.13		
A176	Zwartkopmeeuw	+	=	=			400*			
A183	Kleine Mantelmeeuw	+	=	=			810			
A193	Visdief	-	=	=			6500*	1.13	1.17,W	
A195	Dwergstern	--	=	=			300*	1.13	1.17,W	

Instandhoudingsdoelstellingen

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven		
Niet-broedvogels										
A005	Fuut	-	=	=		1100				
A007	Kuifduiker	+	=	=		2				
A017	Aalscholver	+	= (<)	=		490				
A034	Lepelaar	+	=	=		40				
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		5				
A043	Grauwe Gans	+	=	=		2100 foer/ 12720 slaap		1.17,W		
A045	Brandgans	+	=	=		1100		1.17,W		
A046	Rotgans	-	=	=		160		1.17,W		
A048	Bergeend	+	=	=		1200				
A050	Smient	+	=	=		2500				
A051	Krakeend	+	=	=		480				
A052	Wintertaling	-	=	=		670				
A053	Wilde eend	+	=	=		5300				
A054	Pijlstaart	-	=	=		180				
A056	Slobeend	+	=	=		310				
A059	Tafeleend	--	=	=		130				
A061	Kuifeend	-	=	=		4000				
A067	Brilduiker	+	=	=		640				
A069	Middelste Zaagbek	+	=	=		20				
A094	Visarend	+	=	=		2				
A103	Slechtvalk	+	=	=		5				
A125	Meerkoet	-	=	=		1300				
A132	Kluut	-	=	=		430		1.13		
A137	Bontbekplevier	+	=	=		40		1.13		
A156	Grutto	--	=	=		140				
A162	Tureluur	-	=	=		60				

Tabel 3-1: Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak

3.2 Effecten van ontwikkelingsmogelijkheden van de landbouw

3.2.1 *Potentiële effectrelaties*

Effecten kunnen lopen langs directe weg, zoals ruimtebeslag, of langs indirecte weg zoals verstoring of verontreiniging, verdroging, vermesting of verzuring.

In het Natura 2000-gebied zelf wordt in de gemeente Steenbergen geen landbouw uitgeoefend, er is geen sprake van mogelijke effecten van ruimtebeslag. Doordat de agrarische bedrijven achter de dijk liggen, zal er ook geen sprake zijn van verstoring en verontrusting (bijvoorbeeld door licht, geluid en aanwezigheid) in het Natura 2000-gebied zelf. Ook zaken als het inwaaien van bestrijdingsmiddelen en meststoffen zijn niet aan de orde.

De veehouderij kan wel door depositie van stikstof (uit ammoniak) vanuit de lucht invloed hebben op daarvoor gevoelige habitats. Hieronder wordt hier nader op ingegaan. Het bestemmingsplan biedt geen ontwikkelingsmogelijkheden voor biomassavergisting (met mogelijke uitstoot van stikstofdioxiden naar de lucht). Dit aspect is dus niet van belang.

Vooral voor de niet-broedvogels (wintergasten) kleine zwaan (hiervoor heeft Krammer-Volkerak slechts een zeer beperkte functie), ganzen (verschillende soorten) en smienten kunnen de binnendijkse agrarische gebieden (in de gemeente Steenbergen, maar ook elders, zoals in de Hoekse Waard en op Goeree-Overflakkee) van belang zijn als foerageergebied. Het voorgenomen bestemmingsplan handhaaft de agrarische bestemming van de betreffende agrarische gebieden in de gemeente Steenbergen, terwijl afname van het areaal door bijvoorbeeld bouw van kassen is uitgesloten. Wel kunnen de bouwpercelen waar de bedrijven staan, worden vergroot. Hierdoor kan lokaal enige verdichting van het landschap optreden. Omdat het areaal geschikt foerageergebied geen beperking vormt voor de bedoelde vogelsoorten, wordt hiervan geen effect verwacht.

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, hebben vooral het karakter van voortgaande ontwikkeling van de huidige agrarische functies. Deze ontwikkeling zal geen invloed hebben op de waterkwaliteit, en dus ook niet indirect op de waterkwaliteit van Krammer-Volkerak. Ook in algemene zin geldt dat het voorgenomen bestemmingsplan geen voornemens bevat die invloed zullen hebben op de waterhuishouding in het gebied en in de omgeving. Er worden geen negatieve effecten verwacht. Bepalend voor de toekomstige hydrologie van het Natura 2000-gebied is de uitkomst van de discussie omtrent een zoute of zoete invulling. Dit ligt buiten het kader van het bestemmingsplan.

3.2.2 *Effecten i.v.m. verzuring en vermesting*

Algemeen

Verzuring en vermesting vormen een zeer actueel thema in de toetsing van ontwikkelingen in de landbouw aan Natura 2000-gebieden. Aan de bronzijde leidt ammoniakemissie uit de landbouw tot verzurende en vermestende effecten in natuurgebieden; aan de zijde van het natuurgebied is het vooral de aanwezigheid van voor stikstof gevoelige habitattypen en eventueel soorten die bepalen of een natuurgebied gevoelig is voor stikstofdepositie.

In het kader van de Voortoets moet worden onderzocht in hoeverre het Natura 2000-gebied en de instandhoudingsdoelstellingen voor de aanwezige habitattypen en soorten gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Zo ja, dan is de vraag of het bestemmingsplan en de ontwikkelingen die daarin mogelijk worden gemaakt, kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie. Daarvan moet dan vervolgens de ecologische relevantie worden beoordeeld.

Gevoeligheid voor stikstofdepositie

Van belang in het kader van deze voortoets is met name de gevoeligheid van de habitattypen voor de depositie van stikstofverbindingen (waaronder ammoniak) vanuit de lucht. De gevoeligheid van habitattypen voor stikstofdepositie wordt uitgedrukt in Kritische Depositiewaarden (KDW), in mol N/ha/jaar. Hoe lager de KDW van een habitatype, hoe gevoeliger het habitatype voor atmosferische stikstofdepositie. De KDW van de bedoelde habitattypen in Krammer-Volkerak zijn opgenomen in de onderstaande tabel. De waarden zijn overgenomen uit het rapport 'Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden' (Van Dobben & Van Hinsberg, 2008, Alterra, Wageningen). In dit rapport wordt de Kritische Depositiewaarde als volgt gedefinieerd:

'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitatype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie'.

Habitatype		KDW (mol/ha/j)
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	2500
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	2500
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	2500
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1390
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	>2400
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	2410
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	2000

In een concrete situatie kan de gevoeligheid hiervan afwijken, bijvoorbeeld door lokale milieumomstandigheden of specifieke kenmerken van de vegetatie. Op het niveau van deze voortoets worden de genoemde waarden als uitgangspunt genomen.

In de tabel valt op dat alleen de Vochtige duinvalleien (H2190B) tot de categorie van voor stikstof gevoelige habitattypen kunnen worden gerekend.

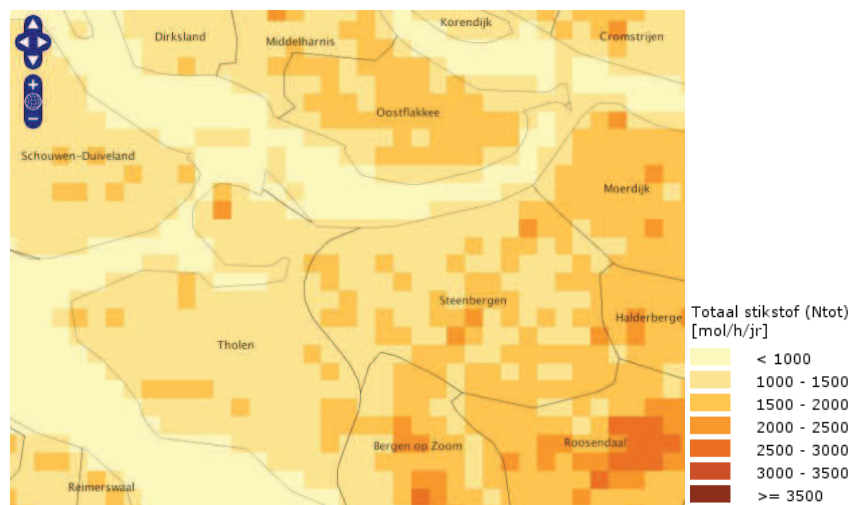
Achtergronddepositie

In figuur 3.2 is de huidige atmosferische stikstofdepositie in de omgeving van het plangebied en het Krammer-Volkerak (bron: Grootschalige Concentratiekaart Nederland, webversie, mei 2012) weergegeven². De figuren 3.3. en 3.4 geven een beeld van de verwachte depositie in 2015 en 2020. De huidige belasting van het Krammer - Volkerak ter hoogte van de Dintelse Gorzen en Slikken van de Heen ligt blijkens de informatie die door 'aanklikken' op de kaart kan worden verkregen, in een range van

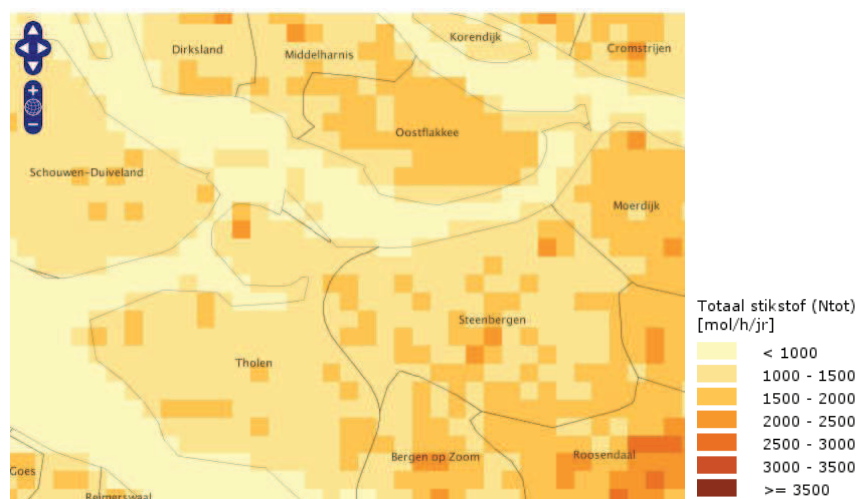
- 1000 - 1210 mol N/ha/jaar in 2010;
- ca 970 - 1200 mol N/ha/jaar in 2015
- ca. 915 - 1130 mol N/ha/jaar in 2020

De achtergronddepositie wordt doorgaans beschouwd als een goede referentie voor de beoordeling of voor betreffende habitattypen sprake is van een 'overspannen situatie'. Hiervan is sprake indien de achtergronddepositie beduidend hoger is dan de KDW van de betreffende habitattypen. In dat geval kan elke toename worden beschouwd als een potentiële kans op significant negatieve effecten.

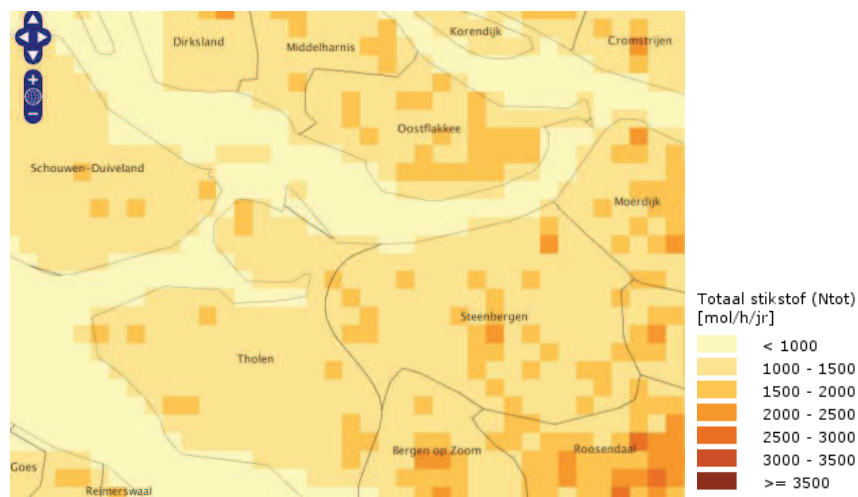
² In de bijlage bij deze voortoets zijn meer gedetailleerde kaarten opgenomen voor de jaren 2010, 2020 en 2030. Deze berusten op dezelfde informatie (bron: Planbureau voor de Leefomgeving, PBL) als de webversie van de kaarten.

Figuur 3.2: Achtergronddepositie 2010

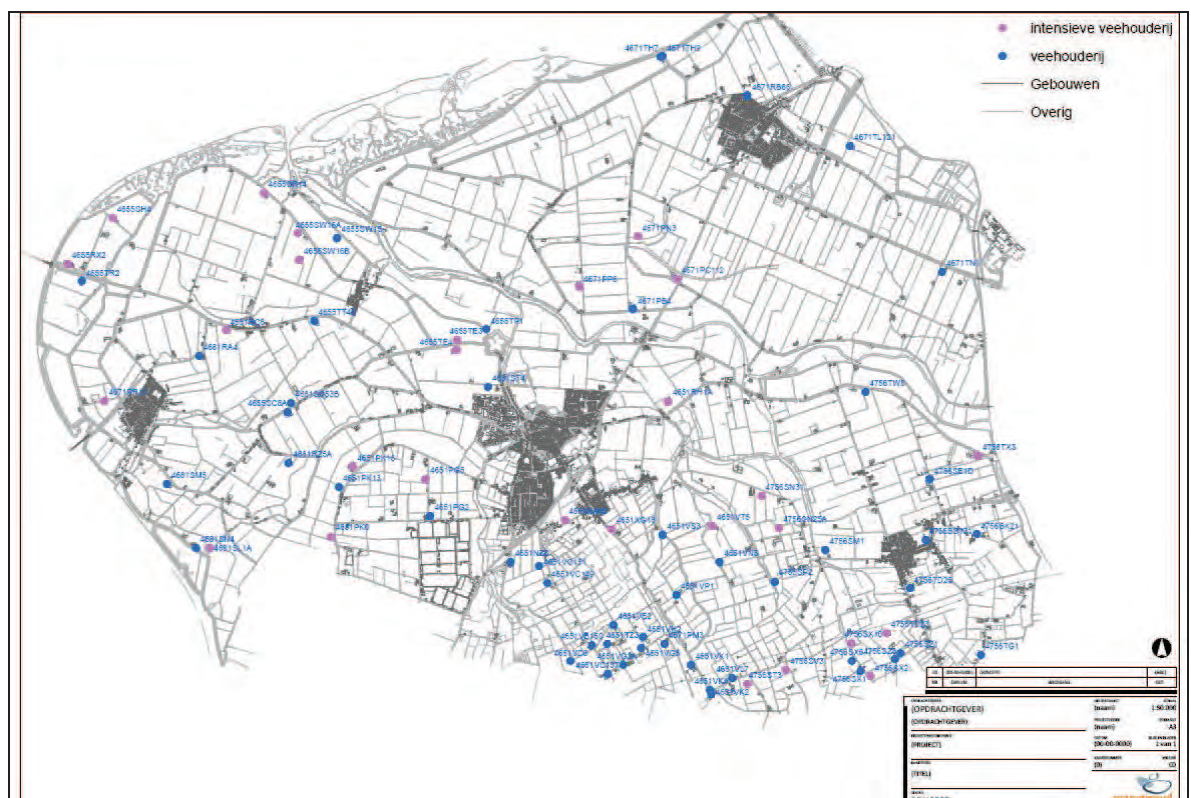
Figuur 3.3: Achtergronddepositie 2015

Figuur 3.4: Achtergronddepositie 2020

Uit de vergelijking van de achtergronddepositiekaarten in achtereenvolgens 2010, 2015 en 2020 blijkt dat de achtergrondwaarden steeds beneden de Kritische Depositiewaarde van Habitatype Vochtige duinvalleien liggen. De grote lijn is dat de waarden met de tijd geleidelijk dalen. Daarmee kan worden gesteld dat voor betreffende habitatype momenteel geen sprake is van een overspannen situatie voor wat betreft stikstofdepositie. Het bestemmingsplan maakt echter in principe een relatief grote toename van de bijdrage van de landbouw aan de stikstofdepositie mogelijk. Daarom kan niet zondermeer worden geconcludeerd dat de ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, die het voorgenomen bestemmingsplan zal bieden, niet kunnen leiden tot negatieve effecten. Om hier meer zicht op te krijgen, zijn berekeningen uitgevoerd van de huidige bijdrage van de landbouw (veehouderij) aan de stikstofbelasting en de (theoretische) bijdrage bij maximale invulling van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij, op basis van de uitgangspunten voor het voorgenomen bestemmingsplan. In werkstap 2 van deze voortoets wordt hiervan verslag gedaan.

Een inschatting van de omvang van de mogelijke uitbreiding die hiermee in potentie samenhangt, vraagt om een gerichte verkenning / inventarisatie van de benutting van de bouwvlakken zoals die in het huidige bestemmingsplan zijn vastgelegd. Ter bepaling van de gedachte is onderstaand een overzicht opgenomen van de verspreiding van agrarische bedrijven, uitgesplitst naar grondgebonden agrarische bedrijven en intensieve veehouderij.

Cumulatie

Indien binnen de invloedszone van het Natura 2000-gebied meerdere ontwikkelingen lopen die ieder voor zich geen effect, maar in gezamenlijkheid (cumulatief) wellicht wel een effect zouden kunnen hebben, dan moeten deze ontwikkelingen in cumulatie worden beoordeeld.

In de Gemeente Steenbergen speelt een aantal ontwikkelingen die aanleiding zouden kunnen geven voor een cumulatie-toets. Het betreft de ontwikkeling van glastuinbouw in het AFC Nieuw Prinsenland en de aanleg van de Rijksweg A4 Steenbergen. Beide ontwikkelingen vloeien voort uit reeds genomen besluiten, buiten het kader van het voorgenomen bestemmingsplan (Het AFC Nieuw Prinsenland valt buiten het bestemmingsplan, de beslissing omtrent de A4 is een rijksbesluit). Aangenomen kan echter worden dat in de berekeningen van de verwachte achtergrondwaarden van de stikstofbelasting door het Planbureau van de Leefomgeving nog geen rekening is gehouden met deze ontwikkelingen. Daarom

is het bij de beoordeling van de mogelijke bijdrage van de veehouderij van belang ook deze ontwikkelingen in acht te nemen.

3.3 Effecten van ontwikkelingsmogelijkheden van de recreatie

In het bestemmingsplan zijn geen ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen die leiden tot een toename van de recreatiescheepvaart op het buitenwater van het Krammer - Volkerak. Een toename van verstoring van verstoringsgevoelige vogelsoorten door de recreatievaart is daarmee uitgesloten.

Het bestemmingsplan biedt wel mogelijkheden voor kleinschalige recreatie, zoals kamperen bij de boer, Bed-and breakfast en dergelijke. Dit zou kunnen leiden tot enige beperkte toename van bezoel aan het gebied. Het gaat hier alleen om het gebruik van de bestaande, beperkte structuur voor met name wandelen en vogelwaarneming. In het broedseizoen is alleen een korte (ca. 3,5 km) wandelroute opengesteld, buiten het broedseizoen in de route uitgebreid tot een route van 5 km. Enig extra gebruik van de routes zal niet leiden tot gevolgen door bijvoorbeeld verstoring.

3.4 Effecten van overige ontwikkelingsmogelijkheden.

Dit betreft de mogelijke ontwikkeling van overige bedrijfsmatige activiteiten op de bestaande bouwlocaties, de mogelijkheden voor vergroting van woningen en omvorming van voormalige boerderijen naar een woonbestemming, eventueel met beroep aan huis. Het gaat hier om beperkte ontwikkelingsmogelijkheden buiten het Natura 2000-gebied en gelegen aan de andere kant van de dijk langs het gebied. Hiervan worden geen negatieve effecten worden verwacht.

Het voorgenomen stelsel van omgevingsvergunningen voor werken en werkzaamheden in het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak (met name de Dintelse Gorzen) zal aan voorwaarden worden gebonden die er voor zorgen dat negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen zijn uitgesloten. Dit wordt bij de besluitvorming over een aanvraag voor een omgevingsvergunning getoetst.

3.5 Conclusie

In het voorgaande is voor de ontwikkelingsmogelijkheden die het voorgenomen bestemmingsplan biedt, nagegaan of er effecten kunnen zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak. Op grond hiervan kan worden geconcludeerd dat niet op voorhand kan worden uitgesloten, dat er negatieve gevolgen kunnen zijn van de mogelijke bijdrage van de veehouderij aan de stikstofdepositie in daarvoor gevoelige habitats, met name de vochtige duinvalleien.

Effecten van andere factoren zijn niet aan de orde.

4 Werkstap 1, overige Natura 2000 gebieden

4.1 De Deltagebieden Grevelingenmeer, Haringvliet, Hollands Diep, Zoommeer en Markiezaat

De betekenis van deze gebieden in het kader van Natura 2000 berust op de functies voor vogels en voor diverse habitattypen.

Functies voor vogels

De functies zijn in grote lijnen vergelijkbaar met de betekenis van Krammer -Volkerak. Voor diverse vogelsoorten zal er ook sprake zijn van samenhang tussen de gebieden. Zo zullen ganzen die overnachten in verschillende gebieden (deels) in dezelfde polders foerageren. Ook de functie voor broedvogels vertoont op het regionale niveau van de Deltawateren samenhang. Omdat het voorkomen per gebied sterk wisselend is, zijn hiervoor regiodoelen opgesteld. De factoren die zouden kunnen leiden tot mogelijke gevolgen voor deze gebieden, zijn daarom vergelijkbaar met hetgeen in hoofdstuk 3 aan de orde is geweest. Uitgaande van de instandhoudingsdoelstellingen kan dit worden afgeleid uit de beschrijvingen in het Doelendocument Natura 2000 Deltagebied (Rijkswaterstaat, 2009). Geconcludeerd wordt daarom, dat er geen negatieve gevolgen zullen zijn voor de instandhoudingsdoelstellingen voor de betreffende vogelsoorten.

Habitattypen - gevoeligheid voor stikstofdepositie

De gebieden zijn alle op een afstand van meerdere kilometers van het plangebied gelegen. Er zullen geen effecten zijn van verontreiniging, verstoring (door licht, geluid en menselijke aanwezigheid) en dergelijke. De gevoeligheid van bepaalde habitattypen voor stikstofdepositie is mogelijk wel een punt van aandacht, althans voor gebieden waarin stikstofgevoelige habitats voorkomen. Daarom wordt hier nader op ingegaan.

In de onderstaande tabel is voor de gebieden Grevelingenmeer, Haringvliet en Hollands Diep een overzicht gegeven van de habitats waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden, de betreffende kritische depositiewaarden en de range van de stikstofbelasting (achtergrondbelasting 2010). Zoommeer en Markiezaat zijn alleen aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en kennen dus in het kader van Natura 2000 geen doelstellingen met betrekking tot specifieke habitats. De mogelijke invloed van stikstofdepositie is hier geen specifiek aandachtspunt. Voor de structuurkenmerken van de habitats die van belang zijn voor de vogelsoorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen, zijn andere factoren dan de stikstofdepositie bepalend, bijvoorbeeld de mate van dynamiek en het beheer.

Bij de tabel zijn ter verduidelijking en voor nadere informatie een aantal voetnoten opgenomen. Met inachtneming hiervan kan worden geconcludeerd dat in de Natura 2000-gebieden Haringvliet en Hollands Diep sprake is van een relatief grote afstand tussen de kritische depositiewaarde en de huidige atmosferische stikstofdepositie. Bij het Grevelingenmeer is dit verschil kleiner, maar nog wel zodanig dat een eventuele invloed van de veehouderij in de gemeente Steenbergen naar verwachting niet tot overschrijding zal leiden. Het habitatype Grijze Duinen komt op een zodanige afstand (meer dan 20 km) van de gemeente Steenbergen voor dat zeker geen negatief effect wordt verwacht. Het habitatype 'Vochtige duinen - kalkrijk' (KDW 1390 molN/ha/j) komt in Grevelingenmeer op diverse plaatsen voor. Hoewel ook hierop geen effect wordt verwacht, zal dit voor alle zekerheid toch aan de hand van de resultaten van werkstap 2 opnieuw worden beoordeeld.

Tabel 4.1: Habitattypen en kritische depositiewaarden per gebied.

Habitatype		Gebied			KDW (molN/ha/j)
		Grevelingenmeer	Haringvliet	Hollands Diep	
H1301-A	Zilte pionierbegroeiingen - zeekraal	X			2500
H1301-B	Zilte pionierbegroeiingen - zeevetmuur	X			2500
H1330-A	Schorren en zilte graslanden		X		2500
H1330-B	Altantische schorren - binnendijks	X			onbekend ¹⁾
H2130-B	Grijze Duinen (kalkarm)	X			940
H2160	Duindoornstruwelen	X			2020
H2170	Kruipwilgstruwelen	X			2310
H2190-B	Vochtige duinvalleien - kalkrijk	X			1390
H3270	Slikkige rivieroever		X		>2400
H6430-B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	X	X	X	>2400
H91EO-A	Vochtige alluviale bossen		X	X	2410
H91EO-B	Vochtige alluviale bossen		X	X	2000
meest kritische KDW		940 ²⁾	2000	2000	
range N-depositie 2010 ³⁾		max. 1300, meestal <1000	ca 900 -1280	ca. 950 - 1810 ⁴⁾	

¹⁾: De onbekendheid hangt samen met gebrek aan inzicht in de rol van zoute kwel in deze gemeenschappen. In buitendijkse habitats is kwel een belangrijke aanvoeroute van stikstof. Het betreft een habitatype van voedselrijke milieus, dat niet zeer gevoelig zal zijn voor stikstofdepositie vanuit de lucht.

²⁾: Dit betreft duinvegetaties op Hompelvoet, de enige locatie waar deze instandhoudingsdoelstelling (behoud oppervlakte en kwaliteit) van toepassing is. Dit gebied ligt op grote afstand (meer dan 20 km) van de gemeente Steenbergen. Gezien deze afstand wordt geen merkbare invloed op de stikstofdepositie ter plaatse verwacht.

³⁾: Op basis van de betreffende kaart in de bijlage. Voor Grevelingenmeer is ook de webversie van de grootschalige depositiekaart geraadpleegd.

⁴⁾: De hoogste waarden komen voor nabij Moerdijk. Hier liggen geen habitats waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen in het Doelendocument Natura 2000 Deltagebied.

Het Markiezaat is alleen aangewezen als Vogelrichtlijngebied en niet op grond van de Habitatrichtlijn. In het kader van Natura 2000 zijn er dus geen instandhoudingsdoelstellingen die betrekking hebben op habitats die gevoelig zijn voor stikstofdepositie. De provincie Noord-Brabant geeft echter aan dat bepaalde delen van het Markiezaat wel als gevoelig kunnen worden aangemerkt. Het gaat hier om voedselarme vegetaties van de Woensdrechtse Duintjes en omgeving (zie figuur 4.1). Hier zijn nog vegetaties aanwezig die voldoen aan de habitatype H2130 (vastgelegde duinen met kruidvegetatie) en H2150 (atlantisch vastgelegde ontcalcite duinen) met een oppervlak van meer dan 100 m² (bron: beheerplan, sept. 2010). De Duintjes liggen op een afstand van meer dan 10 km van de gemeentegrens van Steenbergen. Daarom kan worden aangenomen dat een mogelijke bijdrage van ammoniak van veehouderijbedrijven in de gemeente Steenbergen op de stikstofdepositie in dit gebied geen meetbare of anderszins merkbare invloed zal hebben. Geconcludeerd kan dus worden dat:

- o in het kader van de aanwijzing als Natura 2000-gebied en de daarmee verbonden instandhoudingsdoelstellingen toetsing van habitats aan de kritische depositiewaarden voor het gebied Markiezaat niet aan de orde is;
- o er overigens naar verwachting ook geen sprake zal zijn van een merkbare invloed op de stikstofdepositie in de gevoelige duinvegetaties.

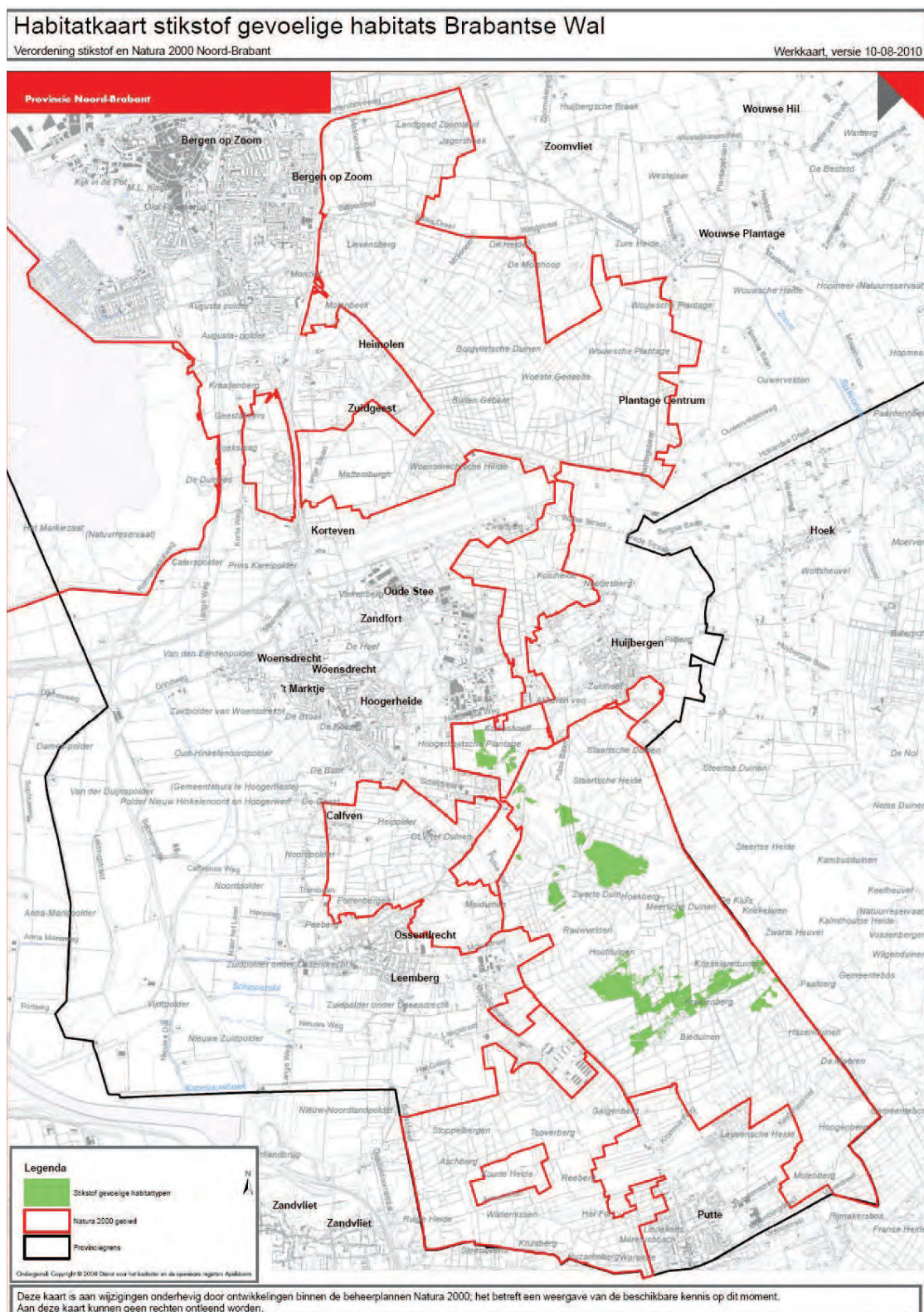
Figuur 4.1: Ligging stikstofgevoelige habitats in het Markiezaat.

Conclusie

Er worden geen effecten verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen voor de genoemde gebieden. Voor alle zekerheid zal in werkstap 2 nog wel worden nagegaan, of er inderdaad geen gevolgen kunnen worden verwacht van een mogelijke toename van de stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Grevelingenmeer.

4.2 Brabantse Wal

Gelet op de afstand tot de gemeente Steenbergen kan veilig worden aangenomen dat de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan geen invloed zullen hebben op vogel- en habitatrichtlijnsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen gelden. In eerste instantie is de mogelijke invloed op de stikstofdepositie in daarvoor gevoelige habitats wel een punt van aandacht. De bedoelde gevoelige habitats (zie figuur 4.2) liggen echter op een dusdanige afstand van de gemeente Steenbergen dat ook bij een maximale ontwikkeling van de veehouderij in de gemeente Steenbergen geen meetbare of anderszins merkbare invloed op de stikstofdepositie wordt verwacht.

Figuur 4.2: Stikstofgevoelige habitats Brabantse Wal

5 Conclusie Werkstap 1

In het voorgaande is voor de ontwikkelingsmogelijkheden die het voorgenomen bestemmingsplan biedt, nagegaan of er effecten kunnen zijn op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in de omgeving. Daarbij is uitgegaan van gebieden tot een afstand van 10 km van de gemeentegrens van de gemeente Steenbergen. Daarmee is gekozen voor een ruime benadering, bedoeld om te vermijden dat eventuele effecten 'over het hoofd worden gezien'.

Op grond van de toetsing in hoofdstuk 3 en 4 kan worden geconcludeerd dat alleen nadere aandacht nodig is voor mogelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Krammer-Volkerak. Er worden geen nadelige gevolgen verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen van de andere gebieden.

Voor Krammer-Volkerak is het volgende aandachtspunt voor nadere uitwerking geformuleerd:

Op basis van werkstap 1 kan niet worden uitgesloten, dat er negatieve gevolgen kunnen zijn van de mogelijke bijdrage van de veehouderij aan de stikstofdepositie in daarvoor gevoelige habitats, met name de vochtige duinvalleien.

Bij deze conclusie kan als kanttekening worden geplaatst, dat weliswaar geen effecten worden verwacht op het Natura 2000-gebied Grevelingenmeer, maar dat het aanbeveling verdient om in werkstap 2 voor alle zekerheid na te gaan of de conclusie dat geen effecten worden verwacht van stikstofdepositie inderdaad juist is. Daarom wordt ook dit in werkstap 2 nader beschouwd.

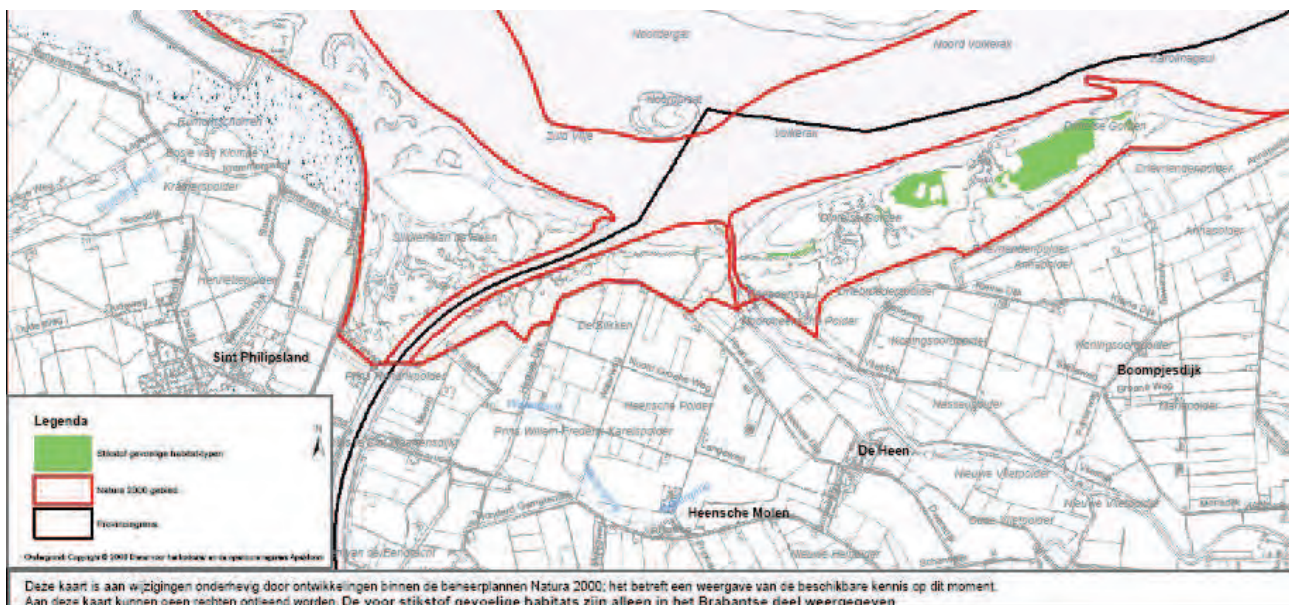
6 Werkstap 2: nadere verkenning ammoniakdepositie Krammer-Volkerak en Grevelingenmeer

6.1 Ammoniakdepositie Krammer - Volkerak

Het is op voorhand niet uitgesloten dat bij de maximale uitbreidingsmogelijkheden die het voorgenomen bestemmingsplan zal bieden, kan leiden tot een overschrijding van de kritische depositiewaarden voor stikstof uit de lucht in daarvoor gevoelige duinvegetaties in het Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak. Daarom zijn berekeningen uitgevoerd van de huidige bijdrage van de veehouderij aan de stikstofdepositie en de maximale bijdrage op grond van het voorgenomen bestemmingsplan. Het verschil tussen beide betreft de maximale bijdrage van het plan. Deze maximale bijdrage is gebaseerd op de aanname dat alle akkerbouwbedrijven zullen omschakelen naar de rundveehouderij. In feite is dit een zeer onrealistische aanname. Alleen al uit het oogpunt van benodigde investeringen is dit voor bestaande bedrijven praktisch onmogelijk. Het gehanteerde maximum is theoretisch en alleen bedoeld om een hypothetische uiterste situatie in beeld te brengen.

In de bijlage bij deze voortoets zijn de resultaten van de berekeningen opgenomen. Op kaarten is de bijdrage aan alle Natura 2000-gebieden binnen een zone van 10 km om de grens van het plangebied in beeld gebracht. In de bijlage zijn daarnaast kaarten opgenomen van de verwachte totale stikstofdepositie in 2010, 2020 en 2030, op basis van de betreffende informatie van het Planbureau van de Leefomgeving (PBL).

Op figuur 6.1 is de ligging van stikstofgevoelige habitats in het Brabantse deel van Krammer-Volkerak weergegeven (bron: website provincie Noord-Brabant).

Figuur 6.1: Gevoelige habitats in het Brabantse deel van Krammer-Volkerak

Uit de kaart van het verschil tussen de maximale bijdrage en de huidige bijdrage van de landbouw kan worden afgeleid, dat dit verschil ter plaatse van de bedoelde habitats in een orde van grootte ligt van 100-250 molN/ha/j of lager. De achtergrondbelasting (inclusief bijdrage landbouw, op basis van generieke verwachtingen omtrent de ontwikkeling van de landbouw) van het Krammer - Volkerak ter hoogte van de Dintelse Gorzen ligt in een range van:

- 1000 - 1210 mol N/ha/jaar in 2010;
- ca 970 - 1200 mol N/ha/jaar in 2015 (zie paragraaf 3.2.2)
- 913 - 1180 mol N/ha/jaar in 2020;

Projectnr. 245274
26 juni 2012, revisie 2

- 870 - 1130 mol N/ha/jaar in 2030.

Bij de Slikken van de Heen (oost) bedraagt ter plaatse van het mogelijk voorkomen van het meest gevoelige habitattype (zie figuur 6.1, gebiedje ten westen van de monding van de Steenbergsche Vliet) de huidige (2010) atmosferische stikstofdepositie 1000 molN/ha/j.

Voor een vergelijking op hoofdlijnen van de extra bijdrage van de veehouderij op basis van het maximale scenario wordt verwezen naar de kaarten in de bijlage bij deze voortoets. In aanvulling hierop is ook voor een aantal depositiepunten binnen de gevoelige habitats de maximale toename van de depositie doorgerekend. De ligging van deze punten is weergegeven op de betreffende kaart in de bijlage. De tabel hieronder geeft de betreffende waarden voor de bijdrage van de veehouderij. Depositiepunt 1 ligt in het oostelijk deel van de Slikken van de Heen, de andere punten liggen in de Dintelse Gorzen. Alle punten liggen op plaatsen waar volgens figuur 6.1 het gevoelige habitattype kan voorkomen. Op basis van vergelijking met de achtergrondwaarden, kan worden geconcludeerd dat de maximale bijdrage van de veehouderij bij geen van de punten zal leiden tot overschrijding van de kritische depositiewaarde voor het meest gevoelige habitattype (habittatype H2190B, vochtige duinvalleien, kalkrijk; kritische depositiewaarde bedraagt 1390 molN/ha/j).

Tabel 6.1: berekening stikstofdepositie op depositiepunten.

Nr	Ligging (RD-coörd.)		N-depositie (molN/h/jaar)		
	x	y	huidig	maximaal	verschil
1	76127	405349	12	188	176
2	76883	405292	12	174	162
3	77304	405312	13	190	177
4	77445	405366	13	179	166
5	78231	405619	10	169	159
6	78871	405841	8	140	132
7	78561	405851	8	135	127
8	79421	405980	7	132	125
9	79899	406048	7	130	123
10	80160	406188	7	112	105
11	80403	406309	7	111	104
12	80987	406703	6	105	99

Blijkens informatie in het Doelendocument Natura 2000 Deltagebied komt het habitattype 'vochtige duinvalleien, kalkrijk' niet alleen voor op de plaatsen die zijn aangegeven op figuur 6.1, maar ook in de deelgebieden 7 en 8 die op figuur 6.2 zijn aangegeven. Beide gebieden liggen in de kustzone van Sint Philipsland, deelgebied 7 is het westelijk deel van de Slikken van de Heen, deelgebied 8 het gebied Platen van de Vliet.

Figuur 6.2: Deelgebieden Krammer - Volkerak (bron: Doelendocument Natura 2000 Deltagebied, Rijkswaterstaat, 2009)

Bij de Slikken van de Heen (west) is de totale stikstofbelasting 1200 mol N/ha/j of minder, bij de Platen van de Vliet maximaal 1100 mol N/ha/j. Het gebied met de hoogste toename bij maximale invulling van het voorgenomen bestemmingsplan ligt in de Slikken van de Heen (west). De maximale toename van de bijdrage van de veehouderij ligt in de klasse van 100 -250 molN/ha/j. Bij nadere doorrekening van dit gebied is gebleken dat de maximale toename van de bijdrage van de veehouderij 174 mol N/ha/j bedraagt. Opgeteld bij de huidige (2010) achtergrondwaarde van maximaal 1200 molN/ha/j zou de maximale belasting dus 1374 molN/ha/j kunnen bedragen, dit lager dan de kritische depositiewaarde van 1390 mol N/ha/j. Er wordt dus ook hier geen overschrijding van de KDW voor het habitatype 'vochtige duinvalleien, kalkrijk' verwacht. Elders in de gebieden waar dit habitatype voorkomt is de maximale bijdrage van de veehouderij in Steenbergen lager. Om deze reden en gelet op het achtergrondniveau kan worden geconcludeerd dat geen negatief effect wordt verwacht van de maximaal mogelijke toename van de bijdrage van de veehouderij in de gemeente Steenbergen aan de stikstofdepositie in de bedoelde gevoelige gebieden.

Om er voldoende zeker van te zijn dat er geen negatieve gevolgen worden verwacht, dient ook nagegaan te worden wat het maximale effect is, rekening houdend met andere toekomstige ontwikkelingen. Dit betreft in dit geval de ontwikkeling van de A4 en de realisatie van het AFC Nieuw Prinsenland. Voor informatie hierover zijn de volgende rapporten geraadpleegd:

- Onderzoek netwerkeffect van het project A4 Steenbergen op Natura 2000 gebieden Definitief rapport Passende beoordeling, GoudappelGoffeng en Oranjewoud, januari 2010;
- Memo Voortoets natuurbeschermingswet voor Inpassingsplan AFC Dinteloord, A.J.J. Schoenmakers, Arcadis, juli 2010.

De bijdrage van de toekomstige snelweg wordt veroorzaakt doordat ten gevolge van de weg ook het verkeer op de N257, de weg over de Philipsdam, zal toenemen. De toename van de stikstofdepositie door dit netwerkeffect is berekend op:

- 15 mol N/ha/j bij deelgebied 8 (Platen van de Vliet);
- 6 mol N/ha/j bij deelgebied 7 (Slikken van de Heen, west);
- 3 mol N/ha/. bij deelgebied 6 (Slikken van de Heen, oost).

Deelgebied 5, Dintelse Gorzen, bevindt zich buiten het invloedsgebied van de weg.

De bijdrage van het AFC Nieuw Prinsenland aan de stikstofdepositie in het habitatype 'vochtige duinvalleien, kalkrijk' is berekend op 3,1 mol N/ha/j (afgerond 3 molN/ha/jaar). Bij de berekening is waar mogelijk rekening gehouden met de ligging van de gevoelige habitats. Hierbij is uitgegaan van de locatie waar de berekende toename van de stikstofdepositie het hoogst is. Omdat niet precies bekend is waar dit habitat met hoogste toename ligt, wordt in deze voortoets steeds uitgegaan van deze maximale waarde.

Optelling van deze waarden en de berekende toename van de bijdrage van de landbouw aan de achtergrondwaarde in 2010 levert uitgaande van de hoogste waarden de volgende resultaten (formule: achtergrondwaarde + maximale bijdrage veehouderij + bijdrage AFC + bijdrage weg tgv. A4 = totaal):
Dintelse Gorzen (deelgebied 5): $1210 + 177 + 3 + 0 = 1390$ mol N/ha/j;
Slikken van de Heen, oost (deelgebied 6): $1000 + 176 + 3 + 3 = 1184$ mol N/ha/j;
Slikken van de Heen, west (deelgebied 7): $1200 + 174 + 3 + 6 = 1383$ mol N/ha/j;
Platen van de Vliet (deelgebied 8): $1100 + (\text{klasse } 10\text{-}25) + 3 + 15 = 1128 - 1143$ molN/ha/j.

De berekende maximale cumulatieve waarden liggen meestal beneden de kritische depositiewaarde van 1390 mol N/ha/j. Op één plaats is de berekende waarde gelijk aan de kritische depositiewaarde. Er wordt nergens een overschrijding verwacht. Bij de interpretatie van de resultaten dient te worden bedacht dat het berekende theoretische maximum zich, zoals in het voorgaande is beschreven, in werkelijkheid zich niet zal kunnen voordoen. Geconcludeerd kan daarom worden dat bij een maximale invulling van het voorgenomen bestemmingsplan en rekening houdend met mogelijke cumulatie met de invloed van de A4 Steenbergen en het AFC Nieuw Prinsenland, een negatief effect ten gevolge van toename van stikstofdepositie niet wordt verwacht.

6.2 Ammoniakdepositie Grevelingenmeer

Langs de kust van Schouwen - Duiveland is de achtergrondwaarde (2010) in het gebied binnen de zone van 10 km van de grens van de gemeente Steenbergen 1300 molN/ha/j. Bij de kust van Overflakkee is een waarde vermeld van 1220 molN/ha/j. Langs de grens met Krammer - Volkerak loopt de N59, de verbinding Zierikzee - Oude Tonge³. Hier is de achtergrondwaarde maximaal 1070 mol N/ha/ j.

De toename van de stikstofdepositie ten gevolge van de maximale uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderij in de gemeente Steenbergen bevindt zich in de klasse van 10 -25 mol N/ha /j of lager (klasse 5-10 mol N/ha/j). Hiervoor wordt verwezen naar de kaart in de bijlage waarop het verschil van de maximale bijdrage ten opzichte van de huidige bijdrage van de veehouderij is weergegeven.

Het habitatype 'vochtige duinvalleien, kalkrijk' (met kritische depositiewaarde 1390 mol N/ha/j) komt blijkens het Doelendocument Natura 2000 Deltagebied voor in de deelgebieden 4, 6, 8, 9, 13, 14, 15 en 16 die zijn aangegeven op figuur 6.3. Deze gebieden liggen alle op een grotere afstand van de grens van de gemeente Steenbergen dan de gehanteerde zone van 10 km. Het dichtstbijzijnde gebied is deelgebied 16. Hier zou een eventueel te berekenen toename van de stikstofdepositie door maximale uitbreiding van de veehouderij in de gemeente Steenbergen in een orde van grootte van 5 - 10 mol N/ha/j kunnen liggen. De huidige achtergrondwaarde in dit gebied is maximaal 1300 mol N/ha/j. Uitgaande van de kritische depositiewaarde van 1390 mol N/ha/j, kan worden geconcludeerd dat effect op dit habitatype redelijkerwijs niet wordt verwacht. Op andere gebieden op nog grotere afstand (en veelal een lagere achtergrondwaarde) wordt evenmin een effect verwacht.

Figuur 6.3: Deelgebieden Grevelingenmeer (bron: Doelendocument Natura 2000 Deltagebied, Rijkswaterstaat, 2009)

³ Door het doortrekken van de A4 zal deze verbinding minder verkeer aantrekken. Hierdoor is hier geen sprake van een negatief netwerkfect ten gevolge van de A4 Steenbergen.

7 Slotconclusie

In deze voortoets is nagegaan of de ontwikkelingsmogelijkheden die het voorgenomen Bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen biedt, negatieve gevolgen kunnen hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in het plangebied en de omgeving. Daarbij is uitgegaan van gebieden tot een afstand van 10 km van de gemeentegrens van de gemeente Steenbergen. Daarmee is gekozen voor een ruime benadering, bedoeld om te vermijden dat eventuele effecten 'over het hoofd worden gezien'.

De toetsing is uitgevoerd in twee werkstappen.

Werkstap 1

Op grond van de toetsing in de eerste werkstap is geconcludeerd dat alleen nadere aandacht nodig is voor mogelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Krammer-Volkerak. Dit betreft alleen de mogelijke invloed van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats, met name gebieden met het habitattype 'vochtige duinvalleien, kalkrijk'. Er zijn geen andere factoren die tot negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen zouden kunnen leiden.

Er worden geen nadelige gevolgen verwacht voor de instandhoudingsdoelstellingen van de andere gebieden.

Hoewel op basis van de verkenning in werkstap 1 geen effecten worden verwacht op de instandhoudingsdoelstellingen voor het Grevelingenmeer, wordt aanbevolen om ook voor dit gebied in werkstap 2 meer in detail na te gaan of er geen invloed kan zijn van stikstofdepositie op het habitattype 'vochtige duinvalleien, kalkrijk'.

Werkstap 2

Ten behoeve van de nadere analyse in werkstap 2 zijn berekeningen uitgevoerd van de maximale bijdrage van de veehouderij in de gemeente Steenbergen aan de stikstofdepositie in de beschouwde Natura 2000-gebieden. Hierbij is uitgegaan van invulling van de maximale mogelijkheden die het voorgenomen bestemmingsplan zal bieden. Bij de analyse is ook rekening gehouden met mogelijke cumulatieve effecten ten gevolge van andere ontwikkelingen (A4 Steenbergen en AFC Nieuw Prinsenland).

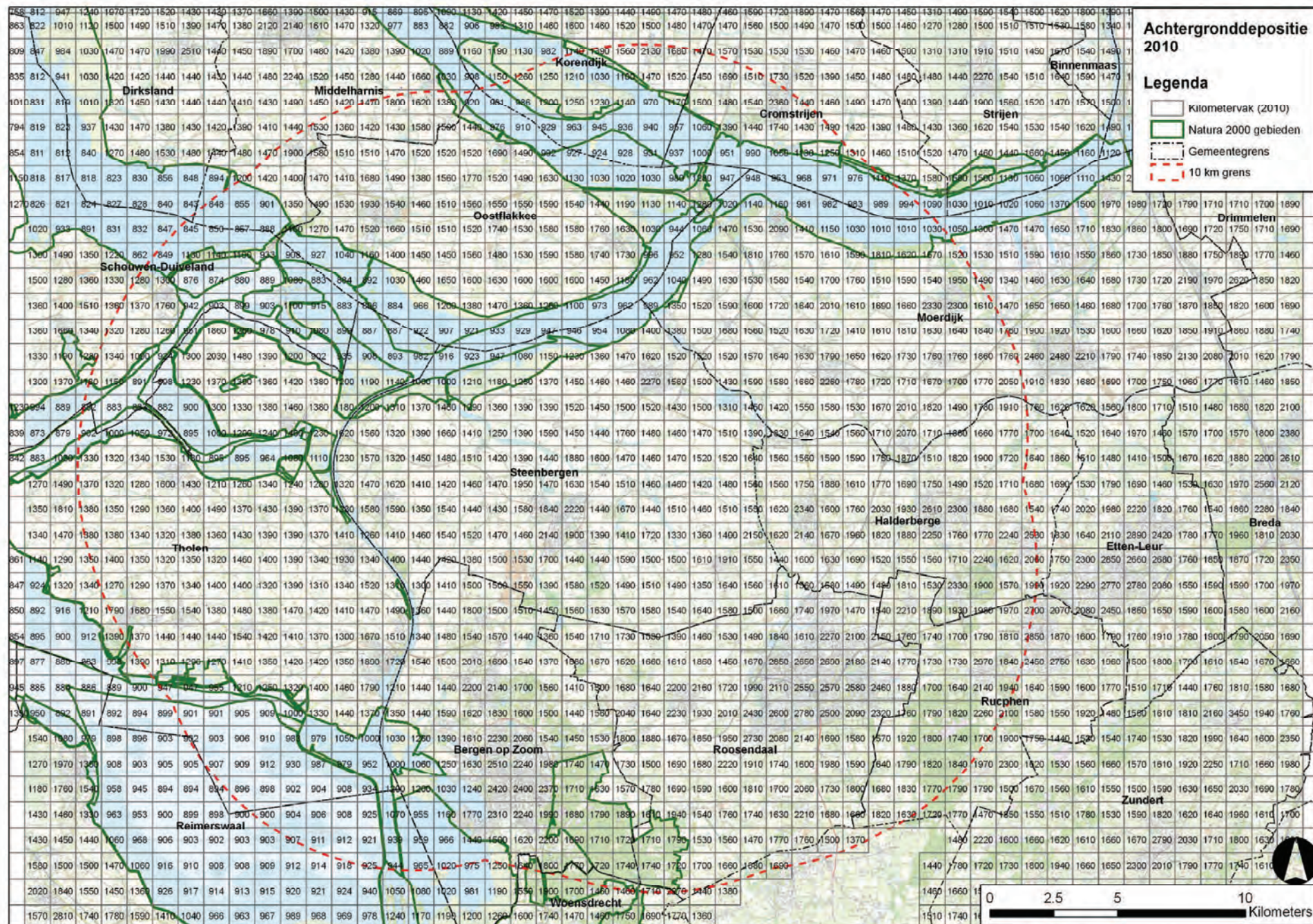
De conclusie is, dat geen negatieve gevolgen worden verwacht.

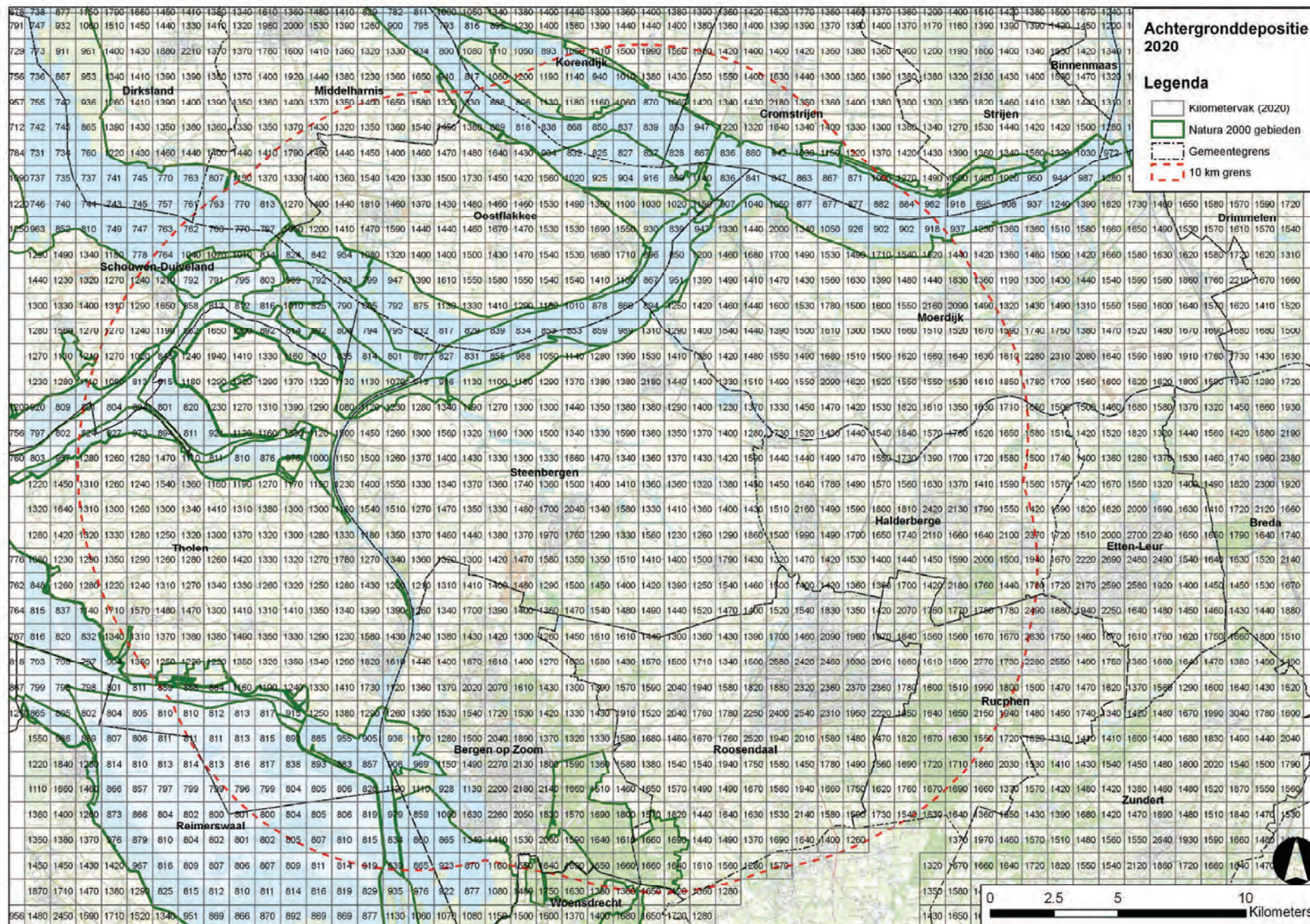
Slotconclusie

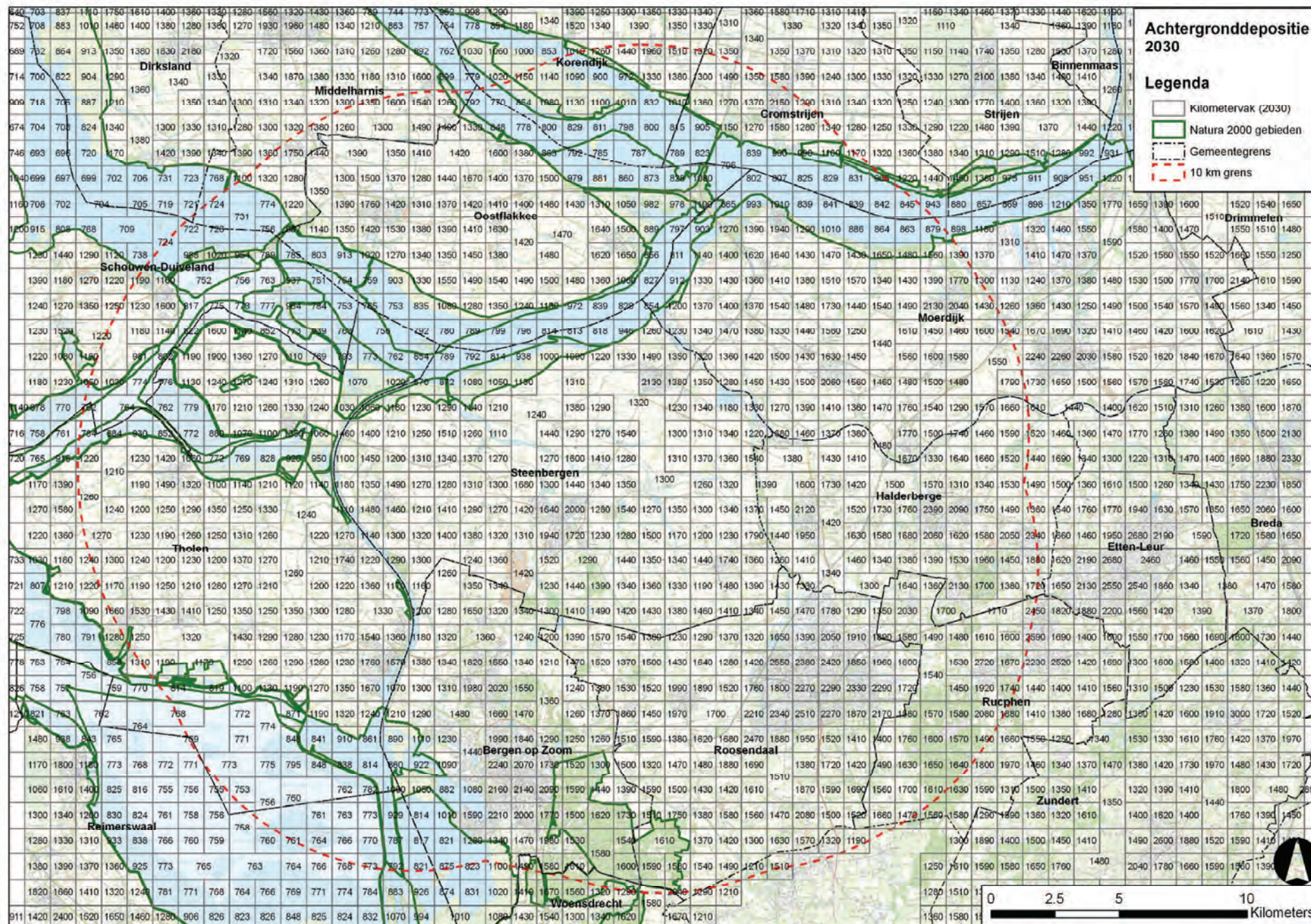
Geconcludeerd kan worden dat de ontwikkelingen die in het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk worden gemaakt, geen negatieve gevolgen zullen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden in en in de omgeving van de gemeente Steenbergen.

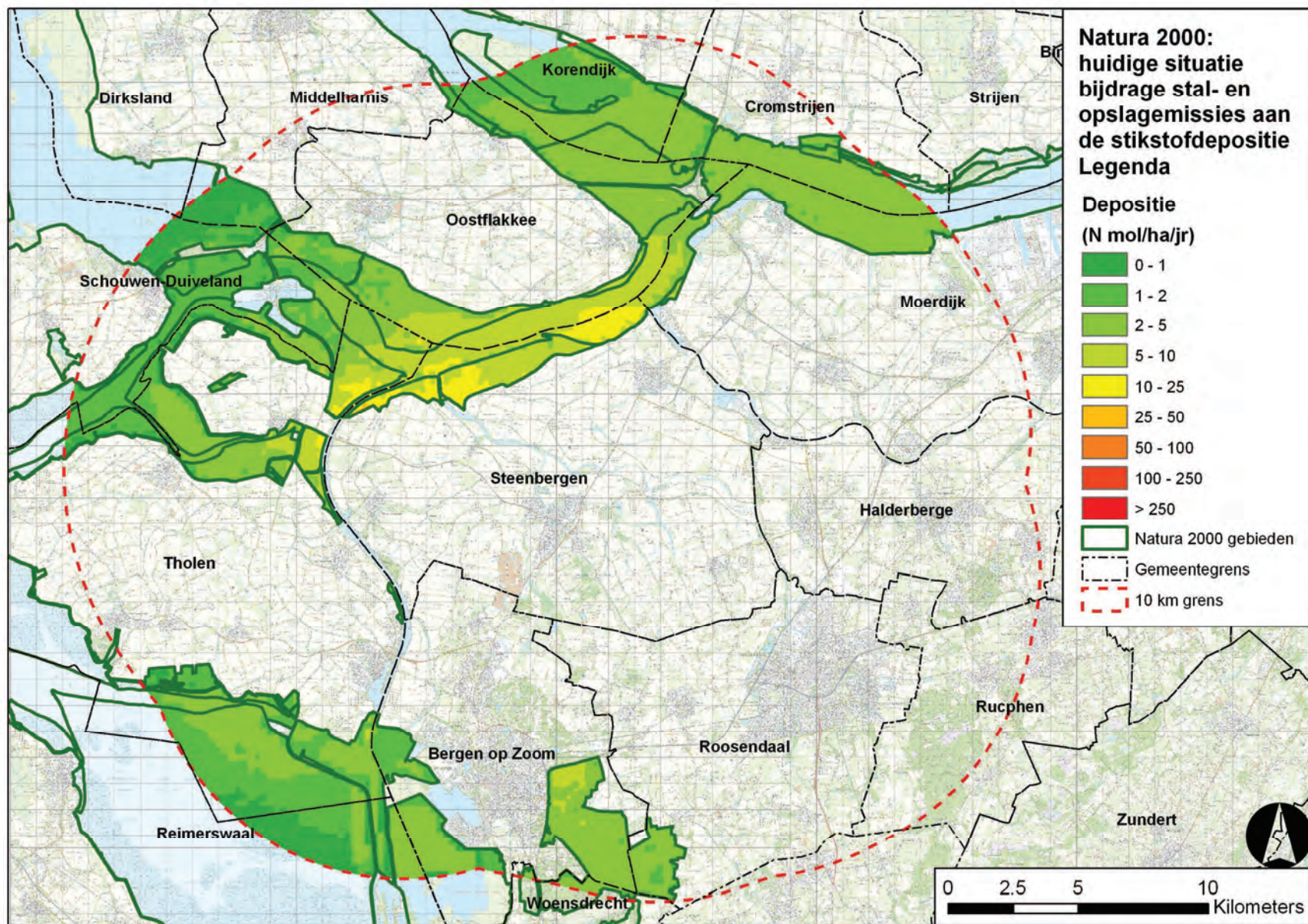
Nader onderzoek in de vorm van een 'passende beoordeling' is niet nodig.

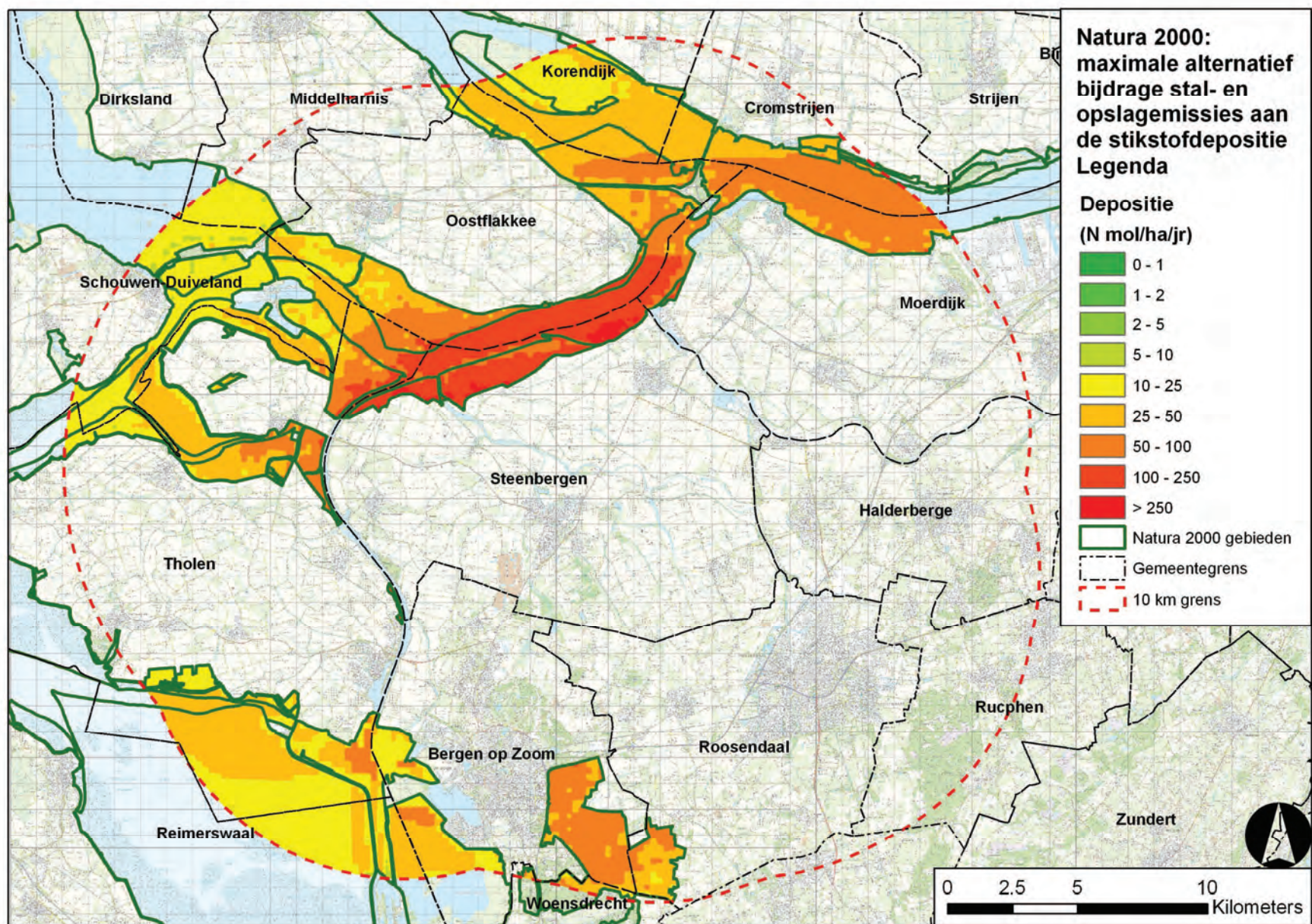
Bijlage 1: Stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden en berekening maximale bijdrage veehouderij.

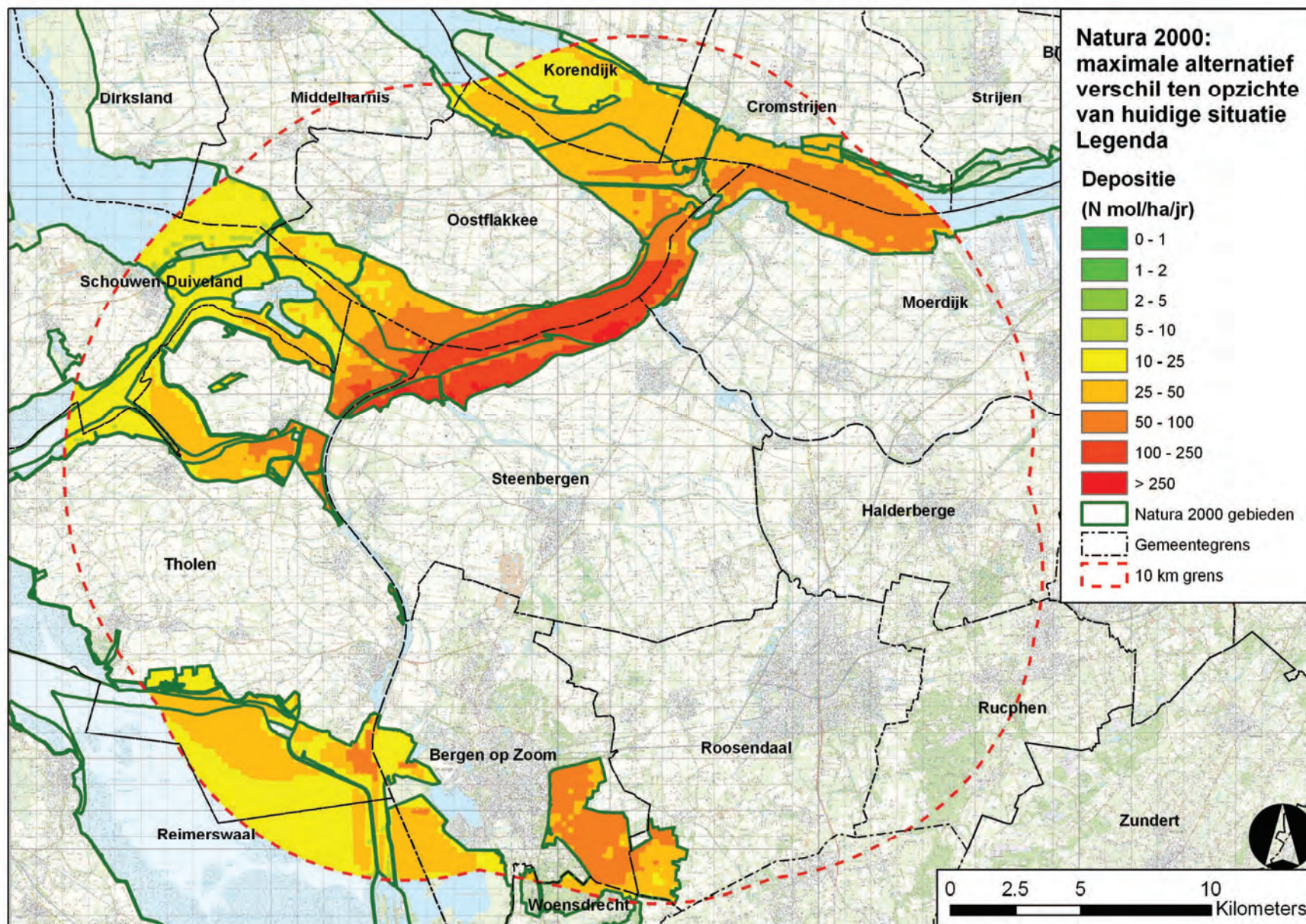

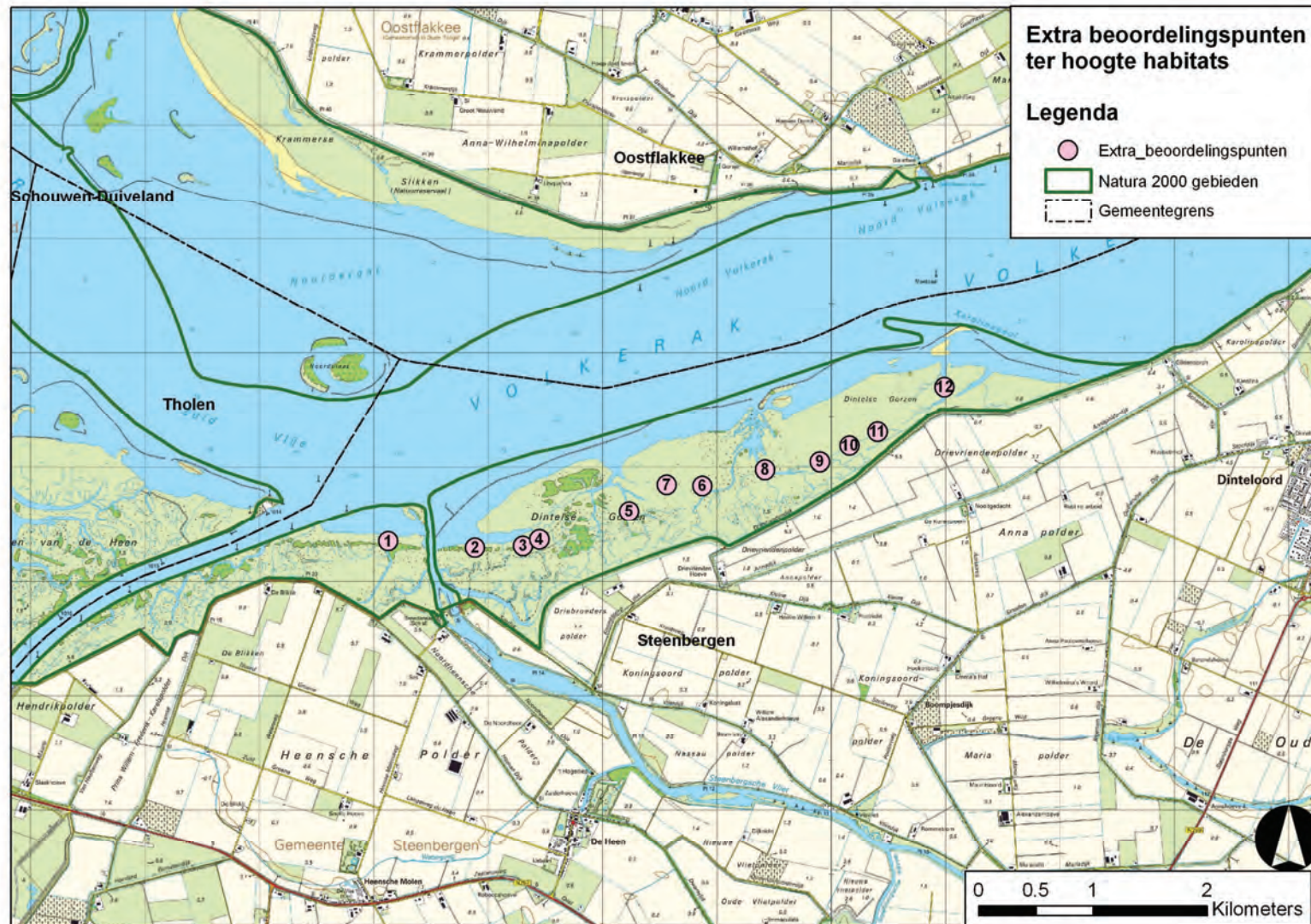

Plan-MER bestemmingsplannen buitengebied Steenbergse

Notitie reikwijdte en detailniveau

Plan-MER bestemmingsplannen buitengebied Steenbergen

Notitie reikwijdte en detailniveau

projectnr. 245274
revisie 03
23 februari 2012

auteur(s)

Ronald van den Heerik
Bastian van Dijck

Opdrachtgever

Gemeente Steenbergen
afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 6
4650 AA Steenbergen

datum vrijgave

23-02-12

beschrijving revisie 03

definitief

goedkeuring

RvdH

vrijgave

DvdW

Projectgroep bestaande uit:

Ronald van den Heerik
Marco Busscher
Luc Koks

Tekstbijdragen:

Ronald van den Heerik
Luc Koks

Fotografie:

Oranjewoud

Vormgeving:

Oranjewoud

Datum van uitgave:

23 februari 2012

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Inhoud

blz.

1	Het plan en de voorliggende notitie.....	2
1.1	Inleiding.....	2
1.2	Doelstellingen en uitgangspunten van Bestemmingsplannen buitengebied	2
1.3	Het plan.....	4
1.4	M.e.r-plicht.....	4
1.5	MER bestemmingsplannen buitengebied en de notitie Reikwijdte en Detailniveau	4
2	De m.e.r.-procedure	5
2.1	Wat is een plan-m.e.r.?	5
2.2	Procedurele en inhoudelijke eisen aan een plan-m.e.r.....	5
3	Beleids- en besluitvormingskader	7
3.1	Beleidskader algemeen	7
4	Huidige situatie en autonome ontwikkeling.....	9
4.1	Algemene karakteristieken van het gebied	9
4.2	Referentiesituatie	10
5	De voorgenomen activiteit	11
5.1	Alternatieven en scenario's	11
5.1.1	<i>Scenario 1 Realistische groei</i>	<i>12</i>
5.1.2	<i>Scenario 2 Maximaal realistische groei.....</i>	<i>12</i>
6	Welke effecten worden in het Plan-MER beschouwd?	13
6.1	'Scoping' op de belangrijkste effecten en aanpak.....	13
6.2	Beoordelingskader	14
6.3	Uitwerking beoordelingskader/verwachte effecten.....	14

1 Het plan en de voorliggende notitie

1.1 Inleiding

De gemeente Steenbergen ontwikkelt twee bestemmingsplannen voor het buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft betrekking op het buitengebied ten noorden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen omvat het buitengebied ten zuiden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet.

Voor het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft de gemeenteraad op 20 december 2007 een nota van uitgangspunten vastgesteld. Deze nota van uitgangspunten is de basis geweest voor het in januari 2011 in procedure gebrachte voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland. Voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen heeft de gemeenteraad op 29 september 2011 een nota van uitgangspunten vastgesteld.¹

Op onderstaande kaart is het plangebied weergegeven. De kern van Steenbergen en de andere kernen vallen buiten het plangebied.

figuur 1: Plangebied)

1.2 Doelstellingen en uitgangspunten van Bestemmingsplannen buitengebied

De gemeente Steenbergen beschermt de in de gemeente aanwezige aardkundige, archeologische, cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische waarden. Uitgangspunten is om datgene te beschermen wat noodzakelijk is, zodat geen onnodige beperkingen ontstaan.

1. ¹ Tussen de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland en de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen zitten enkele verschillen. Deze verschillen volgen met name uit nieuw gemeentelijk en provinciaal beleid. Aangezien de gemeente in het gehele buitengebied een uniform beleid nastreeft is voor de ontwikkeling van beide bestemmingsplannen voor het buitengebied de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen leidend.

Voor de grondgebonden agrarische sector wordt ontwikkelingsruimte geboden. Deze bedrijven kunnen hun agrarisch bouwvlak vergroten tot maximaal 2 hectare. Ook wordt ruimte geboden voor het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen, nevenfuncties/verbrede landbouw, het huisvesten van de "eigen" tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten en vervolgfuncties op vrijkomende agrarische bedrijven.

De niet-grondgebonden agrarische bedrijven (intensieve veehouderijen, solitair gelegen glastuinbouwbedrijven en overige niet grondgebonden bedrijven) krijgen geen uitbreidingsruimte binnen de bestemmingsplannen. Het realiseren van een intensieve veehouderij als neventak bij een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt uitgesloten. In de bestemmingsplannen buitengebied worden bij agrarische bedrijven in beginsel de al bestaande agrarische bouwblokken opgenomen.

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven (grondgebonden bedrijven, intensieve veehouderij bedrijven, glastuinbouwbedrijven en/of overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven) wordt binnen de bestemmingsplannen niet mogelijk gemaakt. Één uitzondering wordt opgenomen voor de nieuwvestiging van grondgebonden agrarische bedrijven die moeten verplaatsen voor een groot openbaar belang.

De hervestiging van of omschakeling naar een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt mogelijk gemaakt. Het is dus mogelijk om een intensieve veehouderij, een solitair gelegen glastuinbouwbedrijf of een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf te wijzigen in een grondgebonden agrarisch bedrijf. Ook kan binnen de regels een grondgebonden agrarisch bedrijf worden gevestigd op een locatie waarop al een bouwvlak met een andere bestemming (wonen, agrarisch verwant bedrijf, niet aan het buitengebied gebonden bedrijf, etc.) rust. Eveneens is het toegestaan om binnen het bestaande bouwvlak van grondgebonden agrarische bedrijfsvorm te veranderen.

Naast de agrarische sector zijn andere functies van belang voor de vitaliteit van het Steenbergse buitengebied, zoals recreatie en toerisme, aan het buitengebied gebonden niet-agrarische bedrijvigheid, niet-agrarische bedrijven welke een bijdrage leveren aan een gemengde plattelandseconomie, bestaande andere niet-agrarische bedrijven, maatschappelijke voorzieningen en burgerwoningen. In het buitengebied wordt ruimte geboden aan deze verschillende functies. Er wordt een zonering gehanteerd voor toekomstige ontwikkeling.

De bestaande recreatiebedrijven worden opgenomen in de bestemmingsplannen. Binnen de bestemmingsplannen wordt de mogelijkheid geboden om middels een wijzigings- of binnenplanse afwijkingsbevoegdheid, de dag- en/of verblijfsrecreatieve bedrijfsmatige activiteiten te wijzigen en de nu toegestane bebouwing gedeeltelijk uit te breiden binnen de bestaande bouwvlakken.

Voor de realisatie van recreatiebedrijven in het buitengebied hanteert de gemeente een zonering. In het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche- en Roosendaalsche Vliet wordt primair en onder voorwaarden de ruimte geboden aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca. In het bestemmingsplan wordt hier niet de mogelijkheid geboden om vrijkomende locaties te wijzigen ten behoeve van andere functies.

Buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt onder voorwaarden ruimte geboden aan vervolgfuncties zoals, burgerwoningen, kleinschalige bedrijvigheid, kleinschalige recreatie en toerisme (bijvoorbeeld bed & breakfast, minicamping, kleinschalige horeca, fietsverhuur, huifkarrenverhuur, kaasmakerij) en maatschappelijke voorzieningen in de vorm van zorgboerderijen.

In het bestemmingsplan wordt geen ruimte geboden aan windenergie en biomassavergisting.

Relatie met het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland

De gemeente Steenberg streeft in het hele buitengebied een uniform beleid na. Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland wordt dan ook aangepast aan de op 29

september 2011 vastgestelde Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenberg. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- een grondgeboden agrarisch bedrijf kan onder voorwaarden het bouwvlak vergroten tot maximaal 2 hectare (was 1,5 hectare);
- bij een grondgeboden agrarische bedrijf kan onder voorwaarden een differentiatievak voor permanente teeltondersteunende voorzieningen worden gerealiseerd;
- op een grondgeboden agrarisch bedrijf wordt onder voorwaarden de mogelijkheid geboden om binnen het bouwvlak maximaal 5.000m² teeltondersteunende kassen te kunnen realiseren;
- in het buitengebied wordt meer ruimte geboden aan vervolgfuncties, waarbij tevens de omschreven methode van zonering wordt gebruikt.

1.3 Het plan

Met de vaststelling van de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan "Buitengebied Steenberg" op 29 september 2011 door de gemeenteraad van Steenberg is het startsein gegeven voor het opstellen van een bestemmingsplan voor het gebied ten zuiden van de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet en tevens voor het aanpassen van het Voorontwerp bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord en Prinsenland".

1.4 M.e.r.-plicht

De m.e.r.-plicht volgt uit het feit dat binnen het plangebied van de op te stellen bestemmingsplannen de bestaande agrarische bouwblokken worden opgenomen en er ruimte wordt geboden voor de vergroting van bouwvlakken (tot maximaal 2 hectare) voor grondgebonden agrarische bedrijven.

In Onderdeel D. activiteiten, plannen en besluiten, ten aanzien waarvan de m.e.r.-procedure (Besluit m.e.r.) van toepassing is, zijn categorieën van activiteiten aangegeven, waaraan drempelwaarden zijn gekoppeld. Indien deze drempelwaarden overschreden worden geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht. Onderdeel D.14 bepaalt dat het oprichten, wijzigen of uitbreiden van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren boven bepaalde aantallen m.e.r.-beoordelingsplicht is. Aangezien enkele bedrijven binnen de bestemmingsplannen deze drempelwaarden overschrijden geldt een m.e.r.- (beoordelings)plicht.

Op grond van de Wet milieubeheer is het verplicht om bij bestemmingsplannen met een kaderstellend karakter, die m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten mogelijk maken een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen. Dit betekent dat het opstellen van een Plan-MER² en het doorlopen van de bijbehorende procedure verplicht is voor de hierboven genoemde bestemmingsplannen.

Omdat de gemeente een uniform beleid nastreeft in het gehele buitengebied is het mogelijk om één milieueffectrapportage voor beide bestemmingsplannen op te stellen.

1.5 MER bestemmingsplannen buitengebied en de notitie Reikwijdte en Detailniveau

In de m.e.r. procedure is een raadpleging van de betrokken besturen over de inhoud (reikwijdte en detailniveau) van het MER verplicht. Voor de "algehele herziening bestemmingsplannen voor het buitengebied van de gemeente Steenberg" is gekozen voor een schriftelijke raadpleging van de betrokken bestuurlijke instanties. Hiertoe is de voorliggende notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. In de notitie worden de kaders van, en de onderzoeksmethodiek voor, de m.e.r. beschreven. De notitie wordt voorgelegd aan de te raadplegen instanties en vormt de start van de m.e.r.-procedure.

2. In dit rapport worden de termen MER en m.e.r. gebruikt. MER staat voor het milieueffectrapport, m.e.r. staat voor de procedure van de milieueffectrapportage als geheel.

2 De m.e.r.-procedure

2.1 Wat is een plan-m.e.r.?

Een plan-m.e.r. procedure heeft tot doel het milieubelang volwaardig in de plan- en besluitvorming mee te nemen. De plan-m.e.r. procedure kent procedurele eisen en inhoudelijke eisen die wettelijk zijn vastgelegd.

Een plan-m.e.r. procedure kent naast procedurele stappen ook producten. Het Plan-MER is een rapportage waarin de milieueffecten van het op te stellen ruimtelijk plan aan de hand van alternatieven cq scenario's worden beschreven.

Een plan-m.e.r.-procedure wordt doorlopen bij plannen met een kaderstellen karakter. Dit zijn bijvoorbeeld structuurvisies en ook vaak bestemmingsplannen.

2.2 Procedurele en inhoudelijke eisen aan een plan-m.e.r.

De m.e.r. procedure voor de bestemmingsplannen buitengebied kent de volgende procedurele eisen:

Kennisgeving en zienswijzen;

Het voornemen om een plan te gaan opstellen of een m.e.r.-plichtige activiteit te ondernemen en hiervoor de m.e.r.-procedure te doorlopen moet op een geschikte wijze openbaar worden aangekondigd. Deze kennisgeving wordt gedaan door het bevoegd gezag. De kennisgeving vindt plaats in een of meer dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze.

Voor het verkrijgen van zienswijzen moeten door het bevoegd gezag stukken ter inzage worden gelegd. Hiervoor zijn in de Wet geen vereisten opgenomen; het bevoegd gezag mag zelf bepalen wat ter inzage wordt gelegd, voor hoe lang, wie zienswijzen mogen indienen en op welke wijze.

Raadpleging en advies over de reikwijdte en het detailniveau van de m.e.r.;

Bij de m.e.r.-procedure raadpleegt het bevoegd gezag, het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het voorbereiden dan wel vaststellen van het betreffende plan of besluit, in alle gevallen de adviseurs en andere bestuursorganen over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (MER). Het gaat daarbij om adviseurs en bestuursorganen die vanwege het wettelijk voorschrift waarop het plan of besluit berust bij de voorbereiding hiervan moeten worden betrokken. Daarnaast worden wettelijke adviseurs betrokken zoals Inspectie Ministerie van Infrastructuur & Milieu, Inspectie Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Voor de vorm van het advies en de raadpleging over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER zijn in de Wet geen vereisten opgenomen.

Op verzoek advies Commissie m.e.r. over reikwijdte en detailniveau (niet verplicht);

Advies door de landelijke onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) is in deze fase van de procedure op verzoek mogelijk, maar niet verplicht.

Opstellen milieueffectrapport;

Een MER bevat tenminste een beschrijving van:

- probleem en doelstelling;
- de voorgenen activiteit, alternatieven (scenario's) of varianten;
- relevante plannen en besluiten;
- de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het studiegebied;
- de effecten van de voorgenen activiteit op het studiegebied en een vergelijking van de alternatieven;

- mitigerende en compenserende maatregelen
- leemten in kennis en aanzet tot evaluatieprogramma;
- samenvatting.

Kennisgeving en zienswijzen, advies commissie m.e.r.

Bij het doorlopen van de m.e.r.-procedure wordt in alle gevallen, door het bevoegd gezag, het bestuursorgaan dat bevoegd is tot het voorbereiden dan wel vaststellen van het betreffende plan of besluit, openbaar kennis gegeven van het MER, het MER ter inzage gelegd, een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen over het MER naar voren te brengen. Ook wordt advies gevraagd aan de betrokken bestuursorganen en adviseurs en aan de Commissie m.e.r..

Besluit nemen inclusief motivering hoe de m.e.r. in de planvorming is betrokken, mededeling en bekendmaking besluit;

Het plan of besluit wordt pas vastgesteld door het bevoegd gezag als de m.e.r.-procedure tot aan deze stap correct en volledig is doorlopen en de gegevens in het MER redelijkerwijs aan het uiteindelijke plan of besluit ten grondslag kunnen worden gelegd. Bekendmaking en mededeling van het vastgestelde plan of besluit vinden plaats conform de eisen en termijnen uit de procedure van totstandkoming van het betreffende plan of besluit.

Bezwaar en beroep

De mogelijkheden om bezwaar te kunnen maken en beroep aan te kunnen tekenen tegen het vastgestelde plan of tegen het besluit volgen uit de wettelijke bepalingen waarin de betreffende moeder- of basisprocedure is vastgelegd.

Evaluatie van effecten tijdens en na realisatie.

Na vaststelling van een m.e.r.-plichtig plan of het nemen van een m.e.r.-plichtig besluit moet het betreffende bevoegd gezag de daadwerkelijke milieugevolgen van de uitvoering van de voorgenomen activiteit onderzoeken.

Formeel is het bevoegd gezag, in dit geval gemeenteraad van de gemeente Steenberg, verantwoordelijk voor de acties in het kader van de m.e.r.

3 Beleids- en besluitvormingskader

3.1 Beleidskader algemeen

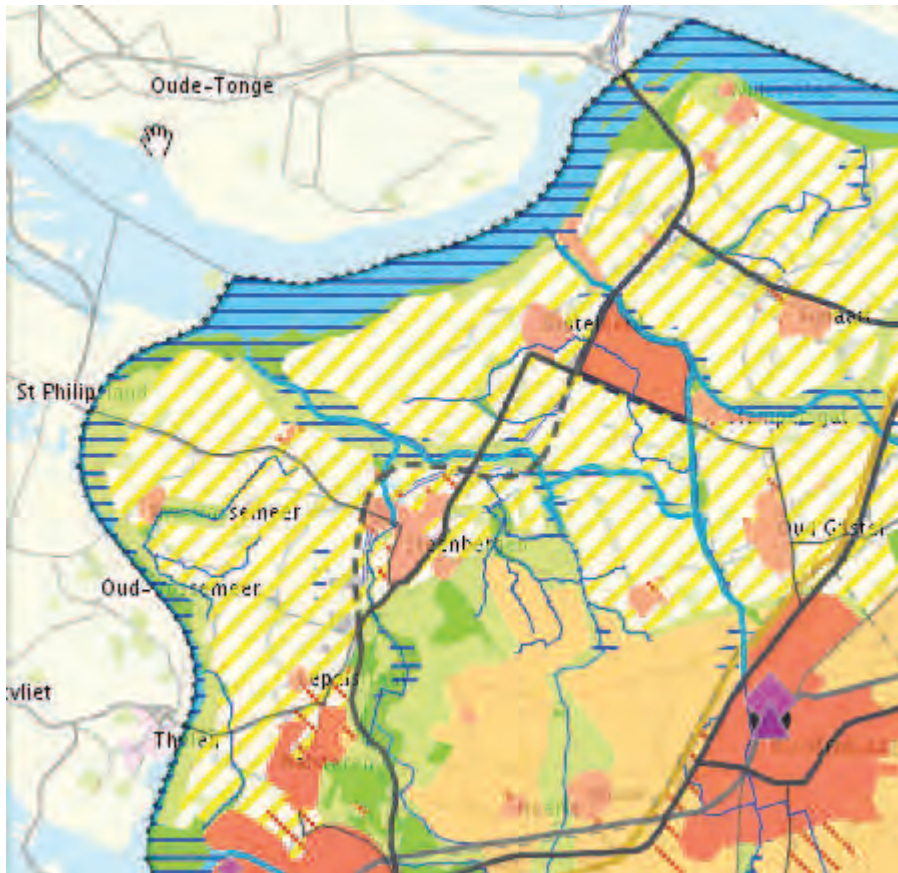
Het milieueffectrapport zal globaal ingaan op relevante ruimtelijke en sectorale beleidsthema's. Voor een uitgebreide beschrijving van het beleidskader en het voornemen wordt verwezen naar de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen. Hierin zijn de voor het gehele gebied relevante ruimtelijke en sectorale beleidsthema's opgenomen. De thema's hebben vooral betrekking op de in het gebied aanwezige functies alsmede de aanwezige waarden.

De volgende beleidsonderwerpen komen in het bestemmingsplan en MER aan bod: bijzondere waarden, agrarische bedrijven, beleid vrijkomende agrarische bedrijven & nieuwe economische dragers, niet agrarische bedrijven, verblijfsruimte tijdelijke medewerkers en arbeidsmigranten, burgerwoningen, aan-huis-gebonden beroep of bedrijf, cultuurhistorische waardevolle bebouwing, afhankelijke woonruimte (mantelzorg), dag- en verblijfsrecreatie, horeca, maatschappelijke voorzieningen, milieuaspecten, windturbines, antennebeleid, biomassavergistingsinstallaties, waterkeringen & waterbergingsgebieden en de rijksweg A4.

In de Nota van Uitgangspunten is aansluiting gezocht bij meerdere gemeentelijke beleidskaders, waaronder het Economische Beleidsplan, de Gebiedsvisie gemeente Steenbergen, de Nota Cultureel Erfgoed, de Visie Landrecreatie, de Visie Waterrecreatie, de verschillende dorpsontwikkelingsplannen en de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord en Prinsenland".

Naast het gemeentelijk beleid is met name het (gewijzigde) ruimtelijke beleid van de provincie Noord-Brabant van belang. Het gaat om de op 1 maart 2011 in werking getreden Verordening Ruimte en de op 1 januari 2011 in werking getreden Structuurvisie Ruimtelijke Ordening.

Figuur 2 is een uitsnede uit de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening. Daarbij duiden de gele structuren op accentgebieden voor agrarische ontwikkeling en de groene gebieden op gebieden met hogere natuur- en landschappelijke waarden (kerngebied groenblauw en groenblauwe mantel). De rode gebieden zijn de woonkernen.

figuur 2: Overzichtskartaal Structuurvisie RO provincie Noord-Brabant (provincie Noord-Brabant, 2010)

In het MER wordt specifiek ingegaan op het beleid ten aanzien een aantal relevante milieuaspecten (zie hoofdstuk 6 van deze notitie). Één van de belangrijkste beleidsvelden in dit MER is de depositie van stikstof (Programmatiese Aanpak Stikstof) in relatie tot Natura 2000 gebieden. Hiermee is ecologie het belangrijkste beleidsveld in het op te stellen MER.

4 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Om de milieueffecten van het plan te kunnen beoordelen en alternatieven te kunnen vergelijken is een vergelijkingsbasis nodig. In MER-termen heet dit de 'referentiesituatie'.

De huidige situatie en de autonome ontwikkelingen vormen de referentie bij het bepalen van de effecten van "de bestemmingsplannen buitengebied in de gemeente Steenbergen" op de omgeving. Maar wat is nu precies de referentiesituatie? Het is bij bestemmingsplannen (met name voor het buitengebied) lastig te bepalen welke elementen bij het voornemen horen en welke bij de referentiesituatie. Dat komt bijvoorbeeld omdat niet alle voornemens uit het vorige plan zijn gerealiseerd op het moment dat het volgende/nieuw plan wordt vastgesteld.

De referentiesituatie beschrijft daarom de toekomstige toestand van het milieu als de bestemmingsplannen niet doorgaan. Dit betekent dat bij de huidige, feitelijke toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten 'autonome ontwikkelingen' in de milieusituatie worden opgeteld.

4.1 Algemene karakteristieken van het gebied

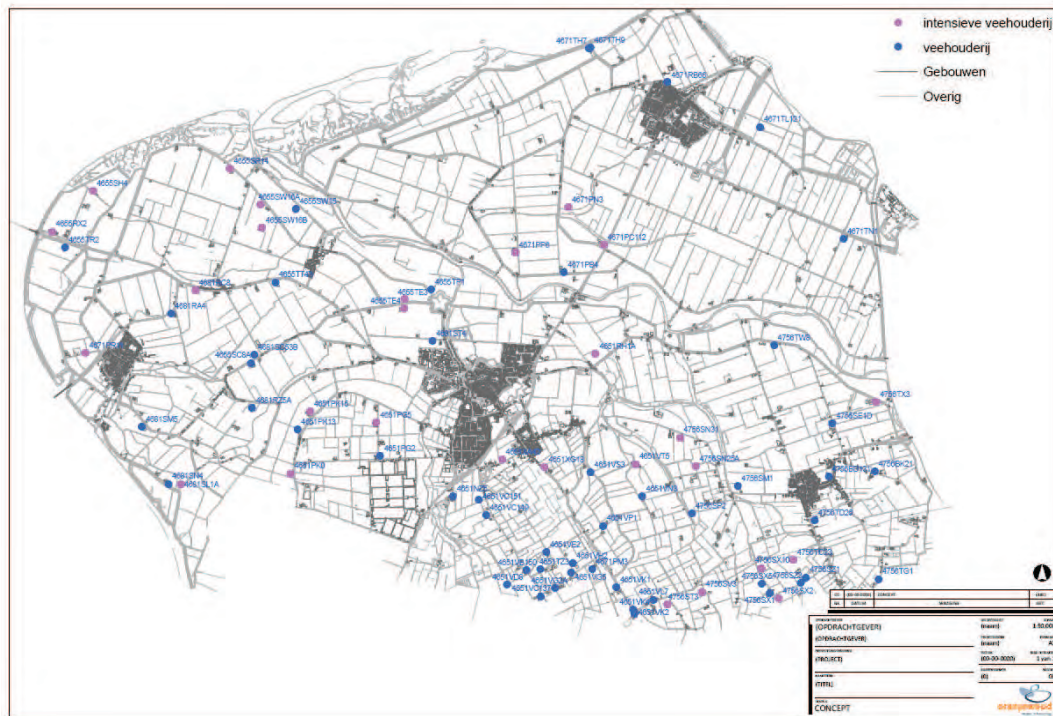
Het Steenbergse buitengebied wordt gekenmerkt door vele waarden. Kenmerkend zijn voornamelijk de zeekleigebieden, de zandgronden en de overgang daartussen. Binnen het plangebied liggen beschermde aardkundige waarden (Polder Cruisland en Dintelse Gorzen). Beschermde cultuurhistorische waarden zijn eveneens aanwezig (polder het Oudland, Zuiderwaterlinie, Landgoed Dassenberg). In het plangebied liggen verspreid enkele gebieden met een indicatieve hoge/middelhoge archeologische verwachtingswaarde.

In het gebied zijn eveneens ecologische waarden aanwezig. Het gaat onder andere om:

- De Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet (EHS, EVZ zoekgebied, Groenblauwe Mantel, zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen)
- De Dintelse Gorzen (Natura 2000, EHS)
- Schelde Rijn-kanaal (EHS)
- Het Oudland (EHS, Groenblauwe Mantel, attentiegebied EHS)
- Verschillende beken en kreken (Groenblauw Mantel, EVZ zoekgebied, zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen).

Kenmerkende landschappelijke waarden zijn te vinden in het zeekleigebied en de overgang naar de zandgronden.

De agrarische sector speelt als groot grondgebruiker in het buitengebied een belangrijke rol. In de gemeente Steenbergen zijn vele agrarische bedrijven gevestigd. De meeste (intensieve) veehouderijen bevinden zich ten zuiden van de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet.

figuur 3: overzicht spreiding veehouderijbedrijven binnen de gemeente Steenbergen

4.2 Referentiesituatie

In het Plan-MER zullen de verwachte gevolgen van het voornemen en eventuele varianten/alternatieven worden vergeleken met de verwachte situatie indien het bestemmingsplan niet wordt uitgevoerd, de zogenaamde situatie bij autonome ontwikkeling. Deze referentie(situatie) wordt bepaald door realistisch te verwachten ontwikkelingen die passen binnen het geldende bestemmingsplan. In het MER zal de referentiesituatie worden beschreven en in beeld worden gebracht.

De referentiesituatie voor de bestemmingsplannen buitengebied van de gemeente Steenbergen bestaat uit de volgende elementen:

- de huidige feitelijke situatie (alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd);
- de toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden. Hieronder vallen in elk geval ook de aanleg van de snelweg A4 en het Agro Food Cluster Nieuw Prinsenland;
- generieke, planoverstijgende ontwikkelingen, zoals normen die voortvloeien uit het Besluit Huisvesting (voor veehouderij) of de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

Al andere ontwikkelingen behoren tot het voornemen (zie hoofdstuk 5).

5 De voorgenomen activiteit

In het MER zullen de voorgenomen activiteiten (=het voornemen) worden vergeleken met de referentiesituatie.

Het voornemen bestaat uit de volgende elementen:

- (her)bestemmingen die al wel vergund zijn dan wel planologisch mogelijk zijn gemaakt, maar die nog niet benut worden. Denk daarbij aan niet-benutte vergunningruimte en bedrijven die zijn gestopt maar waarvan de vergunning nog geldig is;
- alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet planologisch mogelijk zijn gemaakt;
- illegale situaties die worden gelegaliseerd.

In het MER krijgen een aantal activiteiten specifiek de aandacht. Dit zijn:

- de intensieve landbouw (nog niet benutte vergunningruimte, geen uitbreidingsmogelijkheden)
- de grondgebonden landbouw (nog niet benutte vergunningruimte en wijzigingsbevoegdheid voor bouwvlakvergroting tot maximaal 2 hectare)
- Glastuinbouw (opnemen bestaand glastuinbouwgebied in bestemmingsplan, geen uitbreidingsmogelijkheden)
- Teeltondersteunende voorzieningen (ook buiten het agrarisch bouwvlak)
- Teeltondersteunende kassen op grondgebonden agrarisch bouwvlak tot ten hoogste 5000m²
- Vervolgfuncties vrijkomende bouwvlakken (zonering)
- Recreatie (o.a. bestaande jachthavens, dagrecreatie, verblijfsrecreatie, horeca en verbrede landbouw)

Van deze activiteiten wordt in beeld gebracht in hoeverre er sprake is van milieueffecten.

5.1 Alternatieven en scenario's

Aangezien binnen de bestemmingsplannen buitengebied van de gemeente Steenbergen geen locaties zijn aangewezen voor grootschalige ontwikkelingen is het beschrijven van (locatie)alternatieven weinig zinvol. Immers beperkte uitbreiding/wijziging van activiteiten wordt binnen de bestemmingsplannen alleen mogelijk gemaakt op locaties waar ook reeds nu een bepaalde vorm van bedrijvigheid of activiteit voorkomt.

De precieze omvang van de toekomstige functies in het gebied zijn nog onduidelijk, met name in hoeverre gebruik zal worden gemaakt van de ontwikkelingsmogelijkheden in de veehouderij. Door toepassing van scenario's kunnen mogelijke bandbreedtes in de milieueffecten in beeld worden gebracht. Twee scenario's worden in het MER uitgewerkt, waarbij verschillen in de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij zijn opgenomen. Het MER beschrijft dan in ieder geval wat de gevolgen voor het milieu zijn als gevolg van de ontwikkeling die maximaal verwacht worden. Dus wanneer maximaal gebruik wordt gemaakt van de geboden ontwikkelingsruimte. Daarnaast worden de gevolgen van een meer realistische scenario in beeld gebracht.

Bij het ontwikkelen van de scenario's wordt gebruik gemaakt van sectorale trendgegevens die beschikbaar zijn bij bijvoorbeeld het Landbouw Economisch Instituut en/of het CBS. De exacte invulling van de scenario's (uitgangspunten en aannames) worden in overleg met de gemeente nader bepaald.

In de volgende twee paragrafen worden de scenario's op hoofdlijnen beschreven.

5.1.1 Scenario 1 Realistische groei

Dit scenario houdt rekening met een realistische (gemiddelde) groei.

Hoofdprincipes realistisch scenario

- Het aantal dieren neemt niet of nauwelijks toe, maar door de tendens naar schaalvergroting en concentratie zal het aantal bedrijven binnen de gemeente afnemen;
- Binnen de groenblauwe mantel neemt het aantal dieren in de intensieve veehouderijen af
- Binnen het gemengd landelijk gebied zal het aantal dieren intensieve veehouderijen min of meer gelijk blijven;
- Binnen de gehele gemeente is sprake van schaalvergroting in de melkveehouderij, waarbij de kleinere bedrijven stoppen en het aantal dieren op de grotere bedrijven toeneemt. Het totaal aantal dieren in het gebied verandert niet.

5.1.2 Scenario 2 Maximaal realistische groei

Dit scenario houdt rekening met de maximaal te verwachten realistische groei.

Hoofdprincipes maximaal realistisch scenario

- Het totaal aantal dieren neemt toe;
- Binnen de accentgebieden agrarische ontwikkeling is uitgegaan van groei van het aantal dieren in de intensieve veehouderij;
- Binnen de gehele gemeente wordt gebruik gemaakt van de wijzigingsbevoegdheid voor uitbreiding van het bouwvlak voor grondgebonden agrarische bedrijven (tot maximaal 2 ha) met een evenredige groei van het aantal dieren.

6 Welke effecten worden in het Plan-MER beschouwd?

In onderstaande paragraaf is aangegeven welke effecten in het MER worden beschouwd en op welke manier. Omdat niet alle milieueffecten van dezelfde omvang zullen zijn en dus van even groot belang bij de besluitvorming vindt vooraf een soort van filtering plaats, in vaktermen ook wel 'scoping' genoemd.

6.1 'Scoping' op de belangrijkste effecten en aanpak

Scoping houdt kernachtig het volgende in: Toespitsen van de informatie in het MER op de voor de besluitvorming relevante informatie. Met dit door scoping verkregen inzicht moet het mogelijk zijn onderbouwde keuzes te maken ten aanzien van de uit te werken informatie.

De bestemmingsplannen buitengebied van de gemeente Steenbergen maken geen grootschalige ontwikkelingen mogelijk. De bestemmingsplannen zijn overwegend conserverend van aard. De beperkte ontwikkelingsmogelijkheden zijn gekoppeld aan het bestaande (agrarische) bouwvlak.

Niet alle ontwikkelingen in het buitengebied Steenbergen zijn daarom even belangrijk en relevant voor het milieu. De effecten van ontwikkelingen met minimale of geen milieugevolgen zullen weinig relevant zijn voor de uiteindelijke besluitvorming over de bestemmingsplannen. Het is op Plan-MER niveau bijvoorbeeld weinig relevant dat vrijkomende agrarische bebouwing benut kan worden als zorgboerderij. Het MER wordt dusdanig opgesteld dat de belangrijkste ontwikkelingen en de effecten daarvan (in cumulatie) zorgvuldig worden onderzocht en voor de overige ontwikkelingen goed wordt onderbouwd dat milieueffecten minimaal zijn of zelfs niet aanwezig. Kortom het MER helpt het kaf van het koren te scheiden.

De uitstoot van Ammoniak door de landbouw wordt in het MER als een zeer belangrijk, zoniet het meest belangrijke, effect beschouwd.

Onderzoeksaanpak effecten landbouw op Natura 2000 gebied.

De effecten die in het Plan-MER worden beschouwd komen voor een deel overeen met de effecten die ook in het kader van de Voortoets en Passende Beoordeling worden onderzocht. Voor het bepalen van eventuele effecten op Natura 2000 gebieden is echter wel sprake van een bijzondere situatie. De alternatieven of scenario's moeten (bij wet bepaald) namelijk vergeleken worden met de feitelijke, actuele situatie van de natuur in deze gebieden. De vergelijkingsbasis is dus niet het zelfde als de referentiesituatie in het MER (zie paragraaf 4.2).

Om te onderzoeken in hoeverre ammoniakemissie van invloed is op de omliggende natuurgebieden (Natura 2000) worden ammoniakberekeningen uitgevoerd. De uitkomsten van deze berekeningen worden verwerkt in een Voortoets en/of een Passende Beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet. Dit gebeurt in twee stappen.

Allereerst wordt bepaald of als gevolg van het maximaal realistische scenario een dusdanige verslechtering optreedt dat de kritische depositiegrenswaarden van de meest gevoelige soorten in de Natura 2000 gebieden overschreden wordt. Is dit niet het geval dan worden de uitkomsten opgenomen in de Voortoets.

Is dit wél het geval dan wordt een Passende Beoordeling opgesteld en wordt ook het realistische scenario doorberekend. Deze stap kan overgeslagen worden indien na het doorrekenen van het maximaal realistische scenario al duidelijk is dat de kritische depositiegrenswaarden in de Natura 2000 gebieden niet zullen worden overschreden. Immers, de ammoniakemissie in het realistische scenario zal lager zijn.

6.2 Beoordelingskader

De bestemmingsplannen voor het buitengebied van de gemeente Steenbergen maken een aantal ontwikkelingen mogelijk die (mogelijk) belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen hebben. Deze activiteiten zijn in hoofdstuk 5 genoemd. Deze ontwikkelingen zullen in het MER beoordeeld.

De belangrijkste mogelijk te verwachten milieugevolgen van de ontwikkelingen die door de bestemmingsplannen buitengebied van de gemeente Steenbergen mogelijk worden gemaakt zijn:

- Effecten van stikstof op Natura 2000 in termen van verzuring en vermessing en leefbaarheid
- Effecten van glastuinbouw en teeltondersteunende voorzieningen op het landschap
- Effecten van een toename van recreatieve activiteiten (verstoring) op de EHS en Natura 2000.

Deze effecten zullen in het MER worden beschreven en kwantitatief onderbouwd. Effecten binnen de thema's verkeer, geluid, luchtkwaliteit, bodem, water, archeologie, klimaat en duurzaamheid en sociale gevolgen zullen alleen beschreven worden indien blijkt dat ze relevant zijn voor de besluitvorming. Voor zover dit niet het geval is zal dit gemotiveerd worden in het MER.

6.3 Uitwerking beoordelingskader/verwachte effecten

Hieronder is een overzicht gegeven van de mogelijke effecten per activiteit.

Landbouw (waaronder glastuinbouw)

Het voorgenomen bestemmingsplan zal meer ruimte bieden aan grondgebonden agrarische bedrijven (vergroting bouwkvavels). Deze uitbreidingen zullen op microniveau negatieve gevolgen hebben voor landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. De mogelijke bouwvlakvergroting en teeltondersteunende voorzieningen hebben mogelijk landschappelijke consequenties. In het MER zal een beschrijving worden gegeven van de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden op gebiedsniveau. In het MER zal op hoofdlijnen worden ingegaan op de effecten.

De mogelijkheden voor vergroting van de grondgebonden agrarische bedrijven kan leiden tot een toename van de emissie van stikstof (in de vorm van ammoniak). Deze emissies kunnen leiden tot extra depositie in het nabijgelegen Natura 2000-gebied Krammer - Volkerak en andere gevoelige milieus binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De te verwachten effecten zullen door middel van berekeningen in beeld worden gebracht.

Uitbreiding van grondgebonden landbouw kan mogelijk ook gevolgen hebben voor leefbaarheid en gezondheid (o.a. geurhinder). In het MER zal hier globaal en in algemene zin op worden ingegaan.

Recreatie en toerisme

In het kader van het voorgenomen bestemmingsplannen worden geen omvangrijke ontwikkelingen in de vorm van nieuwe dagrecreatieve of verblijfsrecreatieve voorzieningen voorzien. Wel bieden de bestemmingsplannen beperkte en kleinschalige ontwikkelmogelijkheden, met name in de zone langs de Steenbergsche- en Roosendaalsche Vliet. In hoeverre de activiteiten effect zullen hebben wordt in de MER onderzocht.

Wonen

In het kader van het voorgenomen bestemmingsplan worden vrijwel geen nieuwe woonmogelijkheden voorzien. Er worden geen relevante milieueffecten verwacht. Dit wordt dan ook niet in het MER onderzocht.

Overige niet-agrarische bedrijvigheid

Functiewijziging en bedrijfsverbreding wordt onder voorwaarden toegestaan. Naar verwachting doen zich echter geen relevante milieueffecten voor. Dit wordt dan ook niet onderzocht in het MER.

Bijlage 2:
Rapportage risicoanalyse rijksweg A4

Risico's wegtransport; beoordeling van het groepsrisico

Algemeen

Het transport van gevaarlijke stoffen over de weg brengt risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een ongeval gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen. Daarbij worden het plaatsgebonden risico en het groepsrisico onderscheiden. Zowel het plaatsgebonden risico als het groepsrisico voldoen aan de daarvoor geldende normering. Wanneer de verkeersstromen niet langer via de N259, maar via de A4 zullen worden afgehandeld, is er sprake van een verbetering van de veiligheid.

In de periode tussen Ontwerp Tracébesluit en Tracébesluit is tevens overleg gevoerd met de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant. Deze veiligheidsregio heeft een positief advies gegeven en het merendeel van de genoemde maatregelen uit dat advies zijn overgenomen.

Verantwoording Groepsrisico

Bij een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico of een toename van het groepsrisico, moeten beslissingsbevoegde overheden het groepsrisico betrekken bij de vaststelling van het vervoersbesluit of omgevingsbesluit. Dit is in het bijzonder van belang in verband met aspecten van zelfredzaamheid en hulpverlening.

Er moet altijd worden nagegaan of door het treffen van maatregelen niet alsnog aan de oriëntatiewaarde kan worden voldaan of dat de toename van het groepsrisico niet kan worden verminderd. Als dit niet mogelijk blijkt te zijn, dan dient in overleg met betrokken overheden te worden gestreefd naar een zo laag mogelijk risico uit hoofde van het ALARA-beginsel (As Low As Reasonably Achievable).

Over elke overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico of toename van het groepsrisico moet verantwoording worden afgelegd. Het betrokken bestuursorgaan moet, al dan niet in verband met de totstandkoming van een besluit, expliciet aangeven hoe de diverse factoren zijn beoordeeld en eventuele in aanmerking komende maatregelen, zijn afgewogen. Daarbij moet steeds in overleg worden getreden met andere betrokken overheden over de te volgen aanpak. Het is raadzaam ook het bestuur van de regionale brandweer hierbij te consulteren.

Voor de A4 geldt dat er geen overschrijding van de oriëntatiewaarde optreedt. Wel is er echter sprake van een marginale toename van het groepsrisico voor de A4. Conform de 'Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen' moet deze stijging worden verantwoord, aan de hand van onderstaande 10 punten:

1) Het groepsrisico

Het groepsrisico is berekend in bijlage K bij het TB. Het groepsrisico is zowel voor de N259 als voor de A4 berekend. Voor de N259 ligt het hoogste groepsrisico per kilometer ter hoogte van Steenberg. Het groepsrisico is hier in de autonome situatie meer dan een ordegrootte (factor 50) kleiner dan de oriëntatiewaarde.

Het groepsrisico voor de A4 is kleiner dan voor de N259. Als het transport voor gevaarlijke stoffen wordt afgewikkeld over de A4 dan is er door de aanleg van de A4 een afname van het groepsrisico ter plaatse van de N259. Voor de A4 neemt het groepsrisico toe, omdat er sprake is van de aanleg van een nieuwe weg. Het hoogste groepsrisico per kilometer ligt ter hoogte van het kassengebied. Het groepsrisico is hier meer dan drie ordegroottes (factor 1000) kleiner dan de oriëntatiewaarde. Voor de A4 gaat het om een factor 0.00014, hetgeen betekent dat het groepsrisico hooguit 0.00014 keer de oriëntatiewaarde bedraagt.

2) Het eerder vastgestelde groepsrisico

Aangezien het gaat om de aanleg van een nieuwe weg, is er geen sprake van een eerder vastgesteld groepsrisico voor de A4. Ten aanzien van de autonome situatie, waarbij doorgaand verkeer tussen Bergen op Zoom en Dinteloord gebruik maakt van de N259, geldt dat het groepsrisico meer dan een ordegrootte (factor 50) kleiner is dan de oriëntatiewaarde. Met A4 zal het doorgaand verkeer over deze nieuwe weg worden geleid. Het groepsrisico voor de totale nieuwe route van de A4 is kleiner dan voor de N259 in de autonome situatie. Het groepsrisico op de A4 is hier meer dan drie ordegroottes (factor 1000) kleiner dan de oriëntatiewaarde.

3) Aanduiding van het invloedsgebied;

De figuren 1 en 2 tonen het invloedsgebied voor respectievelijk de N259 en de A4 voor de transportintensiteiten afgeleid voor 2030

Figur 1

Figuur 2

4) **Aanwezige dichtheid van personen en de in de toekomst redelijkerwijs voorzienbare dichtheid per hectare in dit invloedsgebied;**

Voor de berekening van het groepsrisico is de bebouwing van Steenberg gemodelleerd. De personendichtheid voor de bebouwingsgebieden is opgenomen in tabel 7 van bijlage K.

Naam	Herkomst	Aantal dag	Aantal nacht
Steenbergen-Noord	CBS 2006 inwoners	1820	2600
Steenbergen-Centrum	CBS 2006 inwoners	2408	3440
Steenbergen-Zuid	CBS 2006 inwoners	2842	4060
Welberg	CBS 2006 inwoners	784	1120
Reinierpolder	Overdag 40 /ha en 's nachts 4 /ha	2361	236
Buiten de Veste	500 woningen met 2.4 persoon per woning	840	1200
Brooijmansdreef	70 woningen met 2.4 persoon per woning	118	168
Kassen	Overdag 10 /ha en 's nachts 1 /ha	10 /ha	1 /ha
Klutsdorp1	40 woningen met 2.4 persoon per woning	67	96
Klutsdorp2	10 woningen met 2.4 persoon per woning	17	24
Klutsdorp3	15woningen met 2.4 persoon per woning	25	36

Tabel 7. Personendichtheid voor de bebouwingsgebieden

- 5) **Aanduiding van de vervoersstromen, in termen van de aard en de omvang van gevaarlijke stoffen die specifiek bijdragen aan de overschrijding van de oriëntatiewaarde, alsmede een aanduiding in hoofdlijnen van de bijdrage van de verschillende transportstromen aan het groepsrisico;**

Hoewel de A4 de oriëntatiewaarde niet overschrijdt, zijn in tabel 6 van bijlage K wel de geschatte vervoersstromen voor de toekomstige situatie in 2010, 2020 en 2030 in beeld gebracht. Aangezien het transport bij Rotterdam door de Heinenoordtunnel moet (categorie II tunnel), is het transport van vrijwel alle voor de externe veiligheid relevante gassen en zeer brandbare toxische vloeistoffen verboden.

Stof cat	Intensiteit 2010	Intensiteit 2020	Intensiteit 2030
LF1	8143	8995	9268
LF2	5847	6458	6655
LT1	1058	1380	1666
LT2	400	522	630
LT3	0	0	0
LT4	0	0	0
GF1	0	0	0
GF2	0	0	0
GF3	247	247	247
GT2	0	0	0
GT3	0	0	0
GT4	0	0	0
GT5	0	0	0

Tabel 6. Transportintensiteit A4 gevaarlijke stoffen (aantal beladen transporten per jaar) situatie 2010, 2020 en 2030

- 6) **Aanduiding van de redelijkerwijs voorzienbare vervoersstromen in de toekomst (periode van tien jaar) met in begrip van een aanduiding van de invloed daarvan op het groepsrisico;**

In tabel 6 van bijlage K worden de geschatte vervoersstromen voor de toekomstige situatie in 20210, 2020 en 2030 in beeld gebracht. Aangezien het transport bij Rotterdam door de Heinenoordtunnel moet (categorie II tunnel), is het transport van vrijwel alle voor de externe veiligheid relevante gassen en zeer brandbare toxische vloeistoffen verboden.

- 7) **De bijdrage in hoofdlijnen van de aanwezige en van de redelijkerwijs voorzienbare toekomstige (periode van tien jaar) (beperkt) kwetsbare objecten aan de hoogte van het groepsrisico;**

Het hoogste groepsrisico per kilometer voor de A4 ligt ter hoogte van het kassengebied, waar het groepsrisico nog steeds meer dan drie ordegroottes kleiner is dan de oriëntatiewaarde. Er worden voor de A4 diverse plannen ontwikkeld voor het gebied tussen de nieuw aan te leggen A4 en de rand van de huidige bebouwing. Deze mogelijke ontwikkelingen zijn nog onvoldoende uitgewerkt om mee te kunnen nemen in de beoordeling. De plannen zullen te zijner tijd door de initiatiefnemer moeten worden getoetst aan de normstelling externe veiligheid.

8) De mogelijkheden tot beperking van het groepsrisico, zowel nu als in de toekomst (periode van tien jaar), met betrekking tot het vervoer en de ruimtelijke ontwikkelingen en de voor- en nadelen hiervan;

Het groepsrisico voor de A4 ter hoogte van Steenbergen is onder meer zo laag doordat elders op het traject (Heijenoordtunnel) het transport van vrijwel alle voor de externe veiligheid relevante gassen en zeer brandbare toxische vloeistoffen verboden is. Om de veiligheid op de A4 bij Steenbergen verder te verhogen worden op het traject diverse maatregelen genomen, zoals het plaatsen van grondwallen op locaties langs het traject waar het tracé bochten maakt. Tevens kan de gemeente Steenbergen door middel van een goede ruimtelijke ordening bijdragen aan mogelijkheden om het groepsrisico verder te beperken, door geen of in ieder geval zo weinig mogelijk (beperkt) kwetsbare objecten op te nemen in hun uitbreidingsplannen richting de A4.

9) De mogelijkheden van de voorbereiding op de bestrijding van en de beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval als bedoeld in artikel 1 van de Wet rampen en zware ongevallen;

Opkomsttijd

In het bij deze beoordeling gevoegde advies van de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant, wordt aangegeven dat, aangezien het een nieuw aan te leggen tracé betreft, de Veiligheidsregio nog geen inzicht heeft in de exacte opkomsttijden, maar dat de verwachting is dat, mits de bereikbaarheid goed is, een ongeval op de snelweg binnen de gestelde norm voor opkomsttijd te bereiken is.

Tevens wordt door de Veiligheidsregio geadviseerd de N259 open te houden of minimaal een geschikte voorziening te treffen zodat de rijweg voldoende breed is om een passeermogelijkheid te hebben en een goede aansluiting op het bestaande A4 tracé bij Halsteren. Het Tracébesluit is ten opzichte van het Ontwerp-Tracébesluit zodanig aangepast dat hier nu aan wordt voldaan. De oostelijke parallelweg is in het Tracébesluit verbreed en sluit direct aan op de aansluiting op de A4 bij Halsteren.

Bluswater

In het advies van de Veiligheidsregio wordt onder meer verzocht om bij het ontwerp voorzieningen voor het bluswater mee te nemen, om zodoende adequaat te kunnen blussen indien zich een ramp of zwaar ongeval voordoet. Voor de snelweg stelt de Veiligheidsregio geen eisen ten opzichte van de bluswatervoorziening. Om een ongeval in het aquaduct adequaat te kunnen bestrijden wordt geadviseerd om hier een droge stijgleiding in aan te brengen ter hoogte van de middenberm. Op deze wijze kan de brandweer gebruik maken van water vanuit de Vliet. Dit advies zal in het Tracébesluit worden overgenomen.

Bereikbaarheid

In het advies van de Veiligheidsregio worden problemen voorzien indien er zich op het tracé van de A4 een calamiteit voordoet. Verondersteld wordt dat het verkeer ter hoogte van de op/afritten Steenbergen en de Zeelandweg-Oost zal zorgen voor langere aanrijtijden vanuit de brandweerkazerne, de politiepost en de ambulancepost, allen gevestigd aan de Molenweg te Steenbergen. Onderschreven wordt dat de voorziene drukte op de Zeelandweg-Oost kan leiden tot langere aanrijtijden op deze route voor onder meer de hulpdiensten. Door in het Tracébesluit de route vanuit Steenbergen naar de zuidelijke aansluiting bij Halsteren te verbeteren (breder en rechtstreeks aansluiten op de A4), zal de verkeersintensiteit volgens verkeerskundig onderzoek enorm afnemen op de Zeelandweg-Oost, waardoor de aanrijtijden van de diverse hulpdiensten korter zullen worden.

Waarschuwinginstallatie

De Veiligheidsregio geeft aan dat de bebouwing in de omgeving van het tracé binnen het dekkinggebied van een waarschuwings- en alarmeringsinstallatie ligt, waarmee de bevolking in het geval van een calamiteit kan worden gewaarschuwd.

10) De mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de route of het tracé om zich in veiligheid te brengen indien zich een ramp of zwaar ongeval voordoet.

De mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de route of het tracé om zich in veiligheid te brengen indien zich een ramp of zwaar ongeval voordoet zijn door de Veiligheidsregio bekeken. In het advies is een tabel opgenomen waarin kan worden nagegaan hoe het is gesteld met de zelfredzaamheid van personen.

De zelfredzaamheid wordt op alle genoemde punten (fysieke gesteldheid bewoners/aanwezigen, zelfstandigheid bewoners/aanwezigen, alarmeringsmogelijkheden bewoners/aanwezigen en vluchtmogelijkheden gebouw en omgeving) positief beoordeeld.

Uitzondering is de 'mogelijkheid tot gevaarinschatting van scenario'. De Veiligheidsregio geeft aan dat een ongeval zich niet tijdig laat aankondigen, dat de dreiging niet duidelijk herkenbaar is. Een naderende explosie is op afstand niet herkenbaar, en tevens wordt aangegeven dat de tijd tussen het ongeval en een explosie ongeveer 10 minuten is. Voor de personen in de kassen geldt dan ook dat het aannemelijk is dat zij het ongeval niet snel genoeg herkennen en hier niet op tijd naar handelen.

Tenslotte geeft de Veiligheidsregio in haar advies aan dat, indien zich een calamiteit/grote ramp voordoet, zij voldoende is ingericht om binnen het eerste uur materieel te kunnen leveren en de ramp te kunnen bestrijden.

Conclusie

Rijkswaterstaat Noord-Brabant heeft onderzoek laten verrichten naar de risico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daaruit blijkt dat het plaatsgebonden risico in de autonome situatie en voor de A4 kleiner is dan de grenswaarde van $1.0 \cdot 10^{-6}$ /jaar en voldoet daarmee aan de geldende normering.

Het groepsrisico voor de A4 voor de totale route is kleiner dan voor de N259 in de autonome situatie en leidt dus tot een verbetering ten opzichte van de oude situatie. Het hoogste groepsrisico per kilometer ligt ter hoogte van het kassengebied. Het groepsrisico is hier meer dan 3 ordergroottes (factor 1000) kleiner dan de oriëntatiewaarde. Omdat voor de A4 het groepsrisico weliswaar marginaal toeneemt, is deze stijging verantwoord naar beslissingbevoegde overheden. De veiligheidsregio Midden- en West Brabant heeft positief geadviseerd en heeft aangegeven voldoende ingericht te zijn om binnen het eerste uur materieel te kunnen leveren om een eventuele ramp te bestrijden.

Advies veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

BRANDWEER

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

VENW/DGMO. 2010/5906			
M	S	SG	LSG
27 MEI 2010			
dienst <i>bymo</i>		KOPIE: <i>J van Keep</i>	
Behandeling:			
☐	afdoen door: M / S / SG / LSG		
☒	advies		
☐	ambtelijk afdoen		
☐	ter kennisgeving		
Vorig nr:		Volg nr:	
Afdoen voor:			

RW 2/5

Datum 19 mei 2010
Onze referentie 201001703
Uw referentie -
Uw brief van -

Behandeld door Mevr. Ing. K.H.A. (Dina) Bloutis
Telefoon 076-5296763 of 06-53618791
E-mail dina.bloutis@brandweermwb.nl
Onderwerp Advies externe veiligheid Tracebesluit A4 Steenbergen

Excellentie,

Naar aanleiding van uw verzoek om advies externe veiligheid voor het Tracebesluit A4 Steenbergen, treft u hierbij ons advies aan, inzake art 4.3 circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen met gelijke uitwerking als in art 13 lid 3 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Het advies is gebaseerd op de door u toegezonden "update onderzoek risico's wegtransport A4 Steenbergen, d.d. 17 december 2009 en uw mail van 26 april 2010.

Op 15 april 2010 is er namens de Gemeente Steenbergen reeds een zienswijze ingediend waarin een aantal knelpunten ten aanzien van de bereikbaarheid voor de hulpdiensten is aangegeven. Deze knelpunten onderschrijven wij.

Samenvatting

- Het grootste risico verwachten wij ter hoogte van het aquaduct als gevolg van een onoverzichtelijke situatie door het hoogteverschil en een laaghangende zon. Wij adviseren u hier extra maatregelen voor te treffen.
- Wij adviseren u om de N259 open te houden voor de hulpdiensten. Deze weg kan als alternatieve route voor de hulpdiensten dienen bij het vastlopen van het verkeer op de snelweg en omringende wegen. Tevens is dit gunstig voor de opkomsttijden in Klutsdorp.
- Wij adviseren u om bij de plannen rekening te houden met het plaatsen van een tankstation aan de snelweg, met bijhorende voorzieningen.
- Om adequaat te kunnen blussen in het aquaduct adviseren wij u om bij het ontwerp voorzieningen voor het bluswater mee te nemen.
- Wij verzoeken u om de hulpdiensten actief te betrekken bij het ontwerp van de (zuidelijke) aansluiting bij Lepelstraat.

risicoschets

Het grootste risico voorzien wij ter hoogte van het aquaduct. Met name rijrichting zuid (Dinteloord naar Bergen op Zoom). Hier bevindt zich een hoogteverschil en een lange bocht waardoor er een onoverzichtelijke verkeerssituatie ontstaat. Dit wordt nog eens verergert doordat de zon op dit punt van 15.00 tot 19.00 laag staat. Deze gegevens in acht nemend verwachten wij hier een hoge mate van verkeersongevallen.

BRANDWEER

Ten zuiden van het aquaduct bevinden zich woningen. Tevens is het nog mogelijk dat het gebied tussen de bestaande woningen en de snelweg in de nabije toekomst ook wordt opgevuld met woningbouw. Bij een ongeval met gevaarlijke stoffen op de snelweg zal, bij een West- Noord-Westelijke wind (wat hier het merendeel van de tijd voorkomt), de toxische wolk over deze woningen heen trekken.

In eerdere schetsen is rekening gehouden met de plaatsing van een tankstation in deel 7. In de huidige tekeningen is dit weggelaten. Gezien de huidige bezetting van LPG tankstations langs de A4 verwachten wij in de toekomst dat zich hier wel een tankstation zal gaan vestigen. Wij adviseren u hier dan ook rekening mee te houden. Dit betekent ook een lichte toename van het LPG transport naar het tankstation toe.

Op snelweg kunnen zich een aantal scenario's voordoen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken. Deze scenario's worden hieronder verder uitgewerkt.

Brand

Bij een ongeval met een brandbare vloeistof op de weg kan de tankwand lekken of openscheuren. Indien de tankwand openscheurt hebben we te maken met het ergste scenario. In dat geval ontstaat er een brand waarbij er op 60m¹ van de tankwagen nog doden kunnen vallen en mensen tot op een afstand van 80 m¹ nog 1^e graad brandwonden op kunnen lopen. In de nabijheid van de brand kunnen, door aanstraling, tot op circa 40 m¹ vanaf de rand van de plas secundaire branden ontstaan.

Toxische wolk

Het meest geloofwaardige scenario is dat er een lek ontstaat van 15 mm in de tankwand van een tankwagen, waardoor een vloeistofplas met toxische vloeistof ontstaat. Dit heeft tot gevolg dat alle personen die zich op 10m¹ van de plas bevinden zullen overlijden. Tot op 60m¹ zullen er nog steeds personen kunnen overlijden die zich buiten bevinden.

Bij het 'worstcase' scenario faalt de tank catastrofaal. Alle vloeistof stroomt binnen 1 minuut uit en vormt een vloeistofplas, die vervolgens gedurende 1800 seconden (30 minuten) uitdamppt. Dit heeft tot gevolg dat alle personen die zich op 30m¹ van de plas bevinden zullen overlijden. Tot op 200m¹ kunnen er nog steeds personen overlijden die zich buiten bevinden.

Explosie

Indien een tankwagen met brandbaar gas (zoals LPG) bij een incident zonder brand betrokken is kan de vrachtwagen het begeven waarbij er drukgolven vrijkomen, een zogenaamde koude Blevé. Deze drukgolven kunnen tot op 70 m¹ dodelijk zijn en zorgen tot op 180 m¹ voor schade aan gebouwen. Daarnaast kunnen er tot op 180 m¹ gewonden vallen, als gevolg glasscherven.

Indien de tankwagen echter bij een brand betrokken is kan er een warme Blevé ontstaan. Bij een warme Blevé ontstaat er een vuurbal met een straal van 90 m¹. Deze vuurbal duurt circa 12 seconden, door de intense hitte zal iedereen die binnen of buiten verblijft binnen de 90 m¹ komen te overlijden. Tot op 400 m¹ kunnen personen die zich buiten bevinden 1e graad brandwonden oplopen. Daarnaast komen er drukgolven vrij die voor mensen die buiten verblijven tot op een afstand van 300 m¹ letaal kunnen zijn. Deze drukgolven en rondvliegende delen van de vrachtwagen zullen tot op een afstand van 600 m¹ (ernstige) schade aan gebouwen als gevolg hebben. Naast de letale slachtoffers zullen er nog veel gewonden zijn als gevolg van rondvliegend glas, rondvliegende delen en brandwonden. Een warme Blevé ontstaat afhankelijk van de staat van de vrachtwagen binnen 8 tot 20 minuten.

Uitgaande van de plaatsing van een tankstation:

Wanneer een LPG tankwagen komt lossen, kan er een brand ontstaan. Hierdoor wordt de tankwagen opgewarmd en zal uiteindelijk als gevolg van overdruk exploderen. Er ontstaat een

BRANDWEER

warmer Blevé waarbij een vuurbal met een straal van 90 m¹ vrij komt. Deze vuurbal duurt circa 12 seconden, door de intense hitte zal iedereen die binnen of buiten verblijft binnen de 90 m¹ komen te overlijden. Tot op 150 m¹ kunnen mensen die zich buiten bevinden komen te overlijden als gevolg van de druk en de hitte. Tot op 400 m¹ kunnen personen die zich buiten bevinden 1^e graad brandwonden oplopen. Daarnaast kunnen er tot op 400 m¹ gewonden vallen, als gevolg glasscherven.

Een minder erg scenario is dat de vulslang breekt en er een uitstroom van LPG plaatsvindt. De uitstromende LPG zal ontbranden en er zal vervolgens een fakkelbrand ontstaan met een lengte van ca 25 m¹.

zelfredzaamheid

Voor de zelfredzaamheid is gekeken naar de personen die zich in het invloedsgebied van de snelweg bevinden. Bij het thema zelfredzaamheid is het van belang onderscheid te maken tussen verschillende gebouwtypen. Niet alleen de vluchtmogelijkheden kunnen verschillen per gebouw maar ook de bewoners kunnen in meer of mindere mate (verminderd) zelfredzaam zijn.

Bij het bepalen van de mate van zelfredzaamheid per gebouwtype spelen de volgende afwegingscriteria een rol:

- Fysieke gesteldheid bewoners of aanwezigen: kunnen de personen zich tijdig voortbewegen en zelfstandig in veiligheid brengen? Ja
- Zelfstandigheid bewoners of aanwezigen: kunnen de personen zelfstandig een gevaarinschatting maken en zich zelfstandig in veiligheid brengen? Ja
- Alarmeringsmogelijkheden bewoners of aanwezigen: kunnen de personen tijdig worden gealarmeerd? Ja
- Vluchtmogelijkheden gebouw & omgeving: heeft het gebouw voldoende vluchtmogelijkheden? En zijn er voldoende mogelijkheden om het gebied te ontvluchten? Ja. Personen in de woningen kunnen voor een toxische wolk, mits de juiste voorzieningen zijn getroffen, veilig binnen schuilen. De kassen bieden onvoldoende bescherming tegen en toxische stof of explosie. Personen in deze kassen moeten dan ook zo snel als mogelijk naar veilig gebied vluchten. Er zijn voldoende vluchtmogelijkheden om haaks op de snelweg te kunnen vluchten.
- Mogelijkheden tot gevaarinschatting van scenario: laat het ongeval zich tijdig aankondigen? En is de dreiging duidelijk herkenbaar? Nee, een naderende explosie is op een afstand niet herkenbaar, tevens is de tijd tussen het ongeval en een explosie ongeveer 10 minuten. Voor de personen in de kassen geldt dan ook dat het aannemelijk is dat zij het ongeval niet snel genoeg herkennen en hier niet op tijd naar handelen.

Door het invullen van onderstaande tabel, op basis van de verschillende criteria, kan systematisch per gebouwtype worden nagegaan hoe het is gesteld met de zelfredzaamheid.

Scenario	Gebouwtype	Afwegingscriteria				
		Fysieke gesteldheid personen	Zelfstandigheid personen	Alarmeringsmogelijkheden personen en aanwezigen	Vluchtmogelijkheden gebouw & omgeving	Gevaarinschattingmogelijkheden-scenario
Brand	Woningen	+	+	+	+	+
	Kassen	+	+	+	+	+
Toxische wolk	Woningen	+	+	+	+	+
	Kassen	+	+	+	+/-	+
Explosie	Woningen	+	+	+	+	+/-
	Kassen	+	+	+	-	+/-

BRANDWEER

hulpverlening

Om effectief en efficiënt hulp te kunnen bieden ten tijde van een ongeval zijn de opkomsttijd, de bereikbaarheid en de bluswatervoorzieningen van belang. De hulpverleningsdiensten moeten voldoende capaciteit beschikbaar te hebben om alle effecten binnen een kort tijdsbestek te kunnen bestrijden.

Opkomsttijd

Aangezien het een nieuw aan te leggen tracé betreft hebben wij nog inzicht in de exacte opkomsttijden. Onze verwachting is dat, mits de bereikbaarheid goed is, een ongeval op de snelweg binnen de gestelde norm voor de opkomsttijd te bereiken is. Door het sluiten van de Steenbergseweg en het nu ingetekende alternatief (te smalle wegverbinding en krappe bochten) zullen de aanrijdtijden van de hoogwerker en de ambulance in Klutsdorp aanzienlijk toenemen. De opkomsttijd zal hier naar verwachting overschreden worden.

Opkomsttijd bestaat uit de verwerkingstijd meldkamer (standaard 1 minuut), uitruktijd van het betreffende korps en de rijtijd van de kazerne naar de locatie. Genoemde tijden zijn een theoretische benadering en kunnen afhankelijk van de situatie in positieve of negatieve zin afwijken.

Bluswater

In de directe nabijheid van de risicobron dienen voldoende effectieve bluswatervoorzieningen aanwezig te zijn.

Voor de snelweg hebben wij geen eisen ten opzichte van de bluswatervoorziening.

Om een ongeval in het aquaduct adequaat te kunnen bestrijden adviseren wij u om hier een droge stijgleiding in aan te brengen(t.h.v. de middenberm). Op deze wijze kan de brandweer gebruik maken van het water vanuit de Vliet.

Indien er in de toekomst een LPG-tankstation naast het tracé zal worden gevestigd, adviseren wij u om hier 2 maal 90 m³/h aan bluswatervoorziening voor aan te leggen.

Voor de planning van deze voorzieningen adviseren wij u contact op te nemen met de heer C. Hagenaars, Commandant cluster tussen Mark en Dintel (tel. 0168-384042).

Bereikbaarheid

Wij voorzien grote problemen indien er zich op het tracé A4 een calamiteit voordoet. Het verkeer op de snelweg, en als gevolg hiervan ook het verkeer naar de toegangswegen tot de kernen van Steenberg, Lepelstraat en Halsteren zal hierdoor vast komen te staan. Dit heeft gevolgen voor de bereikbaarheid van de hulpdiensten van een ongeval op de snelwegen en in de omgeving. Zowel de brandweerkazerne, als de politiepost en de ambulancepost bevinden zich aan de Molenweg. De toename van de verkeersintensiteit zal het verkeer ter hoogte van de op/afritten Steenberg en de Zeelandweg-Oost zorgt voor langere aanrijdtijden vanuit deze drie posten.

Waarschuwinginstallatie

Het bebouwing in de omgeving van het tracé ligt binnen het dekkingsgebied van een waarschuwing- en alarmeringsinstallatie. Dit kan gebruikt worden om de bevolking te waarschuwen.

maatregelen

- Wij adviseren u om de N259 open te houden. Of minimaal een geschikte voorziening te treffen zodat een rijweg breedte van 5,20 m overblijft (voldoende passeer mogelijkheid) en een goede aansluiting op het bestaande A4 tracé bij Halsteren. Deze weg kan als alternatieve route voor de hulpdiensten dienen. Tevens is dit gunstig voor de opkomsttijden in Klutsdorp.
- Wij adviseren u om extra maatregelen te treffen, bijvoorbeeld matrixborden ter waarschuwing, om ongevallen ter hoogte van het aquaduct te voorkomen.

BRANDWEER

- Wij adviseren u om bij de plannen rekening te houden met het plaatsen van een tankstation aan de snelweg, met bijhorende voorzieningen.
- Om adequaat te kunnen blussen in het aquaduct adviseren wij u om bij het ontwerp voorzieningen voor het bluswater mee te nemen.
- Wij verzoeken u om de hulpdiensten actief te betrekken bij het ontwerp van de (zuidelijke) aansluiting bij Lepelstraat.

hulpverleningscapaciteit

Indien zich een scenario voordoet, zoals beschreven; is de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant voldoende ingericht om binnen het eerste uur materieel te kunnen leveren en de ramp te bestrijden.

Indien u nog vragen heeft kunt u contact opnemen met Dina Bloutis.

Conform artikel 3.43 van de Algemene wet bestuursrecht ontvangen wij graag van uw zijde een afschrift van het genomen besluit.

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant,
Namens deze,

G.J.P. Verhoeven
Commandant concern brandweertaken

i.a.a.

- Commandant cluster Mark en Dintel,
- Commandant cluster Bergen op Zoom, Roosendaal en Woensdrecht
- Rijkswaterstaat Noord-Brabant t.a.v. de heer Meine van Essen

Bijlage 3:
Rapportage risicoanalyse buisleidingen

KWANTITATIEVE RISICOANALYSE

Besluit externe veiligheid buisleidingen

Gemeente Steenberg

Opdrachtgever: Gemeente Steenberg
Contactpersoon: Mevrouw M. Timmermans

Documentnummer: 20120529, C01
Datum: 1 juni 2012
Auteur: De heer R. Keetels

Projectleider: De heer C. den Hertog

Handtekening:

De Roever Omgevingsadvies
Postbus 64
5480 AB SCHIJNDEL
T 073-5941011
F 073-5941120
E info@deroever.nl
I www.deroever.nl

SAMENVATTING

In het kader van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB) onderzoekt de N.V. Nederlandse Gasunie knelpunten nabij al haar aardgastransportleidingen. In de gemeente Steenberg en liggen enkele van deze leidingen.

In haar brief met het kenmerk TOLTW 11.0816 vraagt de N.V. Nederlandse Gasunie de gemeente Steenberg en om middels gedetailleerde berekeningen te onderzoeken of zich aandachtspunten voordoen ten aanzien van het groepsrisico nabij de aardgastransportleidingen. Er is sprake van een aandachtspunt wanneer voor een bepaalde kilometer leiding de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt overschreden.

De risicostudie in dit rapport is uitgevoerd conform de door de overheid gestelde richtlijnen voor het uitvoeren van risicoanalyses rondom ondergronds gelegen hogedruk aardgastransportleidingen. Hiertoe wordt gebruikt gemaakt van het software pakket CAROLA. Getoetst wordt aan de normen zoals die zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1. Softwarepakket CAROLA	4
1.2. Plaatsgebonden risico en groepsrisico	4
1.3. Besluit externe veiligheid buisleidingen	4
2. INVOERGEGEVENS	5
2.1. Interessegebied	5
2.2. Relevante leidingen	6
2.3. Risicobeperkende maatregelen.....	7
2.4. Invloedsgebieden	8
2.5. Populatiegegevens	9
3. PLAATSGEBONDEN RISICO.....	12
4. GROEPSRISICO	16
5. CONCLUSIES	19

1. INLEIDING

1.1. Softwarepakket CAROLA

De risicostudie in dit rapport is uitgevoerd conform de door de overheid gestelde richtlijnen voor het uitvoeren van risicoanalyses rondom ondergronds gelegen hogedruk aardgastransportleidingen [1, 2, 3, 4]. De analyse is uitgevoerd met het pakket CAROLA. CAROLA is een softwarepakket dat in opdracht van de Nederlandse overheid is ontwikkeld, specifiek ter bepaling van het plaatsgebonden risico en groepsrisico van ondergrondse hogedruk aardgastransportleidingen.

1.2. Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Het plaatsgebonden risico is gedefinieerd als de kans per jaar dat een onbeschermd persoon die onafgebroken op dezelfde plaats verblijft, komt te overlijden als gevolg van een ongeval met een potentieel gevaarlijke bron. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven door middel van contouren met een gelijke risicowaarde op een kaart.

Het groepsrisico voor buisleidingen is gedefinieerd als de frequentie per jaar per kilometer leiding dat een groep van tenminste tien personen komt te overlijden als gevolg van een ongeval met die buisleiding, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het groepsrisico wordt weergegeven in een FN-curve, een dubbel logaritmische grafiek waarbij op de horizontale as het aantal doden (N) wordt gegeven en op de verticale as de cumulatieve frequentie (F) van tenminste N doden.

1.3. Besluit externe veiligheid buisleidingen

Om te bepalen of de berekende risico's acceptabel zijn wordt getoetst aan de normen zoals die zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen. Voor het plaatsgebonden risico geldt dat er zich geen (geprojecteerde) kwetsbare objecten mogen bevinden binnen de plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} per jaar. Voor (geprojecteerde) beperkt kwetsbare objecten geldt deze 10^{-6} per jaar als richtwaarde.

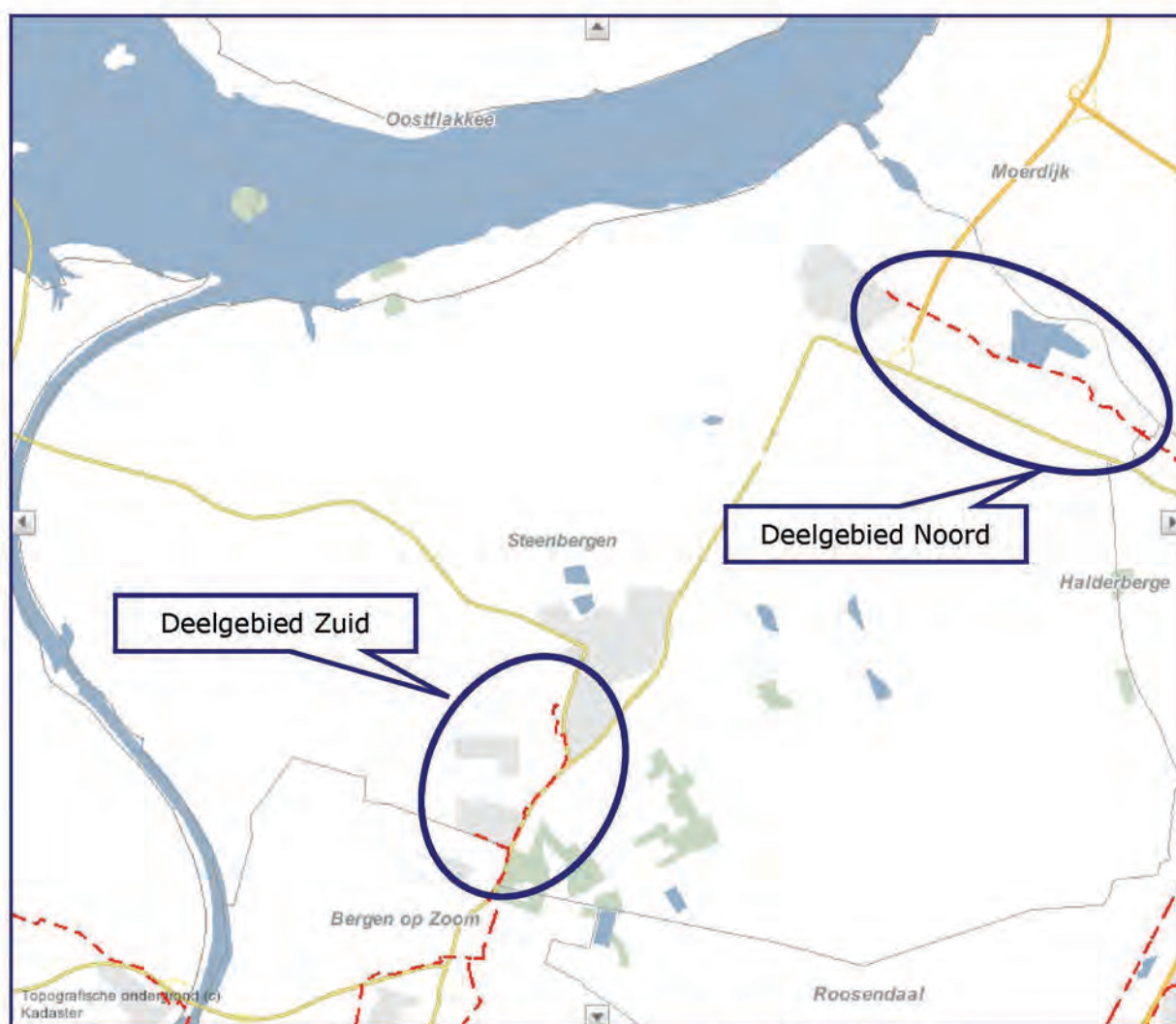
Voor het groepsrisico bestaan geen toetsingscriteria. Het bevoegd gezag bepaalt per situatie of het groepsrisico aanvaardbaar is. Doorgaans wordt hierbij gebruikt gemaakt van een oriëntatiewaarde, die voor buisleidingen gesteld is op $F \times N^2 < 10^{-2}$ per jaar per kilometer leiding, waarbij F de frequentie per jaar is met N of meer dodelijke slachtoffers. Daarnaast geldt een verantwoordingsplicht, waarbij het bevoegd gezag verplicht wordt gesteld om advies in te winnen bij hulpverleningsdiensten omtrent aspecten als hulpverlening en zelfredzaamheid.

2. INVOERGEGEVENS

De risicoberekeningen die in dit rapport zijn beschreven zijn uitgevoerd met CAROLA versie 1.0.0.51. De meteorologische gegevens voor de berekeningen worden door CAROLA gekozen en zijn afkomstig van het weerstation Woensdrecht.

2.1. Interessegebied

Het interessegebied omvat het gehele grondgebied van de gemeente Steenbergen. Het gebied en de relevante leidingen zijn weergegeven op afbeelding 1.

Afbeelding 1: Relevante leidingen gemeente Steenbergen (bron: risicokaart.nl)

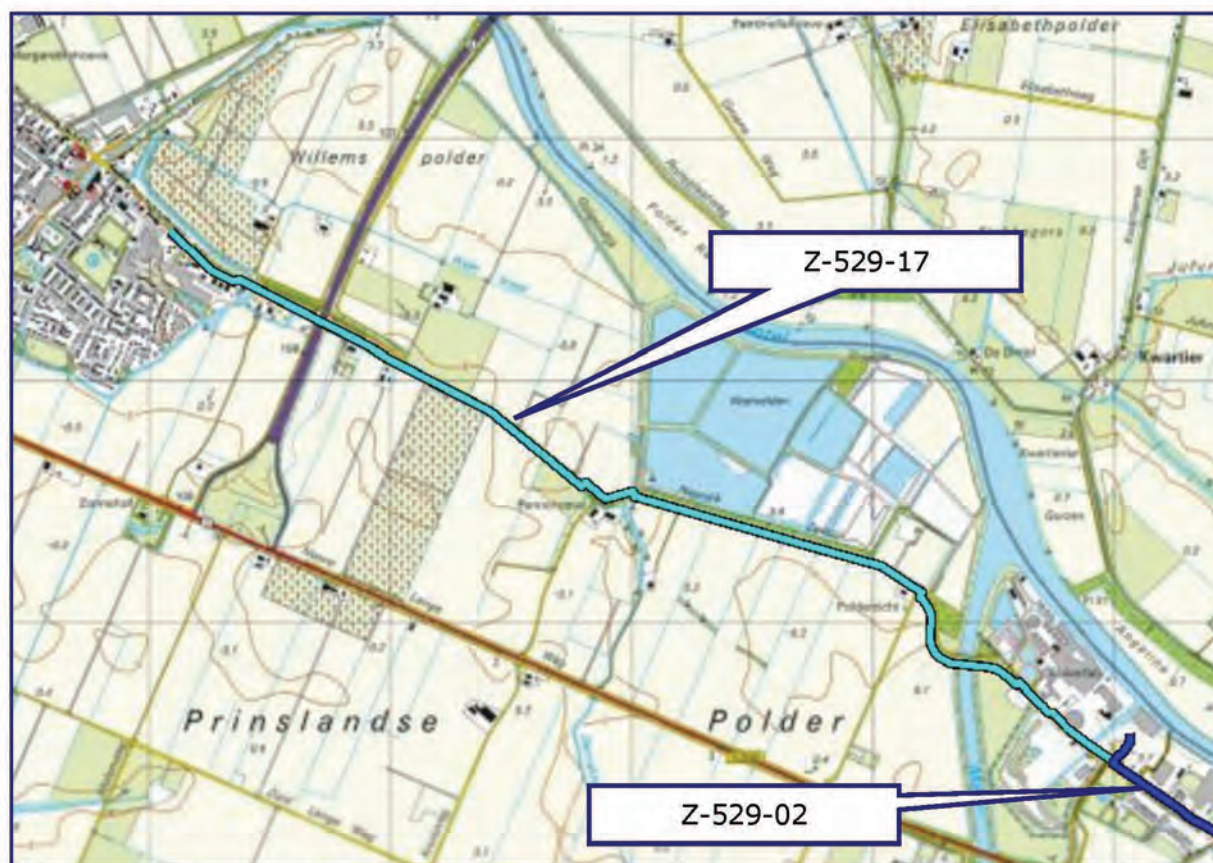
Gezien de ligging van de leidingen worden de risicoberekeningen uitgevoerd voor twee deelgebieden, deelgebied Noord en deelgebied Zuid.

2.2. Relevante leidingen

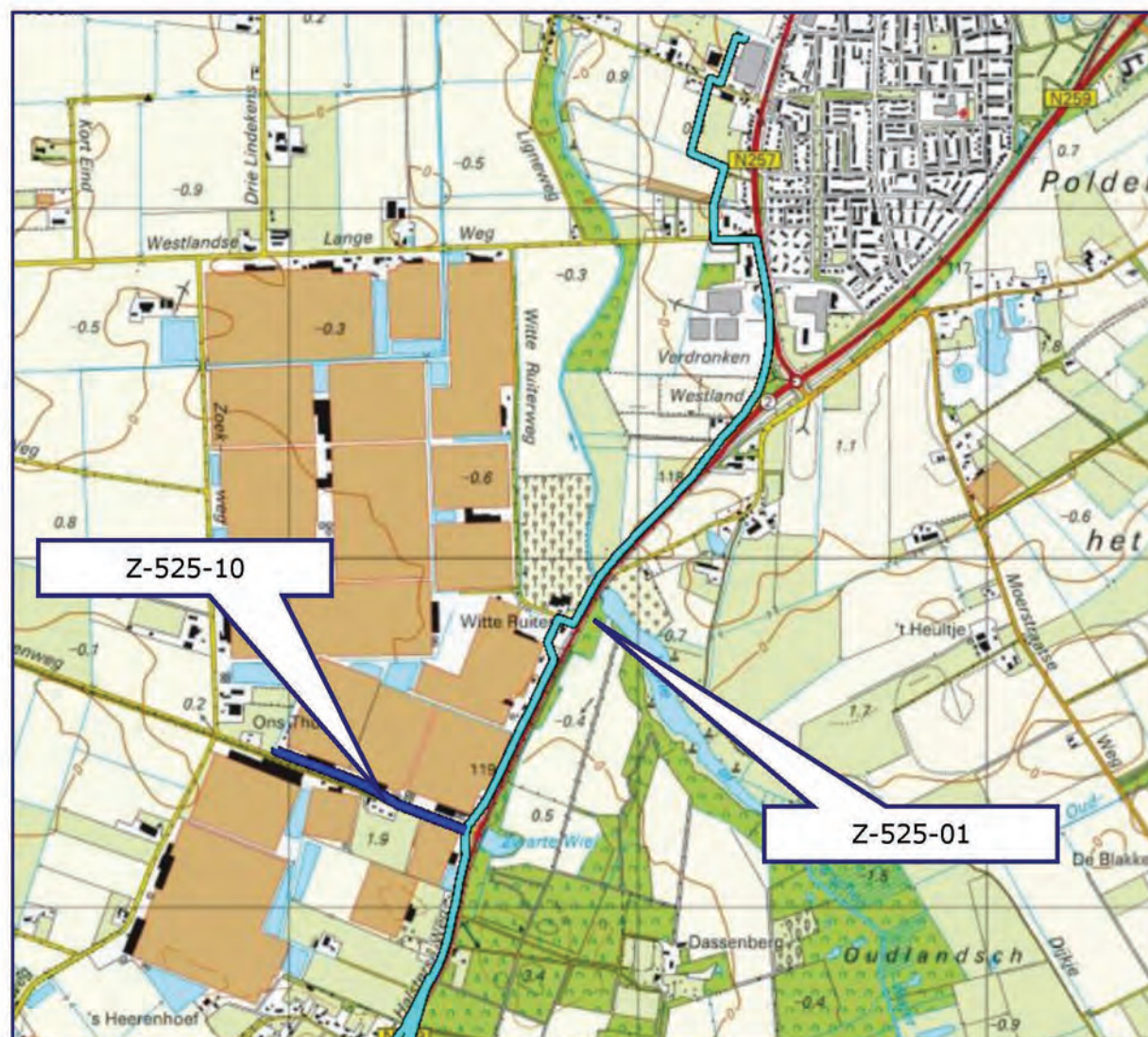
Op basis van het interessegebied is door de leidingeigenaar (N.V. Nederlandse Gasunie) bepaald welke leidingen relevant zijn voor de risicostudie en wat de eigenschappen van deze leidingen zijn. In tabellen 1 en 2 zijn de relevante leidingen en hun eigenschappen weergegeven. De ligging van deze leidingen is weergegeven op afbeeldingen 2 en 3.

Tabel 1: Relevante leidingen deelgebied Noord

Eigenaar	Leidingnaam	Diameter [mm]	Druk [bar]	Datum gegevens
N.V. Nederlandse Gasunie	Z-529-02	219,10	40,00	19-01-2012
N.V. Nederlandse Gasunie	Z-529-17	168,30	40,00	19-01-2012

Afbeelding 2: Relevante leidingen deelgebied Noord

Tabel 2: Relevante leidingen deelgebied Zuid

2.4. Invloedsgebieden

Het invloedsgebied van een leiding wordt gevormd door het gebied waarin personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico van de buisleiding tot de grens waarop de letaliteit van die personen 1% is. Met behulp van het softwarepakket CAROLA kunnen de invloedsgebieden van de verschillende leidingen inzichtelijk worden gemaakt. Op afbeeldingen 4 en 5 zijn de invloedsgebieden van de relevante leidingen weergegeven.

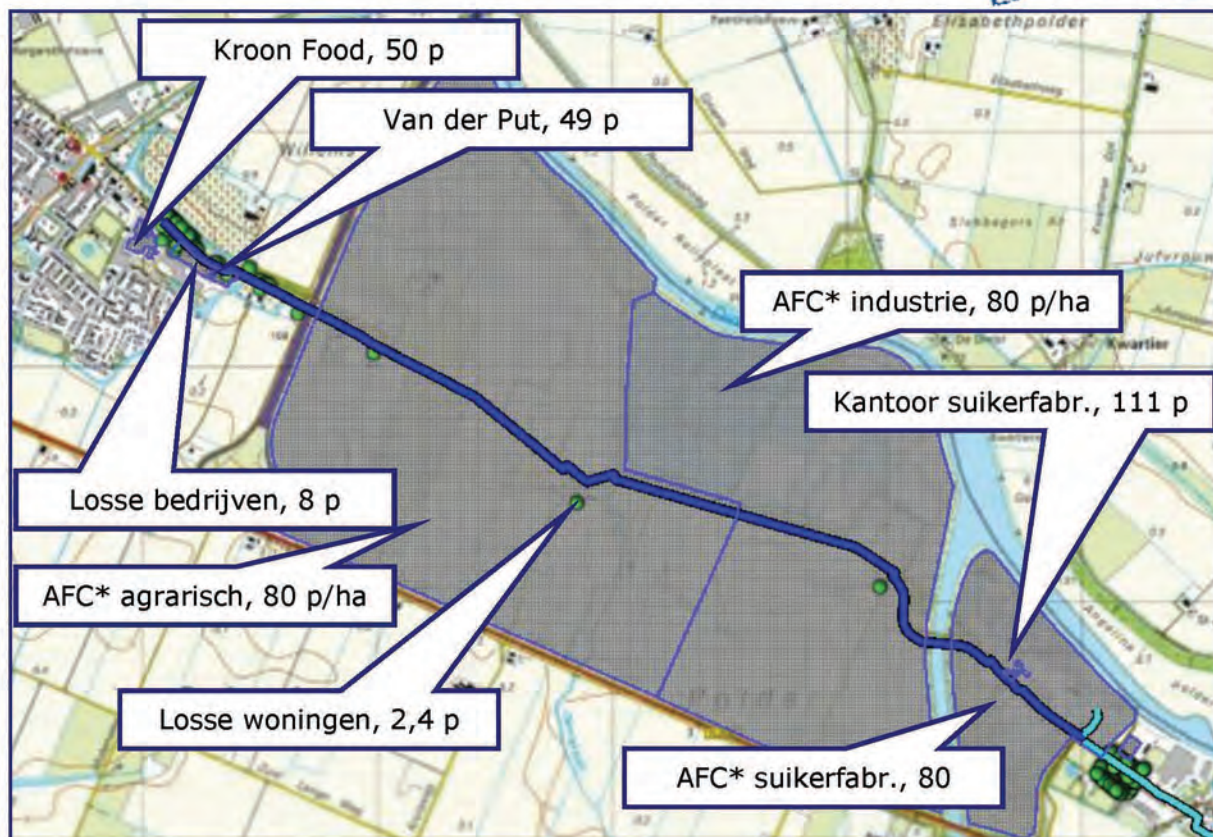

Afbeelding 4: Invloedsgebieden relevante leidingen deelgebied Noord

2.5. Populatiegegevens

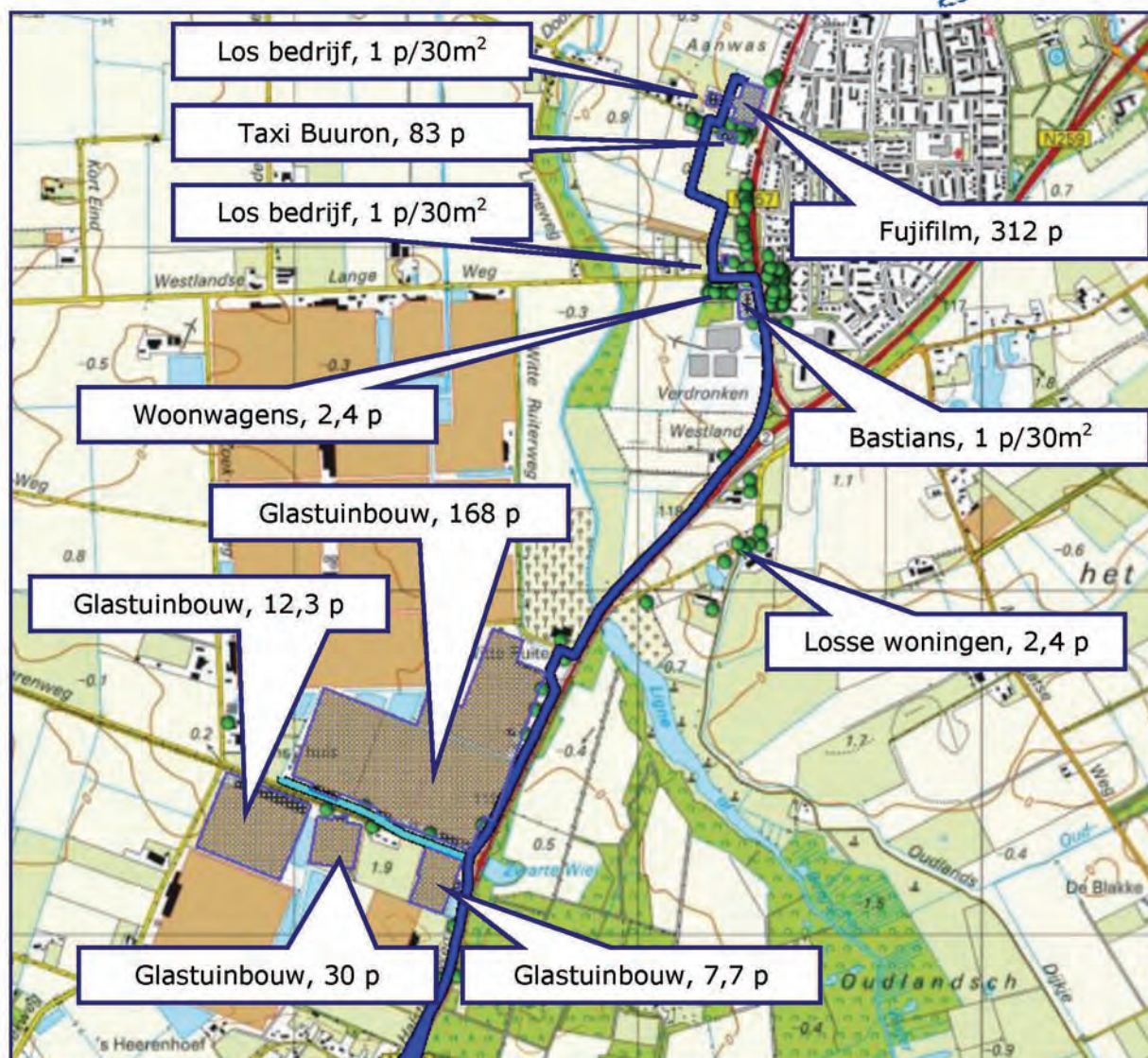
- Bestemmingsplannen via ruimtelijkeplannen.nl;
- Register risicosituaties gevaarlijke stoffen (RRGS) via risicokaart.nl;
- Database van Populator¹.

¹ De Populator is een systeem van Bridgis, waarmee het aantal personen, dat binnen een bepaald gebied aanwezig kan zijn, kan worden bepaald.

Afbeelding 6: Populatiegegevens deelgebied Noord

* De gemeente Steenbergen is op dit moment bezig invulling te geven aan het Agri & Food Cluster (AFC) Nieuw-Prinsenland. De populatiegegevens van de gebieden behorend bij dit AFC zijn nog niet in de beschikbare gegevensbronnen opgenomen. Voor de berekening van het groepsrisico is het gehele gebied van het AFC meegenomen als een bedrijventerrein met een hoge personeelsdichtheid (80 personen per hectare, zie Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico). Dit is een worst-case aanname.

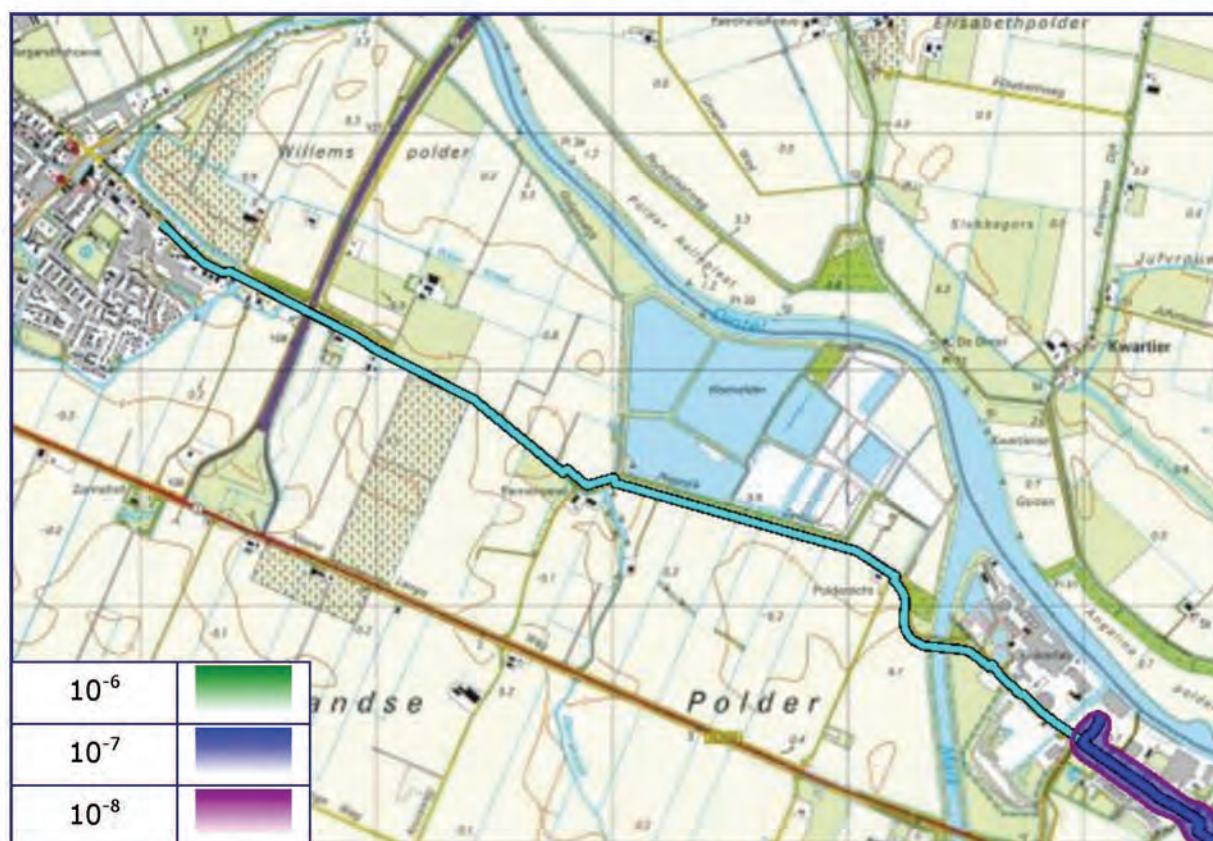

Afbeelding 7: Populatiegegevens deelgebied Zuid

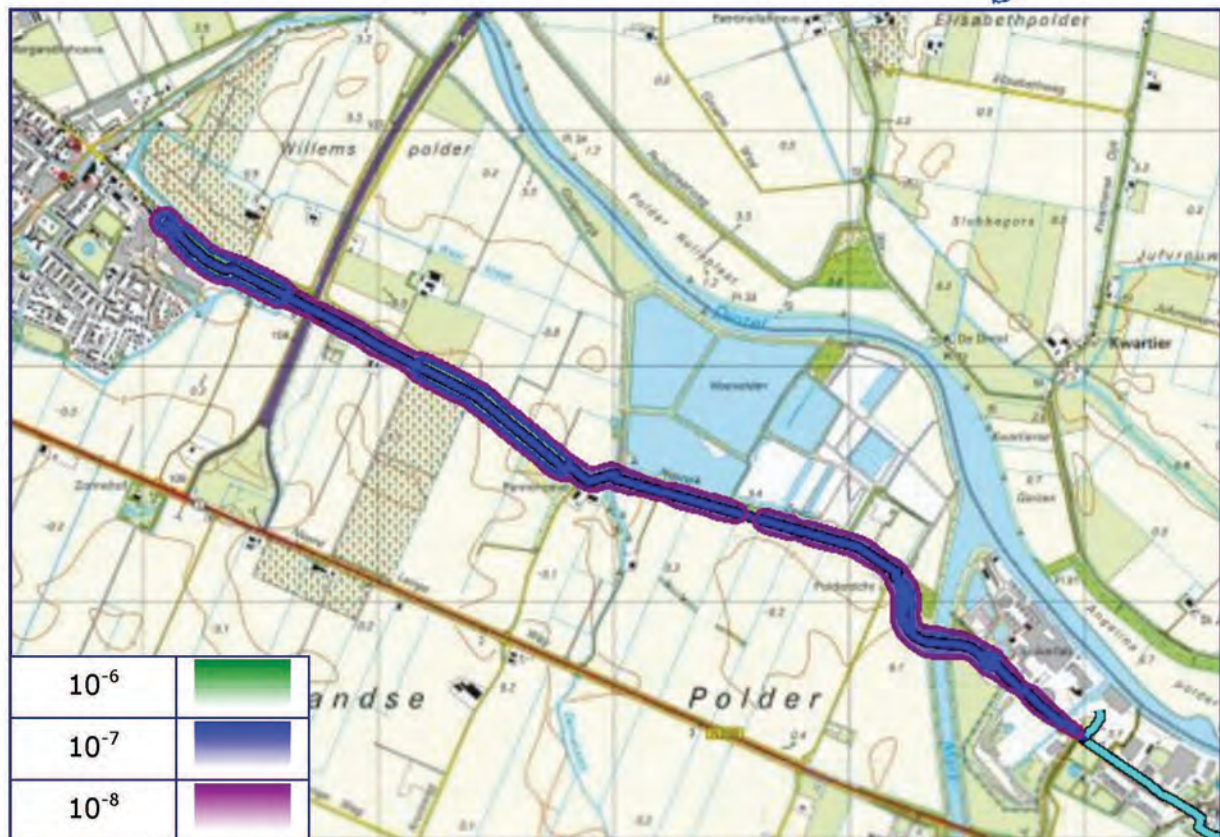
3. PLAATSGEBONDEN RISICO

Het plaatsgebonden risico is gedefinieerd als de kans per jaar dat een onbeschermd persoon die onafgebroken op dezelfde plaats verblijft, komt te overlijden als gevolg van een ongeval met een potentieel gevaarlijke bron. Met behulp van het softwarepakket CAROLA kan het plaatsgebonden risico van de verschillende leidingen inzichtelijk worden gemaakt.

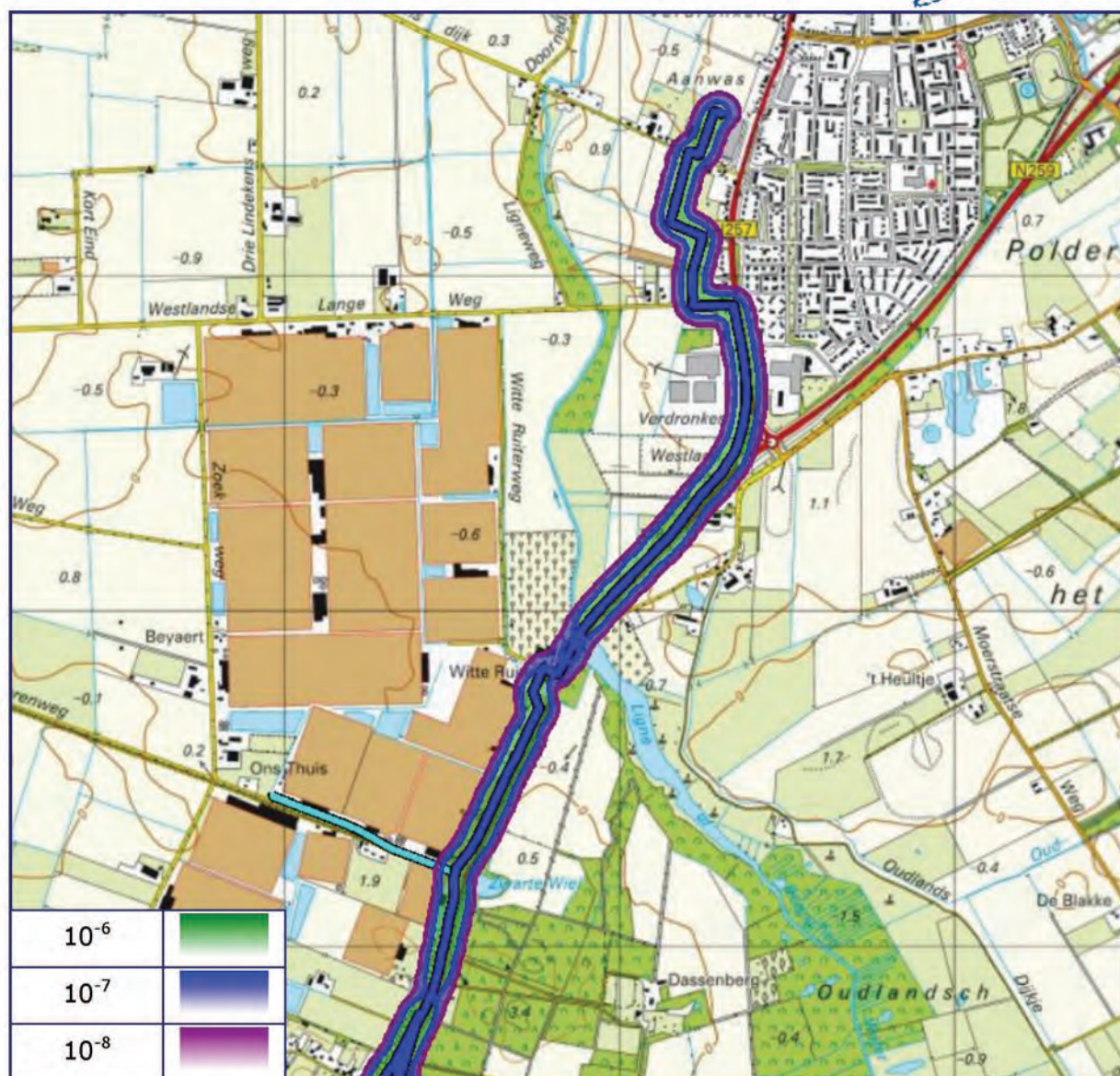
Het plaatsgebonden risico is per leiding weergegeven op afbeeldingen 8 tot en met 11. Voor het plaatsgebonden risico geldt dat er zich geen (geprojecteerde) kwetsbare objecten mogen bevinden binnen de plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} per jaar.

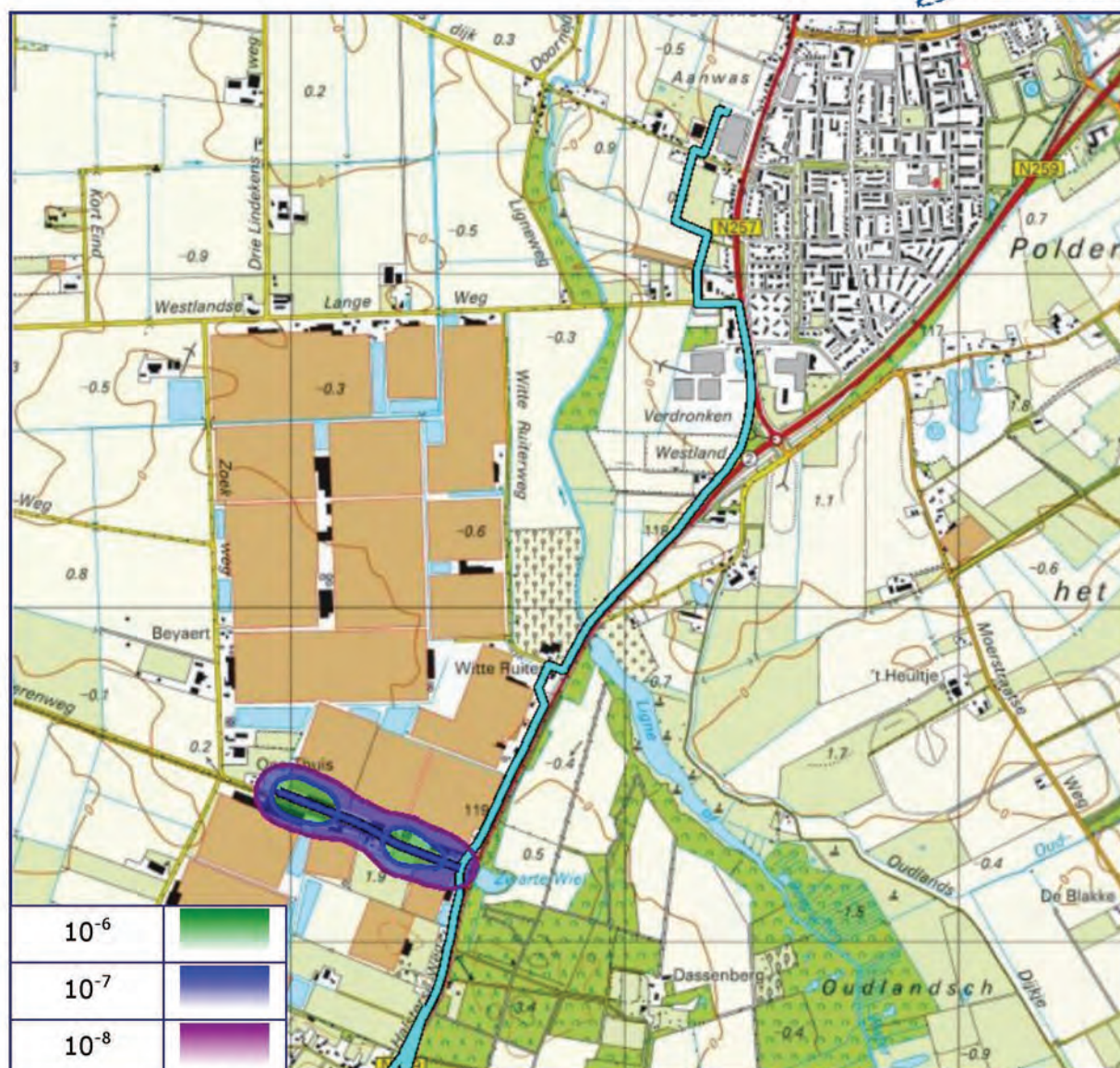
Afbeelding 8: Plaatsgebonden risicocontouren deelgebied Noord, leiding Z-529-02

Afbeelding 9: Plaatsgebonden risicocontouren deelgebied Noord, leiding Z-529-17

Afbeelding 10: Plaatsgebonden risicocontouren deelgebied Zuid, leiding Z-525-01

Afbeelding 11: Plaatsgebonden risicocontouren deelgebied Zuid, leiding Z-525-10

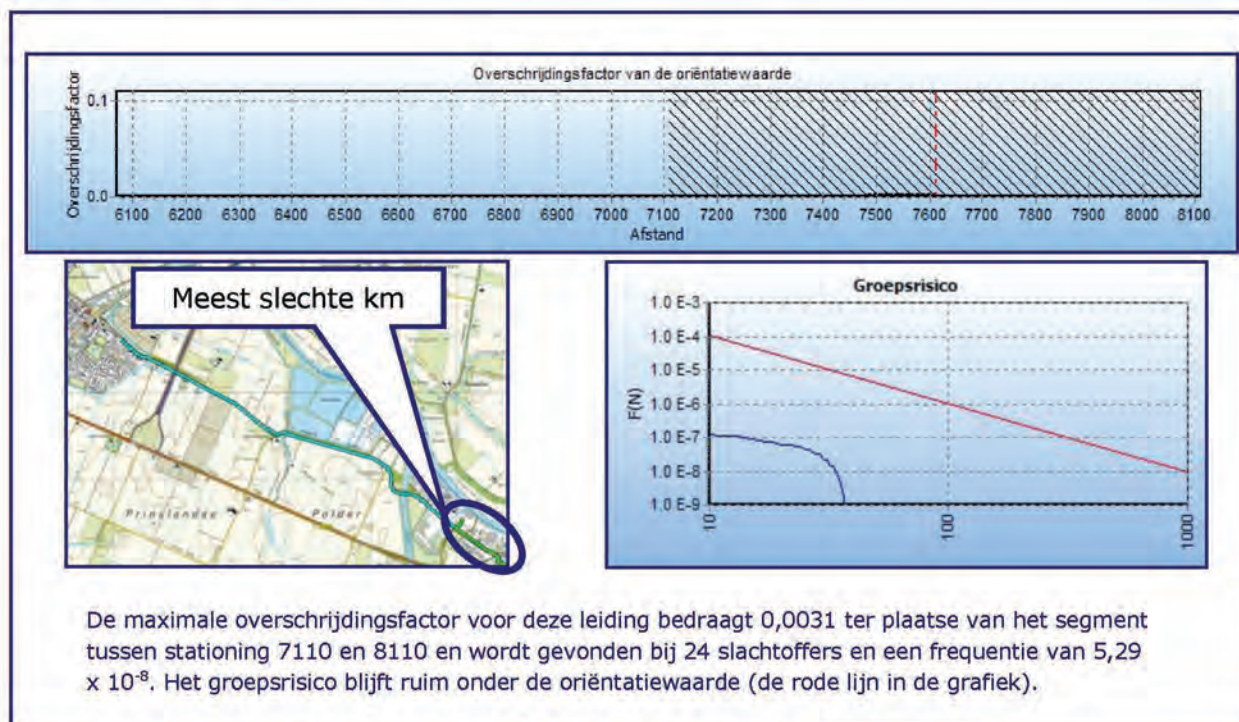
Voor elk van de leidingen is het plaatsgebonden risico kleiner dan 10^{-6} per jaar. De plaatsgebonden risicocontouren van 10^{-6} per jaar zijn niet zichtbaar, deze 'liggen op de leiding'. Het plaatsgebonden risico vormt voor geen enkele leiding een knelpunt.

4. GROEPSRISICO

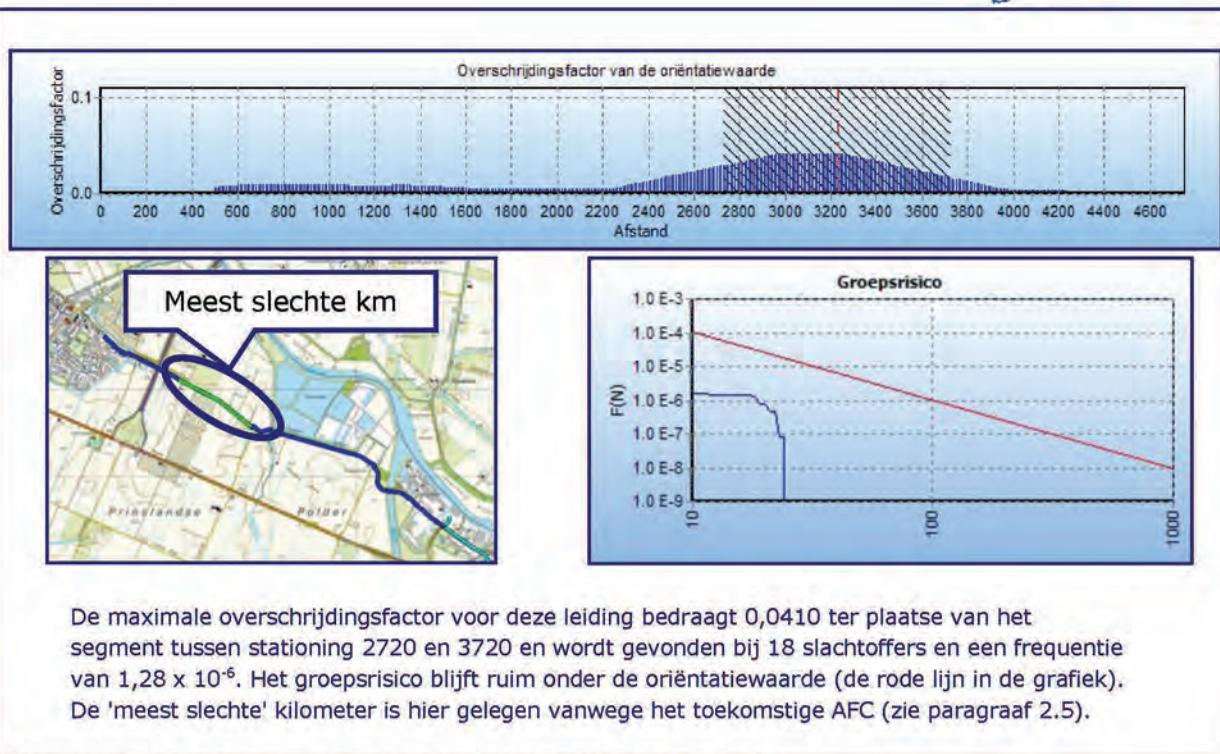
Het groepsrisico voor buisleidingen is gedefinieerd als de frequentie per jaar per kilometer leiding dat een groep van tenminste tien personen komt te overlijden als gevolg van een ongeval met die buisleiding, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het groepsrisico wordt weergegeven in een FN-curve, een dubbel logaritmische grafiek waarbij op de horizontale as het aantal doden (N) wordt gegeven en op de verticale as de cumulatieve frequentie (F) van tenminste N doden.

Met behulp van het softwarepakket CAROLA wordt in eerste instantie het gehele traject van een leiding gescreend. Voor elk punt op de leiding wordt een overschrijdingsfactor van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico berekend (voor een segment van 1 kilometer, waarbij dat punt het middelpunt van deze kilometer leiding vormt). Bij een overschrijdingsfactor groter dan 1 is sprake van een overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico, bij een overschrijdingsfactor kleiner dan 1 vindt geen overschrijding plaats.

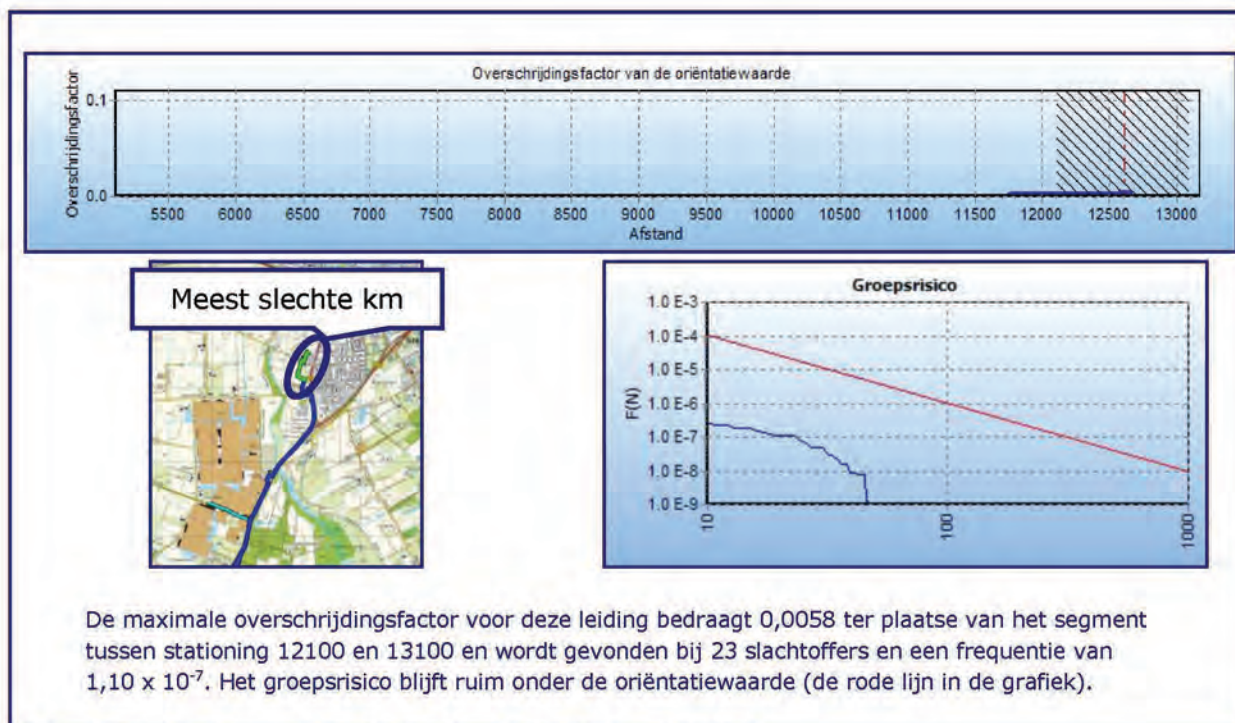
Op afbeeldingen 12 tot en met 15 is per leiding de overschrijdingsfactor voor het gehele traject weergegeven. Vervolgens is per leiding voor het segment met de grootste overschrijdingsfactor (de 'meest slechte' kilometer) de ligging daarvan en de bijbehorende FN-curve weergegeven.

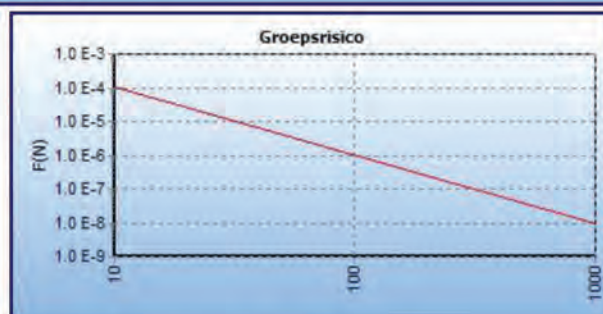
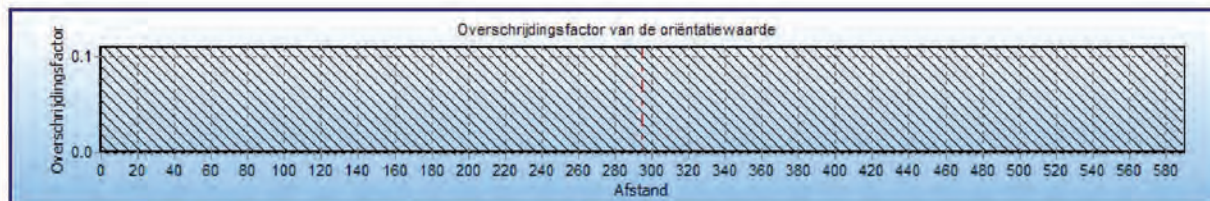
Afbeelding 12: Groepsrisico deelgebied Noord, leiding Z-529-02

Afbeelding 13: Groepsrisico deelgebied Noord, leiding Z-529-17

Afbeelding 14: Groepsrisico deelgebied Zuid, leiding Z-525-01

De maximale overschrijdingsfactor voor deze leiding bedraagt 0,0000 ter plaatse van het segment tussen stationing 0 en 590 en wordt gevonden bij 0 slachtoffers en een frequentie van 0×10^{-6} . Het groepsrisico blijft ruim onder de oriëntatiewaarde (de rode lijn in de grafiek). Omdat de leiding korter is dan 1 kilometer kan geen segment van 1 kilometer worden doorgerekend maar is het groepsrisico van de leiding als geheel bepaald.

Afbeelding 15: Groepsrisico deelgebied Zuid, leiding Z-525-10

Bij elke leiding blijft het groepsrisico op de 'meest slechte' kilometer ruim onder de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico vormt voor geen enkele leiding een knelpunt.

5. CONCLUSIES

Uit de analyse in hoofdstuk 3 blijkt dat voor elke leiding het plaatsgebonden risico kleiner is dan 10^{-6} per jaar. De plaatsgebonden risicocontouren van 10^{-6} per jaar 'liggen op de leiding'. Het plaatsgebonden risico vormt voor geen enkele leiding een knelpunt.

Uit de analyse in hoofdstuk 4 blijkt dat het groepsrisico bij elke leiding ruim onder de oriëntatiewaarde blijft. Het groepsrisico vormt voor geen enkele leiding een knelpunt.

REFERENTIES

- [1] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Brief 390/06 CEV Lah/pbz-1191. 6 november 2006.
- [2] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Ministerie van VROM. Brief 2006.334302. 7 december 2006.
- [3] Laheij GMH, Vliet AAC van, Kooi ES. Achtergronden bij de vervanging van zoneringafstanden hogedruk aardgastransportleidingen van de N.V. Nederlandse Gasunie. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. RIVM-rapport 620121001/2008. 2008.
- [4] M. Gielisse, M.T. Dröge, G.R. Kuik. Risicoanalyse aardgastransportleidingen. N.V. Nederlandse Gasunie. DEI 2008.R.0939. 2008.
- [5] Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico. Ministerie van VROM. November 2007.

Bijlage 4:
Nota externe veiligheid

INHOUD**BLAD**

Samenvatting	2
DEEL 1 BELEIDSNOTA STEENBERGEN	3
1 WAT IS EXTERNE VEILIGHEID?	3
2 AFSTEMMING EN STURING EV-VISIE: BINNEN EN BUITEN !	5
3 UITGANGSPUNTEN EN KEUZES VOOR DE BELEIDSVISIE EXTERNE VEILIGHEID	6
4 UITWERKING VAN DE BELEIDSVISIE EXTERNE VEILIGHEID	8
DEEL 2 NADERE UITWERKING BELEIDSVISIE	14
1 OPBOUW VAN DEEL 2 BELEIDSVISIE	144
2 INTRODUCTIE EXTERNE VEILIGHEID	155
3 HUIDIGE SITUATIE	19
3.1 Typering Steenbergen	19
3.2 Beleidscontext	19
3.3 Risico's, knelpunten en aandachtspunten	21
4 UITGANGSPUNTEN	26
4.1 Ambities van de gemeente Steenbergen	26
4.2 Veiligheidsketen als uitgangspunt	30
4.3 Randvoorwaarden als gevolg van wet- en regelgeving externe veiligheid	28
4.4 Randvoorwaarden en acties voortkomend uit veiligheidsketen	29
4.4.1 Pro-actie	29
4.4.2 Preventie	30
4.4.3 Preparatie	31
4.4.4 Risicocommunicatie	33
4.4.5 Repressie en nazorg	34
5 UITWERKING PER GEBIEDSTYPE	35
5.1 Gebiedstype Woonwijken	35
5.2 Gebiedstype transportas	40
5.3 Gebiedstype bedrijventerreinen	41
5.4 Gebiedstype buitengebied	45

BIJLAGEN

1	BEGRIPPENLIJST
2	KAARTMATERIAAL
3	OVERZICHTSTABELLEN
4	RISICOCONTOUR BEVI-PLICHTIGE INRICHTINGEN

SAMENVATTING

In voorliggende Beleidsnota Externe Veiligheid is de externe veiligheidssituatie in Steenberg en uiteen gezet en is een aantal beleidskeuze gemaakt binnen de beleidsruimte die de wetgeving biedt. Een en ander wordt hieronder overzichtelijk samengevat.

De wet en regelgeving bieden gemeenten enige beleidsvrijheid om met veiligheidsrisico's om te gaan. Zo kan een gemeente binnen de kaders van de wet variëren in veiligheidsambities. Steenberg en heeft er voor gekozen om de veiligheidsambities te differentiëren naar gebiedsfuncties. Zo wordt in woonwijken (hoofd functie wonen) een hoger veiligheidsniveau nagestreefd dan op bedrijventerreinen (hoofd functie bedrijvigheid.) Hiermee wordt primair in gebieden, die als bedrijventerrein zijn aangemerkt ruimte geboden voor (nieuwe) risicovolle bedrijvigheid. In woonwijken moet het zo veilig mogelijk zijn. Het gaat daarbij om nieuw te creëren situaties en niet om bestaande situaties. Naast de functies Wonen en Bedrijventerreinen wordt er ook nog een onderscheid gemaakt naar de functie transportas en de functie buitengebied. De functie transportas is specifiek opgenomen gelet op het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg en in buisleidingen.

Bij het bepalen van de risico's wordt gekeken naar het zogenaamde plaatsgebonden risico (PR), het groepsrisico en de oriënterende waarde. Het plaatsgebonden risico is een berekening van de kans per jaar dat een persoon dodelijk wordt getroffen als gevolg van een calamiteit binnen een inrichting of op een transportas, indien deze persoon onafgebroken en onbeschermd op een plaats buiten de inrichting of transportas zou verblijven. Naast dit risico wordt ook nog rekening gehouden met het groepsrisico. Bij het bepalen van het groepsrisico (GR) wordt in tegenstelling tot het plaatsgebonden risico ook rekening gehouden met een berekening van het aantal personen dat kan overlijden binnen het invloedsgebied van een inrichting, indien zich een calamiteit voordoet. In de wetgeving wordt een onderscheid gemaakt tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Een kwetsbaar object is bijvoorbeeld een woning, ziekenhuis of een groot kantoor. Voorbeelden van beperkt kwetsbare objecten zijn bedrijfswoningen, winkels en kleinere kantoorgebouwen. Voor kwetsbare objecten gelden zwaardere normen en eisen dan voor beperkt kwetsbare objecten. Het plaatsgebonden risico is bijvoorbeeld voor kwetsbare objecten een harde grens terwijl dit voor beperkt kwetsbare objecten een richtwaarde is, waarvan kan worden afgeweken. Indien de gemeente hiertoe besluit. Het groepsrisico wordt vertaald in een norm die oriëntatiewaarde (OW) wordt genoemd. In onderstaand schema staat samengevat weergegeven hoe er beleidsmatig met de verschillende risico's wordt omgegaan binnen de verschillende gebiedstypen.

Gebiedsfunctie	Overschrijding grenswaarde PR (voor kwetsbare objecten)	Overschrijding richtwaarde PR (voor beperkt kwetsbare objecten)	Overschrijding Oriënterende waarde Groepsrisico	Toename Groepsrisico
Woonwijken	Niet acceptabel	Niet acceptabel	Niet acceptabel	Acceptabel mits
Transportas	Niet acceptabel	Acceptabel, mits	Niet acceptabel, tenzij	Acceptabel mits,
Bedrijventerreinen	Niet acceptabel	Acceptabel, mits	Acceptabel, mits	Acceptabel mits
Landelijk gebied	Niet acceptabel	Niet acceptabel	Niet acceptabel	Acceptabel mits

DEEL 1 BELEIDSNOTA STEENBERGEN

1 WAT IS EXTERNE VEILIGHEID?

Bij het werken met gevaarlijke stoffen in bedrijven en bij het transport van gevaarlijke stoffen kunnen ongelukken gebeuren met effecten voor de omgeving. Het gaat om kleine kansen met soms grote gevolgen. In het begrip risico zijn kansen en effecten aan elkaar gekoppeld. Het beleidsveld externe veiligheid houdt zich bezig met de beheersing van activiteiten die een risico voor de omgeving met zich mee kunnen brengen. De uitvoering van dit externe veiligheidsbeleid is één taak van rijk, provincies en gemeenten.

Kaders van het Rijk

Om de veiligheidsrisico's te beheersen zijn door de Rijksoverheid diverse nota's, wetten en besluiten opgesteld die leidend zijn voor de externe veiligheidstaken van provincie en gemeenten. Het gaat daarbij om wet- en regelgeving waarin risiconormen zijn gesteld voor inrichtingen en voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Wet- en regelgeving externe veiligheid

In het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) zijn risiconormen met betrekking tot activiteiten met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Het besluit heeft als doel burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Daarnaast stelt het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO-1999) eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland ten aanzien van de preventie en de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

Ten aanzien van transportrisico's gold tot voor kort wet- en regelgeving vastgelegd in de Wet vervoer gevaarlijke stoffen, de Nota Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (RNVGS), de Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen en de Circulaires met betrekking tot buisleidingen (K1, K2, K3 – leidingen en aardgastransportleidingen). Deze wet- en regelgeving is recent herzien. Momenteel zijn beschikbaar de AMvB Buisleidingen en het Besluit Transportroutes Externe Veiligheid (BTEV) met daaraan gekoppeld het Basisnet.

Beleidsvrijheid

Naast de risiconormen vanuit de Rijksoverheid, laat de wet- en regelgeving ook ruimte aan gemeenten en provincies om eigen, op lokale situaties afgestemde, veiligheidsambities te formuleren. Dit om de noodzakelijke afwegingen van de belangen in een gebied mogelijk te maken. De wetgever heeft bewust voor een niet normatieve benadering van het groepsrisico (GR) gekozen in de vorm van een verantwoordingsplicht (VGR). De filosofie van het Rijk is hierbij om de burgers een basisbeschermingsniveau te geven en het maatwerk over te laten aan de lokale overheid. Deze beleidsvrijheid komt vooral naar voren in de in het BEVI en in de wet- en regelgeving ten aanzien van transportassen en buisleidingen vastgelegde verantwoordingsplicht van het groepsrisico. In specifieke zin hebben gemeenten en provincies hierbinnen de vrijheid om voor de bescherming van *groepen* burgers (groepsrisico) eigen beleid vast te stellen. Deze vrijheid geldt in mindere mate voor *individuele* burgers (plaatsgebonden risico).

Met de beleidsvisie wordt beoogd de risico's waaraan burgers worden blootgesteld ten gevolge van het gebruik, de opslag en het transport van gevaarlijke stoffen tot een aanvaardbaar minimum te beperken en op die manier een bijdrage te leveren aan een algemene verbetering van de veiligheid van de burger.

Dit gebeurt ondermeer door het verfijnen van het wettelijke beoordelingskader voor besluiten in het kader van de vergunningverlening ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, deelactiviteit Milieu en voor het opstellen van ruimtelijke besluiten.

Invulling verantwoordelijkheid

Ook de gemeente Steenbergen voelt zich verantwoordelijk voor het bieden van veiligheid aan haar burgers. Eén van de kerntaken van de overheid is het bieden van een veilige leefomgeving voor haar burgers. Om deze verantwoordelijkheid in te vullen kan een gemeente er niet omheen een heldere visie op veiligheid binnen haar grenzen te hebben.

Duidelijkheid voor burgers en bedrijven!

Het veiligheidsbeleid is primair gericht op het beschermen van burgers in de woon- en leefomgeving van de gemeente. In die zin moet het voor burgers duidelijk zijn aan welke risico's zij worden blootgesteld. Daarnaast heeft het veiligheidsbeleid ook consequenties voor bedrijven die gevaarlijke stoffen opslaan, gebruiken en/of vervoeren en de ruimtelijke ordening. Communicatie speelt hierin een belangrijke rol.

2 AFSTEMMING EN STURING EV-VISIE: BINNEN EN BUITEN !

Afstemming met andere beleidsvelden

Naast het vaststellen van eigen veiligheidsambities is het opstellen van een externe veiligheidsvisie ook van belang om de raakvlakken met andere beleidsvelden op elkaar af te stemmen. Op haar beurt is externe veiligheid een sectoraal belang dat moet worden afgewogen, zeker de mate van veiligheid, tegenover andere belangen die betrekking hebben op de ontwikkeling en het beheer van een gemeente. Op het gebied van ruimtelijk beleid zijn de Structuurvisie Plus Steenbergen en de Gebiedsvisie Steenbergen van de gemeente relevant. In deze documenten is de gemeentelijke visie op de, ontwikkeling van de, verschillende gebieden in de gemeente beschreven. Deze zijn van belang voor de gebiedsgerichte ambities op het gebied van externe veiligheid.

Betrokken partijen: binnen en buiten

(Externe) veiligheid kent geen afdelingsgebonden grenzen, maar is discipline overstijgend van aard. Verschillende taakvelden binnen de gemeente, zoals Ruimtelijke ontwikkeling, Brandweer, Milieu, Communicatie, Openbare orde en veiligheid en Beheer Verkeer en vervoer hebben met het aspect veiligheid te maken. In groter verband geldt dit ook voor de veiligheidsregio Midden en West Brabant, waar Brandweer Midden en West Brabant Steenbergen vanaf 1 maart 2010 onderdeel van uit maakt. Vanaf 1 maart 2010 is er geen sprake meer van een gemeentelijke brandweer, maar van één veiligheidsregio. De fysieke kant van externe veiligheid en de sociale veiligheid dienen gezamenlijk vanuit een breed en integraal perspectief benaderd te worden.

Bij het beheersen van de (integrale) veiligheidsrisico's zijn dus verschillende partijen nodig. Zowel partijen binnen de gemeentelijke organisatie als daarbuiten. Het is voor de beheersing van veiligheidsrisico's van groot belang dat er voor alle betrokken partijen duidelijkheid bestaat over het veiligheidsbeleid (waaronder externe veiligheid) van de gemeente. Continue afstemming en aandacht voor de kwaliteit van het EV-beleid is daarbij van belang.

3 UITGANGSPUNTEN EN KEUZES VOOR DE BELEIDSVISIE EXTERNE VEILIGHEID

Verantwoordelijkheid voor de beheersing van externe veiligheidsrisico's

Met de voorliggende beleidsvisie externe veiligheid vult de gemeente Steenbergen haar beleidsvrijheid in voor de beheersing van externe veiligheidsrisico's binnen de gemeente. Het gaat dan om risico's als gevolg van de opslag, gebruik en vervoer (via weg en buisleidingen) van gevaarlijke stoffen. Met deze visie wordt een nadere invulling gegeven aan de beleidsvrijheid op het gebied van externe veiligheid.

Heldere visie: ambitie en keuzes per gebiedstype

Eén van de kerntaken van de overheid is het bieden van een veilige leefomgeving voor haar burgers. In die zin draagt de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om (externe) veiligheid. Het minimale uitgangspunt is te voldoen aan wet- en regelgeving. Daarnaast is het een uitgangspunt om risicovolle activiteiten bij nieuwe situaties zoveel mogelijk te scheiden van de woon-, leef- en zo mogelijk werkomgeving. Via de inrichting van ons gebied moet worden voorkomen dat er kwetsbare objecten, zoals woningen, in de directe nabijheid van risicovolle bedrijven of transportroutes voor gevaarlijke stoffen worden gebouwd. Of andersom, dat er risicovolle bedrijven in de nabijheid van kwetsbare objecten worden gelokaliseerd.

Uitwerking in gebiedsgerichte ambities

De gemeente kiest voor een gebiedsgerichte benadering waarbij de veiligheidsambities worden gedifferentieerd naar gebiedstype. Dit kan door het aanbrengen van een goede zonering, gebaseerd op de risiconormen uit het BEVI, in ruimtelijke plannen als structuurplannen, bestemmingsplannen e.d.

In Steenbergen worden de volgende 4 gebiedstypen onderscheiden:

• Woonwijken	VEILIG WONEN
• Transportassen (A4, N259, N257 en buisleidingen)**	BEPERKTE RUIMTE VOOR WONINGEN EN INDUSTRIE
• Bedrijventerreinen*	RUIMTE VOOR INDUSTRIE
• Landelijk gebied (agrarisch-, landelijk bedrijf, bos, natuurgebied)	BEPERKTE RUIMTE VOOR BEDRIJFVIGHEID

*Het gebiedstype bedrijventerreinen is exclusief de bedrijventerreinen Molenkreek I en II.

**Het gebiedstype transportassen loopt voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door alle drie de gebiedstypen (woonwijken, bedrijventerreinen en het landelijk gebied)

Bedrijventerreinen Molenkreek I en II worden in het kader van externe veiligheid, vanwege de ongunstige ligging, aan vele kanten grenzend aan woonbebouwing, gelijk gesteld met *Woonwijken*. Er bevinden zich op beide bedrijventerreinen momenteel geen Bevi-inrichten.

In bijlage 2 is een overzichtskaart opgenomen waarop de locatie van de verschillende gebiedstypen binnen de gemeente Steenbergen is weergegeven

Benadering vanuit veiligheidsketen

De fysieke kant van externe veiligheid en de overige gemeentelijke veiligheidsaandachtspunten, zoals sociale veiligheid, dienen gezamenlijk vanuit een breed en integraal perspectief benaderd te worden.

Vanuit deze brede veiligheidsbeleving is het vanzelfsprekend dat de uitwerking van de visie gebaseerd is op de veiligheidsketen pro-actie, preventie, preparatie, communicatie, repressie en nazorg. Het accent ligt daarbij op de schakels pro-actie en preventie en communicatie.

Deze schakels spelen ook een belangrijke rol binnen de verantwoordingsplicht van het groepsrisico, in het bijzonder bij de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

Implementatie van de beleidsvisie

De benodigde maatregelen om het beleid te effectueren worden uitgewerkt in diverse gemeentelijke documenten, zoals bestemmingsplannen / streekplannen, omgevingsvergunningen, deelactiviteit milieu en rampenbestrijdingsplannen.

Ook zal de beleidsvisie worden opgenomen in de communicatie over veiligheid in brede zin binnen de gemeente Steenbergen.

UITWERKING VAN DE BELEIDSVISIE EXTERNE VEILIGHEID

Gebiedstypen

Onderscheid wordt gemaakt in 4 gebiedstypen (zie voor exacte indeling de kaart in bijlage 3)

1. Woonwijken	gebied met woningen en kleinschalige bedrijvigheid (detailhandel, niet industriële bedrijvigheid)
2. Transportassen	gebied gelegen aan weerszijden van de N259, de N257, de A29, de toekomstige A4 en de buisleidingen
3. Bedrijventerreinen	gebied met industriële bedrijvigheid en enkele bedrijfswoningen
4. Landelijk gebied	gebied gelegen buiten de bebouwde kom

De gebiedstypen 1., 3. en 4. bestrijken het gehele oppervlak van de gemeente Steenberghe. Het tweede gebiedstype (transportas) betreft alle gronden die binnen 200 meter van de transportassen N259, N257, A29 en de toekomstige A4 en binnen het invloedsgebied van de buisleidingen zijn gelegen. Behalve het beleid geformuleerd voor de gebiedstype 1, 3 of 4 geldt hier aanvullend het beleid voor transportassen.

Voorwaarden per gebiedstype

Voor deze gebiedstypen zijn per gebiedstype voorwaarden geformuleerd voor de mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Hierbij is uitgegaan van de landelijke wet- en regelgeving, de kaders hierin waarbinnen de gemeente haar eigen keuzes moet vaststellen, de (veiligheids)ambitie voor het betreffende gebied en de overige (ruimtelijke en economische) ambities van de gemeente Steenberghe.

De volgende voorwaarden voor ruimtelijke ontwikkelingen zijn per gebiedstype ingevuld:

Niet gebiedstype afhankelijk:

- Grenswaarde plaatsgebonden risico: hieraan moet altijd worden voldaan

Gebiedstype afhankelijk:

- Richtwaarde plaatsgebonden risico: is eventuele overschrijding acceptabel?
- Groepsrisico in combinatie met verantwoordingsplicht:
 - In hoeverre is overschrijding van de oriëntatiewaarde acceptabel?
 - In hoeverre is een toename van het GR acceptabel?
 - Welke objecten zijn, vanuit zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid, onwenselijk?
 - Welke eisen worden aan de verantwoordingsplicht GR gesteld?

Samenvattend overzicht : Voorwaarden per gebiedstype

Gebiedstype Woonwijken (inclusief bedrijventerrein Molenkreek I en II)

Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding OW	Niet acceptabel
Toename GR	In beginsel acceptabel, mits Voorwaarden: uitgebreide VGR* met extra aandacht voor bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, beheersbaarheid, zelfredzaamheid en resteffect. Nut en noodzaak van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling (gebiedsindeling)
Niet toegestaan	Nieuwe Bevi-inrichtingen Nieuwe verminderd zelfredzame objecten binnen bestaand invloedsgebied.

* Verantwoording Groepsrisico

Gebiedstype Transportas

Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	Acceptabel
Overschrijding OW	In beginsel niet acceptabel, tenzij Voorwaarden: uitgebreide VGR met extra aandacht voor bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, beheersbaarheid, zelfredzaamheid en resteffect. Nut en noodzaak van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling (gebiedsindeling).
Toename GR	In beginsel acceptabel, mits VGR met extra aandacht voor bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, beheersbaarheid, zelfredzaamheid en resteffect.
Niet toegestaan	Nieuwe kwetsbare objecten bestemd voor groepen verminderd zelfredzame objecten. Tenzij de nut en noodzaak van de ontwikkeling sterker wegen dan de overige aspecten.

Gebiedstype Bedrijventerreinen (exclusief bedrijventerrein Molenkreek I en II)

Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	In beginsel acceptabel, mits in VGR extra aandacht voor zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid
Overschrijding OW	In beginsel acceptabel, mits in VGR extra aandacht voor zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid
Toename GR	In beginsel acceptabel, mits in VGR extra aandacht voor zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid
Niet toegestaan	- Nieuwe kwetsbare objecten - Uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten - (nieuwe) zelfstandige kantoorgebouwen en bedrijfsgebouwen voor groepen verminderd zelfredzame objecten - Nieuwe inrichtingen cq. uitbreidingen met invloedsgebied over stedelijk gebied

Gebiedstype Buitengebied

Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding OW	Niet acceptabel
Toename GR	Acceptabel mits: - VGR met aandacht voor bestrijdbaarheid (bluswatervoorziening) op bedrijf - Geen invloedsgebied over stedelijk gebied
Niet toegestaan	- Nieuwe Bevi inrichtingen - Nieuwe verminderd zelfredzame objecten binnen bestaand invloedsgebied

Knelpunten/Saneringssituaties, maatregelen en acties per gebiedstype

Knelpunten

Een *knelpunt/saneringssituatie* is een huidige situatie die niet voldoet aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico volgens de normen uit de generieke regelingen van het Rijk voor bedrijven op het gebied van externe veiligheid. Deze situaties moeten binnen de in het Bevi aangegeven saneringstermijnen worden gesaneerd (2010 voor LPG-tankstations; binnen 5 jaar na inwerkingtreding voor overige BEVI-inrichtingen (2012 of later)).

Binnen de gemeente Steenberghe bevinden zich geen knelpunten/saneringssituaties.

Voor het gebiedstype woonwijken waren zijn de aanwezige geconstateerde knelpunten gesaneerd. Deze zijn weergegeven in de onderstaande tabellen.

Gebiedstype Woonwijken

Knelpunten	Maatregelen /actie
Autobedrijf Bogers (LPG-tankstation); woningen zijn gelegen binnen 25 meter van de LPG-opslagtank en binnen 35 meter vanaf het vulpunt	September 2011 is de LPG verkoopmogelijkheid vervallen en de risicobron gesaneerd. Geen verdere actie noodzakelijk.
Autokar BV (LPG-tankstation); woningen liggen binnen de saneringsafstand van het vulpunt (35 meter)	Op 30 oktober 2009 is de mogelijkheid voor verkoop van LPG komen te vervallen en de risicobron gesaneerd. Geen verdere actie noodzakelijk.

"Papieren" saneringssituaties

De gemeente Steenberghe heeft veelal bestemmingsplannen die na het van kracht worden van het Bevi zijn opgesteld. De vastgestelde bestemmingsplannen na 2004 zijn Bevi-proof vastgesteld.

Aandachtspunten, maatregelen en acties

Een *aandachtspunt* is een situatie die (momenteel) wel aan de wettelijke grenswaarde voldoet, maar toch qua risico op basis van de beleidsuitgangspunten van de gemeente als een onwenselijke situatie wordt beschouwd¹.

Bij deze situaties moet extra aandacht aan externe veiligheid worden besteed bij ruimtelijke ontwikkelingen en veranderingen in dichtheden van personen, bestemmingen, type bedrijfsactiviteiten, etc.

NB. Toekomstige saneringssituaties = aandachtspunt

Een *toekomstige saneringssituatie* is een huidige situatie die mogelijk niet voldoet aan toekomstige grenswaarden voor het plaatsgebonden risico volgens toekomstige (nog niet vastgestelde) normen uit de generieke regelingen van het Rijk op het gebied van externe veiligheid.

¹ Voorbeelden van aandachtspunten zijn:

- Een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico: Dit vormt een struikelblok voor alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de buurt van een Bevi-bedrijf. Op een overschrijding van het groepsrisico ligt op grond van het Bevi geen wettelijke saneringsplicht. Vanuit maatschappelijk oogpunt is het echter ongewenst om grote groepen mensen voor de niet afzienbare termijn bloot te stellen aan risico's boven de oriëntatiewaarde. Om deze reden zijn deze gevallen aangemerkt als aandachtspunten.
- Een overschrijding van de richtwaarde van het plaatsgebonden risico bij beperkt kwetsbare bestemmingen: Deze situaties zal de gemeente vooralsnog niet saneren. Als hier aanleiding voor is zal dit beleid in de toekomst worden bijgesteld.

Het is nog onduidelijk of voor deze situaties saneringsregelingen gaan gelden en welke termijnen hieraan zullen worden gekoppeld. Vooralsnog zijn deze situaties dus als een aandachtspunt benoemd.

(Generieke) aandachtspunten zijn:

- Transportassen: De A4 gaat deel uitmaken van het Basisnet Weg. De van toepassing zijnde zones (veiligheidszone PR-max en plasbrandaandachtsgebied (PAG), invloedsgebied GR) zijn nog niet vastgesteld. Mogelijk bevinden zich woningbouwprojecten binnen deze zones.
Vooralsnog wordt aanbevolen rekening te houden met een PAG van 30 meter voor de A4 en een invloedsgebied van 200 meter voor alle transportassen.
- (Bedrijfs)woningen: Binnen de gemeente worden vooral binnen het gebiedstype bedrijventerrein, bedrijfswoningen door derden gebruikt. Inzicht in het feitelijk gebruik in combinatie met het zoveel mogelijk voorkomen van gebruik door derden is gewenst.
- LPG-tankstations: algemeen aandacht voor de oriënterende waarde groepsrisico

Voor de gebiedstypen woonwijken, transportas, bedrijventerreinen en buitengebied zijn er aandachtspunten geconstateerd. Deze zijn weergegeven in de onderstaande tabellen.

Gebiedstype woonwijken

Aandachtspunt	Maatregelen	Acties
LPG tankstations algemeen	Geen aanvullende maatregelen	Aandacht voor oriënterende waarde groepsrisico bij wijzigingen zowel bij de inrichting zelf als in de omgeving, zoals de planologische mogelijkheid bieden voor de bouw van nieuwe woningen.
Toekomstige bestemmingsplannen	Nieuwe BEVI-inrichtingen uitsluiten	Vastleggen in bestemmingsplan

Gebiedstype transportas

Aandachtspunt	Maatregelen	Acties
Woningen binnen 30 meter PAG zone = mogelijk toekomstig knelpunt	Geen (NB geldt alleen voor nieuwe situaties)	Geen directe acties; Actief volgen van ontwikkelingen
Bestemmingen binnen invloedsgebied (200 meter) met verminderd zelfredzame objecten (zie voor overzicht deel 2: Nadere Uitwerking)	Bestaande situaties handhaven. Geprojecteerde situaties herbestemmen	inventarisatie huidige en geprojecteerde bestemmingen voor verminderd zelfredzame objecten.
Routering gevaarlijke stoffen	Geen	Na realisatie rijksweg A4, zal besluitvorming volgen over het wel of niet instellen van een routering voor gevaarlijke stoffen.

Gebiedstype Bedrijventerrein

Aandachtspunt	Maatregelen/actie
Gewasbeschermingsmiddelenhandel Theunisse BV (PGS 15 opslagloods)	Handhaven op vergunde situatie.
Beheers- en Beleggingsmij H. Vlamings (PGS15 opslagloods)	Handhaven op vergunde situatie.
Enkele woningen; niet zijnde bedrijfswoningen (bestaande situatie)	Nader vaststellen feitelijk gebruik en functie woningen. Het ontstaan van nieuwe woningen - niet zijnde bedrijfswoningen – tegengaan.
Toekomstige kantoren met een oppervlak > 1500 m ² als onderdeel van een bedrijfsgebouw; aandachtspunt mbt groepsrisico	Inlichten en voorbereiden aanwezige werknemers op risico's en effecten van naburige bedrijven
Toekomstige bestemmingsplannen	Nieuwe kwetsbare objecten uitsluiten

Algemene aandachtspunten / acties voortkomend uit veiligheidsketen

De hierboven geformuleerde ambities per gebiedstype kunnen alleen gerealiseerd worden als daarvoor de goede acties genomen worden en het juiste instrumentarium aanwezig is. Bij de benoeming van deze acties is gebruik gemaakt van de veiligheidsketen die ook binnen de rampbestrijding wordt toegepast.

Algemene aandachtspunten zijn:

- Het borgen van de interne communicatie tussen de afdelingen.
- Up to date houden door de gemeente Steenbergen van de risicokaart².
- Risicocommunicatie verder uitwerken.

² Bij een wijziging in het Bevi/Revi of bij een wijziging van het RRGs (Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen) en/of het ISOR (Informatie Systeem Overige Ramptypen) invoer systeem kunnen er wijzigingen voor de risicokaart optreden.

Risicocommunicatie

Effectieve risicocommunicatie heeft een hoog realiteitsgehalte, creëert bewustwording en biedt van daaruit handelingsperspectief. Het is van belang om op een heldere en open manier te communiceren over risico's met burgers en bedrijven, zodat men adequaat met de risico's om kan gaan. De gemeente Steenbergen vindt het belangrijk om burgers en ondernemers te laten weten dat de gemeente bewust en open wil omgaan met de risico's die bestaan binnen de gemeente. De gemeente communiceert daarom via www.Steenbergen.nl, en via de risicokaart over het externe veiligheidsbeleid, over risico's binnen de gemeente en over wat men kan doen bij rampen of incidenten. Voor dit laatste sluit de gemeente zo veel als mogelijk aan bij de informatie van de landelijke campagne 'Denk vooruit' (voor meer informatie hierover zie www.denkvooruit.nl).

Bij nieuwe situaties die ontstaan door ontwikkelingen binnen Steenbergen, zal op basis van het externe veiligheidsbeleid expliciet aandacht besteed worden aan de (bewustwording van) risico's en het vergroten van de zelfredzaamheid. De gemeente Steenbergen heeft een integrale aanpak bij nieuwe ontwikkelingen. Externe veiligheid wordt hierin expliciet opgenomen. Communicatie in specifieke situaties is maatwerk en wordt in de aanpak van nieuwe ontwikkelingen apart benoemd. De gemeente Steenbergen wil burgers en ondernemers hiermee duidelijk laten zien dat de gemeente rekening houdt met veiligheid en risico's.

DEEL 2 NADERE UITWERKING BELEIDSVISIE

1 OPBOUW VAN DEEL 2 BELEIDSVISIE

Deel 2 van de beleidsvisie betreft de nadere uitwerking van de in deel 1 opgenomen beleidsvisie. In dit deel worden de gehanteerde uitgangspunten verder uitgewerkt en toegelicht.

De opbouw van deel 2 is als volgt:

In hoofdstuk 2 is de uitgangssituatie van de gemeente beschreven. Een overzicht wordt gegeven van het bestaande relevante beleid dat sturend is voor het (externe) veiligheidsbeleid. Inzicht wordt gegeven in de bestaande risico's en knelpunten. Ook wordt ingegaan op de belangrijkste aandachtspunten voor het vaststellen van het EV-beleid.

Hoofdstuk 3 geeft aan wat de visie en ambitie van de gemeente is op externe veiligheid in het algemeen. De te onderscheiden gebieden en de daarin leidende ambities worden benoemd. De veiligheidsketen als uitgangspunt wordt hier toegelicht. De (algemene) randvoorwaarden voor plaatsgebonden risico en groepsrisico voortkomend uit wet- en regelgeving enerzijds en uit de veiligheidsketen anderzijds worden hier uitgewerkt.

In hoofdstuk 4 is per gebiedstype de leidende ambitie vertaald in ruimtelijke voorwaarden. Per gebiedstype zijn vervolgens de hieruit voortkomende knelpunten, de te nemen maatregelen en acties geformuleerd. Hierbij is gebruik gemaakt van de veiligheidsketen.

Ten slotte is in hoofdstuk 5 aangegeven wat nog meer benodigd is voor een effectieve uitvoering van het (externe) veiligheidsbeleid.

2 INTRODUCTIE EXTERNE VEILIGHEID

Externe veiligheid is een vakgebied waarin diverse vaktermen worden gebruikt die voor een buitenstaander niet altijd even begrijpelijk zijn. Gezien het feit dat deze beleidsnota niet alleen is bedoeld voor experts is dan ook getracht deze beleidsnota zo toegankelijk mogelijk op te stellen voor niet ingewijden. Desondanks is er niet aan te ontkomen een aantal vaktermen te gebruiken. Om die reden wordt in dit hoofdstuk een korte introductie gegeven van de belangrijkste termen die in deze beleidsnota worden gebruikt.

Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten

Onder kwetsbare objecten wordt verstaan woningen en aan woningen gelijk te stellen objecten, zoals scholen en ziekenhuizen. Deze objecten worden beschermd met het externe veiligheidsbeleid.

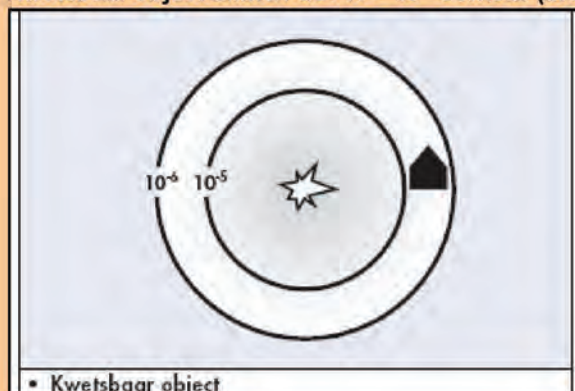
Onder beperkt kwetsbare objecten worden onder meer arbeidsgelateerde objecten voor relatief weinig personen verstaan, zoals kantoren voor minder dan 50 personen en bedrijven die zelf geen risico's voor de omgeving veroorzaken en waarin doorgaans geen grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn.

Plaatsgebonden risico

Volgens het wettelijk kader geldt het volgende minimum veiligheidsniveau voor het plaatsgebonden risico:

Het **Plaatsgebonden Risico** is de kans per jaar dat een persoon dodelijk wordt getroffen als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een inrichting, indien deze persoon onafgebroken en onbeschermd op een plaats buiten de inrichting zou verblijven. Het Plaatsgebonden Risico is op kaart als een contour zichtbaar te maken door alle punten waar het Plaatsgebonden Risico één op de miljoen is ($PR=10^{-6}$) met elkaar te verbinden. Een zelfde contour is te maken voor alle punten waar het Plaatsgebonden Risico één op de 100.000 is ($PR=10^{-5}$) is.

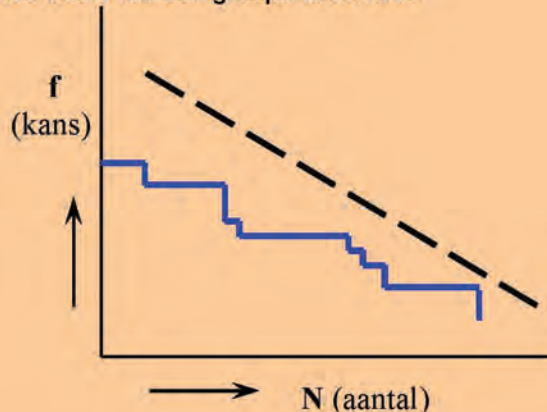
Kwetsbaar object binnen de $PR = 10^{-6}$ contour (bron Infomil)

- Er mogen vanaf 2010 nergens situaties voorkomen waarbij kwetsbare objecten binnen de $PR=10^{-6}$ -contour van een bedrijf of transportader liggen.
- Bij tussentijdse wijzigingen bij een (stationaire) risicobron mag de risicosituatie niet verslechteren.

Aangezien het PR geen rekening houdt met aantallen slachtoffers wordt nog een ander risico onderscheiden, het **groepsrisico**. Het groepsrisico is de kans per jaar dat tenminste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het **invloedsgebied** van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het invloedsgebied wordt met een cirkel op een kaart aangegeven. Binnen deze cirkel wordt het groepsrisico beoordeeld. Omdat er allerlei verschillende scenario's denkbaar zijn waardoor en omstandigheden waaronder de gevaarlijke stof kan vrijkomen is ook het aantal mogelijke slachtoffers variabel. Het groepsrisico bestaat niet uit één getal maar uit een hele serie mogelijke ongevallen met daarbij een aantal dodelijke slachtoffers, een zogenaamde groepsrisicocurve. Het Groepsrisico kan in tegenstelling tot het Plaatsgebonden risico niet als contour op kaart worden weergegeven.

Voorbeeld van een groepsrisicocurve

Groepsrisico

Uitgangspunt is dat er altijd een groepsrisicoverantwoording moet plaatsvinden indien er een besluit wordt genomen waarbij (beperkt) kwetsbare objecten zijn gelegen binnen het invloedsgebied van gevaarlijke inrichtingen of transportroutes.

Oriëntatiewaarde (groepsrisico)

De norm voor het groepsrisico geldt als oriëntatiewaarde. Het bevoegde gezag mag hiervan afwijken als daar gewichtige redenen (motivatiebeginsel, zie ook de nota van toelichting op het Bevi) voor zijn. In de motivering gaat het vooral om het uitleggen en toegankelijk maken van de belangenafweging. Dat wil zeggen dat de afweging begrijpelijk is en dat de redenering, waarom er wel/niet wordt afgeweken, inzichtelijk is.

Grenswaarde (plaatsgebonden risico)

Voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten. Een grenswaarde geeft de waarde aan die op een bepaald tijdstip in ieder geval moet zijn bereikt en in stand moet worden gehouden. Bij grenswaarden hoort de term "in acht nemen" (overschrijding van een grenswaarde is niet toegestaan). Bij de grenswaarde wordt onderscheid gemaakt tussen bestaande en nieuwe situaties. Van een bestaande situatie is sprake bij een object (bijvoorbeeld een woning of bedrijf) dat aanwezig is of volgens het geldende bestemmingsplan toelaatbaar is. Voor *nieuwe* kwetsbare objecten geldt te allen tijde een plaatsgebonden risico van 10^{-6} . Dat wil zeggen dat nieuwe kwetsbare objecten buiten de 10^{-6} contour van een risicovolle inrichting moeten liggen. Voor *bestaande* kwetsbare objecten geldt dat op 1 januari 2010 alle kwetsbare objecten buiten de 10^{-6} contour van een risicovolle inrichting moeten liggen. Voor *geprojecteerde* kwetsbare objecten gelden deze verplichtingen pas op het moment dat de bouwvergunning onherroepelijk is geworden.

Richtwaarde (plaatsgebonden risico)

Voor het plaatsgebonden risico met betrekking tot beperkt kwetsbare objecten geldt een richtwaarde. Een richtwaarde geeft de waarde aan die op een bepaald tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt en zoveel mogelijk in stand moet worden gehouden. De overheid moet met een richtwaarde voor het plaatsgebonden risico rekening houden bij de verlening van een milieuvergunning voor een inrichting waar gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, vervaardigd, bewerkt enzovoort én bij de vaststelling van ruimtelijke-ordenings-besluiten die betrekking hebben op de omgeving van een dergelijke inrichting. Bij richtwaarden hoort de term "rekening houden met" (een richtwaarde mag slechts in geval van gewichtige redenen worden overschreden).

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van hulpverleningsdiensten. Dit kan door schuilen en indien nog mogelijk, vluchten uit het bedreigde gebied. De zelfredzaamheid moet in het kader van de verantwoordingsplicht worden beoordeeld. Er bestaat hiervoor geen generiek toepasbaar beoordelingskader; locatiespecifieke elementen werken sterk door.

De gemeente betreft bij een besluit de adviezen van de brandweer³, deze beoordeelt of er in een besluit, in voldoende mate, is voorzien in maatregelen om de zelfredzaamheid te bevorderen.

Verantwoording Groepsrisico

In tegenstelling tot het plaatsgebonden risico is het groepsrisico geen "hard" criterium. Het is daarom echter niet minder belangrijk in de afweging of activiteiten wel of niet kunnen plaatsvinden in de buurt van woningen of andere kwetsbare objecten. De gemeente mag afwijken van de oriëntatiewaarde als daarvoor zwaarwegende redenen aanwezig zijn. Voorwaarde is daarbij dan wel dat er een verantwoording plaatsvindt van het groepsrisico.

³ Adviestaak Regionale Brandweer –Handleiding in het kader van het Bevi inzake de wet op de Ruimtelijke Ordening (11 juli 2005)

Een dergelijke verantwoording kan plaatsvinden op bestemmingsplan- of op vergunningenniveau in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht deelactiviteit milieu, . Daarbij moet een aantal zaken verplicht worden uitgezocht en gemotiveerd. In onderstaande afbeelding is een overzicht gegeven van deze activiteiten.

Wettelijk verplichte onderdelen van de verantwoording van het GR⁴

Onderdeel	Toepassing ⁵	
	1	2
1 Aanwezige dichtheid van personen in het invloedsgebied van de betrokken inrichting	✓	✓
- Functie-indeling		
- Gemiddelde personendichtheid (totaal en per functie/locatie)		
- Verblijfsduurcorrecties		
- Verschil tussen bestaande en nieuwe situatie		
2 De omvang van het groepsrisico	✓	✓
- De omvang voor het van kracht worden van het besluit		
- De omvang na het van kracht worden van het besluit		
- De verandering van het groepsrisico ten gevolge van het besluit		
- De ligging van de groepsrisicocurve ten opzichte van de oriëntatiewaarde		
3 De mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen ter beperking van het groepsrisico bij de betrokken inrichting(en)	✓	✓
4 De mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen ter beperking van het groepsrisico in het ruimtelijke besluit		✓
5 De mogelijkheden tot voorbereiding op en bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval	✓	✓
- Pro-actie		
- Preventie		
- Preparatie		
- Repressie/zelfredzaamheid		
6 De mogelijkheden van personen die zich in het invloedsgebied van de inrichting bevinden om zichzelf in veiligheid te brengen	✓	✓
7 De voor- en nadelen van andere mogelijkheden tot ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico		✓
8 De mogelijkheden en voorgenomen maatregelen ter beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst	✓	✓
9 De voorschriften die het bevoegd gezag voornemens is te verbinden in geval van het afgeven van een oprichtingsvergunning, in geval deze verhogend werkt op het groepsrisico van het betrokken gebied	✓	✓

⁴ Handreiking Verantwoordingsplicht Groepsrisico , augustus 2004, VROM

⁵ 1 = Oprichtingsvergunning of een veranderingsvergunning conform Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, deelactiviteit milieu artikel 8.1, 1e lid sub a van de Wm (artikel 12 Bevi)

2 = Vaststelling van een bestemmingsplan of verlening van vrijstelling daarvan (artikel 13 Bevi)

3 HUIDIGE SITUATIE

3.1 Typering Steenbergen

Steenbergen is een landelijke gemeente met vijf kernen, telt ruim 23.000 inwoners en heeft een oppervlakte van circa 16.000 ha. Steenbergen is van oorsprong een agrarische gemeente en heeft met de kernen Steenbergen en Dinteloord een industrieel en detailhandels karakter.

In de gemeente, en grenzend daaraan, bevinden zich enkele (industriële) bedrijven, autowegen, waterwegen en ondergrondse buisleidingen die relevant zijn voor externe veiligheid. In het algemeen bevinden zich in de gemeente relatief weinig risicobronnen.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente is de doortrekking van de A4 (Zoomweg) en de plannen voor uitbreiding van de glastuinbouw (Oude Prinsenlandse Polder) en agrofood industrie.

3.2 Beleidscontext

Het externe veiligheidsbeleid van Steenbergen staat niet op zichzelf. Op Rijks- en provinciaal niveau is beleid ontwikkeld dat richtinggevend is voor het beleid van de gemeente Steenbergen. Dit beleid laat ruimte aan gemeenten en provincies om eigen, op lokale situaties afgestemd, beleid te formuleren. De filosofie van het Rijk is hierbij om de burgers een basisbeschermingsniveau te geven en het maatwerk over te laten aan de lokale overheid.

Op de verschillende niveaus gaat het om de volgende documenten:

Kaders vanuit het Rijk

Bijlage 2 geeft een uitgebreid overzicht van het wettelijk kader en de voorziene toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot rijksbeleid voor externe veiligheid.

Huidige wet- en regelgeving

Vanuit het besef dat er altijd veiligheidsrisico's zullen bestaan, maar dat er wel een grens gesteld moet worden aan de grootte van de risico's, heeft de Rijksoverheid normen gesteld. Zo zijn met het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) risiconormen voor externe veiligheid voor bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Het besluit heeft als doel burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Daarnaast stelt het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO-1999) eisen aan de meest risicovolle bedrijven in Nederland ten aanzien van de preventie en de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Ten aanzien van transportrisico's zijn de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en het Besluit Transportroutes Externe Veiligheid (BTEV) dat in 2010 van kracht is geworden. In 2009 is het zogenaamde basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, water en spoor gaan gelden. Voor het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen is de Amvb buisleidingen per 1-1-2011 in werking getreden.

Provinciaal

- Brabant Veiliger

Veiligheidsregio

- Risicoprofiel midden West-Brabant, vastgesteld in 2009.

Gemeentelijk

- Structuurvisie Plus.
- Gebiedsvisie Steenbergen.
- Beleidsnota Externe Veiligheid, vastgesteld op 29 mei 2006.

Naast het rijksbeleid waarin in het BEVI expliciet de voordelen van een beleidsvisie worden benoemd, is het onderliggende uitgangspunt voor de beleidsvisie externe veiligheid het meerjaren uitvoeringsprogramma milieu 2008-2012. Hierin is opgenomen om een beleidsvisie externe veiligheid op te stellen.

3.3 Risico's, knelpunten en aandachtspunten

Zowel transportroutes⁶ als bedrijven met activiteiten met gevaarlijke stoffen kunnen een risico voor de (directe) omgeving met zich meebrengen. Dit is ook in Steenbergen het geval. Om een effectief veiligheidsbeleid te kunnen voeren is allereerst inzicht in de locatie van risicobronnen⁷ en de grootte van de daarbij behorende veiligheidsrisico's van belang. Om de relevante risicobronnen te identificeren is gebruik gemaakt van de gemeentelijke StructuurvisiePlus, de gemeentelijke Gebiedsvisie Steenbergen en van de risicokaart van de provincie Noord-Brabant.

Bijlage 2 (Kaartmateriaal) geeft een overzicht van de informatie opgenomen op de risicokaart van de gemeente Steenbergen en inzicht in de overige risicobronnen binnen de gemeente.

Risicovolle inrichtingen

In de gemeente Steenbergen bevinden zich een aantal risicovolle inrichtingen, zie bijlage 3:

Tabel 1 Samenvatting informatie risicokaart gemeente Steenbergen m.b.t. risicovolle inrichtingen (zie bijlage 3 voor detail overzicht)

Type inrichting	Aantal	Opmerkingen
LPG-tankstations	4	BEVI-inrichting: zie voor specifieke info bijlage 3
PGS 15 inrichtingen	4	BEVI-inrichting: zie voor specifieke info bijlage 3
Koel- of vriesinstallatie met ammoniak als koudemiddel in een machinekamer	1	BEVI-inrichting: zie voor specifieke info bijlage 3
Overige inrichtingen	11	RRGS-inrichtingen (register risicovolle gevaarlijke stoffen)

Hoogspanningsmasten en windturbines vallen buiten het kader van deze beleidsvisie.

Ook bij de buurgemeenten Moerdijk, Tholen, Oostflakkee, Bergen op Zoom, Roosendaal en Halderberge bevinden zich nog inrichtingen met een invloedsgebied op gronden van de gemeente Steenbergen. In tabel 2 zijn deze inrichtingen weergegeven.

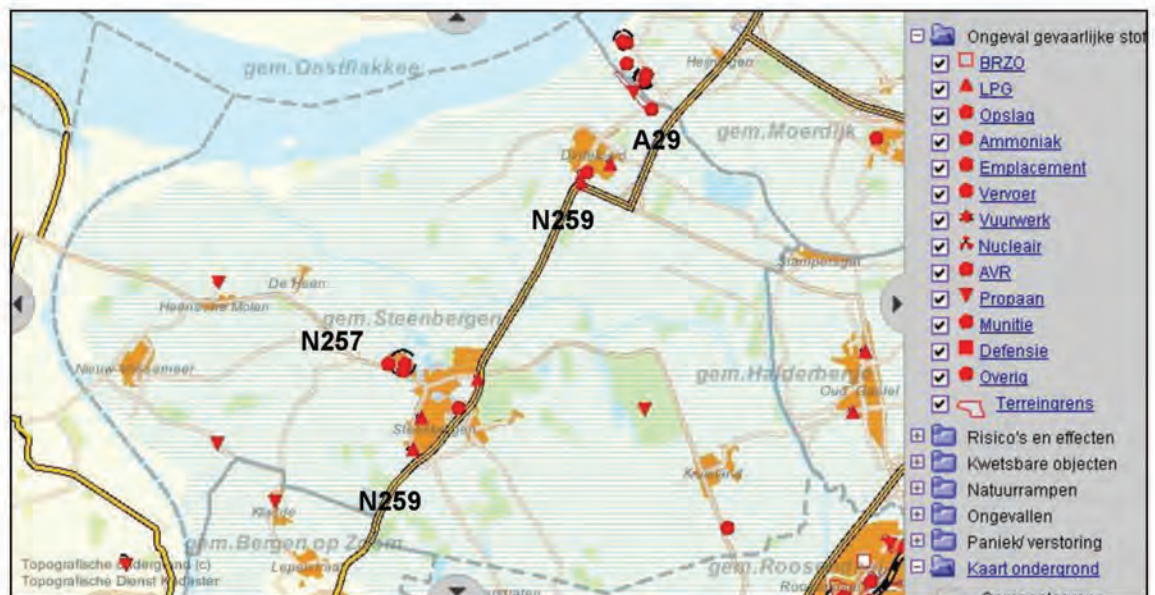
Tabel 2 Inrichtingen van buurgemeenten met invloedsgebied op gronden van gemeente Steenbergen

Gemeente	Inrichtingen	Opmerkingen
Moerdijk Bedrijventerrein Dintmond	- Rogier Bosman Chemie RBC group BV (PGS15)	Er is een QRA gemaakt voor PR 10 ⁻⁶ . De PR 10 ⁻⁶ ligt niet over de gemeente Steenbergen. Het invloedsgebied (840 meter) ligt over de gemeente Steenbergen.
Tholen	Geen	-
Oostflakkee	Geen	-
Bergen op Zoom	Geen	-
Roosendaal	Geen	-
Halderberge	Geen	-

Afbeelding 1 geeft een (globaal) overzicht van de locaties van de risicovolle inrichtingen binnen en nabij de gemeente Steenbergen.

⁶ Betreft binnen de gemeente Steenbergen routes via weg, spoor en ondergrondse buisleiding.

⁷ Zowel stationaire (installaties) als niet-stationaire (transport) bronnen.

Afbeelding 1 Locatie risicovolle inrichtingen binnen de gemeente Steenbergen
(Bron: Risicokaart Provincie Noord-Brabant)

Vervoer van gevaarlijke stoffen

In de gemeente Steenbergen bevinden zich enkele transportaders waarover/waardoor gevaarlijke stoffen (kunnen) worden getransporteerd:

- De provinciale weg N257 (loopt langs de westzijde van Steenbergen).
- De provinciale weg N259 (loopt langs de oostzijde van Steenbergen).
- De rijksweg A29 (loopt langs de oostzijde van Dinteloord).

Zowel door het Rijk (Basisnet) als door de Provincie Provinciaal Basisnet zijn voor deze transportaders afstanden vastgesteld waarbinnen voorwaarden gelden, zoals bijvoorbeeld de beperking van de aanwezigheid van objecten voor verminderd zelfredzame personen binnen een zone van 30 meter van spoor/weg (Provincie) of bouwkundige eisen in de zgn. PAG-zones (Landelijk Basisnet).

Buisleidingen

Op het transport van gevaarlijke stoffen via hogedruk aardgastransportleidingen is op 1 januari 2011 het besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) van kracht geworden. Het besluit regelt onder meer de externe veiligheidsaspecten van buisleidingen. Hiermee wordt het externe veiligheidsbeleid voor buisleidingen in lijn gebracht met het beleid voor inrichtingen en het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, het water en het spoor. Op grond van het Bevb zal voor buisleidingen voor gevaarlijke stoffen een risicobenadering gaan gelden.

Op het grondgebied van de gemeente zijn een drietal buisleidingen gelegen bestemd voor het transport van gas onder hoge druk en een DPO leiding van defensie. De drie hogedruk aardgasleidingen bevinden zich in de buurt van Steenbergen (ten zuiden van Steenbergen lopen twee hogedruk aardgasleiding van 6 inch en 10 inch) en Dinteloord (ten oosten van Dinteloord loopt een hogedruk aardgasleiding richting Dinteloord).

Hieronder zijn de specificaties van de leidingen weergegeven met daarbij het invloedsgebied

Tabel 3 Specificaties buisleidingen met invloedsgebied

Buisleiding	Diameter (inch)	Druk (bar)	Toetsingsafstand (oud beleid)	inventarisatieafstand (nieuwe wetgeving)
Z-525-01	6	40	20	70
Z-529-17	6	40	20	70
Z-525-10	10	40	25	120

De DPO leiding van defensie is gelegen aan de oostzijde van Dinteloord en loopt aan de westzijde van Kruisland door de gemeente Steenbergen (van noord naar zuid). Dit betreft een 80 bar, 10 inch leiding met brandbare vloeistoffen van categorie K2.

Toetsing aan het nieuwe Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

Conform het nieuwe Besluit dient inzicht te worden verkregen in het plaatsgebonden risico $PR 10^{-6}$ /jaar, de 100% letaalgrens en de 1% letaalgrens. Het rijk is hiervoor het bevoegde gezag. Ten aanzien van het plaatsgebonden risico zijn er geen knelpunten gesignaleerd in de gemeente.

In bijlage 2 is een kaart opgenomen met daarop de ligging en contouren van de buisleidingen.

Knelpunten

De omvang van de risico's is getoetst aan de landelijke grenswaarden, en richtwaarden, c.q. normen met betrekking tot externe veiligheid voor transport en bedrijven.

Huidige en toekomstige situaties die niet voldoen aan de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico volgens de normen uit generieke regelingen van het Rijk voor transport en bedrijven op het gebied van externe veiligheid, kunnen worden aangeduid als knelpunten. In tegenstelling tot een aantal jaren geleden zijn er per 1-1-2012 geen knelpunten meer aanwezig en zijn de noodzakelijke saneringen uitgevoerd. Een aantal bestemmingsplannen, zoals het bestemmingsplan buitengebied dient nog Bevi-proof te worden gemaakt. Dit betreft een het enige knelpunt een zogenaamde papieren saneringssituatie. Daarnaast moet worden voorkomen, dat er nieuwe situaties ontstaan die niet aan de risiconormen voldoen.

Specifieke situatie bij LPG-tankstations

Voor LPG-tankstations is de doorzet aan LPG maatgevend voor de plaatsgebonden risicocontour. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de grenswaarden conform Revi voor LPG tankstations. Nieuwe tankstations moeten voldoen aan $PR=10^{-6}$.

Voor bestaande situaties wordt een kleinere saneringsafstand voor zover het de afstand tot het vulpunt betreft, gehanteerd.

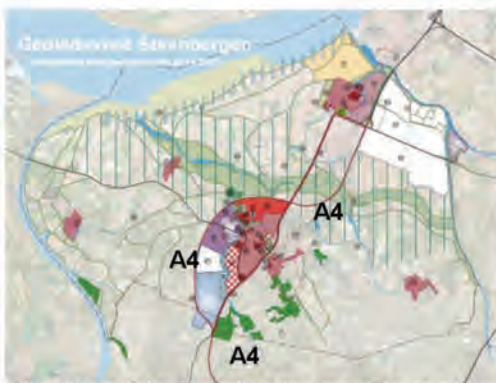
Tabel 4: Overzicht $PR=10^{-6}$ en saneringsafstanden. Saneringsafstanden zijn rood weergegeven!

Doorzet (m ³)	Afstand (in m) plaatsgebonden risicocontour vanaf:			
	Vulpunt		Ondergronds of ingeterpt reservoir $PR=10^{-6}$	Afleverzuil $PR=10^{-6}$
	$PR=10^{-6}$	Saneringsafstand		
> 1000	110	40	25	15
500-1000	45	35	25	15
< 500	45	25	25	15

Huidige situatie:

Er zijn geen knelpunten binnen de gemeente meer aanwezig.

In de toekomstige situatie zal zowel de N259 (ten noorden van de kern Steenberg) als de N257 (ten westen van de kern Steenberg) worden aangesloten op de A4. Hierdoor is de verwachting dat het vervoer van gevaarlijke stoffen door de kern Steenberg sterk af zal nemen. De gemeente zal na de realisatie van de A4 kijken of het wenselijk is om een routing vast te stellen voor de N257 en de N259. In afbeelding 2 is de aanleg van de rijksweg A4 weergegeven. Tevens zal worden bekeken of het dan nog gerechtvaardigd is om de gedeeltes van de N257 en N259 binnen de bebouwde kom nog te handhaven als zijnde transportas.

Afbeelding 2 toekomstige ligging rijksweg A4

Toekomstige situatie (wet- en regelgeving e/o ruimtelijke ontwikkelingen):

Geprojecteerde kwetsbare objecten:

- Kwetsbare objecten zoals Kantoren (met een bruto vloer oppervlak van meer dan 1500 m²) en woningen zijn voor de bedrijventerreinen in beginsel niet toegestaan.
- Nieuwe kwetsbare objecten binnen 30 meter vanaf de relevante provinciale wegen en de toekomstige rijksweg A4 (Basisnet categorie 2) worden niet zonder meer toegestaan. Daar waar nodig zal het bestemmingsplan worden aangepast.

In hoofdstuk 5 wordt het gebiedsgerichte beleid benoemd.

Aandachtspunten

Een *aandachtspunt* is een situatie die wel aan de wettelijke grenswaarde voldoet, maar toch qua risico op basis van de beleidsuitgangspunten van de gemeente als een onwenselijke situatie wordt beschouwd⁸.

⁸ Voorbeelden van aandachtspunten zijn:

- Een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico: Dit vormt een struikelblok voor alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de buurt van een Bevi-bedrijf. Op een overschrijding van het groepsrisico ligt op grond van het Bevi geen wettelijke saneringsplicht. Vanuit maatschappelijk oogpunt is het echter ongewenst om grote groepen mensen voor de niet afzienbare termijn bloot te stellen aan risico's boven de oriëntatiewaarde. Om deze reden zijn deze gevallen aangemerkt als aandachtspunten.
- Een overschrijding van de richtwaarde van het plaatsgebonden risico bij beperkt kwetsbare bestemmingen: Deze situaties zal de gemeente vooralsnog niet saneren. Als hier aanleiding voor is zal dit beleid in de toekomst worden bijgesteld.

Bij deze situaties moet extra aandacht aan externe veiligheid worden besteed bij ruimtelijke ontwikkelingen en veranderingen in dichtheden van personen, bestemmingen, type bedrijfsactiviteiten, etc.

Aandachtspunten handhaving binnen de gemeente Steenbergen zijn:

- Algemeen LPG-tankstations; kritisch volgen van de van kracht zijnde saneringsafstanden. In geval van nieuwbouw van kwetsbare objecten in de omgeving (bestemmingsplanwijziging) aandacht voor inventarisatie groepsrisico. Oriënterende waarde groepsrisico mag niet worden overschreden. Vanwege ongunstige ligging in woongebied aparte aandacht voor autobedrijf Helmons V.O.F. Karel Doormanstraat 6-8 Dinteloord (zie nadere toelichting hoofdstuk 5)
- Bij bedrijfswoningen dient feitelijk het gebruik en de functie woningen vast te worden gesteld. In verband met onderscheid tussen kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten. Conform het bestemmingsplan is enkel het gebruik als bedrijfswoning toegestaan. Het gebruik van een bedrijfswoning als reguliere woning is strijdig met het bestemmingsplan en vraagt in geval van conflictsituaties om handhavende actie in de richting van de bewoners van de bedrijfswoning en niet in de richting van het bedrijf.

Aandachtspunten Groepsrisico

- De 200 meter zone waarbinnen ruimtelijke beperkingen kunnen gelden voor de toekomstige A4, de N257 en de N259 liggen over het stedelijke gebied, binnen deze zones zijn ontwikkelingen gepland (zie bijlage 2).
- Aangaande buisleidingen is er geen sprake van knelpunten. Wel is nog ander onderzoek noodzakelijk naar het bepalen van het groepsrisico.

Aandachtspunten algemeen (externe) veiligheid

Aandachtspunten binnen de gemeente Steenbergen bij de uitvoering van het (externe) veiligheidsbeleid zijn:

- Het borgen van de interne communicatie tussen de afdelingen.
- Up to date houden van de risicokaart.
- Risicocommunicatie verder uitwerken.

In Hoofdstuk 3 wordt op deze aandachtspunten verder ingegaan.

In bijlage 2 is op kaartmateriaal weergegeven welke Bevi-inrichtingen en transportassen er zijn en is de indeling in gebiedstypen weergegeven.

4 UITGANGSPUNTEN

4.1 Ambities van de gemeente Steenbergen

Eén van de kerntaken van de overheid is het bieden van een veilige leefomgeving voor haar burgers. In die zin draagt Steenbergen een belangrijke verantwoordelijkheid als het gaat om externe veiligheid. Om die verantwoordelijkheid in te vullen kan Steenbergen er niet omheen om een heldere visie op de veiligheid binnen de gemeentegrenzen te hebben.

Tegelijkertijd moet er een afweging zijn tussen enerzijds de ambities en anderzijds de maatschappelijke kosten. Hoge veiligheidsambities hebben immers grote financiële consequenties. Het spanningsveld tussen veiligheidsniveau en acceptabele maatschappelijke kosten vraagt dan ook om een heldere visie op het veiligheidsvraagstuk.

Ambities binnen kaders

Als het gaat om het ambitieniveau voor externe veiligheid binnen de gemeente is door de wetgever wel een minimum veiligheidsniveau gedefinieerd. Zo bestaat voor het plaatsgebonden risico een grenswaarde⁹, en richtwaarde¹⁰, waar minimaal aan moet worden voldaan. Voor groepsrisico bestaat een zogenoemde oriëntatiewaarde¹¹. Binnen deze kaders staat het Steenbergen vrij om eigen ambities te formuleren.

Ruimte voor wonen én bedrijvigheid

Steenbergen streeft naar een optimale combinatie van gewenste ruimtelijke en economische ontwikkelingen. Het is van belang dat Steenbergen een veilige plek is om te werken, te wonen, te winkelen en te recreëren en dat dit door de gebruikers ook zo wordt ervaren. Bedrijven moeten de mogelijkheid hebben om zich te vestigen en activiteiten te ontplooiën, terwijl bezoekers en bewoners van Steenbergen daarvan geen schadelijke gevolgen mogen ondervinden. Binnen de wettelijke kaders zal hier invulling aan worden gegeven.

Gebiedsgerichte ambities

Om aan deze genuanceerde visie op externe veiligheid binnen de gemeente beleidsmatig vorm en inhoud te geven is gekozen voor een gebiedsgerichte benadering. Generiek beleid zou geen recht doen aan de verscheidenheid van de gemeente Steenbergen. Met de gebiedsgerichte benadering worden de veiligheidsambities gedifferentieerd naar gebiedstype. Gezien het karakter van de gemeente worden de volgende gebiedstypen daarbij onderscheiden:

- Woonwijken (inclusief bedrijventerrein Molenkreek I en II),
- Bedrijventerreinen (exclusief bedrijventerrein Molenkreek I en II),
- Buitengebied.

⁹ Het betreft een waarde die niet overschreden mag worden.

¹⁰ Het betreft een waarde die waarvan slechts om gemotiveerde redenen worden afgeweken.

¹¹ Een waarde waar naar wordt gestreefd, maar waarvan gemotiveerd mag worden afgeweken. Een oriëntatiewaarde heeft in tegenstelling tot een grens- en richtwaarde geen juridische status.

Aanvullend hierop is het gebiedstype transportas onderscheiden. Transportassen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen lopen door alle drie bovengenoemde gebieden. Conform het Rijksbeleid geldt rondom transportassen een zone (200 meter) waarbinnen altijd verantwoording van het groepsrisico moet plaatsvinden. Daarnaast worden in het toekomstige Basisnet transportassen aangewezen waarvoor een plasbrandaandachtsgebied en veiligheidszone gaan gelden.

Voor de onderscheiden gebiedstypen worden de volgende veiligheidsambities gehanteerd:

1)	Ambitie Woonwijken:	Veilig Wonen
2)	Ambitie Transportas:	Beperkte ruimte voor woningen en bedrijven
3)	Ambitie Bedrijventerreinen:	Ruimte voor bedrijven
4)	Ambitie Buitengebied:	Beperkte ruimte voor bedrijvigheid

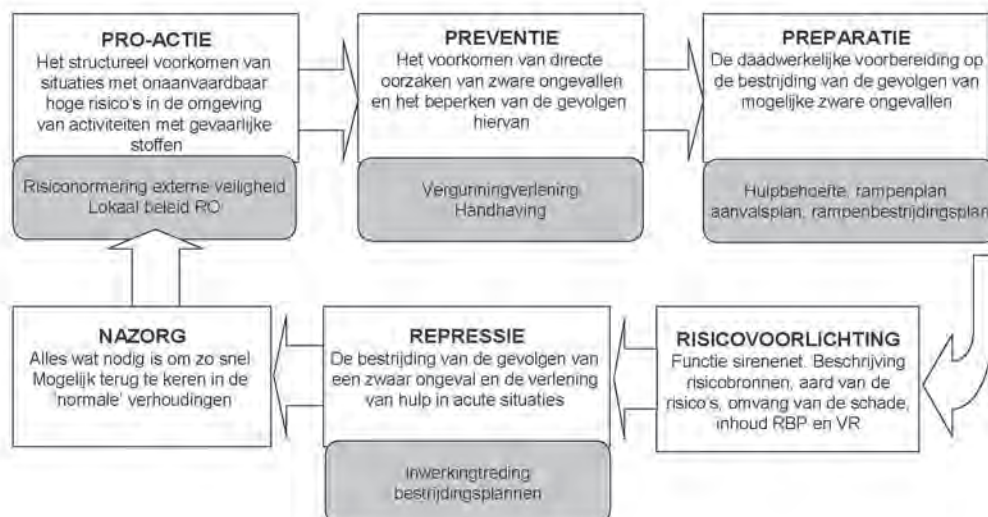
Zoals in paragraaf 4.1 aangegeven moet er rekening worden gehouden met de plannen voor uitbreiding van glastuinbouw en agro food gerelateerde bedrijvigheid in de Oude Prinsenlandse Polder (Agro-Food Cluster Nieuw-Prinsenland). Het Agro foodcluster zal gezien haar aard vallen onder het ambitieniveau voor Bedrijventerreinen. Hetzelfde geldt voor de geplande uitbreidingen van de bedrijventerreinen Reinierpolder I en/of Reinierpolder II.

4.2 Veiligheidsketen als uitgangspunt

De in deze beleidsvisie geformuleerde ambities per gebiedstype kunnen alleen gerealiseerd worden als daarvoor de goede acties genomen worden en het juiste instrumentarium aanwezig is.

Voor het realiseren van het gewenste veiligheidsniveau moet een aantal activiteiten worden uitgevoerd. Deze activiteiten moeten bestaande knelpuntsituaties oplossen en nieuwe knelpuntsituaties voorkomen. In het geval dat er toch een calamiteit plaatsvindt, moet de rampenbestrijdingsorganisatie goed zijn voorbereid en uitgerust om een ramp te bestrijden.

De veiligheidsketen geeft inzicht in welk stadium activiteiten en acties moeten worden uitgevoerd.

Afbeelding 2 Veiligheidsketen

De beleidsvisie externe veiligheid richt zich hoofdzakelijk op de schakels pro-actie, preventie en risicocommunicatie. Preparatie en repressie krijgen een plek via de verantwoordingsplicht groepsrisico. Nazorg en repressie maken primair onderdeel uit van het totale veiligheidsplan van de gemeente Steenberg.

De schakel pro-actie wordt vertaald in een aantal algemene acties en activiteiten op gemeentelijk (en regionaal) niveau. Pro-actie richt zich in de eerste plaats op de ruimtelijke structuur van een gemeente. Het doel is om de bestaande structuur, die tot uiting komt in de gebieden en de daarmee samenhangende fysieke scheiding, te handhaven en waar mogelijk te versterken. Ook een goede hoofdwegenstructuur maakt hier onderdeel van uit. Deze beleidsvisie is onderdeel van de schakel pro-actie

Preventie leidt naast algemene acties ook tot gebiedsgerichte acties.

Voor de overige schakels van de veiligheidsketen geldt dat deze in eerste instantie tot algemene acties en maatregelen leiden, maar dat voor specifieke gebiedstypen ook specifieke acties en maatregelen zijn te benoemen.

4.3 Randvoorwaarden als gevolg van wet- en regelgeving externe veiligheid

Plaatsgebonden risico

Voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten waar minimaal aan moet worden voldaan:

- Er mogen vanaf 2010 nergens situaties voorkomen waarbij kwetsbare objecten binnen de $PR=10^{-6}$ contour van een bedrijf of transportader liggen. Dit betekent dat ook in nieuwe situaties geen kwetsbare objecten binnen de 10^{-6} contour geplaatst mogen worden.
NB: ook voor het plaatsgebonden risico als gevolg van transport van gevaarlijke stoffen wordt deze grenswaarde gehanteerd.
- Bij tussentijdse wijzigingen bij een (stationaire) risicobron mag de risicosituatie voor kwetsbare objecten liggend binnen de $PR=10^{-6}$ contour niet verslechteren.

Voor beperkt kwetsbare objecten is dit een richtwaarde.

Keuzevrijheid op gemeentelijk niveau: kwetsbaar vs beperkt kwetsbaar

Het BEVI geeft aanknopingspunten voor de definitie van kwetsbare vs beperkt kwetsbare objecten, maar laat ook enige vrijheid toe. Deze vrijheid betreft vooral kantoorpanden en bedrijfspanden.

Om deze randvoorwaarde goed uitwerking te geven, moet worden vastgesteld wat kwetsbare en wat beperkt kwetsbare objecten zijn.

Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten?

Zelfstandige kantoorgebouwen met een bruto vloeroppervlak (b.v.o.) kleiner dan 1500 m² zijn altijd beperkt kwetsbaar. Bedrijfsgebouwen met daarin één of meerdere kantoorruimten, worden ongeacht het aantal aanwezigen – voor zover geen sprake is van aanwezigheid van verminderd zelfredzame objecten¹² – als beperkt kwetsbaar aangemerkt.

¹² Indien er sprake is van de aanwezigheid van verminderd zelfredzame objecten (bv. zorgboerderij, etc.) dan zijn deze objecten per definitie kwetsbaar

Deze keuze is gebaseerd op het gegeven dat de bedrijfsgebouwen zijn gesitueerd op de bedrijventerreinen, die juist zijn bestemd voor bedrijfsmatige activiteiten. Hierdoor worden iets hogere risico's dan in een woonwijk acceptabel geacht, omdat sprake is van in het algemeen goed zelfredzame personen en professionele organisaties die reeds moeten voldoen aan verschillende eisen op het gebied van veiligheid en arbo. Er is tevens sprake van goede en ruime vluchtwegen en goede bereikbaarheid. Zelfstandige kantoorgebouwen zijn op grond van de bestemmingsplannen reeds uitgesloten op de bedrijventerreinen. Voor zelfstandige kantoorgebouwen wordt het criterium gehanteerd van 1500 m² (cf het concept-REVI). Kantoorgebouwen met een kleiner oppervlak zijn altijd beperkt kwetsbaar.

Groepsrisico

Voor groepsrisico bestaat een zogenoemde oriëntatiewaarde en een verantwoordingsplicht, indien er een besluit wordt genomen waarbij (beperkt) kwetsbare objecten zijn gelegen binnen het invloedsgebied van gevaarlijke inrichtingen of transportroutes. Binnen dit kader staat het de gemeente vrij om eigen voorwaarden en uitgangspunten te formuleren.

Verantwoordingsplicht groepsrisico?

Met betrekking tot de verantwoordingsplicht groepsrisico zijn de uitgangspunten binnen de gemeente Steenberghe:

- Uitgangspunt is altijd optimaal ontwerp voor veiligheid.
- De gemeente stelt ten behoeve van de verantwoordingsplicht van het GR (alvorens de procedure voor het opstellen of wijzigen van een bestemmingsplan of milieuvergunning verder te doorlopen) Brandweer Midden en West Brabant in staat te adviseren over de aspecten zelfredzaamheid, mogelijkheden voor de hulpverlening en beheersbaarheid van calamiteiten.
- Bij een toename van het GR en overschrijding van de oriëntatiewaarde zal de gemeente de gemaakte keuzes verantwoorden en vastleggen in een document. Waarbij nodig dient extra aandacht besteed te worden aan de aspecten nut en noodzaak, zelfredzaamheid en mogelijkheden voor de hulpverlening en beheerbaarheid van calamiteiten.
- Deze beleidsvisie is uitgangspunt voor de verantwoording van het groepsrisico.

4.4 Randvoorwaarden en acties voortkomend uit veiligheidsketen

NB: De in deze paragraaf genoemde randvoorwaarden en acties voortkomend uit de veiligheidsketen beperken zich tot de algemene, voor alle gebiedstypen, geldende randvoorwaarden en acties.

4.4.1 Pro-actie

Het externe veiligheidsbeleid is er uiteindelijk op gericht om op een structurele wijze situaties te voorkómen waarbij sprake is van onaanvaardbare veiligheidsrisico's, oftewel knelpunten. Hier ligt dan ook een belangrijke rol voor de ruimtelijke ordening en voor verkeer en vervoer (routing) binnen de gemeente. Met een adequaat ruimtelijk beleid kunnen nieuwe knelpunten worden voorkómen.

Algemeen

- Bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen wordt zorggedragen voor een zodanige indeling van het plangebied, dat mensen redelijkerwijs in staat zijn zichzelf op eigen kracht in veiligheid te brengen. Dit betekent dat vluchtroutes (ontsnappingsroutes uit woonwijken) logisch en goed zichtbaar zullen worden aangeduid. Hierin dient in de toelichting van bestemmingsplannen aandacht aan te worden besteed.
- Er wordt voor een effectieve communicatie met de burgers in het betreffende gebied gezorgd. Burgers worden voorgelicht over de vluchtmogelijkheden en de gewenste wijze van handelen bij een calamiteit. Voorlichting over de inrichtingen en alarmeringsprocedures zijn daarbij instrumenten die de gemeente inzet.

- Bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen vindt afstemming plaats met de hulpverleningsdiensten (brandweer, politie, GHOR) om de mogelijkheden voor de indeling van het plangebied en de hulpverlening bij calamiteiten zoveel mogelijk te optimaliseren. Daarbij worden onder meer vluchtroutes, opstelplaatsen van brandweerauto's en brandkranen vastgelegd.
- Er wordt gezorgd voor verankering van de groepsrisicoverantwoording door deze op te nemen in de bestemmingsplannen en/of vergunningsvoorschriften.

Veiligheidscontour

Het is mogelijk om een zogenaamde veiligheidscontour rondom meerdere risicovolle bedrijven te leggen. Dit betekent dat er een 10^{-6} risicocontour rondom de bedrijven wordt gelegd, waarbij bij wijzigingen aan die zone wordt getoetst. Het is ook mogelijk om een dergelijke zone rondom een nog te ontwikkelen gebied vast te leggen. Dan is binnen deze contour de vestiging van nieuwe kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten niet toegestaan, tenzij de objecten een functionele binding met het bedrijf of gebied hebben. Voor de gemeente Steenbergen is dit vanwege de beperkte aanwezigheid van risicovollebedrijven geen interessante optie.

4.4.2 Preventie

Wordt bij pro-actie ingezet op het voorkómen van knelpuntsituaties door het ruimtelijk scheiden van risicobron en gevoelige bestemmingen, bij preventie wordt ingezet op het voorkómen van de directe oorzaken van calamiteiten en het beperken van de gevolgen daarvan. Daarbij vormen vergunningverlening en handhaving de geschikte instrumenten.

Algemeen

- Om de risico's op het ontstaan van calamiteiten zoveel mogelijk te beperken worden er in de omgevingsvergunning, deelactiviteit milieu van risicovolle bedrijven risicobeperkende voorschriften opgenomen.
- In gevallen waarin de vergunningvoorschriften niet adequaat worden nageleefd worden handhavende maatregelen opgelegd.
- Samen met Brandweer Midden en West Brabant worden vooraf calamiteitenscenario's doorgelicht om te kunnen bepalen wat de beste vluchtroute is en worden deze afgestemd met de ontruimingsmogelijkheden. Bij het ontwerp van gebouwen waarin zich veel mensen tegelijkertijd bevinden wordt beoordeeld of de in- en uitgangen overeenkomen met de vluchtroutes voor het gebied. In overleg met de brandweer wordt bepaald of voldoende (nood) in- en uitgangen aanwezig zijn, waardoor de zelfredzaamheid op een voldoende hoog plan wordt gebracht. Daarnaast wordt in overleg met de brandweer bepaald of voldoende beschermende (constructieve) maatregelen aan de gebouwen zijn genomen om effecten voor personen binnen de gebouwen te minimaliseren, zoals een voldoende dikte en lektheid van de muren.

4.4.3 Preparatie

Met voorgaande stappen zet de gemeente in op het zoveel mogelijk verkleinen van de kans dat zich een calamiteit voordoet. Vanuit de gedachte dat een calamiteit nooit helemaal te voorkómen is zal ook moeten worden ingezet op een degelijke voorbereiding op de bestrijding van een dergelijke calamiteit. Bij de bestrijding van een ramp is de burgemeester verantwoordelijk voor het goed laten verlopen van de bestrijding van de (gevolgen van de) ramp. Daarbij wordt hij ondersteund door de hulpverleningsdiensten:

- Brandweer.
- Geneeskundige diensten.
- Politie.
- Gemeentelijke diensten.
- Andere diensten.

Het Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio

In het Regionaal Beleidsplan Veiligheidsregio's (2011) formuleert het bestuur van de veiligheidsregio het beleid voor de uitvoering van de opgedragen taken. Het beleidsplan vervangt het Regionaal Beheersplan Rampenbestrijding. Het plan wordt tenminste eens per vier jaar op- en vastgesteld. Het beschrijft de wijze waarop de multidisciplinaire voorbereiding en uitvoering van de crisisbeheersing en rampenbestrijding wordt vormgegeven en de wijze waarop de kwaliteit wordt geborgd. Het beleidsplan bevat een beschrijving van de beoogde operationele prestaties op het gebied van rampenbestrijding en de crisisbeheersing van de gemeenten mede gebaseerd op een vooraf gedane risicoanalyse. Om het vaststellen van de lokale risico's en prioriteiten als basis voor de inbreng van de raden in het beleidsplan vorm te geven is een zogeheten "haalplicht" ingesteld. Dit betekent dat het bestuur van de veiligheidsregio Midden en West Brabant verplicht is om de Gemeenteraad van Dinteloord, het bestuur van de Waterschap Brabantse Delta en het regionaal college van politie MWB en de betrokken gedeconcentreerde diensten gemeenteraden om inbreng te vragen. De Gemeenteraad kunnen in het conceptrisicoprofiel zien welke risico's voor hun gemeente relevant zijn. De raden kunnen het concept aanvullen met eigen onderkende risico's. Daarnaast kunnen ze lokale beleidsprioriteiten en veiligheidsthema's naar voren brengen. Dit laatste hoeft niet per definitie betrekking te hebben op het risicoprofiel, maar kan ook inbreng voor het beleidsplan in bredere zin zijn. Ook ten behoeve van zijn inbreng in het veiligheidsbestuur zal de burgemeester vooraf de zienswijze van de gemeenteraad op het beleidsplan vragen. De burgemeester verantwoordt zich in zijn eigen raad over de door het bestuur van de veiligheidsregio in het plan gemaakte beleidskeuzes. De inhoud van het beleidsplan is zo lokaal stevig verankerd en het gemeentebestuur kan de regie voeren over het lokale veiligheidsbeleid.

Het Crisisplan

De meest elementaire veranderingen voor gemeenten vloeien voort uit het crisisplan. Het crisisplan beschrijft de organisatie, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van rampenbestrijding- en crisisbeheersing. Het crisisplan vervangt de lokale rampenplannen van de 26 afzonderlijke gemeenten in de regio Midden en West Brabant. Het bestuur van de veiligheidsregio stelt het crisisplan ten minste eenmaal per vier jaar vast. Het crisisplan is een operationeel plan, dat de aanpak van rampen en crisis in de regio beschrijft. Het crisisplan bevat bijlagen waaronder de gemeentelijke processen. Er is al enige tijd een ontwikkeling gaande, waarbij de coördinatie van de voorbereiding en de uitvoering van deze gemeentelijke processen steeds meer op regionaal niveau komt te liggen. Er zijn namelijk maar enkele gemeenten die voldoende capaciteit hebben om deze processen gedurende langere tijd te bemensen. Samenwerking tussen gemeenten is dan ook noodzakelijk. Het crisisplan dient ter kennisgeving te worden aangeboden aan de commissaris van de Koningin in verband met zijn mogelijke rol in de responsfase.

Rampbestrijdingsplannen

- Voor calamiteiten die wat betreft plaats, aard, omvang en gevolgen voorspelbaar zijn kan door de gemeente Steenbergen een rampbestrijdingsplan worden opgesteld.
- Voor bedrijven die op grond van het Besluit Rampbestrijdingsplannen Inrichtingen (BRI) hiervoor zijn aangewezen wordt een rampenbestrijdingsplan vastgesteld.
- Bedrijven die vallen onder het BRZO 1999 dienen een veiligheidsrapport (VR) en/of preventiebeleid zware ongevallen te maken. Het VR is een openbaar rapport en wordt door de gemeente, Arbeidsinspectie en de brandweer gebruikt om de naleving van de eisen in de BRZO 1999 regelgeving te controleren door middel van inspecties.
- Het rampbestrijdingsplan wordt periodiek geoefend en aangepast wanneer daartoe aanleiding bestaat op basis van de resultaten van de oefening.

Rampenbestrijdingsplannen

Een rampenbestrijdingsplan, zoals eerder beschreven in paragraaf 3.5, behoort tot de bestaande planvorming en is geen nieuw element voortvloeiend uit de Wet Veiligheidsregio's.

Regionaal beheersplan rampenbestrijding (RBR)

Het RBR 2005-2009 van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant bevat de stand van zaken ten aanzien van de organisatie van de rampenbestrijding en de gezamenlijke beleidsvoornemens om de kwaliteit hiervan in de veiligheidsregio Midden- en West-Brabant planmatig te versterken en te komen tot een vergelijkbaar zorgniveau voor elke inwoner in het verzorgingsgebied. Het doel daarbij is in de eerste plaats om de vier kolommen brandweer, GHOR, politie en gemeente voor de gehele breedte beter op elkaar af te stemmen en afspraken te maken over het kwaliteitsniveau van hun afzonderlijke bijdragen. Het RBR is primair een bestuurlijk instrument waaronder een groot aantal bestuurlijke keuzes een plaats heeft gekregen.

Rampenplan gemeente Steenbergen

De gemeente Steenbergen beschikt over een vastgesteld gemeentelijk rampenplan (Plan crisismanagement). Dit plan wordt eens in de vier jaar geactualiseerd of zoveel vaker als nodig is.

Aanvalsplan en bereikbaarheidskaart

Er wordt tenminste zorggedragen voor bereikbaarheidskaarten of een aanvalsplan voor alle inrichtingen die een risico kunnen veroorzaken. De brandweer beoordeelt of een bereikbaarheidskaart of een aanvalsplan nodig is

Beleid tav preparatie en rampenbestrijdingsplannen (Bron: Plan crisismanagement, gemeente Steenbergen, programma 3 Veiligheid en Handhaving)

Met name aan het verstrekken van gebruiksvergunningen, het handhaven van de bouwregelgeving, het opleiden en oefenen van de gemeentelijke rampbestrijdingsfunctionarissen en het ontwikkelen van aanvalsplannen en bereikbaarheidskaarten wordt volop aandacht besteed. Mede gelet op deze aanpak en het beperkte risico dat binnen de gemeente aanwezig is heeft de gemeente Steenbergen voor het volgende beleid betreffende het vaststellen van rampenbestrijdingsplannen gekozen:

In 2005 werd door Brandweer Midden en West Brabant een volgorde vastgesteld waarin de nog op te stellen rampenbestrijdingsplannen zullen worden vervaardigd. Vanaf 2006 wordt conform deze vastgestelde volgorde verdere uitvoering gegeven aan de vervaardiging van de rampenbestrijdingsplannen. Hierbij hebben de BRZO-bedrijven prioriteit. De verantwoordelijkheid voor rampbestrijdingsplannen ligt bij de burgemeester, terwijl de uitvoering en de regie over de uitvoering voor het grootste gedeelte bij Brandweer Midden en West Brabant ligt.

4.4.4 Risicocommunicatie

Effectieve risicocommunicatie heeft een hoog realiteitsgehalte, creëert bewustwording en biedt van daaruit handelingsperspectief. Het is van belang om op een heldere en open manier te communiceren over risico's met burgers en bedrijven, zodat men adequaat met de risico's om kan gaan. Daar waar risicocommunicatie gericht is op mogelijke risico's, het verkleinen van de risico's en het vergroten van de zelfredzaamheid van mensen, richt crisiscommunicatie zich op situaties waarbij risico's werkelijkheid zijn geworden. Deze vormen van communicatie zijn nauw aan elkaar verbonden. Ook de crisiscommunicatie richt zich op het voorkomen van rampen en dus op bewustwording van risico's en de zelfredzaamheid van burgers.

Heldere en open communicatie van extern veiligheidsbeleid

De gemeente Steenbergen vindt het belangrijk om burgers en ondernemers te laten weten dat de gemeente bewust en open wil omgaan met de risico's die bestaan binnen de gemeente. Dat doet de gemeente onder andere door in het externe veiligheidsbeleid duidelijke keuzes te maken in de wijze waarop de gemeente omgaat met (toekomstige) risico's. Hierover communiceert de gemeente via de gemeentelijke website www.gemeente-Steenbergen.nl. Op de gemeentelijke website is een verwijzing opgenomen naar de risicokaart van Steenbergen. In de communicatie zal aandacht worden besteed aan wat te doen bij rampen of incidenten. Daarbij wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij de informatie van de landelijke campagne 'Denk vooruit' (voor meer informatie hierover zie www.denkvooruit.nl).

Heldere en open communicatie van specifieke risico's

De ligging van risicobronnen in de gemeente Steenbergen wordt weergegeven op de gemeentelijke risicokaart. Via de website van de gemeente worden burgers en bedrijven doorverwezen naar deze risicokaart. De gemeente Steenbergen kiest ervoor om over de bestaande situaties in het algemeen te communiceren door informatie te verstrekken over het externe veiligheidsbeleid, de risicokaart en de campagne 'Denk vooruit'. Bij nieuwe situaties die ontstaan door ontwikkelingen binnen Steenbergen zal op basis van het externe veiligheidsbeleid expliciet aandacht besteed worden aan de (bewustwording van) risico's en het vergroten van de zelfredzaamheid. Juist met het vaststellen van het externe veiligheidsbeleid zijn uitgangspunten duidelijk verwoord en kan goed aan belanghebbenden uitgelegd worden waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt en hoe risico's zo veel als mogelijk beperkt worden. De gemeente Steenbergen wil burgers en ondernemers hiermee duidelijk laten zien dat de gemeente rekening houdt met veiligheid en risico's.

Heldere en open communicatie van risico's tussen betrokken partijen

De gemeente zal in haar overleg met bedrijven (of belangenverenigingen als IKE en MKB) en andere betrokkenen (zoals GHOR, brandweer en politie) aandacht besteden aan externe veiligheid, maar ook 'andere' risico's (niet gericht op externe veiligheid, zoals overstromingen) en zal zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij lopende projecten.

Heldere en open communicatie van risico's tussen interne afdelingen gemeente

Om in nieuwe en specifieke situatie expliciet aandacht te kunnen besteden aan externe veiligheid en communicatie daarover is het nodig dat deze onderwerpen vastgelegd zijn in werkprocessen. De gemeente Steenbergen heeft een integrale aanpak bij nieuwe ontwikkelingen. Externe veiligheid wordt hierin expliciet opgenomen. Het bijhouden van de risicokaart is verankerd in de werkzaamheden samenhangend met vergunning en handhaving.

Communicatie in specifieke situaties is maatwerk en wordt in de aanpak van nieuwe ontwikkelingen apart benoemd.

4.4.5 Repressie en nazorg

Repressie is de actie zelf. Het redden van slachtoffers, het blussen van branden, het verlenen van hulp, het meten van gevaarlijke stoffen en het beschermen van het milieu. Van belang hierbij is een goede samenwerking tussen de betrokken hulpdiensten.

De laatste schakel in de veiligheidsketen heet nazorg. Deze schakel is eveneens van groot belang. Men spreekt wel van "de ramp na de ramp" als de nazorg niet goed is geregeld.

Het gaat hier om zorg voor slachtoffers en hulpverleners, zodat de geestelijke schade na wat men heeft doorgemaakt, beperkt blijft. Maar nazorg betreft ook het herstellen van de normale situatie, dus het afwikkelen van schade en het er voor zorgen dat gedupeerden zo snel mogelijk hun oude leven weer kunnen oppakken. Onder nazorg wordt tenslotte verstaan het evalueren van de inzet van de hulpverleners, om te leren van de ervaringen.

Generieke aspecten Repressie en Nazorg – Coördinatie, herstel en evaluatie

- De gemeente zorgt bij het bestrijden van een calamiteit voor de coördinatie van de verschillende bestrijdingsacties.
- De burgemeester zorgt na elke rampbestrijding voor een evaluatie van de coördinatie van de bestrijdingsacties en zorgt bij tekortkomingen voor een plan van aanpak om deze in de toekomst te voorkomen.

5 UITWERKING PER GEBIEDSTYPE

5.1 Gebiedstype Woonwijken

Ambitie: Veilig wonen

Welke gebieden zijn dit?

Het gebiedstype 'Woonwijken' betreft zowel de huidige woon en kantoorgebieden als toekomstige inbreidings- en uitbreidingslocaties voor woningen en kantoren. Naast kantoren en woningen bevinden zich binnen dit gebiedstype ook scholen, kinderdagverblijven, buurthuizen en de centrumvoorzieningen (winkelhart etc.).

Steenbergen is een gemeente waarin veilig wonen een belangrijk uitgangspunt is. De gemeente streeft dan ook naar woonwijken waar geen externe veiligheidsrisico's aanwezig zijn. Dit betekent een maximaal beschermingsniveau in de woonwijken.

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Gebiedstype Woonwijken

Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding OW	Niet acceptabel
Toename GR	In beginsel acceptabel, tenzij Voorwaarden: uitgebreide VGR* met extra aandacht voor bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, beheersbaarheid, zelfredzaamheid en resteffect. Nut en noodzaak van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling (gebiedsindeling)
Niet toegestaan	• Nieuwe BEVI- inrichtingen, uitgezonderd nutsvoorzieningen die BEVI-inrichtingen zijn. • Nieuwe verminderd zelfredzame objecten binnen bestaand invloedsgebied.

Toelichting:

Vanwege het stedelijke karakter van dit gebiedstype is een overschrijding van de richtwaarde niet toegestaan. Ook beperkt kwetsbare objecten, waarvoor richtwaarden gelden in plaats van grenswaarden, mogen in nieuwe situaties nergens binnen de $PR=10^{-6}$ -contour van een bedrijf of transportader liggen. Voor bestaande situaties wordt ernaar gestreefd de risico's zoveel als mogelijk is te beperken.

In de woonwijken van Steenbergen moet het voor de burger veilig zijn om te leven:

- Overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico wordt daarom niet geaccepteerd.
- Toename van het groepsrisico is binnen dit gebiedstype in beginsel acceptabel mits er een verantwoording van het groepsrisico plaatsvindt. Ten behoeve van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico wordt Brandweer Midden en West Brabant in staat gesteld te adviseren over de aspecten zelfredzaamheid, mogelijkheden voor de hulpverlening en beheersbaarheid van calamiteiten.
- Nieuwe BEVI-inrichtingen (uitgezonderd nuts voorzieningen die BEVI-inrichtingen zijn) zijn niet toegestaan.
- Nieuwe verminderd zelfredzame objecten binnen het bestaande invloedsgebied van een risicobron zijn niet toegestaan.

Woonwijken die grenzen aan bedrijventerreinen verdienen extra aandacht. Het groepsrisico van een risicovolle inrichting op een bedrijventerrein kan uitstralen naar nabijgelegen woonwijken, over de grenzen van het bedrijventerrein. Hierdoor is het groepsrisico in dat deel van de woonwijk iets hoger dan in de rest van de wijk. Dit betekent dat er in deze gebieden extra aandacht voor de hulpverlening en zelfredzaamheid van de mensen moet zijn. Uitgangspunt blijft hierbij dat de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico niet wordt overschreden.

Randvoorwaarden voortkomend uit de veiligheidsketen

Pro-actie

- Bij het maken van bestemmingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen en in wijzigingsplannen wordt de externe veiligheidssituatie onderzocht. In een vroegtijdig stadium wordt, na overleg met de (regionale) brandweer, schriftelijk vastgelegd waar bedrijven en/of transporten, die een risico kunnen veroorzaken, worden gesitueerd en hoe wordt gewaarborgd dat kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten hiertegen worden beschermd.
- Bij het maken van bestemmingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen en in wijzigingsplannen wordt getracht het groepsrisico in eerste instantie zoveel mogelijk te reduceren door het treffen van bronmaatregelen, zoals het saneren van de risicovolle activiteit.
- Schadebeperkende maatregelen in de sfeer van ruimtelijke ordening, zoals bijvoorbeeld het schuiven met personendichtheden, (hogere bebouwingsdichtheden verder van de bron af) worden uitsluitend toegepast wanneer het treffen van bronmaatregelen niet mogelijk is.
- Wanneer reductie van het groepsrisico niet mogelijk is, wordt gemotiveerd waarom de ontwikkeling toch is gewenst en waarom alternatieven niet mogelijk zijn. Daarnaast wordt aangegeven hoe de veiligheidssituatie zoveel mogelijk kan worden verbeterd.

De gemeente Steenbergse ambieert een veilige woonomgeving voor haar inwoners in de woonwijken. Daarbinnen past in principe geen transport van gevaarlijke stoffen langs woningen of andere kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten zoals scholen, kinderdagverblijven of verzorgingsinstellingen.

Preventie

- In de vergunningvoorschriften wordt uitgegaan van de BBT¹³, om een zo veilig mogelijke omgeving voor de inwoners te bewerkstelligen.
- De vergunningsvoorschriften worden zodanig opgesteld, dat zich binnen de $PR = 10^{-6}$ contour van de risicovolle inrichting geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten bevinden.
- De vergunningvoorschriften worden zodanig opgesteld dat de oriëntatiewaarde van het groepsrisico niet wordt overschreden.
- Toename van het groepsrisico is acceptabel, mits er een motivatie van het groepsrisico plaatsvindt.
- Overschrijding van de oriëntatiewaarde is binnen dit gebiedstype niet toegestaan.
- Brandweer Midden en West Brabant wordt geraadpleegd bij het opstellen van de vergunningvoorschriften over de risico's van de inrichting¹⁴.
- Er worden geen nieuwe verminderd zelfredzame objecten toegestaan binnen een invloedsgebied van een BEVI-inrichting.
- Het uitsluiten van nieuwe BEVI inrichtingen (uitgezonderd nuts voorzieningen die BEVI-inrichtingen zijn).
- Bestaande BEVI-inrichtingen worden gesaneerd zodra zich een natuurlijk moment voordoet.

¹³ Best Beschikbare Technieken.

¹⁴ Betreft alleen de externe veiligheidsaspecten en niet de brandveiligheidsaspecten.

- Er wordt periodiek gecontroleerd (eenmaal per jaar) of de vergunningvoorschriften adequaat worden nageleefd.

Knelpunten binnen gebiedstype Woonwijken

- Bestemmingsplannen van voor 2004 zijn niet BEVI-proof

Aandachtspunten binnen gebiedstype Woonwijken

- Autobedrijf Helmons voldoet aan de huidige regelgeving. Bij saneringssituaties mag getoetst worden aan de afstanden genoemd in tabel 2a van het Revi. Op minder dan 35 meter zijn er geen kwetsbare objecten gelegen. Daarnaast wordt ook voldaan aan de oriënterende waarde van het groepsrisico ook na uitbreiding van de woonbebouwing op het perceel aan de Oostgroeneweg. Het pompstation ligt echter wel op een zeer korte afstand van 45 meter van het dichtstbijzijnde kwetsbare object. Gelet hierop en gelet op de ongunstige ligging in een woonwijk wordt momenteel bekeken of verplaatsing van het bedrijf tot de mogelijkheden behoort.
- LPG tankstations in het algemeen. Aandacht groepsrisico: Zijn bijna allen gelegen in gebiedstype Wonen.

Acties voor gebiedstype Woonwijken

- Bestemmingsplannen van voor 2004 BEVI-proof maken.
- Onderzoek verplaatsing LPG tankstation Autobedrijf Helmons
- Nieuwe BEVI-inrichtingen zullen worden uitgesloten in toekomstige bestemmingsplannen

5.2 Gebiedstype transportas

Ambitie: Beperkte ruimte voor wonen en industrie

Welke gebieden zijn dit?

Het gebied transportas betreft de zones langs de buisleidingen, N257, de N259, de A29 en de toekomstige rijksweg A4.

De zone waar volgens de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen indien nodig beperkingen aan het ruimtegebruik worden gesteld reikt tot 200 meter vanaf de weg. Om die reden is ook het gebied begrensd op 200 meter.

Het provinciaal inpassingsplan AFC Nieuw-Prinsenland is gelegen binnen 200 meter van een transportas

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel*
Overschrijding richtwaarde PR	Acceptabel
Overschrijding OW	In beginsel niet acceptabel*, tenzij Voorwaarden: uitgebreide VGR met extra aandacht voor bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, beheersbaarheid, zelfredzaamheid en resteffect. Nut en noodzaak van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling (gebiedsindeling).
Toename GR	In beginsel acceptabel, mits VGR met extra aandacht voor bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, beheersbaarheid, zelfredzaamheid en resteffect.
Niet toegestaan	Nieuwe kwetsbare objecten bestemd voor groepen verminderd zelfredzame objecten. Tenzij de nut en noodzaak van de ontwikkeling sterker weegt dan de overige aspecten in het invloedsgebied**.

- Basisnet kan mogelijk leiden tot knelpunten mbt het plaatsgebonden risico en/of aandachtspunten voor het groepsrisico. De (indien noodzakelijk) te volgen aanpak zal bij de totstandkoming van het Basisnet verder worden uitgewerkt.
- ** Dit geldt ook voor het invloedsgebied zoals gedefinieerd in de wetgeving Bevb en Bevt

Toelichting:

Binnen het gebiedstype 'Transportas' zijn de eisen op het gebied van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico anders ingestoken dan binnen het gebiedstype 'woonwijken'. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat de gemeente zelf weinig tot geen invloed heeft op de risicobron: het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Dit neemt niet weg dat ook in dit gebied voldaan moet worden aan de wettelijke eisen.

Vanuit het gegeven dat bebouwing veelal dicht tegen de wegen aanligt, hanteert de gemeente Steenberghe voor het plaatsgebonden risico ter plaatse van beperkt kwetsbare objecten in het gebiedstype transportas de volgende norm:

- Beperkt kwetsbare objecten, waarvoor richtwaarden gelden in plaats van grenswaarden, mogen binnen de $PR=10^{-6}$ contour van een transportas liggen.

Vanuit het gegeven dat het invloedsgebied van de transportassen deels het stedelijk gebied overlapt, worden kwetsbare objecten bestemd voor verminderd zelfredzame objecten niet toegestaan, tenzij in de discussie de nut en noodzaak van de ontwikkeling sterker weegt dan de overige aspecten. Vanuit hetzelfde gegeven is binnen dit gebiedstype een toename van het groepsrisico in beginsel acceptabel mits er een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico plaatsvindt met aandacht voor alle aspecten: nut en noodzaak, bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, beheersbaarheid, zelfredzaamheid en restrisico. Een overschrijding van de oriëntatiewaarde is binnen dit gebiedstype in beginsel niet acceptabel. Een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico is hier noodzakelijk.

Randvoorwaarden voortkomend uit de veiligheidsketen

Pro-actie

Na vaststelling van het Basisnet Vervoer Gevaarlijke Stoffen wordt voor de A4 de daarin opgenomen veiligheidszone in acht genomen. De PAG¹⁵ zone zal op 30 meter worden gesteld. Binnen deze zone mogen nieuwe kwetsbare objecten zich alleen onder nog door het Rijk vast te stellen voorwaarden zich bevinden.

NB: De bestaande kwetsbare objecten zullen vooralsnog worden gerespecteerd. Het is niet realistisch om die te amoveren.

- In Steenbergen liggen twee buisleidingen waardoor aardgas wordt getransporteerd. Voor deze leidingen geldt de Amvb buisleidingen die per 1-1-2011 in werking is getreden. Het rijk is het bevoegde gezag om eventuele knelpunten te inventariseren en op te lossen. De gemeente zal daar waar nodig in zijn bestemmingsplannen rekening houden met de nieuwe wetgeving.
- De gemeente zet zich in voor het realiseren van de hoofdwegenstructuur.

Preventie

- Kwetsbare objecten bestemd voor verminderd zelfredzame objecten zijn niet toegestaan, tenzij in de discussie de nut en noodzaak van de ontwikkeling sterker weegt dan de overige aspecten. Bestaande kwetsbare objecten voor verminderd zelfredzame objecten worden gerespecteerd. Bij herontwikkeling zal een nieuwe afweging worden gemaakt.
- In de verantwoordingsplicht groepsrisico moet zowel bij toename als bij overschrijding een uitgebreide verantwoording plaatsvinden met aandacht voor alle aspecten, inclusief nut- en noodzaak.

Aandachtspunten binnen gebiedstype Transportas

Ten aanzien van de buisleidingen is er nog geen inzicht in de omvang van het groepsrisico. In samenwerking met het bevoegde gezag het rijk zal dit inzicht alsnog dienen te worden verkregen.

Binnen 30 meter van de transportassen bevinden zich momenteel een aantal kwetsbare bestemmingen waarbinnen zich groepen personen bevinden. Zie voor het overzicht tabel 5.

Naam	Adres	aard
Lidl	Burgemeester van Loonstraat 72	Winkelgebouw (50 – 250 personen)
Hotel Aarden	Kaaistraat 1	Hotel (10 – 50 personen)

Tabel 5 Verminderd zelfredzame objecten binnen 30 meter zone transportas N257

¹⁵ Plasbrand Aandachts Gebied

Acties voor gebiedstype Transportas

- Binnen 200 meter bevinden zich mogelijk nog meer verminderd zelfredzame objecten. Deze inventarisatie binnen 200 meter dient nog te worden uitgevoerd. Vanwege het feit dat er mogelijk een routing gevaarlijke stoffen komt na aanleg van de A4 zal deze inventarisatie dan pas worden uitgevoerd.
- Met betrekking tot kwetsbare objecten worden de ontwikkelingen met betrekking tot het basisnet gevolgd. Saneringen zijn vooralsnog niet aan de orde.
- Bestaande kwetsbare objecten bestemd voor groepen verminderd zelfredzame objecten worden gerespecteerd. Nieuwe kwetsbare objecten en uitbreiding van de kwetsbare objecten bestemd voor groepen verminderd zelfredzame objecten worden niet toegestaan, tenzij de nut en noodzaak van de ontwikkeling zwaarder wegen dan de toename van het groepsrisico.
- Bij nieuwe ontwikkelingen en actualisering van de bestemmingsplannen worden de geformuleerde beleids en wettelijke uitgangspunten in acht genomen.
- Na realisatie van de A4 vindt besluitvorming plaats aangaande het wel of niet aanbrengen van een routing gevaarlijke stoffen.
- Na realisatie van de A4 vindt nadere besluitvorming plaats of de gedeelten van de N 257 en N259 gelegen binnen de bebouwde kom nog behoren te vallen onder het gebiedstype transportas.
- Het groepsrisico voor de buisleidingen dient nog nader te worden onderzocht.
- Gerichte risicocommunicatie.

5.3 Gebiedstype bedrijventerreinen

Ambitie: Ruimte voor industrie

Welke gebieden zijn dit?

Steenbergen concentreert de bedrijvigheid in de gemeente zoveel mogelijk op bedrijventerreinen om daarmee hinder voor de woonomgeving zoveel mogelijk te beperken. Nieuwe bedrijventerreinen, waar de vestiging van Bevi-inrichtingen mogelijk wordt geacht, zijn voorzien in de kern van Steenbergen, waarbij in eerste instantie wordt gedacht aan aansluiting bij Reinierpolder I en II en in Dinteloord nabij de Suikerunie (Agro Food Cluster Nieuw-Prinsenland). De gemeente biedt op deze bedrijventerreinen ruimte voor bedrijven, waarbij aan de wettelijke minimumeisen voor externe veiligheid wordt voldaan. Nadere uitwerking zal middels opname van een wijzigingsbevoegdheid of afwijkingsbevoegdheid bij de daadwerkelijke vaststelling van de bestemmingsplannen plaatsvinden.

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	Acceptabel
Overschrijding OW	In beginsel acceptabel, mits in VGR extra aandacht voor zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.
Toename GR	In beginsel acceptabel, mits in VGR extra aandacht voor zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.
Niet toegestaan	- Nieuwe kwetsbare objecten (zoals woningen) - Uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten (Nieuwe) zelfstandige kantoorgebouwen en bedrijfsgebouwen voor groepen verminderd zelfredzame objecten. - Nieuwe inrichtingen cq. uitbreidingen met invloedsg gebied over stedelijk gebied

Toelichting:

Op bedrijventerreinen zijn de eisen op het gebied van plaatsgebonden risico en groepsrisico minder scherp dan in woonwijken. In dit gebiedstype wil de gemeente ruimte bieden voor economische ontwikkeling en werkgelegenheid. Dit wordt acceptabel geacht omdat bedrijventerreinen nu juist zijn bestemd voor milieubelastende bedrijfsactiviteiten (vanaf milieucategorie 3) met het doel om die fysiek te scheiden van woonfuncties. In het algemeen is sprake van goed zelfredzame mensen en professionele organisaties die ook moeten voldoen aan regelgeving op het gebied van ondermeer arbeidsomstandigheden en brandveiligheid. Er zijn ruime wegen die de zelfredzaamheid, de bereikbaarheid en de bestrijdbaarheid ten goede komen.

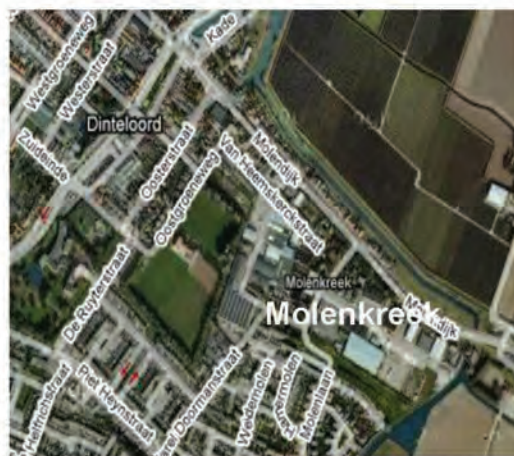
De gemeente Steenbergen beschikt over de volgende bedrijventerreinen waar Bevi-inrichtingen aanwezig zijn:

- Steenbergen: Reinierpolder I
- Dinteloord: Suikerunie
- Dinteloord: Cluster bedrijvigheid Havenweg

In onderstaande figuur zijn zowel de bedrijventerreinen Reinierpolder als Molenkreek weergegeven.

Afbeelding 3 Bedrijventerrein Reinierpolder

Afbeelding 4 Bedrijventerrein Molenkreek

Naast genoemde bedrijventerreinen zijn er ook nog een aantal kleinschalige bedrijventerreintjes, waaronder ook begrepen bedrijventerrein Molenkreek in Dinteloord. Deze worden in verband met hun ligging in het kader van externe veiligheid gelijkgesteld met het beleid in een woonwijk.

In het kader van externe veiligheid wordt op de bedrijventerreinen Reinierpolder I en II, het terrein van de Suikerunie de mogelijkheid opengelaten voor nieuwvestiging van Bevi-bedrijven. Het aanwezige Bevi-bedrijf op het cluster bedrijvigheid aan de Havenweg blijft gewoon gehandhaafd. Nieuwvestiging in het cluster bedrijvigheid Havenweg is vanwege de ligging in het buitengebied niet wenselijk.

Naast deze huidige bedrijventerreinen is voor de toekomst voor externe veiligheid van belang het Agro Food-Cluster en de uitbreidingen van de bedrijventerreinen Reinierpolder I en II. Dit in verband met de mogelijkheid tot het vestigen van nieuwe Bevi-bedrijven.

Om toch een minimale veiligheid in deze gebieden te garanderen zijn de volgende ontwikkelingen niet toegestaan:

- (Nieuwe) kwetsbare objecten.
- Uitbreiding van bestaande kwetsbare objecten.

Met betrekking tot het plaatsgebonden risico zijn beperkt kwetsbare objecten, waarvoor richtwaarden gelden in plaats van grenswaarden binnen de PR=10-6 contour van een bedrijf of transportas toegestaan. Voor bestaande situaties geldt het stand-still principe. In Wm- of Wro-besluiten moet worden aangegeven dat van de richtwaarde van het plaatsgebonden risico wordt afgeweken, omdat het gaat om een bedrijventerrein voor de zwaardere milieucategorie (3, 4 en 5).

Voor het groepsrisico binnen dit gebiedstype kiest de gemeente Steenbergen voor de volgende invulling: Toename van het groepsrisico en overschrijding van de oriëntatiewaarde is in beginsel acceptabel, mits in de verantwoordingsplicht van het groepsrisico voldoende respectievelijk extra aandacht wordt besteed aan de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

Een uitzondering op het bovenstaande geldt voor de bedrijventerreinen Molenkreek I en II in Dinteloord. Deze bedrijventerreinen worden in het kader van externe veiligheid, vanwege de ongunstige ligging aan vele kanten grenzend aan woonbebouwing, gelijk gesteld met *Woonwijken*. Er bevinden zich op beide bedrijventerreinen momenteel geen Bevi-inrichtingen. Ook het bedrijventerrein aan de Havenweg Dinteloord valt hier niet onder. Dit bedrijventerrein maakt onderdeel uit van het buitengebied. Het bestaande Bevi-bedrijf kan gehandhaafd blijven.

Op de bedrijventerreinen wordt ruimte gegeven voor de bedrijven:

- De oriënterende waarde van het groepsrisico is slechts richtinggevend. De gemeente kan hier gemotiveerd van afwijken. Indien noodzakelijk voor het instandhouden van de industriële activiteiten wordt een overschrijding van de oriënterende waarde van het GR toestaan, mits daarvoor gewichtige redenen zijn (indien bijvoorbeeld ALARA¹⁶ of BREF¹⁷ al maximaal zijn toegepast, bij opvulling van kleine "gaten" in de bebouwing etc.).
- Een toename van het groepsrisico kan, mits gemotiveerd, worden geaccepteerd.
- Toename van het groepsrisico of overschrijding van de oriënterende waarde moet altijd verantwoord worden.
- Er wordt in nieuwe situaties getracht het groepsrisico zoveel mogelijk te beperken door middel van planologische oplossingen, zoals het zodanig situeren van (beperkt) kwetsbare objecten dat risicovolle situaties worden voorkomen.
- Vestiging van nieuwe Bevi-inrichtingen is alleen maar mogelijk middels een afwijkingen regeling in het bestemmingsplan of een op te nemen wijzigingsbevoegdheid (dit met het doel om per geval een afweging te maken of vestiging van een Bevi-inrichting aanvaardbaar is vanuit het oogpunt van veiligheid waarbij bijvoorbeeld ook gekeken zal worden naar cumulatie-effecten).

Randvoorwaarden voortkomend uit de veiligheidsketen

Pro-actie

- Bij het maken van bestemmingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen en in wijzigingsplannen wordt getracht het groepsrisico zoveel mogelijk te reduceren. Reductie van het groepsrisico kan door het treffen van:
 - 1) Schadebeperkende maatregelen in de sfeer van ruimtelijke ordening, zoals bijvoorbeeld het schuiven met personendichtheden (hogere bebouwingsdichtheden verder van de bron af).
 - 2) Bronmaatregelen, zoals het saneren van de risicovolle activiteit.
- Wanneer reductie van het groepsrisico niet mogelijk is, wordt gemotiveerd waarom de ontwikkeling toch is gewenst en waarom alternatieven niet mogelijk zijn. Daarnaast wordt aangegeven hoe de veiligheidssituatie zoveel mogelijk kan worden verbeterd.
- Samen met Brandweer Midden en West Brabant worden vooraf calamiteitenscenario's doorgelicht om te kunnen bepalen wat de beste vluchtroute is en deze afstemmen met de ontruimingsmogelijkheden.
- Bij het ontwerp van gebouwen waarin zich veel mensen tegelijkertijd bevinden wordt beoordeeld of de in- en uitgangen overeenkomen met de vluchtroutes voor het gebied. In overleg met de brandweer wordt bepaald of voldoende (nood) in- en uitgangen aanwezig zijn, waardoor de zelfredzaamheid op een voldoende hoog plan wordt gebracht. Daarnaast wordt in overleg met de brandweer bepaald of voldoende beschermende (constructieve) maatregelen aan de gebouwen

¹⁶ As Low As Reasonably Acceptable (zo laag als redelijkerwijs mogelijk is)

¹⁷ Best available techniques REference document

zijn genomen om effecten voor personen binnen de gebouwen te minimaliseren, zoals een voldoende dikte en lektheid van de muren.

Preventie

- In de vergunningvoorschriften wordt uitgegaan van de wettelijke minimumeisen aan de veiligheidsvoorschriften.
- De vergunningsvoorschriften worden zodanig opgesteld, dat zich binnen de $PR = 10^{-6}$ contour van de risicovolle inrichting geen kwetsbare objecten bevinden.
- De oriënterende waarde van het groepsrisico mag, mits gemotiveerd, worden overschreden.
- Brandweer Midden en West Brabant wordt geraadpleegd bij het opstellen van de vergunningvoorschriften over de risico's van de inrichting.
- Er wordt periodiek gecontroleerd (eenmaal per jaar) of de vergunningvoorschriften adequaat worden nageleefd.
- In gevallen waarin de vergunningvoorschriften niet adequaat worden nageleefd worden handhavende maatregelen opgelegd.

Bij toename van het groepsrisico en/of overschrijding van de oriëntatiewaarde moet in de verantwoordingsplicht van het groepsrisico voldoende respectievelijk extra aandacht worden besteed aan de aspecten zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

AFC Nieuw-Prinsenland en externe veiligheid

Voor de ontwikkeling van het AFC is een onderzoek uitgevoerd naar externe veiligheid. In bijlage 6 van de bestemmingsplantoelichting is dit onderzoek opgenomen. Op basis van de aanwezige geprojecteerde risicobronnen is bepaald dat het plan voldoet aan de normen van het voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Er is hierbij gekeken naar de aan het rand van het gebied gelegen aardgastransportleiding, het vervoer van gevaarlijke stoffen en De Suikerunie. Ten aanzien van nieuwvestiging van nieuwe Bevi-bedrijven is opgenomen dat dit enkel middels een wijzigingsbevoegdheid mogelijk is.

Aandachtspunten binnen gebiedstype bedrijventerrein

- Gewasbeschermingsmiddelenhandel Theunisse BV heeft een PGS15 opslagloods. Indien niet voldaan wordt aan de gestelde eisen in de vergunning kan de $PR 10^{-6}$ /jaar risicocontour over kwetsbare objecten komen te liggen.
- Beheers- en Beleggingsmij H. Vlamings heeft een PGS15 opslagloods. Indien niet voldaan wordt aan de gestelde eisen in de vergunning kan de $PR 10^{-6}$ /jaar risicocontour over kwetsbare objecten komen te liggen.
- Toekomstige kantoren met een oppervlak > 1500 m² als onderdeel van een bedrijfsgebouw; aandachtspunt met betrekking tot het groepsrisico

Acties voor gebiedstype bedrijventerreinen

- Hierboven genoemde inrichtingen handhaven op vergunde situatie. Brandblussystemen checken aan de gestelde eisen in de vergunning. Indien er woningen binnen de $PR 10^{-6}$ /jaar risicocontour bevindt, dan dient de risicobron gesaneerd te worden binnen de termijnen zoals genoemd in het Bevi.
- Nieuwe kwetsbare objecten uitsluiten.
- Beoordeling nut en noodzaak van nieuwe ontwikkelingen/uitbreidingen.
- risicocommunicatie met bedrijven (ook onderling) op agenda plaatsen.

5.4 Gebiedstype buitengebied

Ambitie: Beperkte ruimte voor bedrijvigheid

Welke gebied is dit?

Het buitengebied maakt een groot deel van het oppervlak van de gemeente Steenbergen uit, maar de woningdichtheid is in dit gebied beperkt. De woningen en andere kwetsbare objecten die zich in het buitengebied bevinden moeten gelijk met de woningen in de woonwijken worden beschermd. Hier geldt dan ook het ambitieniveau Veilig Wonen. De ruimte voor bedrijvigheid in het buitengebied beperkt zich hoofdzakelijk tot de landbouw, passend bij de eigenheid van het landschap. In de kleine kernen is nieuwe bedrijvigheid alleen toelaatbaar in de vorm van zeer lokaal gebonden woonwerkterreinen waarvan de noodzaak moet worden aangetoond.¹⁸

Plaatsgebonden risico en groepsrisico

Gebiedstype buitengebied

Overschrijding grenswaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding richtwaarde PR	Niet acceptabel
Overschrijding OW	Niet acceptabel
Toename GR	Acceptabel mits: - VGR met aandacht voor bestrijdbaarheid (bluswatervoorziening) op het bedrijf. - Geen Invloedsgebied over stedelijk gebied.
Niet toegestaan	(Nieuwe) inrichtingen met invloedsgebied over stedelijk gebied.

Toelichting:

In het landelijke gebied wordt als basis de richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten gerespecteerd. Voor bestaande situaties, waarbij hieraan niet wordt voldaan, geldt dat het plaatsgebonden risico niet mag toenemen (stand-still principe).

Door de lage bevolkingsdichtheid is het groepsrisico in het algemeen laag en in ieder geval beneden de oriëntatiewaarde. Er wordt naar gestreefd om het groepsrisico niet te laten toenemen, maar een toename kan, mits gemotiveerd, worden geaccepteerd.

Randvoorwaarden en acties voortkomend uit de veiligheidsketen

Pro-actie

- Bij het maken van bestemmingsplannen voor nieuwe ontwikkelingen en in wijzigingsplannen wil Steenbergen het groepsrisico zoveel mogelijk reduceren. Reductie van het groepsrisico kan door het treffen van:
 - 1) Schadebeperkende maatregelen in de sfeer van ruimtelijke ordening, zoals het schuiven met personendichtheden (hogere bebouwingsdichtheden verder van de bron af).
 - 2) Bronmaatregelen, zoals het saneren van de risicovolle activiteit.

¹⁸ Structuurvisie Plus Steenbergen

- Wanneer reductie van het groepsrisico niet mogelijk is, wordt gemotiveerd waarom de ontwikkeling toch is gewenst en waarom alternatieven niet mogelijk zijn. Daarnaast wordt aangegeven hoe de veiligheidssituatie zoveel mogelijk kan worden verbeterd.

Preventie

Voor het buitengebied wordt aangesloten bij het ambitieniveau veilig wonen. Toename van het groepsrisico is mogelijk mits er geen sprake is van overschrijding van de oriënterende waarde.

Knelpunten binnen gebiedstype buitengebied

- In de bestaande situatie zijn er geen knelpunten. Het nog te actualiseren bestemmingsplan buitengebied zal BEVI-activiteiten gaan verbieden. Bestaande niet Bevi-plichtige inrichtingen beperken zich momenteel tot enkele bovengrondse propaantanks voor verwarmingsdoeleinden.

Acties voor gebiedstype buitengebied

- Het doel is om de bestaande situatie te continueren. Verzoeken om nieuwe activiteiten waarop het BEVI van toepassing is zullen niet worden gehonoreerd. Gelet op de aard van het buitengebied (lage personendichtheden) behoeven er geen aanvullende acties te worden getroffen.

BIJLAGE 1 BEGRIPPENLIJST

Aanvalsplan

Een aanvalsplan is bedoeld voor de brandweer. Daardoor zijn bij een brand of een ongeval direct de belangrijkste gegevens bij de hand. Een aanvalsplan geeft informatie over de plaats van gevaarlijke stoffen en installaties, over vluchtwegen en toegangen, over brandscheidingen, e.d.. In aanvalsplannen wordt meestal gebruikgemaakt van plattegronden; soms kan worden volstaan met een eenvoudig kaartje (bereikbaarheidskaart). Op grond van de Arbowet moeten bepaalde bedrijven zelf ook over een bedrijfsnoodplan beschikken. In sommige gevallen zijn aanvalsplannen en bedrijfsnoodplannen niet voldoende en moet er volgens de wet Rampen en zware ongevallen, een rampenbestrijdingsplan worden gemaakt.

Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI)

Op 27 oktober 2004 is het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen van kracht geworden. In het BEVI zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Het Besluit verplicht het bevoegd gezag op grond van de Wet milieubeheer en Wet op de ruimtelijke ordening afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Tevens beperkt het besluit het totale aantal personen dat zich in de directe omgeving van een risicovol bedrijf mag bevinden. Gemeenten en provincies moeten de normen uit het besluit naleven bij het opstellen en wijzigen van bestemmingsplannen en bij het verlenen van milieuvergunningen. Tevens moet de brandweer om advies worden gevraagd. Afstemming tussen de drie taakvelden ruimtelijke ordening, milieu en rampenbestrijding is zodoende van groot belang.

Basisnet Vervoer Gevaarlijke Stoffen

Het Ministerie van V&W ontwikkelt momenteel het zogenaamde Basisnet voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor. Het basisnet zal worden vastgelegd in een Amvb. Doel van het Basisnet is om bij de toewijzing van vervoerscapaciteit over een vervoersas rekening te houden met een vastgelegde risicoruimte. Deze risicoruimte dient dan tevens als randvoorwaarde voor ruimtelijke ontwikkelingen. Zie ook bijlage 2.

Besluit Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS)

Inventarisatie van risicorelevante bedrijven is verplicht in kader van het RRGS. De resultaten zijn opgenomen in de RRGS website (www.risicoregister.nl).

Besluit risico's zware ongevallen 1999 (BRZO 1999)

In dit besluit worden regels gesteld aan bedrijven die gevaarlijke stoffen opslaan of gebruiken. Aan de hand van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen is er een lage en hoge drempelwaarde ingesteld. Bedrijven die de lage drempelwaarde overschrijden, moeten een beleid ontwikkelen om zware ongevallen te voorkomen; het Preventiebeleid zware ongevallen (PBZO). Bedrijven die boven de hoge drempelwaarde vallen, moeten een veiligheidsrapportage (VR) opstellen. BRZO-bedrijven moeten tevens beschikken over een veiligheidsbeheersysteem (VBS).

Bestaande situaties

Een op het tijdstip van inwerkingtreding van het BEVI:

- geldende Wm-vergunning;
- vastgesteld bestemmingsplan of vrijstellingsbesluit op grond waarvan de bouw of vestiging van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten is toegelaten;
- aanwezige kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.

Zie ook nieuwe situaties.

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de naleving van bepaalde wetgeving. In de regel is de gemeente of de provincie het bevoegd gezag, maar een waterschap of een ministerie kunnen ook bevoegd gezag zijn. Deze verantwoordelijkheid kan bestaan uit het afgeven van

vergunningen, maar ook uit handhaving en het vaststellen van een bestemmingsplan. Dat is zorgen dat de regels worden nageleefd. Beheerders van (water)wegen, concessiehouders van buisleidingen en bedrijven zijn echter op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en het naleven van de regels.

Buisleiding

Ondergrondse of bovengrondse pijpleiding bestemd voor het transport van gevaarlijke stoffen, niet liggend op het terrein van een inrichting. Voor gasleidingen geldt een druk hoger dan 16 bar.

Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen

In augustus 2004 is de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen uitgekomen, in samenwerking met de ministeries van V&W, VROM en BZK. Uitgangspunten hierbij zijn de Nota risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (RNVGS) en het Besluit Externe veiligheid Inrichtingen (BEVI). Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) externe veiligheid transport gevaarlijke stoffen is in voorbereiding.

Circulaire K1K2K3 brandbare vloeistoffen

Circulaire zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen

VROM heeft in de circulaire 'Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen' en de circulaire 'K1K2K3 brandbare vloeistoffen' veiligheidsafstanden vastgelegd. In 1996 hebben de ministers van Verkeer en Waterstaat en VROM de nota 'Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen' (Nota RNVGS) uitgebracht. Daarin zijn deze afstanden als normen vastgelegd. De normen uit deze nota vormen de basis voor besluiten over ruimtelijke gevolgen van buisleidingen.

Effect

De effecten ten gevolge van:

- explosie: het ontstaan van een drukgolf en/of warmtestraling;
- brand;
- toxisch: gevaar van vergiftiging door giftige gassen of dampen.

Effectgebied

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij de risicobron plaatsvindt.

De kans dat een ongeluk gebeurt, is in het effectgebied niet verrekend. Dat is het belangrijkste verschil met risicocontouren.

Explosie

Een explosie of ontploffing geeft een korte maar krachtige drukgolf en een kortdurende, hevige warmtestraling. Dit zijn de belangrijkste veroorzakers van letsel bij mensen in de buurt van een explosie. Ook brokstukken als bijvoorbeeld glasscherven, die door de drukgolf rondvliegen, kunnen levensgevaarlijke verwondingen veroorzaken. Explosies kunnen optreden bij:

- brandbaar gas: bijvoorbeeld aardgas, propaan, butaan of LPG;
- sommige vluchtige vloeistoffen;
- patronen en andere munitie;
- professioneel en consumentenvuurwerk;
- sommige producten, zoals geconcentreerde kunstmest;
- stof van bijvoorbeeld voedingsmiddelen, graan of hout.

Geprojecteerd object

Nog niet aanwezig object dat op grond van het vigerende bestemmingsplan toelaatbaar is.

Gevaarlijke stoffen

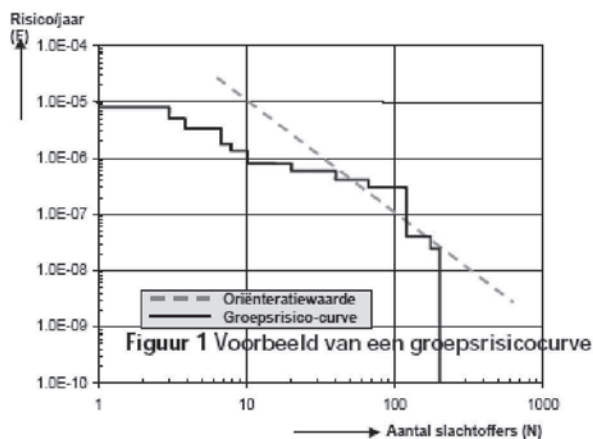
Gevaarlijke stoffen zijn stoffen waarvan het gebruik, het transport of de opslag, risico's met zich meebrengt. Het kan gaan om explosiegevaar, brand, giftigheid of radioactiviteit. De gevaren zijn vaak de keerzijde van nuttige eigenschappen van die stoffen. Het zijn vaak brandstoffen, of grondstoffen voor nuttige producten zoals medicijnen, kunststoffen en kunstmest of hulpstoffen die voor allerlei doeleinden worden gebruikt, bijvoorbeeld voor koelen, reinigen of conserveren. Daarnaast kan het ook om afvalstoffen gaan.

Grenswaarde

Grenswaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet milieubeheer. Van een grenswaarde mag niet worden afgeweken.

Groepsrisico (GR)

Cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is. Anders gezegd geeft het groepsrisico weer wat de kans is op het overlijden van een groep personen ten gevolge van een ongeval bij een bedrijf. Voor het groepsrisico is geen grenswaarde vastgesteld. Wel is er de zogeheten oriëntatiewaarde, deze dient door het bevoegde gezag (de vergunningverlener, zijnde de provincie of de gemeente) te worden gehanteerd bij de overwegingen omtrent het groepsrisico. Deze oriëntatiewaarde is de kans op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-5} per jaar, met de kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-7} per jaar en met de kans op een ongeval met 1000 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-9} per jaar. Hieronder is een FN-diagram weergegeven met daarin als voorbeeld een FN-curve en tevens de oriëntatiewaarde.

Inrichting

Het woord inrichting komt onder andere uit de Wet milieubeheer. Het betreft bedrijven die vallen onder een AMvB ex. 8.40 van de Wet milieubeheer of inrichtingen waarvoor een milieubeheervergunning noodzakelijk is.

Invloedsgebied

Gebied waarin volgens bij regeling van de minister vast te stellen regels personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico. Het invloedsgebied voor het groepsrisico bij bedrijven is het gebied tot de 1% letaliteitgrens, behalve voor LPG-tankstations, waar de grens van het invloedsgebied op 150 meter is gesteld. Deze 1%-letaliteitgrens geeft de afstand aan van de risicovolle inrichting of transportroute tot een punt waarbij een daar aanwezige persoon nog een kans van 1% heeft om te overlijden ten gevolge van een ongeval binnen die inrichting. Het invloedsgebied voor het groepsrisico langs transportroutes is 200 meter rondom de weg, het water en het spoor en 30 meter rondom de ondergrondse aardgasleiding.

Kans op dodelijke slachtoffers

Bij het externe veiligheidsbeleid wordt gesproken over risico's. Hierbij gaat het om de kans dat er een ongeval gebeurt waarbij het effect is dat er dodelijke slachtoffers kunnen vallen. Het gaat hierbij om slachtoffers die direct en binnen 2 à 3 weken overlijden ten gevolge van dat ongeval. Naast het effect dat er dodelijke slachtoffers kunnen vallen, kunnen er ook veel gewonden zijn.

Het effectgebied van een risicobron geeft aan tot op welke afstand er directe gezondheidseffecten kunnen zijn als er een ernstig ongeval bij de risicobron plaatsvindt. De effectbenadering is dan ook vooral van belang bij de repressietaak van de hulpverleningdiensten, want het geeft het gebied aan waarbinnen zij moeten optreden. Over het algemeen kan het aantal gewonden worden gekoppeld aan het aantal dodelijke slachtoffers, aangezien met het beperken van de kans op dodelijke slachtoffers tevens de kans op gewonden wordt verkleind. Ook de voorbereiding op en de bestrijding van de effecten van een ongeval en de nazorg hebben zowel betrekking op gewonden als op dodelijke slachtoffers.

Zie verder bij plaatsgebonden risico en bij risicocontour.

Kwetsbaar object en beperkt kwetsbaar object

Zie bijlage 2.

Nieuwe situaties

Het betreft situaties na inwerkingtreding van het BEVI (27 oktober 2004):

- het oprichten van een inrichting;
- het veranderen van een bestaande inrichting waarvoor een milieuvergunning nodig is en waarbij de verandering nadelige gevolgen heeft voor het Plaatsgebonden Risico;
- een bestemmingsplan dat wordt vastgesteld of herzien (inclusief de goedkeuring ervan);
- een vast te stellen wijziging-, uitwerking- of vrijstellingsbesluit en de in verband daarmee af te geven verklaring van geen bezwaar;
- besluiten die betrekking hebben op vervangende nieuwbouw en opvulling van gaten binnen aaneengesloten bebouwing in bestaand stedelijk gebied.

Zie ook bestaande situaties.

Ontruimingsplan

Een ontruimingsplan geeft aan hoe een ontruiming van een gebouw of een terrein moet plaatsvinden. De overheid eist in bepaalde gevallen een ontruimingsplan van bedrijven. Het gaat daarbij uiteraard om de veiligheid van groepen mensen die aanwezig kunnen zijn.

Oriëntatiewaarde

Betreft een toetsingswaarde (die het karakter heeft van een oriëntatiewaarde), waarvan het bevoegd gezag gemotiveerd mag afwijken. Een oriëntatiewaarde heeft in tegenstelling tot een grens- en richtwaarde geen juridische status.

PBZO-bedrijf

In het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999) zijn criteria opgenomen waarmee wordt bepaald welke bedrijven een risico van zware ongevallen met zich meebrengen. Onderscheid wordt gemaakt tussen BRZO-bedrijven van de zware en de lichte categorie. Deze lichte categorie wordt ook wel 'PBZO-bedrijven' genoemd. Bedrijven van de lichte categorie moeten onder andere een 'preventiebeleid zware ongevallen' hebben en een veiligheidsbeheerssysteem.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron (inrichting of transportroute), aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft. In het plaatsgebonden risico zijn in het kort twee verschillende kansen verwerkt:

- de kans dat een ramp, zoals het ontsnappen van een gevaarlijke stof, plaatsvindt;
- de kans dat een persoon daadwerkelijk overlijdt als gevolg daarvan.

Deze kans mag conform het BEVI en de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen maximaal 1 op een miljoen (10^{-6}) per jaar zijn. De norm van 10^{-6} /jr geldt ten aanzien van kwetsbare objecten als grenswaarde, die niet mag worden overschreden, en ten aanzien van beperkt kwetsbare objecten als richtwaarde. Rondom een inrichting of transportroute bestaat op sommige plaatsen hetzelfde risico. Deze plaatsen kunnen als een lijn (een risicocontour) op een kaart gezet worden.

Plasbrandaandachtsgebied (PAG)

In het concept Amvb wordt voor (vaar)wegen met veel vervoer van brandbare vloeistoffen ook rekening gehouden met een plasbrandaandachtsgebied (PAG). Het PAG is een zone van 30 meter aan weerszijden van de weg. Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen het PAG moet het bevoegd gezag onderbouwen, waarom het de ontwikkelingen wil toestaan.

Ramp

Volgens de Wet rampen en zware ongevallen is een ramp of zwaar ongeval een gebeurtenis:

1. waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad, en
2. waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken

Rampenbestrijdingsplan

In een rampenbestrijdingsplan legt een gemeente vast welke voorbereidingen zijn getroffen voor de bestrijding van een specifieke ramp of een specifieke soort ramp. De gemeente moet een beleid hebben waarin is bepaald voor welke overige gevallen een rampenbestrijdingsplan wordt gemaakt. Het gaat erom dat er een rampenbestrijdingsplan komt voor rampen en zware ongevallen waarvan de plaats, de aard en de gevolgen voorzienbaar zijn. Voor sommige risicosituaties is een rampenbestrijdingsplan direct wettelijk verplicht. In een rampenbestrijdingsplan moet de afstemming met aangrenzende gemeenten en aangrenzende gebieden in buurlanden zijn gewaarborgd.

Rampenplan

Elke gemeente moet een rampenplan hebben. Het rampenplan somt op wat er in een gemeente voor de rampenbestrijding in het algemeen geregeld moet zijn. Het is het 'masterplan' voor de gemeentelijke rampenbestrijding.

Register risicosituaties gevaarlijke stoffen

Het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) is een centraal landelijk register met gegevens over risicosituaties die in Nederland bestaan rond het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Deze gegevens worden beheerd door het RIVM en via internet op een risicokaart gepresenteerd. Daarnaast worden deze gegevens gebruikt in plaatselijke risicokaarten die ook andere risicosituaties tonen (www.risicoregister.nl).

Richtwaarde

Richtwaarde als bedoeld in artikel 5.1 van de Wet milieubeheer ten aanzien van het niveau van het plaatsgebonden risico. Van een richtwaarde mag slechts om gemotiveerde redenen worden afgeweken.

Risicobron

De plaatsen waar risico's vandaan (kunnen) komen, worden risicobronnen genoemd. Het betreft hierbij:

- bedrijven waar gevaarlijke stoffen worden gemaakt, gebruikt of opgeslagen;
- routes en pijpleidingen waarover of -door gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Risicocontouren

Een risicocontour geeft aan hoe hoog in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron. Deze contourlijnen kan men vergelijken met de gewone hoogtelijnen op een kaart: binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner.

Risicokaart

Een risicokaart laat zien waar risicobronnen liggen. Het gaat daarbij om risicobronnen waardoor mensen direct letsel kunnen oplopen. Bijvoorbeeld gevaarlijke stoffen en andere relevante risico's, zoals overstromingen. In totaal kunnen de risico's van een dertiental verschillende ramptypen op kaart worden getoond. Maar er zijn ook risicokaarten waarop alleen risicosituaties met gevaarlijke stoffen staan.

Route gevaarlijke stoffen

Voor de routing van gevaarlijke stoffen is de Wet vervoer gevaarlijke stoffen van belang. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen. Gemeenten mogen voor de zogenaamde routeplichtige stoffen gemeentelijke wegen binnen hun grenzen aanwijzen waarover deze gevaarlijke stoffen mogen worden vervoerd (en daarbuiten dus niet). Redenen voor routing zijn bijvoorbeeld kwetsbare situaties, zoals dichte bebouwing, de aanwezigheid van een ziekenhuis of de ligging van een waterwingebied. De gemeente kan vervolgens ook vrijstelling verlenen aan bedrijven als deze hiertoe een verzoek indienen.

Transportas of Transportroute

Transport van gevaarlijke stoffen vindt vooral plaats over de weg, over het water, per spoor en door buisleidingen.

Veiligheidsrapport

De meest gevaarlijke bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO 1999), moeten een veiligheidsrapport opstellen. In het veiligheidsrapport moet onder andere worden aangetoond dat:

- een preventiebeleid en een veiligheidsbeheerssysteem zijn ingevoerd;
- gevaren zijn geïdentificeerd en doeltreffende maatregelen zijn genomen;
- de installatie en de bedrijfsvoering voldoende veilig en betrouwbaar zijn.

Veiligheidszone

Een door bevoegd gezag bepaalde zone waarbinnen zich geen kwetsbare objecten mogen bevinden.

Verantwoordingsplicht

Op grond van artikel 12 en 13 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) moet het groepsrisico van zogenaamde risicobedrijven kunnen worden verantwoord. Het gaat hier om een bestuurlijke afweging waarbij de vraag aan de orde is of de omvang van een zwaar ongeval, gegeven de kans daarop, maatschappelijk kan worden aanvaard.

Voor de invulling van de verantwoordingsplicht is nadrukkelijk gekozen voor een aanpak die is gericht op de gezamenlijke betrokkenheid van het bevoegd gezag, de Veiligheidsregio en het risicobedrijf. Deze partijen moeten er dus samen voor zorgen dat de externe veiligheid een volwaardige plaats krijgt in de besluitvorming.

Vuurwerkbesluit

Het Vuurwerkbesluit bevat regels met betrekking tot consumenten- en professioneel vuurwerk. Per 1 maart 2004 is een herziene versie van het Vuurwerkbesluit in werking getreden en is de overgangstermijn verlopen. Indien een bedrijf per die datum niet kon voldoen aan de eisen uit het Vuurwerkbesluit, was het niet toegestaan om vuurwerk op te slaan.

Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs)

De Wet vervoer gevaarlijke stoffen gaat over het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, per spoor en via de binnenwateren. Onder de wet hangt het Besluit vervoer gevaarlijke stoffen en drie ministeriële regelingen met internationale voorschriften voor vervoer over de weg, per spoor en over water. Hierin zijn routeplichtige stoffen aangewezen, waarvoor de gemeente routes mag aanwijzen.

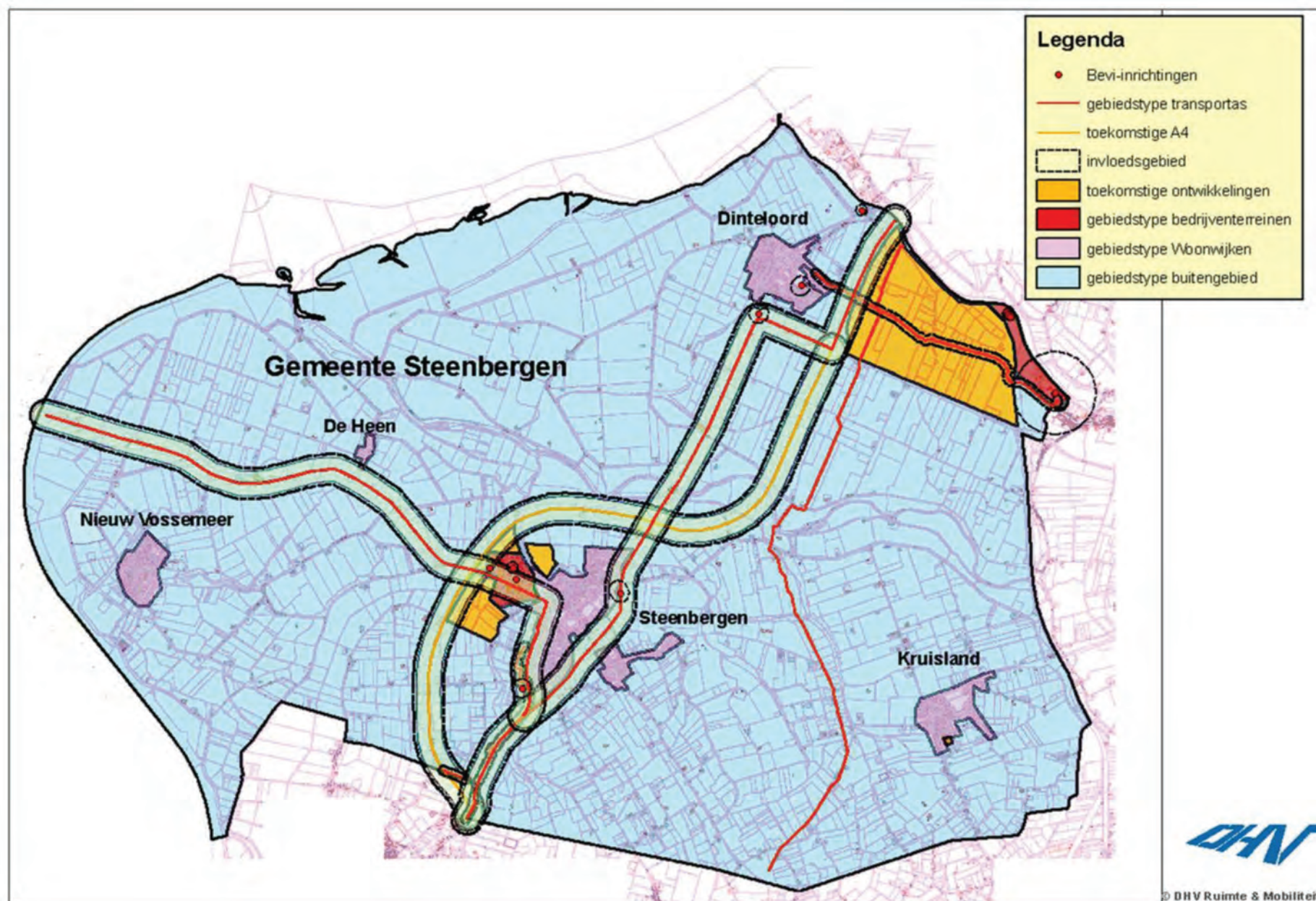
De handhaving van de Wvgs wordt uitgevoerd door de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW). De gemeentelijke invloed bij transporten met gevaarlijke stoffen is beperkt.

Zelfredzaamheid

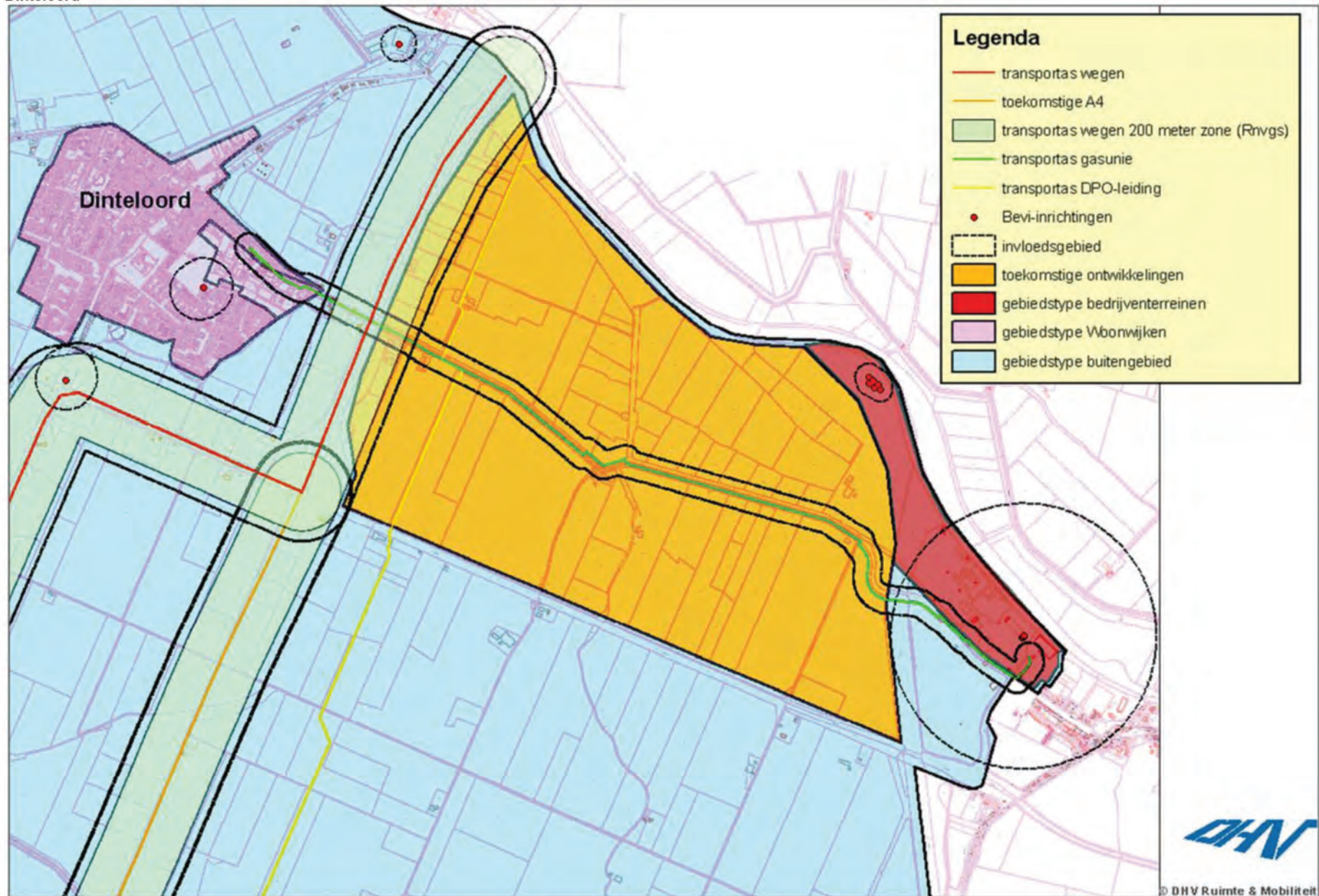
Zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in staat zijn om zich op eigen kracht in veiligheid te brengen. De zelfredzaamheid kan positief beïnvloed worden door:

- a. de voorzieningen in het gebied waarmee vluchten mogelijk wordt gemaakt (infrastructurele mogelijkheden);
- b. de fysieke mogelijkheden van de aanwezige populatie om te vluchten;
- c. de mate waarin men is voorbereid op de eventuele noodzaak om te vluchten of hiertoe tijdig instructies ontvangt (mentale mogelijkheden).

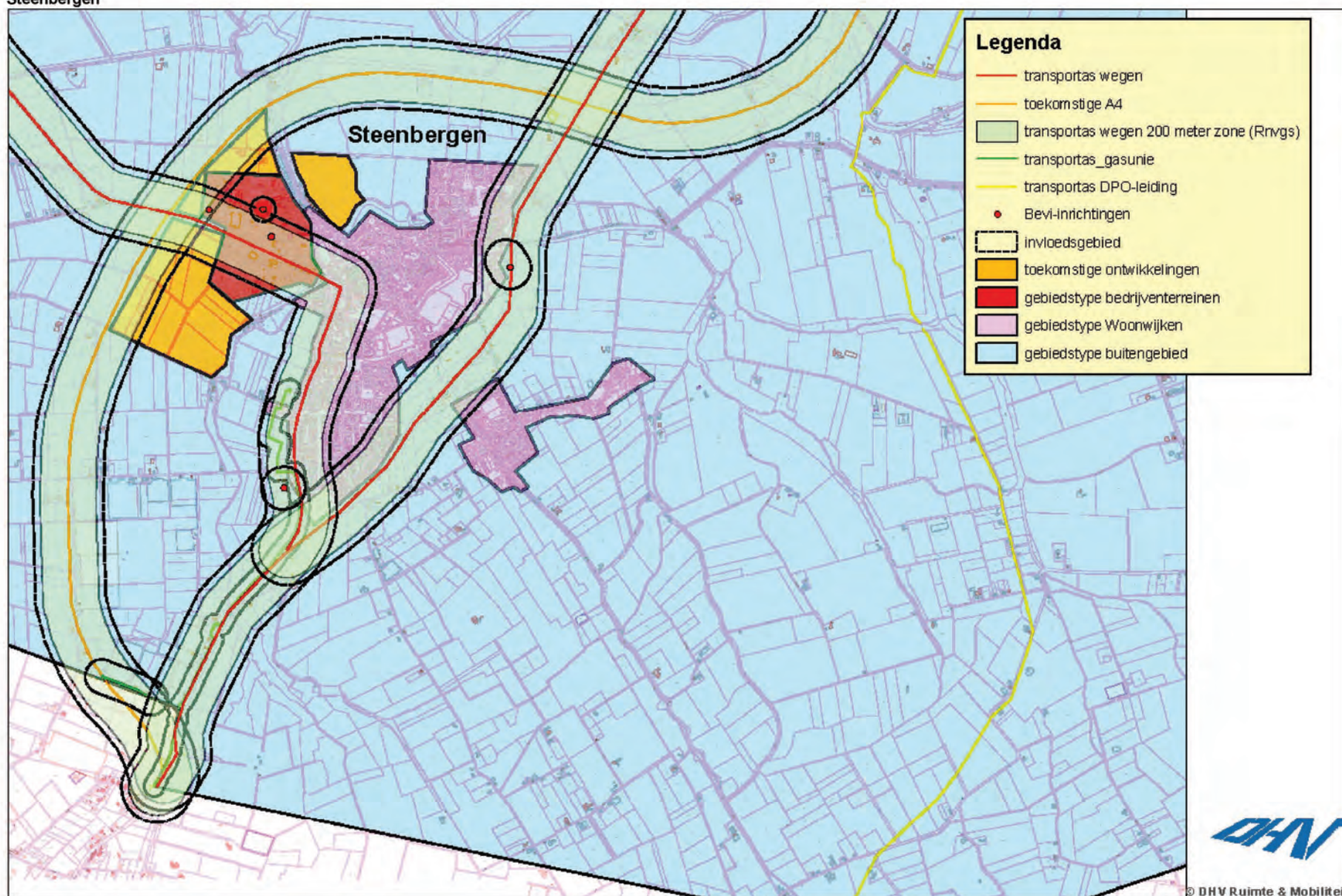
BIJLAGE 2 KAARTMATERIAAL

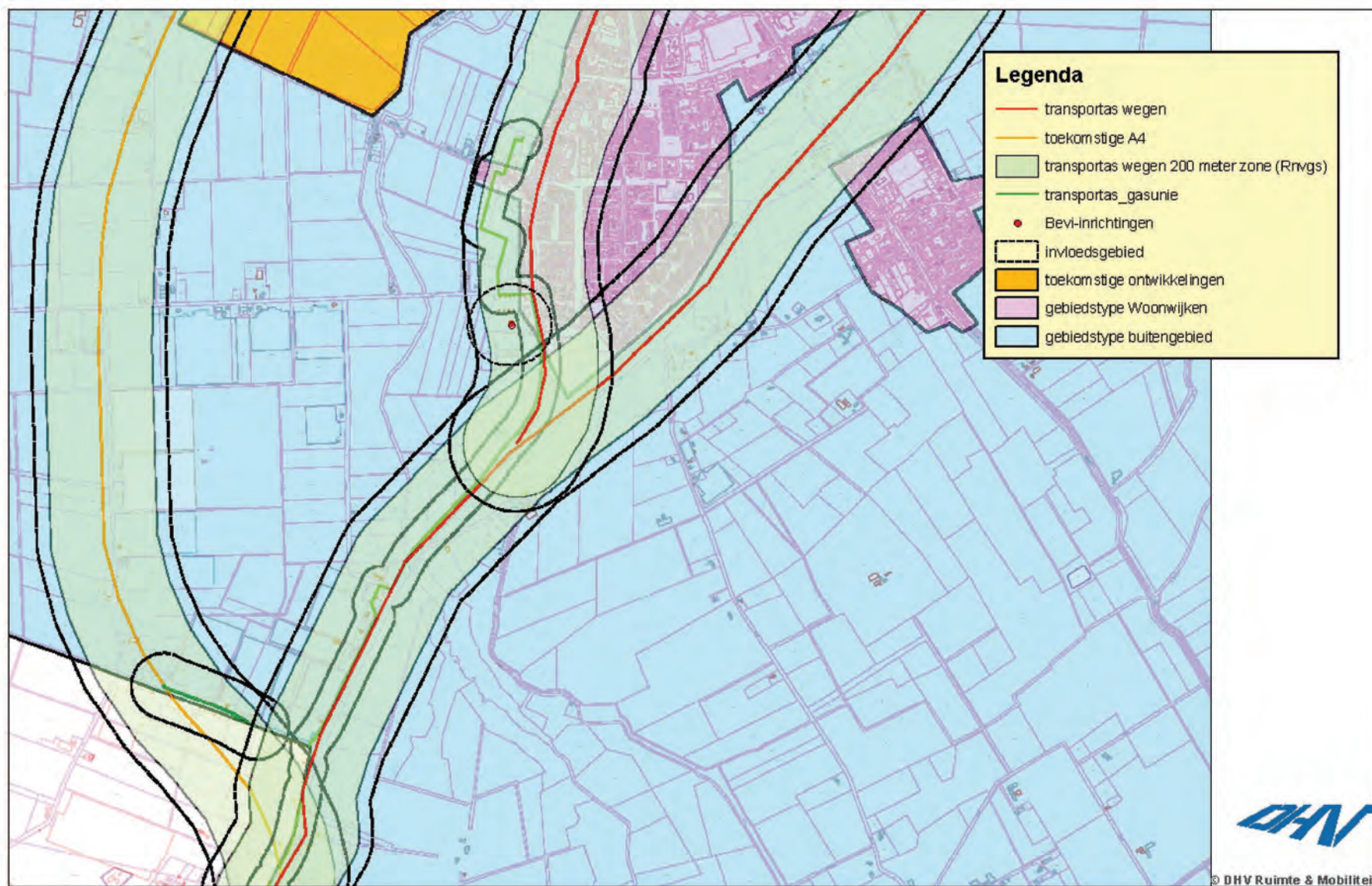

Dinteloord

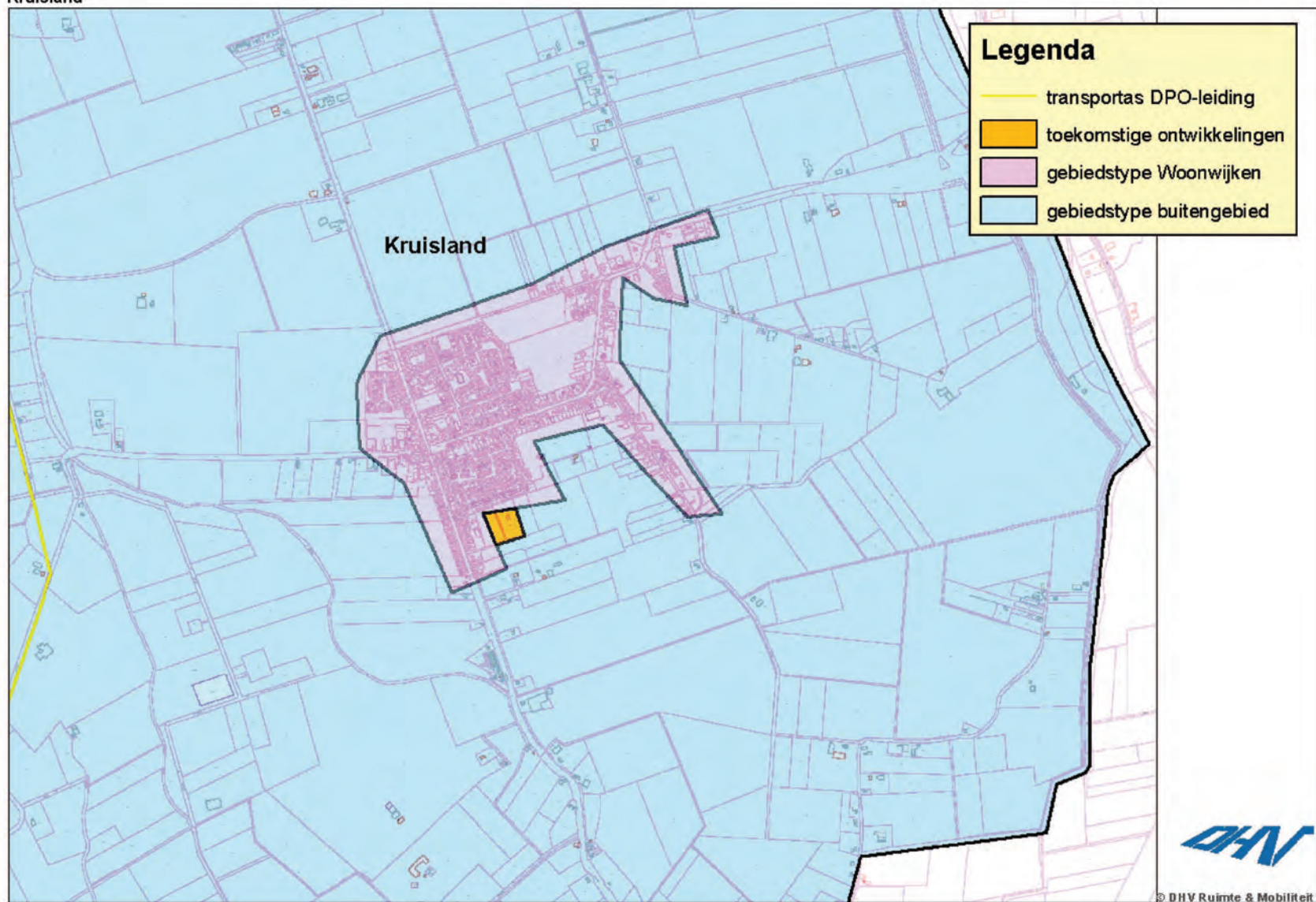

Steenbergen

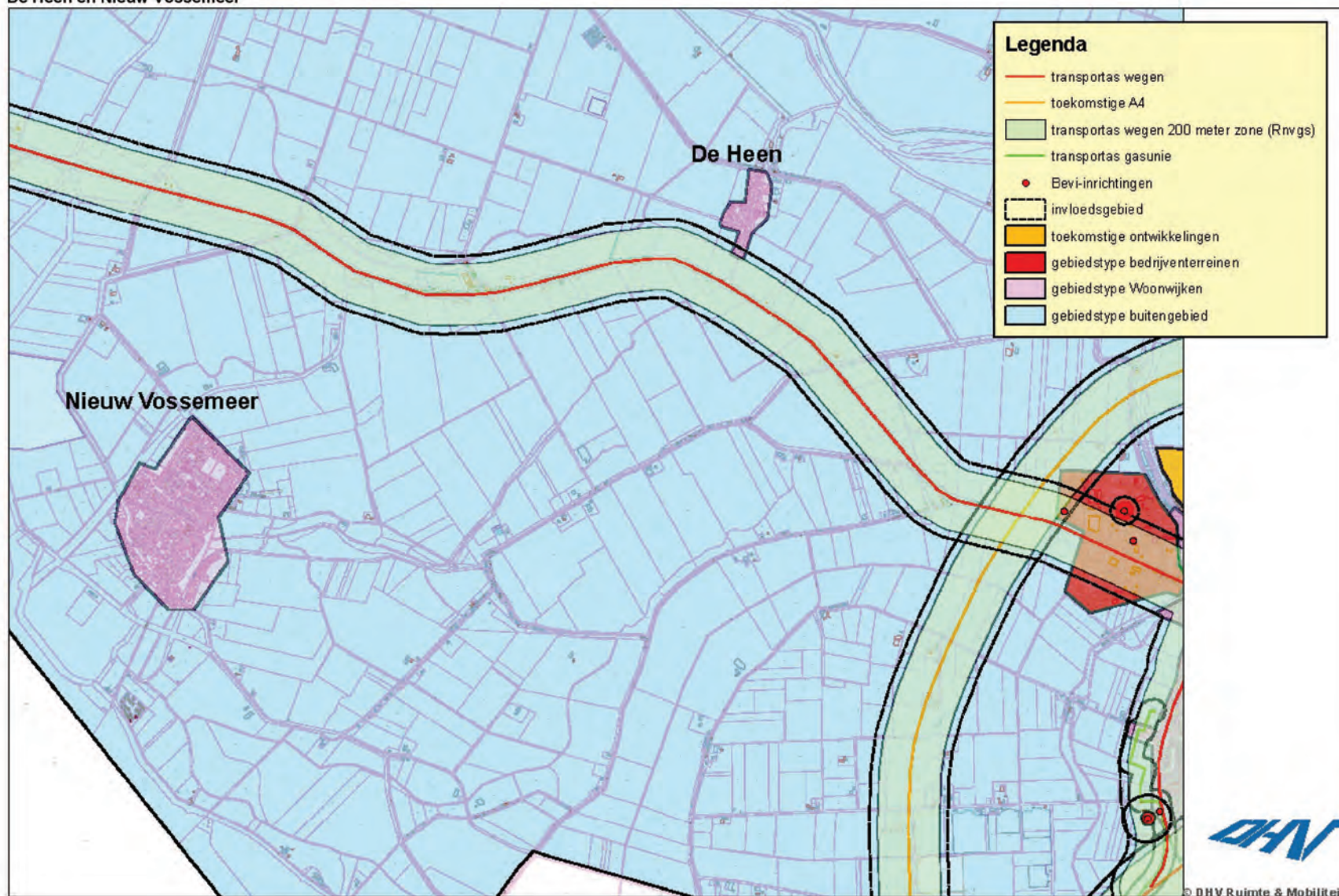

Kruisland

De Heen en Nieuw Vossemeer

BIJLAGE 3 OVERZICHTSTABELLEN

Overzicht van RRGs-inrichtingen (Register risicovolle gevaarlijke stoffen)

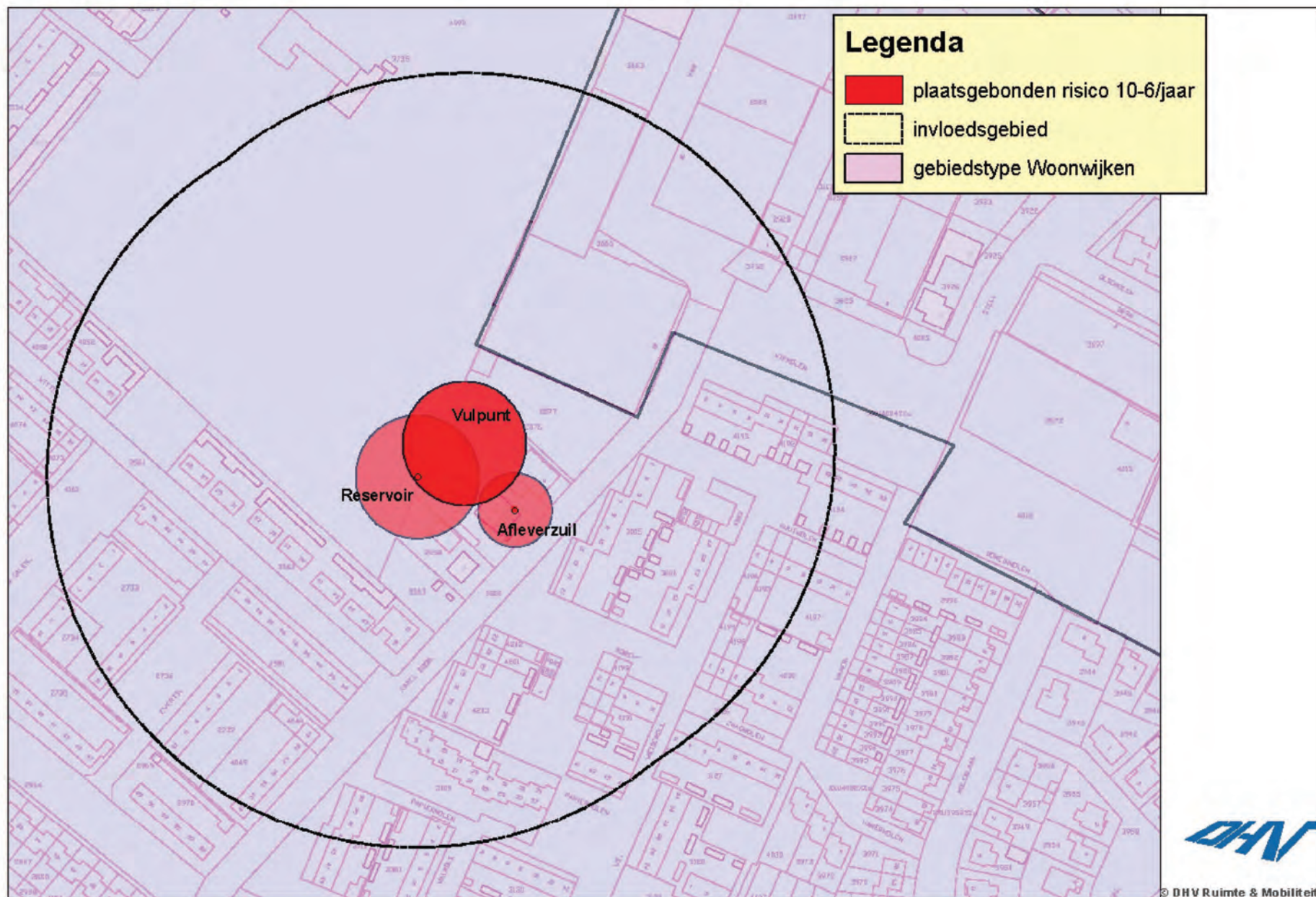
Naam	Bevoegd gezag	Adres	Type inrichting	PR 10 ⁵ /jaar (m)			Invloedsgebied (m)
				Vulpunt	Reservoir	Afleverzui	
Autobedrijf Helmons v.o.f.	Gemeente	Karel Doormanstraat 6-8 te Dinteloord	LPG-tankstation	25	25	15	150
Autobedrijf Bastiaans b.v.	Gemeente	Fransweg 17 te Steenberg	LPG-tankstation	45	25	15	150
Tankstation Dinteloord b.v.	Gemeente	Steenbergseweg 97b te dinteloord	LPG-tankstation	45	25	15	150
Autobedrijf Cuelenaere	Gemeente	Nassaulaan 6 te Steenberg	LPG-tankstation	45	25	15	150
Beheers- en Beléggingsmij H. Vlamings	Gemeente	Prins Reinierstraat 7-10 te Steenberg	PGS 15 loods (verpakte gevaarlijke stoffen)	20	N.V.T.		
CZAV	Gemeente	Havenweg 67 te Dinteloord	PGS 15 loods	40	90		
Gewasbeschermingsmiddelenhandel Theunisse	Gemeente	Gibsonstraat 11 te Steenberg	PGS 15 loods	55	90		
Dawn Foods International B.V.	Gemeente	Zilverhoek 1 te Steenberg	ammoniakinstallatie	-	-		
Suiker Unie	Provincie	Noordzeedijk 113	PGS 15 loods	*	*		

* Voor deze inrichting is een QRA uitgevoerd.

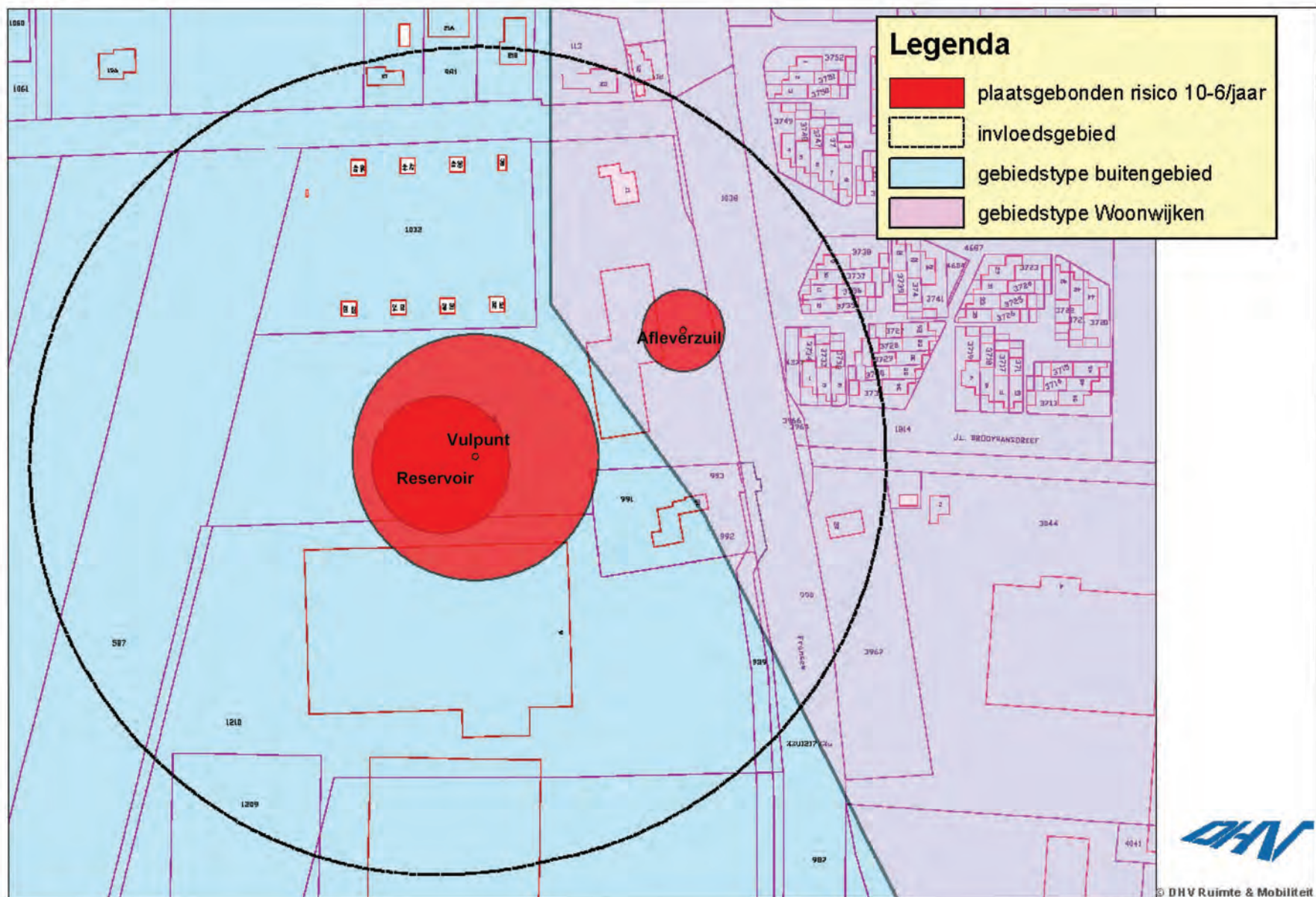
Niet Bevi-plichtige inrichtingen				Type inrichting
Naam	Bevoegd gezag	Adres		
Zwembad Aquadintel	Gemeente	Dorus Rijkersstraat 2 te Dinteloord		Chlooropslag
De Knotwilg	Gemeente	Wipstraat 2 te Steenberg		Chlooropslag
A.J. Kraan	Gemeente	Boompjesdijk 126 te Steenberg		Propanaopslag
Akkerbouwbedrijf Van Melr	Gemeente	Boonhil 8 te Steenberg		Propanaopslag
Maatschap van Boven	Gemeente	Hogendijk 17 te Nieuw Vossemeer		Propanaopslag
De Jager	Gemeente	Van Haftenweg 4		Propanaopslag
Pluimveebedrijf van Lih de Heen bv	Gemeente	Slaakdam 2		Propanaopslag
Jachthaven Waterkant B.V	Gemeente	Sasdijk 2 te Dinteloord		Propanaopslag
Akkermans Outdoor Centre	Gemeente	Heense Molenweg 23 te De Heen		Propanaopslag
De Heense Hoeve BV	Provincie	Heense Dijk 16B		Propanaopslag
AAM Huybregts	Provincie	Boonhil 31		Propanaopslag

BIJLAGE 4 RISICOCONTOUREN BEVI-PLICHTIGE INRICHTINGEN

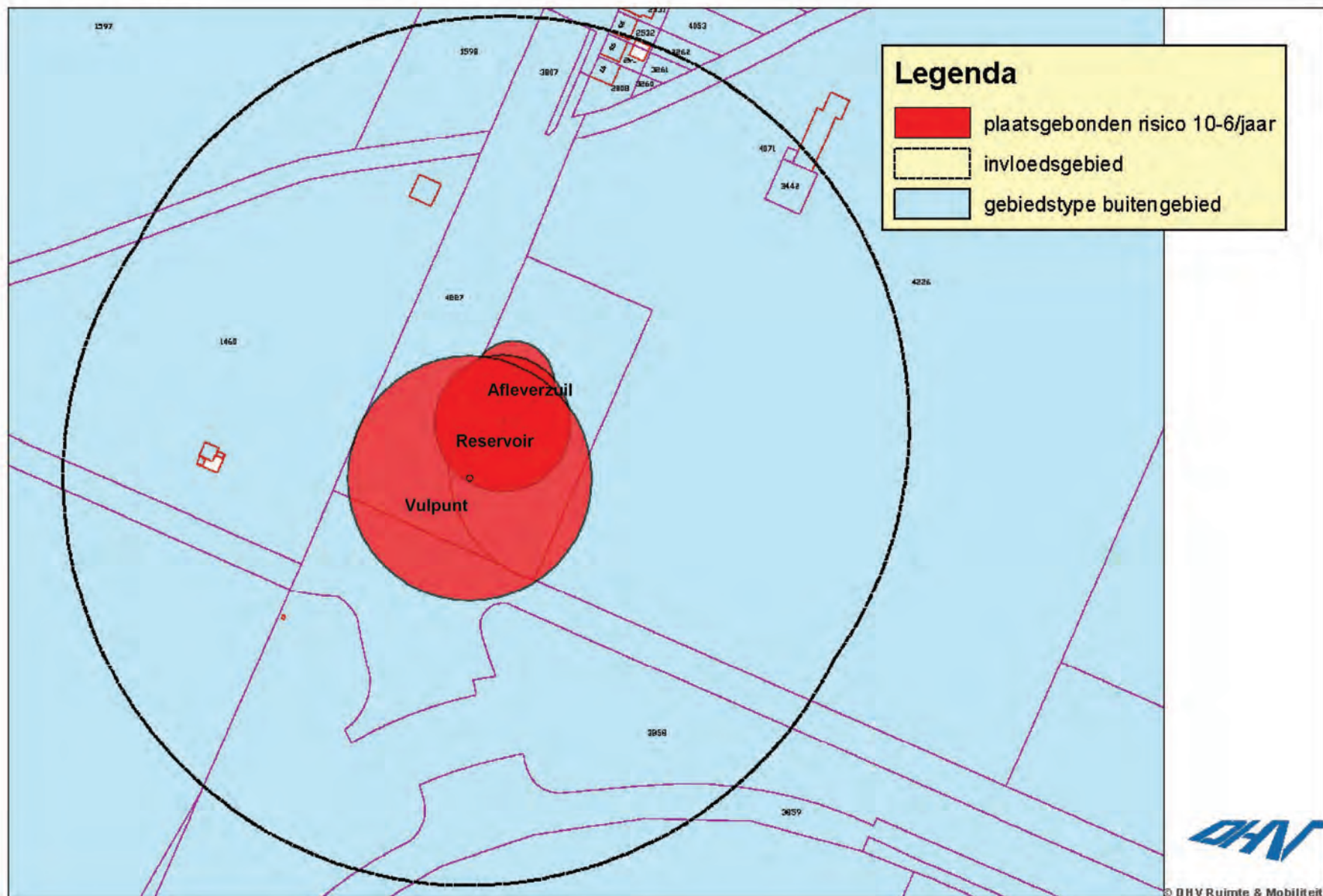
Autobedrijf Helmons v.o.f.

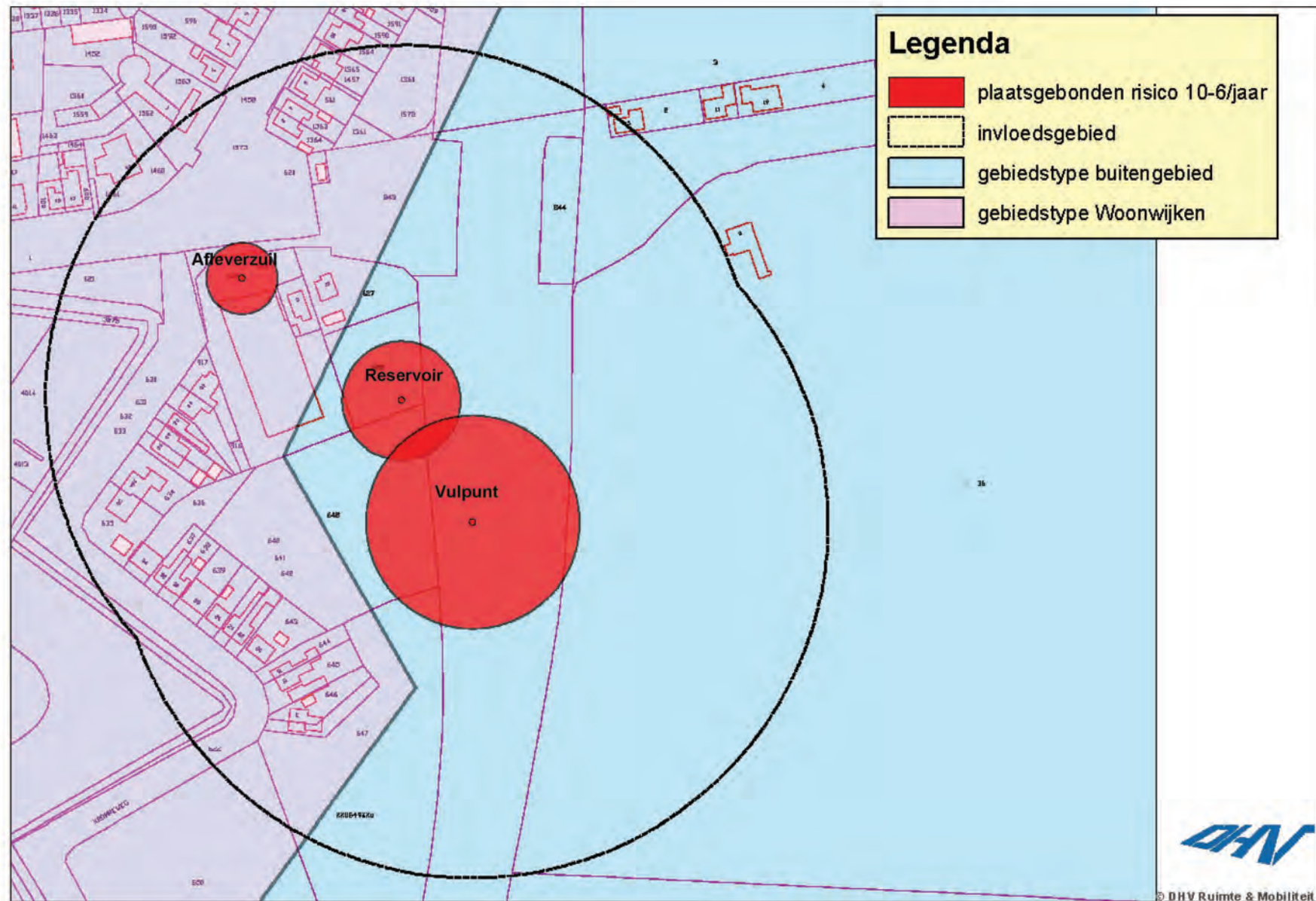
Autobedrijf Bastians b.v.

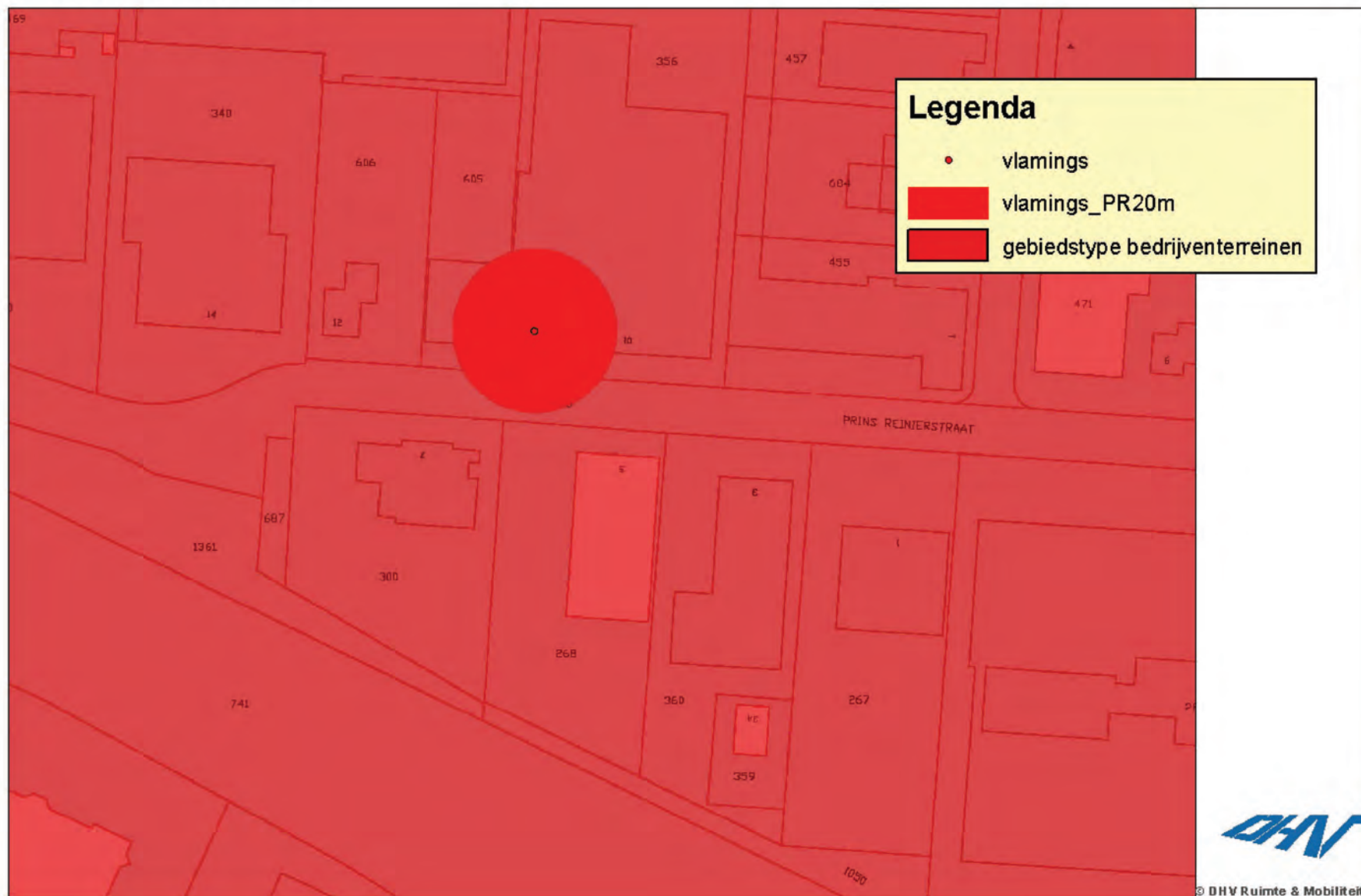
Vlamings car beauty farm

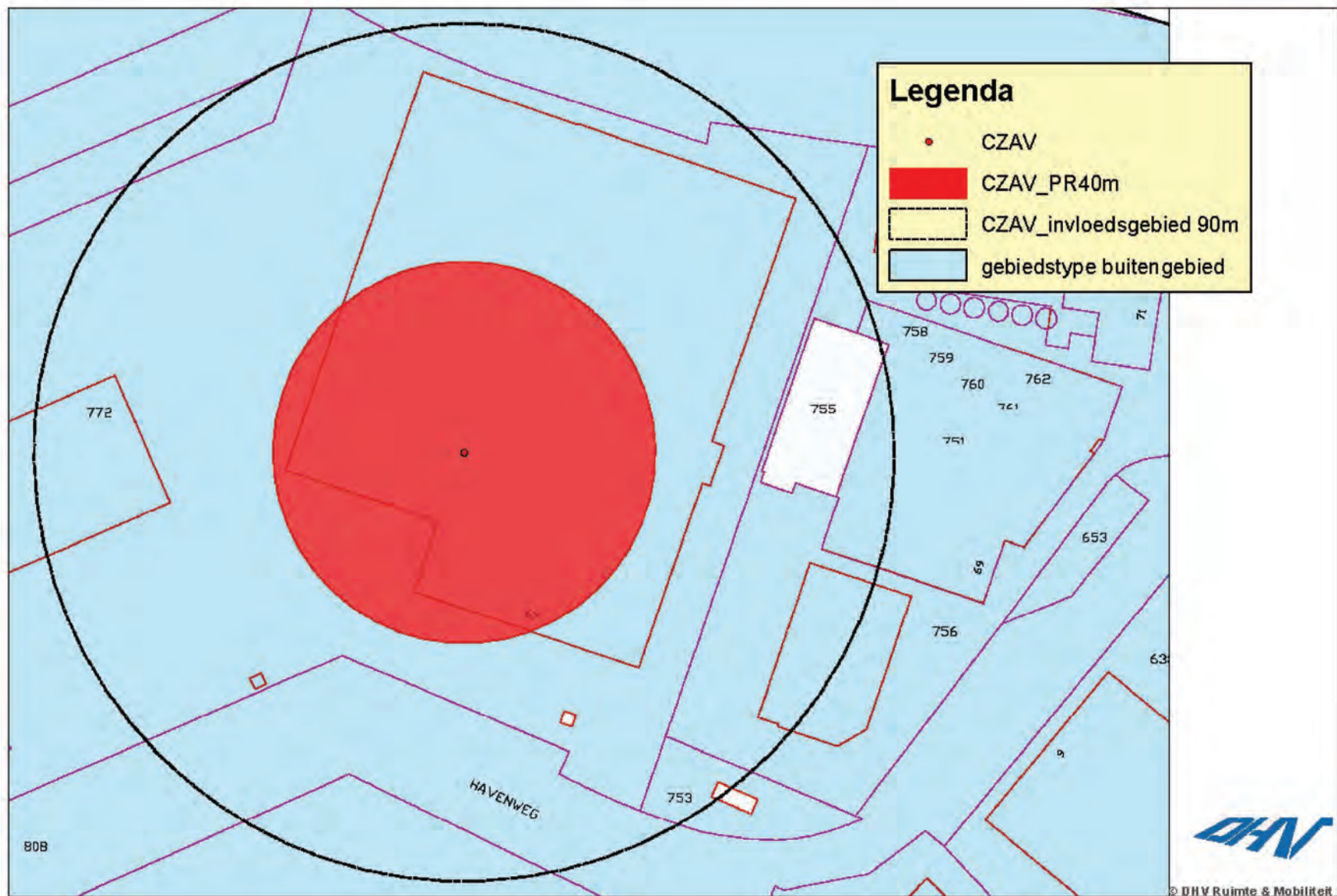
Autobedrijf Cuelenaere

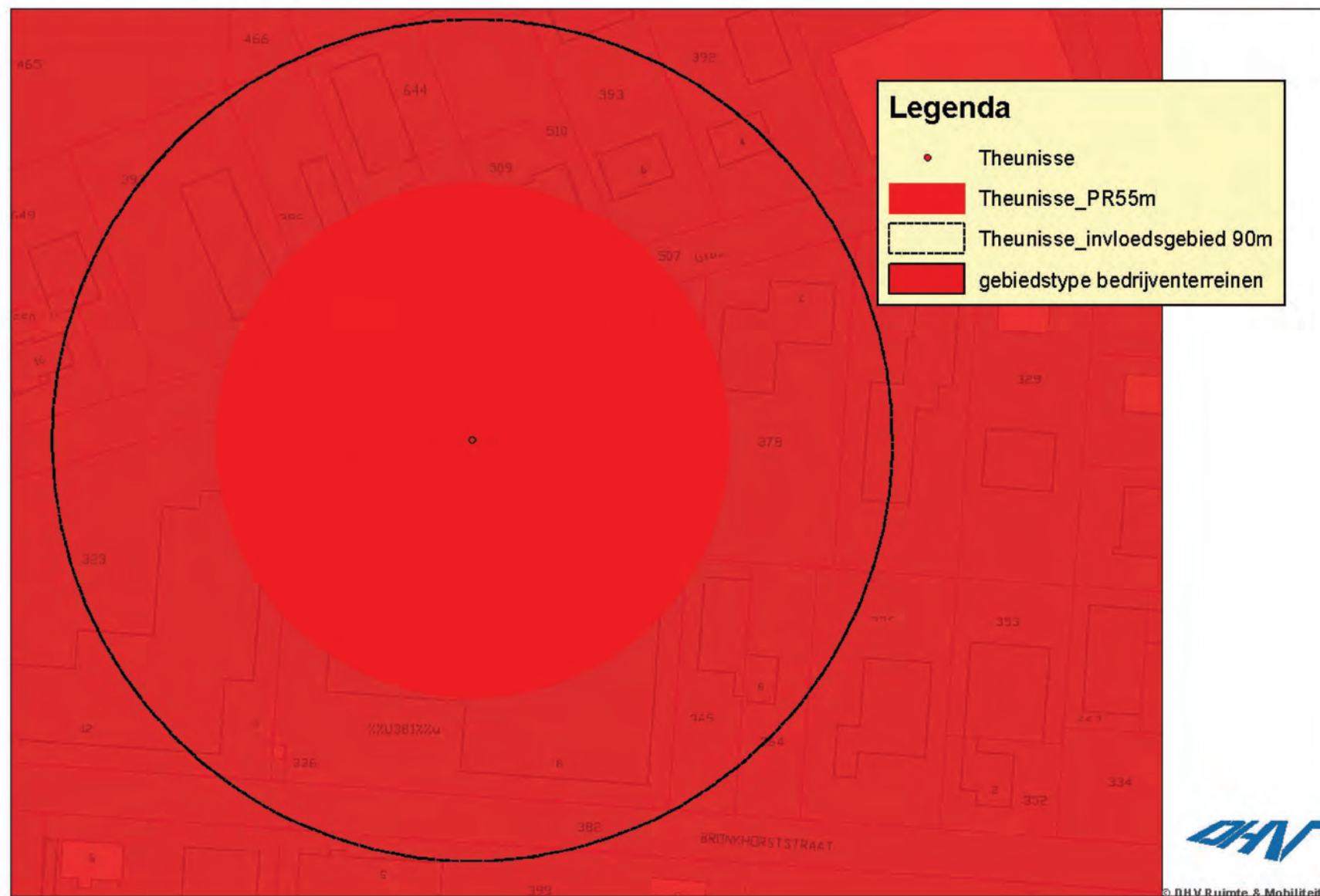
Beheers- en Beleggingsmij H. Vlamings

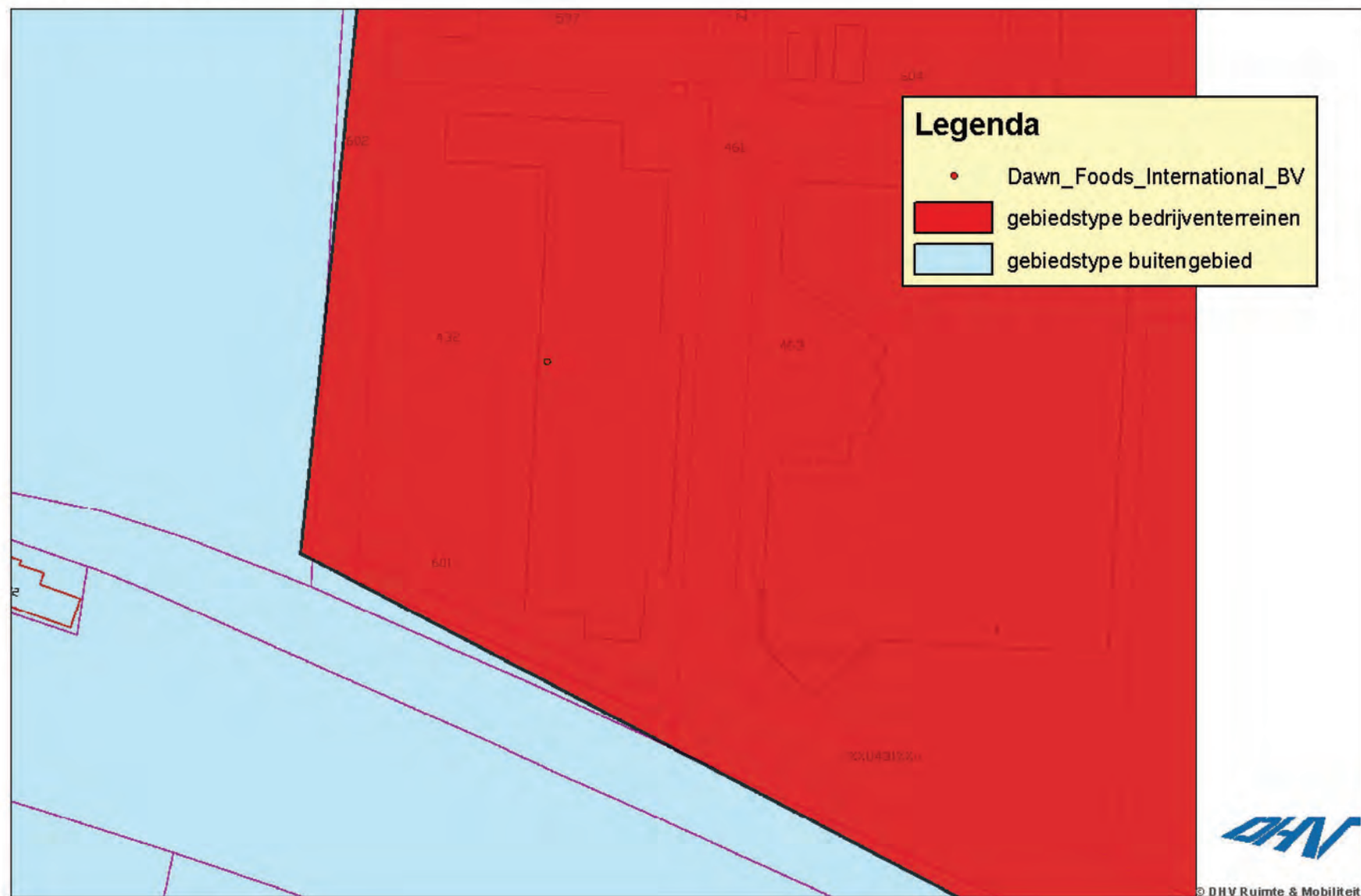
CZAV

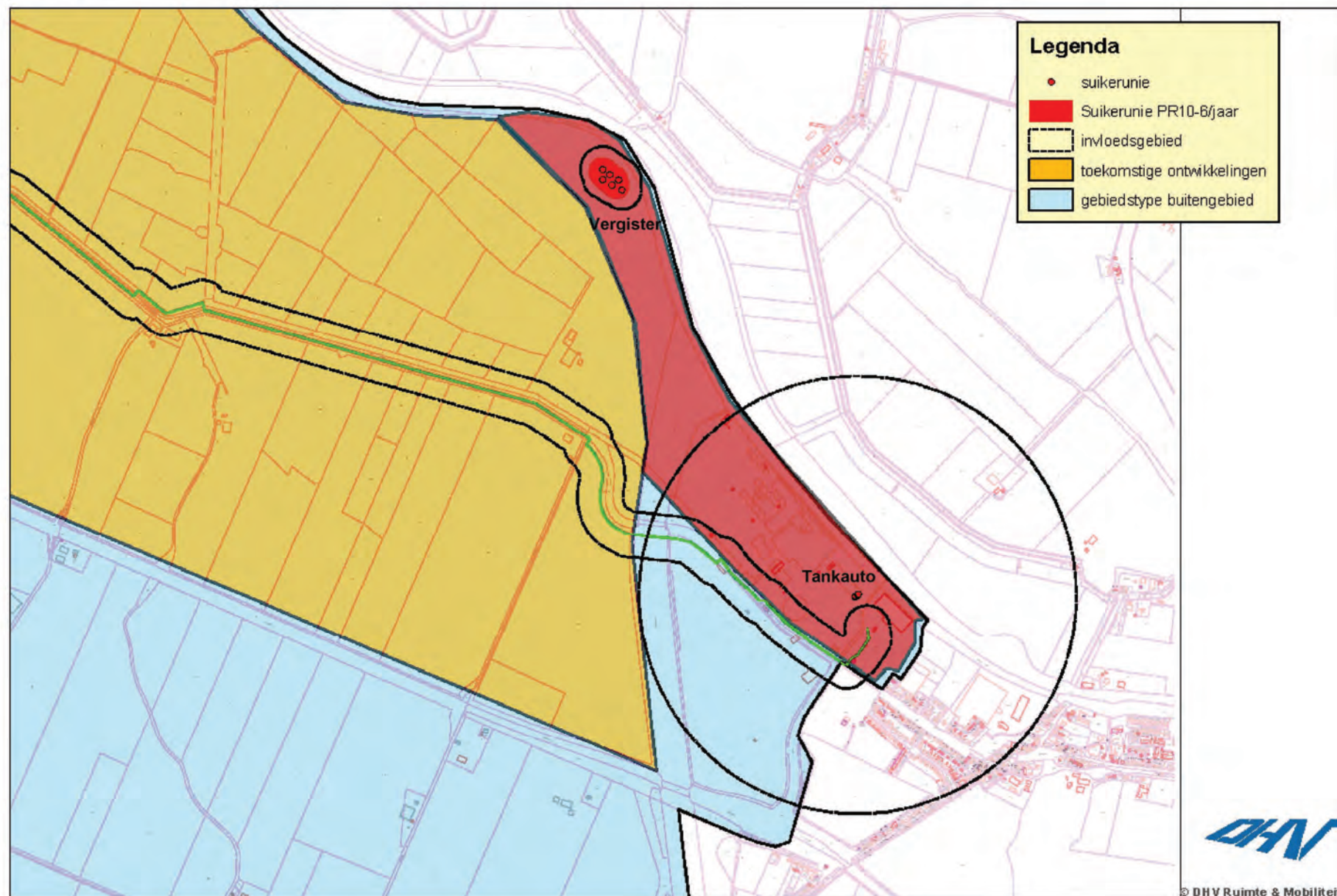
Gewasbeschermingsmiddelenhandel Theunisse

Dawn Foods International b.v.

Suikerunie

Bijlage 5:

Locaties regeling beëindiging veehouderijtakken

Locaties Regeling Beëindiging Veehouderijtakken bestemmingsplannen Buitengebied

- Leguijt 1
- Holderbergsestraat 6
- Zuidlangeweg 8
- Krabbenweg 2

Bijlage 6:

**Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied
Dinteloord en Prinsenland (vastgesteld door de
gemeenteraad op 20 december 2007)**

Gemeente Steenbergen

**Bestemmingsplan
"Buitengebied Dinteloord"**

Nota van uitgangspunten

Rapportnummer: 211X00311.040283_1

Datum: 19 september 2007

Contactpersoon
opdrachtgever: de heer M. de Jong

Projectteam BRO: Marcel Volbeda, Chantal Zegers, Arjan van Dooren

Trefwoorden: -

Beknopte inhoud: -

BRO Boxtel
Postbus 4
5280 AA Boxtel
Bosscheweg 107
Boxtel
T +31 (0)411 85 04 00
F +31 (0)411 85 04 01
E info@bro.nl

1. INLEIDING	3
2. WAARDEN	5
2.1 Algemene aanpak actuele waarden (waardenkaart)	5
2.2 Landschap, natuur, abiotische en cultuurhistorie	5
2.2.1 Gebieden met actuele waarden (Waardenkaart)	5
2.2.1 Natuurontwikkeling/ecologische verbindingzones	6
3. FUNCTIES	9
3.1 Agrarische functies	9
3.1.1 Methode en aanpak van bouwbloktoekening	9
3.1.2 Ondergrens agrarisch bedrijf	11
3.1.3 Onderscheid grondgebonden en niet-grondgebonden bedrijven	12
3.1.4 Vergroting bouwblok bestaande bedrijven	12
3.2 Nieuwvestiging / verplaatsing agrarische bedrijven	15
Nieuwe agrarische bouwblokken in beginsel uitgesloten	15
3.3 Omschakeling naar andere (intensievere) bedrijfsvorm	16
3.4 Bedrijfswoning	18
3.5 Teeltondersteunende voorzieningen	18
3.6 VAB en NED beleid (Buitengebied in Ontwikkeling)	21
3.6.1 Inleiding	21
3.6.2 Beleidslijn Bebouwingsconcentraties	21
3.6.3 Beleidslijn Voormalige agrarische bedrijfslocaties in het Buitengebied	23
3.6.4 Beleidslijn Paardenhouderijen	25
3.6.5 Beleidslijn Nevenfuncties en Verbrede landbouw	26
3.7 Niet-agrarische bedrijven	28
3.7.1 Bestaande Bedrijven	28
3.7.2 Omschakeling niet-agrarische bedrijven	29
3.8 Verblijfsruimte tijdelijke medewerkers	30
3.9 Burgerwoningen	31
3.9.1 Bestaande woningen	31
3.9.2 Splitsing van voormalige boerderijen	32
3.9.3 Splitsing bedrijfswoning van bedrijfsgebouwen	32
3.9.4 Aan huis gebonden beroepen	32
3.10 Panden met cultuurhistorische waarden	33
3.11 Mantelzorg	33

3.12 Recreatie	34
3.12.1 Bestaande en nieuwe recreatiebedrijven / functies	34
3.12.2 Kleinschalig kamperen	34
3.13 Milieu	35
3.13.1 Verdroging	36
3.13.2 Vermesting	36
3.13.3 Verspreiding	36
3.13.4 Geluid	36
3.13.5 Windturbines	37
3.13.6 Antennebeleid	38
3.13.7 Biovergistingsinstallaties	39

1. INLEIDING

De gemeente Steenbergen heeft besloten om voor het buitengebied van Dinteloord een nieuw bestemmingsplan op te stellen.

Ten behoeve van het bestemmingsplan is door de gemeente aan BRO gevraagd inhoudelijke en ondersteunende werkzaamheden te verrichten. Het eerste onderdeel om te komen tot een bestemmingsplan vormt de inventarisatie van het beleid en de waarden van het gebied.

Bij het opstellen van het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord" dient, naast een inventarisatie, ook een visie op diverse onderwerpen en beleidsvelden uitgewerkt te worden. Om dit te bewerkstelligen zijn alle te behandelen beleidsthema's in een discussienota opgenomen. De discussienota is vervolgens in een sessie besproken met de klankbordgroep en een afvaardiging van de gemeenteraad in de vorm van de Commissie Grondgebied- en Economische Zaken.

De resultaten van de besprekingen met de klankbordgroep en de Commissie Grondgebied- en Economische zaken zijn nu vertaald in deze nota van uitgangspunten. De opgenomen beleidskeuzen zullen vervolgens in het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord" worden vertaald in een juridische regeling.

Wij vragen u als gemeenteraad om de in dit document opgenomen beleidskeuzen te onderschrijven.

In het buitengebied van Dinteloord is een grootschalige ontwikkeling in de vorm van het AFC West-Brabant (glastuinbouw en agro-industrie) in behandeling. Voor dit project wordt te zijner tijd, buiten het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord" om, een eigen planprocedure opgestart. Het AFC West-Brabant maakt dan ook geen onderdeel van deze nota van uitgangspunten uit.

2. WAARDEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het te hanteren gemeentelijk beleid ten aanzien van natuur, landschappelijke, abiotische, hydrologische, cultuurhistorische en archeologische waarden van het buitengebied van Dinteloord.

2.1 Algemene aanpak actuele waarden (waardenkaart)

De bestaande natuurwaarden –zowel in natuurgebieden als in gebieden met een andere functie (meestal agrarisch gebied) – worden beschermd door deze op te nemen op een plankaart. Dit gebeurt ook met de actuele landschappelijke, abiotische en cultuurhistorische waarden. Er is een rechtstreekse koppeling tussen deze plankaarten en de voorschriften, waardoor de veiligstelling van die waarden juridisch verzekerd is. Dit gebeurt door, voor elk op de plankaart aangegeven gebied, gebruiksbepalingen (aanlegvergunningen en gebruiksverboden) van toepassing te laten zijn.

Het beleid van de provincie Noord-Brabant is vooral gericht op de bescherming en verdere ontwikkeling van natuurwaarden binnen de, door het Rijk vastgestelde, Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ook de ontwikkeling van de, door de provincie vastgestelde, Groene Hoofdstructuur (GHS), een verdere uitwerking en verfijning van de EHS, vormt een belangrijk doel.

Het bestemmingsplan “Buitengebied Dinteloord” zal in een beschermend regime gericht op een duurzame instandhouding van waarden voorzien.

2.2 Landschap, natuur, abiotische en cultuurhistorie

2.2.1 Gebieden met actuele waarden (Waardenkaart)

De provincie is niet consequent geweest in het aangeven van bestaande natuurwaarden in het Streekplan. Sommige van deze gebieden bevatten nog geen werkelijke natuurwaarden, maar omdat de provincie deze gebieden heeft aangegeven als bestaande natuur moet de gemeente deze beschermen.

De waardenkaarten bevatten onder andere actuele en bestaande natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische en abiotische waarden. De waarden volgen uit de volgende stukken:

- Streekplan Brabant in Balans, 3 december 2004, provincie Noord-Brabant + herzieningen;
- Indicatieve kaart archeologische waarden (IKAW, 2^e generatie), Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RA.C.M.), www.kich.nl;
- Gebiedsplan Brabantse Delta.

De tegenhanger van de bestaande waarden zijn de te ontwikkelen waarden. Deze gronden vormen onderdeel van de provinciale GHS, Natuurgebiedsplannen, enz.. Het gaat hierbij dus om gronden die nu geen beschermingswaardige waarden bevatten en in gewoon agrarisch gebruik zijn, maar waarvoor een doelstelling is geformuleerd om daar nieuwe natuur te realiseren.

De bestaande natuurwaarden - zowel in natuurgebieden als in gebieden met een andere functie (meestal agrarisch gebied) - worden beschermd door deze op te nemen op een plankaart. Dit gebeurt ook met de actuele landschappelijke, abiotische en cultuurhistorische waarden. Er is een rechtstreekse koppeling tussen deze waarden en de voorschriften, waardoor de veiligstelling van die waarden juridisch verzekerd is.

Ten aanzien van dit onderwerp is het Streekplan voornamelijk gericht op de bescherming en verdere ontwikkeling van de natuurwaarden in de EHS. Het provinciale beleid is tevens gericht op het behoud van actuele natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Op lokaal niveau moet bepaald worden welke elementen dit zijn en wat de exacte begrenzing van de elementen is.

Uit het bovenstaande kan worden afgeleid dat de waarden in een gebied een belangrijk onderdeel vormen van het toekomstige bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord".

Beleidsrichting gemeente

Voor wat betreft de waarden wordt het beleid gevolgd, zoals dat is weergegeven in het Streekplan en het Gebiedsplan Brabantse Delta. De desbetreffende waarden worden van de bij de bovengenoemde plannen behorende kaarten overgenomen. Deze (en bestaande) waarden worden positief bestemd en beschermd (aanlegvergunningenstelsel en/of gebruiksverboden). Voor de nog te realiseren natuurwaarden wordt een wijzigingsprocedure in het bestemmingsplan opgenomen.

2.2.1 Natuurontwikkeling/ecologische verbindingzones

Uit het Streekplan blijkt dat, met betrekking tot natuurwaarden, niet kan worden volstaan met verhoogde beheersinspanningen en bescherming van resterende natuurgebieden. Het herstel van ecologische verbanden is noodzakelijk. Tussen de verschillende natuurkerngebieden dienen ecologische verbindingzones te worden

ingericht. Samen met de natuurkerngebieden, de natuurontwikkelingsgebieden en de multifunctionele bossen vormen zij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Naast de natuurontwikkelingsgebieden van de EHS kent het Streekplan ook gebieden bedoeld voor natuurontwikkeling. Het Streekplan kent natuurontwikkelingsgebieden als onderdeel van de GHS-landbouw, ecologische verbindingzones en Robuuste verbindingen.

Ecologische verbindingzones zijn veelal langgerekte landschapselementen langs dijken, waterlopen, wegen, spoor- en vaarwegen, waardoor natuurgebieden met elkaar verbonden kunnen worden. Ecologische verbindingzones kunnen ook bestaan uit een reeks van kleine landschapselementen zoals bosjes, struwelen, houtsingels, ruigten, poelen of moerasjes. Zij moeten zodanig zijn of kunnen worden ingericht, dat planten- of diersoorten zich van het ene naar het andere natuurgebied kunnen verplaatsen. De breedte en de inrichting van de ecologische verbindingzones zijn afhankelijk van de natuurfunctie die zij moeten vervullen.

De provincie streeft ernaar de ecologische verbindingzones een gemiddelde breedte van 25 meter te geven en ze te combineren met een reeks van kleine landschapselementen (stapstenen).

Voor de gemeente Steenbergen is ook één Robuuste verbinding van belang. Robuuste verbindingen zijn volgens de rijksnota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' (juli 2000) en de 'Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening 2000/2020' bedoeld om grote eenheden natuur met elkaar te verbinden en deze eenheden zelf te vergroten. De robuuste verbindingen zijn – na de concrete begrenzing – onderdeel van de ecologische hoofdstructuur (EHS), maar zij hebben meer dan alleen een ecologische functie. Zij moeten ook bijdragen aan de versterking van de landschappelijke en cultuurhistorische identiteit, meer natuur bij de stad, een duurzaam waterbeheer en betere recreatiemogelijkheden.

De voor Steenbergen van belang zijnde verbinding is een verbinding langs de rivieren en de Nederlandse Delta. Voor Brabant is vooral de Biesbosch en het Hollands Diep van belang. Voor deze verbinding zijn geen extra hectaren voorzien ten opzichte van eerdere plannen.

Het natuurontwikkelingsgebied, zoals dit onderdeel uitmaakt van de GHS-landbouw, bestaat uit landbouwgronden (vooral in beekdalen en uiterwaarden), die bijzonder geschikt zijn voor het ontwikkelen van nieuwe natuur. In de natuurontwikkelingsgebieden gaat het erom dat ruimtelijke ingrepen achterwege blijven, die natuurontwikkeling in de nabije of verdere toekomst kunnen frustreren.

De in het kader van de Ecologische Hoofd-Structuur (EHS) als natuurontwikkelingsgebied begrensde gronden zijn in het Streekplan opgenomen als natuurparel of als overig bos- en natuurgebied. In het Streekplan zijn als natuurontwikkelingsgebied aangeduid de al in het 'Streekplan Noord-Brabant' (1992) als zodanig opgenomen gronden, voor zover ze buiten de EHS liggen en voor zover ze niet als leefgebied

kwetsbare soorten, leefgebied struweelvogels of leefgebied dassen zijn gekwalificeerd.

Beleidsrichting gemeente

Er wordt een algemene beleidslijn gehanteerd, waarmee een bestemming slechts kan worden gewijzigd, indien een natuurbeschermende organisatie gronden in eigendom en beheer heeft en/of indien er reeds natuur is gerealiseerd. Bovendien wordt er voor dit onderwerp zowel het beleid uit het Streekplan als het Gebiedsplan gevolgd. Tevens worden er in het bestemmingsplan voorschriften opgenomen om de bescherming van natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones te waarborgen.

3. FUNCTIES

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het te hanteren gemeentelijk beleid ten aanzien van bouwen, functieveranderingen en uitbreiden van de verschillende functies in het buitengebied van Dinteloord.

De gemeente Steenberghe is gelegen in het plangebied van het Gebiedsplan Brabantse Delta. Gemeenten dienen hun bestemmingsplannen voor het buitengebied in overeenstemming met gebiedsplan te brengen.

3.1 Agrarische functies

De mogelijkheden voor landbouwbedrijven worden bepaald door het Streekplan 'Brabant in Balans'. Dit is het primaire toetsingskader voor het beoordelen van de toelaatbaarheid van ontwikkelingen bij agrarische bedrijven.

3.1.1 Methode en aanpak van bouwbloktoekening

De tendens van steeds verdergaande ontwikkelingen, schaalvergroting en intensivering in de landbouw blijkt vaak te leiden tot de wens of noodzaak voor nieuwe en grotere bedrijfsgebouwen.

In het kader van het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord" moet een afweging worden gemaakt tussen enerzijds de ontwikkelingsbehoefte van de bedrijven en anderzijds de gevolgen van versterking. Indien aan de landbouwsector de ruimte wordt geboden is vervolgens de manier waarop die groei plaatsvindt van belang. Krijgen alle bedrijven dezelfde ontwikkelingsmogelijkheden of worden de bedrijven afzonderlijk beoordeeld?

Bouwvlak toekenning volgens het vigerende bestemmingsplan

Voor de bestemmingsregeling van het agrarische gebied is gebruik gemaakt van de herziene nota Inrichting bestemmingsplannen Buitengebied (uitgave maart 1985), voor zover van toepassing op de specifieke omstandigheden van het gebied.

Op grond van de genoemde nota is gekozen voor de bouwblokmethode. De bebouwing is geconcentreerd binnen een op de kaart aangegeven gebied met een oppervlakte van maximaal 1,5 hectare en een breedte van minimaal 60 meter. Buiten het bouwblok zijn alleen na vrijstelling hulpgebouwen toegestaan met een oppervlakte van maximaal 150 m² en een nokhoogte van ten hoogste 6 meter.

Vanwege de aanwezige natuurwaarden, landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden is een beperking gemaakt ten aanzien van de bedrijfsvoering van niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

Voor de glastuinbouwbedrijven is een aparte regeling getroffen. Tot 500 m², zijn op ieder bouwblok kassen toegestaan. Na vrijstelling mogen eventueel kassen worden gebouwd tot een oppervlakte van 1.000 m². Een vrijstellingsaanvraag dient getoetst te worden aan de waarden van het gebied.

Nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is in het gehele gebied uitgesloten. Grenzend aan de Barend en de Potmarkreek zijn in een strook van 200 meter alle gebouwen uitgesloten. Deze maatregel is genomen ter bescherming van het natuurgebied. Er ontstaat op deze wijze een bufferzone tussen het eigenlijke natuurgebied en het agrarisch gebied. In deze strook is alle nieuwvestiging uitgesloten vanwege de waarden die het gebied heeft en om tevens een bufferzone tot het natuurgebied te handhaven.

Provinciaal beleid bouwvlak toekenning

Het overgrote deel van het buitengebied van Dinteloord is gelegen in de AHS subzone overig. In de AHS-landbouw is nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf uitsluitend toegestaan voor intensieve veehouderijbedrijven in een veeverdichtingsgebied en op duurzame projectlocaties voor intensieve veehouderij, Glastuinbouwbedrijven mogen nieuw gevestigd worden in de vestigingsgebieden glastuinbouw. Grondgebonden veehouderijen in West-Brabant zijn mogelijk indien dat noodzakelijk is voor de verplaatsing van een grondgebonden veehouderij uit Midden- en Oost-Brabant. Nieuwvestiging van een intensieve veehouderij in kernrandzones en binnen een afstand van 250 meter tot zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden is echter uitgesloten.

Binnen een agrarisch of een niet-agrarisch bouwblok is in de AHS-landbouw in beginsel de omschakeling naar elke agrarische bedrijfsvorm toegestaan. Omschakeling naar intensieve veehouderijen is echter alleen mogelijk in landbouwonwikkelingsgebieden met accent intensieve veehouderij, in veeverdichtingsgebieden of op duurzame locaties of projectlocaties voor intensieve veehouderij. Deze gebieden en locaties worden aangewezen in het kader van het project *'Revitalisering Landelijk Gebied'*. Omschakeling naar een intensieve veehouderij in kernrandzones en binnen een afstand van 250 meter tot zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden is echter uitgesloten. Omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf is alleen mogelijk in een vestigingsgebied voor de glastuinbouw.

Algemeen

In bestemmingsplannen worden agrarische bedrijven doorgaans als zodanig aangeduid of positief bestemd door middel van een 'agrarisch bouwblok'. Binnen de aangegeven ruimte is het toegestaan om te bouwen ten behoeve van het agrarische bedrijf. Het doel van deze bouwbloktokenning is tweeledig:

1. bereiken dat bebouwing zoveel mogelijk geconcentreerd wordt in het buitengebied, zodat dus niet her en der verspreid nieuwe bedrijfsgebouwen ontstaan;
2. voorkómen dat er onnodig veel bebouwing staat. De hoeveelheid bebouwing wordt immers aan een maximum gekoppeld. Daarmee wordt gestimuleerd dat bij nieuwbouw de oude gebouwen worden gesloopt.

Beleidsrichting gemeente

De bestaande agrarische bouwblokken worden in het toekomstige bestemmingsplan opgenomen. De gemeente heeft een enquête naar de in het buitengebied aanwezige agrarische bedrijven gestuurd. Mocht blijken dat bouwblokken als gevolg van het provinciale beleid aangepast dienen te worden, dan wordt er zorgvuldig met de desbetreffende bedrijven gecommuniceerd. Bouwblokken worden slechts verkleind, indien dit noodzakelijk is.

3.1.2 Ondergrens agrarisch bedrijf

De economische omvang van een agrarisch bedrijf wordt uitgedrukt in het aantal Nederlandse Grootte-eenheden (Nge). Een Nge is een economische maatstaf, waarin de omvang van een agrarisch bedrijf en de afzonderlijke productierichtingen binnen een bedrijf worden uitgedrukt. Een Nge is gebaseerd op de saldi per dier of per hectare gewas. Daartoe worden bruto standaard saldi (bss) berekend als het verschil tussen de opbrengsten en bepaalde specifieke kosten, in een gemiddeld jaar onder normale omstandigheden. De bss worden uitgedrukt in Ecu (Europese rekeneenheid).

Een agrarisch bedrijf wordt overigens omschreven als een bedrijf, dat gericht is op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren. Hieronder valt bijvoorbeeld ook een palingkwekerij.

Voorafgaand aan de bouwbloktoekenning dient de ondergrens, uitgedrukt in Nge, van een agrarisch bedrijf te worden bepaald. De exploitatie dient bedrijfsmatig te zijn en duidelijk verder te gaan dan uitsluitend hobbymatige activiteiten. Daarvan kan worden gesproken als aan de agrarische activiteiten een deelinkomen kan worden ontleend.

Als ondergrens wordt de vaak gehanteerde en algemeen aanvaarde ondergrens van 12 Nge aangehouden. Wanneer niet wordt voldaan aan de ondergrens, dan zal het 'bedrijf' (in principe) als burgerwoning (moeten) worden bestemd.

Beleidsrichting gemeente

De gemeente zal geen ondergrens gekoppeld aan Nge hanteren. Indien er enkel sprake is van hobbymatig handelen op een agrarisch bouwblok, dan zal de bestem-

ming aangepast dienen te worden. Anders blijft de bestemming agrarisch bouwblok bestaan.

3.1.3 Onderscheid grondgebonden en niet-grondgebonden bedrijven

Bij grondgebonden bedrijven is 2/3 of meer van het totale aantal Nge afkomstig uit een bedrijfstak, waarbij de grond als productiemiddel essentieel is. Hiertoe behoren onder meer de volgende bedrijfstakken: melkkoeien, zoogkoeien, akkerbouw, vol-legrondstuinbouw, boomkwekerijen fruitteelt en sierteelt.

Onder een niet-grondgebonden bedrijf wordt verstaan:

- agrarische bedrijven waarvan de productie geheel of overwegend plaatsvindt in gebouwen;
- agrarische bedrijven waarvan de productie grotendeels onafhankelijk is van het voortbrengingsvermogen van de grond.

Enkele voorbeelden van niet-grondgebonden bedrijven zijn: kalvermesterijen, fok- en mestvarkenshouderijen, pluimveehouderijen, nertsenfokkerijen, glastuinbouw-bedrijven en champignonkwekerijen.

De ruimtelijke impact van de grondgebonden en de niet-grondgebonden bedrijven is 'in het veld' duidelijk verschillend.

Beleidsrichting gemeente

De gemeente zal de terminologie van het Streekplan en het Gebiedsplan volgen. Dit betekent dat er een onderscheid wordt gemaakt in:

- grondgebonden bedrijven
- niet-grondgebonden bedrijven
- intensieve veehouderijbedrijven
- glastuinbouw

3.1.4 Vergroting bouwblok bestaande bedrijven

Bouwblokken moeten in beginsel voldoende ruimte bieden aan een bedrijf om de komende jaren vooruit te kunnen. Bij het toekennen van bouwblokken wordt daarmee rekening gehouden. Soms blijkt er tijdens de planperiode echter toch behoefte te zijn om de bouwblokken te vergroten.

De aanleiding om het bouwblok aan te passen of uit te breiden is doorgaans terug te voeren tot een beperkt aantal redenen:

- als gevolg van heel specifieke ontwikkelingen -die vooraf niet waren voorzien- is een (kleine) correctie van de vorm en/of grootte van het bouwblok nodig (bijvoorbeeld voor de realisatie van een mestsilos);
- omdat het bedrijf omschakelt naar een andere bedrijfstak zijn er substantieel meer (en/of andersoortige) bedrijfsgebouwen nodig;

- omdat het soort bedrijf niet past of niet gewenst is in een bepaald gebied heeft het zeer beperkte bouw mogelijkheden gekregen. Voor het voortbestaan van het bedrijf is uitbreiding echter noodzakelijk;
- het bedrijf groeit sterker dan eerst werd verwacht, bijvoorbeeld omdat het door de oprichting van een maatschap doorgroeit van een éénmans- naar een tweemansbedrijf;
- een nevenbedrijf, dat een klein bouwblok toegekend had gekregen, wil doorgroeien naar een hoofdberoepsbedrijf;
- op de locatie van een voormalig, afbouwend agrarisch bedrijf dat om die reden een klein bouwblok toegewezen had gekregen, vestigt zich een ander (nieuw) bedrijf.

Bij het vergroten van bouwblokken wordt rekening gehouden met het beleid uit het Streekplan "Brabant in Balans". Bij het toekennen van bouwblokken geldt onder meer als uitgangspunt dat de continuïteit van reële en volwaardige bedrijven gedurende de planperiode moet zijn veiliggesteld. Niettemin kan het voor sommige bedrijven noodzakelijk zijn om gedurende de planperiode hun bouwblok te vergroten. Een wijzigingsbevoegdheid is hiervoor een geschikt middel. In de criteria voor de wijziging zullen de aanwezige waarden een rol spelen. Ook wordt de maximale oppervlakte van het bouwblok vooraf bepaald. Uitbreidingsmogelijkheden zijn afhankelijk van de ligging van initiatieflocaties. Toetsing van initiatieven vindt plaats aan de waarden. Ingrijpende uitbreidingen zijn enkel mogelijk via een wijzigingsbesluit. Bij deze besluiten vindt toetsing plaats aan zowel de huidige waarden als aan de potentiële waarden. De volgende voorwaarden gelden volgens het provinciale beleid bij uitbreiding:

- agrarische bouwblokken in de GHS-natuur, de subzones natuurgebied en overig bos- en natuurgebied mogen niet worden uitgebreid;
- in en nabij ecologische verbindingzone mogen bouwblokken worden uitgebreid, mits het functioneren van de ecologische verbindingzone niet wordt belemmerd;
- grondgebonden agrarische bedrijven in de GHS-landbouw en de AHS-landschap mogen hun bouwblok uitbreiden met 15%, of tot een omvang van 1,5 hectare als het bouwblok na toepassing van dit uitbreidingspercentage kleiner zou zijn;
- intensieve veehouderijen mogen in GHS-landbouw en de AHS-landschap eenmalig hun bouwblok uitbreiden, uitsluitend als dit noodzakelijk is vanwege de eisen van dierenwelzijn. Intensieve veehouderijen die gelegen zijn in "leefgebied weidevogels" mogen hun bouwblok uitbreiden tot maximaal 2,5 hectare;
- in de AHS-landbouw is het uitgangspunt dat agrarische bouwblokken mogen worden uitgebreid, tenzij overwegende bezwaren van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische aard zich daartegen verzetten;

- uitbreiding van bouwblokken voor de intensieve veehouderij in de AHS-landbouw is toegestaan. In ieder individueel geval wordt beoordeeld welke uitbreiding is toegestaan;
- uitbreiding van bouwblokken voor intensieve veehouderijen in kernrandzones is uitgesloten. Uitbreiding van bouwblokken voor intensieve veehouderijen binnen een afstand van 250 meter tot zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden is slechts eenmalig toegestaan, uitsluitend als dit noodzakelijk is vanwege de eisen van dierenwelzijn.

Het plangebied is grotendeels toegedeeld aan de AHS-landbouw. De beperkingen voortvloeiend uit de overige gebieden zullen formeel niet of nauwelijks van toepassing zijn. In het Gebiedsplan Brabantse Delta wordt hierop aangesloten.

Beleidsrichting gemeente

- Intensieve veehouderijen:

Geen nieuwvestiging van intensieve veehouderijen toestaan. Het uitbreiden van de bestaande IVH-bedrijven zoveel als juridisch mogelijk beperken, tenzij er enkel sprake is van het uitbreiden in het kader van dierenwelzijn. De gemeente wil aan IVH-bedrijven een specifieke bestemming toekennen. In het vigerende bestemmingsplan is de mogelijkheid tot het oprichten van een intensieve neventak bij een agrarisch bedrijf nog mogelijk. Deze mogelijkheid wordt in het nieuwe plan niet opgenomen. Ten slotte moet bij een bestaand IVH-bedrijf ruimte voor het bouwen van een bedrijfswoning worden geboden, indien er nog geen woning aanwezig is.

- Andere agrarische bedrijven:

Op grond van de vigerende bestemmingsplannen voor het buitengebied kan een agrarisch bouwblok worden vergroot tot maximaal 1,5 ha. Vormverandering is eveneens mogelijk. Afhankelijk van de aard van het bedrijf dient de uitbreiding noodzakelijk in verband met de continuïteit van het bedrijf of noodzakelijk in verband met de agrarische bedrijfsvoering te zijn. Er dient eveneens rekening te worden gehouden met aanwezige waarden en kwaliteiten van het desbetreffende gebied. Gezien het Streekplan wordt het buitengebied van de gemeente Steenbergen grotendeels aangeduid als AHS-landbouw. In de AHS-landbouw is het uitgangspunt dat agrarische bouwblokken mogen worden uitgebreid, tenzij overwegende bezwaren van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische aard zich daartegen verzetten. Er wordt geen specifieke maximum oppervlaktemaat gehanteerd. In de praktijk is gebleken dat de maximale oppervlaktemaat van 1,5 ha uit de vigerende bestemmingsplannen voor praktisch alle bedrijven voldoende is. Voor individuele bedrijven die hun bouwblok tot boven deze maat willen vergroten kan, indien een dergelijke uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk worden geleverd.

3.2 Nieuwvestiging / verplaatsing agrarische bedrijven

Vanuit agrarische bedrijven komt af en toe de vraag voor een nieuw bouwblok. Soms gaat het om de verplaatsing van een bedrijf, dat op de huidige locatie niet goed uit de voeten kan. De reden hiervoor is meestal het gebrek aan ruimte. Dat kan fysieke ruimte zijn, maar ook ruimte in milieuhygiënisch opzicht. Om bedrijfs-economische redenen wil men dan graag verhuizen. Het kan ook gaan om een min of meer 'gedwongen' verplaatsing, bijvoorbeeld vanwege stadsuitbreiding, de aanleg van infrastructuur of de realisering van de ecologische hoofdstructuur. Uiteraard kan het ook voorkomen dat iemand een geheel nieuw agrarisch bedrijf wil stichten.

In de GHS-natuur, de GHS-landbouw en de AHS-landschap is nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf uitgesloten.

Het grootste deel van het plangebied is gelegen binnen de zone AHS-landbouw (overig).

In de AHS-landbouw is nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf uitsluitend toegestaan voor intensieve veehouderijbedrijven in een veeverdichtingsgebied en op duurzame projectlocaties voor intensieve veehouderij, voor glastuinbouwbedrijven in de vestigingsgebieden glastuinbouw, en voor grondgebonden veehouderijen in West-Brabant, als dat noodzakelijk is voor de verplaatsing van een grondgebonden veehouderij uit Midden- en Oost-Brabant. Nieuwvestiging van een intensieve veehouderij in kernrandzones en binnen een afstand van 250 meter tot zeer kwetsbare bos- en natuurgebieden is echter uitgesloten.

Nieuwe agrarische bouwblokken in beginsel uitgesloten

Overall in de provincie komen (voormalige) agrarische bouwblokken voor. Op veel van die locaties is het bijbehorende agrarisch bedrijf gestaakt, of staat men op het punt om dat te doen. In de behoefte aan locaties voor nieuwe of te verplaatsen bedrijven kan worden voorzien door gebruik te maken van deze (voormalige) agrarische bouwblokken. Nieuwe agrarische bouwblokken zijn dan ook niet meer van deze tijd. Het kan echter zo zijn dat er onvoldoende geschikte bouwblokken vrijkomen voor de opvang van intensieve veehouderijen of grondgebonden veehouderijen die moeten worden verplaatst uit kwetsbare gebieden of vanwege stedelijke uitbreidingen. Dan kan nieuwvestiging in veeverdichtingsgebieden of duurzame projectlocaties voor intensieve veehouderij aan de orde zijn of verplaatsing van een grondgebonden veehouderij uit Midden- en Oost-Brabant naar een nieuw bouwblok in West-Brabant.

Beleidsmatig kan het onderscheid tussen nieuwvestiging en verplaatsing heel belangrijk zijn. Echter, in de juridische regeling van een bestemmingsplan kan geen onderscheid worden gemaakt tussen deze twee aanleidingen voor een nieuw bouwblok. Op grond van het provinciale beleid wordt verplaatsing als nieuwvestiging gezien.

Volgens het bestemmingsplan is het (ruimtelijk gezien) altijd mogelijk om een bedrijf te verplaatsen naar of te vestigen op een locatie waar reeds een agrarische bouwbestemming op rust. In de praktijk komt dit voor bij een agrariër die is gestopt en vervolgens zijn bedrijf te koop aanbiedt. Los van de bestemming spelen natuurlijk de aanvraag voor een milieuvergunning en eventuele locatiegebonden productierechten.

De verwachting is dat in de komende jaren veel agrarische bedrijven worden beëindigd. Er komen zo in beginsel agrarische bedrijfslocaties vrij die opnieuw gebruikt kunnen worden. Het is voor een agrariër echter vaak eenvoudiger en goedkoper om op een nieuwe, lege plek 'met een schone lei' te beginnen dan dat hij op een bestaande locatie eerst gebouwen moet slopen of renoveren.

Het Gebiedsplan Brabantse Delta doet geen uitspraken over nieuwvestigingsmogelijkheden voor grondgebonden bedrijven. Nieuwe glastuinbouwbedrijven worden alleen toegestaan op daarvoor aangewezen gebieden. Dergelijke gebieden komen niet voor in het plangebied van het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord". Voor intensieve veehouderijen geldt dat men wel wil meewerken aan het opvangen van bedrijven uit extensiveringsgebieden maar uitsluitend op bestaande bouwblokken. Volledige nieuwvestiging wordt uitgesloten.

Beleidsrichting gemeente

Op hoofdlijnen wordt het provinciale beleid gevolgd.

Het creëren van nieuwe agrarische bouwblokken is in beginsel uitgesloten. Alleen voor bestaande gemeentelijke knelgevallen (als het gevolg van infrastructurele aanpassingen en natuurbescherming) wordt het wenselijk geacht om buitenplannen voor deze bedrijven een oplossing te zoeken. Voor overige gevallen wordt geen medewerking aan nieuwvestiging / verplaatsing verleend. Bovendien worden er geen duurzame locatie(s) voor IVH-bedrijven in het bestemmingsplan opgenomen.

3.3 Omschakeling naar andere (intensievere) bedrijfspvorm

Voor een gezonde economische ontwikkeling heeft de landbouw behoefte aan groei van de productie. De landbouw is daarmee niet anders dan andere bedrijfstakken. Het productiemiddel in de landbouw -de grond- is echter beperkt aanwezig. De landbouw is daardoor in de loop der jaren steeds intensiever gaan werken en heeft een steeds hogere productie per hectare bereikt.

Die intensivering doet zich vooral voor bij bedrijven met een beperkte oppervlakte. Een groot deel van die bedrijven heeft zich toegelegd op de intensieve veehouderij (varkens, kippen, vleeskalveren, enz.). Anderzijds gebeurt het ook bij de plantaardige teelten, zoals: de akkerbouw, de tuinbouw en de blijvende teelt in de vorm van boomkwekerijen en fruitteelt. Die plantaardige teelten werden in de afgelopen

jaren steeds meer geliefd. Er zijn weinig problemen met milieuvergunningen, terwijl uitbreiding in de veehouderijsector steeds moeilijker werd.

Daarnaast zijn er bedrijven die, om voldoende productie te halen van een klein areaal, zich toeleggen op de boomteelt. Een boomkwekerij heeft maar een beperkte oppervlakte nodig om volwaardig te zijn. Ook hier wordt steeds meer gebruik gemaakt van hulpmiddelen, zoals tafels en containers.

Samengevat zijn er twee vormen van omschakeling te onderscheiden:

- de gebouwgebonden intensivering (te regelen via de bouwvoorschriften);
- de grondgebonden intensivering, welke herkenbaar is bij de plantaardige teelten door de omschakeling naar boom- of fruitteelt (te regelen via het aanlegvergunningenstelsel).

Bij het al dan niet toelaten van intensivering van agrarische productietakken is het blijvende of tijdelijke karakter van de gevolgen verbonden aan de desbetreffende intensivering van belang. Intensivering in gebouwen heeft een permanent karakter. Een intensivering van het grondgebruik kan gevolgen hebben voor de natuurlijke, landschappelijke en/of cultuurhistorische waarden. Daarnaast heeft een intensiever gebruik meestal tot gevolg dat de belasting op het milieu toeneemt.

Het provinciale beleid, dat gericht is op concentratie van de glastuinbouw in speciaal daarvoor aangewezen ontwikkelingsgebieden, heeft tot gevolg dat voor het gehele plangebied geldt dat omschakeling naar glastuinbouw is uitgesloten.

Het Gebiedsplan Brabantse Delta doet geen specifieke uitspraken in dit kader. Gezien de uitspraken over nieuwvestiging van intensieve veehouderijen lijkt ook omschakelen van een grondgebonden activiteit naar een intensieve veehouderij ongewenst.

Beleidsrichting gemeente

Omschakeling naar een intensievere vorm wordt niet toegestaan. Dus geen omschakeling van:

1. een grondgebonden agrarisch bedrijf naar een IVH-bedrijf of een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf;
2. niet-grondgebonden agrarisch bedrijf naar een IVH-bedrijf.

De omschakeling naar een minder intensieve vorm wordt wel aanvaardbaar geacht.

3.4 Bedrijfswoning

Bij veel agrarische bedrijven is er een wens tot de bouw van een tweede bedrijfswoning. In enkele gevallen is er nog geen bedrijfswoning aanwezig en is er een behoefte om er één te realiseren. De provincie gaat ervan uit dat versterking van het buitengebied zoveel als mogelijk voorkomen moet worden. Daarnaast is het tegenwoordig steeds minder noodzakelijk dat er (twee) medewerkers bij het bedrijf wonen.

Beleidsrichting gemeente:

Bestaande (vergunde woningen) worden positief bestemd. Nieuwe woningen kunnen gezien het provinciale beleid alleen worden toegevoegd als er gezien de bedrijfsvoering een specifieke noodzaak bestaat. Ten aanzien van het onderwerp bedrijfswoningen wordt het provinciale beleid gevolgd.

3.5 Teeltondersteunende voorzieningen

In het verlengde van de omschakeling ligt de intensivering in de plantaardige sector. Het gebruik van de 'bedekte teelt' komt op, zoals bodembedekkende afdekfolies en plastic tunnels, met als uiterste de glastuinbouw. De voordelen van dergelijke ondersteunende voorzieningen in de tuinbouw zijn meerledig:

- het teeltseizoen kan ermee worden verlengd, wat bedrijfseconomische voordelen voor het bedrijf heeft;
- in samenhang hiermee is er sprake van een meer gelijkmatige arbeidsverdeling op het bedrijf;
- het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan worden teruggedrongen.

Het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen heeft vooral gevolgen voor het landschapsbeeld en voor (perceelsgebonden) natuurwaarden. Voor het landschapsbeeld heeft het gebruik echter geen blijvend effect. Zodra het plastic is weggehaald is het oorspronkelijke beeld weer terug. Het gebruik vindt echter wel plaats in hetzelfde seizoen (voorjaar/zomer) als ook anderen (recreanten en inwoners) van het gebied 'genieten'.

Op agrarische percelen, die tevens een natuurwaarde hebben, kan tijdelijk gebruik wel een blijvende schade tot gevolg hebben. Het is mogelijk dat de natuurwaarden direct worden aangetast en op den duur helemaal verdwijnen. Teeltondersteunende voorzieningen kunnen bijvoorbeeld barrières vormen voor kleine dieren en indien ze de bodem afsluiten worden veel dieren gehinderd bij het foerageren. Voor dieren die in de bodem leven en voor planten die ter plaatse groeien, raakt de bodem ongeschikt.

Bij intensivering van de plantaardige teelt bestaat bovendien het gevaar van een geleidelijke doorgroei van tijdelijke voorzieningen naar een ondersteunende kas die langzaam doorgroeit naar een volwaardige kas en van meerdere volwaardige kassen naar een glastuinbouwbedrijf.

Bij de teeltondersteunende voorzieningen kan onderscheid worden gemaakt in vijf categorieën naar hoogte en mate van tijdelijkheid:

- lage tijdelijke voorzieningen (insectengaas kwekerijen, afdekfolies, acryldoek, vlakveldfolie, zwart/zwart-wit folie, lage tunnels [<50 cm]);
- lage voorzieningen met een meer permanent karakter (containervelden van beton en containervelden van omkeerbare voorzieningen);
- hoge voorzieningen met een tijdelijk karakter (menstoegankelijke wandelkappen (>2 tot $2,5$ m), schaduwhallen en hagelnetten fruitteelt);
- hoge voorzieningen met een permanent karakter (bakken in stellingen [ooghoogte], regenkappen over stellingen, ondersteunende kassen en kappen/ tunnels);
- overige voorzieningen (vraatnetten, hekken rond boomteelt en windsingels van bomen).

De provinciale regeling voor teeltondersteunende voorzieningen geeft kaders voor de mogelijkheden. Dit betekent dat ten aanzien van teeltondersteunende voorzieningen een terughoudend beleid gevoerd wordt, afgestemd op de in het gebied aanwezige waarden.

- Tijdelijke lage voorzieningen kunnen in de AHS-landbouw rechtstreeks worden aangelegd buiten het bouwblok, met een duur van maximaal zes, zeven of acht maanden (afhankelijk van de teelt). In AHS-landschap zijn zij buiten het bouwblok onder voorwaarden toegestaan. In GHS-landbouw en GHS-natuur mogen deze voorzieningen in principe niet worden uitgebreid of aangelegd.
- Het gebruik van lage ondersteunende voorzieningen met een meer permanent karakter, zoals containervelden, worden toegestaan binnen het agrarisch bouwblok. Ook deze voorzieningen zijn buiten het bouwblok mogelijk onder voorwaarden, met dien verstande dat zij binnen de GHS niet zijn toegestaan.
- Het aanbrengen van tijdelijke hoge teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan in agrarisch gebied al/dan niet met meerwaarde. Uitgezonderd zijn wandelkappen welke in principe uitsluitend binnen het bouwvlak opgericht mogen worden. Uitsluitend indien het noodzakelijk is vanwege de vruchtwisselings-eis mogen wandelkappen aansluitend aan het bouwvlak gerealiseerd worden. Hiervoor geldt een maximale maat van 1 ha op agrarische gronden met meerwaarde en 2 ha op agrarische gronden zonder meerwaarde.
- Hoge ondersteunende voorzieningen met een permanent karakter, zoals kassen, zijn alleen binnen het bouwblok toegestaan. Deze voorzieningen zijn bij recht tot 1000 m² toegestaan en via vrijstelling is uitbreiding mogelijk tot 2500 m².

- De overige ondersteunende voorzieningen zijn buiten het bouwblok in AHS-landbouw, AHS-landschap en GHS-landbouw toegestaan. Binnen de GHS-natuur zijn deze voorzieningen niet toegestaan in de natuurparels. In de overige gebieden binnen de GHS-natuur zijn zij onder voorwaarden toegestaan bij bestaande bedrijven.

Indien in het bovenstaande is aangegeven dat teeltondersteunende voorzieningen "onder voorwaarden" zijn toegestaan, dan dienen de volgende algemene criteria bij de afweging betrokken te worden:

1. Economisch belang. Een gezonde bedrijfsontwikkeling is van belang en daar kunnen teeltondersteunende voorzieningen bijhoren.
2. Landschap. Landschappelijke-, aardkundige en cultuurhistorische waarden mogen door gebruik van teeltondersteunende voorzieningen niet geschaad worden. Aandacht moet er ook zijn voor de landschappelijke inpassing van teeltondersteunende voorzieningen.
3. Natuur. Natuurwaarden mogen door gebruik van teeltondersteunende voorzieningen niet geschaad worden.
4. Tijdsduur van toepassing. Afhankelijk van specifiek landschappelijke waarden kunnen teeltondersteunende voorzieningen inbreuk maken op de beleving van het landschap. Zeker als het gaat om langdurige en vaak terugkerende voorzieningen worden esthetische gevolgen voor het landschap zwaarder meegewogen.
5. Milieu en water. Positieve effecten (bodembescherming, terugdringen van onkruidbestrijding, effectief omgaan met water) en negatieve effecten (meer emissies, meer wateronttrekking, minder inzijging) van teeltondersteunende voorzieningen op milieu en water worden betrokken bij de belangenafweging.
6. Arbeidsomstandigheden. Indien gebruik van teeltondersteunende voorzieningen van belang is om de arbeidsomstandigheden te verbeteren, dan dient dit als criterium bij de afweging mee genomen te worden.
7. Calamiteitenregelingen. Wanneer er sprake is van calamiteiten dan is tijdelijk gebruik van teeltondersteunende voorzieningen toegestaan.

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het provinciale beleid volgen.

3.6 VAB en NED beleid (Buitengebied in Ontwikkeling)

Algemeen: voor Buitengebied In Ontwikkeling (BIO) wordt een aparte beleidsnotitie worden opgesteld.

3.6.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt de problematiek van de Vrijkomende Agrarische Bedrijfsgebouwen (VAB) en het vestigen van Nieuwe Economische Dragers (NED) behandeld. Hierbij is een duidelijke koppeling met de provinciale nota 'Buitengebied in Ontwikkeling' aanwezig. Deze nota bekijkt de onderstaande vier separate beleidslijnen en voegt ze samen in één beleidsdocument:

- Beleidslijn Bebouwingsconcentraties;
- Beleidslijn Voormalige agrarische bedrijfslocaties in het Buitengebied;
- Beleidslijn Paardenhouderijen;
- Beleidslijn Nevenfuncties en Verbrede landbouw.

Belangrijke doelstelling van het provinciale beleid is dat de ruimtelijke kwaliteit¹ wordt behouden en waar mogelijk versterkt. Dit kan door het stimuleren van economische functies op het platteland, die tevens zorgen voor een duurzaam beheer en behoud van gebiedseigen kwaliteiten die passen bij de functies (landbouw, natuur, landschap en recreatie) van het landelijke gebied.

3.6.2 Beleidslijn Bebouwingsconcentraties

In deze beleidslijn wordt aangegeven wat verstaan wordt onder het begrip bebouwingsconcentraties en op welke wijze deze kunnen worden gebruikt. De provincie formuleert het als volgt:

"In bebouwingsconcentraties, waaronder kernrandzones, is hergebruik van voormalige agrarische bedrijfslocaties voor niet-agrarische functies alsmede (beperkte) toevoeging van nieuw bouwvolume mogelijk, indien dit past dan wel (in)direct bijdraagt aan leidende principes van het Streekplan 2002 en de doelstellingen van de revitalisering van het landelijk gebied en/of de leefbaarheid van het platteland. Belangrijke randvoorwaarde voor de verruimde mogelijkheden is een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in brede zin.

Voor de toepassing van dit beleid, is het noodzakelijk dat de gemeente vooraf een integrale visie voor het gebied met zijn omgeving opstelt, voorzien van een gedegen ruimtelijke onderbouwing, en waarin wordt aangegeven hoe een verbetering van de kwaliteit van de omgeving zal worden bereikt."

¹ Het kwaliteitsbegrip omvat daarbij economie, ecologie en esthetiek en de sociaal culturele aspecten in samenhang. Behoud en ontwikkeling betekent volgens het Streekplan dat gewerkt wordt aan versterking van de waarde op alle drie de assen van de TELOS-driehoek.

De definitie van bebouwingsconcentratie is verruimd ten opzichte van het beleid zoals neergelegd in het Streekplan Brabant in Balans 2002'. Ook de (her)gebruiksmogelijkheden zijn significant verruimd. Voorwaarde is wel dat de gemeente een duidelijke visie ontwikkeld voor deze concentraties. Het gaat hierbij om een gecombineerd beeld van de functionele aard, de ruimtelijke structuur en de kwaliteit van een bebouwingsconcentratie.

De gemeentelijk visie op de bebouwingsconcentratie moet inzicht geven in de volgende aspecten²:

1. een beschrijving van het gebied (gebiedsprofiel): geeft inzicht in de aanwezige ruimtelijke situatie, de omgeving en de aanwezige problemen; analyseert varianten voor een duurzame ontwikkelingsstrategie door de toepassing van rood-voor-groen. Hierbij worden ook de natuurlijke-, cultuurhistorische- en landschappelijke waarden in het gebied en de omgeving betrokken, de (effecten op) waterhuishoudkundige aspecten en de aanwezige infrastructuur alsmede de gebiedsvisies uit het Gebiedsplan;
2. een inrichtingsschets en onderbouwing (projectprofiel): geeft inzicht in en motiveert de configuratie en meerwaarde van nieuw groen en rood. De (on)mogelijkheden voor hergebruik van bebouwing en de eventuele toevoeging van bouwvolume worden nader begrensd en er wordt gemotiveerd aangegeven waarom de nieuwe functies en bebouwing passen binnen de ruimtelijke structuur. Voorwaarde is dat de toevoeging van nieuwe functies en bouwvolume qua uiterlijke verschijningsvorm, aard, schaal en functie passend zijn bij de omgeving en bijdragen aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
3. een beeldkwaliteitplan (mits relevant): geeft inzicht in de na te streven beeldkwaliteit door onder meer aan te geven op welke ruimtelijke kenmerken van landschap en bebouwing en op welke landschappelijke structuren en elementen moet worden ingespeeld en welke streefbeelden daarbij gelden;
4. uitvoeringsparagraaf: geeft inzicht in de haalbaarheid van het plan (korte termijn) en het continuïteitsperspectief (lange termijn). Wij vragen hierbij tevens aandacht voor de handhaafbaarheid van nieuwe ontwikkelingen alsmede zekerstelling van de te behalen kwaliteitswinst (afrekenbaarheid).

Een gemeente kan slechts gebruik maken van de verruimde gebruiks- en bouw mogelijkheden binnen de bebouwingsconcentraties indien de gemeente over een door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant goedgekeurde visie beschikt.

Beleidsrichting gemeente:

De beleidslijn biedt de mogelijkheid om ander gebruik en extra bouwvolume in bebouwingsconcentraties toe te staan, mits er sprake is van een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied in brede zin. De provincie gaat uit van rood-voor-groen. De gemeente Steenbergen acht deze ontwikkeling wenselijk.

² bron: Provinciale nota 'Buitengebied in Ontwikkeling'

Alvorens de bovengenoemde beleidslijn gebruikt kan worden, dient er door de gemeenteraad een visie met betrekking tot rood-voor-groen en bebouwingsconcentraties te worden vastgesteld. Deze visie moet vervolgens door Gedeputeerde Staten worden goedgekeurd. Na de goedkeuring kan met toestemming van de provincie ander gebruik en extra bouwvolume in bebouwingsconcentraties worden toegestaan. De gemeente Steenberg en stelt dan ook, buiten de ontwikkeling van het bestemmingsplan om, een visie op voor bebouwingsconcentraties binnen de gemeente.

De provincie heeft aangegeven dat de gemeente het verlenen van medewerking aan het creëren van rood mag koppelen aan een financiële bijdrage om elders binnen het buitengebied van de gemeente een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit te kunnen realiseren. Verbetering van de kwaliteit van het buitengebied mag natuurlijk ook in de nabijheid van het rood geschieden. Om maatwerk te kunnen leveren wordt er in principe gebruik gemaakt van buitenplanse vrijstellingsprocedures en/of bestemmingsplanherzieningen.

Bovendien wil de gemeente, als het gevolg van de komst van de snelweg (A4), te amoveren woningen elders in bebouwingsconcentraties terugplaatsen.

3.6.3 Beleidslijn Voormalige agrarische bedrijfslocaties in het Buitengebied

In deze beleidslijn wordt een driedeling naar gebieden gehanteerd, te weten:

1. binnen de in 3.6.2 beschreven bebouwingsconcentraties;
2. binnen bebouwingsconcentraties die niet vallen onder een visie zoals omschreven in de voorgaande paragraaf en,
3. het gebied niet gelegen in een bebouwingsconcentratie.

Als algemeen uitgangspunt geldt dat de verruiming van hergebruiksmogelijkheden van VAB's in het buitengebied moet passen binnen de functies die aan het buitengebied worden toebedeeld, te weten landbouw, natuur en recreatie. De hergebruiksmogelijkheden van VAB's in het buitengebied zijn daarom beperkt. Bovendien is hergebruik slechts mogelijk op locaties waarvan de agrarische bestemming niet kan worden gehandhaafd.

Gezien het Streekplan en de "Beleidsnota Buitengebied in Ontwikkeling" zijn er met name mogelijkheden voor: het hergebruik van een voormalige agrarische bedrijfslocatie door een burger, de vestiging van agrarisch verwante bedrijven/agrarisch-technische hulpbedrijven, de vestiging van andere niet aan het buitengebied gebonden bedrijvigheid, recreatie en toerisme, opslagactiviteiten, het hergebruik van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing voor wonen en paardenhouderijen. In alle gevallen moet er een bijdrage worden geleverd aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.

Vanuit de ontsteningsdoelstelling voor het buitengebied is het uitgangspunt dat niet meer in gebruik zijnde agrarische bebouwing, zonder cultuurhistorische waarde, wordt gesloopt. Dit om oneigenlijk gebruik en verval van resterende bebouwing te voorkomen.

In de "Beleidsnota Buitengebied in Ontwikkeling" wordt specifiek ingegaan op de onderstaande vormen van hergebruik, zijnde:

1. Recreatie en toerisme;
2. Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing;
3. Opslag.

ad 1. Over recreatie en toerisme als hergebruiksvorm zegt de provincie het volgende:

"Recreatie en toerisme³ worden beschouwd als nevenschikte activiteiten in het buitengebied, die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de leefbaarheid van het platteland. Naast de ontwikkeling van aan het buitengebied gebonden toerisme en recreatie, is hergebruik van VAB's toegestaan voor overige recreatieve voorzieningen. Voorwaarde is dat een verdere recreatieve ontwikkeling past binnen de visie zoals neergelegd in de gebieds- en reconstructieplannen, dat de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet worden beperkt⁴ en dat de aanwezige waarden niet worden aangetast en worden versterkt."

Daarnaast moet de toeristisch en recreatieve voorziening passen binnen het draagvlak van het gebied en qua schaal inpasbaar zijn in de regio.

ad 2. Ten einde het behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing te waarborgen is het toegestaan om hierin één burgerwoning te vestigen. Als uitzondering kan het vestigen van twee woningen toegestaan worden. Voorwaarde hierbij is dat het gaat om splitsing en dat het behoud van het cultuurhistorische pand anderszins niet mogelijk is. Uiteraard mogen hierbij de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet beperkt worden en dient er sprake te zijn van een goed woonmilieu.

ad 3. In de beleidslijn wordt het volgende gezegd over opslag:

"Hergebruik van VAB's in het buitengebied ten behoeve van statische opslagactiviteiten is toegestaan, buiten de locaties waarvan de agrarische bestemming kan worden gehandhaafd voor de opvang van te verplaatsen agrarische bedrijven⁵ en buiten de locaties waar sloop van bedrijfsgebouwen heeft plaatsgevonden met gebruikmaking van de Regeling Beëindiging Veehouderij (RBV) en regeling 'ruimte-voor-ruimte', mits:

³ Hieronder zijn manages niet begrepen

⁴ Hieruit volgt dat de ontwikkeling van recreatie in landbouwontwikkelingsgebied niet mogelijk is.

⁵ Hieruit volgt dat de ontwikkeling van opslagactiviteiten in landbouwontwikkelingsgebied in beginsel niet mogelijk is.

- er geen afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke-, landschappelijke- en cultuurhistorisch waardevolle kwaliteiten en het hergebruik gepaard gaat met een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
- de VAB niet is gelegen in de GHS-natuur;
- opslag die ten dienste staat van een elders gevestigd niet-agrarisch bedrijf is uitgesloten;
- alleen opslag van naar hun aard statische goederen⁶ is toegestaan;
- de opslag beperkt blijft tot maximaal 1000 m² per (voormalig) bouwblok;
- er geen buitenopslag plaats vindt;
- de effecten op de mobiliteit beperkt zijn (geen onevenredige verkeersaantrekkende werking);
- detailhandel is uitgesloten;
- de overige bedrijfsbebouwing zonder cultuurhistorische waarden, wordt gesloopt.⁷

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het provinciale beleid volgen en indien het een meerwaarde heeft, wordt dit onderwerp eveneens in de gemeentelijke visie voor Buitengebied in Ontwikkeling opgenomen.

3.6.4 Beleidslijn Paardenhouderijen

De provincie stelt het volgende over paardenhouderijen:

"De ontwikkeling van paardenhouderijen kan een belangrijke bijdrage leveren aan de vitaliteit van het platteland. Er kunnen echter ook nadelen kleven aan deze ontwikkeling vanwege de noodzaak van het oprichten van grote rijhallen die een bepaalde uitstraling op de landelijke omgeving met zich brengen. Naast de visuele uitstraling van grootschalige rijhallen speelt bij de planologische beoordeling in het bijzonder de publieks- en verkeersaantrekkende werking van sommige paardenhouderijen een rol.

Paardenhouderijen kennen een grote verscheidenheid aan bedrijfsvormen, al dan niet gemengd. Zo kan een paardenfokkerij worden beschouwd als een agrarisch bedrijf, indien het fokken van paarden hoofdonderdeel uitmaakt van de bedrijfsvoering. Voorts zijn er paardenhouderijen waarbij de nadruk ligt op het africhten van paarden, en zijn er paardentransportbedrijven, paardenhandelsbedrijven en paardenpensions. Tot slot zijn er op het publiek gerichte paardenhouderijen, zoals maneges.

⁶ Onder opslag van naar hun aard statische goederen verstaan wij goederen die geen regelmatige verplaatsing behoeven zoals (antieke) auto's, boten, caravans en dergelijke. De opslag mag niet bestemd zijn voor de handel danwel worden opgeslagen voor een elders gevestigd niet-agrarisch bedrijf. Voorkomen moet worden dat er (op termijn) sprake is van een dependance van een niet-agrarisch bedrijf.

⁷ Bron: Beleidsnotitie Buitengebied in Ontwikkeling Provincie Noord-Brabant, paragraaf 3.3.

Gelet op de grote diversiteit van de verschillende bedrijfs- en mengvormen oordeelt de provincie dat het feitelijk vrijwel onmogelijk is om een categorisering te hanteren waarbinnen de diverse vormen van paardenhouderijen zijn onder te brengen. Kenmerkend voor alle paardenhouderijen is dat er een bepaalde mate van grondgebondenheid vereist is. Onderscheidend voor de verschillende bedrijfsvormen zijn de omvang van de bebouwing, in het bijzonder de rijhallen, en de publieks- en verkeersaantrekkende werking."

De provincie hanteert de volgende principes om een uitspraak te doen over de aanvaardbaarheid van paardenhouderijen in het buitengebied:

- vestiging in de GHS-natuur is uitgesloten;
- vestiging in de GHS-landbouw is toegestaan, mits het hergebruik zich beperkt tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie, de rijhal een oppervlakte heeft van ten hoogste 1.000 m² en er geen publieks- en/of verkeersaantrekkende voorzieningen worden gebouwd en/of aangelegd⁸;
- in geval van vestiging in de AHS en in bebouwingsconcentraties kan bij gebleken noodzaak de voormalige agrarische bedrijfslocatie uitgebreid worden tot een maximum van 1,5 hectare;
- de vestiging van paardenhouderijen met publieks- en/of verkeersaantrekkende voorzieningen (maneges e.d.) dient bij voorkeur plaats te vinden binnen bebouwingsconcentraties⁹;
- paardenbakken moeten binnen het bouwblok worden opgericht;
- bij afweging van een voorgenomen vestiging dienen zich geen overwegende bezwaren van natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische, water- en bodemhuishoudkundige of milieuhygiënische aard voor te doen;
- er wordt zorggedragen voor een goede landschappelijke inpassing;
- overtollige bebouwing wordt gesloopt, behoudens voor zover deze cultuurhistorische waarden bezit.

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het provinciale beleid volgen. Een paardenhouderij wordt tevens op een agrarisch bouwblok als neventak toegestaan (niet zijnde manege).

3.6.5 Beleidslijn Nevenfuncties en Verbrede landbouw

In deze beleidslijn wordt een onderscheid gemaakt in nevenfuncties en vormen van verbrede landbouw. De provincie stelt het volgende:

⁸ bijvoorbeeld manege

⁹ het gaat hierbij om bebouwingsconcentraties in algemene zin en niet bebouwingsconcentraties zoals bedoeld in paragraaf 3.5.2

Nevenfuncties

In de huidige agrarische sector is een tendens waar te nemen dat de agrariër naast de uitoefening van het agrarische bedrijf nevenfuncties wil ontplooiën, welke niet in directe relatie staan met de bestaande agrarische bedrijfsvoering.

De provincie beoordeelt nevenfuncties als zijnde vervolgfuncties. Hieruit volgt dat alleen functies die ingevolge het Streekplan, en deze beleidsregels, als vervolgfunctie kunnen worden toegelaten, als nevenfunctie kunnen worden ontplooid. De reden voor deze aanpak is gelegen in het feit dat uit de praktijk blijkt dat eenmaal opgestarte nevenfuncties steeds verder worden uitgebouwd tot hoofdfunctie waarna de agrarische activiteiten worden gestaakt. Uit jurisprudentie blijkt dat het moeilijk, zo niet onmogelijk, is om in dergelijke gevallen eenmaal toegelaten nevenfuncties te saneren, zodat er sprake is van voldongen feiten.

Voorbeelden van nevenfuncties die volgens het Streekplan en deze beleidslijn als vervolgfunctie ontwikkeld kunnen worden zijn: recreatieve functies, agrarisch verwante functies, agrarisch technische hulpfuncties en statische binnenopslag¹⁰. Het bestemmingsplan mag een wijzigingsbevoegdheid bevatten die binnen de gesteld provinciale regels een nevenfunctie omzet naar hoofdfunctie.

Verbrede landbouw

Een specifieke vorm van nevenfuncties betreft de verbrede landbouw. Verbrede landbouw kan gezien worden als 'agrariërs met iets erbij'. De nevenfuncties zijn direct gerelateerd aan het verder in stand te houden agrarische bedrijf; de activiteit hangt samen met de agrarische bedrijfsvoering of staat ten dienste van het bedrijf. Agro-toerisme, waaronder minicampings, agrarisch natuurbeheer, bewerking en waardevermeerdering van ter plaatse geproduceerde producten, de verkoop van streek eigen producten en zorgboerderijen zijn voorbeelden van 'verbrede landbouw'.

De ontwikkeling van verbrede landbouwactiviteiten is als specifieke nevenfunctie in beginsel op alle bestaande agrarische bouwblokken toelaatbaar mits de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet worden beperkt¹¹. De activiteiten mogen geen afbreuk doen aan de aanwezige waarden in het gebied, maar zijn er op gericht de ruimtelijke kwaliteit te versterken.

Daarnaast kunnen functies die volgens het Streekplan en/of deze beleidslijn specifiek in bepaalde gebieden zijn uitgesloten, niet worden opgestart als verbrede landbouwactiviteit. Voorbeelden hiervan zijn het oprichten van een manege in de GHS of detailhandel in producten die niet aan het agrarische bedrijf zijn gerelateerd.

¹⁰ Hierbij wordt specifiek gewezen op het algemene uitgangspunt dat deze activiteiten niet ontwikkeld kunnen worden op locaties waarvan de agrarische bestemming kan worden gehandhaafd voor de opvang van te verplaatsen agrarische bedrijven. Hieruit volgt dat de ontwikkeling van nevenfuncties in landbouwontwikkelingsgebieden in beginsel niet mogelijk is.

¹¹ De ontwikkeling van deze activiteiten in een landbouwontwikkelingsgebied verdient derhalve specifieke aandacht.

Voor het toelaten van verbrede landbouwactiviteiten op het bouwblok dient een passende maximale maatvoering te worden gesteld. Indien de verbrede landbouwactiviteit de hoofdfunctie wordt, past dit immers niet meer binnen de bestemming van het agrarische bedrijf. Een dergelijke omschakeling heeft gevolgen voor de inpasbaarheid van de activiteit in zijn omgeving en de van toepassing zijnde (milieu)wetgeving. Omschakeling naar een hoofdfunctie is alleen mogelijk na wijziging van de bestemming én voor zover de functie past binnen de beleidsuitgangspunten, zoals gesteld in het Streekplan en deze beleidslijn. Denk bijvoorbeeld aan de uitgroei van agro-toerisme naar een recreatief bedrijf.

Voor de verkoop van ter plaatse vervaardigde producten is een maximale bedrijfsvloeroppervlakte van circa 100 m² in het algemeen voldoende. Voorkomen moet worden dat het agrarisch bouwblok ten behoeve van de verwante activiteit uitgebreid moet worden.

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het provinciale beleid volgen.

3.7 Niet-agrarische bedrijven

3.7.1 Bestaande Bedrijven

Het standpunt van de provincie is dat bedrijven, die niet functioneel aan het buitengebied gebonden zijn, in beginsel moeten worden geweerd uit het buitengebied. Het oprichten van nieuwe niet-agrarische bedrijven is daardoor uitgesloten¹². Het streven ten aanzien van bestaande niet-agrarische bedrijven in het buitengebied, is gericht op verplaatsing naar een bedrijventerrein. Voor de verplaatsing of de sanering van bestaande situaties staan echter onvoldoende financiële middelen ter beschikking. Derhalve zullen alle niet-agrarische bedrijven afzonderlijk bekeken moeten worden of een positieve bestemming mogelijk is.

In de Handleiding bestemmingsplan buitengebied wordt een aantal aanvullende voorwaarden opgesomd die de Provincie Noord-Brabant hanteert bij het beoordelen van toelaatbaarheid van uitbreiding van bedrijvigheid:

- de uitbreiding moet noodzakelijk zijn voor de continuïteit van het bedrijf;
- een beperkte uitbreiding van de bestaande bebouwde oppervlakte tot een in het plan aan te geven maximum (circa 10-15%);
- de uitbreiding van bedrijfsactiviteiten mag geen onevenredige (milieu)hinder voor de omliggende functies en waarden opleveren en mag geen onevenredige afbreuk doen aan het karakter van de omgeving;

¹² Anders dan onder de beleidsregels van 'Buitengebied in Ontwikkeling' en VAB

- het gebruik mag geen nadelige invloed hebben op de afwikkeling van het verkeer en/of mag niet leiden tot een onaanvaardbare parkeerdruk;
- bedrijfsactiviteiten mogen geen publieksgericht karakter hebben;
- detailhandel is alleen toegestaan als ondergeschikte nevenactiviteit bij het aldaar aanwezige bedrijf of beroep.

Een optimale bedrijfsvoering maakt vaak uitbreiding van het bedrijf (i.c. de gebouwen) noodzakelijk. De vraag is of die uitbreiding, in welke mate en onder welke voorwaarden, mogelijk moet zijn op de bestaande locatie in het buitengebied. Er zal een afweging gemaakt moeten worden tussen het bedrijfsbelang en het behoud van ruimtelijke en milieukwaliteit.

De provincie hanteert voor agrarisch technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven, maximaal 25% uitbreidingsruimte. Overige niet aan het buitengebied gebonden bedrijven mogen maximaal 15% uitbreidingsruimte krijgen.

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het provinciale beleid volgen. Echter er wordt in het bestemmingsplan opgenomen dat het bouwblok, rekening houdende met de in het Streekplan opgenomen percentages, niet groter dan 1,5 hectare mag worden. Voor individuele bedrijven die hun bouwblok tot boven deze maat willen vergroten, kan indien een dergelijke uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk worden geleverd.

3.7.2 Omschakeling niet-agrarische bedrijven

Het is uiteraard ook mogelijk dat een niet-agrarisch bedrijf stopt met zijn bedrijfsvoering of zijn bedrijfsactiviteiten wil wijzigen. De vraag is hoe hiermee om gegaan moet worden. Is het toegestaan om het bestaande bedrijfstype te wijzigen in een nieuw te vestigen bedrijf? Zo ja, moet de milieubelasting van het nieuw te vestigen bedrijf (t.o.v. het bestaande bedrijf) naar aard en omvang lager zijn, of mag deze gelijk blijven of zelfs toenemen? Indien de wijziging van het bedrijfstype is toegestaan moet er dan nog voldaan worden aan aanvullende voorwaarden?

Beleidsrichting gemeente:

Omschakeling van bedrijfsactiviteiten wordt mogelijk gemaakt door middel van een vrijstellingsbevoegdheid. Toename van de milieubelasting dient uit te blijven.

3.8 Verblijfsruimte tijdelijke medewerkers

Het bieden van tijdelijke woonruimte voor tijdelijke buitenlandse werknemers bij agrarische bedrijven speelt steeds meer. Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) heeft de nota 'Tijdelijk (werken en) wonen' opgesteld. In eerste instantie was deze nota uitsluitend bedoeld voor de gemeenten vallend onder het SRE. Inmiddels wordt deze nota door meer gemeenten gehanteerd. De nota beoogt inzichtelijk te maken hoe en wat geregeld kan worden via het ruimtelijk spoor. Voor de geboden mogelijkheden geldt dat ze niet rechtstreeks mogelijk gemaakt kunnen worden. Een aanvullende procedure is altijd noodzakelijk. Het kan hierbij in het kader van het bestemmingsplan buitengebied gaan om vrijstellings- en wijzigingsbevoegdheden.

Als eerste wordt het begrip 'tijdelijk' gedefinieerd. Onder tijdelijke huisvesting van een werknemer wordt verstaan: maximaal 6 maanden.

Structureel (langer dan tijdelijk)

Structurele huisvestingsvormen in het buitengebied zijn ongewenst. Wel worden er mogelijkheden gezien in onderbouwde bebouwingsconcentraties zoals bedoeld in de nota 'Buitengebied in Ontwikkeling'.

De structurele huisvesting moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de logiesgebouwen (kan VAB zijn) dienen binnen bestaande kernen gerealiseerd te worden en tevens aan te sluiten op een daartoe geschikte ontsluitingsstructuur;
- er dienen vooraf duidelijke afspraken gemaakt te worden over het beheer tussen de gemeente en de verhuurder (privaatrecht);
- de nieuwe functie mag geen belemmering vormen voor omliggende functies en er dienen voldoende garanties te zijn voor een goed woonmilieu;
- er dient sprake te zijn van gebruik door personen die elders hun hoofdverblijf hebben.

Tijdelijk (gedurende maximaal 6 maanden per jaar)

Tijdelijke huisvesting voor tijdelijke werknemers zijn in de volgende vormen niet toegestaan:

- wooneenheden in gebouwencomplexen of grotere gebouwen in het buitengebied;
- huisvesting op vakantieparken en campings;
- tenten en/of (toer)caravans op het eigen bedrijf.

Voor alle toelaatbare voorzieningen geldt dat aangetoond moet worden dat de voorziening nodig is ten behoeve van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering en er een noodzaak bestaat om in de piekperiode te voorzien in een passend onderdak op het eigen bedrijf. In het geval van meer permanente oplossingen op het eigen

bedrijf dan is een verklaring van geen bezwaar van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant vereist.

Dit gezegd hebbende zijn wel toegestaan:

- huisvesting in bestaande complexen als kloosters en asielzoekerscentra, alleen als de oorspronkelijke bestemming ook huisvesting was;
- huisvesting op eigen bedrijf door verbouwen eigen bedrijfsgebouw;
- huisvesting op eigen bedrijf door het bieden van logies in de eigen bedrijfswoning;
- stacaravans en/of woonunits op eigen bedrijf.

Om dergelijke mogelijkheden toe te staan wordt wel geadviseerd om de bouwverordening dusdanig aan te passen dat de gemeente een gebruiksvergunning moet afgeven.

Beleidsrichting gemeente:

In afwijking van het provinciale beleid is de gemeente voornemens de huisvesting van tijdelijke buitenlandse werknemers op het agrarisch bedrijf gedurende een langere periode dan de nu maximaal zes maanden toegestane periode mogelijk maken, mits de noodzaak voor de agrarische bedrijfsvoering kan worden aangetoond. Een agrariër mag enkel zijn eigen tijdelijke buitenlandse werknemers huisvesten. Voor overige mogelijkheden wordt het provinciale beleid gevolgd.

3.9 Burgerwoningen

3.9.1 Bestaande woningen

In het plangebied zijn diverse burgerwoningen aanwezig. Deze woningen zijn niet functioneel aan het buitengebied verbonden. Voortzetting van de legale burgerwoning wordt in het algemeen aanvaardbaar geacht. Wel kunnen voorwaarden worden gesteld over nieuwbouw en uitbreiding van bestaande woningen om versterking van het buitengebied tegen te gaan.

Aangezien burgerwoningen niet functioneel aan het buitengebied zijn gebonden, is nieuwbouw van burgerwoningen in het buitengebied niet toegestaan. Uitzonderingen hierop zijn nieuwe woningen in het kader van ruimte-voor-ruimte, het VAB-beleid en de nota Buitengebied in Ontwikkeling.

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het provinciale beleid volgen.

3.9.2 Splitsing van voormalige boerderijen

Het splitsen van voormalige boerderijen in meerdere woningen kan bijdragen aan het behoud van waardevolle panden in het buitengebied (bijvoorbeeld langgevelboerderijen). Een gevaar is echter dat boerderijsplitsing extra bebouwing in het buitengebied tot gevolg heeft. Bovendien gaat woningsplitsing ten koste van het bouwcontingent in de kernen.

De provincie staat het opsplitsen uitsluitend toe, indien er sprake is van het behoud van cultuurhistorisch waardevolle panden. Hiervoor is in de nota 'Buitengebied in Ontwikkeling' een mogelijkheid ingebouwd.

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het provinciale beleid volgen. Het behouden/beschermen van cultuurhistorisch waardevolle panden wordt wenselijk geacht.

3.9.3 Splitsing bedrijfswoning van bedrijfsgebouwen

Het komt in het buitengebied (steeds meer) voor, dat de bedrijfswoning apart van de bedrijfsgebouwen worden verkocht aan burgers. De bedrijfsgebouwen blijven dan in agrarisch gebruik en de kans bestaat, dat de (nieuwe) agrariër op den duur weer om een bedrijfswoning vraagt. Indien hieraan wordt meegewerkt, dan betekent dit een toename van de verstening van het buitengebied. Bovendien kan de aldus ontstane burgerwoning mogelijk een milieuhygiënische belemmering voor de agrarische sector betekenen.

Beleidsrichting gemeente:

De gemeente Steenbergen wil voorkomen dat als gevolg van de afsplitsing van de bedrijfswoning van bedrijfsgebouwen een extra woning aan het buitengebied kan worden toegevoegd.

3.9.4 Aan huis gebonden beroepen

Onder de 'aan huis gebonden beroepen' wordt in de Handleiding bestemmingsplan buitengebied (Provincie Noord-Brabant) verstaan: het uitoefenen van een beroep of het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig, ontwerptechnisch of hiermee gelijk te stellen beroep. Detailhandel is alleen toegestaan als ondergeschikte nevenactiviteit bij bedoelde vormen van aan huis gebonden dienstverlening.

De vraag is of het gebruik van woningen voor aan huis gebonden beroepen uitsluitend beperkt moet blijven tot burgerwoningen. Of moet dit gebruik ook in agrarische en niet agrarische bedrijfswoningen toegestaan worden? Indien deze 'aan huis

gebonden beroepen' acceptabel worden geacht, moet er dan nog voldaan worden aan een aantal aanvullende voorwaarden?

Beleidsrichting gemeente:

Een aan huis gebonden beroep moet zowel bij een burgerwoning als bij een bedrijfswoning worden toegestaan.

3.10 Panden met cultuurhistorische waarden

In veel gevallen zijn er binnen het grondgebied van een gemeente panden of bouwwerken aan te wijzen die een cultuurhistorische waarden vertegenwoordigen. Het gaat hierbij om bouwwerken die niet aangewezen zijn als rijks- of gemeentelijk monument.

In overweging kan worden genomen om deze panden te beschermen. Mogelijkheden hiervoor zijn het opnemen van een aanlegvergunning voor het slopen van deze panden, of het verbouwen van deze panden aan een vrijstelling koppelen.

Beleidsrichting gemeente:

Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en cultuurhistorisch waardevolle panden zullen worden aangeduid op de plankaart. Bovendien wordt het geheel of gedeeltelijk slopen van een cultuurhistorisch waardevol pand middels een aanlegvergunningstelsel gereguleerd. Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten worden respectievelijk via de Monumentenwet 1988 en de gemeentelijke monumentenverordening beschermd.

3.11 Mantelzorg

Mantelzorg mag, gezien het provinciale beleid, geboden worden in een zelfstandige woonvorm bij een woning¹³. Gedeputeerde Staten hebben hiervoor een voorbeeldregeling (vrijstelling) opgesteld. Deze regeling maakt het mogelijk om een bijgebouw, zoals garage of schuur, te gebruiken als tijdelijke woonruimte. Deze zogenaamde 'afhankelijke woonruimte' moet dienen voor de opvang van iemand met een aantoonbare vraag naar verzorging.

Verder worden voorwaarden gesteld aan de omvang en ligging van het bijgebouw. Bovendien dient een zorgvuldige belangenafweging plaats te vinden (omgeving, veiligheid en milieu).

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het provinciale beleid volgen. De voorbeeldregeling zal worden gehanteerd.

¹³ Een woning kan zowel een burger- als een bedrijfswoning zijn.

3.12 Recreatie

3.12.1 Bestaande en nieuwe recreatiebedrijven / functies¹⁴

In het Streekplan “Brabant in Balans” worden toerisme en recreatie gezien als ne-
vengeschiedte activiteiten in het buitengebied, die een belangrijke bijdrage leveren
aan de leefbaarheid van het platteland. Kansen voor de realisering van een goed
toeristisch-recreatief product moeten dan ook optimaal worden benut. De mogelijk-
heden zijn echter wel sterk afhankelijk van de specifieke kenmerken van een gebied.
Behoud en versterking van de kwaliteit van bestaande voorzieningen staan boven-
aan.

In het bestemmingsplan voor het buitengebied moet vastgelegd worden hoe omge-
gaan wordt met de aanwezige recreatiebedrijven en de recreatieve functies. Krijgen
deze recreatieve voorzieningen nog verdere ontwikkelingsmogelijkheden in areaal
(ruimtebeslag)? Of wordt alleen de mogelijkheid geboden tot uitbreiding van de
gebouwde voorzieningen (indien aanwezig)? Indien uitbreidingsmogelijkheden
aanvaardbaar worden geacht, wat zijn dan de aanvullende voorwaarden en wat is
de maximale ontwikkelingsruimte?

Daarnaast is het van belang te bepalen hoe om te gaan met eventuele aanvragen
voor nieuwe recreatiebedrijven of -voorzieningen. Moet het bestemmingsplan de
mogelijkheid bieden voor de nieuwvestiging van recreatieve voorzieningen, bijvoor-
beeld als het een duidelijke aanvulling betreft op het huidige aanbod? Moet het
bestemmingsplan nieuwe mogelijkheden bieden voor zowel dagrecreatieve als ver-
blijfsrecreatieve voorzieningen?

Indien de mogelijkheid voor nieuwvestiging van recreatieve voorzieningen wordt
geboden wat zijn dan de criteria en maximale ontwikkelingsmogelijkheden?

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het provinciale beleid volgen. Ten behoeve
van de ontwikkeling van dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen wordt er een
procedure buiten het bestemmingsplan om gehanteerd. Hier is maatwerk vereist.

3.12.2 Kleinschalig kamperen

In gebieden waar de agrarische betekenis terugloopt, of waar men streeft naar ex-
tensivering van het agrarisch gebruik wordt recreatie wel eens gezien als de ‘eco-
nomische vervanger’ van de landbouw. Het effect hiervan zal voor de agrarische
bedrijven echter maar zeer beperkt zijn. Het zal slechts voor een klein aantal boeren
mogelijk zijn om werkelijk een aanvullend inkomen uit recreatieactiviteiten te ha-
len. Niettemin kunnen nieuwe recreatieve voorzieningen een welkome aanvulling

¹⁴ Hierbij gaat het niet om nieuwe recreatieve functies in het kader van VAB. Hier gaat het om volledige
nieuwvestiging.

zijn op het huidige aanbod en een versterking betekenen voor de recreatieve structuur van de gemeente.

Het kleinschalig kamperen heeft een bijzondere relatie met het bestemmingsplan. Volgens de Wet op de Openluchtrecreatie (WOR) moet het bestemmingsplan zich uitspreken over de toelaatbaarheid van het kleinschalig kamperen. Als het bestemmingsplan er zich niet tegen verzet, dan is dit in beginsel toegestaan.

Kleinschalig kamperen is overigens niet expliciet gekoppeld aan agrarische bedrijven.

De ministerraad heeft er medio 2004 mee ingestemd dat de WOR zal worden ingetrokken. De intrekking zal gefaseerd plaatsvinden. Met name het stelsel van vergunningen, vrijstellingen en ontheffingen voor kampeerterreinen zal niet meteen vervallen. Zo heeft de gemeente de tijd om na te gaan of door het vervallen van de WOR aanpassingen van bestemmingsplannen en/of gemeentelijke verordeningen nodig zijn.

Zolang het WOR-vergunningenstelsel nog van toepassing is, is de ruimte die de wet voor kleinschalig kamperen biedt vergroot. De gemeente mag toestaan dat kleinschalige kampeerterreinen gedurende het hele kampeerseizoen, de periode van 15 maart tot en met 31 oktober, plaats bieden aan 15 kampeermiddelen in plaats van 10. Tevens geldt er een ministerieel gedoogbesluit dat het mogelijk maakt dat gemeenten per direct de beoogde uitbreiding kunnen gedogen.

Zolang de WOR nog van kracht is kan en mag het bestemmingsplan niet in de plaats treden van deze wet. Het is echter wel verstandig om alvast na te denken over hoe een vervangende regeling in elkaar gestoken moet worden. Moet het bestemmingsplan eenzelfde regeling opnemen of moet op basis van ervaring met de WOR een andere regeling worden opgesteld?

Beleidsrichting gemeente:

Er worden middels een binnenplanse vrijstellingsprocedure maximaal 15 kampeerplaatsen toegelaten. Een minicamping wordt als nevenfunctie aanvaardbaar geacht op en/of bij een agrarisch bouwblok. Een voorwaarde hierbij is dat deze wel landschappelijk wordt ingepast. Op of bij een VAB of een woondoeleindenbestemming wordt kleinschalig kamperen eveneens, indien landschappelijk ingepast, mogelijk gemaakt. Het huisvesten van tijdelijke werknemers dient te worden voorkomen.

3.13 Milieu

De rol die de gemeente in het bestemmingsplan kan spelen in de aanpak van de milieuproblematiek is beperkt. Hieronder wordt aangegeven waar aanvullend op het rijks- en provinciaal beleid een gemeentelijke ruimtelijke beleidslijn wordt gevolgd.

3.13.1 Verdroging

Het water- en verdrogingsbeleid wordt primair gezien als taak van het waterschap. Bij nieuwe ontwikkelingen en/of uit te voeren werkzaamheden in het landelijk gebied vormt het beleid van het waterschap een belangrijk uitgangspunt.

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het beleid van het waterschap volgen. Indien vereist worden er planologische maatregelen getroffen.

3.13.2 Vermesting

Omdat de vermessingsproblematiek met name gerelateerd is aan de waterhuishouding, geldt ook hier dat de taken op dit gebied vooral gezien worden als het werkterrein van de waterbeheerder.

Beleidsrichting gemeente:

Inzake dit onderwerp wil de gemeente het beleid van het waterschap volgen. Indien vereist, worden er planologische maatregelen getroffen.

3.13.3 Verspreiding

De verspreidingsproblematiek speelt in het buitengebied onder andere met betrekking tot water, landbouw, recreatie en wonen. Een zeer groot aantal milieugevaarlijke stoffen wordt verspreid in het milieu. Sommige stoffen zijn al in kleine concentraties zeer giftig of zijn slecht afbreekbaar. Belangrijke milieugevaarlijke stoffen zijn zware metalen, gewasbeschermingsmiddelen en organische stoffen. De gemeente, het waterschap en de diverse gebruikers van het buitengebied hebben allen hun eigen verantwoordelijkheid.

Beleidsrichting gemeente:

Het tegengaan van verspreiding dient niet via het bestemmingsplan te worden geregeld.

3.13.4 Geluid

In het bestemmingsplan zullen rond verstoringsbronnen zoals verkeerswegen en bedrijven de geluids- en milieucontouren gerespecteerd worden. Deze contouren beschermen enerzijds 'de buitenwereld' tegen de overlast die de verstoringsbronnen leveren. Anderzijds voorkomen ze, dat bijvoorbeeld bedrijven belemmerd worden in hun functioneren doordat verstoringsgevoelige activiteiten gevestigd worden binnen deze contouren. Binnen het plangebied zijn drie geluidzoneringsplichtige inrichtingen gelegen, die met een zone op de plankaart zullen worden opgenomen.

Het betreft scheepswerf Jooren, werkschip Zorg en Vlijt van Van Berchum en van Schellevis beton.

In de Wet geluidhinder (op 1 januari 2007 in werking getreden) is bepaald, dat vaststelling of herziening van een bestemmingsplan gepaard dient te gaan met het uitvoeren van een akoestisch onderzoek naar verkeerslawaaï, indien binnen het plan nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen worden geprojecteerd (agrarische bedrijfswoningen, boerderijsplitsing e.d.). Aangezien dit in beginsel overal kan plaatsvinden, dient het akoestisch onderzoek voor het gehele plangebied (lees: voor alle wegen) uitgevoerd te worden. Vanuit de Wet geluidhinder geldt, dat voor agrarische bedrijfswoningen of boerderijsplitsing sprake is van een 'nieuwe' situatie.

Beleidsrichting gemeente:

De gemeente wil conform de Wet geluidhinder handelen.

3.13.5 Windturbines

De problematiek van de CO²-uitstoot (klimaatverandering) is voor de rijksoverheid aanleiding om initiatieven tot energiebesparing en duurzame energieopwekking te stimuleren. Onder invloed van subsidieregelingen e.d. worden duurzame opties als de teelt van energieleverende gewassen en windenergie in toenemende mate rendabel. Voor de toekomst mag derhalve een toename van energie-initiatieven in het buitengebied verwacht worden, zowel van de zijde van particulieren, ontwikkelaars en energiebedrijven, als van overheden. Deze initiatieven kunnen om meer redenen dan alleen uit energieoogpunt interessant zijn. Te denken valt aan het oprichten van bijvoorbeeld windmolens als kostendragers voor plattelandsvernieuwing.

De rijksoverheid streeft naar vergroting van het aandeel windenergie in de totale energielevering. Daarvoor heeft zij in de 'windprovincies' een doelstelling neergelegd; in die provincies wordt nu gezocht naar geschikte locaties voor individuele windturbines en windmolenparken. De provincie Noord-Brabant ziet de windturbines graag geplaatst in clusters van minimaal 3 turbines en niet als individuele turbines verspreid over een groter gebied. Volgens de provinciale nota 'Brabant voor de wind, Uitvoeringsnota Windenergie Noord-Brabant 2003-2006' is een groot deel van het plangebied potentieel geschikt voor windturbines.

Beleidsrichting gemeente:

Met betrekking tot het plangebied heeft de gemeenteraad in het verleden besloten dat de plaatsing van windturbines in onder andere parken en lijnopstellingen niet wenselijk wordt geacht. Deze bouwwerken tasten de waardevolle openheid van het landschap op een onaanvaardbare wijze aan. Met betrekking tot solitaire windturbines op een (agrarische) bouwblok geldt een soortgelijk beleid. In het bestem-

mingsplan "Buitengebied Dinteloord" wordt de realisatie van nieuwe windturbines niet mogelijk gemaakt.

3.13.6 Antennebeleid

Nota Nationaal Antennebeleid

Op 8 december 2000 is door het kabinet de Nota Nationaal Antennebeleid vastgesteld. In de nota wordt ingegaan op de implementatie van nieuwe draadloze ontwikkelingen (met name voor GSM en UMTS). De doelstelling van het beleid is om binnen duidelijke kaders van volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid voldoende ruimte voor antenne opstelpunten te kunnen krijgen. Het antennebeleid stuurt op relaties in de primaire 'driehoeksverhouding' tussen de rijksoverheid, de medeoverheden en de netwerkkoperators.

Provinciaal beleid volgens het Streekplan

Het Streekplan van de provincie Noord-Brabant is onder meer gericht op het vrijwaren van niet aan het buitengebied gebonden functies. Dat betekent, dat een verdere versterking van het buitengebied wordt tegengegaan. Onder versterking wordt ook 'vermasting' verstaan. In het Streekplan is verder 'zuinig ruimtegebruik' één van de vijf leidende principes van het provinciaal ruimtelijk beleid. Gezien het provinciale beleid zijn op de navolgende locaties antennemasten planologisch onaanvaardbaar:

- open gebieden, beekdalen, natuurgebieden, bosgebieden en cultuurhistorisch waardevolle gebieden;
- in de directe nabijheid van waardevolle bebouwing en bouwwerken die vanuit het beleid bescherming genieten (zoals beschermde dorpsgezichten en monumenten);
- in stiltegebieden.

Ten einde antennemasten landschappelijke in te kunnen passen, kan volgens de provincie aan de volgende voorkeursvolgorde worden gedacht:

- in de onmiddellijke nabijheid van hoge gebouwen en bouwwerken (o.a. hoogspanningsmasten);
- op bedrijventerreinen;
- aan grote infrastructuurlijnen.

Wet- en regelgeving

Gezien de Woningwet zijn de meeste antennes tot 5 meter bouwvergunningsvrij. Hogere antennes behoeven een bouwvergunning en moeten dan ook aan de vereisten genoemd in het bestemmingsplan voldoen. Indien er op grond van het vigerende bestemmingsplan geen medewerking aan een bouwplan kan worden verleend, dan moet er worden beoordeeld of er een buitenplanse vrijstelling van het bestemmingsplan voor het bouwen van een antenne (-installatie) kan worden verleend.

Beleidsrichting gemeente:

Er wordt geen binnenplanse vrijstellingsprocedure voor het plaatsen van antennemasten ten behoeve GSM en UMTS opgenomen in het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord".

3.13.7 Biovergistingsinstallaties

Er is gebleken dat er bij gemeentes behoefte bestaat aan het oprichten van biovergistingsinstallaties en soortgelijke installaties.

Een biovergistingsinstallatie zet energiegewassen, zoals maïs, om in elektrische en thermische energie. De overgebleven elektrische energie wordt als groene stroom aangeboden.

Voor bovengenoemde installaties heeft de provincie nog geen concreet beleid geformuleerd. Zij heeft lange tijd het standpunt ingenomen dat biomassavergisting gezien diende te worden als een niet aan het buitengebied gebonden bedrijfsmatige activiteit. Met andere woorden: deze bedrijfsmatige activiteiten horen niet in het buitengebied, maar op een bedrijventerrein thuis. Echter, inmiddels heeft ze in haar regeling "Categorieën van gevallen ex artikel 19, lid 2, WRO Provincie Noord-Brabant 2006" opgenomen dat er op grond van artikel 19 lid 2 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een vrijstelling van het bestemmingsplan kan worden verleend voor het realiseren van biogasinstallaties/co-vergistingsinstallaties voor mest binnen het bouwblok van een bestaand agrarisch bedrijf tot een totale capaciteit (mest en co-producten samen) van maximaal 25.000 ton op jaarbasis. Uit de toelichting behorende bij de lijst van de provincie blijkt dat het om een nevenfunctie (nevenactiviteiten: het ontplooiën van activiteiten op een agrarisch bouwblok die niet rechtstreeks de uitoefening van de agrarische bedrijfsvoering betreffen) dient te gaan. De uitoefening van het agrarisch bedrijf (conform het Streekplan is een agrarisch bedrijf een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en of het houden van dieren) dient de hoofdfunctie te blijven.

Indien er niet op grond van artikel 19 lid 2 WRO een vrijstelling van het bestemmingsplan kan worden verleend, dan is het afhankelijk van de omvang van een installatie en van de andere aanwezige bedrijfsmatige activiteiten of er gezien het provinciale beleid wel of geen medewerking aan het oprichten van biovergistingsinstallaties en soortgelijke installaties in het buitengebied kan worden verleend. In deze gevallen dient de volgende vraag te worden beantwoord: is er sprake van een niet aan het buitengebied gebonden activiteit of van een agrarisch verbrede activiteit?

Beleidsrichting gemeente:

In het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord" geen ruimte voor de oprichting van biomassavergistingsinstallaties en soortgelijke installaties bieden. Het buitengebied van Dinteloord wordt gekenmerkt door haar openheid. Het is niet gewenst om verspreid door het buitengebied heen op (agrarische) bouwblokken biovergistingsinstallaties en soortgelijke installaties op te laten richten. Qua uitstraling passen de installaties niet in het open buitengebied. Er dient ten behoeve van een installatie hoge bebouwing en veel bebouwing te worden gerealiseerd. Bovendien neemt een dergelijke installatie qua oppervlakte veel ruimte in beslag (als nevenfunctie bij een agrarisch bedrijf ongeveer een half bouwblok). Eveneens brengt de realisatie van de installaties een groot aantal verkeersbewegingen (met name van vrachtwagens) met zich mee. Niet elke locatie in het buitengebied leent zich hier goed voor. Immers, een groot gedeelte van het buitengebied wordt benut voor extensieve recreatie (wandelen, fietsen, etc.) en de openbare infrastructurele voorzieningen in het buitengebied zijn niet berekend op de extra verkeersbewegingen van (zwaar) vrachtverkeer.

Bijlage 7:

**Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied
Steenbergen (vastgesteld door de gemeenteraad op
29 september 2011)**

in steenbergen staat u sterk

Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen

Vastgesteld door de gemeenteraad op
29 september 2011

Compositie 5 stedenbouw bv
Boschstraat 35 - 37
4811 GB Breda
076 - 5225262
076 - 5213812
info@c5s.nl
www.c5s.nl
20083802

telefoon
fax
email
internet
kvk Breda

Gemeente Steenbergen

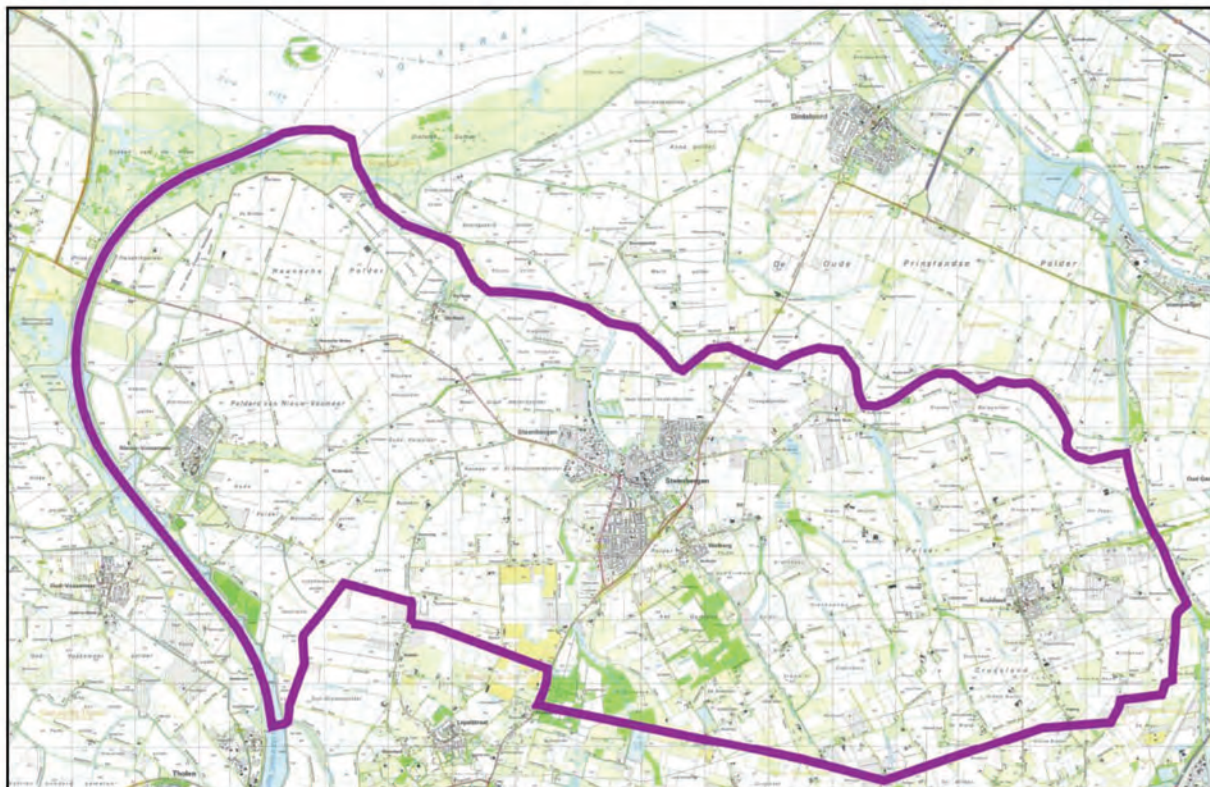
Nota van uitgangspunten bestemmingsplan “Buitengebied Steenbergen”

contactpersoon opdrachtgever:	dhr. mr. M. de Jong
projectleider:	dhr. mr. P. Engelvaart
projectcollega:	dhr. drs. M.C.M. Reijnaars
referentie:	nota van uitgangspunten
status:	definitief
datum:	augustus 2011

Nota van uitgangspunten

INHOUD

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Leeswijzer	4
2	Beleidsthema's	5
2.1	Inleiding	5
2.2	Waarden.....	5
2.3	Agrarische bedrijven	10
2.4	VAB en NED beleid	21
2.5	Niet-agrarische bedrijven.....	25
2.6	Verblijfsruimte tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten.....	28
2.7	Burgerwoningen.....	29
2.8	Aan-huis-gebonden beroep of bedrijf via afwijkingsprocedure	30
2.9	Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing	30
2.10	Afhankelijke woonruimte (mantelzorg)	32
2.11	Dag- en verblijfsrecreatie	32
2.12	Milieu.....	38
2.13	Waterkeringen en waterbergingsgebieden.....	42
2.14	Rijksweg A4	42

*Uitsnede topografische kaart met weergave en begrenzing bestemmingsplan "Buitengebied Steenberg".
Bron: Atlas Noord-Brabant, 2005*

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op 1 juli 2008 trad de Wet ruimtelijke ordening in werking (Wro). Deze wet bepaalt dat alle bestemmingsplannen binnen het grondgebied van de gemeente niet ouder mogen zijn dan 10 jaar. In de wet is een overgangstermijn opgenomen van 5 jaar. Dat betekent dat elke gemeente voor 1 juli 2013 dient te beschikken over een actueel bestemmingsplan voor het gehele grondgebied van de gemeente.

In de gemeente Steenberghe moeten de bestemmingsplannen voor het buitengebied ook worden geactualiseerd. Voor de actualisering wordt het buitengebied verdeeld over twee bestemmingsplannen. Er wordt één bestemmingsplan ontwikkeld voor het buitengebied ten noorden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Dit is het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord en Prinsenland". Dit plan is in procedure gebracht. Het tweede bestemmingsplan heeft betrekking op het gebied ten zuiden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Voor de ontwikkeling van dit plan is de nu aangeboden Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan "Buitengebied Steenberghe" opgesteld.

Voor het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord en Prinsenland" is reeds beleid bepaald op diverse onderdelen. De gemeenteraad heeft op 20 december 2007 voor dit bestemmingsplan een Nota van uitgangspunten vastgesteld. De nota is tot stand gekomen na overleg met een klankbordgroep en de voormalige Commissie Grondgebied en Economische Zaken.

Nu is er een Nota van uitgangspunten opgesteld voor het nieuwe bestemmingsplan "Buitengebied Steenberghe". In het kader van de ontwikkeling van deze nota is aansluiting gezocht bij meerdere gemeentelijke beleidskaders, waaronder het Economisch Beleidsplan, de Gebiedsvisie gemeente Steenberghe, de Nota Cultureel Erfgoed, de Visie Landrecreatie, de Visie Waterrecreatie, de verschillende dorpsontwikkelingsplannen en de Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan "Buitengebied Dinteloord en Prinsenland". Ook is de gemeente aangevangen met de ontwikkeling van een ruimtelijke structuurvisie. In januari 2011 heeft de Commissie Ruimte & Economie opiniërend discussiepunten voor deze structuurvisie behandeld. Hiermee is eveneens rekening gehouden. In februari 2011 heeft de Commissie Ruimte & Economie gesproken over duurzame energie. Deze meningsvorming is ook meegenomen.

Naast het gemeentelijk beleid is met name het gewijzigde provinciale beleid van belang voor de ontwikkeling van deze Nota van uitgangspunten. Gewijzigde wet- en regelgeving speelt slechts een beperkte rol van betekenis.

Gewijzigd provinciaal beleid:

- Op 1 maart 2011 is de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 in werking getreden.
- Op 1 januari 2011 is de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant in werking getreden.

In de Verordening ruimte Noord-Brabant 2011 heeft de provincie regels gesteld om haar provinciale belangen te beschermen. De verordening werkt bindend voor de Brabantse gemeenten. Bij de ontwikkeling van een bestemmingsplan moet de verordening in acht worden genomen.

In de Nota van uitgangspunten bestemmingsplan “Buitengebied Steenbergen” is een visie op de relevante ruimtelijke en sectorale beleidsthema’s uitgewerkt. De functies alsmede de waarden in het gebied zijn hierbij van belang. Voor de functies kan bijvoorbeeld worden gedacht aan landbouw, agrarische en niet-agrarische bedrijvigheid, burgerwoningen, dag- en verblijfsrecreatie, milieu en nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld de rijksweg A4). Bij de waarden gaat het bijvoorbeeld om de aardkundige, landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden.

Op 8 augustus 2011 is in een klankbordgroepbijeenkomst een concept Nota van uitgangspunten besproken. Voor deze bijeenkomst zijn meerdere belangenorganisaties uitgenodigd. Aan de klankbordgroepbijeenkomst hebben de volgende partijen deelgenomen: de Dorpsraad Kruisland, de Dorpsraad Nieuw-Vossemeer, Leefbaarheid De Heen, de ZLTO, Sirene, het Waterschap Brabantse Delta, het Toeristisch Platform Steenbergen en de Ondernemersvereniging Brabantse Wal. Voor de klankbordgroepbijeenkomst waren eveneens de Dorpsraad Welberg, het Ondernemers Platform Steenbergen, het Rewin, de Kamer van Koophandel, de BMF, het Brabants Landschap, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Glastuinbouw Steenbergen uitgenodigd.

Aan de belangenorganisaties is gevraagd om hun sectorale standpunt ten aanzien van de in het buitengebied aanwezige waarden en functies te bepalen. Vanuit verschillende sectoren kunnen immers ‘claims’ op dezelfde gebieden worden gelegd, waardoor er conflicten om dezelfde ruimte kunnen ontstaan.

De klankbordgroepleden hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om hun standpunten naar voren te brengen. De verschillende standpunten zijn vertaald in de Nota van uitgangspunten. Het Waterschap Brabantse Delta heeft gezien haar taken enkel een standpunt ingenomen bij het thema waterkeringen en waterbergingsgebieden. De belangenorganisaties die niet hebben deelgenomen aan de klankbordgroepbijeenkomst hebben wel de mogelijkheid gekregen om hun standpunten met betrekking tot de opgenomen onderwerpen op een andere wijze kenbaar te maken. Van deze mogelijkheid heeft Natuurmonumenten gebruik gemaakt. In de Nota van uitgangspunten zijn de relevante standpunten van Natuurmonumenten opgenomen.

Per ruimtelijk en sectoraal beleidsthema worden in de vast te stellen Nota van uitgangspunten de standpunten bepaald welke het toekomstige ruimtelijke beleid van de gemeente Steenbergen voor het nu voorliggende plangebied weergeven. Per thema is het gemeentelijke beleidsuitgangspunt opgenomen.

1.2 Leeswijzer

In de Nota van Uitgangspunten worden in hoofdstuk 2 de relevante ruimtelijke en sectorale beleidsthema’s voor dit deel van het Steenbergse buitengebied toegelicht. Per beleidsthema wordt het provinciale beleid, de beleidsrichting van de klankbordgroep en de gemeentelijke beleidsrichting beschreven.

2 BELEIDSTHEMA'S

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de ruimtelijke en sectorale beleidsthema's behandeld en gegroepeerd rond een aantal hoofdonderwerpen. Per beleidsthema is rekening gehouden met de planologische kaders op rijksniveau en provinciaal niveau. Binnen de door deze instanties aangegeven marges dient het ruimtelijk beleid voor het nu voorliggende deel van het buitengebied gestalte te krijgen.

2.2 Waarden

In deze paragraaf wordt ingegaan op het te hanteren gemeentelijk beleid ten aanzien van natuur, landschappelijke, abiotische, hydrologische, cultuurhistorische en archeologische waarden van dit deel van het buitengebied. Daarbij heeft een afstemming plaatsgevonden met het rijksbeleid en het provinciale beleid. In het kader van de ontwikkeling van een bestemmingsplan spelen deze verschillende waarden een belangrijke rol.

2.2.1 Aardkundige waarden, archeologische en cultuurhistorische waarden, ecologische waarden, landschappelijke waarden

Algemeen

Het Steenbergse buitengebied wordt gekenmerkt door vele waarden. Kenmerkend zijn voornamelijk de zeekleigebieden, de zandgronden en de overgang daartussen. Ten einde deze waarden planologisch te beschermen worden deze vertaald in het bestemmingsplan. Voor de inventarisatie van de waarden kan met name aansluiting worden gezocht bij het provinciaal beleid. Het provinciale beleid voor de vele waarden was reeds ontwikkeld in de Interimstructuurvisie, het Gebiedsplan Brabantse Delta en weergegeven op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW-kaart). De verschillende waarden zijn vervolgens vertaald in de provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant, de daarbij als bijlage opgenomen Gebiedspaspoorten en de provinciale Verordening ruimte. In het bestemmingsplan wordt eveneens rekening gehouden met het aan Steenbergen grenzende Natura 2000-gebied (Volkerak).

Beleidsrichting provincie

Gebiedspaspoorten Zeekleigebied, West-Brabantse Venen en Brabantse Wal

De provinciale structuurvisie heeft middels de Gebiedspaspoorten handen en voeten gegeven aan de uitwerking van ruimtelijk kwaliteit. In de gebiedspaspoorten geeft de provincie aan welke landschapkenmerken zij op regionaal schaalniveau bepalend vindt voor de kwaliteit van een gebied of een landschapstype. De paspoorten beschrijven de effecten die de provincie wil bereiken bij ontwikkelingen in het gebied. De provincie richt zich daarbij op het resultaat, de ontwikkeling van het landschap en van landschapstructuren in zijn geheel, en niet op individuele elementen en details.

Het buitengebied van Steenbergen is gelegen in drie gebiedspaspoorten, namelijk het Zeekleigebied, de West-Brabantse Venen en de Brabantse Wal.

Voor het Zeekleigebied in relatie tot het buitengebied van Steenberg en staan de volgende ambities centraal:

1. het behoud van het contrast tussen de open grootschalige zeekleipolders en de beboste steilrand van de Brabantse Wal en het kleinschalige landschap van de West-Brabantse Venen;
2. Het versterken van de zeekleipolders als grootschalig en open landbouwgebied;
3. Het ontwikkelen van een robuust krekensysteem;
4. Het ontwikkelen van dynamische natuurwaarden in de buitendijkse gebieden;
5. De cultuurhistorische waarden in hun samenhang verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten;
6. Het versterken van de ecologische waarden van het landschap door te sturen op te behouden of te ontwikkelen kenmerken van het landschap, waarbij kenmerkende plant- en diersoorten van open akker- en graslandgebied, kreken en sloten & dijken en wegbermen goede indicatoren zijn;
7. Reeds geplande grootschalige ontwikkelingen worden zorgvuldig ingepast en leveren een bijdragen bij aan nieuwe landschapskwaliteit. Bijvoorbeeld verlenging van A4-Zuid: inspelen op het contrast open polderlandschap en bebouwde en beboste Brabantse Wal.

Voor de West-Brabantse Venen in relatie tot het buitengebied van Steenberg en staan de volgende ambities centraal:

1. Versterken identiteit en natuurwaarden van de halfopen- en besloten cultuurlandschappen van het gemengd landelijk gebied;
2. Verbinden van de natuur van zand en klei;
3. De relictten van de veenontginningsgeschiedenis gebruiken als inspiratiebron voor toekomstige ontwikkelingen zodat deze structuren weer zichtbaar worden in het landschap;
4. De cultuurhistorische waarden van de West-Brabantse Venen in hun samenhang verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten;
5. Het versterken van de ecologische waarden van het landschap door te sturen op te behouden of te ontwikkelen kenmerken van het landschap, waarbij kenmerkende plant- en diersoorten van de halfopen en besloten cultuurlandschappen, de open weide- en akkergebieden & waterlopen goede indicatoren zijn.

Voor de Brabantse Wal in relatie tot het buitengebied van Steenberg en staan de volgende ambities centraal:

1. Ontwikkeling tot een samenhangend natuurgebied (provinciaal landschap en nationaal park);
2. Het versterken van het kleinschalige karakter van het oude zandontginningslandschap;
3. Versterking van de kwaliteit en beleving van de steilrand van de Brabantse Wal;
4. De cultuurhistorische waarden van de Brabantse Wal in hun samenhang verder ontwikkelen, beschermen en toeristisch-recreatief ontsluiten;
5. Het versterken van de ecologische waarden van het landschap door te sturen op te behouden of te ontwikkelen kenmerken van het landschap, waarbij kenmerkende plant- en diersoorten van het kleinschalig besloten landschap, sloot- en greppelkanten, perceelsranden en kleine wateren goede indicatoren zijn. Het versterken van de grote verscheidenheid aan bossen bij de verdere ontwikkeling en beheer van de boscomplexen van de Brabantse Wal. Dit kan door in te zetten op ontwikkeling van de natuur- en recreatiewaarde van de bossen in samenhang met het versterken van het eigen karakter van het betreffende boscomplex.

De borging van de landschapskenmerken is juridisch-planologisch uitgewerkt in de Verordening ruimte.

Verordening ruimte

In het algemeen zoneert de Verordening ruimte het buitengebied in een aantal zones. Naast het agrarisch gebied, is er veel aandacht voor de zogenaamde groenblauwe mantel. Het agrarisch gebied betreft een gebied waar primair de agrarische economie wordt ontwikkeld. De groenblauwe mantel betreft een gebied waar een menging van functies plaatsvindt en dat zich kenmerkt door veel waarden. De provincie heeft een standpunt ingenomen ten aanzien van de waarden in het plangebied en heeft deze waarden opgenomen op de structurenkaart van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening Noord-Brabant en de ambitiekaart van de Gebiedspaspoorten. De waarden zijn zowel in de regels als op de kaarten van de Verordening ruimte vastgelegd. Voor het Steenbergse buitengebied zijn met name de onderstaande waarden van belang.

1. Aardkundige waarden

Waarden en kenmerken van een gebied die vanwege geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische verschijnselen en processen danwel anderszins vanwege de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van de bodem, van algemeen belang zijn vanuit aardkundig oogpunt.

Het plangebied omvat twee aardkundig waardevolle gebieden. Dit zijn de Polder Cruisland en de Dintelse Gorzen (waaronder de Slikken van de Heen). Deze gebieden dienen conform de verordening een beschermende werking te krijgen in het bestemmingsplan ten behoeve van het behoud, herstel en/of de duurzame ontwikkeling.

2. Archeologische en cultuurhistorische waarden

Waarden en kenmerken van een gebied of daar aanwezige zaken, verband houdend met het bouwkundig erfgoed, het stedenbouwkundig erfgoed, de historische groenwaarden, het historisch-geografisch erfgoed en de bekende en verwachte archeologische waarden.

Het plangebied omvat één cultuurhistorisch vlak (Polder het Oudland), één cultuurhistorisch landschap (Zuiderwaterlinie bij Steenbergen) en één complex van cultuurhistorisch belang (Landgoed Dassenberg). Deze gebieden dienen conform de verordening een beschermende werking te krijgen in het bestemmingsplan ten behoeve van het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling.

In het plangebied zijn blijkens de Cultuurhistorische Waardenkaart 2010 geen archeologische landschappen bekend. Op grond van de landelijke Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (2^e generatie) liggen verspreid in het plangebied wel enkele gebieden met een indicatieve hoge / middelhoge archeologische waarde.

3. Ecologische waarden (o.a. Ecologische hoofdstructuur)

Aanwezige en potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren de natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, de mate van stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde. De ecologische waarden bestaan uit de Ecologische Hoofdstructuur, de attentiegebieden Ecologische hoofdstructuur, de beheergebieden Ecologische hoofdstructuur, de zoekgebieden voor ecologische verbindingzones, de Groenblauwe Mantel en de zoekgebieden voor behoud en herstel watersystemen.

De gebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur waar de natuurwaarden afhankelijk zijn van de hydrologische situatie krijgen bijzondere aandacht. Rondom deze natte natuur liggen hydrologische beschermingszones, zijnde de attentiegebieden Ecologische hoofdstructuur.

Het plangebied omvat onder andere de volgende ecologische waarden:

- Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet, beschermd als Ecologische hoofdstructuur, aangeduid als zoekgebied voor ecologische verbindingzone, Groenblauwe mantel en aangeduid als zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen;
- Dintelse Gorzen, beschermd als Ecologische hoofdstructuur;
- Schelde Rijn-kanaal, beschermd als Ecologische hoofdstructuur;
- het Oudland ten zuiden van de kern Steenberg, beschermd als Groenblauwe mantel en Ecologische hoofdstructuur en aangeduid als attentiegebied Ecologische hoofdstructuur.
- verschillende beken en kreken, beschermd als Groenblauwe mantel en aangeduid als zoekgebied voor ecologische verbindingzone en zoekgebied voor behoud en herstel watersystemen.

Deze gebieden dienen conform de verordening een beschermende werking te krijgen in het bestemmingsplan ten behoeve van het behoud, herstel en/of de duurzame ontwikkeling.

4. Landschappelijke waarden

Gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van het landschap, gericht op ruimtelijke, ecologische, cultuurhistorische en recreatieve aspecten.

Het plangebied omvat landschappelijke waarden. Het gaat hier om de gebieden aangeduid als de Groenblauwe mantel en de Ecologische hoofdstructuur. Deze gebieden dienen conform de verordening een beschermende werking te krijgen in het bestemmingsplan ten behoeve van het behoud, herstel en/of de duurzame ontwikkeling. Kenmerkend voor de landschappelijke waarden zijn het zeekleigebied en de overgang naar de zandgronden (onder andere via de Brabantse Wal).

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: De waarden moeten worden bepaald en mogen geen onnodige belemmeringen opleveren voor de ondernemers (agrariërs en niet-agrariërs). Verzocht wordt alleen datgene te beschermen wat noodzakelijk is, zodat geen onnodige beperkingen ontstaan.

Sirene : Daarnaast is het gewenst om de ecologische en landschappelijke waarden nauwkeurig in beeld te brengen en niet 1-op-1 over te nemen uit de Verordening ruimte. Niet overal zijn deze

waarden aanwezig en aanbevolen wordt om vooraf voldoende gebiedskennis op te doen door middel van een gebiedsbrede ecologische quickscan.

Beleidsrichting gemeente

Voor wat betreft de waarden wordt primair het beleid gevolgd, zoals dit is vastgelegd in de Verordening ruimte Noord-Brabant. Eveneens wordt rekening gehouden met de provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening, de bijbehorende Gebiedspaspoorten, de Cultuurhistorische Waardenkaart 2010 (provincie Noord-Brabant), de landelijke Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (2^e generatie) en de in ontwikkeling zijnde Gemeentelijke Erfgoedkaart. In het bestemmingsplan wordt eveneens rekening gehouden met het aan Steenbergen grenzende Natura 2000-gebied (Volkerak). De relevante waarden worden positief bestemd en beschermd door middel van een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden en/of gebruiksverboden. Uitgangspunt is om datgene te beschermen wat noodzakelijk is, zodat geen onnodige beperkingen ontstaan.

2.2.2 Natuurontwikkeling

Algemeen

Onderscheid kan worden gemaakt tussen bestaande waarden en nieuwe waarden. Voor wat betreft de bestaande natuurwaarden, worden de Ecologische hoofdstructuur en de ecologische verbindingszones op perceelsniveau begrensd. Naast de bestaande waarden kunnen nieuwe waarden worden ontwikkeld. Voor de nieuwe waarden gaat het om nieuwe natuur die kan worden gerealiseerd door middel van aankoop en/of inrichting van gronden. Het provinciale beleid biedt ontwikkelingsmogelijkheden voor nieuwe waarden.

Beleidsrichting provincie

De provincie heeft in het kader van de Verordening ruimte de Ecologische hoofdstructuur heroverwogen. Dat heeft als resultaat gehad dat kleine gebieden met een ecologische waarde vaak hun beschermde status hebben verloren. Ook de Verordening ruimte geeft aan dat de inspanningen om de natuur te verbeteren en ecologische verbindingszones te realiseren, niet vanzelf gaan. Er moeten verbindingen worden gelegd tussen de natuurkerngebieden. Voor Steenbergen is een robuuste verbinding van belang. Het gaat om een verbinding langs de rivieren en de Hollandse Delta. Verder zijn een aantal rivieren en kreken aangewezen als zoekgebied voor ecologische verbindingszones. In het rapport "Groene schakels, ecologische verbindingszones, voorbeeldenboek" zijn spelregels opgenomen voor het vastleggen van de ecologische verbindingszones.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Natuurmonumenten: Er wordt verzocht om in het bestemmingsplan de Ecologische hoofdstructuur te beschermen en om daarnaast ruimte te bieden om de Ecologische hoofdstructuur te kunnen realiseren.

Beleidsrichting gemeente

Voor deze waarden wordt primair het beleid gevolgd, zoals dit is weergegeven in de Verordening ruimte Noord-Brabant. In het bestemmingsplan worden regels opgenomen om de bescherming van natuur, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones te waarborgen. Gronden in

het bezit van natuurorganisaties en/of waar al natuur gerealiseerd is, worden in dit bestemmingsplan bestemd tot 'Natuur'. Voor het ontwikkelen van nieuwe natuur in het bestemmingsplan wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.

2.3 Agrarische bedrijven

In de gemeente Steenbergen zijn vele agrarische bedrijven gevestigd. De agrarische sector speelt als groot grondgebruiker in het Steenbergse buitengebied dan ook een belangrijke rol in de ontwikkeling van dit bestemmingsplan.

Een agrarisch bedrijf wordt omschreven als een bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt in grondgebonden agrarische bedrijven (bijvoorbeeld akkerbouw) en niet-grondgebonden agrarische bedrijven (bijvoorbeeld intensieve veehouderij en glastuinbouw).

2.3.1 Toekennen agrarische bouwvlakken

Algemeen

Het is één van de doelstellingen van de ruimtelijke ordening dat de bebouwing in het buitengebied zoveel mogelijk wordt geconcentreerd. Per agrarisch bedrijf wordt in Steenbergen een bouwvlak toegekend. In de regels wordt per type agrarisch bedrijf duidelijk aangegeven welke bouwactiviteiten mogen plaatsvinden binnen het bouwvlak. Bij de toekenning van de desbetreffende bouwvlakken wordt zorgvuldig gekeken naar bestaande rechten.

De tendens van steeds verdergaande ontwikkelingen, schaalvergroting en intensivering in de landbouw blijkt vaak te leiden tot de wens of noodzaak voor nieuwe en grotere bedrijfsgebouwen. In het kader van het bestemmingsplan "Buitengebied Steenbergen" moet een afweging worden gemaakt tussen enerzijds de ontwikkelingsbehoefte van de bedrijven en anderzijds de gevolgen van versterking. Indien aan de agrarische bedrijven de ruimte wordt geboden voor ontwikkeling, is vervolgens de manier waarop die groei plaatsvindt van belang. Krijgen alle bedrijven dezelfde ontwikkelingsmogelijkheden of worden de bedrijven afzonderlijk beoordeeld?

In bestemmingsplannen worden agrarische bedrijven doorgaans als zodanig aangeduid of positief bestemd door middel van een 'agrarisch bouwvlak'. Binnen de aangegeven ruimte is het toegestaan om te bouwen ten behoeve van het agrarische bedrijf. Het doel van deze bouwvlaktoekenning is tweeledig:

1. bereiken dat bebouwing zoveel mogelijk geconcentreerd wordt in het buitengebied, zodat dus niet her en der verspreid nieuwe bedrijfsgebouwen ontstaan;
2. voorkómen dat er onnodig veel bebouwing ontstaat. De hoeveelheid bebouwing wordt immers aan een maximum gekoppeld. Daarmee wordt gestimuleerd dat bij nieuwbouw de oude gebouwen worden gesloopt.

Beleidsrichting provincie

Het provinciaal beleid gaat eveneens uit van het toekennen van bouwvlakken. Als uitgangspunt wordt ook het principe van zorgvuldig ruimtegebruik gehanteerd. Een bouwvlak kan worden vergroot indien dit noodzakelijk is voor de agrarische bedrijfsvoering. Het bouwvlak van een grondgebonden agrarisch bedrijf is qua omvang niet per direct beperkt tot een maximum oppervlakte. Dit is anders bij bouwvlakken voor niet-grondgebonden agrarische bedrijven

(intensieve veehouderijen, glastuinbouwbedrijven en overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven). In beginsel is hier een maximum oppervlak van 1,5 hectare toegestaan.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

In beginsel worden de bestaande agrarische bouwvlakken opgenomen in het toekomstige bestemmingsplan. Mocht blijken dat bouwvlakken als gevolg van het provinciale beleid aangepast moeten worden, dan wordt er zorgvuldig met de desbetreffende bedrijven gecommuniceerd. Bouwvlakken worden slechts verkleind, indien dit noodzakelijk is.

2.3.2 Ondergrens agrarisch bedrijf

Algemeen

Een agrarisch bouwvlak wordt toegekend aan een agrarische bedrijf. De exploitatie dient bedrijfsmatig te zijn en duidelijk verder te gaan dan uitsluitend hobbymatige activiteiten. Van bedrijfsmatige exploitatie kan worden gesproken als aan de agrarische activiteiten een deelinkomen kan worden ontleend.

De economische omvang van een agrarisch bedrijf wordt vaak uitgedrukt in het aantal Nederlandse Grootte-eenheden (Nge). Een Nge is een economische maatstaf, waarin de omvang van een agrarisch bedrijf en de afzonderlijke productierichtingen binnen een bedrijf worden uitgedrukt. Een Nge is gebaseerd op de saldi per dier of per hectare gewas. Daartoe worden bruto standaard saldi (bss) berekend als het verschil tussen de opbrengsten en bepaalde specifieke kosten, in een gemiddeld jaar onder normale omstandigheden.

Als ondergrens wordt de vaak gehanteerde en algemeen aanvaarde ondergrens van 12 Nge aangehouden. Wanneer niet wordt voldaan aan de ondergrens, dan wordt het 'bedrijf' in principe als burgerwoning bestemd.

Beleidsrichting provincie

Er moet sprake zijn van een agrarisch bedrijf.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

Er wordt een agrarische enquête uitgevoerd in het plangebied. De gemeente zal geen ondergrens gekoppeld aan Nge hanteren. Aan de agrarische bedrijven wordt (wederom) een agrarische bestemming met een agrarisch bouwvlak toegekend. Mocht de agrarische bestemming aangepast moeten worden als gevolg van de beëindiging van de agrarische bedrijfsmatige activiteiten, dan wordt er zorgvuldig met de desbetreffende eigenaren gecommuniceerd.

2.3.3 Onderscheid grondgebonden en niet-grondgebonden bedrijven

Algemeen

De ruimtelijke impact van de verschillende agrarische bedrijven is "in het veld" duidelijk verschillend. Gezien het bovenstaande is het gebruikelijk om agrarische bedrijven te verdelen in grondgebonden en niet-grondgebonden bedrijven. De ruimtelijke impact van een akkerbouwbedrijf is anders dan van bijvoorbeeld een intensieve veehouderij of een glastuinbouwbedrijf.

Beleidsrichting provincie

In de Verordening ruimte wordt voor dit onderwerp het onderstaande onderscheid gemaakt:

- grondgebonden agrarisch bedrijf: agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt.
- niet-grondgebonden agrarisch bedrijf: agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt, waaronder een intensieve veehouderij en een glastuinbouwbedrijf. Onder een intensieve veehouderij wordt verstaan: agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfstvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstvormen, met uitzondering van grondgebonden melkrundveehouderij. Een glastuinbouwbedrijf betreft een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in kassen plaatsvindt. Overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven betreffen alle bedrijven niet zijnde een intensieve veehouderij of een glastuinbouwbedrijf.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

De gemeente volgt het provinciale beleid. Dit betekent dat er een onderscheid wordt gemaakt in:

- grondgebonden agrarische bedrijven;
- niet-grondgebonden agrarische bedrijven zijnde: intensieve veehouderijen glastuinbouwbedrijven en overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

2.3.4 Bouwvlakvergroting en -vormverandering gedurende de planperiode

Algemeen

Bouwvlakvergroting en -vormverandering kan voor de agrarische bedrijfsvoering nodig zijn. Hier wordt nadrukkelijk een onderscheid gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

Beleidsrichting provincie

Bij het uitbreiden van bouwvlakken dienen criteria zoals opgenomen in de Verordening ruimte in acht genomen te worden. Criteria bestaan in de afweging van waarden. De uitbreiding van een bedrijf moet noodzakelijk zijn voor de agrarische bedrijfsvoering. Bij een bouwvlakvergroting en -vormverandering wordt er onderscheid gemaakt in grondgebonden en de verschillende niet-grondgebonden agrarische bedrijven. Zuinig ruimtegebruik en de kwaliteitsverbetering van het

landschap staan bij elke ruimtelijke ontwikkeling in het buitengebied en dus ook hier centraal. Ook is het verschil tussen agrarisch gebied en de groenblauwe mantel¹, extensiverings- en verwevingsgebied en mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw, vestigingsgebied glastuinbouw en glastuinbouw buiten de aangewezen gebieden van belang.

Hieronder wordt een kort overzicht gegeven van de opgenomen uitbreidingsruimte voor bestaande bedrijven.

Grondgebonden agrarisch bedrijf
<u>Agrarisch gebied</u> geen specifieke maximale uitbreidingsruimte opgenomen
<u>Groenblauwe mantel</u> geen specifieke maximale uitbreidingsruimte opgenomen
Intensieve veehouderij
<u>Extensiveringsgebieden</u> eenmalige uitbreidingsruimte van maximaal 15 %
<u>Verwevingsgebieden</u> uitbreidingsruimte tot ten hoogste 1,5 hectare op een duurzame locatie. 10 % van het bouwblok wordt aangewend voor een goede landschappelijke inpassing
Glastuinbouwbedrijven
<u>Vestigingsgebied glastuinbouw</u> geen specifieke maximale uitbreidingsruimte opgenomen
<u>Agrarisch gebied</u> buiten de daartoe aangewezen gebieden (mogelijk doorgroeigebied en vestigingsgebied glastuinbouw) tot ten hoogste 3 hectare netto glas
Overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven
<u>Agrarisch gebied</u> geen specifieke maximale uitbreidingsruimte opgenomen
<u>Groenblauwe mantel</u> geen specifieke maximale uitbreidingsruimte opgenomen

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: De klankbordgroep, met uitzondering van de ZLTO en Leefbaarheid De Heen, kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

ZLTO: Er wordt verzocht om meer uitbreidingsruimte voor de agrarische bedrijven te bieden. Alle voorzieningen (bebouwing, erfverhardingen, etc.) moeten binnen het agrarisch bouwvlak worden gerealiseerd.

¹ Groenblauwe mantel: gebieden die grenzen aan de ecologische hoofdstructuur, de ecologische verbindingzone of het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen, en deze verbinden, zijnde gebieden met overwegend grondgebonden agrarisch gebruik en belangrijke nevenfuncties voor natuur en water.

Leefbaarheid De Heen: Elke vorm van uitbreiding van een intensieve veehouderij moet worden tegengegaan, ook een uitbreiding in geval van uitsluitend dierenwelzijn. In plaats van het uitbreiden van de bebouwing kunnen er ook minder dieren worden gehouden.

Beleidsrichting gemeente

- Grondgebonden agrarische bedrijven kunnen onder voorwaarden hun bouwvlak van vorm veranderen en/of uitbreiden tot maximaal 2 hectare. Een bouwvlak van maximaal 2 hectare biedt voor de meeste grondgebonden agrarische bedrijven voldoende uitbreidingsruimte. Voor individuele bedrijven die hun bouwvlak tot boven deze maat willen vergroten kan, indien een dergelijke uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk worden geleverd.
- Intensieve veehouderijen krijgen binnen het bestemmingsplan geen uitbreidingsmogelijkheden qua vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak. De gemeente wil geen medewerking verlenen aan het uitbreiden van bestaande intensieve veehouderijen, middels vormverandering of vergroting van het bouwvlak. Indien een uitbreiding noodzakelijk is enkel in het kader van dierenwelzijn, dan dient er een afweging buiten het bestemmingsplan om plaats te vinden.
- Het Steenbergse Westland is een vestigingsgebied glastuinbouw. Het bestaande glastuinbouwgebied wordt in het bestemmingsplan opgenomen.
- Solitair gelegen glastuinbouwbedrijven krijgen binnen het bestemmingsplan geen uitbreidingsmogelijkheden qua vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak.
- Overige niet grondgebonden agrarische bedrijven krijgen binnen het bestemmingsplan geen uitbreidingsmogelijkheden qua vormverandering en/of vergroting van het bouwvlak.

2.3.5 Nieuwvestiging, hervestiging of omschakeling agrarische bedrijven

Algemeen

Vanuit bestaande agrarische bedrijven komt af en toe de vraag voor een nieuw bouwvlak. Soms gaat het om de hervestiging van een nieuw bedrijf als gevolg van verplaatsing. Het bedrijf kan dan op de bestaande locatie niet goed uit de voeten. De reden hiervoor is meestal het gebrek aan ruimte. Dat kan fysieke ruimte zijn, maar ook ruimte in milieuhygiënisch opzicht. Om bedrijfseconomische redenen wil men dan graag verplaatsen. Het kan ook gaan om een min of meer 'gedwongen' verplaatsing, bijvoorbeeld vanwege stadsuitbreiding, de aanleg van infrastructuur of de realisering van de Ecologische hoofdstructuur. Uiteraard kan het ook voorkomen dat iemand een geheel nieuw agrarisch bedrijf wil stichten of de bestaande agrarische bedrijfsvorm wenst om te schakelen naar een andere agrarische bedrijfsvorm.

In het kader van nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling is het van belang te benadrukken dat er elk jaar meerdere (voormalige) agrarische bedrijfslocaties vrijkomen als gevolg van de beëindiging van bestaande bedrijven. In de behoefte aan locaties voor nieuwe of te verplaatsen bedrijven kan in beginsel worden voorzien door gebruik te maken van deze (voormalige) agrarische bouwvlakken.

Beleidsrichting provincie

Nieuwvestiging

Onder nieuwvestiging wordt door de provincie verstaan: de projectie van een al dan niet gekoppeld agrarisch bouwvlak op een locatie die volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan niet is voorzien van een zelfstandig bouwblok.

In de Verordening ruimte is nieuwvestiging van agrarische bedrijven (grondgebonden bedrijf, intensieve veehouderij, glastuinbouwbedrijf gelegen buiten het vestigingsgebied glastuinbouw en een overige niet-grondgebonden bedrijf) niet toegestaan.

Er kan, indien er sprake is van een groot openbaar belang (verplaatsing in verband met bijvoorbeeld de aanleg van infrastructuur), onder voorwaarden een uitzondering worden gemaakt voor de nieuwvestiging van grondgebonden veehouderijen in de groenblauwe mantel en grondgebonden agrarische bedrijven in agrarisch gebied. Er moet elders daadwerkelijk een volwaardig grondgebonden agrarisch bedrijf planologisch, juridisch en feitelijk worden opgeheven. Ook moeten de eventuele hervestigingsmogelijkheden binnen de gemeente en directe omgeving worden onderzocht. Tevens moet worden aangetoond dat als tot nieuwvestiging wordt overgegaan, het gaat om een volwaardig bedrijf waarvan de continuïteit is verzekerd. De nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven is onder voorwaarden eveneens toegestaan in een mogelijk doorgroeigebied glastuinbouw.

Hervestiging of omschakeling

Conform de Verordening ruimte kan onder voorwaarden de hervestiging van of omschakeling naar grondgebonden agrarische bedrijven, intensieve veehouderijen in een verwevingsgebied op een duurzame locatie en/of overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven buiten de groenblauwe mantel worden toegestaan.

Hervestiging wordt door de provincie omschreven als het verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf van het ene agrarisch bouwvlak naar het andere agrarisch bouwvlak, waar de agrarische activiteiten zijn gestaakt.

Omschakeling wordt gezien als het geheel of gedeeltelijk overstappen van de ene agrarische bedrijfsvorm naar de andere agrarische bedrijfsvorm dan wel het overstappen van een niet-agrarisch gebruik naar een agrarische bedrijfsvorm.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: De klankbordgroep, met uitzondering van de ZLTO, kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

ZLTO: Sta niet enkel de hervestiging en omschakeling van grondgebonden agrarische bedrijven toe. Maak tevens de hervestiging en omschakeling van niet-grondgebonden agrarische bedrijven mogelijk. Tevens wordt verzocht, om bij een grondgebonden agrarisch bedrijf als neventak (ondergeschikt) een intensieve veehouderij mogelijk te maken.

Beleidsrichting gemeente

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven (grondgebonden bedrijven, intensieve veehouderij bedrijven, glastuinbouwbedrijven en/of overige niet-grondgebonden agrarische bedrijven) wordt binnen het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Één uitzondering wordt opgenomen voor de nieuwvestiging van grondgebonden agrarische bedrijven die moeten verplaatsen voor een groot openbaar belang.

De hervestiging van of omschakeling naar een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt mogelijk gemaakt. Het is dus mogelijk om een intensieve veehouderij, een solitair gelegen

glastuinbouwbedrijf of een overig niet-grondgebonden agrarisch bedrijf te wijzigen in een grondgebonden agrarisch bedrijf. Ook kan binnen de regels een grondgebonden agrarisch bedrijf worden gevestigd op een locatie waarop al een bouwvlak met een andere bestemming (wonen, agrarisch verwant bedrijf, niet aan het buitengebied gebonden bedrijf, etc.) rust. Eveneens is het toegestaan om binnen het bestaande bouwvlak van grondgebonden agrarische bedrijfsvorm te veranderen.

De hervestiging van of omschakeling naar een (ander) niet-grondgebonden agrarisch bedrijf (intensieve veehouderij, glastuinbouwbedrijf of een overig niet-grondgebonden agrarische bedrijf) wordt niet mogelijk gemaakt. Hieronder volgen enkele voorbeelden. Een grondgebonden agrarisch bedrijf kan niet worden gewijzigd in een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf. Een intensieve veehouderij kan niet worden gewijzigd in een ander niet-grondgebonden agrarisch bedrijf. Ook kan een ander niet-grondgebonden agrarisch bedrijf niet worden gewijzigd in een intensieve veehouderij.

Het realiseren van een intensieve veehouderij als neventak bij een grondgebonden agrarisch bedrijf wordt uitgesloten.

Er worden geen duurzame locaties voor de intensieve veehouderij in het bestemmingsplan opgenomen.

2.3.6 Agrarische bedrijfswoning

Algemeen

Bij veel agrarische bedrijven is er een wens tot de bouw van een eerste of een tweede bedrijfswoning.

Beleidsrichting provincie

Volgens de Verordening ruimte kan een bestemmingsplan voorzien in de nieuwbouw van ten hoogste één bedrijfswoning behorend bij een agrarisch bedrijf dan wel niet-agrarisch bedrijf verbonden aan het buitengebied. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- er is een noodzaak aanwezig vanwege de aard van de bedrijfsvoering;
- de noodzaak van deze nieuwbouw is niet het gevolg van een eerder afgestoten bedrijfswoning;
- een goede landschappelijke inpassing van de te bouwen woning moet worden verzekerd, onverlet het bepaalde in de regeling voor de kwaliteitsverbetering van het landschap.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente. Daarnaast vraagt de klankbordgroep om, in afwijking van het provinciale beleid, ruimte te bieden voor het realiseren van een tijdelijke tweede bedrijfswoning (bijvoorbeeld een chalet) op een agrarisch bouwvlak voor de "agrariërs in ruste".

Beleidsrichting gemeente

De gemeente zal er voor kiezen om bestaande vergunde bedrijfswoningen en reeds via het vigerende bestemmingsplan toegestane bedrijfswoningen positief te bestemmen. In het bestemmingsplan wordt ruimte geboden voor de realisatie van één bedrijfswoning. Een nieuwe eerste bedrijfswoning kan gezien het provinciale beleid alleen worden toegevoegd als er gezien de

bedrijfsvoering een specifieke noodzaak bestaat en de nieuwbouw niet het gevolg is van een eerder afgestoten bedrijfswoning.

De realisatie van een nieuwe tweede agrarische bedrijfswoning wordt niet mogelijk gemaakt. Ook niet in de vorm van een tijdelijke tweede bedrijfswoning. Bestaande tweede agrarische bedrijfswoningen worden als zodanig bestemd. Binnen een agrarisch bouwvlak waar in het verleden geen bedrijfswoning was toegestaan, wordt ook nu geen bedrijfswoning toegestaan.

2.3.7 Teeltondersteunende voorzieningen

Algemeen

Agrarische bedrijven die een vollegrondse bedrijfsvoering voeren (tuinbouwbedrijf of boomkwekerij) kunnen gebruik maken van teeltondersteunende voorzieningen. Deze ondersteunende voorzieningen zijn onder te verdelen in permanente en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen. Teeltondersteunende kassen of tunnelkassen zijn geen teeltondersteunende voorzieningen.

Teeltondersteunende voorzieningen hebben in de tuinbouw een aantal voordelen:

- het teeltseizoen kan ermee worden verlengd;
- in samenhang daarmee kan een meer gelijkmatige arbeidsverdeling plaatsvinden op het bedrijf;
- het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan worden teruggedrongen.

Het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen heeft vooral gevolgen voor het landschapsbeeld en voor (perceelsgebonden) natuurwaarden. Voor het landschapsbeeld heeft het gebruik echter geen blijvend effect. Zodra het plastic is weggehaald is het oorspronkelijke beeld weer terug. Het gebruik vindt echter wel plaats in hetzelfde seizoen (voorjaar/zomer) als ook anderen (recreanten en inwoners) van het gebied 'genieten'. Op agrarische percelen, die tevens een natuurwaarde hebben, kan tijdelijk gebruik wel een blijvende schade tot gevolg hebben. Het is mogelijk dat natuurwaarden direct worden aangetast en op den duur helemaal verdwijnen. Teeltondersteunende voorzieningen kunnen bijvoorbeeld barrières vormen voor kleine dieren en indien ze de bodem afsluiten worden veel dieren gehinderd bij het foerageren. Voor dieren die in de bodem leven en voor planten die ter plaatse groeien, raakt de bodem ongeschikt. Bij intensivering van de plantaardige teelt bestaat bovendien het gevaar van een geleidelijke doorgroei van tijdelijke voorzieningen naar een ondersteunende kas die langzaam doorgroeit naar een volwaardige kas en van meerdere volwaardige kassen naar een glastuinbouwbedrijf.

Beleidsrichting provincie

In de Verordening ruimte is een teeltondersteunende voorziening als volgt gedefinieerd: ondersteunende voorziening die een onderdeel is van de vollegronds bedrijfsvoering van een tuinbouwbedrijf of boomkwekerij. De provincie maakt onderscheid tussen permanente en tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen. Per type hanteert de provincie een beleidsrichting die hieronder nader is toegelicht.

Permanente teeltondersteunende voorzieningen

Algemeen

Permanente teeltondersteunende voorzieningen worden voor onbepaalde tijd gebruikt, zoals bakken op stellingen (aardbeien) en containervelden.

Verschillende vormen van permanente teeltondersteunende voorzieningen.

Beleidsrichting provincie

De provincie heeft permanente teeltondersteunende voorzieningen als volgt gedefinieerd: teeltondersteunende voorziening die voor onbepaalde tijd wordt gebruikt, niet zijnde een kas. Permanente teeltondersteunende voorzieningen zijn alleen toegestaan in het bouwvlak of in een speciaal daarvoor vastgelegd zogenaamd differentiatievlak. Dit is een bouwvlak of aanduiding waar alleen permanente teeltondersteunende voorzieningen mogen worden gerealiseerd.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: Er wordt verzocht om permanente teeltondersteunende voorzieningen zowel toe te staan op het agrarische bouwvlak als op differentiatievlakken. Eventueel kan via een wijzigingsbevoegdheid met voorwaarden worden geregeld waar de differentiatievlakken worden toegestaan. Dit kan mede afhankelijk worden gesteld van de aanwezige waarden (o.a. landschap, natuur en hydrologie). Een differentiatievlak moet wel ruimtelijk worden ingepast.

Beleidsrichting gemeente

Permanente teeltondersteunende voorzieningen zijn toegestaan binnen het agrarische bouwvlak. In het bestemmingsplan wordt onder voorwaarden (o.a. noodzaak voor de agrarische bedrijfsvoering, zuinig ruimtegebruik, geen onevenredige aantasting van de aanwezige waarden en de kwaliteitsverbetering van het buitengebied) met een wijzigingsbevoegdheid de ruimte geboden voor het realiseren van een differentiatievlak voor permanente teeltondersteunende voorzieningen aansluitend aan het grondgebonden agrarische bouwvlak.

Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen

Algemeen

Naast permanente voorzieningen bestaan er ook tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen (o.a. folies, insectengaas, acryldoek, wandelkappen, schaduwhallen, hagelnetten). Onder tijdelijk wordt verstaan dat deze voorzieningen op dezelfde locatie gebruikt kunnen worden zo lang de teelt dit vereist, met een maximum van circa 6 maanden.

Verschillende vormen van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen.

Beleidsrichting provincie

De provincie heeft in de Verordening ruimte tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen niet meer gedefinieerd. De provincie waarschuwt dat tijdelijke voorzieningen heel gemakkelijk definitief kunnen worden en vraagt gemeenten hiermee terughoudend om te gaan.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

Tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen, die effect (kunnen) hebben op landschappelijke waarden, cultuurhistorische waarden en/of natuurwaarden, vallen onder het omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden. Onder andere de aantasting van de waardevolle openheid van het gebied moet worden voorkomen.

Teeltondersteunende kassen

Algemeen

Teeltondersteunende kassen zijn ondersteunende voorzieningen, die een onderdeel zijn van de totale agrarische bedrijfsvoering van een vollegrondse tuinbouwbedrijf of boomkwekerij. Ze worden gebruikt om de bedrijfsvoering te optimaliseren. In teeltondersteunende kassen vindt de productie onder meer gecontroleerde omstandigheden plaats, waardoor gezorgd kan worden voor een verbetering van de productkwaliteit en/of arbeidsomstandigheden, teeltvervroeging of -verlating en het terugdringen van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffengebruik. In de teeltondersteunende kassen is in veel gevallen sprake van niet-grondgebonden (teelt)-processen. Een teeltondersteunende kas wordt omschreven als een ondersteunende voorziening, bestaande uit een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dek voornamelijk bestaan uit glas of een ander lichtdoorlatend materiaal en dienend voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden. Schuurkassen en permanente tunnel- of boogkassen (>1,5 meter) worden beschouwd als een kas.

Verschillende vormen van teeltondersteunende kassen.

Beleidsrichting provincie

In de Verordening ruimte is een kas als volgt gedefinieerd: een agrarisch bedrijfsgebouw waarvan de wanden en het dak vooral bestaan uit glas of ander lichtdoorlatend materiaal en dienen voor de productie van gewassen onder geconditioneerde klimaatomstandigheden waaronder mede begrepen een schuurkas of een permanente tunnel- of boogkas hoger dan 1,5 meter. Kassen mogen alleen worden opgenomen in het bouwvlak met een maximale oppervlakte van 5000 m². Binnen de groenblauwe mantel zijn geen kassen toegestaan.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: Er wordt verzocht om teeltondersteunende kassen binnen het agrarische bouwvlak van een grondgebonden agrarisch bedrijf toe te staan tot maximaal 5000 m².

Beleidsrichting gemeente

Teeltondersteunde kassen zijn alleen toegestaan binnen het grondgebonden agrarische bouwvlak. De maximale oppervlakte van teeltondersteunende kassen bedraagt in beginsel maximaal 1000 m². Middels een binnenplanse afwijking kan onder voorwaarden (o.a. noodzaak voor de agrarische bedrijfsvoering, zuinig ruimtegebruik en de kwaliteitsverbetering van het buitengebied) maximaal 5000 m² aan teeltondersteunende kassen worden toegestaan.

2.4 VAB en NED beleid

Algemeen

In deze paragraaf wordt de beleidsrichting van de Vrijkomende Agrarische Bedrijven (VAB's) en het vestigen van Nieuwe Economische Dragers (NED's) behandeld.

Belangrijke algemene doelstelling is dat de ruimtelijke kwaliteit wordt behouden en waar mogelijk versterkt. Dit kan door het stimuleren van economische functies op het platteland, die tevens zorgen voor een duurzaam beheer en behoud van gebiedseigen kwaliteiten die passen bij de functies (landbouw, natuur, landschap en recreatie) van het landelijke gebied.

2.4.1 Bebouwingsconcentraties

Algemeen

Bebouwingsconcentraties zijn gebieden in het buitengebied waar sprake is van geclusterde bebouwing. Binnen deze gebieden zijn vaak meerdere gebruiksfuncties gemengd aanwezig.

Beleidsrichting provincie

De provincie geeft in de Verordening ruimte aan dat binnen bebouwingsconcentraties onder voorwaarden mogelijkheden zijn voor woningbouw in de vorm van ruimte-voor-ruimte woningen. Voor overige functies heeft de provincie geen specifiek beleid. Wel wordt er in agrarische gebieden de mogelijkheid geboden om bepaalde delen aan te wijzen als gebieden waar een gemengde plattelandseconomie wordt nagestreefd. Hierdoor is het tevens mogelijk om binnen bebouwingsconcentraties een ander beleid te formuleren.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Gemeentelijk beleid

Voor de ontwikkeling van ruimte-voor-ruimte woningen wordt een planologische procedure buiten het bestemmingsplan om gehanteerd. Hier is maatwerk vereist.

Binnen het gehele plangebied wordt zowel ruimte geboden aan de ontwikkeling van de agrarische sector als aan de ontwikkeling van de gemengde plattelandseconomie. Voor de bebouwingsconcentraties wordt binnen het bestemmingsplan geen specifiek beleid opgesteld.

2.4.2 Vrijkomende agrarische bedrijven in het buitengebied (VAB-beleid)

Algemeen

Het buitengebied kenmerkt zich door een groot aantal vrijkomende agrarische bedrijven. Het is belangrijk om voor dit maatschappelijk verschijnsel een goede oplossing te vinden. Dat betekent dat het onder voorwaarden mogelijk moet zijn nieuwe functies toe te kennen. Het toekennen van nieuwe functies moet wel gepaard gaan met een kwaliteitsverbetering van het gebied. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de sloop van overtollige bedrijfsbebouwing.

Beleidsrichting provincie

De provincie biedt voor vrijkomende agrarische bedrijven (VAB's) verschillende hergebruikmogelijkheden. In de Verordening ruimte is het onder voorwaarden mogelijk om in geval van een VAB de agrarische bestemming te wijzigen ten behoeve van:

- wonen;
- recreatie;
- agrarisch technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven;
- niet-agrarische bedrijven in de categorieën 1 en 2;
- horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: Er wordt verzocht om het bovenstaande provinciale beleid te volgen en niet met een limitatieve lijst te werken ten aanzien van vervolgfuncties die op een VAB kunnen worden gerealiseerd.

Beleidsrichting gemeente

In het buitengebied worden verscheidende vervolgfuncties toegestaan op een VAB. De gemeente hanteert hierbij een zonering.

In het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet wordt middels wijzigingsbevoegdheden primair de ruimte geboden aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca. In het bestemmingsplan wordt hier dan ook niet de mogelijkheid geboden om vrijkomende agrarische bedrijven te kunnen wijzigen ten behoeve van andere functies.

Buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet wordt onder voorwaarden ruimte geboden voor de volgende vervolgfuncties:

- burgerwoningen;
- agrarisch technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven;
- paardenhouderijen anders dan een publieks- en/of verkeersaantrekkende voorziening, zoals bijvoorbeeld een manege;
- niet aan het buitengebied gebonden bedrijven in de categorie 1 en 2 welke een bijdrage leveren aan een gemengde plattelandseconomie. Een zelfstandige kantoorvoorziening en/of zelfstandige detailhandel wordt niet toegestaan. Voor de zelfstandige detailhandel in de vorm van de verkoop van streekgebonden producten geldt een uitzondering;
- kleinschalige recreatie en toerisme. Hierbij moet met name worden gedacht aan een Bed & Breakfast, een minicamping, kleinschalige horeca (bijvoorbeeld een thee- en koffieschenkerij, ijs-/snackverkooppunt of een rustpunt voor passanten) en kleinschalige aan het buitengebied gebonden dagrecreatieve voorzieningen (zoals een speeltuin, verhuur van fietsen / huifkarren, een kinderboerderij, een ambachtelijke kaasmakerij, boerengolf, het organiseren van rondleidingen in het buitengebied, agrarische educatie en andere naar aard en omvang hiermee gelijk te stellen activiteiten);
- maatschappelijke voorzieningen in de vorm van zorgboerderijen.

Andere vervolgfuncties worden binnen het bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt.

Buiten het bestemmingsplan om kan middels maatwerk medewerking worden verleend aan andere in het buitengebied passende vervolgfuncties. Deze moeten een bijdrage leveren aan de vitaliteit van het buitengebied.

2.4.3 Paardenhouderijen

Algemeen

De ontwikkeling van paardenhouderijen kan een belangrijke bijdrage leveren aan de vitaliteit van het platteland. Er kunnen echter ook nadelen kleven aan deze ontwikkeling vanwege de noodzaak van het oprichten van grote rijhallen die een bepaalde uitstraling op de landelijke omgeving met zich mee brengen. Naast de visuele uitstraling van grootschalige rijhallen speelt bij de planologische beoordeling in het bijzonder de publieks- en verkeersaantrekkende werking van sommige paardenhouderijen een rol.

Paardenhouderijen kennen een grote verscheidenheid aan bedrijfsvormen, al dan niet gemengd. Zo kan een paardenfokkerij worden beschouwd als een agrarisch bedrijf, indien het fokken van paarden hoofdonderdeel uitmaakt van de bedrijfsvoering. Ook zijn er paardentransportbedrijven, paardenhandelsbedrijven, paardenpensions en paardenhouderijen, waarbij de nadruk ligt op het africhten van paarden. Tot slot zijn er op het publiek gerichte paardenhouderijen, zoals maneges.

Gelet op de grote diversiteit van de verschillende bedrijfs- en mengvormen oordeelt de provincie dat het feitelijk vrijwel onmogelijk is om een categorisering te hanteren waarbinnen de diverse vormen van paardenhouderijen zijn onder te brengen. Kenmerkend voor alle paardenhouderijen is dat er een bepaalde mate van grondgebondenheid vereist is. Onderscheidend voor de verschillende bedrijfsvormen zijn de omvang van de bebouwing, in het bijzonder de rijhallen, en de publieks- en verkeersaantrekkende werking.

Beleidsrichting provincie

In de Verordening ruimte is geen specifiek begrip opgenomen voor een paardenhouderij. Wel biedt het provinciale beleid de mogelijkheid om een paardenhouderij op te kunnen richten in het buitengebied. Een bedrijf kan zich vestigen op een bestaand bouwvlak (VAB-vestiging). Tevens kan een paardenhouderij als een nevenfunctie bij bijvoorbeeld een agrarisch bedrijf worden toegestaan.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: Er wordt verzocht om paardenhouderijen toe te staan als vervolgfunctie bij een vrijkomend agrarisch bedrijf en als nevenfunctie bij een agrarisch bedrijf. Er wordt tevens verzocht om ruimte te bieden aan de ontwikkeling van paardenhouderijen met een publieks- en/of verkeersaantrekkende werking, zoals maneges. Dit soort paardenhouderijen kunnen een positieve bijdrage leveren aan toerisme en recreatie in de gemeente Steenbergen.

Beleidsrichting gemeente

De nieuwvestiging van een paardenhouderij op een voormalig agrarisch bouwvlak is onder voorwaarden mogelijk. Een paardenhouderij wordt eveneens als nevenfunctie bij een agrarisch bedrijf toegestaan. Binnen het bestemmingsplan wordt de realisatie van paardenhouderijen met publieks- en/of verkeersaantrekkende voorzieningen, zoals maneges, niet toegestaan. Middels maatwerk buiten het bestemmingsplan om kunnen paardenhouderijen met publieks- en/of verkeersaantrekkende voorzieningen, zoals maneges, wel worden toegestaan.

2.4.4 Nevenfuncties en verbrede landbouw

Algemeen

In de huidige agrarische sector is een tendens waar te nemen dat de agrariër naast de uitoefening van het agrarische bedrijf nevenfuncties wil ontplooiën, welke niet in directe relatie staan met de bestaande agrarische bedrijfsvoering.

Een specifieke vorm van nevenfuncties betreft de verbrede landbouw. Verbrede landbouw kan gezien worden als 'agrariërs met iets erbij'. De nevenfuncties zijn direct gerelateerd aan het verder in stand te houden agrarische bedrijf; De activiteit hangt samen met de agrarische bedrijfsvoering of staat ten dienste van het bedrijf. Agro-toerisme (waaronder minicampings), agrarisch natuurbeheer, bewerking en waardevermeerdering van ter plaatse geproduceerde producten, de verkoop van streek eigen producten en zorgboerderijen zijn voorbeelden van 'verbrede landbouw'.

Beleidsrichting provincie

De provincie heeft in de Verordening ruimte geen concreet beleid voor nevenfuncties en verbrede landbouw opgenomen. Wel geldt de zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit en de regel voor de kwaliteitsverbetering van het landschap.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: Er wordt verzocht om aan te sluiten bij de opmerkingen die gemaakt zijn ten aanzien van paragraaf 2.4.2 en binnen de grenzen van het provinciale beleid ruimte te bieden aan nevenfuncties en verbrede landbouw bij een agrarisch bedrijf.

Beleidsrichting gemeente

Middels een binnenplanse afwijking van het bestemmingsplan is het gewenst om nevenfuncties en verbrede landbouw toe te staan op agrarische bedrijven. Hierbij kan worden gedacht aan:

- een minicamping (maximaal 25 standplaatsen);
- een bed & breakfast (maximaal 5 kamers en 10 slaapplaatsen);
- kleinschalige aan het buitengebied gebonden dagrecreatieve voorzieningen (zoals een speeltuin, verhuur van fietsen / huifkarren, een kinderboerderij, een ambachtelijke kaasmakerij, boerengolf, het organiseren van rondleidingen in het buitengebied, agrarische educatie en andere naar aard en omvang hiermee gelijk te stellen activiteiten);
- verblijfsrecreatie in de vorm van een groepsaccommodatie (maximaal 70 slaapplaatsen);
- kleinschalige horeca, zoals een thee- en koffieschenkerij, ijs- / snackverkooppunt en rustpunt voor passanten (fietsers, wandelaars, etc.);
- zorgverlening op sociaal, fysiek of psychisch vlak (waaronder een zorgboerderij);
- ondergeschikte detailhandel in streekgebonden producten;
- niet aan het buitengebied gebonden bedrijfsmatige activiteiten in de categorie 1 en 2 welke een bijdrage leveren aan een gemengde plattelandseconomie. Bijvoorbeeld de opslag van statische goederen, zoals caravans, (antieke) auto's, boten en dergelijke. Een zelfstandige kantoorvoorziening en/of zelfstandige detailhandel wordt niet toegestaan;
- agrarisch technisch hulpbedrijf / agrarisch verwant bedrijf.

2.5 Niet-agrarische bedrijven

2.5.1 Uitbreiding bestaande bedrijven en nieuwvestiging

Algemeen

Niet-agrarische bedrijven in het buitengebied (een niet aan het buitengebied gebonden bedrijf, een agrarisch verwant bedrijf of een agrarisch-technisch hulpbedrijf) kunnen een goede functie vervullen. Worden ze evenwel te groot of gaan ze vallen in een te zware milieucategorie, dan moet de conclusie zijn dat ze niet meer in het buitengebied passen en thuishoren op een passend bedrijventerrein.

Beleidsrichting provincie

Onder voorwaarden is zowel de nieuwvestiging van een niet-agrarisch bedrijf (VAB-vestiging) als de uitbreiding van een bestaand niet-agrarisch bedrijf mogelijk.

In de Verordening ruimte zijn meerdere regels opgenomen die van toepassing zijn voor verschillende niet-agrarische bedrijven. In eerste instantie wordt getoetst of een bedrijf valt onder de regels voor niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast kent de verordening afwijkende regels voor een agrarisch-technisch hulpbedrijf en een agrarisch verwant bedrijf. Een overzicht van de belangrijkste voorwaarden ten aanzien van nieuwvestiging en uitbreiding is hieronder weergegeven:

	Nieuwvestiging & uitbreiding van een niet-agrarisch bedrijf
Niet aan het buitengebied gebonden bedrijf & agrarisch-technisch hulpbedrijf en agrarische verwant bedrijf	Deze voorwaarden gelden voor elke vorm van nieuwvestiging van niet aan het buitengebied gebonden bedrijven & agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven • Nieuwvestiging is toegestaan in de groenblauwe mantel of in agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw. Uitbreiding van een bestaand bedrijf is toegestaan in de groenblauwe mantel of agrarisch gebied, met inbegrip van een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw • Bij nieuwvestiging moet er sprake zijn van een VAB-vestiging • De omvang van het bestemmingsvlak bedraagt bij nieuwvestiging maximaal 5000 m² • Maximaal zijn bedrijven in de milieucategorie 1 of 2 toegestaan • Nieuwvestiging is toegestaan als aangetoond kan worden dat er sprake is van zuinig ruimtegebruik • Voldaan wordt aan de vereiste zorgplicht van ruimtelijke kwaliteit • Een ontwikkeling in agrarisch gebied moet bijdragen aan de ontwikkeling van een gemengde plattelandseconomie • De realisatie van een grootschalige voorziening (het te verwachten aantal bezoekers + overnachtingen bedraagt meer dan 100.000 per jaar) is niet toegestaan Onderstaande voorwaarden gelden voor de uitbreiding van niet-agrarische bedrijven • Een bestaand niet-agrarisch bedrijf kan onder voorwaarden uitbreiden tot boven de 5000 m² • Een uitbreiding kan ook voor een bedrijf met milieucategorie 3 of hoger • Een uitbreiding moet tevens in een redelijke verhouding tot de vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit staan • Bij een uitbreiding moet worden aangetoond dat de financiële, juridische of feitelijke mogelijkheden ontbreken om op het in gebruik zijnde bestemmingsvlak tegemoet te komen aan de ruimtebehoefte door middel van zorgvuldig ruimtegebruik • Bij een uitbreiding moet worden aangetoond dat er aantoonbare ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig zijn, die noodzaken tot uitbreiding of vestiging ter plaatse

Agrarisch verwant bedrijf & agrarisch-technisch hulpbedrijf	Specifieke voorwaarden gelden voor agrarisch verwante bedrijven en agrarisch technische hulpbedrijven • Uitbreiding en nieuwvestiging zijn toegestaan in agrarisch gebied, een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw • Bij nieuwvestiging moet er sprake zijn van een VAB-vestiging • De omvang van het bestemmingsvlak bedraagt maximaal 1,5 hectare • Nieuwvestiging is toegestaan als aangetoond kan worden dat er sprake is van zuinig ruimtegebruik • De oppervlakte van het bestemmingsvlak kan onder voorwaarden groter worden dan 1,5 hectare (uitbreiding) • De beoogde uitbreiding staat in een redelijke verhouding tot de vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit
---	---

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: De klankbordgroep, met uitzondering van Sirene, kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Sirene: Er wordt verzocht om geen uitbreidingsmogelijkheden toe te staan voor niet-agrarische bedrijven.

Beleidsrichting gemeente

De niet-agrarische bedrijven worden specifiek bestemd. Deze bedrijven worden onderverdeeld in:

- niet aan het buitengebied gebonden bedrijven, en
- agrarisch verwante bedrijven & agrarisch-technische hulpbedrijven.

Het vergroten van niet aan het buitengebied gebonden bedrijven gebeurt middels maatwerk buiten het bestemmingsplan om. In het bestemmingsplan wordt geen wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van deze bedrijven opgenomen.

Agrarisch verwante bedrijven & agrarisch-technische hulpbedrijven kunnen binnen het bestemmingsplan hun bouwvlak met maximaal 25 % vergroten, mits de oppervlakte van het bouwvlak niet groter wordt dan 1,5 hectare. Voor individuele bedrijven die hun bouwvlak tot boven deze maat willen vergroten, kan indien een uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk worden geleverd.

2.5.2 Omschakeling niet-agrarische bedrijven

Algemeen

Niet-agrarische bedrijven in het buitengebied kunnen een goede functie vervullen. Worden ze evenwel te groot of gaan ze vallen in een te zware milieucategorie, dan moet de conclusie zijn dat ze niet meer in het buitengebied passen en dus thuishoren op een passend bedrijventerrein.

Beleidsrichting provincie

In principe kan elke niet-agrarische functie, onder voorwaarden, omschakelen naar een andere niet-agrarische functie. De provinciale voorwaarden zijn opgenomen in de tabel onder paragraaf 2.5.1.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: Er wordt verzocht om aan te sluiten bij de opmerkingen die gemaakt zijn ten aanzien van paragraaf 2.4.2 en ook hier niet met een limitatieve lijst te werken ten aanzien van functies die op een niet-agrarische bedrijfslocatie kunnen worden gerealiseerd. Er

wordt gevraagd om conform het provinciale beleid de volgende functies toe te staan: wonen, agrarisch bedrijven, recreatie, agrarisch technische hulpbedrijven en agrarisch verwante bedrijven, niet-agrarische bedrijven in de categorieën 1 en 2, horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen.

Beleidsrichting gemeente

De gemeente kiest er voor om niet aan het buitengebied gebonden bedrijven en agrarisch verwante bedrijven & agrarisch-technische hulpbedrijven de mogelijkheid te bieden om te schakelen. De gemeente hanteert hierbij een zonering.

In het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet wordt middels wijzigingsbevoegdheden primair de ruimte geboden aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca. In het bestemmingsplan wordt hier dan ook niet de mogelijkheid geboden om vrijkomende niet-agrarische bedrijven te kunnen wijzigen ten behoeve van andere functies.

Een niet aan het buitengebied gebonden bedrijf kan buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet binnen het bestemmingsplan omschakelen naar een:

- niet aan het buitengebied gebonden bedrijf in de categorie 1 en 2 welke een bijdrage levert aan een gemengde plattelandseconomie. Een zelfstandige kantoorvoorziening en/of zelfstandige detailhandel wordt niet toegestaan. Voor de zelfstandige detailhandel in de vorm van de verkoop van streekgebonden producten geldt een uitzondering;
- een agrarisch verwant bedrijf en/of agrarisch-technisch hulpbedrijf;
- een grondgebonden agrarisch bedrijf;
- een bedrijf voor kleinschalige recreatie en toerisme (conform paragraaf 2.4.2);
- een maatschappelijke voorziening in de vorm van een zorgboerderij.

Toename van de milieubelasting moet uitblijven.

Een agrarisch verwant bedrijf of een agrarisch-technisch hulpbedrijf kan buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet binnen het bestemmingsplan omschakelen naar een:

- ander type agrarisch verwant bedrijf of agrarisch-technisch hulpbedrijf;
- niet aan het buitengebied gebonden bedrijf in de categorie 1 en 2 welke een bijdrage levert aan een gemengde plattelandseconomie. Een zelfstandige kantoorvoorziening en/of zelfstandige detailhandel wordt niet toegestaan. Voor de zelfstandige detailhandel in de vorm van de verkoop van streekgebonden producten geldt een uitzondering;
- een grondgebonden agrarisch bedrijf;
- een bedrijf voor kleinschalige recreatie en toerisme (conform paragraaf 2.4.2);
- een maatschappelijke voorziening in de vorm van een zorgboerderij.

Toename van de milieubelasting moet uitblijven.

In het bestemmingsplan wordt buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet eveneens de mogelijkheid geboden om een niet-agrarisch bedrijf om te schakelen naar een burgerwoning. Dit kan enkel als er sprake is van een bestaande bedrijfswoning.

Buiten het bestemmingsplan om kan middels maatwerk medewerking worden verleend aan andere in het buitengebied passende vervolgfuncties. Deze moeten een bijdrage leveren aan de vitaliteit van het buitengebied.

2.6 Verblifruimte tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten

Algemeen

De gemeenteraad heeft in februari 2010 de Beleidsnota Huisvesting Arbeidsmigranten gemeente Steenbergen vastgesteld. In de beleidsnota is aangegeven hoe de gemeente de maatschappelijk verantwoorde huisvesting van arbeidsmigranten wil regelen. Het realiseren van legale maatschappelijk verantwoorde huisvesting is primair een verantwoordelijkheid van de werkgevers. De gemeente Steenbergen heeft slechts een faciliterende rol (planologische procedure en vergunningverlening).

In het bestemmingsplan wordt uitvoering gegeven aan het vastgestelde beleid. Er wordt ruimte geboden aan het huisvesten van tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten op het agrarische bedrijf waar men werkt.

Beleidsrichting provincie

De Verordening ruimte wil de zelfstandige bewoning van bedrijfsgebouwen, recreatiewoningen en andere niet voor bewoning bestemde gebouwen in het buitengebied voorkomen. Onder bewoning wordt het permanente gebruik van een gebouw als woning verstaan. De provincie wil voorkomen dat er zelfstandige woningen ontstaan die als afzonderlijke wooneenheden op de markt aangeboden kunnen worden. Er wordt dan ook onderscheid gemaakt in de tijdelijke en permanente huisvesting van tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten.

De opvang voor de permanente huisvesting van tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten moet primair plaatsvinden binnen stedelijk gebied of binnen de gebieden die zijn aangeduid als zoekgebied voor verstedelijking. Hier wordt ruimte geboden voor de ontwikkeling van woonfuncties.

In het buitengebied wordt ook ruimte geboden voor het huisvesten van tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten. De Verordening ruimte biedt in het buitengebied de mogelijkheid om kleinschalige pensionachtige activiteiten te ontwikkelen. Tevens kan de tijdelijke huisvesting van tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten onder voorwaarden op het agrarische bedrijf plaatsvinden. De huisvesting moet mede noodzakelijk zijn voor de agrarische bedrijfsvoering en er moet sprake zijn van piekbelastingen van het agrarische bedrijf. Voorwaarde bij beide mogelijkheden is wel dat er geen zelfstandige wooneenheden opgericht mogen worden.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

De gemeente wenst in het bestemmingsplan twee verschillende binnenplanse afwijkingen op te nemen voor het huisvesten van tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten binnen het agrarisch bouwvlak. Een agrariër kan onder voorwaarden zijn eigen personeel binnen het agrarisch bouwvlak huisvesten. Dit kan tot maximaal 40 personen. De eerste afwijking ziet op de huisvesting van personen voor maximaal 6 maanden per jaar. De tweede afwijking ziet op de huisvesting van

personen langer dan 6 maanden per jaar. Bij de afwijkingen wordt rekening gehouden met onderwerpen zoals de noodzaak voor de doelmatige agrarische bedrijfsvoering, leefbaarheid en veiligheid.

2.7 Burgerwoningen

2.7.1 Nieuwbouw van burgerwoningen

Algemeen

Als uitgangspunt geldt dat er geen nieuwe burgerwoningen kunnen worden toegevoegd aan het buitengebied. Op deze basisregel gelden enkele uitzonderingen.

Beleidsrichting provincie

Aangezien burgerwoningen niet functioneel aan het buitengebied gebonden zijn, is nieuwbouw van burgerwoningen niet toegestaan. Uitzonderingen hierop zijn nieuwe woningen:

- in het kader van ruimte-voor-ruimte, en
- in cultuurhistorische waardevolle bebouwing, mits de vestiging mede gericht is op het behoud of herstel van deze bebouwing. De splitsing in meerdere wooneenheden is ook toegestaan.

Naast het bovenstaande is tevens de bouw van een woning ter vervanging van een bestaande woning binnen het daartoe aangewezen bestemmingsvlak mogelijk.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

In het bestemmingsplan wordt de ontwikkeling van woningen in het kader van ruimte-voor-ruimte niet opgenomen. Ook wordt de bouw van een woning of de splitsing in meerdere wooneenheden in cultuurhistorisch waardevolle bebouwing niet opgenomen. Voor de realisatie van de bovengenoemde woningen kan buiten het bestemmingsplan om maatwerk worden verleend. De vervangende nieuwbouw van bestaande burgerwoningen wordt wel geregeld in het bestemmingsplan.

2.7.2 Bestaande burgerwoningen

Algemeen

In deze paragraaf gaat het zowel om het bestemmen van de bestaande burgerwoningen als om het vergroten van de bestaande burgerwoningen. Onder het vergroten van de bestaande woningen valt zowel het uitbreiden van de woning als het uitbreiden van de bijbehorende bouwwerken.

Beleidsrichting provincie

Legale bestaande burgerwoningen mogen worden opgenomen in een bestemmingsplan. De gemeente kan voor bestaande burgerwoningen in het buitengebied ontwikkelingsruimte bieden. Wel moet het bestemmingsplan een verantwoording bevatten waaruit blijkt dat een goede landschappelijke inpassing van de vergroting wordt verzekerd. Ook moet er worden voldaan aan de regel voor kwaliteitsverbetering van het landschap.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: Er wordt voorgesteld om in het buitengebied ruimte te bieden aan het vergroten van burgerwoningen en geen maximale inhoud van 600 m³ met tevens maximaal 80 m² aan aanbouwen, uitbouwen en bijgebouwen op te nemen. Grotere burgerwoningen passen in het buitengebied, mits er een kwaliteitsverbetering van het buitengebied tegenover staat.

Beleidsrichting gemeente

In het plangebied zijn diverse burgerwoningen aanwezig. Deze legaal aanwezige burgerwoningen worden positief bestemd. In het kader van zuinig ruimtegebruik wordt in het bestemmingsplan een te hanteren maximale maat opgenomen. Een bestaande burgerwoning mag uitbreiden tot een maximale inhoud van 600m³. Daarnaast wordt aan aanbouwen, uitbouwen en bijgebouwen maximaal 80 m² toegestaan. Voor legaal gebouwde grotere woningen geldt de bestaande maatvoering als maximale maat.

2.8 Aan-huis-gebonden beroep of bedrijf*Algemeen*

Het kan voorkomen dat ondergeschikt aan de woonfunctie een aan-huis-gebonden beroep of bedrijf wordt uitgeoefend dan wel dat daartoe een wens is.

Beleidsrichting provincie

Binnen de reguliere marges van de woonbestemming kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid van aan huis verbonden beroep of bedrijf.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

In het bestemmingsplan wordt een aan-huis-gebonden beroep rechtstreeks mogelijk gemaakt. Belangrijkste voorwaarde hierbij is dat het aan-huis-gebonden beroep ondergeschikt blijft aan de functie wonen. Een aan-huis-gebonden bedrijf is onder een aantal voorwaarden mogelijk na een afwijking van het bestemmingsplan. Zowel een aan-huis-gebonden beroep als een aan-huis-gebonden bedrijf kan worden uitgeoefend bij een burgerwoning als een bedrijfswoning.

2.9 Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing*Algemeen*

Het Steenbergse grondgebied wordt gekenmerkt door meerdere cultuurhistorisch waardevolle elementen. Vele van deze elementen zijn al aan bod gekomen in paragraaf 2.2 Waarden. In deze paragraaf wordt de aandacht gevestigd op de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. De cultuurhistorisch waardevolle bebouwing bestaat uit rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en overige cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Gebouwen die een rijksmonument of gemeentelijk monument betreffen, zijn reeds beschermd door de Monumentenwet 1988 of de gemeentelijke monumentenverordening. In overweging kan worden genomen om de overige cultuurhistorisch waardevolle bebouwing te beschermen. Het behoud van de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing gebeurt niet enkel door bescherming. Het bieden van ontwikkelingsruimte (bouw- en/of gebruiksmogelijkheden) voor deze bebouwing kan ook een bijdrage leveren.

Beleidsrichting provincie

In de Verordening ruimte is voor het plangebied één complex van cultuurhistorisch belang opgenomen. Dit is Landgoed Dassenberg. Het bestemmingsplan moet in beginsel voor dit landgoed de geldende bestemming en de met het oog daarop gegeven regels omtrent het gebruik van de grond en van de zich daarop bevindende bouwwerken in acht nemen. Andere bouwactiviteiten en/of gebruiksactiviteiten kunnen onder voorwaarden worden toegestaan. De beoogde ruimtelijke ontwikkeling moet een bijdrage leveren aan het behoud of het herstel van het cultuurhistorisch karakter van het complex. Ook is ontwikkeling een uitwerking van de door de gemeente voorgenomen ontwikkeling van het gebied alsmede van het te voeren beleid voor dat gebied.

Bij nagenoeg elke ruimtelijke ontwikkeling in het buitengebied geldt de regeling kwaliteitsverbetering van het landschap. Een verbetering kan ook bestaan uit activiteiten, gericht op behoud of herstel van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing of terreinen.

Een bestemmingsplan kan ook voorzien in de vestiging van een of meer wooneenheden of in de splitsing daarvan in meerdere wooneenheden in cultuurhistorisch waardevolle bebouwing (waaronder karakteristieke boerderijen). Voorwaarde hierbij is wel dat met deze vestiging of splitsing het belang van het behoud of herstel van deze waardevolle bebouwing gediend is. Omdat het hier gaat om een kwaliteitsverbeterende ingreep kunnen de kosten van dit behoud of herstel onderdeel uitmaken van de landschapskwaliteitsregeling.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

De gemeente neemt in het bestemmingsplan geen regeling op ter voorkoming van het geheel of gedeeltelijk slopen van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing (rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en overige cultuurhistorisch waardevolle bebouwing). De bescherming van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing gebeurt buiten het bestemmingsplan om door middel van maatwerk buiten het bestemmingsplan om.

Rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten worden beschermd door de Monumentenwet 1988 of de gemeentelijke monumentenverordening. De overige cultuurhistorisch waardevolle bebouwing wordt, in het kader van de uitvoering van de door de gemeenteraad in april 2010 vastgestelde Nota cultureel erfgoed, beoordeeld op haar monumentale waarde. Monumentwaardige bebouwing kan vervolgens als zodanig worden aangewezen.

De gemeente wil het behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing stimuleren door het bieden van planologische ontwikkelingsruimte. In het bestemmingsplan wordt bijvoorbeeld geregeld dat cultuurhistorisch waardevolle bebouwing niet hoeft te worden gesloopt als de bestemming wordt gewijzigd. Andere overtollige bebouwing moet daarentegen wel worden gesloopt. Tevens kan er middels maatwerk buiten het bestemmingsplan om medewerking worden verleend aan andere initiatieven die bijdragen aan het behoud van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Ten behoeve van het behoud van deze bebouwing kunnen er nieuwe functies aan het buitengebied worden toegevoegd.

Landgoed Dassenberg wordt als complex van cultuurhistorisch belang beschermd.

2.10 Afhankelijke woonruimte (mantelzorg)

Algemeen

Om mantelzorg bij een burger- of bedrijfswoning mogelijk te maken wordt dit onderwerp opgenomen. Inwoning in de bestaande woning is per direct toegestaan. Dit geldt niet voor het realiseren van een afhankelijke woonruimte in een bijgebouw voor mantelzorg. Voor deze vorm van mantelzorg is een afwijking van het bestemmingsplan nodig. Als belangrijkste voorwaarde geldt dat er een zorgbehoefte is, die mantelzorg rechtvaardigt. Ook moet worden voorkomen dat er in het buitengebied nieuwe zelfstandige wooneenheden ontstaan.

Beleidsrichting provincie

De Verordening ruimte wil het bouwen van nieuwe woningen in het buitengebied zoveel als mogelijk voorkomen. Ook in het kader van mantelzorg moet worden voorkomen dat er nieuwe zelfstandige woningen ontstaan, die als afzonderlijke wooneenheden op de markt aangeboden kunnen worden. Afhankelijk wonen zoals het inpandige wonen in verband met mantelzorg is wel mogelijk.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

In het kader van mantelzorg wordt inwonen in de bestaande woning toegestaan. Om voor mantelzorg een afhankelijke woonruimte te kunnen realiseren zal een binnenplanse afwijking van het bestemmingsplan worden opgenomen.

2.11 Dag- en verblijfsrecreatie

Algemeen

De gemeente Steenbergen wil ruimte bieden aan de ontwikkeling van recreatie. Ook in het provinciaal ruimtelijk beleid wordt recreatie gezien als een activiteit die een belangrijke bijdrage (kan leveren) levert aan het behoud van de kwaliteit van het buitengebied. Recreatie kan worden verdeeld in extensieve en (meer) intensieve recreatie. Onder extensieve recreatie valt met name wandelen, fietsen en varen. De (meer) intensieve recreatie bestaat uit de dag- en verblijfsrecreatiebedrijven. Hieronder is het onderwerp nader uitgewerkt.

2.11.1 Recreatiebedrijven

Algemeen

In het plangebied zijn meerdere bestaande recreatiebedrijven aanwezig. Het betreft zowel dag- als verblijfsrecreatiebedrijven. De bestaande recreatiebedrijven kunnen behoefte hebben aan het uitbreiden van hun bedrijfsvoering. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan het wijzigen van de recreatieve bedrijfsmatige activiteiten en/of aan het vergroten van het bedrijf (uitbreiden bebouwing en vergroten bedrijfskavel).

Het plangebied leent zich ook voor de realisatie van nieuwe bedrijfsmatige recreatie. Hierbij kan mede worden gedacht aan de kleinschalige verblijfsrecreatie in de vorm van een minicamping en/of een Bed & Breakfast.

Beleidsrichting provincie

Onder voorwaarden is zowel de nieuwvestiging van een recreatiebedrijf (VAB-vestiging) als de uitbreiding van een bestaand recreatiebedrijf bedrijf mogelijk.

In de Verordening ruimte zijn meerdere regels opgenomen die van toepassing zijn voor verschillende recreatiebedrijven. In eerste instantie wordt getoetst of een recreatiebedrijf valt onder de regels voor niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast kent de verordening aanvullende en afwijkende regels voor een complex van recreatiewoningen en afwijkende regels voor een dagrecreatief terrein. Een overzicht van de belangrijkste voorwaarden waaraan voldaan moet worden zijn opgenomen in onderstaande tabel.

	Nieuwvestiging & uitbreiding van een recreatiebedrijf
Niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen	Elke vorm van bedrijfsmatige recreatie kan onder deze categorie vallen, mits aan de voorwaarden wordt voldaan • Nieuwvestiging is toegestaan in de groenblauwe mantel of in agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw. Uitbreiding van een bestaand bedrijf is toegestaan in de groenblauwe mantel of agrarisch gebied, met inbegrip van een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw • Bij nieuwvestiging moet er sprake zijn van een VAB-vestiging • De omvang van het bestemmingsvlak bedraagt bij nieuwvestiging maximaal 5000 m² • Maximaal zijn bedrijven in de milieucategorie 1 of 2 toegestaan • Een ontwikkeling in de groenblauwe mantel gaat gepaard met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken • Een ontwikkeling in agrarisch gebied moet bijdragen aan de ontwikkeling van een gemengde plattelandseconomie • De realisatie van een grootschalige voorziening (het te verwachten aantal bezoekers + overnachtingen bedraagt meer dan 100.000 per jaar) is niet toegestaan Onderstaande voorwaarden gelden voor de uitbreiding van recreatiebedrijven • Een bestaand bedrijf kan onder voorwaarden uitbreiden tot boven de 5000 m² • Een uitbreiding kan ook voor een bedrijf met milieucategorie 3 of hoger • Een uitbreiding moet tevens in een redelijke verhouding tot de vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit staan • Bij een uitbreiding moet worden aangetoond dat de financiële, juridische of feitelijke mogelijkheden ontbreken om op het in gebruik zijnde bestemmingsvlak tegemoet te komen aan de ruimtebehoefte door middel van zorgvuldig ruimtegebruik • Bij een uitbreiding moet worden aangetoond dat er aantoonbare ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig zijn, die noodzaken tot uitbreiding of vestiging ter plaatse

Dagrecreatief terrein	Onderstaande voorwaarden gelden voor de nieuwvestiging of uitbreiding van een dagrecreatief terrein • Toegestaan in de groenblauwe mantel of in agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw • Bij nieuwvestiging moet er sprake zijn van een VAB-vestiging • Binnen de groenblauwe mantel bedraagt de omvang van de bij de aangewezen bestemming behorende gebruiksactiviteit van gebouwen maximaal 1,5 hectare • Nieuwvestiging is toegestaan als aangetoond kan worden dat er sprake is van zuinig ruimtegebruik • Een ontwikkeling in de groenblauwe mantel gaat gepaard met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken • De nieuwvestiging van een grootschalige voorziening (het te verwachten aantal bezoekers bedraagt meer dan 100.000 per jaar) is in beginsel niet toegestaan. Een grootschalige voorziening kan enkel in agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, nadat Gedeputeerde Staten een ontheffing hebben verleend
------------------------------	---

Verblijfsrecreatie in een complex van recreatiewoningen	Onderstaande voorwaarden gelden voor de nieuwvestiging of uitbreiding van een complex van recreatiewoningen • In het buitengebied wordt de bouw van solitaire recreatiewoningen niet toegestaan. • Een complex van recreatiewoningen kan worden toegestaan, mits verzekerd is dat het beoogde complex bedrijfsmatig en complexmatig wordt geëxploiteerd • Toegestaan in de groenblauwe mantel of in agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw • Bij nieuwvestiging moet er sprake zijn van een VAB-vestiging • Binnen de groenblauwe mantel bedraagt de omvang van een bestemmingsvlak maximaal 1,5 hectare • Nieuwvestiging is toegestaan als aangetoond kan worden dat er sprake is van zuinig ruimtegebruik • Een ontwikkeling in de groenblauwe mantel gaat gepaard met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken • De nieuwvestiging van een grootschalige voorziening (het te verwachten aantal overnachtingen bedraagt meer dan 100.000 per jaar) is in beginsel niet toegestaan. Een grootschalige voorziening kan enkel in agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw, nadat Gedeputeerde Staten een ontheffing hebben verleend.
--	---

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: Er wordt verzocht om aan te sluiten bij de opmerkingen die gemaakt zijn ten aanzien van paragraaf 2.4.2 en ook hier niet met een limitatieve lijst te werken. Nieuwe recreatiebedrijven moeten zich in het buitengebied kunnen vestigen op VAB-locaties. Kleinschalige recreatieve bedrijfsmatige activiteiten moeten in het buitengebied ook als nevenfunctie bij andere functies (wonen, agrarisch bedrijf, andere bedrijven) gerealiseerd kunnen worden. Bestaande recreatiebedrijven moeten uitbreidingsruimte krijgen. De uitbreidingsruimte ziet op het toevoegen of wijzigen van bedrijfsmatige recreatieve functies, de uitbreiding van de bebouwing en/of de uitbreiding van het bouwvlak.

Beleidsrichting gemeente

De bestaande recreatiebedrijven worden opgenomen in het bestemmingsplan. Binnen het bestemmingsplan wordt de mogelijkheid geboden om middels een wijzigings- of binnenplanse afwijkingsbevoegdheid:

- de dag- en/of verblijfsrecreatieve bedrijfsmatige activiteiten te wijzigen;
- de nu toegestane bebouwing gedeeltelijk uit te breiden.

Voor het vergroten van de geldende bouwvlakken van de bestaande recreatiebedrijven wordt buiten het bestemmingsplan om maatwerk geleverd. Hetzelfde geldt voor een grootschalige uitbreiding van de nu toegestane bebouwing. Binnen het plangebied is een grote diversiteit aan recreatiebedrijven gelegen met elk hun eigen ruimtelijke behoeften. Middels algemene wijzigingsbevoegdheden kan onvoldoende maatwerk worden geleverd.

Voor de realisatie van recreatiebedrijven in het buitengebied hanteert de gemeente een zonering. In het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt middels wijzigingsbevoegdheden primair de ruimte geboden aan de ontwikkeling van recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca. In het bestemmingsplan wordt hier dan ook niet de mogelijkheid geboden om vrijkomende locaties te kunnen wijzigen ten behoeve van andere functies.

Buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt onder voorwaarden ruimte geboden voor de kleinschalige recreatie en toerisme. Hierbij moet met name worden gedacht aan een Bed & Breakfast, een minicamping, kleinschalige horeca (bijvoorbeeld een thee- en koffieschenkerij, ijs- / snackverkooppunt of een rustpunt voor passanten) en kleinschalige aan het buitengebied gebonden dagrecreatieve voorzieningen (zoals een speeltuin, verhuur van fietsen / huifkarren, een kinderboerderij, een ambachtelijke kaasmakerij, boerengolf, het organiseren van rondleidingen in het buitengebied, agrarische educatie en andere naar aard en omvang hiermee gelijk te stellen activiteiten).

Buiten het bestemmingsplan om kan middels maatwerk medewerking worden verleend aan andere in het buitengebied passende vervolgfuncties. Deze moeten een bijdrage leveren aan de vitaliteit van het buitengebied.

2.11.2 Extensieve recreatie

Algemeen

Voor de recreatieve beleving van het Steenbergse buitengebied zijn de extensieve recreatiemogelijkheden (wandelen, fietsen, varen, etc.) van groot belang.

Beleidsrichting provincie

De Verordening ruimte is mede gericht op vergroten van de belevingswaarde en de recreatieve waarde van het buitengebied. Investeren in extensieve recreatiemogelijkheden leidt dan ook tot een kwaliteitsverbetering van het landschap.

In de meeste gebieden gaat extensieve recreatie hand in hand met de andere aanwezige waarden en functies.

In een aantal gebieden moet worden gewaarborgd dat de extensieve recreatie de bestaande of de te realiseren waarden en functies niet aantast of belemmert in haar ontwikkeling. Het betreft met name de volgende gebieden: de ecologische hoofdstructuur, het zoekgebied voor de ecologische verbindingzones, de attentiegebieden ecologische hoofdstructuur, regionale waterbergingsgebieden, het zoekgebied voor behoud en herstel van watersystemen en de primaire waterkering.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

In het buitengebied wordt ruimte geboden aan extensieve recreatiemogelijkheden. Dit gebruik wordt toegestaan en krijgt uitbreidingsmogelijkheden. Wel moet rekening worden gehouden met de in de verordening ruimte opgenomen gebieden die zich mogelijk minder goed lenen voor extensieve recreatie.

2.11.3 Horeca en maatschappelijke voorzieningen

Algemeen

In het buitengebied kan ook ruimte worden geboden voor de ontwikkeling van horeca en maatschappelijke voorzieningen. Horeca is het bedrijfsmatig verstrekken van dranken of etenswaren voor gebruik ter plaatse, bedrijfsmatig bieden van hotel- of groepsaccommodatie, bedrijfsmatig bieden van vermaaks- of wellnessfaciliteiten of bedrijfsmatig bieden van congres- of vergaderfaciliteiten, één en ander al dan niet in combinatie met elkaar. Een maatschappelijke voorziening is een educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele en levensbeschouwelijke voorziening.

Beleidsrichting provincie

Onder voorwaarden is zowel de nieuwvestiging (VAB-vestiging) als de uitbreiding van bestaande horeca en maatschappelijke voorzieningen mogelijk.

In de Verordening ruimte zijn meerdere regels opgenomen die van toepassing zijn voor verschillende horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen. In eerste instantie wordt getoetst of een bedrijf / voorziening valt onder de regels voor niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast kent de verordening afwijkende regels voor horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen ten aanzien van nieuwvestiging en uitbreiding. De belangrijkste voorwaarden zijn hieronder in de tabel opgenomen:

Nieuwvestiging en uitbreiding van horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen	
Niet-agrarische ruimtelijke ontwikkelingen	Elke vorm van bedrijfsmatige horeca of een maatschappelijke voorziening kan onder de categorie niet-agrarische ruimtelijke ontwikkeling vallen, mits aan de voorwaarden wordt voldaan • Nieuwvestiging is toegestaan in de groenblauwe mantel of in agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw. Uitbreiding van een bestaand bedrijf is toegestaan in de groenblauwe mantel of agrarisch gebied, met inbegrip van een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw • Bij nieuwvestiging moet er sprake zijn van een VAB-vestiging • De omvang van het bestemmingsvlak bedraagt bij nieuwvestiging maximaal 5000 m² • Maximaal zijn bedrijven in de milieucategorie 1 of 2 toegestaan • Er is slechts één zelfstandig bedrijf toegestaan

	• Nieuwvestiging is toegestaan als aangetoond kan worden dat er sprake is van zuinig ruimtegebruik • Een ontwikkeling in de groenblauwe mantel gaat gepaard met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken • Een ontwikkeling in agrarisch gebied moet bijdragen aan de ontwikkeling van een gemengde plattelandseconomie • De realisatie van een grootschalige voorziening (het te verwachten aantal bezoekers + overnachtingen bedraagt meer dan 100.000 per jaar) is niet toegestaan Onderstaande voorwaarden gelden voor de uitbreiding van een horecabedrijf of maatschappelijke voorziening • Een bestaand bedrijf kan onder voorwaarden uitbreiden tot boven de 5000 m² • Een uitbreiding kan ook voor een bedrijf met milieucategorie 3 of hoger • Een uitbreiding moet tevens in een redelijke verhouding tot de vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit staan • Bij een uitbreiding moet worden aangetoond dat de financiële, juridische of feitelijke mogelijkheden ontbreken om op het in gebruik zijnde bestemmingsvlak tegemoet te komen aan de ruimtebehoefte door middel van zorgvuldig ruimtegebruik • Bij een uitbreiding moet worden aangetoond dat er aantoonbare ruimtelijk-economische belangen voor de lange termijn aanwezig zijn, die noodzaken tot uitbreiding of vestiging ter plaatse
Horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen	Nieuwvestiging en uitbreiding van horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen zijn toegestaan mits aan de voorwaarden wordt voldaan • Toegestaan in agrarisch gebied, niet zijnde een landbouwonwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw • Bij nieuwvestiging moet er sprake zijn van een VAB-vestiging • Maximaal zijn horecabedrijven in de milieucategorie 1 of 2 toegestaan • De omvang van een bestemmingsvlak bedraagt maximaal 1,5 hectare • Nieuwvestiging is toegestaan als aangetoond kan worden dat er sprake is van zuinig ruimtegebruik • De realisatie van een grootschalige voorziening (het te verwachten aantal bezoekers + overnachtingen bedraagt meer dan 100.000 per jaar) is niet toegestaan • Een bestaand bedrijf kan onder voorwaarden uitbreiden tot boven de 1,5 hectare • Een uitbreiding moet tevens in een redelijke verhouding tot de vereiste zorgplicht voor ruimtelijke kwaliteit staan

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: Er wordt verzocht om aan te sluiten bij de opmerkingen die gemaakt zijn ten aanzien van paragraaf 2.4.2 en ook hier niet met een limitatieve lijst te werken. Nieuwe horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen moeten zich in het buitengebied kunnen vestigen op VAB-locaties. Eveneens moet er ruimte worden geboden voor deze activiteiten in de vorm van nevenfuncties.

Beleidsrichting gemeente

De gemeente wil in het buitengebied zorgvuldig omgaan met het toevoegen en uitbreiden van horecabedrijven en maatschappelijke voorzieningen. De begripsbepalingen van horeca en maatschappelijke voorzieningen zijn ruim. Niet alle activiteiten horen (overal) thuis in het buitengebied.

Voor de realisatie van horeca en maatschappelijke voorzieningen in het buitengebied hanteert de gemeente een zonering. In het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt middels wijzigingsbevoegdheden primair de ruimte geboden aan de

ontwikkeling van recreatie en toerisme in de vorm van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie, verblijfsrecreatie en horeca. In het bestemmingsplan wordt hier dan ook niet de mogelijkheid geboden om vrijkomende locaties te kunnen wijzigen ten behoeve van andere functies.

Buiten het buitendijks gelegen gebied rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet wordt onder voorwaarden ruimte geboden voor de kleinschalige recreatie en toerisme & maatschappelijke voorzieningen in de vorm van zorgboerderijen. Bij de kleinschalige recreatie en toerisme moet met name worden gedacht aan een Bed & Breakfast, een minicamping, kleinschalige horeca (bijvoorbeeld een thee- en koffieschenkerij, ijs-/snackverkooppunt of een rustpunt voor passanten) en kleinschalige aan het buitengebied gebonden dagrecreatieve voorzieningen (zoals een speeltuin, verhuur van fietsen / huifkarren, een kinderboerderij, een ambachtelijke kaasmakerij, boerengolf, het organiseren van rondleidingen in het buitengebied, agrarische educatie en andere naar aard en omvang hiermee gelijk te stellen activiteiten).

Buiten het bestemmingsplan om kan middels maatwerk medewerking worden verleend aan andere in het buitengebied passende vervolgfuncties. Deze moeten een bijdrage leveren aan de vitaliteit van het buitengebied.

2.12 Milieu

Algemeen

De rol die de gemeente in het bestemmingsplan kan spelen in de aanpak van de milieuproblematiek is beperkt. In deze paragraaf worden daarom, afgestemd op het rijks- en provinciaal beleid, de verschillende aspecten genoemd die van invloed zijn op het milieu in het plangebied en die (mogelijk) beïnvloedt kunnen worden door ontwikkelingen binnen het gebied. Tevens hebben de verschillende milieuonderwerpen invloed op het woon- en leefklimaat van het plangebied en de vestigingsmogelijkheden van (agrarische) bedrijven. In de onderstaande subparagrafen wordt aangegeven hoe de gemeente hier mee om wenst te gaan in het bestemmingsplan en waar nodig worden de keuzen onderbouwd.

2.12.1 Milieuaspecten

Algemeen

Ten aanzien van de milieuaspecten verdroging, vermesting, verspreiding, geluid, luchtkwaliteit, geurbeleid en bodemkwaliteit bestaat landelijke wet- en regelgeving. Bij iedere ruimtelijke ontwikkeling door middel van een wijzigingsbevoegdheid of buitenplanse afwijking dient aan de bij deze aspecten behorende wet- en regelgeving te worden getoetst.

Beleidsrichting provincie

n.v.t.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Natuurmonumenten: Er wordt verzocht om in het bestemmingsplan een hogere ambitie na te streven dan het volgen van de wet- en regelgeving. Milieuthema's als vermesting, verdroging en

waterkwaliteit hebben een grote invloed op de “groene infrastructuur” en de biodiversiteit in de gemeente, de Ecologische hoofdstructuur en het Natura 2000-gebied.

Beleidsrichting gemeente

In het bestemmingsplan volgt de gemeente de wettelijke regelgeving.

2.12.2 Windturbines

Algemeen

De problematiek van de CO²-uitstoot is voor de rijksoverheid aanleiding om initiatieven tot energiebesparing en duurzame energieopwekking te stimuleren. Onder invloed van subsidieregelingen e.d. worden duurzame opties als de teelt van energieleverende gewassen en windenergie in toenemende mate rendabel. Voor de toekomst mag derhalve een toename van energie-initiatieven in het buitengebied verwacht worden, zowel van de zijde van particulieren, ontwikkelaars en energiebedrijven als van overheden. Deze initiatieven kunnen om meer redenen dan alleen uit energieoogpunt interessant zijn. Te denken valt aan het oprichten van bijvoorbeeld windturbines als kostendragers voor plattelandsvernieuwing.

Windenergie is voor de rijksoverheid belangrijk om de Nederlandse doelen voor klimaat en duurzame energie te halen. Nu is er op land ongeveer 2000 megawatt (MW) windenergie gerealiseerd. De rijksoverheid heeft een doelstelling van 6000 megawatt (MW) windenergie op land in 2020. Mede als bijdrage aan de nationale doelstelling heeft de provincie gekozen voor een doelstelling van 320 megawatt windenergie in 2020.

Beleidsrichting provincie

De provincie heeft in de Verordening ruimte een zoekgebied voor windturbines opgenomen. Het zoekgebied omvat het West-Brabantse grootschalige landschap (zeekleigebied). Buiten bestaand stedelijk gebied, dus ook in het Steenbergse buitengebied, kunnen ten minste 8 windturbines in een cluster of een lijnopstelling worden gerealiseerd. Na afloop van het daadwerkelijke gebruik van de windturbines moeten deze worden gesloopt.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: De klankbordgroep, met uitzondering van de ZLTO, kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

ZLTO: Er wordt verzocht om door middel van een wijzigingsbevoegdheid onder voorwaarden toch mogelijkheden te bieden voor het oprichten van windturbines.

Beleidsrichting gemeente

In het bestemmingsplan wordt geen ruimte geboden voor de realisatie van windturbines.

2.12.3 Antennebeleid

Algemeen

Op 8 december 2000 is door het kabinet de Nota Nationaal Antennebeleid vastgesteld. In de nota wordt ingegaan op de implementatie van nieuwe draadloze ontwikkelingen (met name voor GSM en UMTS). De doelstelling van het beleid is om binnen duidelijke kaders van volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid voldoende ruimte voor antenne opstelpunten te kunnen krijgen. Het

antennebeleid stuurt op relaties in de primaire 'driehoeksverhouding' tussen de rijksoverheid, de medeoverheden en de netwerkkoperators.

Gezien de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn de meeste antennes tot 5 meter vergunningsvrij. Hogere antennes behoeven een omgevingsvergunning en zullen dan ook aan de vereisten genoemd in het bestemmingsplan moeten voldoen. In de Wabo is bovendien geregeld dat er middels een buitenplanse afwijking van het geldende bestemmingsplan een antenne-installatie met een maximale hoogte van 40 meter kan worden toegestaan.

Beleidsrichting provincie

n.v.t.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

Er wordt in het bestemmingsplan geen (binnenplanse afwijkings)mogelijkheid opgenomen voor het plaatsen van antennemasten ten behoeve van GSM- en UMTS-antennes.

2.12.4 Biomassavergistingsinstallaties

Algemeen

Er is gebleken dat er bij gemeentes behoefte bestaat aan het oprichten van biomassavergistingsinstallaties en soortgelijke installaties. Biomassavergistingsinstallaties leveren een bijdrage aan de opwekking van duurzame energie. Biomassa is een verzamelterm voor allerlei stoffen. In de Europese richtlijn duurzame elektriciteit (2001/77/EG) wordt biomassa als volgt omschreven: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van de landbouw (inclusief plantaardige en dierlijke stoffen), de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, alsmede de afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval. Een groot scala aan producten en reststromen valt onder deze definitie, zoals dierlijke mest, slachtafval, hout, papier, frituurolie en GFT.

Het vergisten van biomassa wordt al lange tijd toegepast. Tijdens de vergisting van biomassa wordt door verschillende bacteriën de organische stof omgezet in biogas (methaan en koolstofdioxide) in een anaërobe (zuurstofloze) omgeving. Door het vergisten van biomassa wordt organische stof afgebroken en omgezet in biogas. Dit gas kan als brandstof worden gebruikt voor een warmtekrachtkoppeling, waarbij elektriciteit en warmte geproduceerd wordt. Het biogas kan ook gereinigd worden tot aardgaskwaliteit en aan het aardgasnetwerk worden toegevoegd. Bij het vergisten wordt onderscheid gemaakt tussen natte en droge vergisting. Beide methodes zijn biologisch gezien gelijk, maar technisch gezien verschillen ze sterk van elkaar.

Beleidsrichting provincie

In de Verordening ruimte zijn voor het buitengebied twee mogelijkheden opgenomen voor het realiseren van biomassavergistingsinstallaties.

1. Binnen het agrarisch bouwvlak van een grondgebonden agrarisch bedrijf of intensieve veehouderij kan de bouw van een voorziening voor het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting ten behoeve van het eigen bedrijf worden toegestaan. Het kan worden toegestaan in het agrarisch gebied, de groenblauwe mantel en verwevingsgebied. Er mag biomassa worden vergist welke afkomstig is van andere bedrijven.

2. Als VAB-vestiging kan een bedrijf dat geheel of in overwegende mate is gericht op het opwekken van duurzame energie door middel van biomassavergisting worden toegestaan. Het bestemmingsvlak moet liggen in agrarisch gebied, met inbegrip van een landbouwontwikkelingsgebied of een vestigingsgebied glastuinbouw. De omvang van het bestemmingsvlak bedraagt maximaal 1,5 hectare. De inrichting van het bestemmingsvlak bevordert een gunstige verhouding tussen bruto en netto ruimtebeslag. Er is sprake van een bebouwingspercentage en bouwhoogte welke passend zijn bij de aard van de omgeving en de beoogde ontwikkeling.

Beleidsrichting klankbordgroep

Algemeen standpunt klankbordgroep: De klankbordgroep, met uitzondering van de ZLTO, verzoekt om in het buitengebied geen ruimte te bieden voor de ontwikkeling van een biomassavergistingsbedrijf. De klankbordgroep is verdeeld over het toestaan van biomassavergisting op agrarisch bedrijfsniveau in de vorm van het verwerken van de eigen agrarische producten voor de eigen energiebehoefte in het bestemmingsplan.

ZLTO: Er wordt verzocht om in het buitengebied ruimte te bieden aan biomassavergisting. Zowel voor een biomassavergistingsbedrijf op een VAB als voor biomassavergisting op agrarisch bedrijfsniveau. Dit kan mede bijdragen aan het oplossen van de mestproblematiek op de agrarische bedrijven. Een samenwerking van een aantal agrarische bedrijven voor biomassavergisting moet ook tot de mogelijkheden behoren.

Sirene: Vanuit algemeen milieuoogpunt moeten dergelijke vergistingsinstallaties niet worden gestimuleerd. Het is een verkeerde ontwikkeling als mest wordt verbouwd om deze vervolgens via een vergistingsinstallatie te gebruiken voor energieopwekking. Er wordt verzocht om biomassavergisting op agrarisch bedrijfsniveau in de vorm van het verwerken van de eigen agrarische producten voor de eigen energiebehoefte middels maatwerk buiten het bestemmingsplan om te regelen.

Leefbaarheid De Heen: Er wordt verzocht om in het buitengebied geen ruimte te bieden voor biomassavergisting.

Toeristisch Platform Steenberg en de Ondernemersvereniging Brabantse Wal: Er wordt verzocht om binnen het bestemmingsplan onder voorwaarden ruimte te bieden aan de ontwikkeling van biomassavergisting op agrarisch bedrijfsniveau in de vorm van het verwerken van de eigen agrarische producten voor de eigen energiebehoefte.

Dorpsraad Kruisland: Er wordt verzocht om biomassavergisting op agrarisch bedrijfsniveau in de vorm van het verwerken van de eigen agrarische producten voor de eigen energiebehoefte middels maatwerk buiten het bestemmingsplan om te regelen.

Dorpsraad Nieuw-Vossemeer: Er wordt verzocht om ruimte te bieden aan biomassavergisting op agrarisch bedrijfsniveau in de vorm van het verwerken van de eigen agrarische producten voor de eigen energiebehoefte. De aanwezige leden van de dorpsraad hebben beiden hun standpunt naar voren gebracht. Door het ene lid wordt er verzocht om het middels maatwerk buiten het bestemmingsplan om te regelen en door het andere lid wordt er verzocht om binnen het bestemmingsplan onder voorwaarden ruimte te bieden.

Beleidsrichting gemeente

Er wordt in het buitengebied geen ruimte geboden voor de oprichting van biomassavergistingsbedrijven. Tevens wordt biomassavergisting niet toegestaan als een nevenfunctie bij een in het buitengebied gelegen bedrijf.

Buiten het bestemmingsplan om kan wel ruimte worden geboden voor biomassavergisting op agrarisch bedrijfsniveau in de vorm van het verwerken van de eigen agrarische producten voor de eigen energiebehoefte. Middels maatwerk zal per geval een ruimtelijke afweging worden gemaakt.

2.13 Waterkeringen en waterbergingsgebieden

Algemeen

Waterkeringen en waterbergingsgebieden zijn van groot belang voor het voorkomen van wateroverlast alsmede ter bevordering van het waterbergend vermogen van een gebied.

Beleidsrichting provincie

In de Verordening ruimte zijn regels opgenomen voor de bescherming van de primaire waterkeringen en beschermingszones. Ook zijn daarbij regels opgenomen voor de bescherming van regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden voor waterberging. In het buitengebied zijn door de provincie verschillende gebieden aangeduid als reserveringsgebied waterberging, waaronder de Steenbergse en Roosendaalse Vliet alsmede diverse beken en kreken.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

In het buitengebied van Steenbergse bevinden zich meerdere waterkeringen en reserveringsgebieden voor waterberging. De waterkeringen en bijbehorende beschermingszones worden in overleg met het Waterschap Brabantse Delta opgenomen. Voor de primaire waterkeringen en de bijbehorende beschermingszone geldt tevens de Verordening ruimte. De reserveringsgebieden voor waterberging worden conform de Verordening ruimte opgenomen.

2.14 Rijksweg A4

Algemeen

Voor de realisatie van de nieuwe rijksweg A4 Dinteloord - Bergen op Zoom is op 18 februari 2011 door de Minister van Infrastructuur en Milieu een tracébesluit genomen.

Beleidsrichting provincie

n.v.t.

Beleidsrichting klankbordgroep

De klankbordgroep kan zich vinden in de onderstaande beleidsrichting van de gemeente.

Beleidsrichting gemeente

Het tracé van de nieuwe rijksweg A4 ligt deels in het plangebied. Dit tracé wordt conform het tracébesluit opgenomen.

Bijlage 8:

**Retrospectieve toets bestemmingsplan
Buitengebied Dinteloord en Prinsenland**

Retrospectieve toets bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland

Locatie	Voorheen vigerend	Huidig gebruik	Bestemmingen in dit bestemmingsplan	Toelichting
Bloemendijk 3	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Grondgebonden agrarisch bedrijf	Agrarisch bedrijf (grondgebonden)	Vergunde bebouwing wordt opgenomen in het agrarisch bouwvlak.
Boompjesdijk 12	Bedrijven met de subbestemming Ambachtsbedrijf	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd.
Boompjesdijk 64	Woondoeleinden & Bedrijven met de subbestemming Ambachtsbedrijf	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd.
Boompjesdijk 84	Woondoeleinden & Bedrijven met de subbestemming Ambachtsbedrijf	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd.
Boompjesdijk 110	Openbare en bijzondere doeleinden	Woning	Wonen	Openbare en bijzondere doeleinden zijn beëindigd.
Eerste Kruisweg 8	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Grondgebonden agrarisch bedrijf	Agrarisch bedrijf (grondgebonden)	Vormverandering van het agrarische bouwvlak in verband met de ligging van de Derriekreek.
Havenweg 4	Bedrijven met de subbestemming Agrarische industrie	Scheepsreparatie-bedrijf	Bedrijf met de functieaanduiding specifieke vorm van bedrijf - scheepsreparatie-bedrijf met watersportwinkel	De bestemming is aangepast aan een besluit van het college van burgemeester en wethouders. Het maximaal toegestane bebouwingspercentage wordt conform het verzoek aangepast naar 50%.
Havenweg 6	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing Agrarisch nevenbedrijf	Matrassenfabriek	Bedrijf met de functieaanduiding specifieke vorm van bedrijf - matrassenfabriek	Voor de vestiging van het bedrijf is een omgevingsvergunning verleend.
Havenweg 67, 69 en 71 & Sasdijk 2	Bedrijven met de subbestemming Agrarische industrie & Horeca	Bedrijf met de functieaanduiding specifieke vorm van bedrijf - groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders, groothandel in kunstmeststoffen, groothandel in gewasbeschermingsmiddelen.	Bedrijf met de functieaanduiding specifieke vorm van bedrijf - groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders, groothandel in kunstmeststoffen, groothandel in gewasbeschermingsmiddelen.	De bestemming wordt in overeenstemming gebracht met de bedrijfsmatige activiteiten conform de verleende vergunningen. Het bestemmingsvlak wordt aangepast vanwege de sanering door het bedrijf van de voormalige horecavoorziening aan de Sasdijk 2. Conform het besluit van het college van burgemeester en wethouders wordt de begrenzing van het bouwvlak aangepast zodat er een loods gerealiseerd kan worden.
Molendijk 117	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd. De locatie wordt nu benut als burgerwoning. Sloop overtollige bedrijfsbebouwing is niet nodig. De resterende

				bebouwing wordt gebruikt als bijgebouw bij de woning.
Noordlangeweg 10	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd. De locatie wordt nu benut als burgerwoning. Sloop overtollige bedrijfsbebouwing is niet nodig. De resterende bebouwing wordt gebruikt als bijgebouw bij de woning.
Oudlandsedijk 6	Agrarisch gebied met de nadere aanduiding agrarisch bouwblok & agrarisch technisch hulpbedrijf	Groenonderhoud- en loonwerkbedrijf	Bedrijf 2 met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf groenonderhoud- en loonwerkbedrijf	De bestemming wordt in overeenstemming gebracht met het gebruik conform het milieudossier.
Polderweg 2	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok			Er is een vergunning / vrijstelling van het bestemmingsplan (19 lid 1 WRO) verleend voor de realisatie van een tweede bedrijfswoning en het vergroten van het grondgebonden agrarische bedrijf.
Sasdijk 16	Waterstaatswerken	Bedrijf groothandel in brandstof en minerale olieproducten	Bedrijf groothandel in brandstof en minerale olieproducten	Er is een vergunning verleend voor de realisatie van het bedrijf.
Smallendijk 2	Agrarisch gebied	Grondgebonden agrarisch bedrijf	Grondgebonden agrarisch bedrijf	Er is een bouwblok toegekend middels een wijziging van het bestemmingsplan.
Steenbergseweg 99	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd. De locatie wordt nu benut als burgerwoning. Sloop overtollige bedrijfsbebouwing is niet nodig. De resterende bebouwing wordt gebruikt als bijgebouw bij de woning.
Stoofdijk 41	Openbare en bijzondere doeleinden	Wonen	Wonen	Openbare en bijzondere doeleinden zijn beëindigd.
Stoofdijk 104	Woondoeleinden & Bedrijven met de subbestemming Ambachtsbedrijf	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd.
Stoofdijk 110	Woondoeleinden & Bedrijven met de subbestemming Ambachtsbedrijf	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd.
Stoofdijk 98A	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Loonwerkbedrijf met tevens cultuurtechnische werkzaamheden en grondverzet	Loonwerkbedrijf met tevens cultuurtechnische werkzaamheden en grondverzet	De bestemming wordt in overeenstemming gebracht met het gebruik conform het milieudossier.
Zuidlangeweg 5	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd. De locatie wordt nu benut als burgerwoning. Sloop overtollige bedrijfsbebouwing is niet nodig. De resterende bebouwing wordt gebruikt

				als bijgebouw bij de woning.
Zuidlangeweg 7	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd. De locatie wordt nu benut als burgerwoning. Sloop overtollige bedrijfsbebouwing is niet nodig. De resterende bebouwing wordt gebruikt als bijgebouw bij de woning.
Zuidlangeweg 8	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Grondgebonden agrarisch bedrijf	Agrarisch bedrijf (grondgebonden)	Vormverandering van het agrarische bouwvlak in verband met de ligging van de Derriekreek.
Zuidzeedijk 16	Agrarisch gebied met de nadere aanwijzing agrarisch bouwblok	Wonen	Wonen	Bedrijf is beëindigd. De locatie wordt nu benut als burgerwoning. Sloop overtollige bedrijfsbebouwing is niet nodig. De resterende bebouwing wordt gebruikt als bijgebouw bij de woning.

Bijlage 9:

Nota inspraak en vooroverleg 26 januari 2013

Nota van beantwoording inspraak- en overlegreacties bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland.

Het voorontwerp bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen van 3 januari 2011 t/m 14 februari 2011. Gedurende deze periode is de mogelijkheid geboden voor een ieder om schriftelijk een reactie in te dienen. Na deze periode zijn nog enkele inspraakreacties ingediend. Deze en de beantwoording worden ook meegenomen in de nota van inspraak.

Inspraakreacties

	Naam en adres	Inhoud	Reactie gemeente
1	NV Rewin West Brabant t.a.v. de heer C. Nuiten Postbus 3182 4800 DD Breda	Onlangs is overeenstemming bereikt over de partiële huur van het bedrijfsgebouw aan de Havendijk 6 t.b.v. Polma matrassenfabriek. Het bedrijf heeft op dit moment 10 werknemers in dienst en wil eventueel uitbreiden naar maximaal 25 werknemers. Inspreker vraagt om dit bedrijf in het bestemmingsplan te integreren. In het vigerende bestemmingsplan werd dit bestemd als agrarisch verwant nevenbedrijf.	Het college heeft een omgevingsvergunning verleend voor de vestiging van een matrassenfabriek. In het ontwerp bestemmingsplan wordt de bestemming Bedrijf met de aanduiding specifieke vorm van bedrijf – matrassenfabriek opgenomen.
		Naar de mening van inspreker valt het bedrijf in milieucategorie 3.1 en vraagt om in het bestemmingsplan uit te gaan van categorie 3.2 om op deze manier flexibiliteit te creëren.	Omdat het bedrijf is gelegen in het buitengebied, worden eventuele niet-agrarische bedrijven specifiek bestemd. Dit betekent dat elk niet agrarisch bedrijf een specifieke aanduiding op de verbeelding heeft gekregen met de daarbij behorende regels. Uitbreiding van deze functies is niet rechtstreeks toegestaan in dit bestemmingsplan. Dit betekent dat het bedrijf in het bestemmingsplan niet gekoppeld wordt aan een (ruimere) milieucategorie.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
2	Coöperatieve Zuidelijke Aan- en Verkoopvereniging u.a. H.C. de Lange Oostelijke Kanaalweg 5 4424 NC Wemeldinge	In het vigerende bestemmingsplan heeft het perceel de bestemming Bedrijven met subbestemming 'agrarische industrie'. De tabel zoals opgenomen in de toelichting klopt voor de Havenweg 67 en Havenweg 71 niet: op de verbeelding heeft het bedrijfsperceel de bestemming B1. De aanduiding sb-ai is gelegd op het bouwvlak van Havenweg 71, waar als hoofdbestemming Detailhandel is opgenomen. Dit is niet juist. Volgens de regels zou er een	De tabel wordt daar waar nodig aangepast.

		aanduiding detailhandel moeten zijn, maar die kan inspreker niet terugvinden op de plankaart.	
		Havenweg 71: De plattegrond komt niet overeen met de feitelijke situatie. Is het mogelijk om dit deel dezelfde bestemming te geven als Havenweg 67/69 met subbestemming detailhandel (bijv. uitsluitend gericht op buitenleven, buitenklussen en dierenleven)?	Conform het verzoek van 12 december 2012 wordt er, wegens de beëindiging van het desbetreffende bedrijf, geen subbestemming toegekend voor de detailhandel uitsluitend gericht op buitenleven, buitenklussen en dierenleven.
		Sasdijk 2: deze horecagelegenheid is aangekocht en gesloopt. Inspreker verzoekt om deze gronden dezelfde bestemming te geven als Havenweg 67/69.	De bestemming wordt aangepast, waarbij voor deze gronden geen bouwvlak wordt opgenomen.
		Inspreker geeft aan dat er sprake is van een gezoneerd industrieterrein dat in het bestemmingsplan opgenomen dient te worden.	Het gezoneerde industrieterrein zal als zodanig worden opgenomen in het bestemmingsplan.
		Havenweg 67/69 heeft een dubbelbestemming Waterstaat-Waterkering. Naar de mening van inspreker kan dit niet.	De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering is opgenomen om de waterkeringen te beschermen. De opgenomen beschermingszone is abusievelijk te breed opgenomen op de plankaart in het bestemmingsplan. De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering wordt over het gehele plangebied daar waar noodzakelijk aangepast aan het beleid van het Waterschap.
		Havenweg 67/69: Uit het bestemmingsplan is niet af te leiden wat de aanduiding 'agrarische industrie' inhoudt, en welke activiteiten daarbij horen. CZAV gaat steeds meer de functie van groothandel vervullen.	Conform uw verzoek wordt er een bedrijfsmatige bestemming opgenomen voor: - groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer; - groothandel in kunstmeststoffen / groothandel in gewasbeschermingsmiddelen.
		Het vigerende bestemmingsplan biedt een maximale hoogte van 17 meter en 5% om maximaal 35 meter hoog te bouwen. In het voorontwerpbestemmingsplan wordt uitgegaan van een maximale goot- en bouwhoogte van 7 respectievelijk 11 meter. Inspreker verzoekt om de hoogtes uit het vigerende bestemmingsplan aan te houden.	De maximale toegestane hoogtes uit het vigerende bestemmingsplan worden voor de locatie gerespecteerd en opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan.
		Havenweg 67/69: de bouwgrens moet volgens insprekers hetzelfde zijn als de bestemmingsgrens. In sommige gevallen kan er pas gebouwd worden op een afstand van 25 meter vanaf de bestemmingsgrens.	Zowel het bouwvlak als het bestemmingsvlak worden aangepast aan het vigerende bestemmingsplan. U heeft tevens verzocht om de bouw van extra loods mogelijk te maken. Conform het besluit van het college van burgemeester en wethouders (brief van 8 februari 2012) wordt de begrenzing van het bouwvlak aangepast, zodat deze loods gerealiseerd kan worden.

		Havenweg 67/69: inspreker verzoekt om de bouwhoogte van silo's en soortgelijke bouwwerken te verhogen naar 15 meter om de bestaande situatie recht te doen (ipv 12 meter).	De maximale toegestane hoogtes uit het vigerende bestemmingsplan worden voor de locatie gerespecteerd en opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan.
		Er is eerder met de afdeling RO overleg om de bouw van een loods mogelijk te maken, door de gemeente is aangegeven dat zij hieraan zou meewerken. Een bijlage is toegevoegd.	Conform het besluit van het college van burgemeester en wethouders (brief van 8 februari 2012) wordt de begrenzing van het bouwvlak aangepast.
		Het ontwikkelen van Dintelpark en de revitalisering van de jachthaven Dinteloord kunnen strijdig zijn met de belangen van CZAV/Dintelmond wanneer er niet de juiste randvoorwaarden worden gesteld.	In het bestemmingsplan worden de bestaande rechten en plichten opgenomen.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
3	Dhr. W. Gils Noordlangeweg 12 4671 PH Dinteloord	De afmeting van het bouwblok klopt niet. De juiste afmeting is opgenomen op de vigerende plankaart uit 1987. Inspreker verzoekt om het bouwvlak aan te passen.	Het opgenomen bouwvlak (verbeelding 4) komt inderdaad niet geheel overeen met het bouwvlak zoals opgenomen op de vigerende plankaart uit 1987. Het bouwvlak wordt aangepast op het vigerende bestemmingsplan.
			Reactie gegrond verklaard
4	P.W.M. Boots Molendijk 117 4671 TJ Dinteloord	Inspreker verzoekt om het agrarisch bouwblok om te zetten naar een woonbestemming en om een gedeelte (zoals aangegeven op de bijlage) te gebruiken als tuin.	Er wordt conform het voorontwerp bestemmingsplan een woonbestemming opgenomen. De direct aangrenzende gronden buiten de woonbestemming mogen ook als siertuin worden benut.
			Reactie ongegrond verklaard
5	VOF van de Noort Herman van de Noort Noordlangeweg 16 4671 PH Dinteloord	Inspreker vraagt om af te zien van de verplichting tot sloop van bedrijfsgebouwen in situaties waarin een agrarische bestemming wordt omgezet naar een woonbestemming.	De sloopvoorwaarde is opgenomen in artikel 11.1, lid 4 sub b van de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant. Van deze verordening mag niet worden afgeweken. Dit betekent dat de genoemde sloopvoorwaarde opgenomen blijft in het bestemmingsplan.
		Inspreker vraagt om de belemmeringen in volume die worden gesteld bij de bouw van een nieuwe bedrijfs- of burgerwoning uit het bestemmingsplan te schrappen. Zij pleiten er in ieder geval voor om het maximale volume van de nieuwe woning te koppelen aan het volume van de huidige woning.	In het ontwerp bestemmingsplan wordt, conform de door de gemeenteraad vastgestelde Nota van Uitgangspunten een maximale maatvoering opgenomen voor burgerwoningen. Voor de realisatie van bedrijfswoningen wordt eveneens een maximale maatvoering opgenomen. Tevens wordt er een regeling opgenomen waardoor bestaande legale afwijkingen qua maatvoering worden gerespecteerd.
		Het moet binnen het bestemmingsplan mogelijk blijven om gepensioneerde ondernemers van agrarische bedrijven de kans te bieden om in hun huis te blijven wonen zonder allerlei beperkingen. Omzetting naar een woonbestemming	De sloopvoorwaarde is opgenomen in artikel 11.1, lid 4 sub b van de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant. Van deze verordening mag niet worden afgeweken. Dit betekent dat de genoemde sloopvoorwaarde opgenomen blijft

		zou in deze gevallen mogelijk moeten zijn zonder sloop van bijgebouwen.	in het bestemmingsplan. Bovendien mag een rustende agrariër binnen het bouwvlak blijven wonen zonder dat de bestemming moet worden aangepast en zonder dat overtollige bebouwing wordt gesloopt.
			Reactie ongegrond verklaard
6	Staal Makelaars, namens: dhr. G.G.M. Dirne Zuiddijk 1 4751 VD Oud Gastel	Verzocht wordt om het bouwblok op gronden kadastraal bekend als Dinteloord, sectie C, nummer 173 weer op te nemen, zoals het reeds was opgenomen in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied. Om diverse moverende redenen heeft inspreker nog geen gebruik gemaakt van het bouwrecht, maar heeft in december 2010 een aanvraag gedaan voor het bouwen van een mestsilo en loods. Zonder de gevraagde uitbreidingsmogelijkheid is de continuïteit van het bedrijf in gevaar.	Het agrarisch bouwvlak wordt opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan, en wordt van vorm veranderd. Uit een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen is gebleken dat het wegbestemmen van het agrarisch bouwvlak voor een grondgebonden agrarisch bedrijf aan de Zuidzeedijk ongenummerd niet redelijk is.
	dhr. G.G.M. Dirne Zuiddijk 1 4751 VD Oud Gastel	Bouwblok: het bouwblok is niet meer opgenomen, in tegenstelling tot het vigerende bestemmingsplan. Dit bouwblok is noodzakelijk voor het voortbestaan van het bedrijf. Inspreker heeft in december 2010 een aanvraag ingediend voor het bouwen van een loods en silo. Behoud van het bouwvlak is van cruciaal belang.	Het agrarisch bouwvlak wordt opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan, en wordt van vorm veranderd. Uit een advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen is gebleken dat het wegbestemmen van het agrarisch bouwvlak voor een grondgebonden agrarisch bedrijf aan de Zuidzeedijk ongenummerd niet redelijk is.
		Punt 1: aanduiding leefgebied struweel- en moerasvogels moet worden verwijderd, om problemen met teeltmaatregelen te voorkomen. Perceel is onderdeel van landbouwgrond en deze vogels komen hier niet voor..	Het vergunningstelsel voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken, of van werkzaamheden wordt aangepast. De aanduiding leefgebied struweel- en moerasvogels wordt niet meer opgenomen in het bestemmingsplan.
		Punt 2: aanduiding leefgebied struweel- en moerasvogels moet worden verwijderd, om problemen met teeltmaatregelen te voorkomen. Deze vogels komen hier niet voor.	Verwezen wordt naar de beantwoording zoals opgenomen bij punt 1.
		Punt 3: De aanduiding van het bouwland met de bestemming AW-NLW en de dubbelbestemming WS-WB is volgens inspreker niet terecht en ziet deze graag veranderd in een passende omschrijving voor het gebied.	De dubbelbestemming Waterstaat – Waterbergingsgebied zijn mede bestemd voor de bescherming en het onderhoud van de in deze zone gelegen dan wel daaraan grenzende waterberging. Deze dubbelbestemming is conform het beleid van de provincie Noord-Brabant.
		Punt 3: De dubbelbestemming WS-WK is te breed ingetekend (40 meter). Het bouwblok van inspreker is gelegen binnen deze dubbelbestemming.	De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering is opgenomen om de waterkeringen te beschermen. De opgenomen beschermingszone is abusievelijk te breed opgenomen op de plankaart in het bestemmingsplan. De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering wordt over het gehele plangebied daar waar noodzakelijk aangepast aan het beleid van het Waterschap.

		Punt 3: De aanduiding krekken, inclusief getij- en kreekbedding is niet terecht.	Het vergunningstelsel voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken, of van werkzaamheden wordt aangepast. De aanduiding krekken, inclusief getij- en kreekbedding wordt niet meer opgenomen in het bestemmingsplan.
		Punt 3: Een deel van het dijkperceel gelegen tussen de Zuiderzeedijk en de sloot is opgenomen als behorende bij de oprit van de brug met bestemming Verkeer. Dit is niet terecht omdat het perceel als agrarisch wordt gebruikt.	Deze gronden zijn abusievelijk bestemd als Verkeer. De gronden worden conform het vigerende bestemmingsplan aangepast in de bestemming Agrarisch met Waarden – Landschapswaarden of Agrarisch met Waarden – Natuur – en Landschapswaarden
		Steenbergse Vliet: Klopt het dat met de gebiedsaanduiding leefgebied struweel- en moerasvogels de betreffende rietkraag wordt bedoeld en niet meer dan dat? Deze vogels komen volgens inspreker hier niet voor.	Verwezen wordt naar de beantwoording zoals opgenomen bij punt 1.
		Steenbergse Vliet: de gronden met de aanduiding zoekgebied behoud en herstel watersystemen hebben volgens inspreker geen ecologische waarde en worden al meer dan 100 jaar agrarisch gebruikt.	Het opnemen van een aanduiding zoekgebied behoud en herstel watersystemen vloeit rechtstreeks voort uit de provinciale Verordening ruimte 2012. De gemeenteraad is verplicht om de aanduiding over te nemen op de verbeelding van het bestemmingsplan.
		Steenbergse Vliet: op plankaart van Waterschap de Brabantse delta (overzichtstekening 27 juli 2004) is ter hoogte van de Boterpolder de evz getekend aan de zuidelijke oever van de Roosendaalse Vliet en niet aan de Noordelijke over. Inspreker verzoekt daarom om de evz aan die kant op te nemen.	Het opnemen van een aanduiding zoekgebied ecologische verbindingszone vloeit rechtstreeks voort uit de provinciale Verordening ruimte 2012. De gemeenteraad is verplicht om de aanduiding over te nemen op de verbeelding van het bestemmingsplan.
		Inspreker geeft aan dat er in het bestemmingsplan veel bepalingen zijn opgenomen die een beklemmend gevoel geven, en hoopt daarom de mogelijkheden die zij nu hebben te behouden.	Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland wordt opgesteld conform de huidige wet- en regelgeving. Er wordt waar mogelijk rekening gehouden met de reeds bestaande rechten uit het vigerende bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is in hoofdzaak conserverend van aard. Nieuwe ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt door middel van flexibiliteitsbepalingen, zoals wijzigings- en afwijkingsbevoegdheden.
	dhr. G.G.M. Dirne Zuiddijk 1 4751 VD Oud Gastel fam. de Constant Rebecque Annevillelaan 93 4858 Ra Ulvenhout AC	Insprekers verzoeken tot aanpassing van de vorm van het bouwblok gelegen in het vigerende bestemmingsplan op gronden kadastraal bekend als Dinteloord, sectie C, nummer 173 aan de vorm van dit perceel. Dit omdat de vormgeving niet helemaal overeenkomt met de vorm van het kadastraal perceel. Een klein gedeelte is ingetekend op het belendende perceel Dinteloord, sectie C, nummer 389.	Het betreffende bouwvlak wordt aangepast aan het kadastraal perceel.
			Reacties gedeeltelijk gegrond verklaard

7	Bandweer Cluster Mark en Dintel Plaza 1b, Moerdijk	Voor het voorontwerpbestemmingsplan is een veiligheidsanalyse uitgevoerd en zijn een zevental thema's onderzocht.	De ingediende veiligheidsanalyse zal waar noodzakelijk worden verwerkt in het bestemmingsplan.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
8	Melkveehouderij de Jong VOF Mariadijk 4 4671 PB Dinteloord	Op perceelnummers 748 en 749 (Mariadijk 4) is een beperking op het bouwvlak ingetekend in verband met een waterkering. Dit kan het bedrijf in de toekomst beperken.	De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering is opgenomen om de waterkeringen te beschermen. De opgenomen beschermingszone is abusievelijk te breed opgenomen op de plankaart in het bestemmingsplan. De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering wordt over het gehele plangebied daar waar noodzakelijk aangepast aan het beleid van het Waterschap.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
9	Werkgroep Prinsenlandse Polder I.O. Torenhaven 74 4622 RV Bergen op Zoom	Inspreker zou het op prijs stellen dat de mogelijkheid voor het realiseren van windenergie in dit plangebied, met name de Prinsenlandse polder, in de planvorming – en uitwerking de nodige aandacht krijgt.	Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland is een conserverend bestemmingsplan waarin nieuwe ontwikkelingen niet worden meegenomen.
		Tevens stelt inspreker het op prijs, indien de gemeente de werkgroep toestaat een en ander toe te lichten.	Het staat inspreker vrij om de inspraakreactie toe te lichten.
			Reactie ongegrond verklaard
10	Sirene p.a. Secretaris, Ligneweg 6 4651 SH Steenbergen	Inspreker is van mening dat er onvoldoende overleg met de natuurbescherming is geweest en betreurt dit.	Voor kennisgeving aangenomen.
		Inspreker keurt het af dat het vigerende bestemmingsplan dateert uit 1987 en dus al 24 jaar oud is, terwijl volgens de wet elke 10 jaar een herziening moet plaatsvinden.	Inspreker heeft gelijk dat een bestemmingsplan in principe elke 10 jaar moet worden herzien. De gemeente Steenbergen zet zich in om dit bestemmingsplan zo spoedig mogelijk vast te stellen.
		Ontwikkelingen worden alleen mogelijk gemaakt via wijziging of afwijking, en moeten separaat worden getoetst wat extra inspanning en dubbele kosten betekent.	Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland is een in hoofdzaak conserverend bestemmingsplan waarin nieuwe ontwikkelingen niet worden meegenomen. De ontwikkelingen die in de wijzigings- en afwijkingsbevoegdheden zijn opgenomen, kunnen nu nog niet direct worden toegestaan, omdat er geen concrete situaties zijn waarvoor deze bevoegdheden ingezet kunnen worden. Daarnaast behoort bij een dergelijke afweging om eventuele bevoegdheden direct toe te staan ook een nadere ruimtelijke onderbouwing.
		Er is een Rijksinpassingsplan in voorbereiding, dat nog niet in dit plan is verwerkt.	Wij gaan ervan uit dat u het rijksinpassingsplan waterberging Volkerak-Zoommeer bedoelt. Met dit inpassingsplan wordt rekening gehouden bij de ontwikkeling van dit bestemmingsplan.
		Inspreker is van mening dat de 'bestemming' zoals	In het bestemmingsplan worden de ecologische hoofdstructuur,

		genoemd in de waterparagraaf onvoldoende is waar natuurbelangen in het geding zijn, omdat de Keur niet toeziet op de natuurbelangen. Het bestemmingsplan moet de nodige bescherming verlenen.	ecologische waarden en natuurlijke waarden opgenomen in de verschillende relevante bestemmingen.
		Paragraaf 3.5 Natuur, 1 ^e alinea: hier zijn niet de Dintelse Gorzen gelegen maar het Krammer Volkerak in zijn geheel.	Paragraaf in toelichting wordt aangepast.
		De ontwikkeling van de Krammer-Volkerak moet worden beschreven.	Het plan voorziet niet in ontwikkelingen. De bescherming van de huidige natuurwaarden zijn van belang. Als deze natuurwaarden veranderen dan heeft dat geen consequenties voor de bescherming via het bestemmingsplan.
		De beschrijving van de Dintelse Gorzen lijkt kennis van de aanwezige natuurwaarden, processen en actuele status te ontberen: - Het is inspreker niet bekend dat op de Dintelse Gorzen nog verlanding plaatsvindt; - De andere vegetatie op voormalige schorren heeft een andere oorzaak dan ontzilting; - De kuifduiker komt nauwelijks voor in het Krammer-Volkerak; - De aanwezigheid van de Noordse Woelmuizen is zeer onzeker;	De beschrijving is gebaseerd op de gebiedsbeschrijving van natura 2000 gebied 114 Krammer-Volkerak. De tekst is aangepast aan de omschrijving zoals opgenomen in het MER.
		Inspreker beveelt aan om een inventarisatie uit te voeren waardoor uitspraken zoals opgenomen in het bestemmingsplan op feiten zijn gebaseerd.	De beschrijving en inventarisatie zijn gebaseerd op de gebiedsbeschrijving van natura 2000 gebied 114 Krammer-Volkerak. In het ontwerpbestemmingsplan is aangesloten bij het MER. Een veldinventarisatie is niet noodzakelijk omdat het hier gaat om een gebiedsbescherming en geen soortenbescherming.
		Het Krammer-Volkerak is aangewezen voor een aantal vogelsoorten en niet voor habitattypen.	Het krammer-volkerak valt onder habitat- en vogelrichtlijnen, zie hiervoor de beschrijving natura 2000 gebied 114 krammer-volkerak.
		Inspreker vraagt zich af of het bestemmingsplan voldoende kan worden gemotiveerd. Een zorgvuldig onderzoek naar de soorten en kwaliteiten is noodzakelijk.	Het uitvoeren van een uitgebreide inventarisatie naar de aanwezige natuurwaarden in het plangebied wordt bij de actualisatie van het bestemmingsplan niet noodzakelijk geacht. Het bestemmingsplan is immers conserverend van aard en neemt alle bestaande waarden over. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden in het nieuwe bestemmingsplan niet direct mogelijk gemaakt. Ontwikkelingsmogelijkheden worden in het bestemmingsplan uitsluitend middels een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid of een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt. Dit betreft een

			afzonderlijke procedure, waarbij op dat moment de gewenste ontwikkeling getoetst wordt aan de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998.
		De waarden dienen op de verbeelding middels functieaanduiding te worden beschermd.	In het bestemmingsplan zijn de landschappelijke en/of natuurwaarden vastgelegd binnen de verschillende bestemmingen met een bijbehorend omgevingsvergunningstelsel.
		Lokale natuur- en landschapswaarden dienen in het bestemmingsplan te worden beschermd.	Zie het antwoord op de vorige reactie.
		Inspreker geeft aan de dat Grote Karekiet geen broedvogel is en dat een vermelding van talloze andere broedvogels ontbreekt.	Natuurmonumenten heeft aangegeven dat de Grote Karekiet een broedvogel is en voorkomt. Er worden in het bestemmingsplan enkele voorbeelden aangegeven, een lijst is niet van belang omdat het gaat om de bescherming van groepen en gebieden en niet om specifieke soorten. Bij de omschrijving is aangesloten bij het MER.
		De EHS is waar deze samenvalt met water niet als zodanig bestemd.	Correct, er zal een aanpassing plaatsvinden.
		De vermelding van gebieden die zijn aangeduid als evz ontbeert een aanduiding van gebieden die zijn aangewezen als EHS.	In het bestemmingsplan worden de ecologische hoofdstructuur en de zoekgebieden ecologische verbindingzones opgenomen conform de Verordening Ruimte.
		De voortoets is volgens inspreker onvoldoende deskundig opgesteld, en de gehanteerde uitgangspunten zijn onjuist. Verwacht wordt dat een correctie toetsing niet tot andere conclusies zal leiden. Deze correctie toets moet wel plaatsvinden.	Voor de bestemmingsplannen buitengebied van de gemeente Steenbergen is een milieueffectrapport opgesteld. Er is tevens een nieuwe voortoets opgesteld.
		Onvoldoende gemotiveerd wordt als uitgangspunt genomen dat het zeekleigebied een open gebied moet zijn en dat dit een waardevolle landschappelijke waarde is.	De waardevolle openheid is kenmerkend voor de zeekleipolders. De bescherming van deze openheid wordt geregeld binnen het bestemmingsplan.
		Tabel strijdig gebruik: - tabel is onduidelijk: het is onduidelijk of het liggend streepje de betekenis heeft dat er geen omgevingsvergunning noodzakelijk is; - op tal van plaatsen in het schema is de vermelding van het streepje onjuist; - de redactie vereist herziening	Het vergunningstelsel voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken, of van werkzaamheden wordt aangepast. De toelichting wordt eveneens aangepast.
		Op de gronden aangewezen als evz of EHS mag volgens inspreker geen andere bestemming rusten dan de vigerende of toekomstige natuurbestemming. Daarnaast is het niet opportuun deze bestemmingswijziging af te laten hangen van vrijwilligheid.	De gronden die zijn aangewezen als EHS hebben een bestemming Natuur, Water, Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden of Agrarisch met waarden – Landschapswaarden, waarbinnen deze waarden voldoende worden beschermd. De gronden met aangeduid als evz hebben

			de op dit moment geldende bestemming, die in de toekomst via een wijzigingsbevoegdheid kan worden omgezet naar een bestemming Natuur omdat deze gronden op dit moment nog geen Natuur omvatten.
		Inspreker stemt niet in met de wijze van bouwvlaktoekenning van 1,5 ha per bouwvlak. Op basis van concrete bouwplannen kan via een wijzigingsbevoegdheid een passende bouwblokvergroting worden toegekend.	Het principe van een bouwvlak op maat wordt door de gemeente Steenbergen niet toegepast. De gemeente kiest ervoor om (in beginsel) bestaande rechten uit het vigerende bestemmingsplan te handhaven. Via een wijzigingsbevoegdheid kunnen bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven onder voorwaarden worden vergroot tot maximaal 2 hectare. Voor individuele grondgebonden agrarische bedrijven die hun bouwvlak tot boven deze maat willen vergroten, kan, indien een dergelijke uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk wordt geleverd.
		De bouwvlakken zijn soms gelegen over andere bestemmingen, waardoor deze bestemming onuitvoerbaar wordt.	De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering is opgenomen om de waterkeringen te beschermen. De opgenomen beschermingszone is abusievelijk te breed opgenomen op de plankaart in het bestemmingsplan. De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering wordt over het gehele plangebied daar waar noodzakelijk aangepast aan het beleid van het Waterschap. Voor de dubbelbestemming Waterstaat – Waterbergingsgebied is in de regels aangegeven dat de bepaling niet geldt voor gronden gelegen binnen het bouwvlak. Tot slot wordt gezien of bouwvlakverandering mogelijk is voor bouwvlakken die zijn gelegen binnen een aanduiding zoekgebied ecologische verbindingzone.
		Wanneer een bestaande burgerwoning of een VAB een grotere inhoud heeft dan 600 m ³ , moet deze dan worden afgebroken? Daarnaast wordt de keuze voor 600 m ³ niet gemotiveerd.	De rechten van bestaande legale grotere woningen worden gerespecteerd in het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan wordt ruimtelijk, beleidsmatig en juridisch-planologisch nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen verschillende functies. Verschillende functies brengen verschillende rechten en plichten met zich mee. Er is sprake van een agrarisch buitengebied met tevens ruimte voor een gemengde plattelandseconomie. Vanuit bedrijfsmatig en milieukundig oogpunt biedt het bestemmingsplan voor bijvoorbeeld agrarische bedrijven meer mogelijkheden ten opzichte van burgerwoningen.
		Ontwikkeling van grootschalige verblijfsrecreatie kan middels maatwerk buiten het bestemmingsplan om worden	In het bestemmingsplan wordt geen ruimte opgenomen voor de realisatie van grootschalige recreatie. In het kader van de

		gerealiseerd. Volgens inspreker is daarom nu een passende beoordeling noodzakelijk, hetgeen een MER-plicht geeft. Inspreker adviseert om de wijzigingsbevoegdheid te schrappen.	ontwikkeling van het bestemmingsplan hoeft dan ook geen rekening te worden gehouden met de ontwikkeling van grootschalige recreatie.
		Inspreker vraagt zich af of met dit bestemmingsplan bestaande illegale situaties worden gelegaliseerd? Een retrospectieve toets ontbreekt.	Een retrospectieve toets is en wordt opgenomen.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
11	Sneep, Nuijten en Van Dijk, namens: L. en H. Delia Faille de Leverghem	Insprekers verzoeken om twee bouwblokken in te tekenen voor de woningen gelegen aan de Kleine Dijk 4 en 6, en wel zodanig dat de gebouwen op een grotere afstand van elkaar kunnen worden gesitueerd. In het voorontwerp is maar 1 wooneenheid ingetekend.	Voor de woningen worden twee bouwvlakken opgenomen, waarbij op elk bouwvlak 1 woning gerealiseerd mag worden waarbij de bouwregels in acht genomen dienen te worden.
		Buiten het bestemmingsplan om kan door maatwerk medewerking worden verleend aan initiatieven voor het behouden van historisch waardevolle bebouwing. Aannemende dat beide woningen als zodanig gekenmerkt kunnen worden, lijkt inspreker alle reden voor om aan het verzoek tegemoet te komen.	Verwezen wordt naar bovenstaande beantwoording.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
12	A.A.M. Testers Stoofdijk 96B 4671 RB Dinteloord	Inspreker verzoekt om de woning aan de Stoofdijk 96B te bestemmen als burgerwoning, omdat deze woning al in 1950 is gesplitst en er geen zakelijk verband meer is tussen de woning en het bedrijf op nr. 98.	Er is niet gebleken dat de genoemde woning legaal gerealiseerd is, en wordt daarom niet bestemd als burgerwoning.
			Reactie ongegrond verklaard
13	Vincent Tijms, namens: dhr A. Testers Stoofdijk 98A Dinteloord	Verzocht wordt om de nu opgenomen bestemming Agrarisch om te zetten naar een beter passende bestemming voor het bedrijf van inspreker. De artikelen 1.13 en 1.14 sluiten niet volledig aan bij de inspreker gevoerde activiteiten. Het loonwerkbedrijf is niet meer enkel een bedrijfstak welke uitsluitend diensten verricht met behulp van personeel en machines t.b.v. de agrarische onderneming. De onderneming is zich ook gaan richten op andere marktpartijen.	De bestemming voor de locatie Stoofdijk 98A wordt aangepast. Er wordt een bestemming Bedrijf 2 met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – loonwerkbedrijf met tevens cultuurtechnische werkzaamheden en grondverzet' opgenomen.
		Verzocht wordt om buitenopslag van materialen en stoffen planologisch mogelijk te maken.	Opslag ten behoeve van de toegestane bedrijfsmatige activiteiten is toegestaan.
		Verzocht wordt om het aspect 'landbouwverkeer' nadrukkelijk in het plan naar voren te laten komen, waarbij rekening gehouden dient te worden met breedtes, hoogtes,	Een aparte paragraaf ten behoeve van landbouwverkeer is niet noodzakelijk omdat er geen aparte wegen voor landbouwverkeer zijn.

		snelheid e.d. van het landbouwmaterieel in relatie tot beheer en inrichting van de wegen in het buitengebied.	
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
14	M.P.M. de Schutter Steenbergseweg 99 4671 PI Dinteloord	Inspreker verzoekt om de bestemming van het perceel kadastraal bekend als sectie F, nr. 4433 te wijzigen in Wonen met Tuin/erf voor de resterende gronden. Het huidige gebruik is niet meer agrarisch.	De bebouwing is opgenomen binnen de bestemming Wonen. Gronden met de bestemming Agrarisch mogen ook worden gebruikt als een siertuin.
		De goothoogte van de woning bedraagt 6 meter en voldoet daarmee niet aan de eisen van het bestemmingsplan. Inspreker verzoekt om dit aan te passen.	In artikel 23.3 van het voorontwerp bestemmingsplan worden bestaande legale afwijkingen qua maatvoering gerespecteerd. Deze afwijkingen worden dan ook niet onder het overgangsrecht gebracht.
		Het kleine bouwvlak (bijlage 2) bestaat niet en kan worden verwijderd.	Dit bouwvlak is abusievelijk opgenomen en zal worden verwijderd.
			Reactie gegrond verklaard
15	ZLTO, J.L. Miras, namens dhr. J.C. Sneep Noordlangeweg 10 4671 PK Dinteloord	Inspreker verzoekt om de maximale goothoogte binnen de bestemming Wonen te wijzigen in 5 meter i.p.v. 4 meter en de maximale nokhoogte te wijzigen van 8 naar 12 meter (zie 15.2.2. onder e).	In artikel 23.3 van het voorontwerp bestemmingsplan worden bestaande legale afwijkingen qua maatvoering gerespecteerd. Deze afwijkingen worden dan ook niet onder het overgangsrecht gebracht.
		De tuin behorend bij de woning heeft de bestemming Agrarisch. Inspreker verzoekt de tuin toe te voegen aan de bestemming Wonen.	De bebouwing is opgenomen binnen de bestemming Wonen. Gronden met de bestemming Agrarisch mogen ook worden gebruikt als een siertuin.
			Reactie ongegrond verklaard
16	Brandweer Midden- en West- Brabant Tramsingel 71 Breda	Inspreker adviseert om in de regels van artikel 3.6.8 op te nemen dat kwetsbare objecten en verminderd zelfredzame personen niet in het invloedsgebied van de propaantanks en niet binnen een afstand van 100 meter van de A29 gesitueerd mogen worden.	Op 1 maart 2012 heeft de gemeenteraad de Beleidsnota Externe Veiligheid vastgesteld. Aan de hand van dit beleid wordt getoetst of ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied, mogelijk gemaakt via een afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid, niet leiden tot overwegende bezwaren van milieuhygiënische aard. Conform de begripsbepalingen is het aspect externe veiligheid hier een onderdeel van. Om het toetsingskader van afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden ten aanzien van externe veiligheid te verfijnen worden de zones behorende bij de transportassen voor wegen (rijksweg A4 en de provinciale wegen N257 en N259) waarlangs het vervoer van gevaarlijke stoffen conform de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen plaatsvindt opgenomen. Binnen deze zones dient bij toepassing van de afwijkings- of wijzigingsbevoegdheden voldaan te worden aan de gestelde eisen uit de gemeentelijke

			nota. Zo mogen er geen nieuwe kwetsbare objecten binnen de zones worden opgericht tenzij de nut en noodzaak van de overschrijding van het groepsrisico aanvaardbaar wordt geacht. Voor de oprichting van beperkt kwetsbare objecten dient bij toepassing van de afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid voldaan te worden aan de normen van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Volledigheidshalve kan tenslotte worden vermeld dat in onderhavig plan geen BEVI-inrichtingen zijn toegestaan.
		In het plangebied dient voldoende bluswater aanwezig te zijn om een beginnende brand te kunnen bestrijden. Indien de bluswatervoorziening niet voldoende toereikend is, dient in overleg met de brandweer een passend alternatief gezocht te worden.	Voor kennisgeving aangenomen.
		In het advies van de brandweer cluster Mark en Dinteloord zijn voorstellen opgenomen t.a.v. de bereikbaarheid.	Voor kennisgeving aangenomen.
		De WAS installatie is in het buitengebied niet dekkend.	Voor kennisgeving aangenomen.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
17	H.G. Vos Molendijk 119 Dinteloord	Inspreker verzoekt om de aanduiding 'krekens inclusief getij- en kreekbedding' van het perceel te verwijderen (bijlage 3). Volgens inspreker is er al 25 jaar geen enkele getij- of kreekbedding aanwezig. Indien deze aanduiding op het perceel blijft liggen wordt fruitelen in de toekomst onmogelijk doordat het niet meer mogelijk is om tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen toe te passen.	Het vergunningstelsel voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken, of van werkzaamheden wordt aangepast. De aanduiding krekens, inclusief getij- en kreekbedding wordt niet meer opgenomen in het bestemmingsplan.
		Verzocht wordt om het blauwe gedeelte (zie bijlage 3) van het bouwvlak te verplaatsen aansluitend achter het resterende deel van het bouwvlak zoals aangegeven met paarse omlijning.	De opgenomen agrarische bouwvlakken zijn één-op-één overgenomen uit de vigerende planologische regelingen. Er is niet gekozen voor het bouwvlak-op-maat principe. Vormverandering en/of uitbreiding van het bouwvlak dient dan plaats te vinden middels een passende wijzigingsprocedure.
		Inspreker verzoekt om het perceel met de aanduiding 'open zoekleigebied' een bestemming Agrarisch te geven.	De agrarische gronden worden in het ontwerp bestemmingsplan verdeeld in de volgende bestemmingen: - Agrarisch met waarden – Landschapswaarden; - Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden. Binnen beide bestemmingen vindt er een bescherming plaats van de open agrarische zoekleigronden.
		In artikel 1.80 (tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen) worden hagelnetten niet genoemd. Inspreker verzoekt om deze hier wel te noemen.	In artikel 1.80 van het voorontwerp bestemmingsplan worden hagelnetten al genoemd.
		Inspreker verzoekt om de maximale hoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen te verhogen van 2,5	De maximale hoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen wordt aangepast. De maximale hoogte van de

		meter naar 5 meter.	tijdelijke teeltondersteunende voorziening mag niet meer bedragen dan 2,5 meter, met uitzondering van hagelnetten, schaduwnetten, vraatnetten en soortgelijke voorzieningen welke maximaal 5 meter hoog mogen zijn.
		Indien een hagelnet valt onder artikel 3.2.4 wordt verzocht om de maximale hoogte te verhogen naar 5 meter.	Zie het antwoord op de vorige reactie.
		Artikel 3.4: verzocht wordt om al dan niet tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen toe te staan buiten het bouwvlak.	De regels voor het toestaan van al dan niet tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen buiten het bouwvlak is in het voorontwerp bestemmingsplan opgenomen in artikel 4: Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden. In het ontwerpbestemmingsplan wordt de genoemde bestemming opgesplitst in 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden'.
		In artikel 3.6.11 staat niet de mogelijkheid genoemd om deze huisvesting in woonunits op het bouwvlak mogelijk te maken. Dit graag opnemen.	De afwijkingsbevoegdheden wordt aangepast, zodat de huisvesting van tijdelijke medewerkers kan plaatsvinden in de bedrijfswoning, een bedrijfsgebouw of een woonunit binnen het agrarische bouwvlak. Er mogen geen zelfstandige wooneenheden worden gerealiseerd.
		Inspreker verzoekt om de maximale bouwvlakgrootte te verhogen naar 2,5 hectare.	Het principe van een bouwvlak op maat wordt door de gemeente Steenbergen niet toegepast. De gemeente kiest ervoor om (in beginsel) bestaande rechten uit het vigerende bestemmingsplan te handhaven. Via een wijzigingsbevoegdheid kunnen bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven onder voorwaarden worden vergroot tot maximaal 2 hectare. Voor individuele grondgebonden agrarische bedrijven die hun bouwvlak tot boven deze maat willen vergroten, kan, indien een dergelijke uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk wordt geleverd.
		Artikel 4: er is volgens inspreker geen specifieke natuurwaarde aanwezig zodat een bestemming Agrarisch veel meer op zijn plaats is.	De agrarische gronden worden in het ontwerp bestemmingsplan verdeeld in de volgende bestemmingen: - Agrarisch met waarden – Landschapswaarden; - Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden
		Artikel 4.4: graag hagelnetten opnemen. Tevens de maximale hoogte aanpassen in 5 meter. De maximale oppervlakte van 4 hectare verwijderen.	In artikel 1.80 van het voorontwerp bestemmingsplan worden hagelnetten al genoemd. De maximale hoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen wordt aangepast. De maximale hoogte van de tijdelijke teeltondersteunende voorziening mag niet meer bedragen dan 2,5 meter, met uitzondering van hagelnetten, schaduwnetten, vraatnetten en soortgelijke voorzieningen welke maximaal 5 meter hoog mogen zijn. Tevens wordt de maximale oppervlakte van 4

			hectare verwijderd.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
18	C. Hage Grote Bospolder 11 4756 TW Kruisland	De hoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen moet worden aangepast in maximaal 5 meter.	De maximale hoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen wordt aangepast. De maximale hoogte van de tijdelijke teeltondersteunende voorziening mag niet meer bedragen dan 2,5 meter, met uitzondering van hagelnetten, schaduwnetten, vraatnetten en soortgelijke voorzieningen welke maximaal 5 meter hoog mogen zijn.
		De mogelijkheid om seizoensarbeiders te vestigen in woonunits graag opnemen.	De afwijkingsbevoegdheden wordt aangepast, zodat de huisvesting van tijdelijke medewerkers kan plaatsvinden in de bedrijfswoning, een bedrijfsgebouw of een woonunit binnen het agrarische bouwvlak. Er mogen geen zelfstandige wooneenheden worden gerealiseerd.
		De maximale oppervlakte van 1,5 hectare voor een bouwvlak is veel te klein. Deze oppervlakte moet worden vergroot.	Het principe van een bouwvlak op maat wordt door de gemeente Steenbergen niet toegepast. De gemeente kiest ervoor om (in beginsel) bestaande rechten uit het vigerende bestemmingsplan te handhaven. Via een wijzigingsbevoegdheid kunnen bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven onder voorwaarden worden vergroot tot maximaal 2 hectare. Voor individuele grondgebonden agrarische bedrijven die hun bouwvlak tot boven deze maat willen vergroten, kan, indien een dergelijke uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk wordt geleverd.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
19	J.A.M. Akkermans Zuidlangeweg 9 4671 TP Dinteloord	Inspreker verzoekt om de sloopverplichting bij artikel 3.7.4 sub g. en h. (Wijziging naar bestemming Wonen) weg te laten.	De sloopvoorwaarde is opgenomen in artikel 11.1, lid 4 sub b van de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant. Van deze verordening mag niet worden afgeweken. Dit betekent dat de genoemde sloopvoorwaarde opgenomen blijft in het bestemmingsplan.
			Reactie ongegrond verklaard
20	D. en Mts. Dingemans Noordzeedijk 125 4671 TL Dinteloord	Verzocht wordt om het perceel enkel de bestemming Agrarisch te geven.	De agrarische gronden worden in het ontwerp bestemmingsplan verdeeld in de volgende bestemmingen: - Agrarisch met waarden – Landschapswaarden; - Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden. Binnen beide bestemmingen vindt er een bescherming plaats van de open agrarische zeekelegronden.
		Een gedeelte van de gronden (gelegen aan de Weelkreek) heeft de aanduiding 'krekken inclusief getij en kreekbedding'. Verzocht wordt om deze aanduiding te	Het vergunningenstelsel voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken, of van werkzaamheden wordt aangepast. De aanduiding krekken,

		verwijderen.	inclusief getij- en kreekbedding wordt niet meer opgenomen in het bestemmingsplan.
		Gevraagd wordt om zorgvuldig om te gaan met toerisme en recreatie om de belangen van de agrarische bedrijvigheid niet ondergeschikt te maken aan recreatie en toerisme.	Eventuele ontwikkelingen die zich in de toekomst voordoen op het gebied van toerisme en recreatie, zijn opgenomen in een afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden, zodat een nadere afweging door de gemeente altijd moet plaatsvinden.
		Verzocht wordt om in het bestemmingsplan op te nemen dat bedrijven, in het kader van schaalvergroting, de mogelijkheid wordt geboden tot uitbreiding van het maximale toegestane bouwvlak van 1,5 hectare.	Het principe van een bouwvlak op maat wordt door de gemeente Steenbergen niet toegepast. De gemeente kiest ervoor om (in beginsel) bestaande rechten uit het vigerende bestemmingsplan te handhaven. Via een wijzigingsbevoegdheid kunnen bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven onder voorwaarden worden vergroot tot maximaal 2 hectare. Voor individuele grondgebonden agrarische bedrijven die hun bouwvlak tot boven deze maat willen vergroten, kan, indien een dergelijke uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk wordt geleverd.
		Het volbouwen van een bouwvlak van 1,5 hectare kan voor verrommeling zorgen van het landschap en een gezonde bedrijfsvoering in de weg staan. Er is sprake van een ruim agrarisch gebied en innovatieve en vooruitstrevende ondernemers. Inspreker vraagt om hierin mee te gaan en ruim te denken.	Voor kennisgeving aangenomen. Tevens wordt verwezen naar bovenstaande beantwoording.
		Verzocht wordt om de bepaling weg te laten, dat bij de verkoop van agrarische gebouwen aan particulieren, de bedrijfsgebouwen gesloopt dienen te worden.	De sloopvoorwaarde is opgenomen in artikel 11.1, lid 4 sub b van de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant. Van deze verordening mag niet worden afgeweken. Dit betekent dat de genoemde sloopvoorwaarde opgenomen blijft in het bestemmingsplan.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
21	ZLTO, afdeling Steenbergen Bergen op Zoom mw. K Karsten, secretaris Boekhout 16 4651 HC Steenbergen	Een groot deel van het gebied heeft de bestemming Agrarisch met waarden – Natuur en Landschapswaarden gekregen. Verzocht wordt om de gronden met de gebiedsaanduiding alsnog de bestemming Agrarisch te geven. Voor inspreker is het van belang dat het agrarische karakter nu onvoldoende naar voren komt in de bovengenoemde bestemming. Verwezen wordt naar vergelijkbare werkwijzen waar de bestemming AW-NLW vooral is toegepast voor de gebieden uit de GHS-landbouw.	De agrarische gronden worden in het ontwerp bestemmingsplan verdeeld in de volgende bestemmingen: - Agrarisch met waarden – Landschapswaarden; - Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden. Binnen beide bestemmingen vindt er een bescherming plaats van de open agrarische zeekleigronden.
		Verzocht wordt om een regeling voor intensieve veehouderijbedrijven, die als knelgeval aangemerkt	In het bestemmingsplan wordt de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen uitgesloten. De planologische

		kunnen worden, op te nemen om deze te kunnen verplaatsen hetzij door omschakeling, hetzij door nieuwvestiging. Voorbeelden laten zien dat het mogelijk is om dit binnenplans te regelen.	uitbreiding van intensieve veehouderijen middels een bouwblokverandering of bouwblokvergroting wordt eveneens niet mogelijk gemaakt met een wijzigingsbevoegdheid. Voor een uitbreiding enkel in het kader van dierenwelzijn kan buiten dit bestemmingsplan om middels maatwerk medewerking worden verleend.
		Wij verzoeken om de bepaling 'er dient een kwaliteitsverbetering van het landschap plaats te vinden conform artikel 2.2 van de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant' zodanig uit te werken dat deze in de praktijk op een aanvaardbare wijze kan worden ingevuld door initiatiefnemers. Inspreker wil best meedenken over de invulling hiervan.	De toepassing van de genoemde regeling wordt buiten het bestemmingsplan om nader uitgewerkt.
		De beperking van een rijhal moet alleen gelden voor gebieden met natuurwaarden. Inspreker wil dat in het agrarisch gebied een norm van 1200 m² wordt opgenomen.	Voor de afwijkingsbevoegdheid is er sprake van een nevenfunctie. Hier worden naast het agrarisch bedrijf geen paardrijhallen toegestaan. Bij omschakeling naar een paardenhouderij via een wijzigingsbevoegdheid is het wel toegestaan een paardrijhal op te richten ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering. Er dient echter zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande bebouwing ten behoeve van paardrijhallen. Voor de omvang van een paardrijhal kan, in verband met vereisten uit de dressuursport, gekozen worden voor een oppervlakte van een hal van maximaal 1.200 m².
		Inspreker is van mening dat agrarisch bedrijf paardenhouderij-fokkerij, productiegerichte paardenhouderij als grondgebonden agrarisch bedrijf moet worden aangemerkt, en dus niet hoeft te worden toegelaten voor alleen bedrijven met een aanduiding paardenhouderij.	In het bestemmingsplan is en wordt het begrip grondgebonden agrarisch bedrijf opgenomen. Een paardenhouderij in de vorm van een grondgebonden agrarisch bedrijf is direct toegestaan op een agrarisch bouwvlak.
		Inspreker verbaast het dat voor de paardenhouderij geen mogelijkheid is opgenomen als neventak. Gevraagd wordt om dit alsnog te doen voor de mensgerichte paardenhouderij voor recreatie en sport.	In het bestemmingsplan wordt een afwijkingsbevoegdheid opgenomen ten behoeve van een paardenhouderij als nevenfunctie.
		begrip 1.9: aan 'agrarisch bedrijf grondgebonden' toevoegen dat hieronder ook worden verstaan melkveehouderij en productiegerichte paardenhouderij (fokkerij), grondgebonden vleesveehouderij en grondgebonden pluimveehouderij.	Bij de omschrijving van dit begrip is aangesloten bij de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant. Deze omschrijving wordt aangehouden.
		artikel 1.47 (intensieve veehouderij): in de opsomming staat rundveemesterij. Er is een uitzondering voor de	Bij de omschrijving van dit begrip is aangesloten bij de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant. Deze

		grondgebonden melkrundveehouderij. Onduidelijk is hoe het met de grondgebonden vleesveehouderij en grondgebonden pluimveehouderij geregeld is.	omschrijving wordt aangehouden.
		1.80 (tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen): in de opsomming worden vogelnetten gemist. Verzocht wordt om de hoogte van 2.5 meter te veranderen in een maximum van 5 meter.	Het begrip wordt uitgebreid met vraatnetten en soortgelijke voorzieningen. De maximale hoogte van tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen wordt aangepast. De maximale hoogte van de tijdelijke teeltondersteunende voorziening mag niet meer bedragen dan 2,5 meter, met uitzondering van hagelnetten, schaduwnetten, vraatnetten en soortgelijke voorzieningen welke maximaal 5 meter hoog mogen zijn.
		Verzocht wordt om in artikel 3.1 onder c het woord ondergeschikte weg te laten.	Het woord ondergeschikt wordt niet verwijderd. In de agrarische bouwvlakken met deze aanduiding is de hoofdfunctie een intensieve veehouderij. Als nevenfunctie zijn per direct grondgebonden agrarische bedrijfsmatige activiteiten toegestaan.
		Verzocht wordt om in artikel 3.2.2 (bedrijfsgebouwen) een afwijkingsregel op te nemen voor een goot- en bouwhoogte van resp. 8 meter en 13 meter, dan wel een afwijkingsregeling op te nemen onder 3.4.	Ten behoeve van het bouwen van agrarische bedrijfsgebouwen wordt een afwijkingsmogelijkheid opgenomen om een hogere goot- en bouwhoogte toe te staan van resp. maximaal 9 en 13,5 meter.
		Gevraagd wordt om een afwijkingsmogelijkheid in artikel 3.2.2 (teeltondersteunende kassen) op te nemen voor het verhogen van de hoogte naar maximaal 7 meter. In het agrarisch gebied wil inspreker dat deze mogelijkheid tot 5000 m ² direct toegelaten wordt.	Er wordt een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor het verhogen van de maximale goothoogte en bouwhoogte van agrarische bedrijfsgebouwen met maximaal 2 meter. Eveneens wordt er een afwijking van het bestemmingsplan opgenomen ten einde binnen een agrarisch bouwvlak maximaal 5000 m ² teeltondersteunende kas te kunnen realiseren.
		Verzocht wordt om de inhoud van bedrijfswoningen op maximaal 1.000 m ³ te zetten (artikel 3.2.3).	Voor bedrijfswoningen geldt het principe van zuinig ruimtegebruik. Daarom wordt er gekozen voor een bedrijfswoning met een maximale inhoud van maximaal 750 m ³ met tevens de mogelijkheid van de realisatie van maximaal 100 m ² aan bijbehorende bijgebouwen.
		Artikel 3.2.4: verzocht wordt om de maximale hoogte op 5 meter te zetten. De omschrijving van een overkapping in dit artikel en artikel 1 biedt onvoldoende kansen om de TOV hieronder te scharen.	De regels voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden in artikel 3 aangepast.
		Artikel 3.4: verzocht wordt om een bepaling op te nemen waardoor tijdelijke en/of overige tov buiten het bouwvlak zijn toegestaan. Verwezen wordt naar het verzoek om de gronden met de aanduiding 'open zoekleigronden' te wijzigen in Agrarisch.	In artikel 4 (Agrarisch met waarden – Natuur en landschapswaarden) is een regeling opgenomen voor tijdelijke teeltondersteunende buiten het bouwvlak. In het ontwerpbestemmingsplan wordt voornoemde bestemming opgesplitst in 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden'

			en 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden'.
		Verzocht wordt om de maximale oppervlakte aan sanitaire voorzieningen in artikel 3.6.3 weg te laten of te verruimen naar 125 m².	De oppervlakte wordt aangepast in maximaal 150 m².
		Artikel 3.6.4: maximum van 100 m² aanpassen in 150 m².	De oppervlakte wordt aangepast in maximaal 150 m².
		Artikel 3.6.11 gevraagd wordt toepassing van woonunits mogelijk te maken. Tevens wordt gevraagd om het aantal medewerkers te verhogen naar 50 per bedrijfslocatie.	De afwijkingsbevoegdheden wordt aangepast, zodat de huisvesting van maximaal 40 tijdelijke medewerkers kan plaatsvinden in de bedrijfswoning, een bedrijfsgebouw of een woonunit binnen het agrarische bouwvlak. Er mogen geen zelfstandige wooneenheden worden gerealiseerd.
		Artikel 3.7.1: Gevraagd wordt om de mogelijkheid van vormverandering voor intensieve veehouderijen op te nemen.	In het bestemmingsplan wordt de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen uitgesloten. De planologische uitbreiding van intensieve veehouderijen middels een bouwblok vormverandering of bouwblokvergroting wordt eveneens niet mogelijk gemaakt met een wijzigingsbevoegdheid. Voor een uitbreiding enkel in het kader van dierenwelzijn kan buiten dit bestemmingsplan om middels maatwerk medewerking worden verleend.
		Artikel 3.7.2: gevraagd wordt om het maximum van 1,5 hectare voor een bouwblok te schrappen. In het uiterste geval stelt inspreker voor om een maximum van 2,5 hectare op te nemen.	Het principe van een bouwvlak op maat wordt door de gemeente Steenbergen niet toegepast. De gemeente kiest ervoor om (in beginsel) bestaande rechten uit het vigerende bestemmingsplan te handhaven. Via een wijzigingsbevoegdheid kunnen bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven onder voorwaarden worden vergroot tot maximaal 2 hectare. Voor individuele grondgebonden agrarische bedrijven die hun bouwvlak tot boven deze maat willen vergroten, kan, indien een dergelijke uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk wordt geleverd.
		Verzocht wordt om de regeling van artikel 3.7.2 ook van toepassing te verklaren voor gemengde bedrijven voor zover het een uitbreiding van het grondgebonden deel van het bedrijf betreft.	Grondgebonden agrarische bedrijven kunnen uitbreiden middels een wijzigingsbevoegdheid, maar niet voor de eventueel op het bedrijf aanwezige bestaande neventak intensieve veehouderij.
		Verzocht wordt om een uitbreidingsmogelijkheid op te nemen voor intensieve veehouderijen, om te kunnen voldoen aan de hogere normen per dier op dierplaats (en dus niet om het verhogen van het aantal dieren).	In het bestemmingsplan wordt de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen uitgesloten. De planologische uitbreiding van intensieve veehouderijen middels een bouwblok vormverandering of bouwblokvergroting wordt eveneens niet mogelijk gemaakt met een wijzigingsbevoegdheid. Voor een uitbreiding enkel in het kader van dierenwelzijn kan buiten dit bestemmingsplan om middels maatwerk medewerking worden verleend.

		Verzocht wordt om voor duurzame locaties de mogelijkheid op te nemen om te kunnen uitbreiden tot maximaal 1,5 hectare bouwvlak. In de verordening zijn de voorwaarden aangegeven.	In het bestemmingsplan worden geen duurzame locaties opgenomen. In het bestemmingsplan wordt de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen uitgesloten. De planologische uitbreiding van intensieve veehouderijen middels een bouwblokverandering of bouwblokvergroting wordt eveneens niet mogelijk gemaakt met een wijzigingsbevoegdheid. Voor een uitbreiding enkel in het kader van dierenwelzijn kan buiten dit bestemmingsplan om middels maatwerk medewerking worden verleend.
		Artikel 3.7.3: verhogen van oppervlakte van de rijhal tot maximaal 1200 m².	In het bestemmingsplan wordt een maximale oppervlakte van 1.200 m² voor een rijhal opgenomen.
		Verzocht wordt om een wijzigingsbevoegdheid op te nemen om (mensgerichte) paardenhouderijen als neventak toe te staan via een wijzigingsbevoegdheid.	Deze mogelijkheid zal worden opgenomen in het bestemmingsplan, waarbij paardenhouderijen met een publieks- en/of verkeersaantrekkende werking, zoals maneges, niet zijn toegestaan.
		Inspreker vraagt aandacht voor de verplichting van sloop van bedrijfsgebouwen wanneer daar geen tegenprestatie tegenover staat (artikel 3.7.4). Ter overweging: alleen een sloopverplichting indien sprake is van vergroting van de woning of andere nieuwbouw.	De sloopvoorwaarde is opgenomen in artikel 11.1, lid 4 sub b van de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant. Van deze verordening mag niet worden afgeweken. Dit betekent dat de genoemde sloopvoorwaarde opgenomen blijft in het bestemmingsplan.
		Verzocht wordt om een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het oprichten van biovergisting en/of mestbe- en verwerking op het bouwvlak, met een maximale productie van 25.000 ton op jaarbasis.	Er wordt in het buitengebied, conform de nota van uitgangspunten, geen ruimte geboden voor de oprichting van biomassavergistingsbedrijven. Tevens wordt biomassavergisting niet toegestaan als een nevenfunctie bij een in het buitengebied gelegen bedrijf. Buiten het bestemmingsplan om kan wel ruimte worden geboden voor biomassavergisting op agrarisch bedrijfsniveau in de vorm van het verwerken van de eigen agrarische producten voor de eigen energiebehoefte. Middels maatwerk zal per geval een ruimtelijke afweging worden gemaakt.
		Artikel 4.7.5: opmerking bij 3.7.1 is hier van overeenkomstige toepassing.	Verwezen wordt naar beantwoording artikel 3.7.1.
		Artikel 4.7.6: opmerkingen bij 3.7.2 zijn hier van overeenkomstige toepassing.	Verwezen wordt naar beantwoording artikel 3.7.2.
		Artikel 4.7: Verzocht wordt om een differentiatievlak op te nemen voor permanente teeltondersteunende voorzieningen en een wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor het vestigen en/of uitbreiden van een dit differentiatievlak.	Er wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de realisatie van een differentiatievlak.
		Artikel 4.4: De mogelijkheid om ook de overige teeltondersteunende voorzieningen op te kunnen richten.	In het bestemmingsplan wordt in een afwijkingsbevoegdheid ruimte opgenomen voor overige teeltondersteunende

		Voorgesteld wordt om de maximale hoogte te veranderen in 5 meter. De maximale oppervlakte van 4 hectare verwijderen.	voorzieningen. De maximale toegestane bouwhoogte van diverse teeltondersteunende voorzieningen wordt aangepast. De maximale oppervlakte wordt verwijderd.
		Verzocht wordt om de bestemming Waterstaat – Waterbergingsgebied niet over de bouwvlakken te laten vallen.	De dubbelbestemming geldt niet voor de gronden gelegen binnen de bouwvlakken. In artikel 20.2.2 is het volgende opgenomen: Op de voor..., behalve binnen de bouwvlakken, niet worden gebouwd.
		Verzocht wordt om de bestemming Waterstaat – Waterkering niet over de bouwvlakken te laten vallen.	De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering is opgenomen om de waterkeringen te beschermen. De opgenomen beschermingszone is abusievelijk te breed opgenomen op de plankaart in het bestemmingsplan. De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering wordt over het gehele plangebied daar waar noodzakelijk aangepast aan het beleid van het Waterschap.
		Artikel 28.1: Verzocht wordt om de activiteit draineren de vervanging van bestaande drainage uit te zonderen.	De regels worden op het verzoek van inspreker aangepast.
		Artikel 28.1.3: geen noodzaak om voor verandering van perceelsindeling een omgevingsvergunning te eisen, ook niet voor 'rooien beplanting, planten en omzetten van grasland naar boomteelt'. Deze bepalingen niet opnemen in de regels.	Het vergunningstelsel voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken, of van werkzaamheden wordt aangepast. De aanduiding krekken, inclusief getij- en kreekbedding wordt niet meer opgenomen in het bestemmingsplan.
		Artikel 28.1.5: Verzocht wordt om alle hier genoemde activiteiten niet op te nemen als vergunningvereiste, desgewenst met uitzondering van boomteelt hoger dan 4,5 meter.	Het vergunningstelsel voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken, of van werkzaamheden wordt aangepast. De waardevolle openheid wordt beschermd in de bestemmingen 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden'. Onder andere het bebossen of anderszins beplanten van gronden met houtopstanden is vergunningplichtig.
		Verbeelding: Bestemming AWW-NLW wijzigen in bestemming Agrarisch in ieder geval daar waar de aanduiding 'open zeeleiggronden' is gelegen.	De agrarische gronden worden in het ontwerp bestemmingsplan verdeeld in de volgende bestemmingen: - Agrarisch met waarden – Landschapswaarden; - Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden. Binnen beide bestemmingen vindt er een bescherming plaats van de open agrarische zeeleiggronden.
		Verbeelding: Verzocht wordt om de bestemming Waterstaat – Waterbergingsgebied niet over de bouwvlakken te laten vallen.	De dubbelbestemming geldt niet voor de gronden gelegen binnen de bouwvlakken. In artikel 20.2.2 is het volgende opgenomen: Op de voor..., behalve binnen de bouwvlakken, niet worden gebouwd.
		Verbeelding: Verzocht wordt om de bestemming	De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering is opgenomen

		Waterstaat – Waterkering niet over de bouwvlakken te laten vallen.	om de waterkeringen te beschermen. De opgenomen beschermingszone is abusievelijk te breed opgenomen op de plankaart in het bestemmingsplan. De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering wordt over het gehele plangebied daar waar noodzakelijk aangepast aan het beleid van het Waterschap.
		Verbeelding: Verzocht wordt om de aanduiding 'ecologische verbindingszone' te verwijderen van de bestemming Agrarisch. Terzijde merkt inspreker op dat desgewenst bij de realisatie met stapstenen kan worden gewerkt.	Het opnemen van een aanduiding zoekgebied ecologische verbindingszone vloeit rechtstreeks voort uit de provinciale Verordening ruimte 2012. De gemeenteraad is verplicht om de aanduiding over te nemen op de verbeelding van het bestemmingsplan.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
22	L.A. Vos Polderweg 2 4671 PW Dinteloord	Inspreker ziet geen aanleiding om de gronden als Agrarisch met Waarde – Natuur en landschapswaarden te bestemmen.	De agrarische gronden worden in het ontwerp bestemmingsplan verdeeld in de volgende bestemmingen: - Agrarisch met waarden – Landschapswaarden; - Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden. Binnen beide bestemmingen vindt er een bescherming plaats van de open agrarische zeekeigronden.
		De aanlegvergunning voor bijvoorbeeld drainage wordt door het waterschap afgegeven, dus het lijkt inspreker overbodig om dat nog eens bij de gemeente te moeten melden.	Het vergunningstelsel voor een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken, of van werkzaamheden wordt aangepast.
		Verzocht word om de mogelijkheid op te nemen om het bouwvlak te vergroten tot maximaal 1,5 hectare.	Het principe van een bouwvlak op maat wordt door de gemeente Steenbergen niet toegepast. De gemeente kiest ervoor om (in beginsel) bestaande rechten uit het vigerende bestemmingsplan te handhaven. Via een wijzigingsbevoegdheid kunnen bouwvlakken van grondgebonden agrarische bedrijven onder voorwaarden worden vergroot tot maximaal 2 hectare. Voor individuele grondgebonden agrarischebedrijven die hun bouwvlak tot boven deze maat willen vergroten, kan, indien een dergelijke uitbreiding aanvaardbaar wordt geacht, buiten het bestemmingsplan om maatwerk wordt geleverd.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
23	S.J.J. Bosma Beheer BV Sasdijk 2D 4671 RN Dinteloord	Verzocht wordt om aan omschrijving van het bedrijf aan de Havenweg 4 uit te breiden met watersportwinkelactiviteiten.	Ondergeschikt wordt tevens detailhandel in watersportartikelen toegestaan.
		Het bebouwingspercentage was in het vigerende plan 75%. Verzocht wordt om dit aan te passen in 50%.	Het maximale bebouwingspercentage wordt aangepast in 50%.
			Reactie gegrond verklaard

24	J.C.M. Meesters Eerste Kruisweg 8 4671 TS Dinteloord	Verzocht wordt om het bouwvlak te wijzigen en vergroten tot 1,5 hectare conform het voorstel in de bijlage.	Het bouwvlak wordt door de ligging van de ecologische verbindingzone van vorm veranderd. Het bouwvlak wordt niet vergroot.
		Inspreker wil het gebouwencomplex eventueel als woonboerderij gaan verkopen, maar zonder de afbraak van de veldschuren. De gebouwen kunnen eventueel als monument worden aangewezen, deze dateren van ongeveer 1920.	Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing hoeft niet gesloopt te worden (zie artikel 11.1 lid 3 Verordening Ruimte).
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
25	ZLTO, namens dhr. Rijk Bloemendijk 3 Dinteloord	Verzocht wordt om het bouwvlak aan te passen aan de werkelijke situatie. In 1996 is een bouwvergunning verleend waar de vorm van het bouwvlak is gewijzigd (bijlage 2).	Het bouwvlak wordt aangepast. De vergunde bebouwing wordt aan het bouwvlak toegevoegd.
		Verzocht wordt om de aanduiding beheersgebied ecologische hoofdstructuur van het bouwvlak te verwijderen.	De aanduiding 'beheersgebied ecologische hoofdstructuur' is opgenomen conform de Verordening Ruimte. De regels behorende bij deze aanduiding zijn niet van toepassing binnen een bouwvlak.
		Verzocht wordt om de bestemming Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden om te zetten in Agrarisch.	De agrarische gronden worden in het ontwerp bestemmingsplan verdeeld in de volgende bestemmingen: - Agrarisch met waarden – Landschapswaarden; - Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden. Binnen beide bestemmingen vindt er een bescherming plaats van de open agrarische zeekeigronden.
		Verzocht wordt om de omschrijving van de open zeekeigrond te wijzigen, omdat dit onnodige beperkingen oplegt.	De waardevolle openheid wordt beschermd in de bestemmingen 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden'.
		Verzocht wordt om de bestemming Waterstaat – Waterberging van de percelen van inspreker te verwijderen (bijlage 3).	De dubbelbestemming geldt niet voor de gronden gelegen binnen de bouwvlakken. In artikel 20.2.2 is het volgende opgenomen: Op de voor..., behalve binnen de bouwvlakken, niet worden gebouwd.
		Verzocht wordt om de aanduiding 'natuurontwikkelingswaarde' van de gronden van inspreker te verwijderen.	De aanduidingen worden opgenomen conform de Verordening Ruimte. Deze verordening moet worden verwerkt in de bestemmingsplannen van de gemeente.
		Inspreker is van mening dat op de gronden met de aanduiding 'beheersgebied ecologische hoofdstructuur' normaal agrarisch gebruik mogelijk moet zijn en niet beperkt wordt door een aanlegvergunningstelsel, en vraagt om dit te waarborgen.	De aanduiding 'beheersgebied ecologische hoofdstructuur' is opgenomen conform de Verordening Ruimte. Deze verordening moet worden verwerkt in de bestemmingsplannen van de gemeente.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard

26	ZLTO, namens M.K. en P.J. Maris Steenbergseweg 112 4871 PC Dinteloord	Verzocht wordt om beide agrarische bedrijven als volwaardige bedrijven op te nemen (akkerbouwbedrijf en pluimveebedrijf).	Aan het agrarisch bouwvlak wordt de aanduiding 'intensieve veehouderij' toegekend. Binnen de bestemming worden eveneens grondgebonden activiteiten toegestaan.
		Verzocht wordt om het bouwvlak te wijzigen conform bijlage 3.	Het agrarisch bouwvlak wordt niet gewijzigd.
		Inspreker vraagt om voor de intensieve veehouderij uitbreidingsruimte mogelijk te maken om aan de eisen van dierenwelzijn te kunnen voldoen.	In het bestemmingsplan wordt de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen uitgesloten. De planologische uitbreiding van intensieve veehouderijen middels een bouwblokvormverandering of bouwblokvergroting wordt eveneens niet mogelijk gemaakt met een wijzigingsbevoegdheid. Voor een uitbreiding enkel in het kader van dierenwelzijn kan buiten dit bestemmingsplan om middels maatwerk medewerking worden verleend.
		Gevraagd wordt om voor duurzame locaties de mogelijkheid te bieden om uit te breiden.	In het bestemmingsplan worden geen duurzame locaties opgenomen. In het bestemmingsplan wordt de nieuwvestiging van intensieve veehouderijen uitgesloten. De planologische uitbreiding van intensieve veehouderijen middels een bouwblokvormverandering of bouwblokvergroting wordt eveneens niet mogelijk gemaakt met een wijzigingsbevoegdheid. Voor een uitbreiding enkel in het kader van dierenwelzijn kan buiten dit bestemmingsplan om middels maatwerk medewerking worden verleend.
		Verzocht wordt om de aanduiding 'beheersgebied ecologische hoofdstructuur' van het bouwvlak te verwijderen.	De aanduiding 'beheersgebied ecologische hoofdstructuur' is opgenomen conform de Verordening Ruimte. Deze verordening moet worden verwerkt in de bestemmingsplannen van de gemeente.
		Verzocht wordt om de aanduiding 'natuurontwikkelingswaarde' van het bouwvlak te verwijderen.	De aanduidingen worden opgenomen conform de Verordening Ruimte. Deze verordening moet worden verwerkt in de bestemmingsplannen van de gemeente.
			Reactie ongegrond verklaard
27	Hendriks UTD, namens dhr. H. Derksen Zuidlangeweg ongenummerd	Inspreker heeft een melding gedaan voor de aanleg van een mestbassin ten behoeve van zijn akkerbouwbedrijf. In de aanvraag wordt uiteengezet wat het tekort aan mestruimte per jaar bedraagt.	De gegeven informatie is niet van belang voor de bestemmingsplanprocedure en wordt daarom voor kennisgeving aangenomen.
		Daarnaast is een verzoek ingediend tot aanpassing van het bouwvlak.	Aan de Zuidlangeweg wordt , conform het wijzigingsbesluit van het college van burgemeester en wethouders, wederom een agrarisch bouwvlak opgenomen, zonder bedrijfswoning.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
28	dhr. A. van Wijnen Galgendijk 21	Inspreker verzoekt om bij het ontwerpbestemmingsplan rekening te houden met alle geluidsoverlast veroorzakers	Het bestemmingsplan voor het buitengebied is een conserverend bestemmingsplan waarbinnen geen nieuwe

	4671 RH Dinteloord	en te nemen maatregelen om de geluidsoverlast weg te nemen en/of te compenseren.	(geluidveroorzakende) ontwikkelingen plaatsvinden. In het bestemmingsplan wordt rekening gehouden met de relevante geluidsaspecten. Met het windmolenpark De Dintel behoeft in het kader van dit bestemmingsplan geen rekening te worden gehouden. Het windmolenpark is niet gelegen in het plangebied en bovendien worden er voor deze ontwikkeling aparte procedures doorlopen.
		Het voornemen om de bestemming van de Havendijk 4 te wijzigen is inspreker het niet mee eens. Aan de Havendijk 4 liggen op dit moment een aantal scheepswrakken. Als op dit terrein werkzaamheden aan schepen mogen worden uitgevoerd, dan moeten beperkingen aan het soort schip, de afmetingen en de tijd dat schepen hier moeten liggen worden opgenomen. Ook zal het opslaan van metaalafval en dergelijke beperkt moeten worden.	Binnen het bestemmingsplan wordt aan de Havenweg 4 een bedrijf voor reparatie, stalling en verkoop van schepen toegestaan. De bedrijfmatige activiteiten moeten plaatsvinden binnen het bestemmingsvlak. In het kader van de milieuwetgeving dient het bedrijf aan meerdere voorwaarden te voldoen. Tevens wordt in het bestemmingsplan rekening gehouden met het gezoneerde bedrijventerrein.
		De palletfabriek aan de Havenweg 6 is gesloten en staat te huur. Een bestemmingsplanwijziging is volgens inspreker dan ook niet aan de orde.	Er is gebleken dat aan de Havenweg 6 niet langer een palletproductiebedrijf is gevestigd. Binnen het bestemmingsplan wordt aan de Havenweg 6, conform een verleende omgevingsvergunning, een matrassenfabriek toegestaan. In het kader van de milieuwetgeving dient het bedrijf aan meerdere voorwaarden te voldoen. Tevens wordt in het bestemmingsplan rekening gehouden met het gezoneerde bedrijventerrein.
		De werkzaamheden die plaatsvinden aan het Havenkanaal moeten in overleg met de aanwonenden plaatsvinden en niet zoals in het verleden als een verrassingsaanval. Inspreker heeft in het verleden al eens de garage opnieuw moeten funderen en herbouwen door verzakkingen. Hierbij komt dat de erfgrens niet gelijk loopt met de beschoeiing.	Voor kennisgeving aangenomen.
		Op een aantal plaatsen wordt door de eigenaren niet of nauwelijks onderhoud gepleegd aan de bermen van de Galgendijk. Met name het stuk tussen nr. 19 en 21, het oude woonwagenkamp en bij de manege. Inspreker wil dat de gemeente handhavend optreedt.	Voor kennisgeving aangenomen.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
29	G. Huijsmans Mariaweg 8 4671 PP Dinteloord	Wat betekenen de lijnen over het bouwblok en door het huis?	Op het bouwvlak van inspreker is de dubbelbestemming Waterstaat- Waterkering gelegen. Deze dubbelbestemming is opgenomen om de waterkeringen te beschermen. De opgenomen beschermingszone is abusievelijk te breed opgenomen op de plankaart in het bestemmingsplan. De dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering wordt over het

			gehele plangebied daar waar noodzakelijk aangepast aan het beleid van het Waterschap.
		Geeft dit beperkingen voor het bouwen op het bouwvlak en eventueel andere beperkingen? Zo ja, dan maakt inspreker hier bezwaar tegen. Op het oude bestemmingsplan zijn geen lijnen te zien.	Verwezen wordt naar bovengenoemde reactie.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
30	ZLTO, namens dhr. Kolen Zuidlangeweg 8 Dinteloord	Verzocht wordt om het bouwvlak aan te passen conform de tekening in de bijlage. Het huidige bouwvlak is gepland op en over de kreek.	Het bouwvlak wordt door de ligging van de ecologische verbindingszone van vorm veranderd. Het bouwvlak wordt niet vergroot.
		Verzocht wordt om de bestemming beheersgebied ecologische hoofdstructuur van het bouwvlak te verwijderen.	De aanduiding 'beheersgebied ecologische hoofdstructuur' is opgenomen conform de Verordening Ruimte. De regels behorende bij deze aanduiding zijn niet van toepassing binnen een bouwvlak.
		Verzocht wordt om de bestemming Agrarisch met waarden -Natuur- en landschapswaarden om te zetten in de bestemming Agrarisch.	De agrarische gronden worden in het ontwerp bestemmingsplan verdeeld in de volgende bestemmingen: - Agrarisch met waarden – Landschapswaarden; - Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard

Overlegreacties

	Instantie	Inhoud	Reactie gemeente
1	Ministerie van Infrastructuur en Milieu	Door het plangebied loopt een militaire brandstofleiding, welke buiten bedrijf is gesteld. Er is geen belemmerende strook meer van toepassing. Inspreker geeft in overweging om de ligging van de leiding (zonder belemmerende strook) op te nemen op de Verbeelding.	De gemeente zal de leiding op de plankaart weergeven door middel van een functieaanduiding. Er zullen verder geen regels en voorwaarden aangekoppeld worden.
		Op p. 102 van paragraaf 7.11.11 wordt niet ingegaan op de risico's van de buisleiding waardoor gevaarlijke stoffen lopen, die is gelegen in het noorden van het plangebied.	In de toelichting op het bestemming zal hieraan aandacht worden besteed.
		Per 1 januari 2011 is het Bevb (besluit externe veiligheid buisleidingen) in werking getreden. Verzocht wordt om de consequenties van de wettelijke verplichtingen hieruit aan te geven. Geadviseerd wordt om de juiste gegevens als 'ontwerpdruk', 'diameter' en de PR 10-6 contour en het GR in beeld te brengen. Verder wordt verzocht om de regels en verbeelding, waar nodig aan te passen.	De toelichting en de regels worden waar nodig aangepast aan het Bevb.
		Verzocht wordt om het radarverstoringsgebied in het	Omdat in het bestemmingsplan geen hogere hoogte wordt

		bestemmingsplan op te nemen, gezien de grootte van het plangebied. Er dient een maximale bouwhoogte van 63 meter opgenomen te worden in het bestemmingsplan. Eventueel kan hieraan een afwijkingsmogelijkheid voor een hogere hoogte worden gekoppeld.	toegestaan dan het maximum van 63 meter, wordt het radarverstoringsgebied niet opgenomen op de verbeelding en in de regels. Wel zal in de toelichting aandacht worden besteed aan het radarverstoringsgebied.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
2	Waterschap Brabantse Delta	Gevraagd wordt om bij de wijzigingsbevoegdheden 3.7.2, 4.7.6 en 6.7.3 de voorwaarde op te nemen dat bij een toename van meer dan 2.000 m² verharding retentie benodigd is.	Deze voorwaarde wordt uitsluitend opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan.
		Bij artikel 3.7.2 de volgende voorwaarde opnemen: 'Er zijn geen overwegende bezwaren van waterhuishoudkundige aard'.	Deze voorwaarde wordt opgenomen bij artikel 3.7.2.
		Graag waterkeringen opnemen bij de bestemming Water.	Waterkeringen worden toegevoegd aan de bestemmingsomschrijving.
		In de planregels van de bestemming Wonen het volgende opnemen: 'er zijn geen overwegende bezwaren van waterhuishoudkundige aard'.	De genoemde voorwaarden wordt vertaald in de verschillende afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden.
		Verbeelding 3: de overige waterkering B88 (plaatselijk bekend als Molendijk) bestemmen als Water of dubbelbestemming Waterstaat – Waterkering.	Voor de waterkering Molendijk wordt een dubbelbestemming Waterstaat- Waterkering opgenomen.
		Verbeelding 4: De strook t.b.v. waterberging bij de A4 wijkt af van hetgeen op 12-2-2010 naar de gemeente verzonden is. Verzocht wordt de aanduiding voor waterberging hierop aan te passen.	De waterberging zal worden aangepast.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
3	Provincie Noord-Brabant	Artikel 4.2.1 hulpgebouw: de bouw mogelijkheden van agrarische hulpgebouwen buiten het bouwvlak is in strijd met de Vr. Alle gebouwen moeten binnen het bouwvlak worden geconcentreerd.	De mogelijkheid tot het bouwen van hulpgebouw wordt verwijderd.
		In de retrospectieve toets is niet inzichtelijk gemaakt of een positieve bestemming mogelijk is volgens de geldende regels en daartegen nog handhavend kan worden opgetreden. Daarnaast wordt niet aangegeven of bij een VAB overtollige bebouwing aanwezig is en die voor sloop in aanmerking dient te komen. Deze toets is strijdig met artikel 2.1 Vr.	De retrospectieve toets wordt aangepast.
		Daarnaast ontbreekt in een retrospectieve toets van de volgende bestemmingen: - de nieuwvestiging van een burgerwoning aan de westzijde van de Annaweg.	De retrospectieve toets wordt aangepast.

		- twee agrarische bouwvlakken aan de kruising Vlietdijk-Polderweg en Vlietdijk – Boompjesdijk hebben de aanduiding 2 wooneenheden toegestaan' gekregen. Dit was niet zo in het vigerende plan. - Aan de Schenkeldijk is een groot bestemmingsvlak Wonen ingetekend. Een dergelijke grote bestemming voldoet niet aan de Vr. - Op een locatie ten noorden van de Molendijk en westelijk van de A17 zijn 3 burgerwoningen positief bestemd waar in het vigerende plan sprake was van een bouwvlak. - Op een locatie aan de Stoofdijk is sprake van een nieuw agrarisch bouwvlak. Mogelijk moeten de twee tegenover elkaar gelegen agrarische bouwblokken worden beschouwd als een bedrijf, maar ontbreekt een duidelijke aanduiding. - Aan de Stoofdijk ligt een rijtje woningen waarvan mogelijk niet alle aanwezige woningen als zodanig zijn bestemd. Er ontbreekt een aanduiding van het aantal woningen. - De bestemming die is ingeklemd in de bestemming Bedrijf - specifieke vorm van bedrijf agrarische industrie is nieuw ten opzichte van het vigerende plan. Niet duidelijk is of er locaties aanwezig zijn waar gebruik is gemaakt van de Rbv-regeling. Geadviseerd wordt om aan te geven of en zo ja in welke gevallen daarvan gebruik is gemaakt.	
		De gebieden waar de EHS bescherming niet voldoet aan de Vr zijn: - Binnen de bestemming Verkeer 1 langs de Mark ligt aan de zuidzijde een driehoekig perceeltje tussen de Markvlietweg, de Zuidzeedijk en de Mark die in de Vr is aangemerkt als EHS. - In de bestemming 'Water' worden de actuele waarden binnen de EHS onvoldoende beschermd. - bij een aantal evz zoals de Derriekreek en een deel van de Molenbeek is de bestaande watergang bestemd als AW-NLW, en is in de Verordening als EHS bestemd. Een beschermingsregime in de regels ontbreekt.	Het bestemmingsplan wordt hierop aangepast.

		Het aanlegvergunningstelsel zoals opgenomen bij de bestemming Natuur dient afgestemd te zijn op de regeling in de Vr. Het nu opgenomen stelsel is vrij ruim en onvoldoende onderbouwd. Het stelsel dient aan te sluiten bij de betreffende waarden. Dit geldt ook voor artikel 19 en artikel 28.	Het bestemmingsplan wordt aangepast.
		t.a.v. artikel 28 wordt opgemerkt dat het vergunningstelsel ook realistisch dient te zijn. Het mogelijk maken van hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen in schorren en slikken en op een historische groene dijk, lijkt niet realistisch.	Het vergunningstelsel zal opnieuw worden beoordeeld.
		Bovengenoemde 2 opmerkingen gelden ook voor gebieden behorende bij de 'zoekgebieden evz' en 'attentiegebied ehs'.	Het hieraan gekoppelde vergunningstelsel zal opnieuw worden beoordeeld.
		De zoekgebieden evz bij de Derriekreek doorkruist twee bouwvlakken. Inspreker geeft aan dat de bouwvlakken onjuist op de plankaart zijn opgenomen. Daarom is er sprake van strijdigheid met artikel 4.3 Vr.	De op de verbeelding opgenomen bouwvlakken zijn bestaande bouwvlakken die zijn overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan Buitengebied. In overleg met de betreffende eigenaren worden de bouwvlakken verlegd zodanig dat deze niet meer binnen de aanduiding evz zijn gelegen.
		De aanduiding 'attentiegebieden ehs' ontbreekt bij de Molenkreek, waardoor niet wordt voldaan aan artikel 4.4 Vr.	Deze aanduiding zal worden opgenomen op de verbeelding.
		P. 23 van de toelichting verduidelijken zodat duidelijk is wat onder 'overige keringen' wordt verstaan.	De toelichting wordt hierop aangepast
		Geadviseerd wordt om de resultaten van de cultuurhistoriekaart van de gemeente Steenbergen op de plankaart aan te geven.	De gemeentelijke cultuurhistorische waardenkaart wordt buiten het bestemmingsplan om ontwikkeld. De opmerking wordt daarom voor kennisgeving aangenomen.
		Artikel 3,6,1 e.v. geven geen maximale oppervlakte weer wanneer sprake is van meerdere nevenfuncties. Dit kan strijdigheid met artikel 11,6 Vr betekenen.	Een nevenfunctie wordt toegestaan middels afwijking van het bestemmingsplan. Bij elke afwijkingsprocedure is bepaald dat de activiteit plaats moet vinden naast en ter ondersteuning van de agrarische bedrijfsvoering. Tevens moet de agrarische bedrijvigheid als hoofdfunctie aanwezig zijn en blijven. Over de bovengenoemde punten wordt advies ingewonnen bij de Adviescommissie Agrarische bouw aanvragen.
		Artikel 4.7.4: deze mogelijkheid tot nieuwvestiging is niet nader onderbouwd. Uit de toelichting blijkt juist dat nieuwvestiging uitgesloten wordt. In ieder geval voldoet deze bepaling niet aan artikel 8.3 lid 5 Vr. Voor zover deze bepaling betrekking heeft op de GBM, geldt dat sprake is van strijdigheid met artikel 6.4 Vr.	De regeling en toelichting wordt aangepast aan de Verordening ruimte. Middels een wijzigingsbevoegdheid wordt enkel de nieuwvestiging van een grondgebonden agrarisch bedrijf mogelijk gemaakt.
		Jachthaven aan de Dintel: er is in het verleden	De bestemming voor de jachthaven wordt aangepast.

		goedkeuring onthouden aan deze bestemming. Daarnaast constateert inspreker dat de vastgestelde omvang is uitgebreid. Het bestemmingsplan bevat geen verantwoording van deze uitbreiding, zoals bedoeld in artikel 2.1 Vr. Verder wordt geconstateerd dat deze bestemming deels in de EHS en deels in de GBM is gelegen. Dit is in strijd met de artikelen 4.2 en 6.5 Vr, en overigens deze waarden voor zover ze betrekking hebben op de bestaande jachthaven onvoldoende in de bestemming zijn opgenomen en beschermd. De bestemming is strijdig met de artt. 4.1 en 4.2 en 6.1 en 6.3 Vr.	
		Inspreker is van mening dat de herbestemmingsmogelijkheden van de maatschappelijke voorzieningen binnen de bestemming bedrijf te ruim zijn en niet voldoen aan de Vr, in bijzonder artikel 11.6. Geadviseerd wordt om de percelen specifiek te bestemmen.	De herbestemmingsmogelijkheden worden waar noodzakelijk aangepast.
		Artikel 3.7.8 en 4.7.2: artikel 11.14 van de Vr stelt aan de aanleg van wegen buiten bestaand stedelijk gebied specifieke voorwaarden, maar in het onderhavige artikellid ontbreken essentiële voorwaarden.	De regelingen worden aangepast
		Op sommige bestemmingsvlakken Wonen hebben zowel hoofd- als bijgebouw een afzonderlijk bouwvlak. Dit betekent dat in ieder bouwvlak een woning mag worden opgericht. Strijdigheid met artikel 11.1 Vr.	De percelen met de bestemming Wonen worden gecontroleerd en waar noodzakelijk aangepast.
		Artikel 5.7.2: strijdigheid met artikel 11.6 Vr (geldt alleen voor categorie 1 en 2 bedrijven). Verder wordt opgemerkt dat de zinsnede 'een andere vorm van bedrijf' een zodanig ruime omschrijving is dat er allerlei soorten bedrijven onder kunnen worden geschaard. Objectiveren en begrenzen tot de mogelijkheden die de Vr biedt.	Artikel 5.7.2 zal waar noodzakelijk worden aangepast aan artikel 11.6 Vr.
		Artikel 5.7.3: er ontbreekt een maximum waarbij wordt gewezen op de in artikel 11.7 gestelde voorwaarde dat het bouwvlak maximaal 1,5 ha mag bedragen.	Een maximum van 1,5 hectare per bouwvak zal als voorwaarde worden opgenomen.
		Geadviseerd wordt om een gebiedje ten noorden van de Roosendaalse Vliet in het bestemmingsplan op te nemen.	Het betreffende gebied wordt opgenomen.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard
4	Rijkswaterstaat Zuidwal 58 5211 JK 's-Hertogenbosch	Op verbeelding 4 dient de strook met de bestemming Water te worden doorgetrokken in noordelijke richting tot en met het volgende bouwvlak (zie bijlage).	Deze bestemming zal worden doorgetrokken.

		Het strookje groen met de bestemming AW-NLW tussen de weg en de waterloop dient de bestemming Verkeersdoeleinden te krijgen (zie bijlage).	Deze strook zal worden gewijzigd in de bestemming Verkeer-2.
		M.b.t de Rijksweg moet een standaard vrijwaringszone van 50 meter vanaf de kant van de verharding worden opgenomen en de zogenaamde overlegzone van 75 meter vanaf de kant van de weg.	Deze vrijwaringszone en overlegzone worden op de verbeelding en in de regels verwerkt.
		Tot slot dienen de vrijwarings- en overlegzones opgenomen te worden op de verbeelding. In de regels van het bestemmingsplan moet het volgende worden opgenomen: - voor de vrijwaringszone geldt dat nieuwe planologische ontwikkelingen slechts kunnen plaatshebben na het verkrijgen van een verklaring van geen bezwaar van de wegbeheerder; - voor de overlegzone geldt dat nieuwe planologische ontwikkelingen in deze zone dienen te worden afgestemd met Rijkswaterstaat in zijn hoedanigheid van de wegbeheerder.	Deze vrijwaringszone en overlegzone worden op de verbeelding en in de regels verwerkt.
			Reactie gedeeltelijk gegrond verklaard

Bijlage 10:

Akoestisch onderzoek gezoneerd terrein

**AKOESTISCH ONDERZOEK
ACTUALISATIE ZONEBEHEER 2010
IT DINTELMOND TE FIJNAART,
GEMEENTE MOERDIJK
EN IT CEBECO TE DINTELOORD
GEMEENTE STEENBERGEN**

**AKOESTISCH ONDERZOEK
ACTUALISATIE ZONEBEHEER 2010
IT DINTELMOND TE FIJNAART,
GEMEENTE MOERDIJK
EN IT CEBECO TE DINTELOORD
GEMEENTE STEENBERGEN**

Opdrachtgever: Gemeente Moerdijk
Datum: januari 2011
Projectnummer: 10120168.G1/Wem
Uitvoering: Team geluid/lucht
Regionale Milieudienst
West-Brabant

Opsteller: W.H. van Empel

Geaccordeerd door: M. Kieftenburg

Handtekening opsteller

Handtekening akkoord

Dit advies is gebaseerd op de geldende wet- en regelgeving. Indien u het advies niet direct gebruikt, dient u er rekening mee te houden dat wet- en regelgeving aan verandering onderhevig zijn en het advies naar verloop van tijd mogelijk (op onderdelen) niet meer correct is. Bij twijfel hierover kunt u met ons contact opnemen, zodat wij u kunnen adviseren over de bruikbaarheid van het advies.

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1	INLEIDING	1
2	ACTUALISATIE.....	2
2.1	inleiding.....	2
2.2	Peildatum.....	2
2.3	Omschrijving werkwijze geluidboekhouding	2
2.4	Groepsreductie	3
2.5	Actualiseren bedrijvenbestand	3
2.6	Toekomstige ontwikkelingen	5
3	GELUIDBELASTING VANWEGE IT DINTELMOND EN CEBECO	6
4	CONCLUSIE/SAMENVATTING	7

Figuur 1 : Ligging geluidzone en weergave ontvangerpunten
 Figuur 2 : Weergave geluidemissie bedrijven op het industrieterrein

Bijlage I : Modelparameters
 Bijlage II : Rekenresultaten zonebewakingsmodel
 Bijlage III : Handleiding Zonebeheer RMD West-Brabant
 Bijlage IV : Notitie aandachtspunten voor het werken met zonebewakingsmodellen

1 INLEIDING

Met ingang van 1 januari 2007 is de Wet geluidhinder (Wgh) gewijzigd. Voor de wetswijziging was het niet geregeld welk bestuursorgaan de zone rondom een industrieterrein diende te beheren. In de gewijzigde Wet geluidhinder is deze taak in principe gelegd bij de burgemeester en wethouders van de gemeente waarin het industrieterrein geheel of in hoofdzaak is gelegen (eerste lid van artikel 163 Wgh). Voor gezoneerde industrieterreinen in de regio West-Brabant betekent dit dat het zonebeheer een verantwoordelijkheid van de gemeenten is geworden.

Om de gemeenten tegemoet te komen in het uitvoeren van het zonebeheer heeft de provincie Noord-Brabant voor de jaren 2007, 2008 en 2009 een subsidie beschikbaar gesteld voor het actualiseren van de zonebewakingsmodellen van geluidgezoneerde industrieterreinen in Noord-Brabant. In het Provinciaal Milieubeleidsplan is voor de periode 2011-2014 opgenomen dat de provincie het wenselijk acht om het aantal geluidgehinderden in de provincie Noord-Brabant te beperken. De provincie wil hieraan, uit milieutechnisch en economisch oogpunt, uitvoering geven door het beheer van geluidzones van geluidgezoneerde industrieterreinen door gemeenten in de provincie Noord-Brabant te stimuleren. Daarom is er voor de jaren 2010 tot en met 2012 opnieuw een subsidieregeling in het leven geroepen voor het uitvoeren van zonebeheer. Daarnaast wordt tevens het opstellen van zonebeheerplannen en, zo nodig, geluidreductieplannen gestimuleerd.

Om voor de subsidie in aanmerking te kunnen komen zal het actualisatierapport ten minste de volgende gegevens dienen te bevatten:

- een peildatum;
- de rekenresultaten;
- een tekening met een overzicht van zonebewakingspunten;
- de toekomstige ontwikkelingen;
- een omschrijving van de werkwijze waarop de geluidboekhouding wordt uitgevoerd;
- een omschrijving van de locaties waar overschrijdingen van de betreffende grenswaarden optreden.

De gemeente Moerdijk heeft aangegeven het zonebeheer van industrieterrein Dintelmond en Cebeco door de Regionale Milieudienst West-Brabant uit te laten voeren.

De voorliggende rapportage beschrijft de werkzaamheden die zijn uitgevoerd om het zonemodel van industrieterrein Dintelmond en Cebeco te actualiseren. De actualisatie betreft een vervolg op de rapportages van 2007, 2008 en 2009. De actualisatie is uitgevoerd in Geomilieu versie 1.71.

2 ACTUALISATIE

2.1 Inleiding

Voor industrieterrein Dintelmond en Cebeco is op 22 juni 1993 een zone vastgesteld. Binnen de zone van het industrieterrein zijn verschillende woningen gelegen waarvoor een MTG-waarde (Maximaal Toelaatbare Geluidbelasting) is vastgesteld.

Voorliggende rapportage geeft een weergave van de beschikbare geluidruimte om het industrieterrein. In deze rapportage zijn de volgende elementen opgenomen:

- een peildatum;
- een omschrijving van de werkwijze waarop de geluidboekhouding wordt uitgevoerd;
- het gebruik van groepsreducties;
- het actualiseren van het bedrijvenbestand;
- een tekening met een overzicht van zonebewakingspunten;
- de rekenresultaten;
- een omschrijving van de locaties waar overschrijdingen van de betreffende grenswaarden optreden;
- de toekomstige ontwikkelingen.

Hierna zullen bovenstaande punten worden besproken. De modelparameters zijn in bijlage I bijgevoegd.

2.2 Peildatum

De peildatum voor deze rapportage is 25 januari 2011.

2.3 Omschrijving werkwijze geluidboekhouding

De geluidboekhouding op IT Dintelmond en Cebeco vindt plaats aan de hand van de 'Handleiding Zonebeheer RMD West-Brabant', opgesteld in maart 2008. In deze handleiding (zie bijlage III) is weergegeven op welke wijze modellen worden uitgegeven aan adviesbureaus en op welke wijze ontvangen modellen weer worden ingelezen in het zonebewakingsmodel. Daarnaast wordt aangegeven op welke wijze het zonebewakingsmodel wordt geactualiseerd zodat altijd met het meest recente model kan worden gerekend. Het zonebeheer is, conform de handleiding, dusdanig opgebouwd dat, zonodig eventuele stappen altijd weer ongedaan gemaakt kunnen worden.

Ten behoeve van akoestische onderzoeken voor bedrijven op de geluidgezoneerde industrieterreinen wordt op verzoek aan akoestisch adviseurs een objectenmodel aangeleverd. Het objectenmodel bevat relevante objecten, bodemgebieden, zonebewakingspunten en overige toetspunten. Het objectenmodel bevat in principe geen brongegevens. Bij het digitaal verstrekken van het objectenmodel wordt tevens een notitie meegestuurd (zie bijlage IV) waarin aandachtspunten staan weergegeven waarmee de akoestisch adviseur rekening dient te houden bij het opstellen van een akoestisch rekenmodel voor een bedrijf op een geluidgezoneerd industrieterrein. Op deze manier wordt bewerkstelligd dat de opbouw van de rekenmodellen uniform is, wat het bijhouden van de geluidboekhouding vereenvoudigt.

2.4 Groepsreductie

Het rekenprogramma Geonoise maakt het mogelijk per bedrijf (een groep bronnen en objecten in het model), op basis van de vergunde waarden, ter hoogte van de vergunningpunten te bepalen met hoeveel dB de geluidgrenswaarde(n) over- dan wel onderschreden worden. In het geval van een overschrijding van de grenswaarde bepaalt de grootste overschrijding de hoogte van de toe te passen groepsreductie. Wanneer een onderschrijding van de geluidgrenswaarden van toepassing is, bepaalt de kleinste onderschrijding de hoogte van de groepsreductie. De groepsreductie is bij een overschrijding positief en reduceert de bronvermogens van de geluidbronnen van de bijbehorende groep. Wanneer sprake is van een onderschrijding van de geluidgrenswaarden is de groepsreductie negatief en worden de bronvermogens van de geluidbronnen behorend tot die groep 'opgehoogd' tot het niveau waarmee de vergunde geluidruimte opgevuld wordt. De groepsreductie wordt (indien van toepassing) vastgesteld voor de dag-, avond- en nachtperiode.

Indien geen groepsreductie toegepast wordt, worden de berekeningsresultaten van de cumulatieve effecten van de ingevoerde gegevens gepresenteerd. Met andere woorden: hiermee wordt de werkelijke akoestische situatie zichtbaar gemaakt. De vergunde situatie kan gepresenteerd worden door de groepsreductie wel toe te passen. Bedrijven die nog 'akoestische ruimte' in hun vergunning over hebben zullen met behulp van de genoemde groepsreductie een evenredig deel meer bijdragen aan de totale geluidemissie. De bedrijven die op basis van hun ingevoerde gegevens niet aan de vergunning voldoen, worden door toepassing van de groepsreductie juist met een evenredig deel gereduceerd.

Doordat ten tijde van de vergunningverlening voor een aantal oudere inrichtingen met een ander - en veel eenvoudiger - rekenmodel gerekend is, is het goed mogelijk dat in het geactualiseerde rekenmodel afwijkende rekenresultaten ontstaan. De invloed van de nu gewijzigde bodemgebieden evenals veranderingen in afscherming doordat objecten qua ligging en hoogte aangepast zijn, zijn meestal de oorzaak van deze afwijkingen. Daarnaast kan een bedrijf lagere / hogere grenswaarden vergund hebben gekregen dan op basis van het originele rekenmodel nodig was.

Voor IT Dintmond en Cebeco zijn de groepsreducties niet toegepast.

2.5 Actualiseren bedrijvenbestand

In de periode tussen de actualisatie in oktober 2009 en het voorliggende rapport is door verschillende bedrijven een melding in het kader van het Activiteitenbesluit gedaan.

Daarnaast is in opdracht van de gemeente Moerdijk onderzocht welke vergunningplichtige bedrijven op 1 januari 2008 onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit zijn komen te vallen. Voor deze bedrijven was een overgangsperiode van kracht waarbij de in de Wet milieubeheervergunning vergunde geluidruimte voor een periode van drie jaar van kracht waren als maatwerkvoorschrift in de zin van het Activiteitenbesluit. Na die periode van drie jaar, i.c. 1 januari 2011, gelden de standaard geluidgrenswaarden uit het Activiteitenbesluit. Voor sommige bedrijven zijn deze standaard geluidgrenswaarden uit het Activiteitenbesluit erg ruim, voor andere bedrijven veel te krap. In het kader van het zonebeheer is het van belang dat de geluidemissie vanwege de bedrijven die onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit zijn komen te vallen vanaf 1 januari 2011 de zone niet 'opblazen'. Voor drie bedrijven op het industrieterrein is daarom de in het verleden vergunde geluidemissie vastgelegd door middel van maatwerkvoorschriften in het kader van het Activiteitenbesluit. Op deze wijze verandert de 'vergunde' geluidruimte van deze bedrijven niet.

Voor in totaal vijf bedrijven op het industrieterrein zijn in 2010 maatwerkvoorschriften vastgesteld. De modellen van deze bedrijven, zie tabel 2.1, zijn in het zonemodel opgenomen.

Tabel 2.1 maatwerkvoorschriften toegevoegd aan zonemodel

Bedrijf	Adres
MMT	1 ^e februariweg 3
FB Real Estate	Sluisweg 17
Hollandia	Glasweg 6
Stevens Nautical	Markweg Zuid 5a
PLM Cranes	Sluisweg 25

Uit een verschilberekening van het zonebewakingsmodel van oktober 2009 met de thans geactualiseerde situatie blijkt dat de geluidbelasting op verschillende zonebewakingspunten en MTG-punten toeneemt met ten hoogste 0,9 dB etmaalwaarde (Zonepunt 20). Op enkele andere punten neemt de geluidbelasting af met ten hoogste 3,7 dB etmaalwaarde (S10, Markweg Noord 2).

Tabel 2.3 verschilberekening bestaande model vs het geactualiseerde zonebewakingsmodel

ID	toetspunt	Geluidbelasting geactualiseerd model (in dB(A))	Geluidbelasting bestaand model (in dB(A))	Vershil (in dB)
S_01_A	S 1 Woning Sasdijk 2 [MTG]	52,4	52,4	0,0
S_02_A	S 2 Woning Havenweg ong.[MTG]	49,7	51,2	-1,5
S_03_A	S 3 Woning Galgendijk 21[MTG]	50,4	50,8	-0,4
S_04_A	S 4 Woning Galgendijk 19[MTG]	48,8	49,4	-0,5
S_08_A	S 8 Woning Postbaan 9 [MTG]	50,8	51,6	-0,8
S_09_A	S 9 Woning Markweg N.1 [MTG]	52,1	52,8	-0,6
S_10_A	S 10 Woning Markweg N.2 [MTG]	54,9	58,6	-3,7
W_05_A	W 5 Woning Postbaan 5	43,8	47,3	-3,6
W_06_A	W 6 Woning Sasdijk 4	47,9	49,0	-1,1
W_07_A	W 7 Woning Sasdijk 3	50,6	50,1	0,4
W_11_A	W 11 Zonegrens, Galgendijk 13	46,3	48,0	-1,6
W_27_A	W 27 Woning Sasdijk 3	50,2	49,9	0,3
W_28_A	W 28 Woning Sasdijk 1	49,5	49,3	0,2
W_29_A	W 29 Woning Sasdijk 10	48,1	48,6	-0,5
W_30_A	W 30 Woning Sasdijk 8	48,1	48,7	-0,6
W_31_A	W 31 Woning Sasdijk 6	48,1	48,9	-0,8
W_32_A	W 32 Woning Galgendijk 17	48,8	49,2	-0,4
W_33_A	W 33 Woning Galgendijk 15	46,5	47,7	-1,2
Z_12_A	ZB 12 Zonegrens	48,1	49,4	-1,3
Z_13_A	ZB 13 Zonegrens	44,9	45,4	-0,5
Z_14_A	ZB 14 Zonegrens	42,9	43,2	-0,3
Z_15_A	ZB 15 Zonegrens	39,1	39,4	-0,3
Z_16_A	ZB 16 Zonegrens	41,5	41,6	-0,1
Z_17_A	ZB 17 Zonegrens	42,4	42,5	-0,1
Z_18_A	ZB 18 Zonegrens	43,0	43,1	-0,1
Z_19_A	ZB 19 Zonegrens	43,0	42,5	0,5
Z_20_A	ZB 20 Zonegrens	43,8	42,9	0,9
Z_21_A	ZB 21 Zonegrens	44,5	44,5	0,0
Z_22_A	ZB 22 Zonegrens	43,0	45,2	-2,2
Z_23_A	ZB 23 Zonegrens	43,4	45,0	-1,6
Z_24_A	ZB 24 Zonegrens	45,6	46,8	-1,2
Z_25_A	ZB 25 Zonegrens	44,7	46,2	-1,5
Z_26_A	ZB 26 Zonegrens	45,6	46,9	-1,3

2.6 Toekomstige ontwikkelingen

De gemeente Moerdijk is vooralsnog niet voornemens om het geluidgezoneerde industrieterrein Dintmond en Cebeco te wijzigen. Het bestemmingsplan biedt nog veel geluidruimte voor de verdere ontwikkeling van het industrieterrein.

3 GELUIDBELASTING VANWEGE IT DINTELMOND EN CEBECO

In onderstaande tabel is de berekende geluidbelasting op de zonebewakingspunten en MTG-punten uit het geactualiseerde zonemodel weergegeven. Voor de ligging van deze punten wordt verwezen naar figuur 1. In bijlage II zijn de rekenresultaten op alle toetsingspunten weergegeven.

Tabel 3.1 Geluidbelasting zonebewakingspunten, inclusief groepsreductie

Id	Omschrijving	Geluidbelasting per periode (in dB(A))				Grenswaarde (dB(A))
		Dag	Avond	Nacht	Etmaal	
S_01_A	S 1 Woning Sasdijk 2 [MTG]	46,7	47,4	35,0	52,4	55
S_02_A	S 2 Woning Havenweg ong. [MTG]	48,7	44,7	37,0	49,7	55
S_03_A	S 3 Woning Galgendijk 21 [MTG]	50,4	44,1	34,0	50,4	55
S_04_A	S 4 Woning Galgendijk 19 [MTG]	45,1	43,8	33,2	48,8	55
W_05_A	W 5 Woning Postbaan 5	43,8	38,2	31,6	43,8	55
W_06_A	W 6 Woning Sasdijk 4	47,0	42,9	36,2	47,9	55
W_07_A	W 7 Woning Sasdijk 3	48,0	45,6	38,2	50,6	55
S_08_A	S 8 Woning Postbaan 9 [MTG]	50,4	45,8	40,0	50,8	55
S_09_A	S 9 Woning Markweg N.1 [MTG]	51,7	47,1	41,2	52,1	55
S_10_A	S 10 Woning Markweg N.2 [MTG]	54,9	46,5	40,4	54,9	55
W_11_A	W 11 Zonegrens, Galgendijk 13	44,5	41,3	35,2	46,3	55
Z_12_A	ZB 12 Zonegrens	46,9	43,1	35,3	48,1	50
Z_13_A	ZB 13 Zonegrens	43,1	39,9	33,8	44,9	50
Z_14_A	ZB 14 Zonegrens	40,7	37,9	31,6	42,9	50
Z_15_A	ZB 15 Zonegrens	37,4	33,6	29,1	39,1	50
Z_16_A	ZB 16 Zonegrens	38,8	36,5	30,9	41,5	50
Z_17_A	ZB 17 Zonegrens	39,6	37,4	31,8	42,4	50
Z_18_A	ZB 18 Zonegrens	40,2	38,0	32,3	43,0	50
Z_19_A	ZB 19 Zonegrens	40,7	38,0	32,2	43,0	50
Z_20_A	ZB 20 Zonegrens	41,5	38,8	33,2	43,8	50
Z_21_A	ZB 21 Zonegrens	42,4	39,5	32,6	44,5	50
Z_22_A	ZB 22 Zonegrens	42,5	38,0	31,4	43,0	50
Z_23_A	ZB 23 Zonegrens	42,2	38,1	33,4	43,4	50
Z_24_A	ZB 24 Zonegrens	43,4	40,6	31,7	45,6	50
Z_25_A	ZB 25 Zonegrens	44,1	39,7	31,9	44,7	50
Z_26_A	ZB 26 Zonegrens	44,8	40,6	33,7	45,6	50
W_27_A	W 27 Woning Sasdijk 3	47,8	45,2	37,9	50,2	55
W_28_A	W 28 Woning Sasdijk 1	47,3	44,5	37,3	49,5	55
W_29_A	W 29 Woning Sasdijk 10	46,9	43,1	36,3	48,1	55
W_30_A	W 30 Woning Sasdijk 8	47,0	43,1	36,4	48,1	55
W_31_A	W 31 Woning Sasdijk 6	47,0	43,1	36,4	48,1	55
W_32_A	W 32 Woning Galgendijk 17	45,1	43,8	33,5	48,8	55
W_33_A	W 33 Woning Galgendijk 15	43,8	41,5	35,0	46,5	55

Uit de rekenresultaten (zie ook bijlage II) blijkt dat geen sprake is van een overschrijding van de vastgestelde geluidcontour of de MTG-punten. In figuur 2 is de geluidemissie grafisch weergegeven¹.

¹ De 50 dB(A) zonegrens is in figuur 2 door middel van een scherm weergegeven. Dit scherm heeft een hoogte van 0 meter en heeft geen invloed op de rekenresultaten.

4 CONCLUSIE/SAMENVATTING

Op verzoek van de gemeente Moerdijk is het bestaande zonebewakingsmodel van industrieterrein Dintelmond en Cebeco geactualiseerd. Zonebeheer wordt gestimuleerd door de provincie Noord-Brabant. De provincie heeft voor de jaren 2010 tot en met 2012 een subsidieregeling in het leven geroepen voor het uitvoeren van zonebeheer. Voorliggende rapportage behandelt de verschillende stappen die zijn gezet om tot het geactualiseerde zonebewakingsmodel te komen.

Ten opzichte van het zonebewakingsmodel van oktober 2009 zijn in het huidige zonebewakingsmodel verschillende bedrijven aan het model toegevoegd. Daarnaast zijn voor verschillende bedrijven de bestaande geluidvoorschriften uit de Wet milieubeheervergunning omgezet in maatwerkvoorschriften. Uit de rekenresultaten in hoofdstuk 3 blijkt dat de vastgestelde geluidcontour en de MTG-waarden van industrieterrein Dintelmond en Cebeco niet worden overschreden. Het industrieterrein zit dus niet 'op slot'. Op het industrieterrein is nog veel geluidruimte beschikbaar om nieuwe bedrijven op het industrieterrein te accommoderen, of uitbreidingen van bestaande bedrijven te vergunnen.

Voor de subsidiejaren 2011 en 2012 wordt door de provincie Noord-Brabant meer nadruk gelegd op het opstellen van zonebeheerplannen en geluidreductieplannen. Daar uit de rekenresultaten blijkt dat de vastgestelde geluidcontour en de MTG-waarden van industrieterrein Dintelmond en Cebeco niet worden overschreden hoeft er geen geluidreductieplan te worden opgesteld voor het industrieterrein. Een zonebeheersplan (een plan als bedoeld in artikel 164 van de Wet geluidhinder, waarin wordt vastgelegd op welke wijze wordt omgegaan met de geluidruimte binnen de geluidzone) kan een bruikbaar hulpmiddel zijn om bijvoorbeeld de nog te ontwikkelen gronden zodanig uit te geven dat voor elk uit te geven perceel ook geluidruimte beschikbaar is.

Figuren

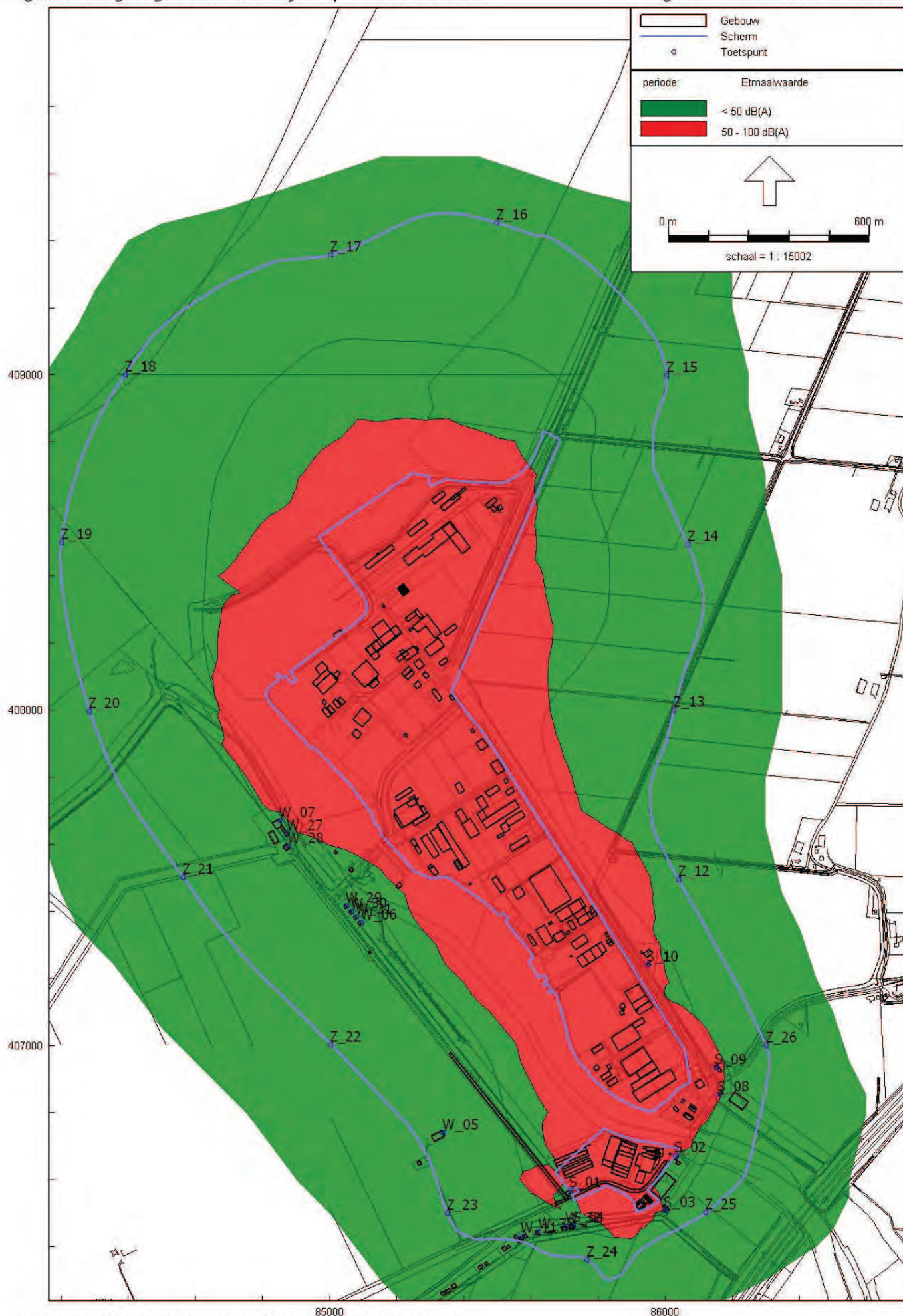
Figuur 1 Ligging geluidzone en weergave ontvangerpunten

Regionale Milieudienst West-Brabant

Figuur 2 Weergave geluidemissie bedrijven op het industrieterrein

Regionale Milieudienst West-Brabant

Bijlagen

Bijlage I

Bijlage I Modelparameters

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Kopie van MM IT Dintelmond 19-01-2011

Model eigenschap	
Omschrijving	Kopie van MM IT Dintelmond 19-01-2011
Verantwoordelijke	wem
Rekenmethode	IL
Modelgrenzen	(82550,00, 405580,00) - (87995,00, 410662,00)
Aangemaakt door	wem op 21-4-2010
Laatst ingesien door	wem op 26-1-2011
Model aangemaakt met	GN-V5.00
Origineel project	MM IT Dintelmond
Originele omschrijving	Kopie van MM IT Dintelmond 11-02-2010
Geïmporteerd door	wem op 21-4-2010
Definitief	Niet van toepassing
Definitief verklaard door	Niet van toepassing
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	5
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Totaalresultaten
Meteorologische correctie	Toepassen standaard, 5,0
Standaard bodemfactor	1,0
Absorptie standaarden	HMRI-II.8
Luchtdemping [dB/km]	0,02 0,07 0,25 0,76 1,63 2,86 6,23 19,00 67,40
Aandachtsgebied	--
Dynamische foutmarge	--

Model Hollandia, Glasweg 6 ingevoerd na maatwerk d.d. 20/7/2010
MMT 1 feb. weg 3 ingevoerd n.a.v. maatwerk d.d.19-1-2010
Markweg Zuid 5a Stevens Nautical, ingevoerd n.a.v.
maatwerkvoorschriften 19 mei 2010
Sluisweg 25 PLM Cranes Vervangen n.a.v. Maatwerkvoorschriften
d.d. 1 feb. 2010

invvoegen tov wem door rwe

Sluisweg 17 (FB Tools & Machinery B.V. er in, Basita er uit, met
zachte bodem is geluidruimte geschikt, dit moest harde bodem zijn,
voldoet nu dus niet aan beschikte grenswaarden echter activiteiten
zijn overeenkomstig aanvraag)

Mannesmannweg 5 (Bayards BV)

Bijlage II

Bijlage II

Rekenresultaten zonebewakingsmodel

Rapport: Resultatentabel
 Model: Kopie van MM IT Dintelmond 19-01-2011
 Laeq totaalresultaten voor toetspunten
 Groep: (hoofdgroep)
 Groepsreductie: Nee

Naam			Dag	Avond	Nacht	Etmaal
Toetspunt	Omschrijving					
S_01_A	S 1 Woning Sasdijk 2 [MTG]		46,7	47,4	35,0	52,4
S_02_A	S 2 Woning Havenweg ong. [MTG]		48,7	44,7	37,0	49,7
S_03_A	S 3 Woning Galgendijk 21 [MTG]		50,4	44,1	34,0	50,4
S_04_A	S 4 Woning Galgendijk 19 [MTG]		45,1	43,8	33,2	48,8
S_08_A	S 8 Woning Postbaan 9 [MTG]		50,4	45,8	40,0	50,8
S_09_A	S 9 Woning Markweg N.1 [MTG]		51,7	47,1	41,2	52,1
S_10_A	S 10 Woning Markweg N.2 [MTG]		54,9	46,5	40,4	54,9
W_05_A	W 5 Woning Postbaan 5		43,8	38,2	31,6	43,8
W_06_A	W 6 Woning Sasdijk 4		47,0	42,9	36,2	47,9
W_07_A	W 7 Woning Sasdijk 3		46,0	45,6	38,2	50,6
W_11_A	W 11 Zonegrens, Galgendijk 13		44,5	41,3	35,2	46,2
W_27_A	W 27 Woning Sasdijk 3		47,8	45,2	37,9	50,2
W_28_A	W 28 Woning Sasdijk 1		47,3	44,5	37,3	49,5
W_29_A	W 29 Woning Sasdijk 10		46,9	43,1	36,3	48,1
W_30_A	W 30 Woning Sasdijk 8		47,0	43,1	36,4	48,1
W_31_A	W 31 Woning Sasdijk 6		47,0	43,1	36,4	48,1
W_32_A	W 32 Woning Galgendijk 17		45,1	43,8	33,5	48,8
W_33_A	W 33 Woning Galgendijk 15		43,8	41,5	35,0	46,5
Z_12_A	ZB 12 Zonegrens		46,9	43,1	35,3	48,1
Z_13_A	ZB 13 Zonegrens		43,1	39,9	33,8	44,9
Z_14_A	ZB 14 Zonegrens		40,7	37,9	31,6	42,9
Z_15_A	ZB 15 Zonegrens		37,4	33,6	29,1	39,1
Z_16_A	ZB 16 Zonegrens		38,8	36,5	30,9	41,5
Z_17_A	ZB 17 Zonegrens		39,6	37,4	31,8	42,4
Z_18_A	ZB 18 Zonegrens		40,2	38,0	32,3	43,0
Z_19_A	ZB 19 Zonegrens		40,7	38,0	32,2	43,0
Z_20_A	ZB 20 Zonegrens		41,5	38,8	33,2	43,8
Z_21_A	ZB 21 Zonegrens		42,4	39,5	32,6	44,5
Z_22_A	ZB 22 Zonegrens		42,5	38,0	31,4	43,0
Z_23_A	ZB 23 Zonegrens		42,2	38,1	33,4	43,4
Z_24_A	ZB 24 Zonegrens		43,4	40,6	31,7	45,6
Z_25_A	ZB 25 Zonegrens		44,1	39,7	31,9	44,7
Z_26_A	ZB 26 Zonegrens		44,8	40,6	33,7	45,6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Bijlage III

Handleiding Zonebeheer RMD West-Brabant

1 Inleiding

Deze handleiding is geschreven met het doel om het zonebeheer van de aan de RMD toevertrouwde gezoneerde industrieterreinen te uniformeren. Er wordt daarbij uitgegaan van het gebruik van Geonoise versie 5.41 van DGMR raadgevende ingenieurs bv. Een rudimentaire kennis van dit softwarepakket wordt bij de gebruiker aanwezig geacht evenals een degelijke kennis van de achtergronden van zonebeheer. Zo niet, dan wordt ten stelligste afgeraden om op 'eigen houtje' de hier onder genoemde stappen uit te voeren.

Gepoogd is om deze handleiding zo praktisch mogelijk te houden. Ze is daarnaast ook nogal *dwingend* van karakter om zodoende te waarborgen dat alle terreinen op dezelfde wijze worden behandeld, o.a. om allerlei terugkerende discussies te voorkomen. Met behulp van screenkopies zijn de meeste stappen van uitgifte, inname en toetsing van Geonoisemodellen geïllustreerd. Met beperkte kennis van Geonoise moet het zo mogelijk zijn om modellen uit te geven (maken van een 'knip' uit het zonemodel) en in te nemen (importeren naar het Geonoiseproject dat het zonemodel bevat).

Het onderdeel 'toetsing' is beperkt gehouden tot eenvoudige situaties; deze handleiding zou veel te uitgebreid worden als alle mogelijkheden die zich bij dit onderdeel kunnen voordoen worden beschreven. Naar verwachting zal wel hiermee 80 tot 90% van de gevallen afgehandeld kunnen worden.

Opbouw van deze handleiding zal nu geen grote verrassing meer zijn: Na dit inleidende hoofdstuk komt hoofdstuk 2 dat een algemeen inleidend karakter heeft dat de plaats en organisatie binnen de RMD van de gezoneerde industrieterreinen behandelt. Hoofdstuk 3 gaat in op de uitgifte van modellen (knips); hoofdstuk 4 beschrijft de inname van geactualiseerde modellen en hoofdstuk 5 de toetsing aan de vastgestelde zonegrens, zijnde de 50 dB(A)-contour en MTG's/verleende hogere waarden. In dit deel zijn een aantal principiële keuzes vastgelegd, hoe om te gaan met gezoneerde terreinen waarvan de zone begint te knellen. Het laatste hoofdstuk beschrijft hoe de actualisatie moet worden uitgevoerd en hoe alle voorgaande stappen worden teruggedraaid. Tot slot is er een bijlage toegevoegd waarin is opgenomen wie welk industrieterrein beheert en in welke hoedanigheid.

2 Organisatie Zonebeheer RMD West-Brabant

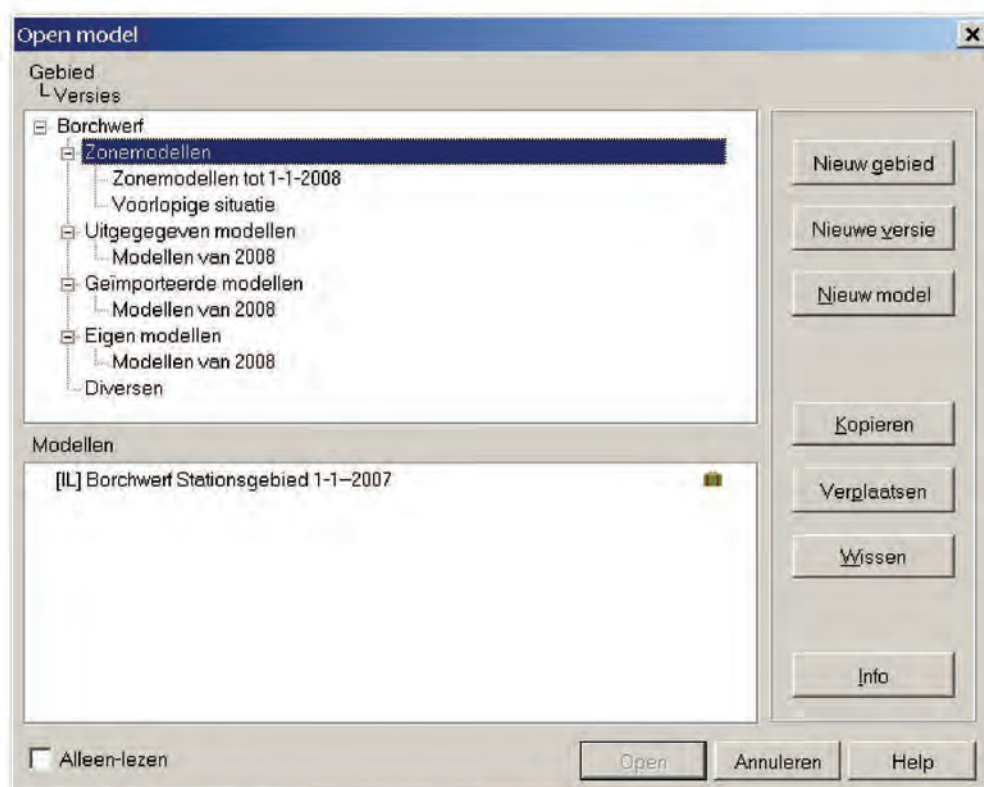
Alle bij de RMD in beheer gegeven zonemodellen zijn te vinden op de K-schijf; directory/pad **k:\gn\zonebeheer** en vervolgens de namen van de gezoneerde terreinen.

- [-] ZONEBEHEER
 - [-] IT Borchwerf Stationsgebied Roosendaal
 - [-] Ingekomen modellen
 - Geïmporteerde modellen
 - [-] MM IT Borchwerf Stationsgebied
 - + MM IT Borchwerf
 - Uitgegeven knips
 - + IT De Lage Meren Bergen op Zoom
 - + IT De Mark Oudenbosch
 - + IT Dintmond te Fijnaart
 - + IT Theodorus haven Bergen op Zoom
 - + IT Zuid Geertruidenberg
 - + Modellen tbv provincie
 - + project actualisatie zonebeheer
 - + Terreingrenzen alle gezoneerde IT's_v5.1

Figuur 1: Boomstructuur gezoneerd industrieterrein op K:\GN\Zonebeheer

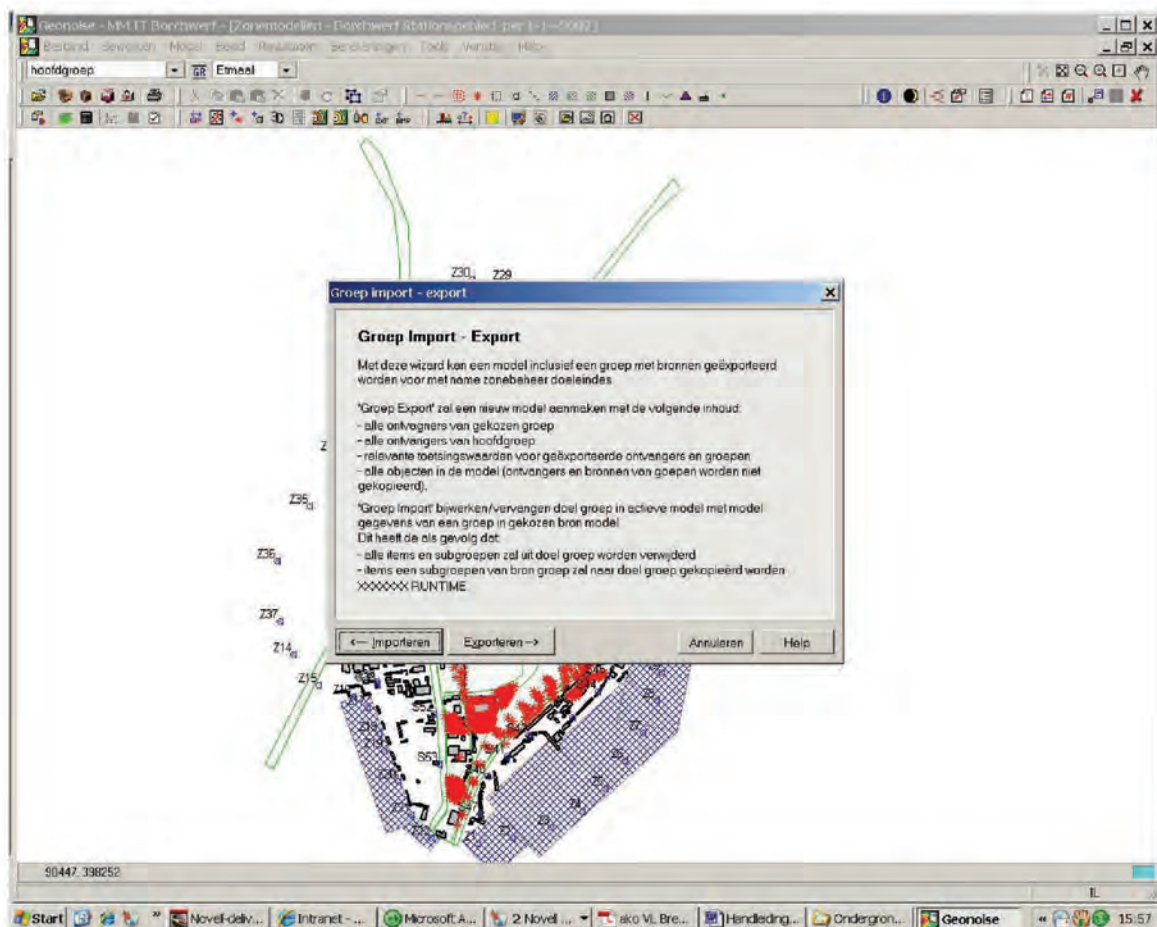
In bovenstaande figuur is IT Borchwerf opengevouwen. Daarin is te zien dat per gezoneerd terrein er tenminste drie subdirectories zijn: Ingekomen modellen, Uitgegeven knips en de directory met het daadwerkelijke Geonoseproject, dat het zonemodel bevat.

In het volgende figuur is het betreffende Geonosemodel geopend weergegeven. De daarin getoonde opbouw is in principe voor elk gezoneerd industrieterrein dezelfde.

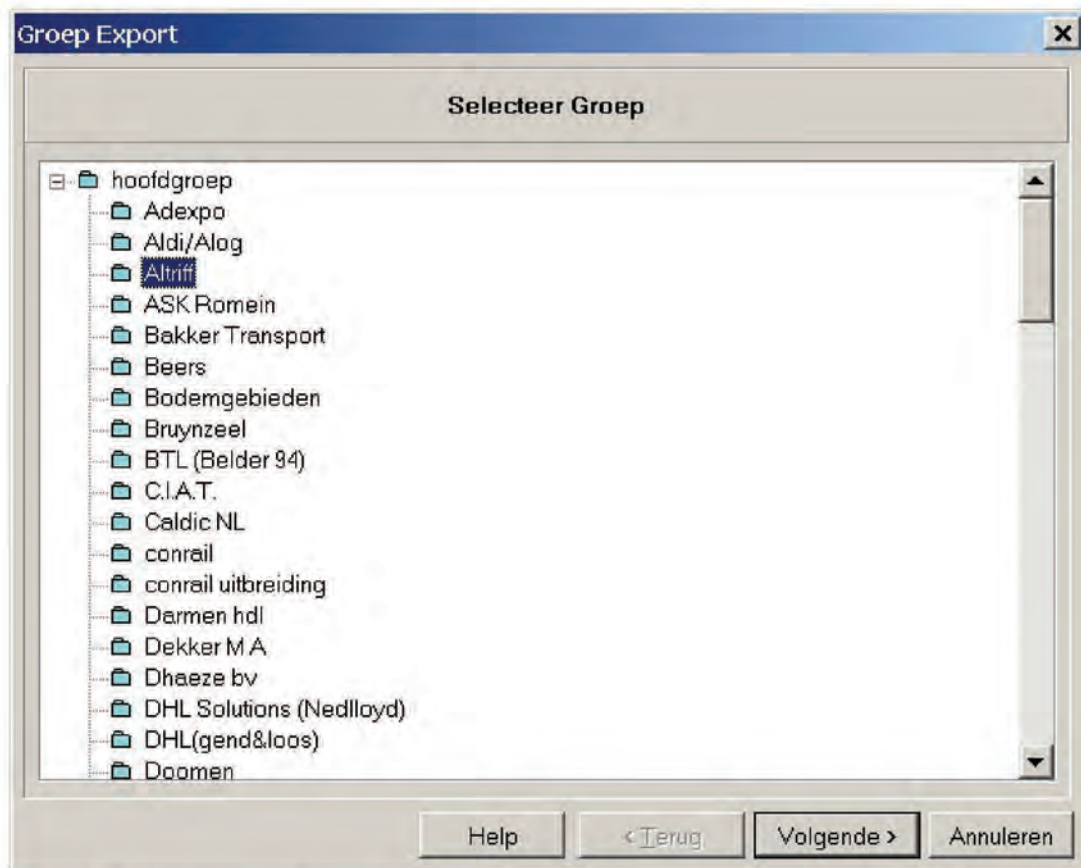
Figuur 2: Structuur in Geonose van een zoneproject

3 Uitgifte van modellen (knips)

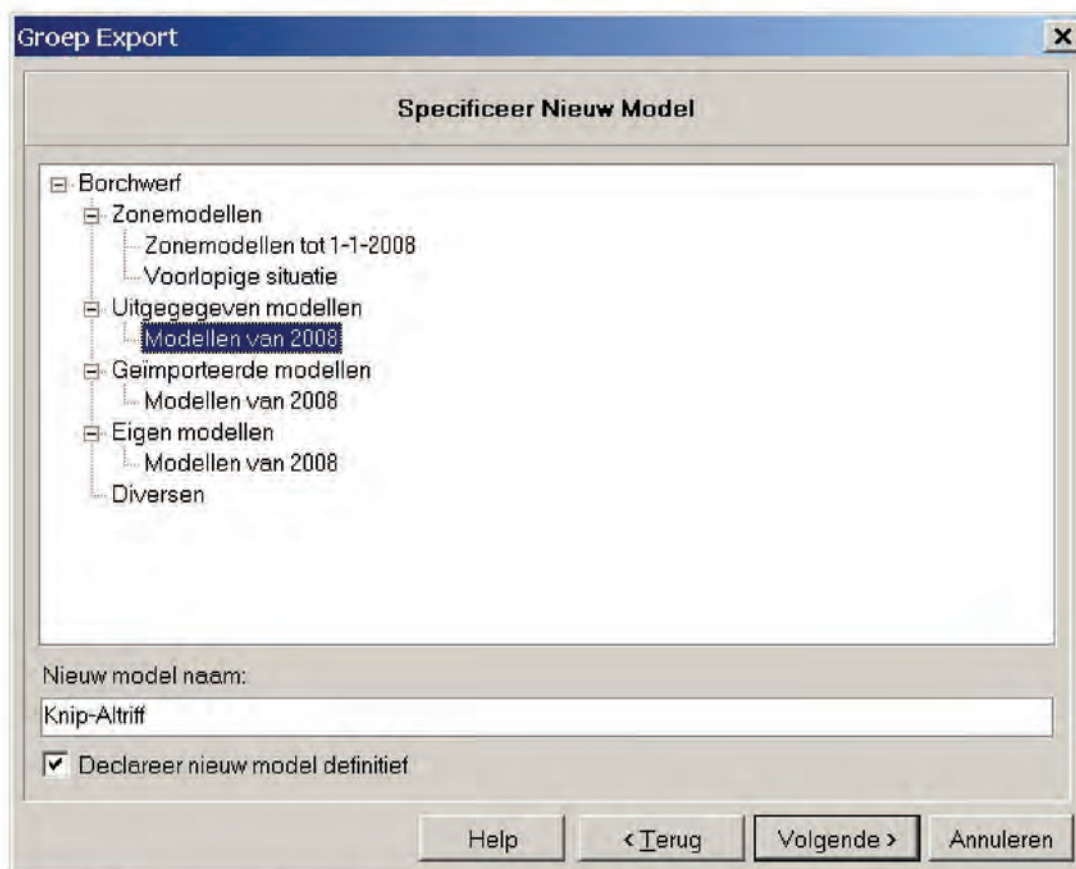
Figuur 4: Exporteren van een groep

Kies het bedrijf; selecteer groep .

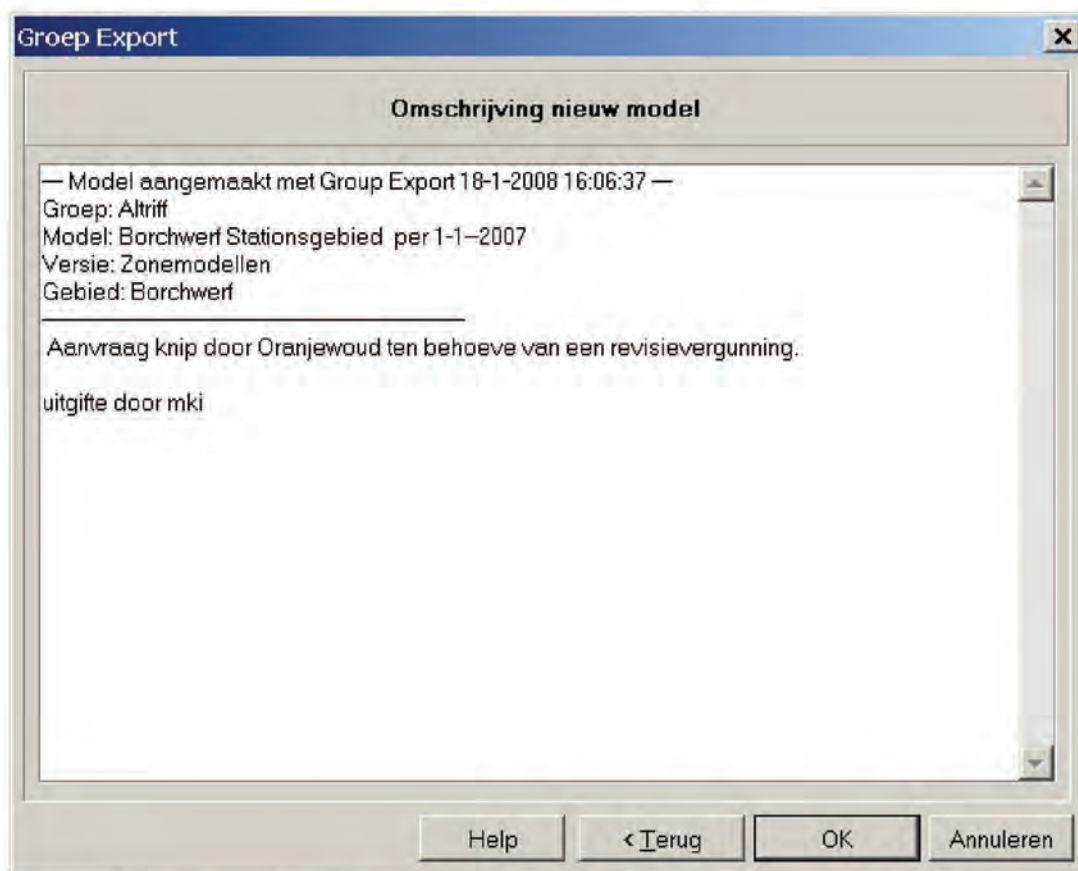
Figuur 5: Selecteren van te exporteren groep

Klik op 'Volgende'

Figuur 6: Locatie waar de te exporteren groep in een nieuw model moet worden geplaatst

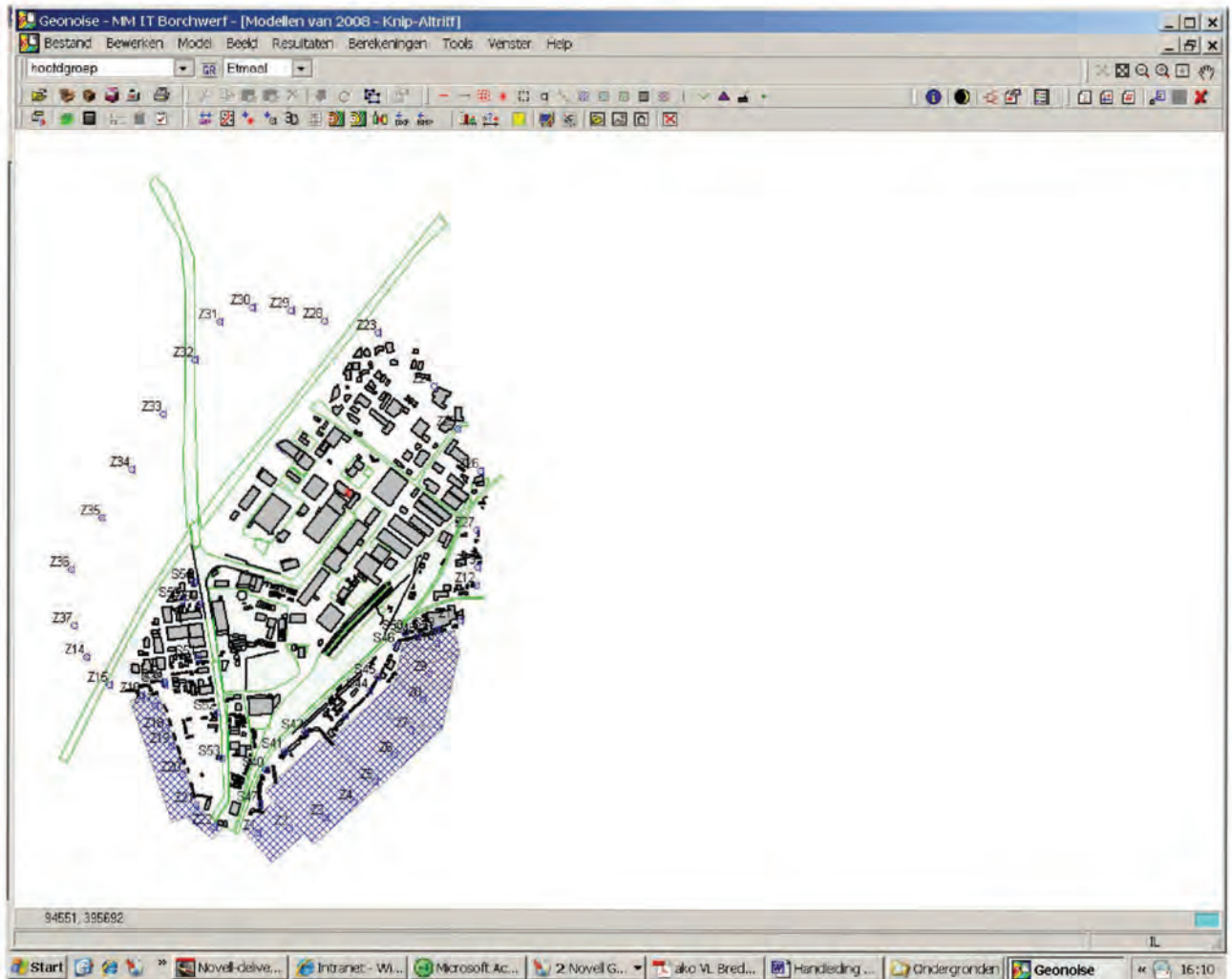
Zorg dat het uit te geven model bij 'uitgegeven modellen' komt te staan (van het betreffende jaar). Let ook op de naam (onder in scherm) en het 'vinkje'. Klik vervolgens op 'Volgende'.

Figuur 7: Invoerscherm voor info betreffende het nieuw te maken model

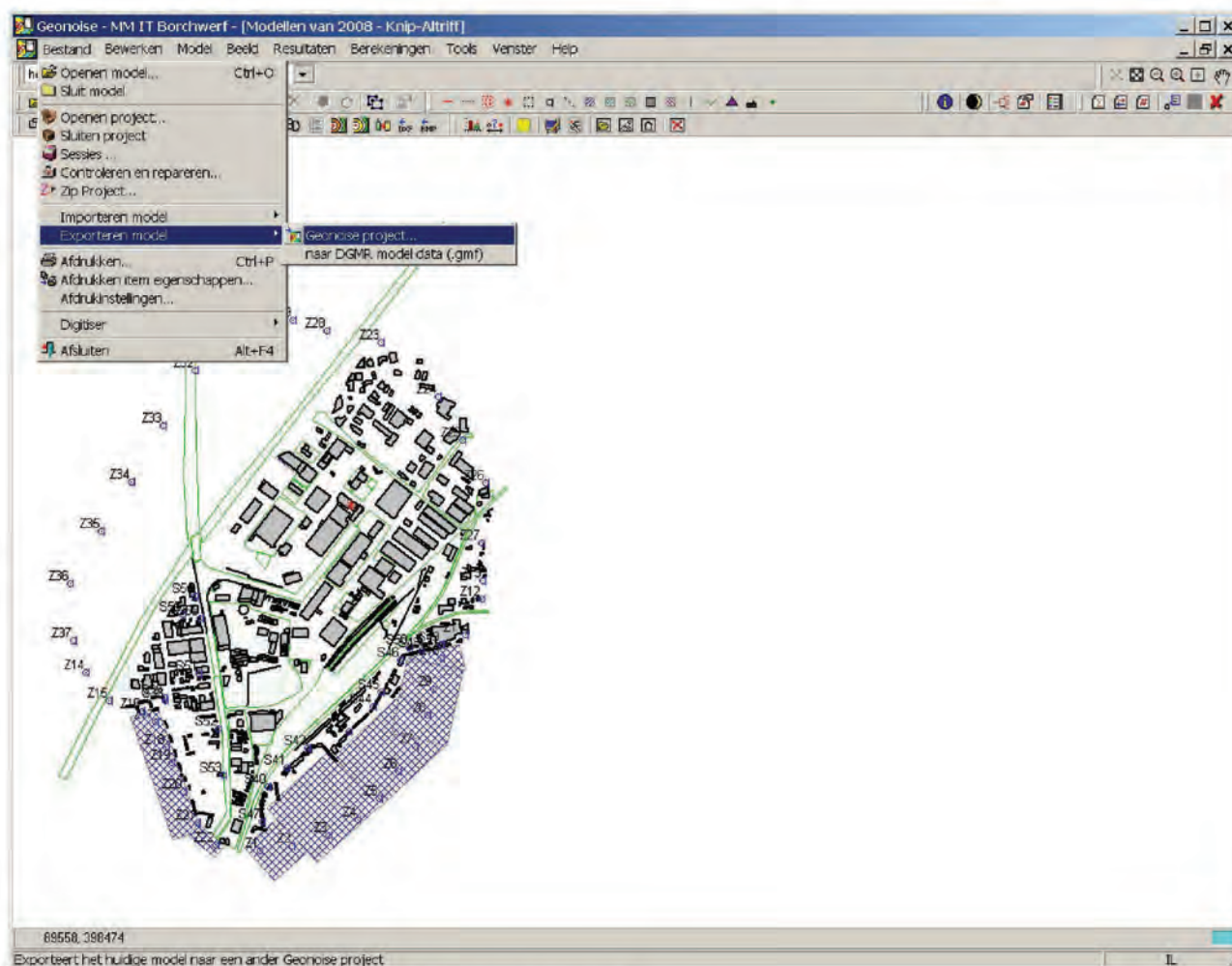
In het volgende scherm ('omschrijving nieuw model') kun je wat nadere informatie kwijt, aanvullend op wat Geonose zelf daarin opneemt. Wees duidelijk, maar let op wat je daarin wegschrijft: een externe leest dit!

Klik op 'OK'. De export wordt nu uitgevoerd en het model (de knip) verschijnt vervolgens op je scherm.

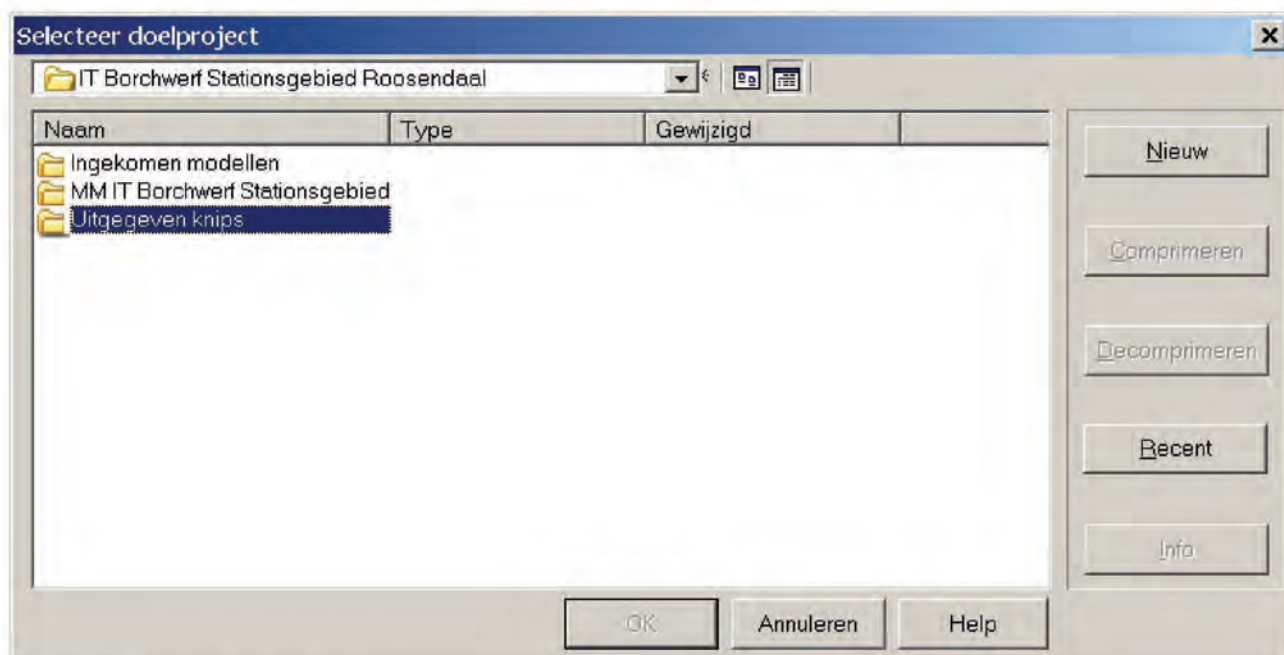
Figuur 8: Resultaat van maken knip van Altriff

De 'knip' is nu geplaatst op de aangewezen plaats in het Geonoiseproject *MM IT Borchwerf*, is dus buiten het zonemodel geplaatst, maar bevindt zich nog in het overkoepelende moederproject. Om het model (knip Altriff; zie titelbalk bovenstaande figuur) extern te krijgen moet het model nog worden geëxporteerd naar een nieuw Geonoiseproject. Deze functionaliteit bevindt zich onder *Bestand, exporteren model*. Selecteer *Geonoiseproject* en klik deze aan.

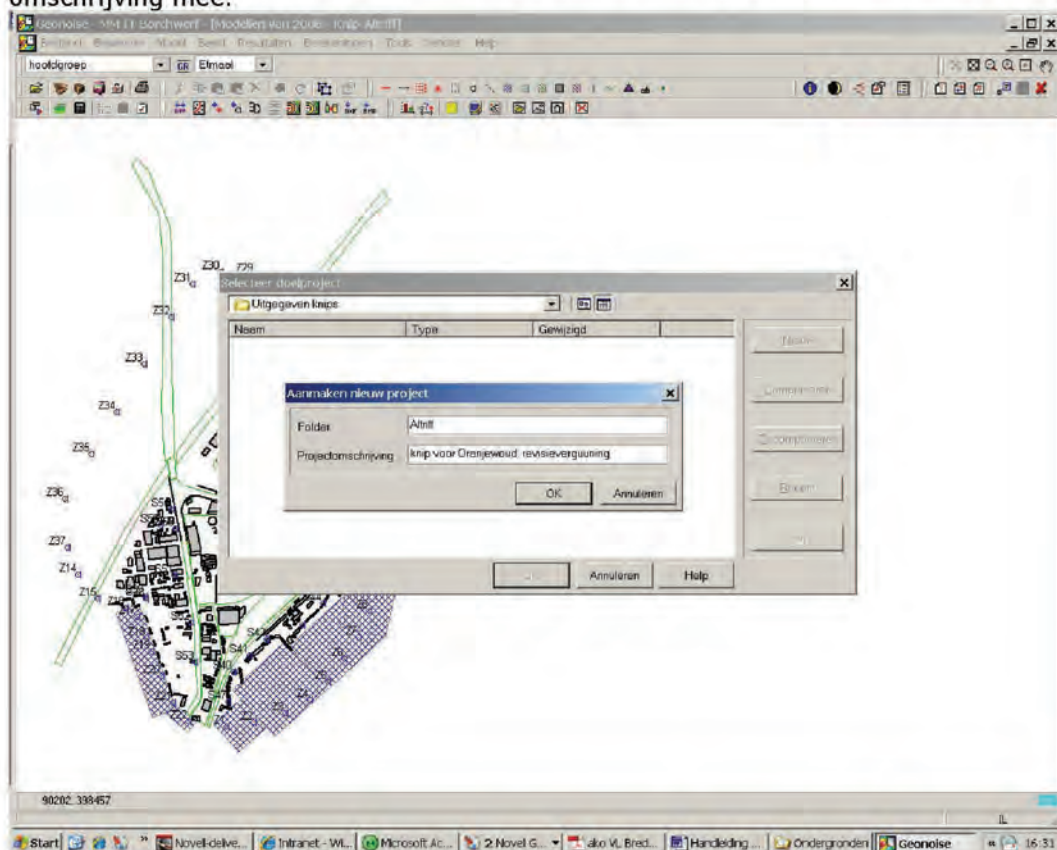
Figuur 9: Exporteren model (knip) buiten zoneproject

Geonose vraagt dan een doelproject aan te wijzen. Hiervoor moet je omhoog in de boomstructuur en de directory 'Uitgegeven knips' selecteren.

Figuur 10: Selectie doelproject

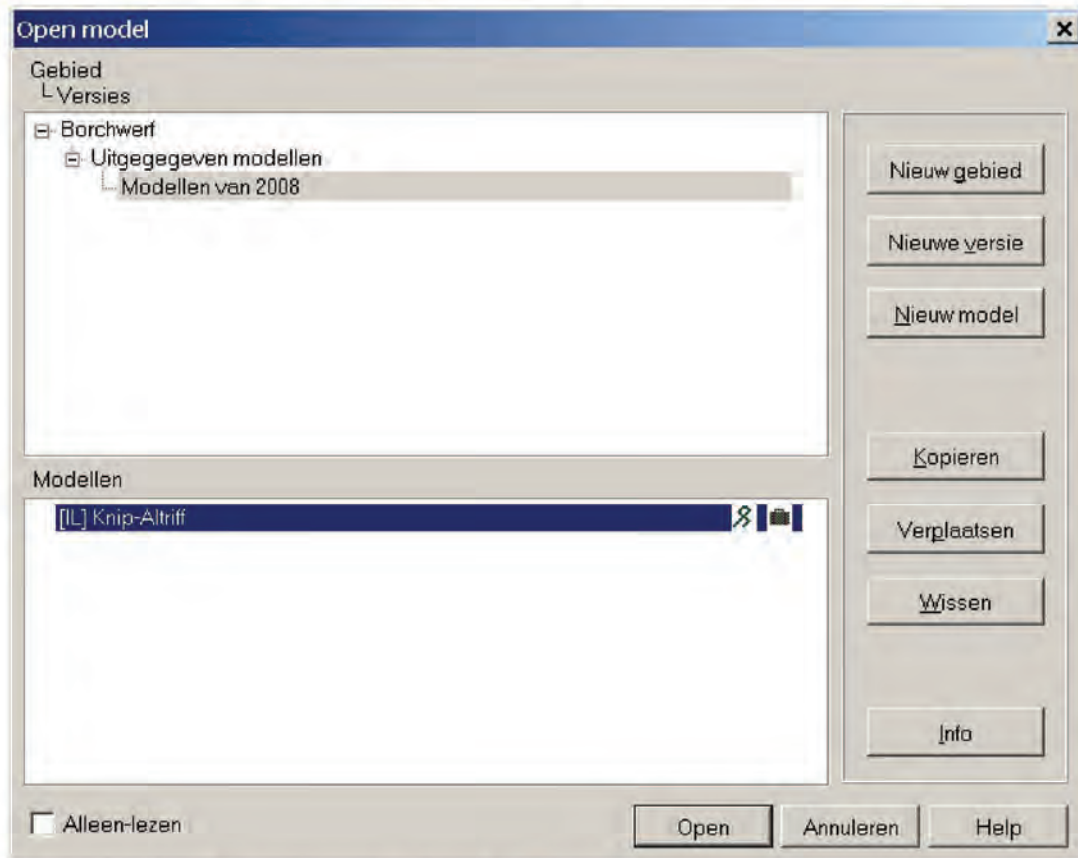
In bovenstaand scherm (eerst doorklikken op 'uitgegeven knips') maak je een nieuw project aan met de knop 'Nieuw' en geef je dat Project de naam van het betreffende bedrijf en een passende omschrijving mee.

Figuur 11: Aanmaken nieuw project met knip Altriff

Door vervolgens op 'OK' te klikken wordt het nieuwe project aangemaakt met enkel dat ene model. Door weer op 'OK' te klikken wordt het geopend en krijg je de gemaakt knip te zien. Deze is nu pas extern geplaatst!

Het nieuwe Genoiseproject zal ongeveer de volgende opbouw hebben:

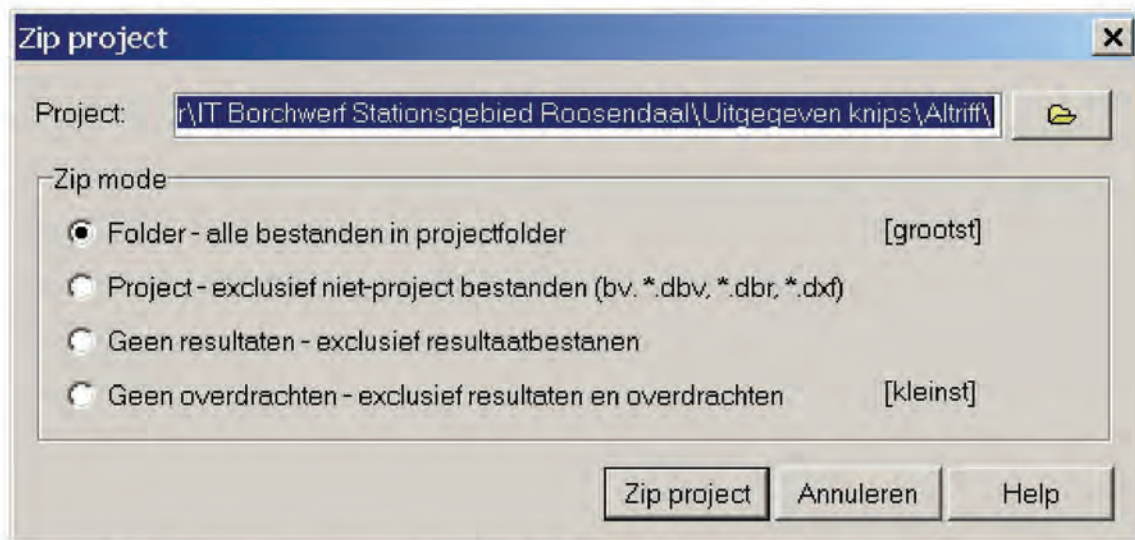

Figuur 12: Nieuw Geonoseproject met Altriff

Door het betreffende model ('knip-Altriff') te openen, kan het vervolgens gezip't worden om te versturen.

Chique is om vooraf een passende plattegrond en/of eventuele aanvullende andere informatie via MS-Explorer in de directory 'Atriff' (onder 'Uitgegeven knips') te plaatsen.

Selecteer *Bestand* en vervolgens *Zip Project*. Het volgende scherm verschijnt

Figuur 13: Dialoogvenster zippen modellen in Geonose

Verander in dit scherm niets, maar let erop dat de bovenste 'Radiobutton' is geselecteerd. Door nu op 'Zip project' te klikken wordt het project, met daarin dus de knip van Altriff en eventueel andere (afgesproken) info die in de betreffende directory is geplaatst, gezipd. De zip-file wordt automatisch in de directory geplaatst van het Geonoseproject. Het is nu verzendklaar voor de externe.

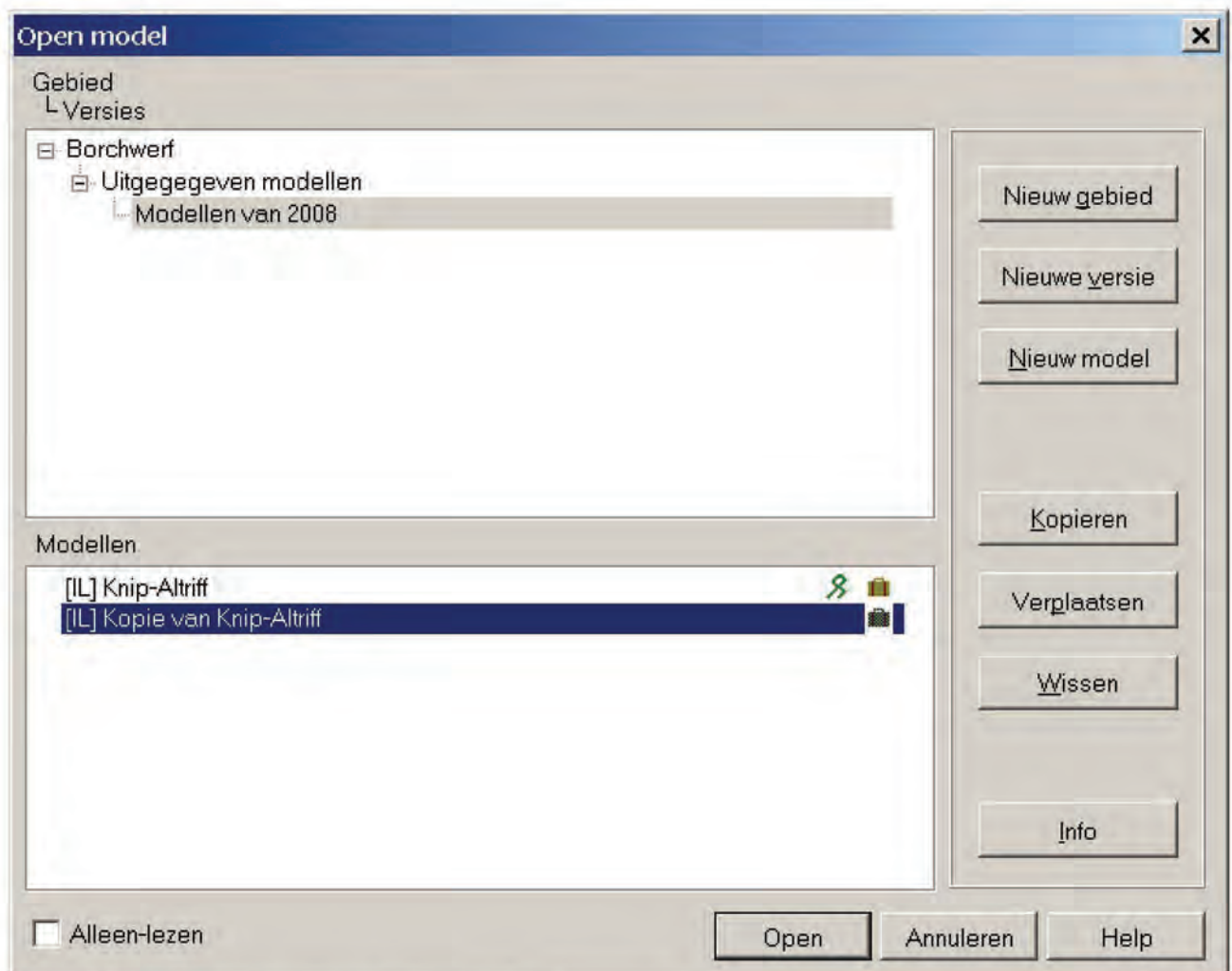
Bij bovenstaande stappen is uitgegaan van het bestaan van een groep, waarvan de modelgegevens geactualiseerd moeten worden. Het komt natuurlijk ook vaak voor dat er nog geen groep/bedrijf aanwezig is in het zoenmodel. In dat geval vervallen een groot deel van bovenstaande stappen. De werkwijze is dan globaal als volgt: Maak zelf een groep aan onder 'Uitgegeven modellen' (modellen van 2008) en geef die de naam van het toekomstige bedrijf. Kopieer hier naartoe het meest recente zonemodel (werkmodel) een veeg alle bronnen eruit. Volgens kan het model geëxporteerd worden en de overige stappen worden doorlopen; zie vanaf Figuur 9.

4 Inname van modellen

Geactualiseerde modellen die van derden komen (of eigen modellen) gaan een gelijkaardige route, maar dan in omgekeerde volgorde. Om te beginnen worden ze in de directory 'Ingekomen modellen' van het betreffende gezoneerde industrieterrein geplaatst. Let op dat je eerst wel nog een directory met duidelijke projectnaam aanmaakt per ingekomen model.

Er wordt hiervan uitgegaan dat je een ingekomen model kunt unzippen (dubbelklikken) en bij aanmaak via het unzip-programma (via Windows XP of extern programma) van een directory op de juiste plaats kunt zetten.

Na actualisatie kan (afhankelijk van hoe de externe ermee is omgegaan) het ingekomen project met Altriff er als volgt uitzien.

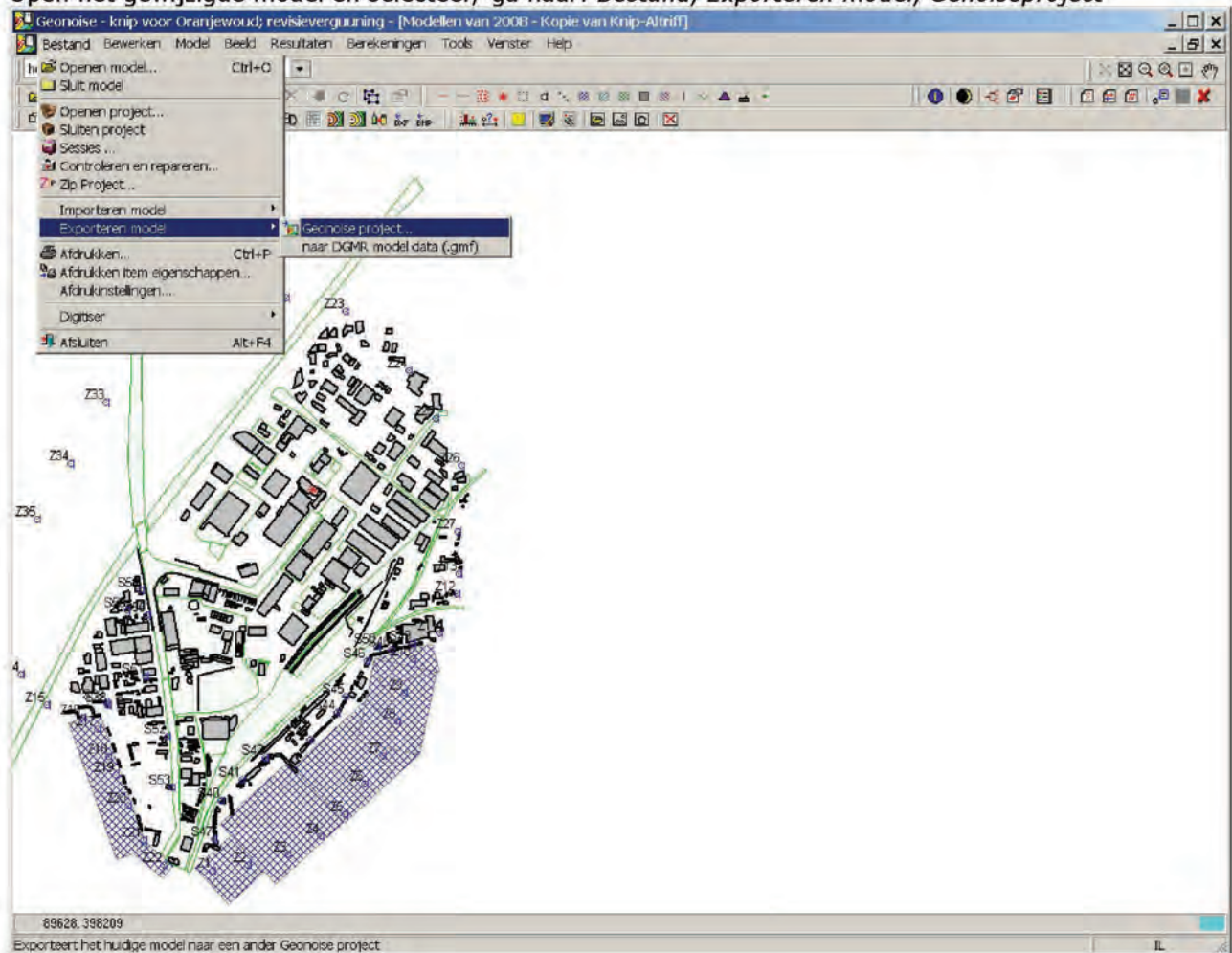

Figuur 14: Structuur ingenomen Geonoseproject

In dit voorbeeld heeft de externe adviseur ervoor gekozen om de uitgegeven (en beveiligde - niet te wijzigen; groene krul) knip te kopiëren en zonder naamsverandering ('Kopie van' wordt er automatisch voor gezet) in de kopie de wijzigingen aan te brengen. Deze laatste moet nu binnen het zoneproject Borchwerf gebracht worden.

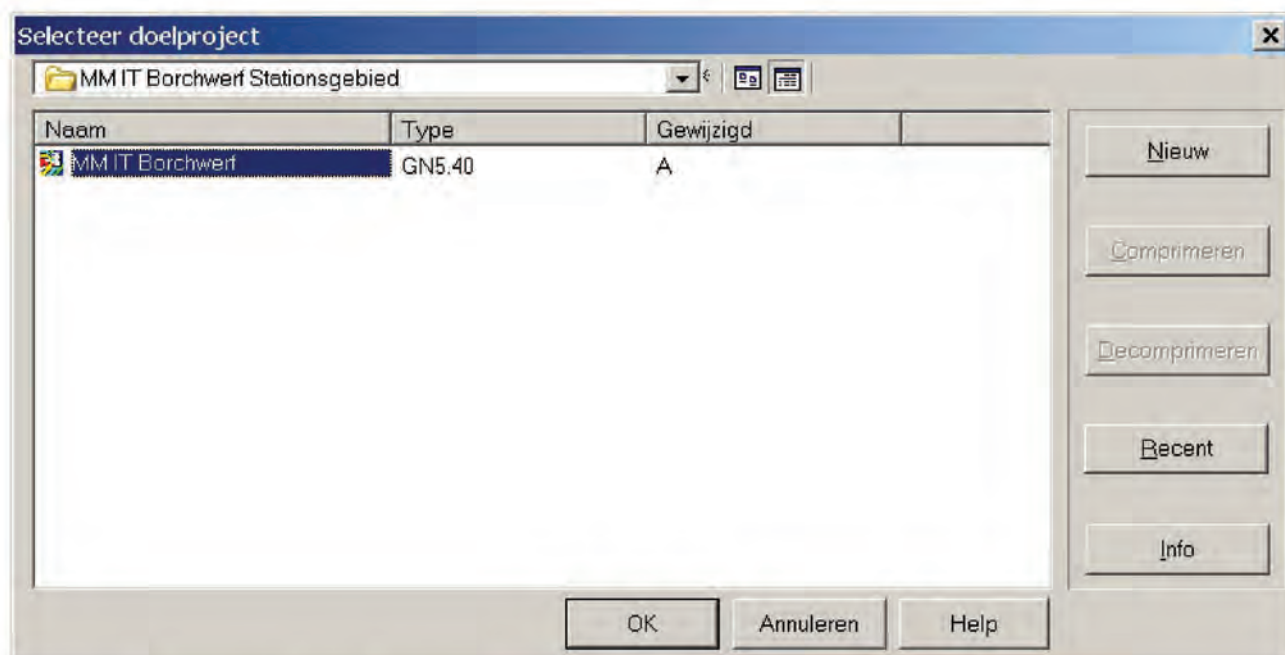
De werkwijze is hiervoor als volgt:

Open het gewijzigde model en selecteer/ ga naar: *Bestand, Exporteren model, Genoiseproject*

Figuur 15: Exporteren gewijzigd model naar zonemodel

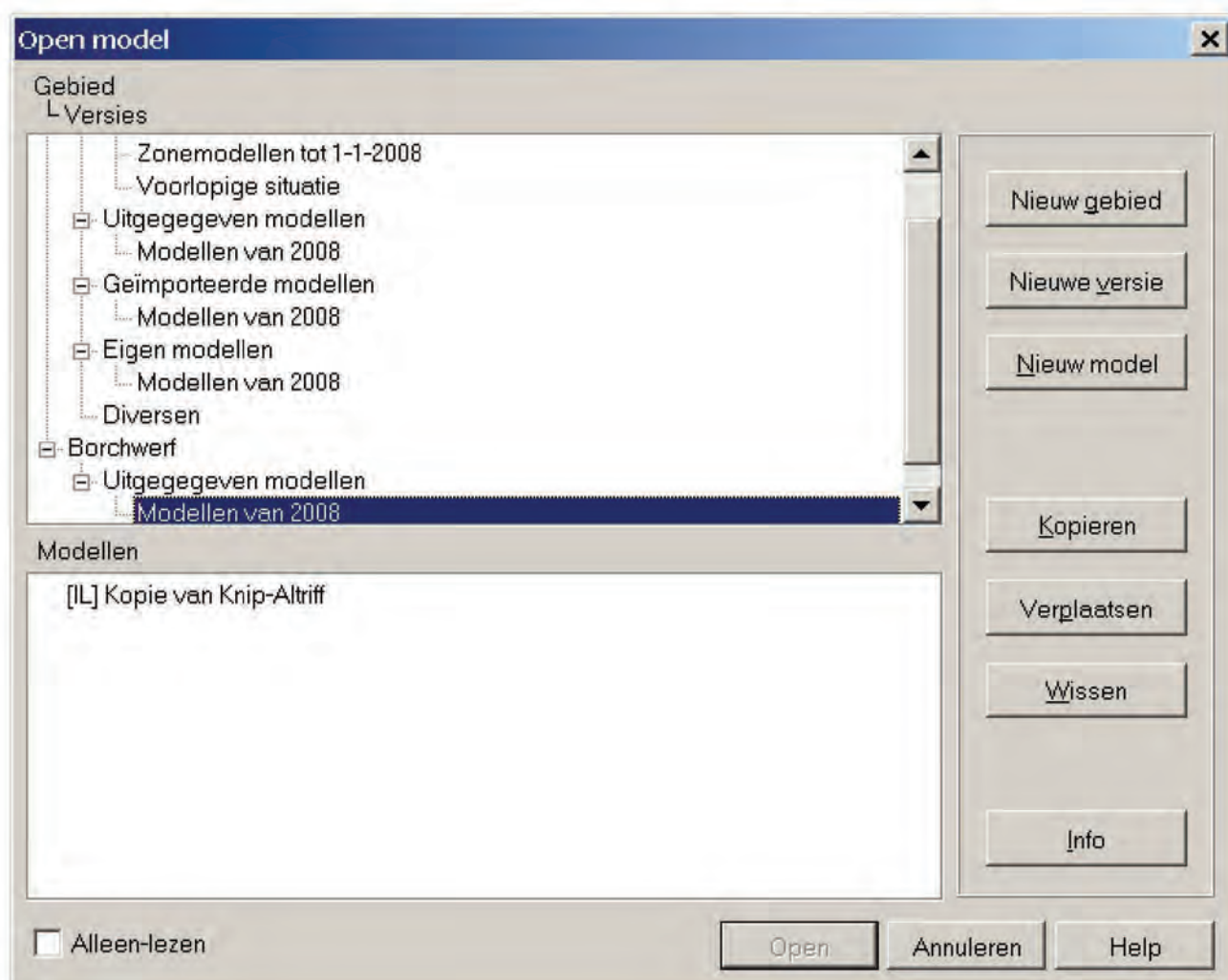
Selecteer, door omhoog te gaan in de boomstructuur het betreffende zoneproject, in dit geval dus MMIT Borchwerf.

Figuur 16: Zoneproject wordt geselecteerd

Door vervolgens op 'OK' te klikken wordt het model in het zoneproject (niet zonemodel!) Borchwerf geïmporteerd. Dan moet nog wel gecontroleerd worden of het wel op de juiste plaats is geplaatst.

Je verlaat het bestaande project en gaat naar het betreffende zoneproject en open dat. Je kunt het volgende te zien krijgen.

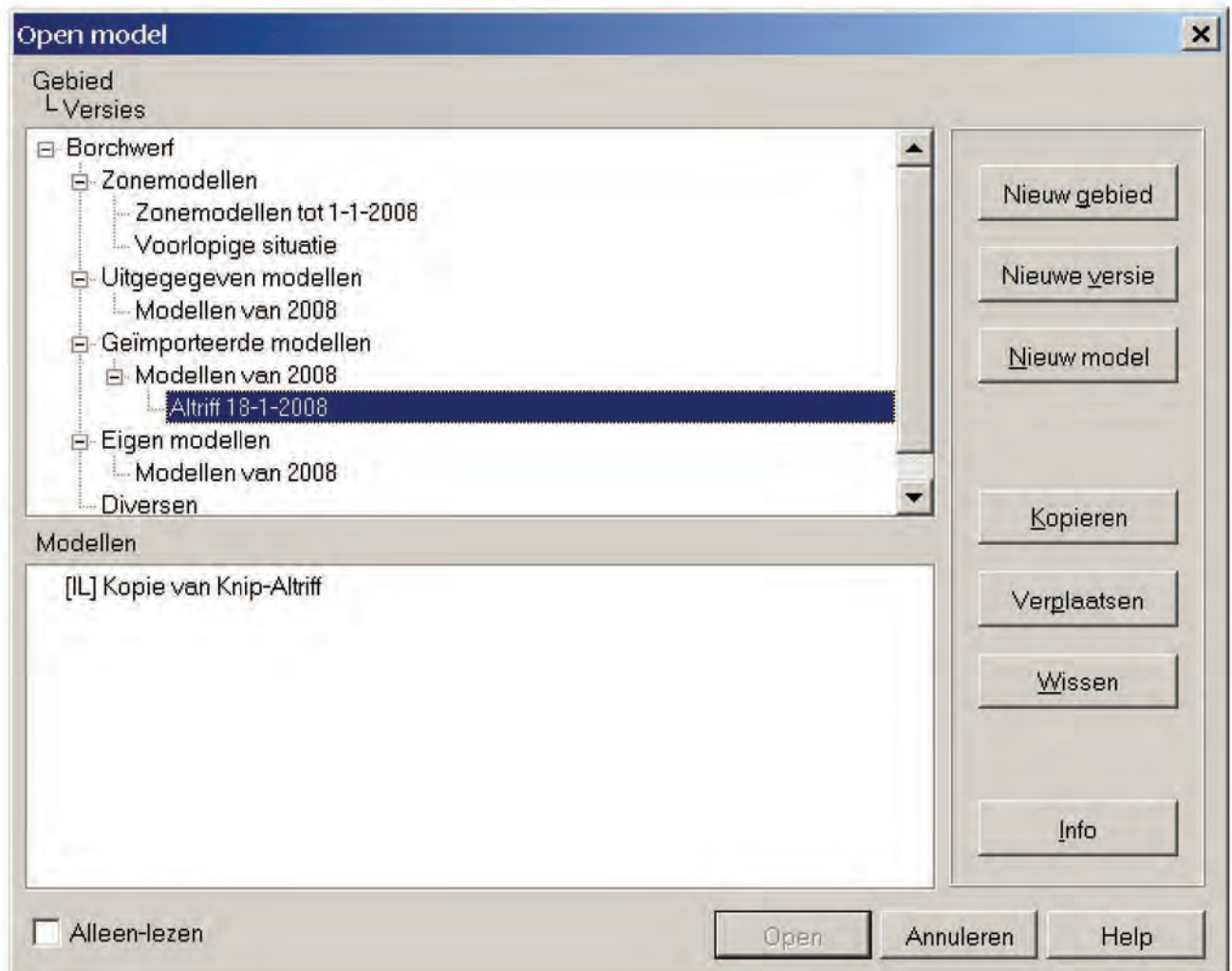
Figuur 17: Weergave van plaats van import Altriff in het zoneproject

Hieruit blijkt dat een apart 'gebied' (term in Geonose) Borchwerf is aangemaakt en het nieuwe geactualiseerde model van Altriff dus niet op de goede plaats is terechtgekomen.

Binnen getoond overzicht is het gemakkelijk het geactualiseerde model naar de goede locatie te verslepen. Geef *de versie* in de naam dan ook direct de actuele datum mee; altijd handig als later om welke reden dan ook teruggegaan moet worden in de tijd.

De aangemaakte voorgaande sporen en alles wat daar onder hangt (Borchwerf; Uitgegeven modellen; Modellen van 2008) niet vergeten uit te wissen.

Dit levert het volgende plaatje op:

Figuur 18: Locatie in het zonemodel Borchwerf waar het gewijzigde model Altriff moet worden ondergebracht

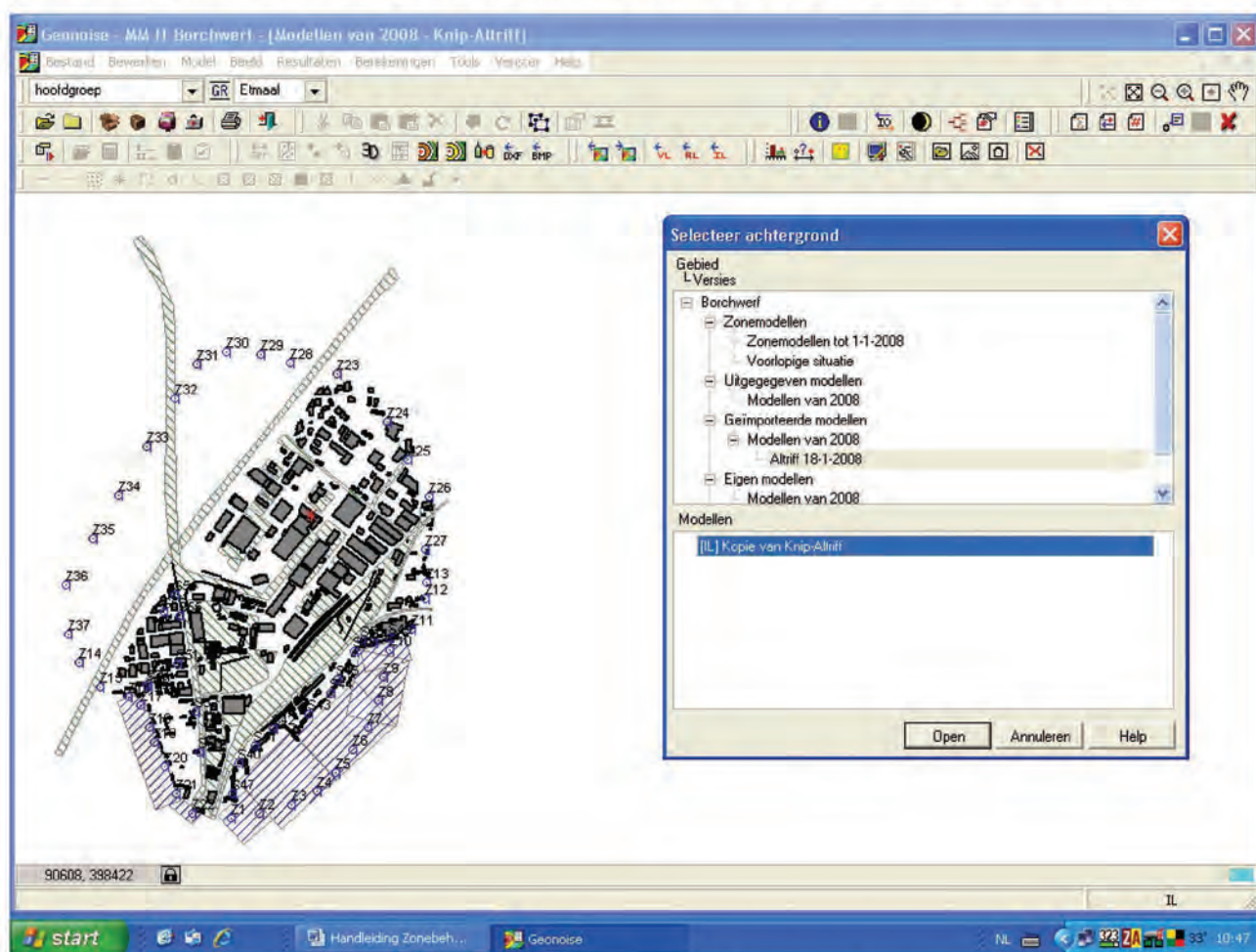
Geactualiseerde model van Altriff is nu wel opgenomen in het zone**project** Borchwerf, maar bevindt zich nog niet in het betreffende zone**model**. Eerst zal nog toetsing moeten plaatsvinden vooraleer het geactualiseerde model definitief deel kan uitmaken van het zonemodel Borchwerf.

Via MS Explorer dient als laatste stap bij dit onderdeel het ingekomen project uit de map 'Ingekomen modellen' naar de onderliggende map 'Geïmporteerde modellen' gesleept te worden. Hiermee blijft altijd traceerbaar welke (en wanneer) bedrijven zijn geactualiseerd en naar het zoneproject geëxporteerd. Dit lijkt dubbel, maar dat is het niet aangezien een Genoiseproject van een geactualiseerd bedrijf meestal meerdere modellen bevat waarvan er slechts één (de representatieve bedrijfssituatie) – in het gunstigste geval – in het zonemodel wordt opgenomen. De overige informatie/modellen blijft zo dus behouden.

5 Toetsing geactualiseerd/aangepast inrichting.

Indien er volgens de (RMD) akoestisch adviseur van het betreffende bedrijf verder geen beletsels zijn, komt het moment dat toetsing van een model (bevattende de representatieve bedrijfssituatie) aan de zone en overige toetsingspunten dient te gebeuren. De akoestisch adviseur is hierin leidend; de zonebeheerder is slechts verantwoordelijk voor een goede technische verwerking, maar heeft duidelijk inspraak voor wat betreft de conclusie ten aanzien van de inpasbaarheid op het gezoneerde industrieterrein.

Vooraleer tot toetsing over te gaan, is het niet onverstandig om het uitgegeven model en het ingenomen model met elkaar te vergelijken. Binnen Geonoise is dat heel gemakkelijk door de twee modellen achter elkaar te 'hangen'. Hiervoor open je het uitgegeven model ('Knip Altriff') en via *Beeld, Achtergrond, Model* open je het ingekomen model 'Kopie van Knip Altriff' op de achtergrond.

Figuur 19: Origineel en gewijzigd model Altriff achter elkaar 'hangen' in Geonoise

Resultaat op het scherm kan zijn dat je niets vreemds, of verschillends ziet ten opzichte van één model, omdat alle items exact overlappen en in aantal ook overeenkomen. In dit voorbeeld is dat ook zo, met Altriff. Dat wil echter niet zeggen dat er geen verschillen zijn!

In veel gevallen zul je enkele 'matte' items zien. Deze bevinden zich dan in het achtergrondmodel (ingekomen, gewijzigde model) en zijn dus gewijzigd ten opzichte van het voorgrondmodel (oorspronkelijke knip). Deze wijzigingen kunnen eenvoudig worden zichtbaar gemaakt door op *Tools*,

Vergelijken modellen... te klikken. Het volgende scherm wordt dan in ons voorbeeld getoond:

VG	AG		Identificatie	Geometrie	Hoogte	Bronvermogen	Koppelingen	Eigenschappen
✓	✓	*	812			✓		✓

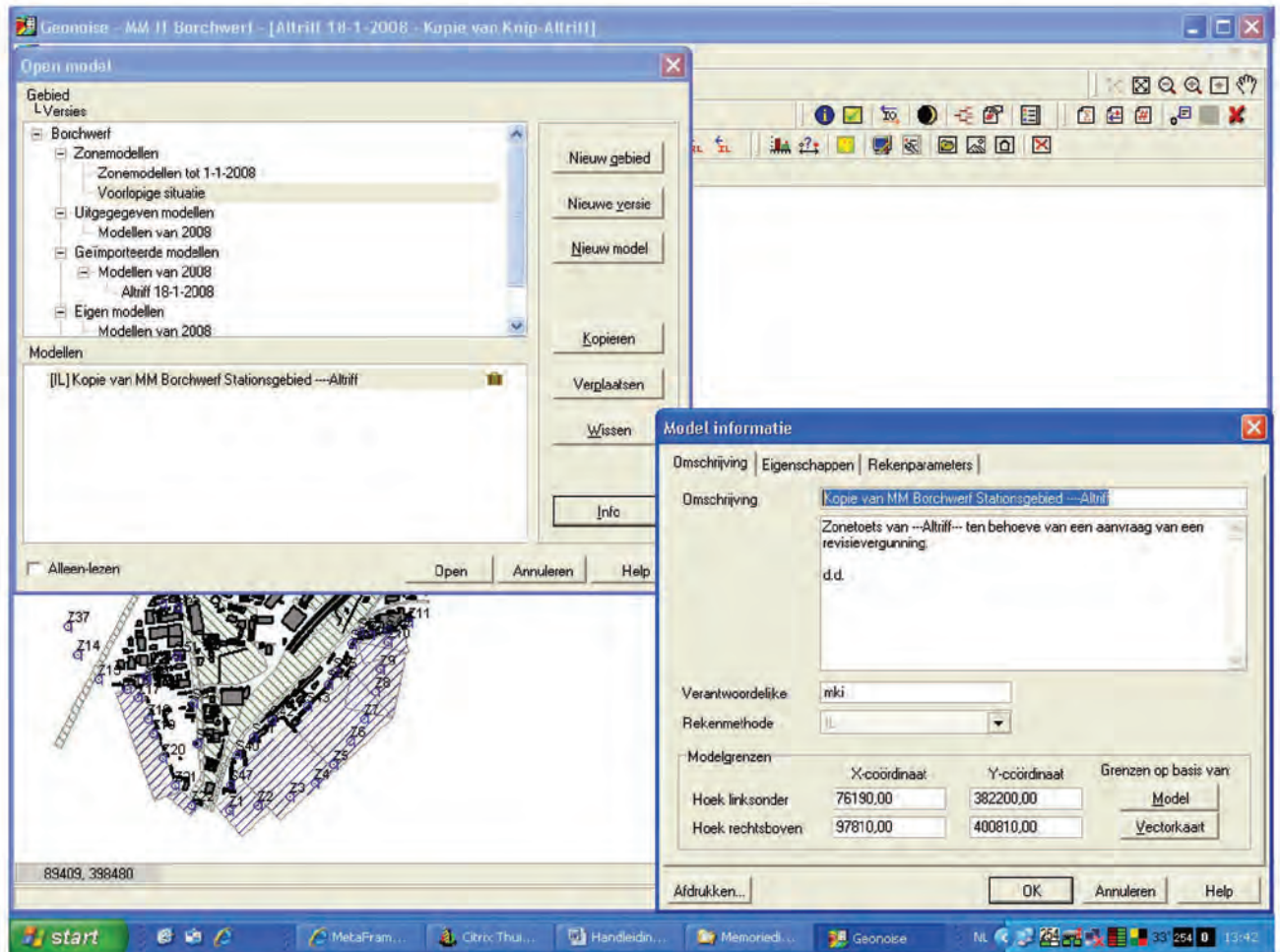
Figuur 20: Vergelijken van ingenomen en uitgegeven model op itemniveau

Uit het voorbeeld blijkt dat alleen het bronvermogen aangepast en dus het enige verschil is tussen uitgegeven en ingekomen model. Met de betreffende knoppen kan verder ingezoomd worden op de verschillen, al of niet via afzonderlijk items (zie de Filter opties).

Deze stap is eigenlijk zeer belangrijk, omdat zo ook precies is na te gaan of er door het externe bureau die het akoestisch onderzoek voor Altriff heeft uitgevoerd, niet stiekem ook veranderingen zijn aangebracht aan items die niet tot Altriff behoren. Door een gebouw van de burelen wat hoger te maken kan de bijdrage op de zone worden beperkt...

Indien de uitgevoerde wijzigingen in het model 'Kopie van Knip-Altriff' correct zijn en het bijbehorende akoestisch rapport is ook akkoord bevonden, dan kan toetsing op de zone plaatsvinden.

De werkwijze daarvoor is als volgt: Er wordt een kopie gemaakt van het zonemodel 'MM Borchwerf Stationsgebied' en deze wordt geplaatst in de onderliggende Geonose map 'Voorlopige situatie'; zie Figuur 2 en Figuur 21. Het model wordt daardoor gedeblokkeerd en krijgt de toevoeging 'Kopie van'. Hernoem het model door op het einde, de naam van het te toetsen model toe te voegen; in ons voorbeeld dus 'Kopie van MM Borchwerf Stationsgebied ----Altriff'. Bij de info wordt ook enige achtergrondinformatie opgenomen (hoe meer hoe beter!); zie onderstaande figuur.

Figuur 21: Plaatsen kopie van zonemodel in versie 'Voorlopige situatie' voor import Altrif

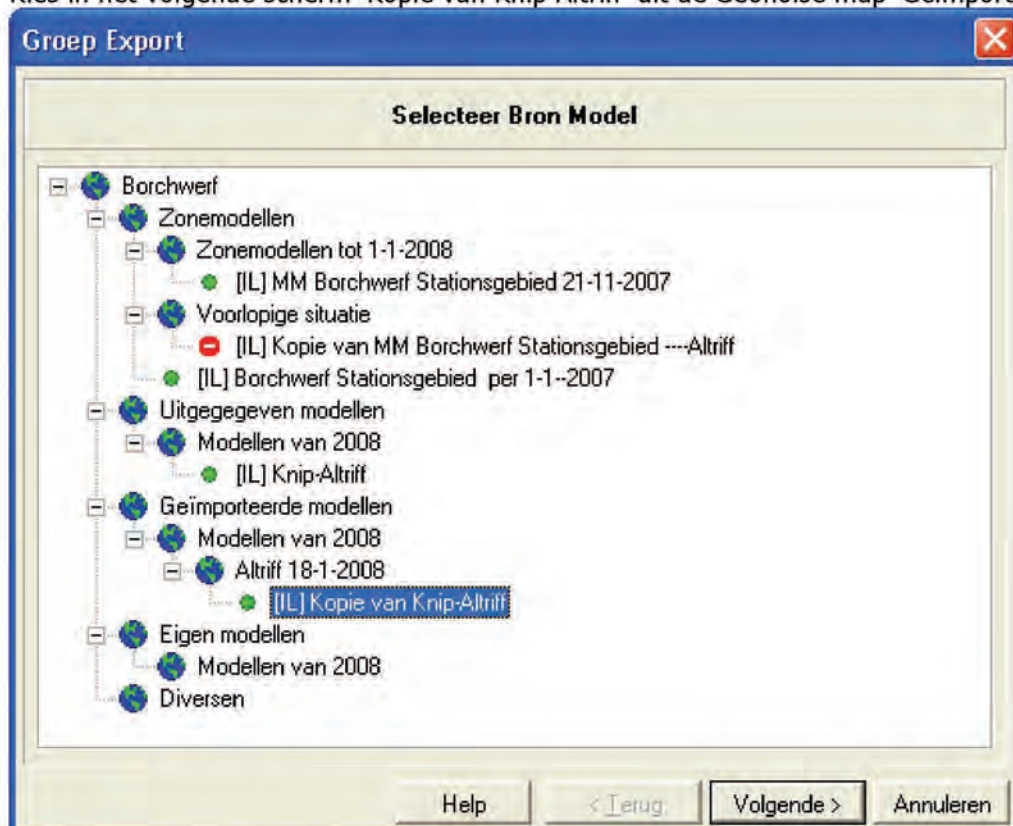
Nu kan de daadwerkelijke import van het gewijzigde model in het tijdelijke zonemodel plaatsvinden via 'groepimport'.

Open daartoe de kopie van het zonemodel uit de Geonose map 'Voorlopige situatie'. Ga naar *Tools, Zonebeheer: Groepen Import en Export* en kies *← Importeren*.

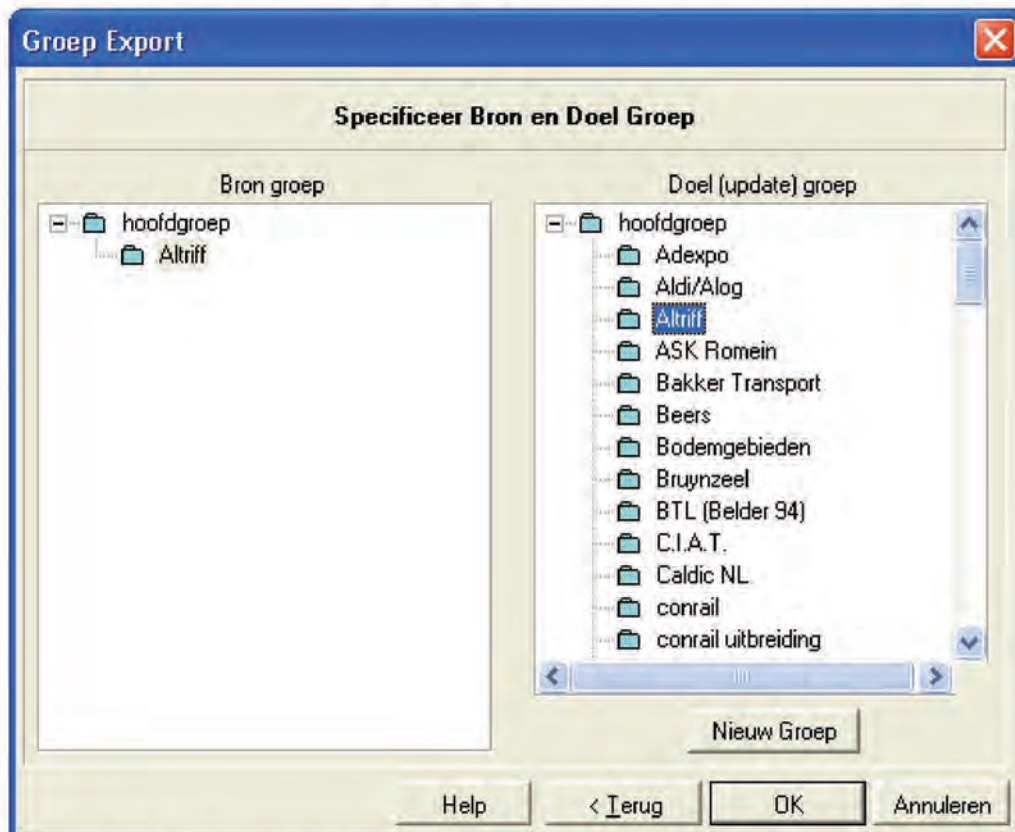
Figuur 22: Import-tool voor importeren van Altriff in Kopie van het zonemodel

Kies in het volgende scherm 'Kopie van Knip Altriff' uit de Geonose map 'Geïmporteerde modellen':

Figuur 23: Selectie van het te importeren model Altriff

In het volgende scherm moet een koppeling worden gelegd tussen het geïmporteerde model en de groep waar deze in het zonemodel geplaatst moet worden. Eventueel kan een nieuwe groep worden aangemaakt (zie knoppen). In ons geval wordt gewoon verwezen naar Altriff.

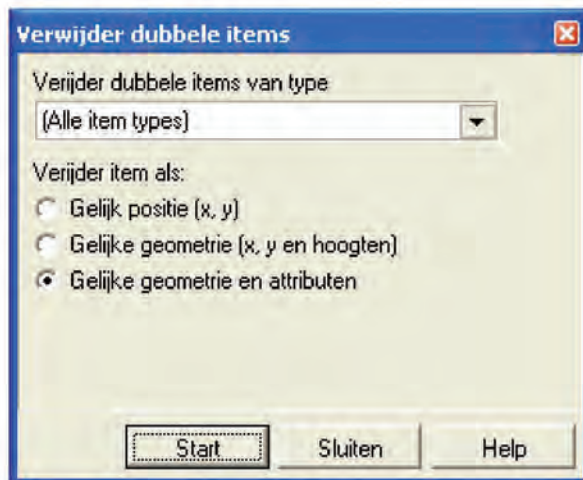

Figuur 24: Specificeren van plaats (groep) waar het gewijzigde model Altriff moet worden geplaatst in kopie van het zonemodel

Door op 'OK' te klikken wordt het gewijzigde model Altriff geïmporteerd en alle bestaande items in de groep overschreven.

Op dit punt is nu wel wat nazorg nodig. Zo kan het zijn dat bepaalde items van niveau zijn veranderd: wat eerst niet in de groep Altriff zat daar nu wel is geplaatst. Meestal is dit ook het geval. Oorspronkelijk (begin zonebeheer) zaten alleen de bronnen in een groep, maar steeds vaker worden alle items (behalve natuurlijk de zone- en andere toetsingspunten!) in een groep ondergebracht. (Wijzigingen van niveau had trouwens opgemerkt moeten zijn bij modelvergelijking zoals hiervoor besproken, al is deze methode niet onfeilbaar!) Het in een eigen groep onderbrengen van inrichtingsgebonden items is trouwens in lijn de visie van DGMR op dit punt en heeft onmiskenbaar voordelen.

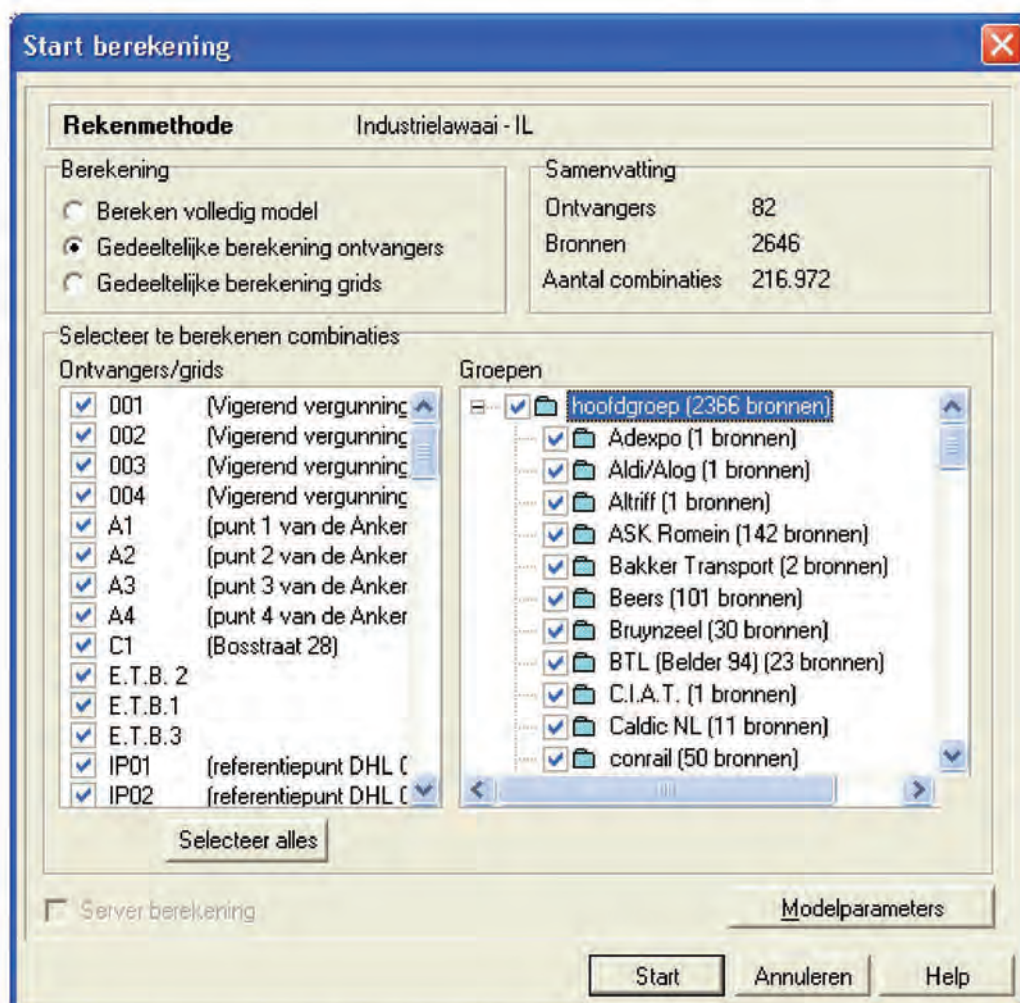
Er zouden nu dus nog dubbele objecten in het model kunnen zitten. Deze kunnen worden geëlimineerd door op *Tools, Verwijderen dubbele items* te klikken. In onderstaande scherm maak je vervolgens de volgende keuze.

Figuur 25: Verwijderen dubbele items

Het kan ook geen kwaad om nog even in de groep te kijken die is ververst en zonodig nog wat nazorg uit te voeren. Dit moet dan wel weer met de grootste terughoudendheid gebeuren, om niet het model te veranderen dat ten grondslag ligt aan het geaccepteerde model/onderzoek/akoestisch rapport.

Nu dient het aangepaste tijdelijke zonemodel doorgerekend te worden en vergeleken te worden met het oorspronkelijke 'geakkoordeerde zonemodel. Voor dat laatste moet nogmaals een kopie worden gemaakt van het geakkoordeerde model (want 'bevroren') en ook worden doorgerekend. In dit voorbeeld wordt voor de snelle check eerst uitgaan van de toetsingspunten en wordt de volgende selectie gemaakt van *gedeeltelijke berekening van ontvangers*; zie voor het overige onderstaande figuur.

Figuur 26: Doorrekenen van zonemodellen met en zonder import Altriff

Zijn beide modellen doorgerekend, dan kunnen ze achter elkaar worden gehangen, zoals eerder beschreven (zie begin dit hoofdstuk). Via *Resultaten, Vergelijkingstabel...* kan dan het effect op de toetsingspunten worden gevisualiseerd; zie onderstaande figuur.

Vergelijkingstabel

Waarde
Voorground
 Groep: hoofdgroep
 Toetsingssoort: Sensus vergund
 Periode: Eemaalwaarde
☐ Inclusief groepsreducties

Referentie
Achtergrond
 Groep: hoofdgroep
 Toetsingssoort: Sensus vergund
 Periode: Eemaalwaarde
☐ Inclusief groepsreducties

Gesorteerd op: Id
 Aantal decimalen: 1

Weergave: ☒ Verschil
☐ Sommatie

Id	Omschrijving	Hoogte	Waarde	Referentie	Vershil
S38_A	Flat J. Vermeerlaan, gw. 55 dBA	5,00	54,1	53,0	1,1
S39_A	Flat J. Vermeerlaan, gw. 55 dBA	12,00	54,8	53,6	1,2
S40_A	Sationstraat 27, gw. 57 dB(A)	5,00	57,2	56,6	0,6
S41_A	Sationstr. 29-34, gw. 57 dB(A)	5,00	56,9	56,5	0,3
S42_A	Sationstraat 72, gw. 59 dB(A)	5,00	53,5	53,1	0,4
S43_A	Spoorstraat 16-18, gw. 56 dB(A)	5,00	54,4	54,1	0,3
S44_A	Spoorstraat 62-70, gw. 59 dB(A)	5,00	54,7	54,5	0,3
S45_A	Spoorstraat 86-88, gw. 60 dB(A)	5,00	57,7	57,5	0,2
S46_A	Spoorstr. 114-124, gw. 56 dB(A)	5,00	60,2	60,2	0,1
S47_A	Stationstr. 6-16, gw. 55 dB(A)	5,00	53,5	52,9	0,6
S48_A	Spoorstraat 176, gw. 58 dB(A)	5,00	51,9	51,7	0,3
S49_A	Spoorstraat 220, gw. 55 dB(A)	5,00	50,7	50,4	0,3
S50_A	Spoorstraat 11, gw. 65 dB(A)	5,00	66,4	66,4	0,0
S51_A	Veenen 14-16, gw. 55 dB(A)	5,00	51,5	50,4	1,1
S52_A	W. havendijk 11, gw. 58 dB(A)	5,00	58,3	56,5	1,8
S53_A	W. havendijk 3, gw. 55 dB(A)	5,00	58,3	56,9	1,3
S54_A	Kuisel 10, gw. 62 dB(A)	5,00	60,9	60,0	0,9
S55_A	W. havendijk 27, gw. 65 dB(A)	5,00	62,6	61,6	1,0

Afdrukken... Sluiten Help

Figuur 27: Verschiltabel tussen (tijdelijke) zonemodellen met en zonder wijziging Altriff

Uit bovenstaande figuur blijkt dus dat de belasting op de zonepunten is toegenomen en dat er sprake is van overschrijdingen op de toetsingspunten. Verdere analyse kan plaatsvinden door de verschillende perioden met elkaar te vergelijken. Op grond van bovenstaande resultaten moet geconstateerd worden dat de wijzigingen van Altriff niet inpasbaar zijn: er was al sprake van een overschrijdingen op de toetsingspunten en met de voorgestelde/aangevraagde wijzigingen neemt dit nog verder toe.

Let bij deze manier van toetsen goed op dat zowel het voorgrondmodel als het achtergrondmodel dezelfde instellingen hebben, anders ben je appels met peren aan het vergelijken.

Het kan heel goed mogelijk zijn dat de etmaalwaarde op de zone bepaald wordt door de nachtperiode en een nieuw bedrijf alleen in de dagperiode geluidruimte nodig heeft. Indien die geluidruimte er in de dagperiode wel is (dagperiode selecteren in bovenstaande figuur) en er niettemin sprake is van overschrijding van de zone op basis van de etmaalwaarde, dan kan het bedrijf toch ingepast worden.

Bij een zonemodel met overschrijdingen had bovenstaande vergelijking van zonemodellen eigenlijk ook overgeslagen kunnen worden. Vergelijken op groepsniveau (uitgegeven model met geïmporteerde model) levert ook al voldoende informatie op over het al of niet inpasbaar zijn. Over het resulterende totaaleffect op de toetsingspunten en ter bepaling van de mate van invloed van het betrokken bedrijf, dient toch modelvergelijking plaats te vinden. Het is dienstig bij het al of niet accepteren van de voorgestelde wijzigingen.

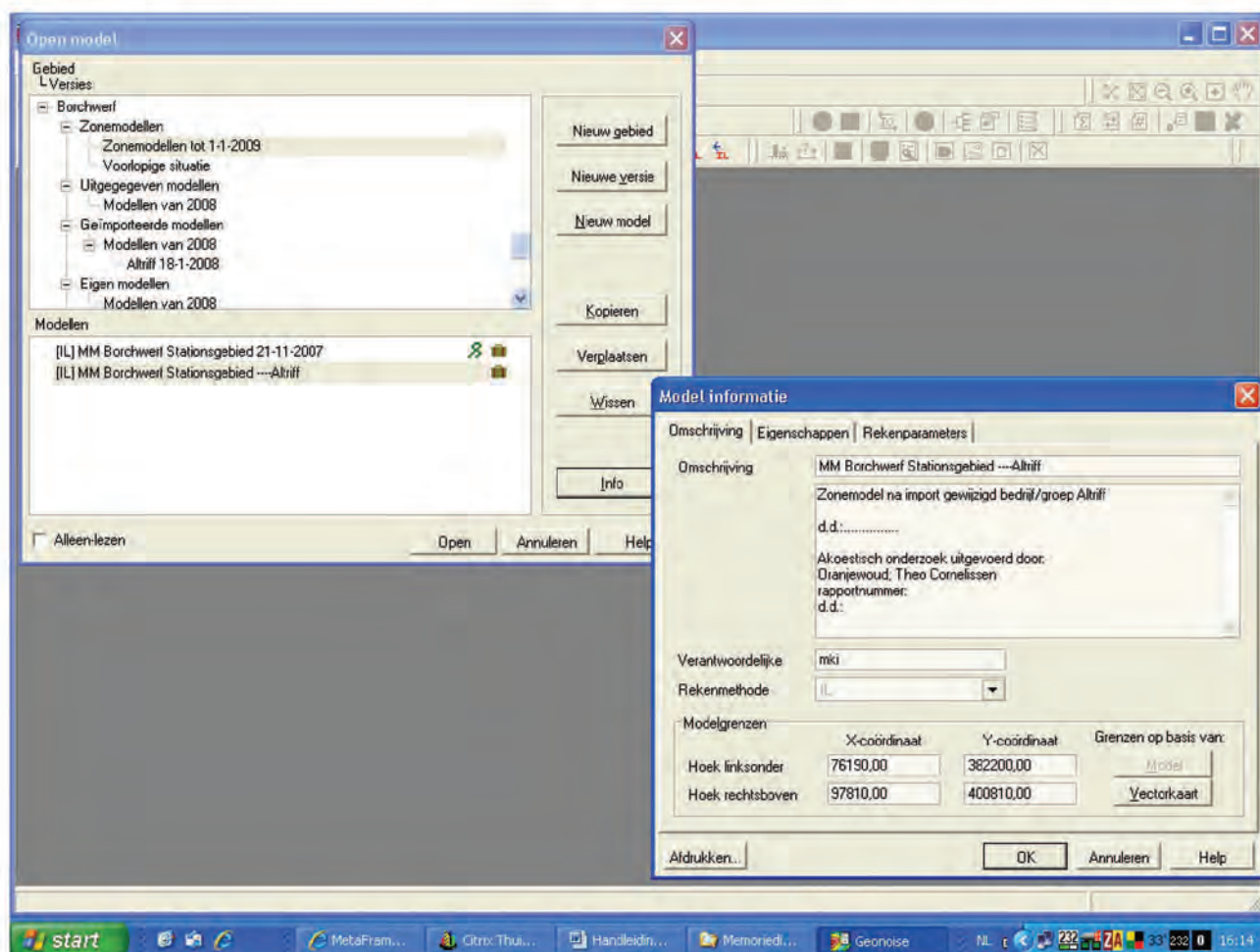
*Om een compleet beeld te krijgen van het al of niet overschrijden van de 50 dB(A)-zone is een gridberekening noodzakelijk. Een model kan bijvoorbeeld op alle toetsingspunten voldoen, maar tussen twee zonepunten toch voor een overschrijding zorgen. Een dergelijke berekening is zeer tijdrovend en dient bij voorkeur in het nachtperiode of het weekend uitgevoerd te worden. Om het enigszins beheersbaar te houden is rond ieder gezoneerd industrieterrein een grid **rondom** de officiële 50-dB(A)-zone getrokken in plaats van het gehele industrieterrein.*

6 Actualisatie zonemodel

Als na toetsing de adviseur en de zonebeheerder het eens zijn dat een gewijzigd model geaccepteerd kan worden en dus ingepast, dan wordt dit zo op schrift gesteld. Daarbij wordt duidelijk aangegeven of er sprake is van een bepaald risico, bijvoorbeeld omdat de zone feitelijk vol zit, maar dat inpassing toch mogelijk moet zijn. Goede motivatie verdient hier alle aandacht!

Het zo verkregen zonemodel kan echter nog niet definitief worden gemaakt aangezien er nog een hele procedure volgt op een positief advies van de RMD: ontwerp-beschikking, bezwaarprocedure etc. Tot die tijd wordt het model niet definitief opgenomen in het zonemodel en blijft dus onder 'Voorlopige situatie' staan. Het kan voorkomen dat dit voor meerdere bedrijven tegelijkertijd zal plaatsvinden, waardoor er feitelijk ook geen goede toetsing plaats kan vinden, of er moet getoetst worden aan meerdere tijdelijke zonemodellen. Het voert hier te ver om hier procedures over af te spreken. De kans dat het überhaupt voor zal komen wordt overigens ook niet zo groot geacht.

Indien de procedure met goed gevolg wordt doorlopen, dan kan het tijdelijke model promoveren naar definitief model. In ons voorbeeld kan model 'Kopie van MM Borchwerf Stationsgebied ----Altriff' uit de bak (versie) 'Voorlopige situatie' en naar de bak 'Zonemodellen tot 1-1-2009' en model 'Kopie van MM Borchwerf Stationsgebied 21-11-2007' kan worden verwijderd. We krijgen dan de volgende situatie:

Figuur 28: Wijzigingen van Altriff in het zonemodel definitief vastgelegd

Via *Eigenschappen* wordt het model gemotiveerd bevroren. Het is daarmee het laatste model

geworden.

In onze situatie is de bak 'Voorlopige situatie' nu ook leeg, maar dat hoeft dus niet altijd zo te zijn (meerdere modellen wachten op afronding procedures)!

Wat nu nog moet gebeuren is dat het model van Altriff in de **Directory** 'Ingekomen modellen' wordt verplaatst naar de onderliggende map 'Modellen 2008'.

Wat als actualisatie, zijnde import nieuw model in het bestaande zonemodel, om wat voor reden toch niet door kan gaan? In principe is het antwoord daarop eenvoudig: alle voorgaande handelingen moeten voor een groot deel worden teruggedraaid: actualisatie van het zonemodel vindt niet plaats en bij de 'geïmporteerde modellen' wordt het betreffende model verwijderd. In de betreffende **Directory** bij 'Ingekomen modellen' kan het wel blijven staan; wie weet hoe het nog eens een rol kan spelen.

Op deze wijze hoeft er eigenlijk niets op papier te worden geprint: de wijzigingen op de zone-/toetsingspunten kunen in de loop der tijd volledig worden gereconstrueerd. Immers, na iedere (geaccepteerde) wijziging van bedrijvigheid wordt verder gegaan met een nieuw zonemodel (werkmodel); de film is dus helemaal terug te draaien.

Er kunnen zich natuurlijk ook ander soortige wijzigingen voordoen. Bedrijven kunnen worden beperkt door nadere voorschriften of er vindt een projectontwikkeling plaats binnen de geluidzone. Ook kan door voortschrijdend inzicht het noodzakelijk blijken modelparameters te wijzigen of vindt er modelmatige actualisatie plaats. Ook in die gevallen geldt: laat dit een apart zonemodel opleveren met de nodige informatie in de modelomschrijving, 'Omschrijving nieuw model' zie Figuur 7. Laat in geen geval de import en acceptatie van een model samenvallen met andere aanpassingen in het zonemodel.

Bijlage 1: Verdeling industrieterreinen over de medewerkers van Team Geluid.

Weergegeven zijn de gezoneerde industrieterreinen met de betreffende zonebeheerder. De rol van de medewerker in "backup" dient in overleg met elke zonebeheerder te worden ingevuld.

Gemeente	Terrein	Zonebeheerder	Backup
Moerdijk	Dintmond en Cebeco	Rogér	Wim
	De Lage Meren	Rogér	Wim
Roosendaal	Borchwerf/Stationsgebied	Rogér	Robert
Halderberge	Borchwerf II	Willem Jan	Robert
	Korenweide	Robert	Wim
	De Mark	Lieve	Robert
Moerdijk	Dintmond	Willem Jan	Lieve
Geertruidenberg	Zuid	Wim	Willem Jan
	Dombosch	Willem Jan	Robert
	Pontonnier	Robert	Lieve
	Schansdijk/De Koekoek	Wim	Lieve
Ettenleur	Zwartenberg	n.v.t.	n.v.t.

Verder zijn afspraken gemaakt wanneer modellen van bedrijven worden opgenomen in het zonebewakingsmodel.

- Op het moment dat Team geluid positie adviseert over een aanvraag wordt het model opgenomen in het zonebewakingsmodel (**actie: allen**);
- Mocht achteraf blijken dat de vergunning niet doorgaat dan wordt het bedrijf weer uit het model gehaald (**actie: allen**);
- Geborgd moet worden dat team geluid een terugkoppeling krijgt wanneer een beschikking definitief verleend is, of is geweigerd, opdat wij t.b.v. van het zonebeheer hierop kunnen inspelen (**actie Mart**).

Bijlage IV

NOTITIE

datum 1 december 2010

aan

betreft Aandachtspunten voor het werken met zonebewakingsmodellen

afzender W.H. van Empel

telefoon 0165 - 58 20 38

afdeling Team geluid/lucht

Inhoud

Het zonebeheer van de industrieterreinen:

- Borchwerf/Stationsgebied te Roosendaal;
- Borchwerf II en De Mark in de gemeente Halsterberge;
- Dintelmond en Cebeco en De Lage Meren te Moerdijk;
- Cebeco/Dintelmond en Schansdijk/De Koekoek in de gemeente Moerdijk;
- Zuid, Scheepswerf Nederlof-Dombosch en De Pontonnier in de gemeente Geertruidenberg;

wordt uitgevoerd door de Regionale Milieudienst West-Brabant. Deze industrieterreinen zijn gezoneerd ingevolge de Wet geluidhinder. Overeenkomstig de Wet geluidhinder mag de geluidbelasting ter plaatse van de zonegrens niet meer bedragen dan 50 dB(A) etmaalwaarde. Verder geldt bij de betreffende industrieterreinen, voor bepaalde woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen binnen de zone, een Maximaal Toelaatbare Geluidbelasting (MTG) van 55 dB(A) etmaalwaarde, tot ten hoogste 65 dB(A). Ten slotte kan het voorkomen dat er woningen binnen de zone zijn gelegen waarvoor een hogere waarde is vastgesteld van ten hoogste 55 dB(A).

Zonebeheer

Om de grenswaarden ter plaatse van de zone te bewaken is voor de betreffende industrieterreinen een zonebewakingsmodel opgesteld. Voor deze modellen is gebruik gemaakt van het programma Geonoise. In de zonebewakingsmodellen zijn ter plaatse van de bedrijven geluidbronnen opgenomen. De geluidimmissie vanwege deze geluidbronnen representeren de geluidruimte van een bedrijf. De geluidbronnen kunnen zijn afgeleid van een akoestisch onderzoek. Het kunnen echter ook vervangende bronnen betreffen, ingeval geen akoestisch onderzoek is uitgevoerd. Verder zijn relevante gebouwen en bodemgebieden gemodelleerd. Ter plaatse van een groot aantal om het industrieterrein gelegen woningen zijn toetsingspunten gesitueerd. Op deze punten worden de MTG-waarden voor deze woningen bewaakt. Daarnaast zijn zonebewakingspunten ter plaatse van de zonegrens gesitueerd om ook hier de grenswaarden te kunnen bewaken.

De zonevaststelling is uitgevoerd onder het regime van de Handleiding meten en rekenen industrielawaai IL-HR-13-01. In 1999 is deze handleiding opgevolgd door de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999. De Regionale Milieudienst West-Brabant hanteert, gezien het geringe verschil ten opzichte van de Handleiding IL-HR-13-01, de Handleiding 1999. Akoestische onderzoeken dienen derhalve te worden gebaseerd op deze laatste handleiding.

Gebruik van het objectenmodel

Ten behoeve van akoestische onderzoeken voor bedrijven op geluidgezoneerde industrieterreinen wordt aan akoestisch adviseurs een objectenmodel aangeleverd. Het objectenmodel bevat relevante objecten, bodemgebieden, zonebewakingspunten en overige toetspunten. Het objectenmodel bevat in principe geen brongegevens. Uitzondering op deze situatie is wanneer een akoestisch adviseur werkt in opdracht van een bedrijf op het betreffende industrieterrein. In dat geval kunnen in het objectenmodel ook de geluidbronnen van het betreffende bedrijf worden opgenomen. De zonegrens en de grens van het geluidgezoneerde

industrieterrein zijn in het objectenmodel grafisch weergegeven door middel van een scherm. Dit scherm heeft geen hoogte en beïnvloedt de rekenresultaten niet.

De aanvrager of diens adviseur is alleen bevoegd om items binnen de grenzen van de inrichting te wijzigen, te verwijderen of aan te vullen. Een uitzondering op deze regel wordt gevormd door geluidbronnen in de directe omgeving van de inrichting, die wel aan de inrichting zijn toe te rekenen (bijvoorbeeld laden/lossen). Daarnaast mogen ook ontvangerpunten worden geplaatst ten behoeve van controlemetingen en/of opname in de vergunningsvoorschriften. Gedacht kan worden aan punten op een afstand van 50 meter vanaf de inrichtingsgrenzen, in de vier windrichtingen. Indien overige aanpassingen buiten de inrichtingsgrenzen noodzakelijk zijn dient dit te worden afgestemd met de zonebeheerder.

Voor toetsing op inpasbaarheid en voor de opstelling van geluidvoorschriften dient het ingevulde model te worden geretourneerd aan de Regionale Milieudienst West-Brabant. Het model dient zodanig te zijn ingevuld dat rekening wordt gehouden met de representatieve bedrijfssituatie. Eventuele effecten van geluidemissiereducerende maatregelen aan geluidbronnen dienen direct te zijn verwerkt in de bronsterktes. Indien aanpassingen buiten de inrichtingsgrenzen zijn aangebracht, dient te worden aangegeven welke aanpassingen dit waren en waarom ze zijn aangebracht. Voor zover van toepassing dienen in separate groepen te worden aangeleverd:

- aparte maximale bronnen voor de berekening van maximale geluidniveaus;
- equivalente en maximale bronnen voor incidentele bedrijfssituatie(s);
- equivalente bronnen ten behoeve van verkeersaantrekkende werking.

Akoestisch inhoudelijke modelregels

Om een eenduidige wijze van modelleren te krijgen zijn een aantal aandachtspunten geformuleerd:

- Het rekenmodel dient te worden aangeleverd in een model in **Geonoise** formaat. Modellen in **Geomilieu** worden voornamelijk niet geaccepteerd. Uitzondering hierop zijn de rekenmodellen voor bedrijven op het industrieterrein Dintelmond-Cebeco in de gemeenten Moerdijk en Steenbergen. Modellen voor bedrijven op dit industrieterrein mogen ook in het formaat van Geomilieu worden aangeleverd;
- Wanneer modellen toch in het Geomilieu-formaat worden aangeleverd dan zal het worden omgezet naar Geonoise, waarbij de geluidemissie van het bedrijf wordt bepaald op basis van het Geonoise model;
- De Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999 wordt toegepast. Modellen die oorspronkelijk volgens een andere beoordelingswijze zijn opgesteld (IL-HR-13-01 of ISO 1996) dienen bij een revisievergunningsaanvraag in overeenstemming met de Handleiding 1999 te worden gebracht;
- Voor de berekening van maximale geluidniveaus wordt conform de Handleiding 1999 gerekend inclusief meteorologische correctie C_m ;
- Het zonebeheermodel is ingevoerd op rijksdriehoekskoördinaten en leent zich voor het gebruik op een topografische ondergrond;
- Verschillende industrieterreinen kennen een maaiveldhoogte;
- Als in de vergunningsvoorschriften geen beoordelingshoogte is opgenomen, wordt een standaard beoordelingshoogte van 5 meter toegepast;
- Tenzij in de vergunningsvoorschriften anders is aangegeven worden de geluidniveaus op de vergunningspunten invallend (exclusief gevelreflectie) beschouwd;
- Per inrichting dient er in Geonoise één groep te worden aangemaakt waarin alle bronnen en eventuele vergunningspunten worden opgenomen. De zonebewakingspunten blijven in de hoofdgroep staan;
- In het veld omschrijving bij de groepsnaam dienen de adres- en naamgegevens te worden vermeld;
- Voor het overige gelden de voorgeschreven regels uit de Handleiding 1999 en de Geonoise handleiding.

Uitwisseling van rekenmodellen

Het meest actuele objectenmodel kan worden opgevraagd bij de Regionale Milieudienst West-Brabant, Team geluid/lucht. Telefoonnummer: 0165-582038, of e-mailadres: wem@rmd.nl. Het objectenmodel wordt ingepakt (gezipd) aangeleverd. De adviseur wordt verzocht het ingevulde rekenmodel eveneens ingepakt samen met de rapportage van het akoestisch onderzoek aan te leveren.

Informatie

Het zonebeheer van de industrieterreinen Borchwerf/Stationsgebied, Borchwerf II, De Mark, Dintelmond en Cebeco, De Lage Meren, Dintelmond-Cebeco, Schansdijk/De Koekoek, Zuid, SW Nederlof-Dombosch en De Pontonnier wordt uitgevoerd door de Regionale Milieudienst West-Brabant. Voor vragen of opmerkingen ten

aanzien van het zonebeheer kan met de contactpersoon, de heer W.H. van Empel (0165-582038), contact worden opgenomen.

Met vriendelijke groet,

W.H. van Empel

Bijlage 11:
Onderzoek Natuurwaarden

Achtergrond document Natuur MER Buitengebied Steenbergen

projectnr. 245274
revisie 00

auteur(s)

Wineke Straatsma

Opdrachtgever

Gemeente Steenbergen
Postbus 6
4650 AA STEENBERGEN

datum vrijgave

17 juni 2013

beschrijving revisie

goedkeuring

M. Braad

vrijgave

D. van de
Wetering

Projectgroep bestaande uit:

Wineke Straatsma
Michel Braad
Jeroen koorvaar

Tekstbijdragen:

Wineke Straatsma
Michel Braad

Fotografie:

Jeroen Koorevaar

Datum van uitgave:

17 juni 2013

Contactadres:

Beneluxweg 7
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

Copyright ©

Ingenieursbureau Oranjewoud

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

	blz.
1	Achtergrond document Natuur.....3
1.1	Aanleiding.....3
2	Beleid5
2.1	Ecologische hoofdstructuur.....5
2.2	Flora- en faunawet7
3	Methodiek.....9
3.1	Bureaustudie.....9
3.2	Veldbezoek10
3.3	Beoordelingskader MER.....11
4	Huidige situatie.....13
4.1	EHS-gebieden.....13
4.2	Beschermde soorten15
5	Effectbeoordeling23
5.1	Effectbeoordeling EHS.....23
5.2	Effecten beschermde soorten24
	Bijlage 1 Wettelijk kader27
	Bijlage 2: Aanwezige beschermde soorten29
	Bijlage 3: Foto-overzicht waarnemingen33

1 Achtergrond document Natuur

1.1 Aanleiding

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro, 1 juli 2008) dient iedere gemeente in Nederland op 1 juli 2013 over een actueel (niet ouder dan 10 jaar) bestemmingsplan te beschikken. In de gemeente Steenbergen moeten de bestemmingsplannen voor het buitengebied worden geactualiseerd. De gemeente Steenbergen ontwikkelt twee bestemmingsplannen voor het buitengebied. Het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft betrekking op het buitengebied ten noorden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet. Het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen omvat het buitengebied ten zuiden van de Steenbergse en Roosendaalse Vliet.

Voor het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland heeft de gemeenteraad op 20 december 2007 een nota van uitgangspunten vastgesteld. Deze nota van uitgangspunten is de basis geweest voor het in januari 2011 in procedure gebrachte voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland. Voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen heeft de gemeenteraad op 29 september 2011 een nota van uitgangspunten vastgesteld.¹ Op basis van deze uitgangspunten is een MER opgesteld welke is voorgelegd aan de Commissie m.e.r..

De commissie MER heeft op 28 maart 2013 haar advies uitgebracht over de juistheid en volledigheid van het MER. De commissie geeft onder andere in haar advies aan dat er sprake is van een tekortkoming voor het onderdeel natuur in het MER en adviseert om een aanvulling op te stellen voor de effecten op Natura 2000-gebieden en beschermde soorten. Daarnaast stelt de commissie twee aandachtspunten op voor de besluitvorming. Deze aandachtspunten hebben betrekking op geur en teeltondersteunende voorzieningen.

In dit achtergronddocument wordt ingegaan op de beschermde soorten. De commissie m.e.r. geeft in haar advies het volgende aan:

De Commissie vindt het essentieel voor het besluit dat in een aanvulling op het MER wordt verkend of en hoe groot de kans is dat de Flora- en faunawet de uitvoering van het bestemmingsplan in de weg staat en met welke maatregelen effecten kunnen worden voorkomen. Bij de verkenning kan gebruik worden gemaakt van bestaande gegevens, gebieds- en materiekennis.

Dit advies vormt het uitgangspunt voor het onderzoek naar beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarnaast heeft de commissie op 4 april 2013 aangegeven dat een onderzoek op hoofdlijnen voldoet. Op onderstaande kaart is het plangebied weergegeven. De kern van Steenbergen en de andere kernen vallen buiten het plangebied.

1. ¹ Tussen de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland en de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen zitten enkele verschillen. Deze verschillen volgen met name uit nieuw gemeentelijk en provinciaal beleid. Aangezien de gemeente in het gehele buitengebied een uniform beleid nastreeft is voor de ontwikkeling van beide bestemmingsplannen voor het buitengebied de nota van uitgangspunten van het bestemmingsplan Buitengebied Steenbergen leidend.

Figuur 1.1 Plangebied bestemmingsplan buitengebied Steenberghe (bron: Gemeente Steenberghe, 2011).

Aanpak

Gezien het grote oppervlakte van het buitengebied Steenberghe en de vraag waar ontwikkelingen plaats gaan vinden (het gaat over het bestemmingsplanniveau), is in overleg met de gemeente Steenberghe en op advies van de commissie gekozen om de aanwezige beschermde soorten op hoofdlijnen in beeld te brengen middels een bureaustudie aangevuld met twee dagen intensief veldonderzoek (door deskundige ecologen) en een biotoopinschatting. Naast de beschermde soorten wordt in dit achtergronddocument ook gekeken naar de mogelijke effecten op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een vlakdekkende natuurinventarisatie (conform geldende soortenprotocollen/standaards) is gezien de vraag vanuit de commissie en het bestemmingsplanniveau niet noodzakelijk en zinvol. Het bestemmingsplan buitengebied Steenberghe maakt op een hoog abstract niveau voor een bepaalde periode (in dit geval 10 jaar) ontwikkelingen mogelijk. Op het moment dat een initiatiefnemer daadwerkelijk een ontwikkeling wil realiseren, zal een detaillering van het onderzoek op basis van de wettelijke bepalingen plaats moeten vinden, bijvoorbeeld in de vorm van een quickscan/natuurtoets.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het beleid weergegeven van de Ecologische Hoofdstructuur en de Flora- en faunawet. In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie beschreven. Deze beschrijving vindt plaats op basis van de uitgevoerde bureaustudie en de veldbezoeken. In hoofdstuk 4 vindt de effectbeoordeling plaats.

2 Beleid

2.1 Ecologische hoofdstructuur

Nota ruimte, Verordening Ruimte en Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Belangrijk instrument voor de realisatie van de biodiversiteitsdoelstellingen is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een netwerk van natuurgebieden, agrarische beheersgebieden en verbindingzones. Hierbinnen kan de uitwisseling van soorten optimaal plaatsvinden en wordt de biodiversiteit verbeterd. De landelijke doelstellingen voor de EHS zijn verder uitgewerkt in de Nota Ruimte (2004), de Agenda Vitaal Platteland (2004) en het natuurbeheerplan (2012). Tevens is de wettelijke status van de EHS vastgelegd in hoofdstuk 4 van de Verordening Ruimte (vastgesteld door Gedeputeerde staten op 8 maart 2011).

Elke provincie heeft van het Rijk een taakstelling meegekregen om voor 2018 nieuwe natuur te realiseren en de huidige natuur te behouden. De provincie Noord-Brabant heeft een taakstelling van circa 21.000 ha nieuwe natuur en circa 10.000 ha agrarische natuur. De EHS bestaat uit bestaande natuurgebieden (zoals duinen, heiden, bossen, landgoederen), nieuwe natuur op landbouwgrond en agrarische gebieden die zodanig beheert worden dat natuur- en landschapswaarden worden behouden en versterkt.

Herijking EHS

Na de verkiezingen van 2010 heeft het Rijk bezuinigingen aangekondigd op het natuur- en landschapsbeleid. Het regeerakkoord doet een beroep op de provincies om meer dan tot nu toe verantwoordelijkheid te nemen voor het beleid voor het landelijk gebied in de volle breedte, waaronder het natuurbeleid. Het kabinet zet in op een bezuiniging van tweederde van het rijksbudget voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Daarom is de provincie Noord Brabant de ligging van de EHS aan het aanpassen (de herijking). Het doel van deze herijking was een ecologisch betere, financieel haalbare en sneller realiseerbare EHS. Bij de herijking zijn gebieden uit de EHS gehaald waarvan de ecologische waarde niet groot genoeg is of de aankoop niet haalbaar (te duur of niet te koop). De nieuwe gebieden die aan de EHS zijn toegevoegd, bieden juist ecologische kansen of kansen op versnelde of goedkopere aanleg. De EHS kan hiermee sneller en goedkoper worden gerealiseerd, onder andere omdat gezocht is naar combinaties met andere functies zoals waterbergingen.

Nee-tenzij afweging

Voor de ecologische hoofdstructuur geldt op basis van het rijksbeleid (Nota Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Hiertoe geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Zolang een dergelijke aantasting niet plaatsvindt, is er vanwege de ecologische hoofdstructuur geen grond om de activiteit geen doorgang te laten vinden. Wel vindt er dan (nog) uiteraard een afweging plaats op ander (ruimtelijk) beleid of regelgeving.

Wanneer de wezenlijke kenmerken wel worden aangetast dient het stappenplan van de Spelregels EHS doorlopen te worden. De omvang van de aantasting van de wezenlijke kenmerken van de EHS-gebieden hangt af van de actuele en potentiële waarden van het gebied. Dat kunnen zijn:

- de natuurdoelen en -kwaliteit
- geomorfologische en aardkundige waarden en processen

- de waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid
- landschapsstructuur.

Voor de beoordeling wordt het "Beoordelingsschema initiatieven in de EHS" gehanteerd en de spelregels ten aanzien van mitigatie, compensatie en saldering zoals die zijn opgenomen in de Verordening Ruimte 2012.

Externe werking EHS

De EHS kent geen externe werking. In de brief van 3 december 2004 heeft de minister van LNV, mede namens de minister van VROM, besloten om in de Nota Ruimte het 'nee, tenzij'-regime op gebieden in de nabijheid van EHS te laten vervallen (TK 29576, nr.12). In een brief van 5 juni 2009 heeft de minister van LNV nogmaals aangegeven dat ingrepen buiten de EHS niet worden beoordeeld op hun effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden binnen de EHS. In de beantwoording van een aantal vragen van de vaste Kamercommissie voor LNV in 2008 is expliciet tot uitdrukking gebracht dat dit 'nee-tenzij'-regime niet van toepassing is op ingrepen buiten de EHS die gevolgen kunnen hebben voor de EHS zelf, de zgn. externe effecten (TK 29576, nr. 52). Dit betekent overigens wel dat bij een ingreep in de EHS ook rekening gehouden moet worden met indirecte effecten zoals geluidverstoring en stikstofdepositie naar andere delen van de EHS.

Groenblauwe structuur en groenblauwe mantel

De Nota Ruimte onderscheidt een groenblauwe structuur die bestaat uit drie perspectieven:

- het kerngebied groenblauw (EHS inclusief de ecologische verbindingzones);
- de gebieden voor waterberging;
- de groenblauwe mantel.

De groenblauwe mantel vormt het gebied tussen enerzijds het kerngebied groenblauw en het agrarisch gebied, als ook het stedelijk gebied. De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit grondgebonden agrarisch gebied, met belangrijke nevenfuncties voor natuur, water en (niet-bezoekersintensieve) recreatie. Door in de groenblauwe mantel in te zetten op het behoud én ontwikkeling van natuur en water (-beheer) wordt bijgedragen aan de bescherming van de waarden in het aanliggende kerngebied groenblauw. De groenblauwe mantel ondersteunt het beleid van de groenblauwe kern, maar heeft óók eigenstandige betekenis voor biodiversiteit, water en landschap.

De groenblauwe mantel bestaat overwegend uit gemengd agrarisch gebied met belangrijke nevenfuncties voor natuur en water. Het zijn meestal gebieden grenzend aan het kerngebied natuur en water die bijdragen aan de bescherming van de waarden in het kerngebied. Ook de groene gebieden door én nabij de stedelijke omgeving zijn onderdeel van de groenblauwe mantel.

De waarden in de groenblauwe mantel zijn vaak gekoppeld aan landschapselementen (zoals houtwallen en heggen), het watersysteem (zoals de aanwezigheid van kwel) en het voorkomen van bijzondere planten en dieren. De groenblauwe mantel is opgebouwd uit een aantal deelgebieden die:

- vanuit het bodem- en watersysteem essentieel zijn voor het behoud en ontwikkeling van de natuurwaarden van Noord-Brabant;
- van belang zijn voor de buffering van omgevings- en klimaatinvloeden op het kerngebied groenblauw;
- hoge actuele of potentiële natuurwaarden hebben;
- van belang zijn voor de groenblauwe verbinding en dooradering door het stedelijk netwerk en het agrarische cultuurlandschap.

Natuurbeheerplan Provincie Noord Brabant (2012-2013)

Het natuurbeheerplan vormt een belangrijk instrument voor de realisering van het Rijks- en Provinciaal natuur- en landschapsbeleid. Dit plan geeft specifiek uitvoering aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur. In het kader van de EHS worden nieuwe natuurgebieden begrensd en wordt de kwaliteit van bestaande natuurgebieden en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer door het aangeven van natuurdoelen verbeterd.

Het natuurbeheerplan vormt de basis voor het subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer in Noord-Brabant en maakt subsidies voor natuurbeheer, agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer volgens mogelijk. In het natuurbeheerplan zijn de bestaande en nieuwe natuur begreep. Voor de nieuwe natuur worden daarmee de mogelijkheden voor grondaankopen ten behoeve van natuur en voor functieverandering van agrarisch gebruik naar (particuliere) natuur geboden. Het natuurbeheerplan is tevens het officiële beleidskader waarin de provinciale ambities voor behoud en herstel van de EHS zijn uitgewerkt. Tevens geeft het natuurbeheerplan aan welke doelen in welke gebieden worden nagestreefd voor agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer.

Het natuurbeheerplan heeft geen planologische consequenties of consequenties voor bestemmingsplannen. De begrenzing van natuurgebieden heeft geen consequenties voor de uit een vigerend bestemmingsplan voortvloeiende bestaande gebruiksmogelijkheden van begrensde gronden en ook niet voor daarnaast gelegen gronden. De gebruiksmogelijkheden van een perceel met een agrarische bestemming worden uitsluitend bepaald door het vigerende bestemmingsplan. Een natuurbeheerplan heeft dus geen enkele invloed op bestaande gebruiksmogelijkheden. Het natuurbeheerplan en het bestemmingsplan zijn verschillende toetsingskaders waarbinnen de betrokken bestuursorganen een eigen bevoegdheid tot belangenafweging toekomt.

2.2 Flora- en faunawet

De soortbescherming wordt gewaarborgd door de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt inheemse dier- en plantensoorten waarbij onderscheid wordt gemaakt in verschillende beschermingscategorieën. Deze bescherming is overal in Nederland van toepassing, zowel in natuurgebieden als daarbuiten. Beoordeeld is in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling leidt tot negatieve effecten op beschermde soorten. Zo ja, dan zijn voorstellen gedaan over de wijze waarop dit voorkomen kan worden. Beoordeeld is of eventuele restschade optreedt en of hiervoor een ontheffing aangevraagd moet worden. Het is daarbij van belang om te weten tot welke beschermingscategorie de aanwezige soorten behoren.

De beschermde soorten zijn ingedeeld in vier categorieën:

- tabel 1-soorten; algemene soorten waarvoor geen ontheffingsplicht geldt wegens een algehele vrijstelling;
- tabel 2-soorten; overige soorten ('middengroep') waarvoor alleen een vrijstelling geldt indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde Gedragscode. Wordt niet volgens een gedragscode gewerkt, dan is een ontheffing noodzakelijk;
- tabel 3-soorten; strikt beschermde soorten van bijlage IV Habitatrichtlijn / bijlage I AMvB waarvoor een ontheffingsplicht geldt voor werkzaamheden die leiden tot verstoring van deze soorten of vernietiging van het leefgebied bij o.a. ruimtelijke ontwikkelingen;
- broedende vogels (eveneens strikt beschermd), waarvoor geen ontheffing wordt verleend om deze in de broedperiode te verstoren. Voor sommige soorten geniet ook het nest en de directe omgeving bescherming en mogen niet zonder meer worden verwijderd.

Als er beschermde soorten worden geschaad, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en Faunawet nodig. Om te toetsen in hoeverre de Flora- en faunawet een mogelijke belemmering vormt, is inzicht in het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten in, en in de directe omgeving van het plangebied noodzakelijk. Het doel van het onderzoek is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen werkzaamheden met de geldende natuurwetgeving (zie Bijlage 1).

3 Methodiek

Door de grote oppervlakte van het buitengebied Steenberg en de vraag waar ontwikkelingen plaats gaan vinden is het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedsfeer van het project;
- Twee dagen intensief veldbezoek door een deskundig ecoloog naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.1 Bureaustudie

Bij de toetsing is gekeken naar de beschermde soorten (Tabel 1, 2 en 3) uit de Flora- en faunawet en Rode Lijstsoorten. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd, zijn:

- ARCADIS, 2012, Projectplan Oudland en Halstersch Laag
- Bos, F, M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling, I. van Lente, 2010. Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoren Anisus vorticulus. Stichting ANEMOON. Heemstede.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen, 1992, Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Utrecht
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009, De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Emmerik, W.A.M. van, & H.W. de Nie, 2006, Zoetwatervissen van Nederland, Ecologisch bekeken, Vereniging Sportvisserij Nederland, Bilthoven
- Gittenberger, E. & A.W. Janssen (red.), 2004. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. – Nederlandse Fauna 2. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). – Nederlandse Fauna 6. Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland.
- Smit, J.T., 2007, Actuele en potentiële verspreiding van het Vliegend hert in Nederland, EIS-Nederland, Leiden
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000.- Nederlandse Fauna 5, Nationaal Historisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland
- Teunissen, A.P.J.A., 2009, Verspreidingsatlas Nederlandse boktorren (Cerambycidae), EIS-Nederland, Leiden

- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2013, Vleermuisprotocol 2013, 27 maart 2013.

Internet:

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

www.natuurmonumenten.nl/slikken-van-de-heen

www.natuurmonumenten.nl/dintelse-gorzen

<http://atlas.brabant.nl/roekeninvoer/#mapPage>

Databank flora en broedvogels van Provincie Noord-Brabant

Dienst Regelingen, 2012, Ontheffing FF/75C/2012/0249 (grote modderkruiper, Oudland)

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van de provincie Brabant (interactieve kaart EHS), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

3.2 Veldbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. In mei 2013 door Adviesbureau E.C.O. logisch een tweedaags intensief veldbezoek in het plangebied uitgevoerd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

3.3 Beoordelingskader MER

In de aanvulling op het MER worden de effecten van de (mogelijke) ontwikkelingen in het buitengebied van Steenberghe op de verschillende (beschermde) natuurwaarden getoetst. Hierbij wordt bekeken welke veranderingen optreden ten opzichte van de referentiesituatie. Voor de beoordeling is een vijfpuntsschaal gehanteerd, variërend van een negatieve tot een positieve beoordeling. Voor de algemene beoordelingsmethodiek en de beschrijving van de referentiesituatie wordt verwezen naar het hoofdrapport van het MER.

De beoordelingscriteria bestaan uit:

- Effecten op de EHS;
- Effecten op beschermde Flora- faunawet;

Beoordelingstabel natuur

In de beoordelingstabel zijn de beoordelingscriteria uitgezet tegen de vijfpuntsschaal.

Tabel 3-1: beoordelingstabel natuur.

Effect- beoordeling	Betekenis
	Effecten op EHS
++	Voornemen heeft een positief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden
+	Voornemen heeft een beperkt positief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden EHS
0	Voornemen heeft een neutraal/geen effect op de wezenlijke kenmerken en waarden EHS
-	Voornemen heeft een beperkt negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden EHS
--	Voornemen heeft een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden EHS
	Effecten op beschermde soorten
++	Leidt tot permanente lokale toename van de populatie van 1 - 3 soorten (en geen afname van andere soort)
+	Leidt tot permanente lokale toename van de populatie van één soort (en geen afname van andere soort)
0	Voornemen heeft een neutraal/geen effect op beschermde soorten
-	Leidt niet tot verslechtering van de gunstige staat van instandhouding van soorten, maar wel tot lokale verslechtering van het leefgebied
--	Leidt tot verslechtering van de landelijke staat van instandhouding van één tot drie soorten

4 Huidige situatie

4.1 EHS-gebieden

De provincie Noord-Brabant heeft de natuurwaarden begrensd in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS bestaat uit bestaande wateren, natuur- en bosgebieden en te ontwikkelen natuurgebieden, beheersgebieden, verbindingzones en afrondingsgebieden. Uitgangspunt is het handhaven van rust en het tegengaan van verstoring en versnippering door het weren van grootschalige nieuwe ontwikkelingen in de EHS, tenzij er een zwaarwegend maatschappelijk belang om de ontwikkeling op die locatie te realiseren.

De belangrijkste natuurgebieden in het plangebied zijn:

- De Dintelse Gorzen en de Slikken van De Heen;
- De Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet;
- De Kreen Roode Weelcomplex;
- Gebied van Landgoed Dassenberg, de Ligne en Oudlandsch Laag;
- De kreen Gastelsveer, Rietkreek, Molenkreekstelsel, Derriekreek;
- Het Oudland

De ligging van deze gebieden is weergegeven in figuur 4-1. Per gebied wordt een korte globale beschrijving gegeven op basis van literatuurstudie en de waarnemingen vanuit het veld.

Figuur 4-1: Ligging van de EHS-gebieden en ecologische verbindingzones in de gemeente Steenbergen (Bron: Natuurbeheerplan provincie Noord-Brabant).

De Dintelse Gorzen

De Dintelse Gorzen bestaat uit een gebied van ongeveer 500 ha en ligt tussen de monding van de Roosendaalse en Steenbergse Vliet. De gorzen bestaan uit buitendijkse gronden, die na de afsluiting van het Krammer en het Volkerak droog kwamen te staan. Deze afsluiting zorgde voor een grote verandering van het gebied. Sinds de aanleg van de deltawerken is er geen eb en vloed meer en is het water zoet geworden. In de vroegere schorren vind je wilgen, vlier en duinriet. Niet alleen planten, maar ook vogels voelen zich thuis in de natuur van de Dintelse Gorzen. In het ondiepe water van het

natuurgebied zoeken de lepelaar en de spierwitte zilverreiger naar voedsel, terwijl de blauwe kiekendief en de buizerd boven de vlaktes jagen (bron: www.natuurmonumenten.nl).

Steenbergsch Vliet en Roosendaalsche Vliet

De natuurwaarden zijn in dit EHS-gebied zeer hoog. Het binnenwater is een moerasgebied wat wordt begraasd door koeien. Het gebied in het bezit van Natuurmonumenten en er loopt een wandel/struinp pad doorheen. De rietkragen zijn 2 -5 meter breed en vormen een ononderbroken lint langs het water. In het riet op de oever broeden bruine kiekendief, rietzanger, roerdomp en grote karekiet. Het staat in verbinding met het Volkerak en is voor vissen een belangrijke kraamkamer. Tegen de sluizen van Beneden Sas wordt nieuwe natte natuur aangelegd. De spierwitte zilverreiger, lepelaar, roerdomp en blauwborst profiteren hiervan. Dit gebied vormt ook een geschikt biotoop voor de waterspitsmuis en de rivierdonderpad. (www.natuurmonumenten.nl)

De krekens Roode Weel complex

Roode Weel en Vierhoeven Watergang is een natuurgebied dat zich enkele kilometers ten oosten van Steenberg bevindt. Het is 41 hectare groot en is eigendom van de Stichting Brabants Landschap. Het natuurgebied is een overblijfsel van een krekensysteem in de Polder Cruisland. Nadat de polder in 1487 werd ingedijkt is de vorm van de krekens nauwelijks meer veranderd. Dit krekensysteem is aangewezen als aardkundig waardevol gebied. De Roode Weel is een wiel, ontstaan na een dijkdoorbraak. Deze is losgekoppeld van het krekensysteem en heeft een eigen waterhuishouding met minder fosfaten. Er zijn in het eerste decennium van de 20e eeuw natuurvriendelijke oevers gemaakt en poelen aangelegd. Ook werden greppels gegraven volgens het oude patroon. Broedvogels in dit gebied zijn de bruine kiekendief en de waterral. Voorts is de watersnip hier aanwezig. In de knotwilgen broedt de steenuil.

Landgoed de Dassenberg

Landgoed de Dassenberg maakt onderdeel uit van de EHS en ligt in en nabij het plangebied. Het landgoed meet 133 hectare en is in particulier eigendom. Het gebied is niet vrij toegankelijk. Doordat de natuur hier zich lange tijd ongestoord heeft kunnen ontwikkelen is het een zeer waardevol en soortenrijk gebied. Er komen onder andere zeldzame plantensoorten voor. Er broeden diverse bosvogels als bosuil, wespandief, nachtegaal, torenvalk en boomvalk. Daarnaast komen er in het gebied strikt beschermde zoogdieren voor als vleermuissoorten, das, vos, ree en de steenmarter.

Halstersch Laag / Het Laag

Ten noordoosten van Bergen op Zoom en ten zuiden van Steenberg liggen de natuurgebieden Oudland, Halstersch Laag en Het Laag. Halstersch Laag en Het Laag liggen binnen de grenzen van het plangebied. Deze natuurgebieden maken deel uit van de zogenoemde West-Brabantse Waterlinie, een overstromingsvlakte die vroeger werd gebruikt bij de verdediging van Holland. De gebieden zijn door de provincie Noord-Brabant aangewezen als Natte Natuurparels (NNP's). Dit zijn gebieden met een kwetsbare natuur, die sterk afhankelijk is van voldoende en schoon water. (www.brabant.nl)

Gastelsveer & Rietkreek, Molenkreekstelsel, Derriekreek

De krekens vormen belangrijke ecologische verbindingzones in het plangebied. Deze gebieden worden omzoomd door rietkragen, gras en bomen (met name knotbomen). De gebieden zijn zeer geschikt voor broedvogels. Daarnaast blijkt uit het veldbezoek dat de rietlanden en natuurlijke oevers, in het bijzonder langs de Molenkreek, Potmarkreek, Sasdijk en de Barend geschikt zijn als leefgebied voor de waterspitsmuis. De rietlanden langs Molenkreek en Potmarkreek vormen tevens een geschikt leefgebied voor de Noordse Woelmuis.

Het Oudland

Oudland is de naam van een natuurgebied ten zuidoosten van Steenberg. Het heeft een oppervlakte van 70 ha en is eigendom van de Stichting Brabants Landschap. Men tracht het bos om te vormen naar meer natuurlijk bos: elzenbos en elzenbroek op de natste gronden en iepenrijk essenbos op de iets hogere gronden. De Eikelenburg heeft een drogere, lemige bodem en hier tracht men wintereiken-beukenbos te ontwikkelen. Tot de broedvogels behoren: buizerd, boomklever, wielewaal, spotvogel, groene specht, patrijs, roodborsttapuit, grasmus, blauwborst en sprinkhaanzanger.

4.2 Beschermde soorten

Zoals reeds in hoofdstuk 3 is aangegeven is een bureaustudie uitgevoerd en een tweedaags veldbezoek (door Adviesbureau E.C.O. Logisch) met biotoopinschatting. De resultaten worden in deze paragraaf weergegeven. Bij de resultaten wordt onderscheid gemaakt in de mogelijke aanwezigheid op basis van literatuurstudie en waarnemingen vanuit het veld of recente literatuur.

In tabel 3-1 zijn de soorten weergegeven die op basis van de uitgevoerde literatuurstudie in het plangebied worden verwacht. In tabel 3-2 zijn de waargenomen soorten weergegeven. Voor de volledige inventarisatielijst en biotoopinschatting wordt verwezen naar bijlage 2. De soorten die als aanwezig zijn weergegeven zijn puntwaarnemingen uit de literatuurstudie of waarnemingen uit het veld. Voor de soorten die als mogelijk aanwezig staan weergegeven is in het plangebied geschikt biotoop aanwezig. De waarnemingen van het tweedaags veldbezoek zijn weergegeven op kaart.

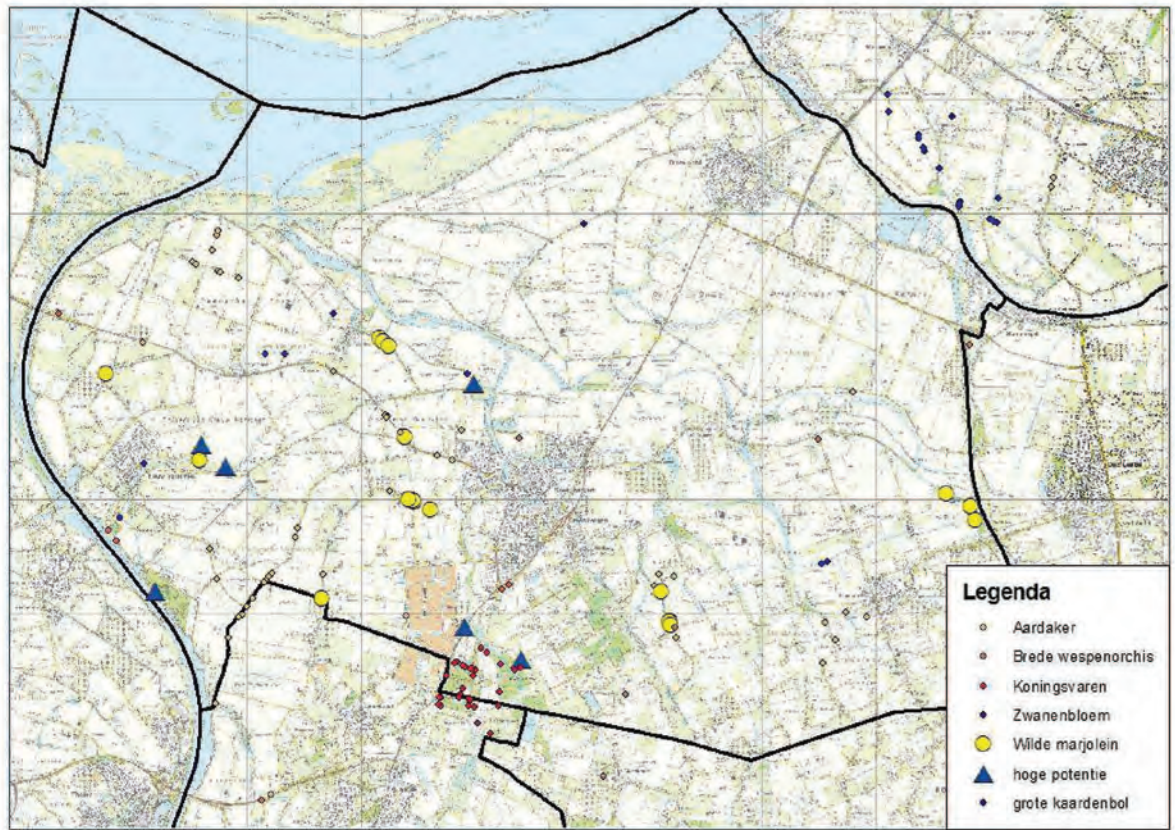
Tabel 4-1: Beschermde soorten in het buitengebied Steenberg en op basis van de bureaustudie en twee veldbezoeken.

Soort	Flora -en faunawet tabel 1,2 of 3	Buitengebied noord		Buitengebied zuid	
		aanwezig	mogelijk aanwezig	aanwezig	mogelijk aanwezig
Flora					
aardaker	X1	x		x	
akkerklokje	X1		x		x
knikkende vogelmelk	X1		x		x
grote kaardenbol	X1	x		x	
bijenorchis	X2		x		x
bokkenorchis	X2		x		x
brede wespenorchis	X2		x		x
gevlekte orchis	X2		x		x
daslook	X2				x
gele helmbloem	X2				x
gevlekte orchis	X2		x		x
grote keverorchis	X2		x		x
klein glaskruid	X2		x		x
kleine zonnedauw	X2		x		x
koningsvaren	X1	x		x	
lange ereprijs	X2		x		x
moeraswespenorchis	X2		x		x
parnassia	X2		x		x
prachtklokje	X2		x		x
rapunzelklokje	X2		x		x
rietorchis	X2		x		x
Spaanse ruiter	X2		x		x
steenbreekvaren	X2		x		x
tongvaren	X2		x		x
vleeskleurige orchis	X2		x		x
waterdrieblad	X2		x		x
wilde gagel	X2		x		x
wilde kievitsbloem	X2		x		x
wilde marjolein	X2			x	
zwanenbloem	X1	x		x	
Vissen					
kleine modderkruiper	X2	x			x
rivierdonderpad	X3	x			x
grote modderkruiper	X3	x			x
bittervoorn	X3	x			x
Reptielen/amfibieën					
levendbarende hagedis	X3				x
gewone pad	X1	x		x	
bruine kikker	X1	x		x	
meerkikker	X1		x	x	
kleine watersalamander	X1	x		x	

rugstreeppad	X3	*			X
Vogels					
Groene specht	rode lijst kwetsbaar			x	
Steenuil	jaarrond beschermd 1		x	x	
Sperwer	jaarrond beschermd 4	*		x	
Buizerd	jaarrond beschermd 4	x		x	
Huisemus	jaarrond beschermd 2	x		x	
torenvalk	jaarrond beschermd 5	x		x	
Boerenwaluw	jaarrond beschermd 5		x	x	
Huiswaluw	jaarrond beschermd 5		x	x	
Zoogdieren					
Veldmuis	X1		x		x
Huisspitsmuis	X1		x		x
Tweekleurige bosspitsmuis	X1		x		x
Rosse woelmuis	X1		x		x
Bosmuis	X1		x		x
Dwergspitsmuis	X1		x		x
Egel	X1		x		x
Vos	X1		x		x
Hermelijn	X1		x		x
Wezel	X1		x		x
Bunzing	X1		x		x
Konijn	X1		x		x
Haas	X1	x		x	
Mol	X1	x		x	
Laatvlieger	X3		x		x
Watervleermuis	X3		x		x
Gewone dwergvleermuis	X3		x		x
Ruige dwergvleermuis	X3		x		x
Ree	X2	x		x	
Noordse woelmuis	X3		x		x
Waterspitsmuis	X3		x		x

Flora

In het plangebied zijn verschillende beschermde plantensoorten waargenomen. Het zwaartepunt van de verspreiding van deze soorten ligt in het zuidelijk deel van de gemeente in de aanwezige natuurgebieden (EHS) en de aanwezige (natuurlijke) watergangen en krekken. De verspreiding van de waarnemingen van de beschermde flora zijn weergegeven in figuur 4-2.

Figuur 4-2: Verspreiding beschermde flora in het plangebied (Verspreidingsgegevens provincie Noord-Brabant).

Aardaker

De aardaker groeit in het plangebied op de akkerranden en in wegbermen.

Brede wespenorchis

De wespenorchis groeit met name in bossen, duinen en kreupelhout op zandgronden. In het plangebied komt de soort incidenteel voor (vijf waarnemingen).

Koningsvaren

De plant komt zeer plaatselijk in grotere aantallen voor in vochtige loofhoutbossen, veenmoerassen en aan beschaduwde slootkanten. In het plangebied komt de varen dan ook alleen voor in het EHS-gebied Halstersch Laag en Oudlands laag. In de overige gebieden is hij niet waargenomen.

Zwanenbloem

De zwanenbloem groeit in voedselrijk water en komt verspreid door de gemeente voor.

Wilde marjolein

Wilde marjolein komt voor op vrij droge, matige voedselrijke tot schrale, zonnige tot zwak beschaduwde, kalkrijke grond. De plant heeft een voorkeur voor ruige vegetaties met voldoende structuur en openheid. Wilde marjolein is met name aan te treffen in (de ruige vorm van) droge stroomdalgraslanden en in zoomvegetaties. Op rivieroever, dijken en hellingen. In het plangebied komt de soort met name langs de aanwezige rivieroever voor.

Grote kaardenbol

De grote kaardenbol komt voor op vochtige, kalkrijke grond in loofbossen en struikgewas. De soort komt verspreid door het plangebied voor.

Broedvogels en jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is zeer geschikt voor allerlei soorten broedvogels. In de aanwezige bomen zijn hollen (o.a. oude spechtgaten) aanwezig. Deze hollen vormen een geschikt broedbiotoop voor hollenbroeders o.a. koolmees, spreeuw, zwarte roodstaart, gekraagde roodstaart, pimpelmees, holenduif, bonte vliegenvanger, grote bonte specht, zwarte specht en groene specht (rode lijst: kwetsbaar). Verder worden in de aanwezige bomen ook nesten van onder andere ekster, houtduif en zwarte kraai verwacht. De landbouwgronden vormen een geschikt broedbiotoop voor weidevogels zoals : wulp, Kievit en patrijs, zwarte kraai, spreeuw, wilde eend, geelgors en witte kwikstaart. Naast algemene broedvogels komen er ook soorten voor waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn: buizerd, steenuil, huismus, sperwer. De locaties van de nesten en de overige waargenomen broedvogels zijn weergegeven in de figuren 4-3 t/m 4-5.

Steenuil

De steenuil wordt vooral aangetroffen in kleinschalige agrarische gebieden in de buurt van vrijstaande boerderijen en aan dorpsranden. Als jachtgebied dienen extensief beheerde graslanden en weiljes, maar ook dijken en bermen. Belangrijke elementen in zo'n gebied zijn verder houtwallen, knotwilgen en hoogstamfruitbomen. De Steenuil nestelt in holten van oude fruitbomen en knotwilgen of zoekt een rustig hoekje in een oud gebouw, stal of schuurtje. De aanwezigheid van bomenlanen, landbouwgronden, erven en boerderijen in het plangebied maken het gebied een geschikt leefgebied voor de steenuil. Het is dan ook zeer aannemelijk dat meerdere individuen in het plangebied voorkomen.

Sperwer

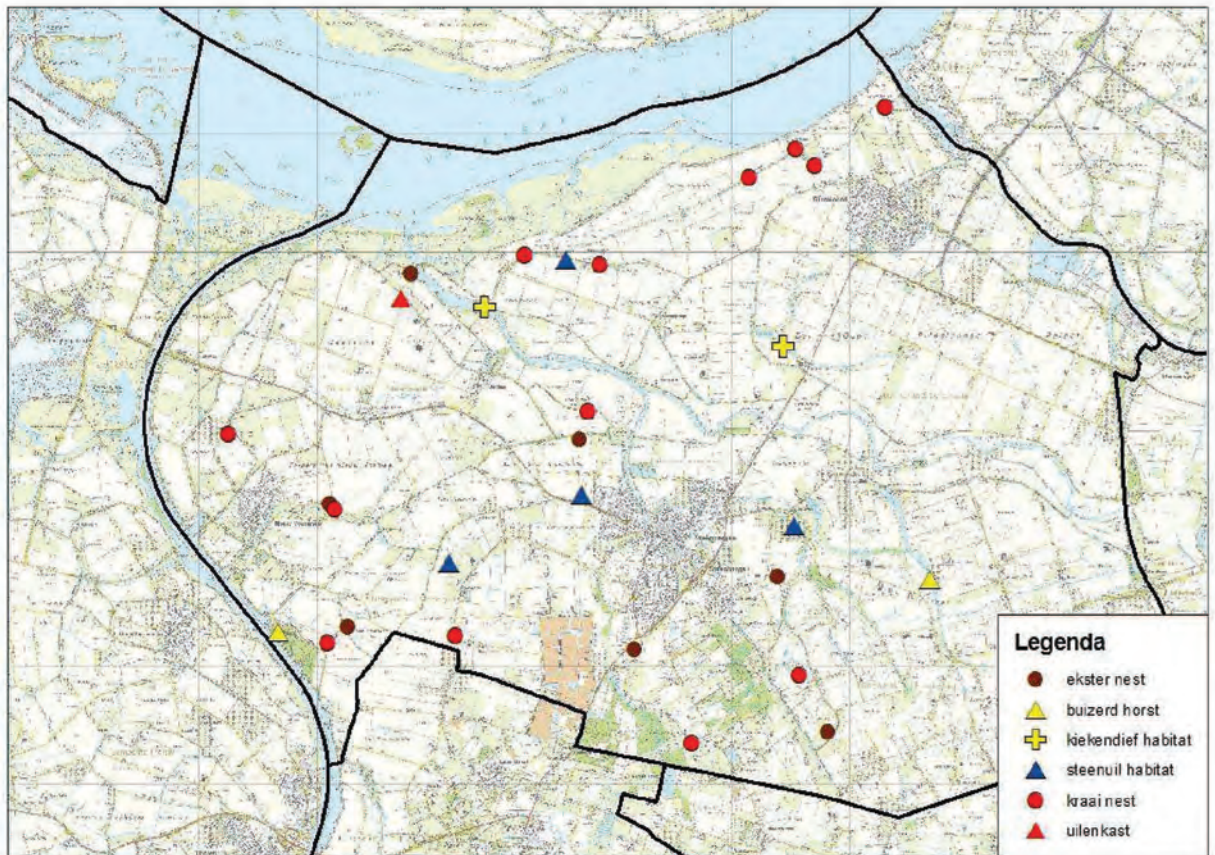
De sperwer is een bosvogel, maar wordt de laatste jaren steeds vaker in de buurt van dorpen en steden waargenomen. Sperwers broeden in bossen. Ze foerageren op kleine zangvogels, lijsters en duiven. Het zoekgebied kan door de aanwezigheid van veel (kleine) vogels onderdeel uitmaken van het foerageergebied van de sperwer.

Buizerd

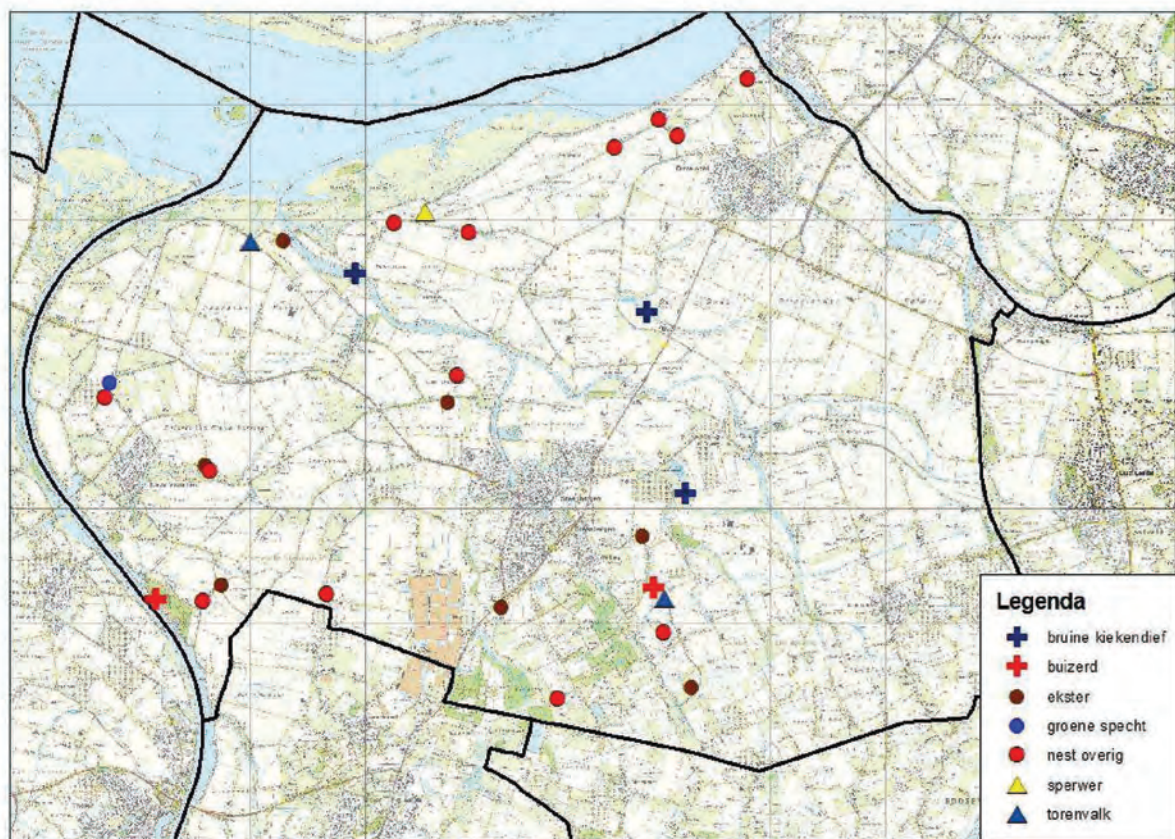
Tijdens het terreinbezoek zijn twee horsten van buizerds waargenomen. De buizerd maakt zijn nest in een hoge boom vaak een lariks of grove den. Het foerageergebied is zeer divers: bossen, open plekken, weiden en akkers.

Huisemus

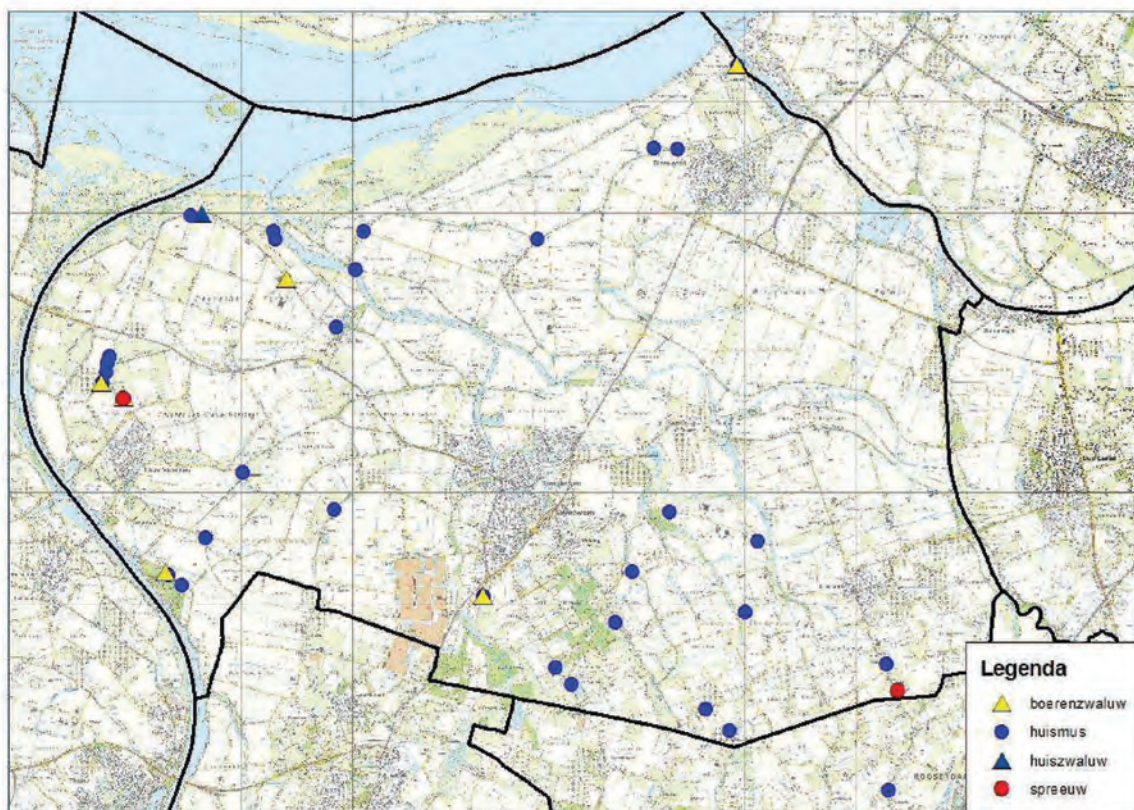
Naast de roofvogels komt ook de huismus in het plangebied voor. De huismus is met name aangetroffen op de boerderijen, erven, tuinen en schuren. Dit biotoop biedt een zeer geschikt broedbiotoop voor deze soort en het is daardoor zeer aannemelijk dat er nestlocaties van deze soort in het zoekgebied voorkomen.

Figuur 4-3: Verspreiding van de broedvogels in het plangebied (waarnemingen ECOlogisch).

Figuur 4-4: Verspreiding van de broedvogels in het plangebied (waarnemingen ECOlogisch).

Figuur 4-5: Verspreiding van de broedvogels in het plangebied (waarnemingen ECOlogisch)

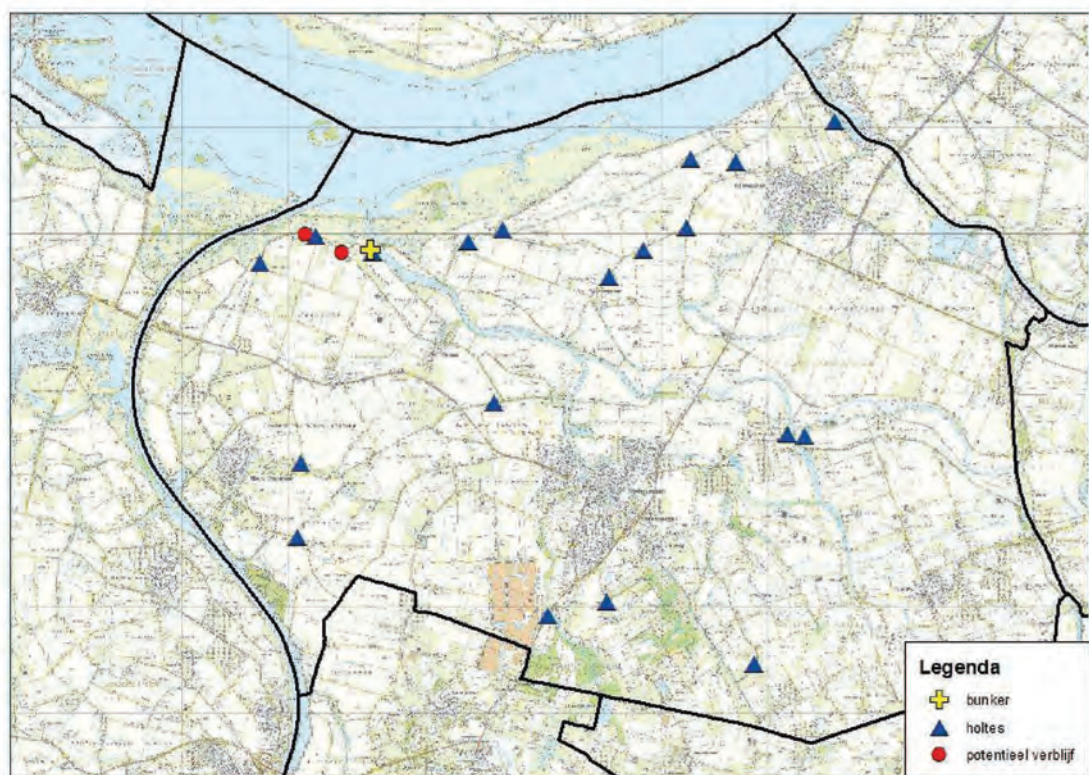
Zoogdieren

Vleermuizen

Voor vleermuizen vormen de aanwezige spechtgaten een mogelijke verblijfplaats. De boombewonende vleermuissoorten die in het plangebied voor kunnen komen zijn de rosse vleermuis, watervleermuis, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

De aanwezige lanen vormen potentiële vliegroutes voor vleermuizen. Vleermuizen vliegen via (een netwerk) van vliegroutes naar hun foerageergebieden. Hierbij gebruiken ze verbindende landschapsstructuren of lijnvormige landschapselementen, zoals houtwallen, heggen, lanen en wateren. De gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis zijn soorten die sterk gebonden zijn aan lijnvormige landschapselementen. Gezien de geschiktheid van het plangebied voor deze soorten is het zeer aannemelijk dat deze soorten in het plangebied voorkomen.

De aanwezige holtes en aangetroffen verblijfplaatsen (op basis van visuele kenmerken) zijn weergegeven in figuur 4-6.

Figuur 4-6: Verspreiding van de geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen (waarnemingen ECOlogisch).

Noordse woelmuis

De noordse woelmuis leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen, leeft de soort veel in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. Doordat de noordse woelmuis geen watervrees heeft, kan hij goed eilandjes bereiken, waar hij dan vaak als enige woelmuis voorkomt. In gebieden waar geen andere woelmuizen leven, wordt hij ook wel aangetroffen in drogere gedeelten, zoals in wegbermen of zelfs in droog naaldbos. De noordse woelmuis is gevoelig voor concurrentie met andere woelmuizen. Hij wordt daardoor naar natte terreinen verdreven waar hij zich prima heeft aangepast (bron VZZ). In het plangebied vormt de natte natuurparel de Rode weel een geschikt leefgebied voor deze soort. Verder is ook in het noordelijk deel van het plangebied een geschikt leefgebied aanwezig.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken,

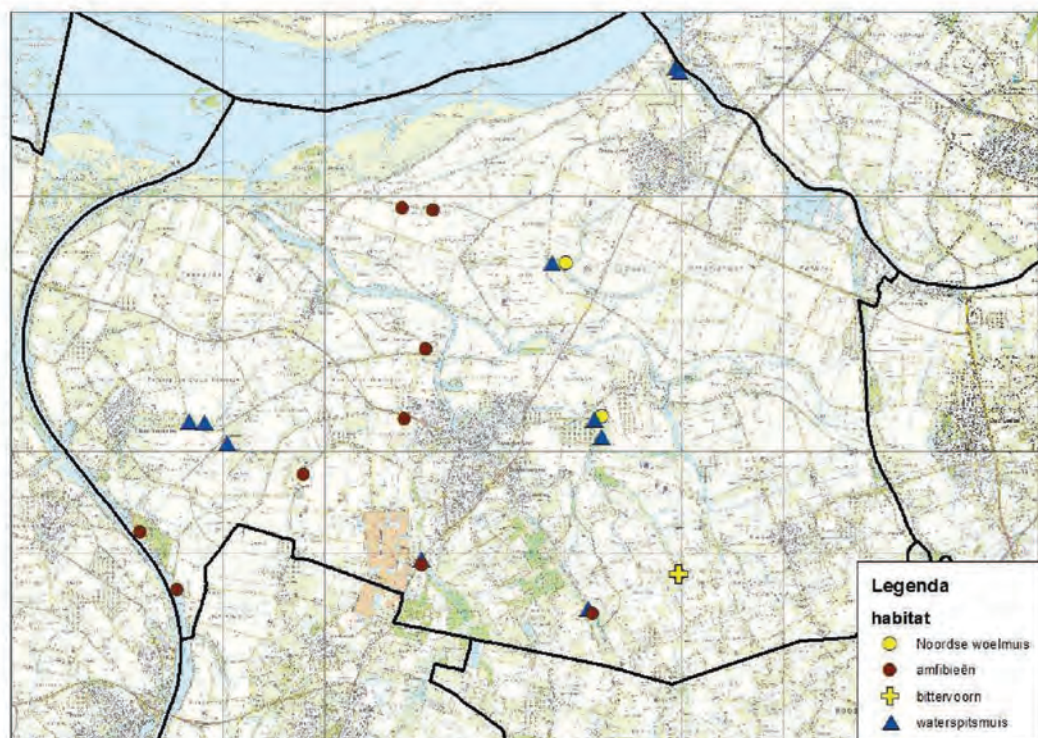
rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. Ook wordt hij veelvuldig aangetroffen langs de binnenduinrand, natuurlijke duinmeren en kunstmatige infiltratiegebieden. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooiën op te eten. In Oost- en Zuid-Nederland komt zijn verspreiding overeen met de situering van de beek- en rivierdalen van de zand- en lössgronden. De waterspitsmuis is een ontzettend schuw dier, dat zich dood kan schrikken van een plotseling, hard geluid. De waterspitsmuis is zowel overdag als 's nachts actief. Hij wisselt periodes van activiteit en rust continu af. In het plangebied komt de soort voor langs de beken.

Overige zoogdieren

Het plangebied is geschikt voor algemeen voorkomende muizen en spitsmuizen, zoals veldmuis, huisspitsmuis en tweekleurige bosspitsmuis. Daarnaast kunnen soorten als haas (waargenomen), konijn (waargenomen), mol (molshoop waargenomen), vos, ree (waargenomen), wezel en hermelijn in dit plangebied aanwezig zijn.

Amfibieën en vissen

Tijdens het terreinbezoek zijn de watergangen (indien mogelijk) met een steeknet bevestigd. Hierbij is de bittersvoorn waargenomen. Bittersvoorns komen voor in stilstaand of langzaam stromend water van 40 tot 50 cm diep, dat vaak ook wat begroeid is. Tevens biedt de watergang een geschikt leefgebied voor algemene vissoorten zoals tiendoornige stekelbaars, baars, kolblei, blankvoorn, brasem, en snoek. In het plangebied komen verschillende smalle ondiepe watergangen voor die langs de landbouwgronden lopen. Het grootste gedeelte van de watergangen is watervoerend, een enkele droogvallend. De oevervegetatie is beperkt (riet en gele lis) gezien de geringe afmeting van de watergangen. De watergangen vormen een geschikt leefgebied voor kikkers en padden. Tijdens het terreinbezoek is de bastaardkikker waargenomen. De gewone pad en de bruine kikker zijn niet waargenomen, maar worden wel, gezien de geschiktheid van het biotoop, in het plangebied verwacht.

Figuur 4-7: Verspreiding van (geschikt leefgebied van) noordse woelmuis, waterspitsmuis, bittersvoorn en amfibieën (waarnemingen ECOlogisch).

5 Effectbeoordeling

5.1 Inleiding

De voorgenomen ontwikkelingen worden beoordeeld aan de beoordelingscriteria, zoals genoemd in paragraaf 5.2 Aanvullende Planmer. Hieronder is dit gedaan voor EHS en beschermde soorten.

5.2 Effectbeoordeling EHS

In de twee bestemmingsgebieden worden bestaande bos- en natuurgebieden die onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur als zodanig bestemd. Er is in het bestemmingsplan buitengebied Steenberg en geen ruimte voor (grootschalige of intensieve) ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstellingen voor de (zoekgebied van) EVZ, EHS en beheer/herstel van de waterstructuren en natte natuurplek. Hierdoor blijft het leefgebied van de aanwezige zwaar beschermde soorten Noordse woelmuis en de waterspitsmuis in tact.

Uitbreiding bouwvlakken en verstoring EHS

Er liggen enkele bouwvlakken in of nabij de begrenzing van de EHS. Uitbreiding van deze bouwvlakken kan voor een tijdelijk negatief effect zorgen op de aanwezige EHS-gebieden door verstoring door licht en geluid. Het aantal bedrijven met uitbreidingsmogelijkheden nabij de EHS zijn echter zeer beperkt.

De vigerende natuurbestemmingen zijn overgenomen, enkele gebieden in handen van natuurbeherende instanties zijn toegevoegd als natuur. Andere gronden behorende tot de EHS en groenblauwe mantel worden aangeduid als agrarisch met natuur en landschapswaarden.

De verschillende nevenfuncties, uitbreidingen van bestaande locaties en vervolgfuncties worden niet toegestaan binnen de EHS. Voor de groenblauwe mantel gelden eveneens beperkingen. Het gaat niet enkel om de uitbreiding van bouwvlakken en recreatieve nevenfuncties. Het gaat om alle afwijkingen en wijzigingen in het bestemmingsplan.

In beide bestemmingplannen zijn ontwikkelingen binnen de EHS-gebieden niet toegestaan. Negatieve effecten op de EHS-gebieden treden alleen op wanneer er uitbreidingen plaatsvinden van bouwvlakken die zeer nabij EHS-gebieden liggen. Deze bouwvlakken zijn beperkt en de verstoring is van tijdelijke aard. Hierdoor worden de wezenlijke kenmerken van de EHS niet aangetast. Doordat (tijdelijke) effecten op de EHS niet uit te sluiten zijn worden beide scenario's als licht negatief beoordeeld.

(Kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen: EHS

In de bestemmingsplannen buitengebied Steenberg worden kleinschalige recreatieve ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Deze kleinschalige voorzieningen (maximaal 25 kampeervoorzieningen per bedrijf) zijn meestal goed te verenigen met de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, met uitzondering van specifieke gebieden die niet toegankelijk zijn. In de meeste EHS gebieden is recreatief gebruik gereguleerd en blijven bezoekers op de aangegeven paden en wegen.

Indirecte (en onbedoelde) effecten, zoals verstoring en betreding van niet vrij toegankelijke gebieden, zullen zich voornamelijk voor kunnen doen in het maximale scenario, waar sprake is van maximale verbreding van de agrarische activiteiten (hoewel het in theorie onmogelijk is dat maximale intensivering van de veehouderij samengaat met een verdere verbreding van de activiteiten op het zelfde bedrijf, de beschikbare uitbreidingsruimte is immers een beperkende factor om zowel de veehouderij als de nevenactiviteiten in omvang te laten toenemen). In het realistische scenario is sprake van een lichte toename van de effecten van de recreatieve ontwikkelingen op de EHS. Dit effect is neutraal beoordeeld (0). De verstoringseffecten van recreatieve ontwikkelingen in het maximale

scenario zullen op meerdere locaties plaatsvinden. Echter deze verstoring blijft beperkt waardoor ook dit scenario als licht negatief (-) wordt beoordeeld en niet zeer negatief.

Opgemerkt wordt hierbij dat per voorgenomen ontwikkeling in een later stadium van de planontwikkeling de effecten getoetst dienen te worden, waarmee aangenomen kan worden dat de kleinschalige recreatieve ontwikkelingen van het bestemmingsplan niet zullen leiden tot wezenlijke negatieve effecten op de kenmerken en waarden van de EHS.

5.3 Effecten beschermde soorten

Effecten stikstofdepositie op beschermde soorten

De stikstoftoename ten gevolge van de mogelijkheden in het bestemmingsplan zal mogelijk plaatselijk leiden tot een verandering van de soortensamenstelling van de vegetatie. Echter, deze veranderingen zullen niet aan de orde zijn in delen van het plangebied die reeds zeer voedselrijk zijn. Effecten van stikstofdepositie op beschermde soorten worden daarnaast reeds meegenomen bij de beoordeling van de Natura 2000-gebieden waarin veelal de stikstofgevoelige habitats gelegen zijn. De stikstofgevoelige soorten zijn daarbij meegenomen in de beoordeling. Buiten de Natura-2000 gebieden is het effect op stikstofgevoelige soorten naar verwachting beperkt, maar niet geheel uit te sluiten. Het maximale scenario wordt daarom als enigszins negatief (-), het realistische scenario neutraal (0) beoordeeld.

Uitbreiding bouwvlakken: beschermde soorten

De uitbreiding van bouwvlakken kan effecten hebben op de daar eventueel aanwezige beschermde soorten. Op basis van de veldinventarisatie is een eerste inschatting gemaakt van de aanwezige beschermde soorten welke in het plangebied voor kunnen komen. Op voorhand is niet uit te sluiten dat aanwezige beschermde soorten, of de biotopen van deze soorten, lokaal verloren zullen gaan. Het gaat hier met name om de aan bebouwing gerelateerde biotopen (vleermuizen en broedvogels). De effecten zijn voor het maximale en reële scenario zijn hierdoor beide als negatief (-) beoordeeld.

De aanwezigheid van beschermde soorten is bij nadere detaillering van onderzoek bij toekomstige ontwikkelingen terug te voeren tot lokale biotopen waar de soorten zich ophouden. Indien nodig zal voor een (uitbreidings)-ontwikkeling een ontheffingstraject Flora- en faunawet moeten worden doorlopen. Een volledige inventarisatie op basis van de soortprotocollen en monitoring van beschermde soorten op de prioritaire ontwikkellocaties zal bijdragen aan het voorkomen van ongewenste situaties van onverwacht opduiken van een soort op een ontwikkellocatie. Hiervan uitgaande is niet de verwachting dat het bestemmingsplan zal leiden tot wezenlijke negatieve effecten op beschermde soorten.

Verstoring door geluid, licht & trilling: beschermde soorten

Door het gebruik van zowel intensievere of grotere veehouderijen, danwel recreatieve nevenactiviteiten kan verstoring van geluid en licht op beschermde soorten optreden. Bijvoorbeeld door verlichting bij open stalsystemen, paardenbakken of recreatieve activiteiten of door geluid van landbouw- of recreatief verkeer.

De aanlegwerkzaamheden van de uitbreidingen brengen een tijdelijke toename van verstoring van geluid en trilling (heien) met zich mee. Voor de veehouderijen die in of nabij EHS-gebieden liggen kan deze verstoring leiden tot tijdelijke negatieve effecten op de aanwezige vogels. De effecten zullen zeker niet zeer negatief zijn doordat de verstoring tijdelijk is, en er geschikt leefgebied in de omgeving is om naar uit te wijken en mitigerende maatregelen genomen kunnen worden om de verstoring te beperken. Bij mitigerende maatregelen kan gedacht worden aan werken buiten het kwetsbare seizoen, dus in de maanden augustus en september. Zowel de effecten van agrarische activiteiten in het maximale scenario, als van recreatieve activiteiten in het reële scenario op beschermde en soorten zijn enigszins negatief (-) beoordeeld.

(Kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen: beschermde soorten

In het bestemmingsplan buitengebied worden kleinschalige recreatieve ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Een minicamping mag zowel op het bouwvlak als aansluitend aan het bouwvlak niet binnen de EHS. Een minicamping kan ook bij burgerwoningen. Buitenactiviteiten bij kleinschalige recreatie kan ook aansluitend aan het bouwvlak buiten de EHS. Kleinschalige voorzieningen (kamperen bij de boer) zijn meestal goed te verenigen met de bescherming van soorten. Eventuele effecten zullen zich voornamelijk voordoen in het maximale scenario, waar sprake is van verbreding van de agrarische activiteiten. Omdat effecten van recreatieve ontwikkelingen in het maximale en realistische scenario op beschermde soorten niet uit te sluiten zijn, zijn beide scenario's enigszins negatief beoordeeld (-).

Beoordeling

De effecten van het maximale en reële scenario op EHS en beschermde soorten is weergegeven in Tabel 5-1.

Tabel 5-1 Effectenbeoordeling EHS en beschermde soorten.

Aspect	Beoordelingscriterium	Effecten realistisch scenario	Effecten maximaal scenario
EHS	Ruimtebeslag	-	-
	Verstoring licht, geluid en trilling	-	-
	Verstoring recreatie	-	-
Beschermd soorten	Stikstofdepositie	0	-
	Uitbreiding bouwvlakken	-	-
	Verstoring door geluid & trilling: beschermde soorten	-	-
	(Kleinschalige) recreatieve ontwikkelingen: beschermde soorten	-	-

Bijlage 1 Wettelijk kader

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een 'positieve afwijzing' van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Bijlage 2: Aanwezige beschermde soorten

Bestemmingsplan Buitengebied Noord

Soortgroep	soort	aanwezig	mogelijk aanwezig	opmerking
vissen	kleine modderkruiper	x		geschikte habitat in watergangen verspreid door het gebied
	riverdonderpad	x		geschikte habitat in Steenbergsche Vliet
	grote modderkruiper	x		geschikte habitat in rietlanden
reptielen amfibieën	bittervoorn	x		geschikte habitat in watergangen verspreid door het gebied
	geen			
	gewone pad	x		diverse wateren
vogels	bruine kikker	x		diverse wateren
	rugstreeppad	x		greppels verspreid door het plangebied, in het bijzonder langs Kleine dijk
	algemene zangvogels	x		
zoogdieren	uilen en roofvogels		x	diverse grotere nesten in de directe omgeving
	buizerd	x		overvliegend, geen vaste verblijfplaats aangetroffen
	sperwer	x		overvliegend, geen vaste verblijfplaats aangetroffen
	huiswaluw	x		boerderijen
	boerenwaluw	x		boerderijen
	huismus	x		boerderijen
	steenuil		x	grote knotwilgen bij boerderijen
	ree		x	houtopstanden
	vos		x	geschikt leefgebied
	haas	x		op akkers en velden
ongewervelden vaatplanten	hermelijn		x	houtwallen en dijken
	wezel		x	houtwallen en dijken
	steenmarter		x	houtwallen en boerderijen geschikt
	Noordse woelmuis		x	rietlanden, in het bijzonder langs Molenkreek en Potmarkreek
				rietlanden en natuurlijke oever, in het bijzonder langs Molenkreek, Potmarkreek, Sasdijk, De Barend, Steenbergsche Vliet
	waterspitsmuis		x	geschikte vliegroue langs bomen en over water. Ook goed foerageergebied en potentiële verblijven.
	vleermuizen			
	geen			
	akkerklokje		x	verspreid door gemeente
	knikkende vogelmelk		x	verspreid door gemeente
	grote kaardenbol	x		in ruigtes langs dijken
	bijenorchis		x	drassige oevers
	bokkenorchis		x	drassige oevers
	brede orchis		x	drassige oevers
	gevekte orchis		x	drassige oevers
	grote keverorchis		x	drassige oevers
	klein glaskruid		x	oudere gebouwen / bossen
	lange ereprijs		x	langs rivieren en sporen
	moeraswespenorchis		x	drassige oevers
	parnassia		x	drassige oevers
	rapunzelklokje		x	zandgronden langs rivieren
	rietorchis		x	drassige oevers
	Spaanse ruiter		x	natte voedselarme gronden
	steenbreekvaren		x	oudere gebouwen / bossen
	tongvaren		x	oudere gebouwen / bossen
	vleeskleurige orchis		x	drassige oevers
	waterdrieblad		x	watergangen met goede waterkwaliteit
	wilde gagel		x	natte bossen / veengebieden
	wilde kievitsbloem		x	drassige oevers langs rivieren
	wilde marjolein		x	langs dijken

Bestemmingsplan Buitengebied Zuid

Soortgroep	soort	aanwezig	mogelijk aanwezig	opmerking
vissen	kleine modderkruiper		x	geschikte habitat in watergangen verspreid door het gebied
	rivierdonderpad		x	geschikte habitat in Steenbergse Vliet
	grote modderkruiper		x	geschikte habitat in rietlanden en kreken in het oosten
	bittervoorn		x	geschikte habitat in watergangen in het bijzonder ten oosten van Steenbergen
reptielen amfibieën	levendbarende hagedis		x	een waarneming bekend uit Oudland, waar het habitat ook zeker geschikt is
	gewone pad	x		diverse wateren
	bruine kikker	x		diverse wateren
	meerkikker	x		diverse diepere wateren
vogels	rugstreeppad		x	greppels verspreid door het plangebied, bouwterrein, poelen
	algemene zangvogels	x		
	uilen en roofvogels		x	diverse grotere nesten in de directe omgeving
	buizerd	x		horst in gebied Staatsbosbeheer
	torenvalk	x		overvliegend, geen gebruik van kasten waargenomen
	huiszwaluw	x		boerderijen
	boerenzwaluw	x		boerderijen
	huismus	x		boerderijen
	steenuil		x	grote knotwilgen bij boerderijen
	ree	x		sporen
zoogdieren	vos		x	geschikt leefgebied
	haas	x		op akkers en velden
	hermelijn		x	houtwallen en dijken
	wezel		x	houtwallen en dijken
	steenmarter		x	houtwallen en boerderijen geschikt
	Noordse woelmuis		x	rietlanden, in het bijzonder langs Molenkreek en Potmarkreek
				rietlanden en natuurlijke oever, in het bijzonder langs Molenkreek, Potmarkreek, Sasdijk, De Barend, Steenbergse Vliet
	waterspitsmuis		x	geschikte vliegroude langs bomen en over water. Ook goed foerageergebied en potentiële verblijven.
	vleermuizen			
	geen			
ongewervelden vaatplanten	aardaker		x	akkerranden en bermen verspreid door gemeente
	akkerklokje		x	verspreid door gemeente
	knikkende vogelmelk		x	verspreid door gemeente
	grote kaardenbol	x		in ruigtes langs dijken
	bijenorchis		x	drassige oevers
	bokkenorchis		x	drassige oevers
	brede orchis		x	drassige oevers
	daslook		x	nattere bossen, bijvoorbeeld Oudland
	gele helmbloem		x	oudere gebouwen / bossen
	gevlekte orchis		x	drassige oevers
	grote keverorchis		x	drassige oevers
	klein glaskruid		x	oudere gebouwen / bossen
	klein zonnedaauw		x	mogelijk bij Oudland en andere SBB gebieden
	lange ereprijs		x	langs rivieren en sporen
	moeraswespenorchis		x	in gebied Natuurmonumenten Slikken van de Heen
	parnassia		x	in gebied Natuurmonumenten Slikken van de Heen
	prachtklokje		x	in gebied Natuurmonumenten Slikken van de Heen
	rapunzelklokje		x	zandgronden langs rivieren
	rietorchis		x	drassige oevers
	Spaanse ruiter		x	natte voedselarme gronden
	steenbréekvaren		x	oudere gebouwen / bossen
	tongvaren		x	oudere gebouwen / bossen
	vleeskleurige orchis		x	drassige oevers
				watergangen met goede waterkwaliteit in het bijzonder ten oosten van Steenbergen
	waterdrieblad		x	
	wilde gagel		x	natte bossen / veengebieden
	wilde marjolein		x	langs dijken

FID	Shape	SOORT	OPMERKING	POINT_X	POINT_Y
1380	Point	holtes	bomenlaan holtes	85260,09276	407110,8986
1381	Point	huismus		84871,77442	407657,7874
1382	Point	boerenzwaluw		84874,40121	407655,8961
1383	Point	waterspitsmuis	waterspitsmuis oever	84890,34011	407539,4249
1384	Point	waterspitsmuis	eco oever	84975,69176	407458,6181
1385	Point	nest	nest zwk\ roefvogel	84598,12171	407453,1776
1386	Point	huismus		83791,2979	406157,4795
1387	Point	huismus		83386,09867	406176,5724
1388	Point	holtes	bomenlaan holtes	83406,81565	406343,562
1389	Point	nest	nest zk	83397,71926	406462,4537
1390	Point	nest	nest zk	83074,27857	406755,8837
1391	Point	holtes	bomenlaan holtes	82555,95679	406406,1496
1392	Point	nest	nest zk	82302,40029	406265,8939
1393	Point	holtes	oudlandsdijk weerszijde bomenlaan holtes	82465,51458	405116,187
1394	Point	grote kaardenbol		81879,24459	404839,2532
1395	Point	huismus		81290,81214	404553,1455
1396	Point	holtes	bomenlaan holtes	81658,86821	404692,7358
1397	Point	holtes	bomenlaan holtes	81017,85899	404179,9284
1398	Point	nest	nest zk 2	79779,76385	404785,0163
1399	Point	sperwer		79028,94567	405126,3596
1400	Point	holtes	bomenlaan holtes	79028,94567	405077,0512
1401	Point	steenuil	steenuil habitat	79206,45592	404879,8176
1402	Point	rugstreeppad	rugstreeppad habitat	79531,89137	404791,0625
1403	Point	nest	nest zk	78496,41493	404948,8494
1404	Point	huismus		78182,77499	404693,5585
1405	Point	holtes	bomenlaan holtes	78376,02839	404852,5192
1406	Point	huismus		78050,20113	404008,7101
1407	Point	kielendief	kielendief mogelijk nest	77832,98296	404092,2555
1408	Point	Noordse woelmuis	noordse woelmuis habitat	82575,57975	403694,0222
1409	Point	waterspitsmuis	wsm habitat	82469,75551	403710,7313
1410	Point	kielendief	kielendief paar, mogelijk nest	82870,77368	403421,1071
1411	Point	Noordse woelmuis	noordse woelmuis habitat	83280,14639	400689,1708
1412	Point	waterspitsmuis	habitat	83302,42517	400627,9042
1413	Point	steenuil	habitat	83060,14336	400368,9133
1414	Point	holtes	oude kastanjelaan holtes	84366,23725	401246,1405
1415	Point	holtes	oude wilgen holtes	84703,20391	401209,9375
1416	Point	heikikker	amfibieen habitat - heikikker	80125,62517	404754,0924
1026	Point	watervleermuis	foerageer	79898,38521	397898,5095
1027	Point	waterspitsmuis	habitat	79899,12242	397893,6768
1028	Point	vliegroule	met holte	79875,43492	397839,6928
1029	Point	reptielen amfibien	habitat	79903,2246	397796,4423
1030	Point	ree	sporen	79890,46183	397816,4742
1031	Point	flora	potential	79810,04703	397771,8651
1032	Point	laagstem		79461,01725	400905,9201
1033	Point	rugstreeppad	potential	79568,0839	400661,733
1034	Point	vliegroule	met holte	78866,3744	401820,9776
1035	Point	elster	nest	79418,63194	401854,8555
1036	Point	stekelbaars		79687,6608	401924,1872
1037	Point	groene kikker		79958,76369	401911,4464
1038	Point	flora	potential	79966,19834	402027,6265
1039	Point	ringslang	potential	79990,61705	402037,0183
1040	Point	grote kaardenbol		79842,8277	402209,9264
1041	Point	zkr	nest	79573,82361	402312,0345
1042	Point	haas	2x	79536,25636	402469,8169
1043	Point	haas	5 ex	79671,49844	402469,8169
1044	Point	vleermuis	dijk vliegroule	79134,14924	402424,6584
1045	Point	vleermuis	vliegroule	78535,88111	402661,7919
1046	Point	huismus		77711,2625	402975,8984
1047	Point	boerenzwaluw		76811,49125	403827,9985
1048	Point	ka	paar	76800,29229	403771,5269
1049	Point	uilenkist		76430,05196	404218,2655
1050	Point	huismus		76620,13013	404544,7811
1051	Point	holte	holte in boom	76586,31961	404649,9694
1052	Point	huismus		76569,41435	404685,6583
1053	Point	bunker		76544,21451	404717,1186
1054	Point	elster	nest	76573,86928	404649,7098
1055	Point	toerenalk	kast	76016,88822	404634,918
1056	Point	vleermuis	potential verblijf	75998,1046	404648,0666
1057	Point	holte	boom	75505,30884	404952,7219
1058	Point	huizswaluw	nesten	75307,79186	404986,3303
1059	Point	vleermuis	potential verblijf	75304,03514	404986,3303
1060	Point	huismus		75096,03997	404980,3189
1061	Point	holte	boom	74471,11666	404454,5621
1062	Point	huismus		73648,06458	402451,6478
1063	Point	huismus		73618,01079	402333,3109
1064	Point	huismus		73597,15215	402174,2116
1065	Point	kerkuil	potential	73587,76034	402187,3601
1066	Point	groene specht		73559,58491	402196,7519
1067	Point	vleermuis	vliegroule	73438,69538	401943,0274
1068	Point	huismus		73523,22168	401978,7163
1069	Point	nest		73489,41116	401928,0005
1070	Point	boerenzwaluw		73517,58659	401958,0543
1071	Point	huismus		73918,84619	401680,6138
1072	Point	boerenzwaluw		73905,69766	401712,546
1073	Point	spreeuw		73900,06257	401682,4922
1074	Point	vleermuis	jong vliegroule	74626,83961	401599,46
1075	Point	flora	potential	75212,53544	400957,0569
1076	Point	elster	nest	75213,99578	400753,9067
1077	Point	zkr	nest	75294,76536	400656,2319
1078	Point	vleermuis	vliegroule met holte	75236,53613	400697,5559
1079	Point	waterspitsmuis		75339,84605	400599,851
1080	Point	waterspitsmuis	potential	75642,19522	400566,5446
1081	Point	flora	potential	75619,65487	400568,423
1082	Point	vleermuis	vliegroule	75615,54311	400425,3306
1083	Point	huismus		76021,57023	400379,9865
1084	Point	waterspitsmuis	potential	76085,44618	400179,4805
1085	Point	vleermuis	vliegroule	75071,75889	399338,9793
1086	Point	vleermuis	vliegroule met holte	75160,62803	399295,847
1087	Point	huismus		75363,61356	399198,2472

1088 Point	ekster	nest	75507,96313	398678,5661
1089 Point	watervleermuis	vliegroute	75308,61463	398480,865
1090 Point	blankvoorn		75309,07679	398480,8578
1091 Point	nest		75179,26462	398390,5992
1092 Point	huismus		74933,70295	398349,3758
1093 Point	huismus		74705,54281	398537,1507
1094 Point	boerenwaluw		74655,19168	398575,7834
1095 Point	amfibien		74375,04851	398445,0542
1096 Point	buizerd		74376,42033	398436,8724
1097 Point	grote kaardenbol		74388,45172	398423,1424
1098 Point	flora	potential	74397,41398	398405,3815
1099 Point	horst		74352,51066	398575,2297
1100 Point	poel		75110,353	397315,103
1101 Point	vleermuis	vliegroute t splitsing	75719,12057	397324,985
1102 Point	haas	7 ex foerageer	75879,63721	397644,6216
1103 Point	vleermuis	kruising vliegroute	76308,6542	398563,8437
1104 Point	nest		77322,25957	398524,5999
1105 Point	poel		77581,24676	399564,8855
1106 Point	huismus		77669,60796	399706,327
1107 Point	steenuil	potential	77235,24442	399740,9424
1108 Point	ekster	nest	80350,4721	398301,2744
1109 Point	huismus		80329,88586	398151,7377
1110 Point	boerenwaluw		80329,76483	398151,3686
1111 Point	flora	potential	80790,08404	397206,7824
1112 Point	zkr	nest	81316,6304	396700,597
1113 Point	huismus		81908,21148	396571,4275
1114 Point	huismus		81611,82607	396887,4952
1115 Point	vleermuis	laan met holte	80989,40096	398100,4909
1116 Point	vleermuis	vliegroute	82400,19775	398333,5194
1117 Point	kleine watersalamander	vangst	82550,69776	397965,104
1118 Point	huismus		82689,70301	397696,4425
1119 Point	ekster	nest	83633,14181	396905,8284
1120 Point	waterspitsmuis	potential	83181,23494	396929,6637
1121 Point	rings	potential	83254,54623	396841,6485
1122 Point	vleermuis	vliegroute met holte	83750,10753	396914,1916
1123 Point	nest		83148,93402	397847,3435
1124 Point	torenvalk		83178,86576	398429,5737
1125 Point	huismus		83001,82626	398608,267
1126 Point	watervleermuis	vliegroute water deels holle oevers	82977,30049	398630,6847
1127 Point	buizerd		82985,57231	398635,3883
1128 Point	ekster	nest	82784,99279	399534,5087
1129 Point	waterspitsmuis	potential	83439,64476	400283,7363
1130 Point	watervleermuis	vliegroute water	83315,87126	400118,6984
1131 Point	bruine kiekendief	foerageer	83534,45776	400278,9957
1132 Point	vleermuis	bomen foerageergebied	83578,60594	399580,2357
1133 Point	huismus		83649,13044	399675,0298
1134 Point	huismus		85225,40261	399142,1031
1135 Point	horst		85360,31686	399460,5608
1136 Point	huismus		85012,69192	397866,9699
1137 Point	watervleermuis	water vliegroute	84837,13121	397833,6148
1138 Point	ringslang	potential	84957,08099	397615,5375
1139 Point	bittervoorn	habitat	84959,69772	397612,5341
1140 Point	kleine watersalamander	vangst	84959,13021	397613,2837
1141 Point	vleermuis	vliegroute	84236,87577	396104,0083
1142 Point	huismus		84301,39212	396137,2269
1143 Point	huismus		84726,84651	395753,9154
1144 Point	huismus		87569,86788	394693,4028
1145 Point	huismus		87734,67783	396466,8084
1146 Point	spreeuw		87735,67614	396463,6426
1147 Point	huismus		87532,13252	396934,04

Bijlage 3: Foto-overzicht waarnemingen

Kaart fotolocatie

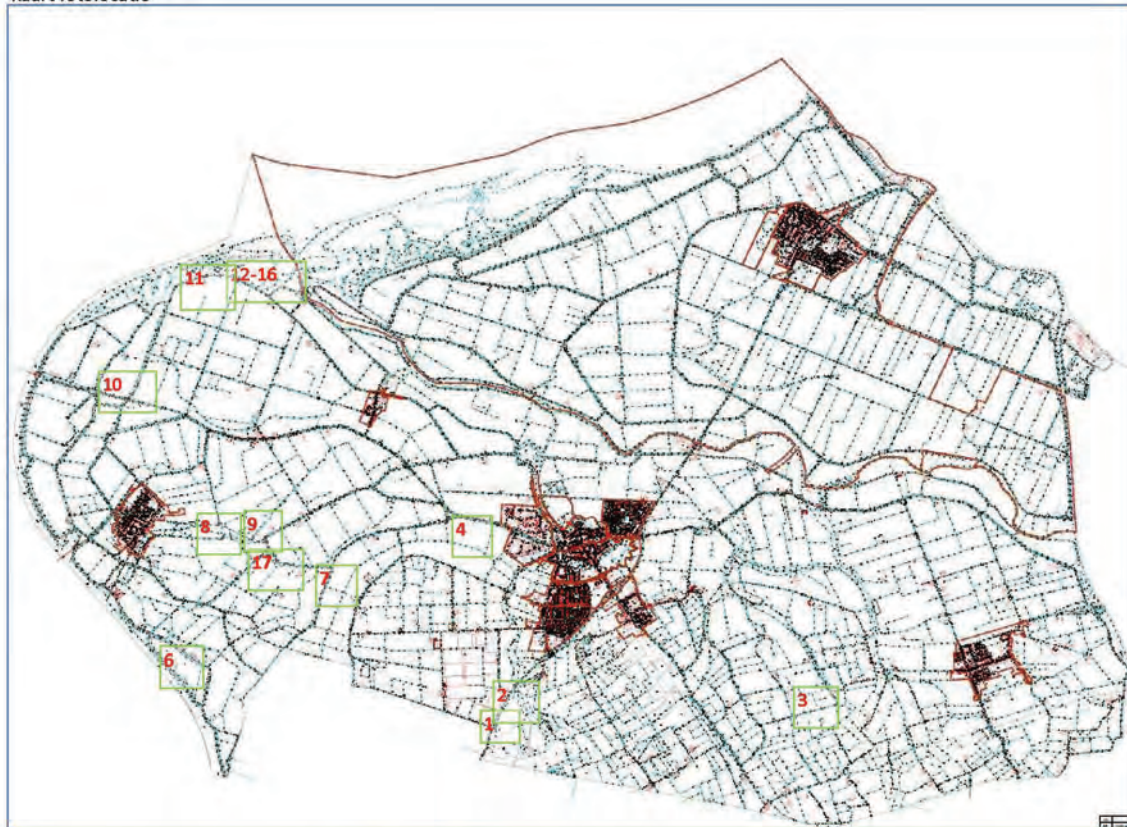

Foto 4: Geschikte habitat rugstreeppad op bouwterrein

Foto 5: Agrarisch gebruik

Foto 6: Horst buizerd

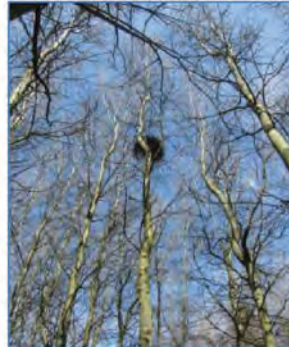

Foto 1: Geschikte habitat kleine zoogdieren, amfibieën en reptielen

Foto 2: Geschikte habitat beschermde flora

Foto 3: Geschikte watergang bittervoorn en waterspitsmuis

Foto 7: Habitat steenuil

Foto 8: Habitat waterspitsmuis, beschermd flora

Foto 9: Habitat beschermd flora

Foto 10: Faunapassage Zeelandweg-West

Foto 11: Nesten huishwaluw / mogelijk verblijf vleermuis

Foto 12: Geschikte habitat Noordse woelmuis, flora

Foto 13: Nestlocatie huismuis

Foto 14: Bunker

Foto 15: Laan met holtes

Foto 16: Holte

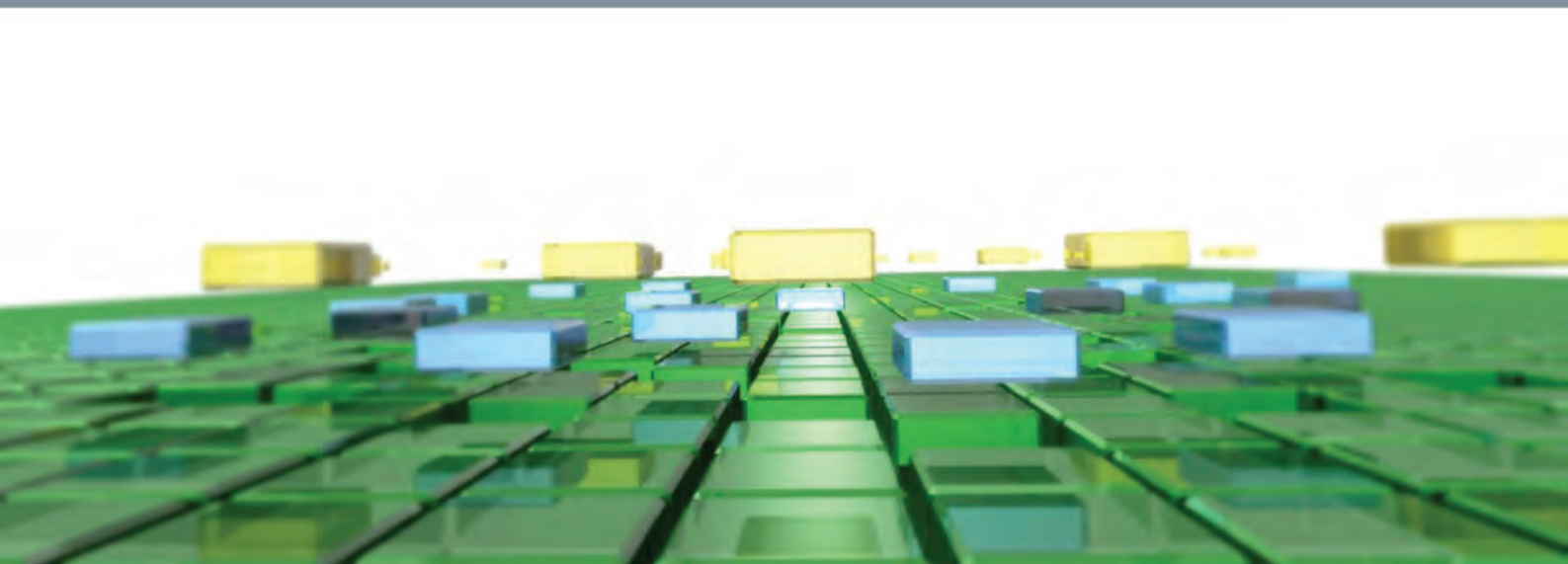

Foto 17: Geschikte habitat flora en waterspitsmuis

Bijlage 12:
Nota van Zienswijzen

Nota van Zienswijzen Ontwerpbestemmingsplan
Buitengebied Dinteloord en bijbehorende ontwerp-
PlanMER-bestemmingsplannen Buitengebied Steen-
bergen, Dinteloord en Prinsenland
Gemeente Steenbergen
Definitief

Nota van Zienswijzen Ontwerpbestemmingsplan
Buitengebied Dinteloord en bijbehorende ontwerp-
PlanMER-bestemmingsplannen Buitengebied Steen-
bergen, Dinteloord en Prinsenland
Gemeente Steenbergen
Definitief

Rapportnummer: 211x00311.051023_1

Datum: 17 juni 2013

Contactpersoon opdrachtgever: De heer M. de Jong

Projectteam BRO: Martijn Gerards, Bianca Laheij

Trefwoorden: —

Bron foto kaft: BRO, Abstract 4

Beknopte inhoud: —

1. INLEIDING	3
2. BEANTWOORDING INGEDIENDE ZIENSWIJZEN	5
3. AMBTSHALVE WIJZIGINGEN	47
3.1 Wijzigingen van de regels	47
3.2 Wijzigingen van de verbeelding	55
3.3 Aanpassingen als gevolg van het bij de bestemmingsplannen buitengebied behorende plan-MER	56
3.4 Wijzigingen van de Toelichting en de bijlagen	57
3.5 Wijzigingen naar aanleiding van de vergadering van de Commissie ruimte en economie van 12 juni 2013	58

1. INLEIDING

Het ontwerp van het bestemmingsplan 'Buitengebied Dinteloord en Prinsenland' en het bijbehorende ontwerp PlanMER bestemmingsplannen Buitengebied Steenberg, Dinteloord en Prinsenland hebben vanaf 18 maart tot met 29 april 2013 gedurende zes weken ter inzage gelegen (NL.IMRO.0851.bgBPdtlgeheel-o001). In onderhavige Nota van Zienswijzen zijn in hoofdstuk 2 de tijdens de terinzagelegging ingediende zienswijzen samengevat en van beantwoording voorzien. In hoofdstuk 3 staat vervolgens een overzicht van de ambtshalve wijzigingen en wijzigingen naar aanleiding van de aangepaste PlanMER.

2. BEANTWOORDING INGEDIENDE ZIENSWIJZEN

Firma van Gils v.o.f., de heer W.P.A.G.M. van Gils, Noordlangeweg 12, 4671 PH Dinteloord

Samenvatting

Indiener verzoekt om het agrarisch bouwvlak aan de Noordlangeweg 12 aan te passen aan de eigendomssituatie. Een gedeelte van het geldende bouwvlak ligt op gronden van derden. Er wordt verzocht om dit gedeelte te verplaatsen naar het zuidelijke gedeelte van het opgenomen bouwvlak.

Reactie gemeente

Het bestemmingsplan wordt aangepast. In het geldende bestemmingsplan was het agrarisch bouwvlak, gezien de eigendomssituatie, niet goed opgenomen. Het agrarisch bouwvlak van het grondgebonden bedrijf aan de Noordlangeweg 12 wordt op de verbeelding aangepast. Het agrarische bouwvlak wordt van vorm veranderd.

Gevolg bestemmingsplan

Op de verbeelding wordt het agrarisch bouwvlak van het grondgebonden bedrijf aan de Noordlangeweg 12 aangepast.

Gasunie, mevrouw M. Belgharbi, Postbus 19, 9700 MA Groningen

Samenvatting

In het plangebied ligt een 40 bar gastransportleiding van de Gasunie.

1. Indiener geeft aan dat er in het ontwerp bestemmingsplan een te brede belemmeringenstrook is opgenomen en verzoekt om deze, conform artikel 14, eerste lid Bevb, te beperken tot een zone van 4 meter ter weerszijden van de leiding.
2. In artikel 18.4 van het ontwerp bestemmingsplan is bepaald, dat het verboden is op of in de voor 'Leiding - Gas' bedoelde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning bepaalde werken, geen bouwwerk zijnde, en werkzaamheden uit te voeren. Indiener verzoekt om artikel 18.4.1 zodanig aan te passen dat ook het permanent opslaan van goederen binnen een zone van 4 meter ter weerszijden van de hartlijn van de leiding, behoudens een omgevingsvergunning voor de activiteit 'aanleg' niet is toegestaan.

Reactie gemeente

Het bestemmingsplan wordt op beide punten aangepast.

Gevolg bestemmingsplan

1. Op de verbeelding wordt de belemmeringenstrook aangepast.
2. Aan het verbod in artikel 18.4.1 wordt toegevoegd: het permanent opslaan van goederen.

ZLTO afdeling Steenbergen Bergen op Zoom, mevrouw K. Karsten, Boekhout 16, 4651 HC Steenbergen

Samenvatting

1. *Definitie grondgebonden veehouderij (artikel 1.9 en 1.57)*

Er wordt verzocht om in artikel 1.57 (begrip intensieve veehouderij) tevens een uitzondering te maken voor de grondgebonden vleesveehouderij en pluimveehouderij.

2. *Specifieke gebruiksregels agrarisch (artikel 3.5 sub i)*

Indiener geeft aan dat er in de regels een verbod tot onder andere het bedrijfsmatige vervaardigen, verwerken van goederen, en be- of verwerken van producten, tenzij het ten behoeve is van de agrarische productie binnen het agrarische bedrijf.

Deze activiteiten vinden op de bedrijven plaats om te kunnen voldoen aan de eisen van de afnemer en de eisen ten aanzien van de kwaliteit. Uit oogpunt van kwaliteit, kostenbesparing en marktbenadering wordt door bedrijven samengewerkt op het gebied van productie, bewerking, verpakking en afzet van producten. Door de opgenomen bepaling worden die kansen mogelijk bemoeilijkt. Er wordt verzocht om de kansen tot duurzame samenwerking toch mogelijk te maken en om in het bestemmingsplan op te nemen dat deze activiteiten ook toegestaan worden wanneer het voor samenwerkende collega's plaatsvindt, voor zover het activiteiten betreft die bedrijfseigen zijn. Er wordt verzocht om het gebruiksverbod weg te laten. Ook kan de volgende positieve gebruiksregel worden opgenomen: 'toegestaan is het bedrijfsmatig vervaardigen, verwerken of herstellen van goederen, en be- of verwerken, verzendklaar maken van producten, ten behoeve van de agrarische productie van het eigen agrarische bedrijven, of van andere agrarische bedrijven mits het dezelfde activiteiten betreft als voor de eigen productie'. Desgewenst kan het aandeel van het eigen bedrijf worden vastgesteld op bijvoorbeeld minimaal 40 %.

3. *Intensieve veehouderij: vergroting (artikelen 3.7, 4.8 en 5.8)*

Indiener maakt bezwaar tegen het feit dat er geen mogelijkheid is opgenomen voor de uitbreiding voor bedrijven met intensieve veehouderij. Bedrijven die op een duurzame locatie liggen moeten zich conform het provinciale beleid kunnen uitbreiden tot 1,5 hectare. Er wordt ver-

zoekt om alsnog een mogelijkheid op te nemen voor uitbreiding op een duurzame locatie tot maximaal 1,5 hectare.

4. *Intensieve veehouderij: neventak (artikelen 3.6, 3.7, 4.8 en 5.8)*

Het toestaan van een neventak intensieve veehouderij kan op bedrijven met voldoende beschikbare cultuurgrond een belangrijke bijdrage leveren aan het verduurzamen van de sector door het verkorten van de mineralenkringloop. Door de oppervlakte te maximeren en verplichting tot kwaliteitsverbetering van het landschap op te nemen, hoeft er geen vrees te bestaan voor 'megastalsituaties'. Er wordt verzocht om een afwijkingsbevoegdheid, dan wel een wijzigingsbevoegdheid, voor de realisatie van een neventak intensieve veehouderij op te nemen.

5. *Zorgverlening en kinderopvang (artikel 3.6.9)*

In de opgenomen afwijkingsbevoegdheid wordt de mogelijkheid van kinderopvang op de boerderij gemist. Er wordt verzocht om dit alsnog op te nemen.

6. *Plattelandswoning (artikel 3)*

In het bestemmingsplan is geen mogelijkheid opgenomen voor de realisatie van een plattelandswoning. De bijbehorende wet is per 1 januari 2013 in werking getreden. Er wordt verzocht om een afwijkings- of wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor de realisatie van een plattelandswoning.

7. *Paardenhouderij als nevenfunctie (artikel 3.6.13 en 3.7.4)*

De omvang van de nevenfunctie paardenhouderij is met 500 m² te klein om van een professionele aanpak te spreken. Zo is er geen mogelijkheid om een beperkte paardrijhal op te richten. Er wordt verzocht om de maatvoering te vergroten tot 1.500 m². Bovendien is de gangbare omvang van een paardenbak 800 m² om redenen van goede trainingsruimte voor paard en ruiter. Er wordt verzocht om de paardenbak te verhogen naar 800 m².

8. *Hoge tijdelijke en overige teeltondersteunende voorzieningen in Agrarisch gebied met landschapswaarden (artikel 4.2.2 en 4.4)*

Vanwege het tijdelijke karakter van de voorzieningen, en ter voorkoming van de administratieve lasten, en om stellages in de winter te kunnen laten staan, wordt er verzocht om deze voorzieningen bij recht toe te staan tot een maximale hoogte van 4 meter.

9. *Maximale hoogte tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen (artikel 4.4 en 5.4)*

De opgenomen van 5 meter hoogte is vrijwel in alle situaties voldoende. Echter, de beperking tot 2,5 meter voor teeltondersteunende voorzieningen, niet zijnde netten, is juist voor sommige situaties te beperkend. Wij noemen de regenkapten die boven fruitbomen – struiken worden geplaatst en een hoogte behoeven van ongeveer 3,5 – 4 meter. Er wordt verzocht om een algemene afwijking mogelijk te maken tot

maximaal 5 meter voor alle bedoelde voorzieningen, rekening houdend met de zienswijze onder 9.

10. *Omvang differentiatievlak permanente teeltondersteunende voorzieningen in agrarisch gebied met landschapswaarden (artikel 4.8.7 sub d)*
Gezien de aard van het gebied en de gestelde voorwaarden worden er geen redenen gezien voor de maximale maat van 2,5 hectare. Er wordt verzocht om deze maximale maat niet op te nemen, zodat een bedrijfs-economisch optimum haalbaar is. Eveneens wordt er verzocht, desge-wenst met een koppeling, om een differentiatievlak op afstand te kun-nen realiseren.
11. *Hoogte teeltondersteunende kassen (artikel 3.2.2)*
De opgenomen goot- en bouwhoogte van 4,5 – 6 meter, zijn voor deze tijd te laag opgenomen. In de teeltondersteunende kas is een goed kli-maat nodig en zijn goede arbeidsomstandigheden belangrijk. Voor spe-cifieke gewassen is ook de hoogte zelf van belang. Ook vanuit construc-tienormen worden eisen gesteld aan de bouw van deze kassen. De kas-sen maken deel uit van de bebouwing op het bouwvlak, waarbij de toe-gestane hoogte van andere gebouwen hoger is. Er wordt verzocht om voor teeltondersteunende kassen de goothoogte op 6 meter en de bouwhoogte op 7 meter te bepalen om duurzaam te kunnen telen.
12. *Hoogte overige bouwwerken (artikel 3.2.4 sub b)*
Op de agrarische bedrijven is de maximumhoogte van overige bouw-werken 12 meter. Er wordt verzocht om dit maximum te bepalen op 15 meter. Het gaat hierbij om bouwwerken, zoals een toren- of voedersilo of een schoorsteen.
Er wordt verzocht om de maatvoering te verhogen tot maximaal 15 me-ter bij voorkeur bij recht, anders middels een afwijkingsbevoegdheid.
13. *Omgevingsvergunning voor boom- en sierteelt (artikel 4.7.1 sub a en ar-tikel 5.7.1 sub a)*
Er wordt geen reden gezien om een vergunning te vereisen voor het kweken en telen van bomen en heesters in verband met de tuinbouw. Er zijn geen waarden in het geding, die een verbod rechtvaardigen. Zeker niet voor gangbare teelten die niet hoger zijn dan 5 meter, zoals in de sierteelt, boomkwekerij en de fruitteelt. Er wordt verzocht om deze re-gel te schrappen, dan wel in het uiterste geval te beperken tot enkele teelten voor agrarische houtteelt, hoger dan 5 meter.
14. *Omgevingsvergunning voor het aanbrengen van oppervlakteverhardin-gen (artikel 4.7.1 sub g en 5.7.1 sub i)*
Er wordt geen reden gezien om een vergunning te vereisen voor opper-vlakteverhardingen van meer dan 200 m². Er zijn geen waarden in het geding, die een verbod rechtvaardigen. De verhardingen zijn gebruike-lijk voor bijvoorbeeld een kavelpad in de veehouderij, een tijdelijke stortplaats voor geoogste producten. Het aspect waterhuishouding is in

- de Keur van het Waterschap voldoende geregeld voor oppervlakten van 2000 m², waarboven compensatie moet plaatsvinden. Er wordt verzocht om de oppervlakte van 200 m² te verhogen naar 2000 m².
15. *Omgevingsvergunning voor het graven , dempen, dan wel verdiepen, vergroten of anderszins herprofiëren van waterlopen, watergangen, greppels, kolken en overige natuurlijke oppervlaktewateren, alsmede het anderszins verlagen van de waterstand (artikel 4.7.1 sub e)*
Er wordt geen reden gezien om een vergunning te vereisen voor deze werkzaamheden. In het gebied zijn met name waterhuishoudkundige waarden aan de orde. Het waterschap toetst al op deze aspecten. Er wordt verzocht om dit voorschrift te verwijderen.
16. *Omgevingsvergunning voor hoge tijdelijke en overige teeltondersteunende voorzieningen (artikel 4.7.1 sub f)*
Er wordt geen reden gezien om een vergunning te vereisen voor deze werkzaamheden. Er zijn geen waarden in het geding, die een verbod rechtvaardigen. Zeker niet nu de voorzieningen niet hoger zijn dan 5 meter. Vanwege het tijdelijke karakter van deze voorzieningen en ter voorkoming van administratieve lasten, vragen wij u om het verbod te schrappen.
17. *Omgevingsvergunning 'overig-archeologische verwachtingswaarde' (artikel 29.1.1 sub h)*
Er wordt verzocht om de opgenomen oppervlaktegrens van 200 m² te bepalen op 500 m². Er wordt verzocht om onder sub 6 de benaming 'oude drainage' te vervangen door 'bestaande drainage' en vervanging duidelijker aangegeven. Er wordt verzocht om de volgende tekst op te nemen: 'het onderhoud van bestaande drainage dieper dan 120 cm en meer dan 500 m², en de aanleg van nieuwe drainage (niet zijnde vervanging van de bestaande drainage) dieper dan 120 cm en meer dan 500 m²'
18. *Milieuzone – reserveringsgebied waterberging artikelen 25.6 en 29.1.1.c en verbeelding*
Er wordt verzocht om de verbodsbepaling niet van toepassing te laten zijn op het (agrarisch) bouwvlak, omdat dit niet als waterberging gebruikt zal worden. Er wordt verzocht om dit op de verbeelding, dan wel in de regels te regelen.

Reactie gemeente

1. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het ontwerp bestemmingsplan zijn, conform de nota van uitgangspunten, de begrippen uit de provinciale Verordening ruimte 2012 opgenomen. Er wordt benadrukt dat een grondgebonden agrarisch bedrijf geen intensieve veehouderij is.

2. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het ontwerp bestemmingsplan is het verbod opgenomen tot het bedrijfsmatig verwaarden, verwerken of herstellen van goederen en/of be- of verwerken van producten, tenzij dit plaatsvindt ten behoeve van de agrarische productie binnen het agrarisch bedrijf. Dit verbod blijft gehandhaafd. Deze activiteiten horen ruimtelijk gezien thuis op het Agro en Food Cluster Nieuw Prinsenland. Dit bedrijventerrein wordt specifiek ontwikkeld voor de agro en food (gelieerde) bedrijven.
3. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Conform de Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan en het beleid zoals opgenomen in de toelichting wordt aan intensieve veehouderijen geen uitbreidingsruimte gegeven. Vergroting en/of vormverandering van agrarische bouwvlakken voor intensieve veehouderijen wordt niet toegestaan. De vigerende bouwvlakken voor intensieve veehouderijen zijn één-op-één overgenomen.
4. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Conform de Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan en het beleid zoals opgenomen in de toelichting wordt aan intensieve veehouderijen geen uitbreidingsruimte gegeven. Ook een afwijkings- en/of wijzigingsbevoegdheid voor het toestaan van een neventak intensieve veehouderij bij grondgebonden agrarische bedrijven wordt niet mogelijk gemaakt.
5. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Er is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen voor 'zorgverlening'. Er moet sprake zijn van zorgverlening op sociaal, fysiek en/of psychisch vlak. De opvang van kinderen kan hieronder vallen. Een aanpassing van de regels is niet nodig.
6. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het bestemmingsplan zijn meerdere wijzigingsbevoegdheden opgenomen welke kunnen worden toegepast bij een bedrijfsbeëindiging. Een agrarisch bedrijf kan onder andere omschakelen naar enkele andere bedrijfsmatige activiteiten of naar een burgerwoning. Het doel is dat de complete locatie (bedrijfsgebouwen met bijbehorende bedrijfswoning) omschakelt naar een andere bestemming. In het bestemmingsplan wordt geen mogelijkheid opgenomen voor de realisatie van de plattelandswoning. Mocht de wet, welke de plattelandswoning mogelijk maakt, uitkomst kunnen bieden voor een knelpunt, dan kan er eventueel buiten het bestemmingsplan om middels maatwerk (postzegelbestemmingsplan) een oplossing worden geboden. In het kader van de bijbehorende planologische procedure wordt dan een ruimtelijke afweging gemaakt.
7. Het bestemmingsplan wordt gedeeltelijk aangepast. De paardenhouderij wordt middels een afwijkingsbevoegdheid toegestaan als

nevenfunctie bij het bestaande agrarische bedrijf, waarbij gebruik gemaakt dient te worden van bestaande bebouwing. Hier worden naast het agrarisch bedrijf geen paardrijhallen toegestaan. Met de omvang van binnenactiviteiten van maximaal 500 m² in combinatie met de eventuele aanleg van een paardenbak binnen het bouwvlak wordt er voldoende ruimte geboden voor een nebenfunctie. De maximale omvang van de paardenbak wordt vergroot tot maximaal 800 m².

8. Via een afwijkmogelijkheid kan per agrarisch bedrijf worden bepaald of ter plaatse hoge tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen worden toegelaten. Zodoende wordt ook afgewogen of bijvoorbeeld al dan niet aantasting van de waardevolle openheid plaatsvindt. Het bestemmingsplan wordt op dit punt niet aangepast.
9. In het bestemmingsplan worden verschillende maten gehanteerd voor verschillende hoge tijdelijke en overige teeltondersteunende voorzieningen. De verschillende maatvoering is opgenomen vanwege de invloed van de verschillende voorzieningen op het landschap. Het bestemmingsplan wordt op dit punt niet aangepast.
10. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Voor de omvang van permanente teeltondersteunende voorzieningen dienen buiten het agrarisch bouwvlak van agrarische bedrijven bandbreedtes te worden opgesteld. Een differentiatievlak moet ruimtelijk gezien verantwoord zijn. Hierbij dient onder andere voldoende rekening te worden gehouden met de waardevolle openheid van het gebied. Derhalve is een differentiatievlak, aansluitend aan het bijbehorende agrarische bouwvlak, voor permanente teeltondersteunende voorzieningen tot 2,5 hectare middels een wijzigingsbevoegdheid opgenomen.
11. Het bestemmingsplan wordt op dit punt aangepast. Voor teeltondersteunende kassen wordt de maximale goothoogte van 6 meter en de maximale bouwhoogte van 7 meter opgenomen.
12. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De opgenomen maximale bouwhoogte van overige bouwwerken wordt voldoende geacht. Vanuit ruimtelijk oogpunt sluit de opgenomen maximale hoogte van overige bouwwerken aan bij de opgenomen maximale hoogte voor agrarische bedrijfsgebouwen.
13. Het kweken en telen van heesters in verband met tuinbouw of (agrarische) houtteelt kan de openheid onevenredig aantasten. De regeling wordt niet aangepast.
14. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Gekozen wordt om in het plan een vaste oppervlaktemaat van 200 m² aan verhardingen op te nemen. Tot 200 m² wordt het reëel geacht dat ingrepen geen on-

evenredige belemmeringen vormen. Wel is er bijzondere aandacht voor de ecologische hoofdstructuur / natuurwaarden. Wel dient rekening te worden gehouden dat elke toename aan verharding minimaal hydrologisch neutraal plaatsvindt. Een watertoets is dan ook altijd noodzakelijk. Het waterschap vereist overigens voor toename aan oppervlakteverharding boven de 2.000 m² dat er sprake is van een retentiemogelijkheid.

15. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Deze regeling beschermt niet enkel de waterhuishoudkundige belangen.
16. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Deze teeltondersteunende voorzieningen, niet zijnde bouwwerken, kunnen onder andere de openheid onevenredig aantasten.
17. Het bestemmingsplan wordt gedeeltelijk aangepast. In het kader van de archeologische belangen wordt de oppervlaktegrens van 200 m² niet verandert in 500 m². In plaats van onderhoud van oude drainage wordt opgenomen onderhoud van bestaande drainage. Tevens wordt in relatie tot de aanleg van nieuwe drainage toegevoegd dat de vervanging van bestaande drainage wordt uitgesloten.
18. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het ontwerp bestemmingsplan is in artikel 29 reeds geregeld dat deze aanduiding enkel van toepassing is buiten het agrarische bouwvlak. Deze bepaling wordt wederom opgenomen.

Gevolg bestemmingsplan

1. De paardenhouderij wordt middels een afwijkingsbevoegdheid toegestaan als nevenfunctie bij het bestaande agrarische bedrijf, waarbij gebruik gemaakt dient te worden van bestaande bebouwing. Hier worden naast het agrarisch bedrijf geen paardrijhallen toegestaan. Met de omvang van binnenactiviteiten van maximaal 500 m² in combinatie met de eventuele aanleg van een paardenbak binnen het bouwvlak wordt er voldoende ruimte geboden voor een nevenfunctie. De maximale omvang van de paardenbak wordt vergroot tot maximaal 800 m². Het bestemmingsplan wordt op dit punt aangepast.
2. Voor teeltondersteunende kassen wordt in artikel 3.2.2 en 3.4.4 de maximale goothoogte van 6 meter en de maximale bouwhoogte van 7 meter opgenomen.
3. In artikel 29.1.1 lid h sub 6 wordt de volgende regel opgenomen: 'het onderhoud van bestaande drainage dieper dan 1,2 meter en meer dan 200 m² en de aanleg van nieuwe drainage (niet zijnde vervanging van de bestaande drainage) dieper dan 1,2 meter en meer dan 200 m²'.

Samenvatting

1. Indiener verzoekt om in de bestemming 'Recreatie' met de aanduiding 'jachthaven' aan te geven dat er, conform de bestaande situatie, 3 jachthavens zijn toegestaan. Op de locatie zijn
2. Er wordt verzocht om de bestaande woning en het kantoor in een drijvende ark in het bestemmingsplan op te nemen.
3. Indiener verzoekt om de verkoopsteiger, drie garageboxen en twee gebouwen voor de opslag van droge materialen in het bestemmingsplan op te nemen.
4. Er wordt verzocht om het in het ontwerp bestemmingsplan opgenomen bebouwingspercentage aan te passen aan het vigerende bestemmingsplan en wederom hetzelfde vigerende bouwvlak met bebouwingspercentage op te nemen.
5. Indiener verzoekt om de begrenzing van de bestemming 'Recreatie' aan te passen aan het geldende bestemmingsplan. In het ontwerp bestemmingsplan is een gedeelte onterecht als 'Water' bestemd.
6. Er wordt aangegeven dat er in de haven een partyschip ligt waarmee mensen worden ingescheept en ontscheept. Indiener geeft aan graag een horecaverunning te krijgen.
7. Indiener verzoekt, met betrekking tot de locatie Havenweg 4, om een vergunning te krijgen voor het neerleggen van een schip ten tijde van de reparatie om deze naar behoren te kunnen uitvoeren. Hierbij wordt rekening gehouden met de breedte van het kanaal.
8. Indiener geeft aan dat de overburen van de locatie Havenweg 4 bomen hebben die over het vaarwater hangen. Dit belemmert de pleziervaart.

Reactie gemeente

1. Artikel 12.1 lid wordt aangepast. Er wordt opgenomen: ter plaatse van de aanduiding 'jachthaven': 3 jachthavens met bijbehorende voorzieningen.
2. Op grond van de vigerende bestemmingsplannen is het de bedoeling om een bedrijfswoning toe te staan in een gebouw met een maximale inhoud van 750 m³ en een maximale oppervlakte van 200 m². Op grond van de door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplannen op 2 maart 1973 en 28 april 1987 ligt er op de desbetreffende gronden een recreatieve bestemming ten behoeve van de jachthavens. In de geldende bestemmingsplannen is opgenomen dat er slechts één dienstwoning is toegestaan. Deze bepaling wordt wederom opgenomen.
3. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Binnen de bestemming 'Recreatie' mag conform het bestemmingsplan worden gebouwd.
4. In relatie tot het bestemmingsplan door de gemeenteraad vastgesteld op 28 april 1987 is gebleken dat dit deel van de jachthaven ook als jachthaven be-

stemd had moeten worden. In het nu voorliggende plan wordt voor het gehele gebied aan de Sasdijk een bestemming opgenomen, waarin de jachthavens worden opgenomen. De gemeente hanteert voor het hele gebied dezelfde plansystematiek met hetzelfde bebouwingspercentage. Aan artikel 12.2.1 lid c wordt de volgende zin toegevoegd: 'Aanlegsteigers vallen niet onder het maximaal toegestane bebouwingspercentage'.

5. Op de verbeelding wordt het bestemmingsvlak met de bestemming 'Recreatie' aangepast aan het geldende bestemmingsplan.
6. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het bestemmingsplan wordt bepaald hoe de gronden bebouwd en gebruikt mogen worden. Op grond van het bestemmingsplan zijn binnen de bestemming per direct jachthavens met bijbehorende voorzieningen toegestaan. Middels een afwijking van het bestemmingsplan wordt ruimte geboden voor onder andere kleinschalige horeca.
7. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De bedrijfsmatige activiteiten zijn toegestaan binnen de bedrijfsmatige bestemming en niet binnen de bestemming 'Water'.
8. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.

Gevolg bestemmingsplan

1. Artikel 12.1 lid wordt aangepast. Er wordt opgenomen: ter plaatse van de aanduiding 'jachthaven': jachthavens met bijbehorende voorzieningen.
2. Aan artikel 12.2.1 lid c wordt de volgende zin toegevoegd: 'Aanlegsteigers vallen niet onder het maximaal toegestane bebouwingspercentage'.
3. Op de verbeelding wordt het bestemmingsvlak met de bestemming 'Recreatie' aangepast aan het geldende bestemmingsplan.

Stichting Menno van Coehoorn

Samenvatting

1. Indiener geeft aan dat cultuurhistorische waardevolle gebouwen in het plan benoemd moeten worden om het behoud hiervan te stimuleren. De kans is namelijk groot dat er bij nieuwe planologische ontwikkelingen geen rekening gehouden wordt met de cultuurhistorische waarden, omdat deze niet als zodanig zijn benoemd. Indiener verzoekt om de waardevolle cultuurhistorische objecten te beschermen in de regels en op de verbeelding.
2. Er wordt verzocht om conform de zienswijze voormalige militaire objecten als waardevol cultuurhistorisch object aan te duiden.

Reactie gemeente

1. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De bescherming van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing gebeurt, conform de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied Steenberg (raadsbesluit september 2011), buiten het bestemmingsplan om middels de aanwijzing tot rijksmonument of gemeentelijk monument. Dit geldt ook voor de bunkers. Cultuurhistorische elementen, zoals bijvoorbeeld de schootsvelden zijn opgenomen op de verbeelding van het bestemmingsplan, zodat er bij de toepassing van afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden geen onevenredige bezwaren van cultuurhistorische aard mogen zijn.
2. Zie het antwoord onder 1.

Gevolg bestemmingsplan

Geen

Cumela Advies, namens de heer A. Testers, Loonbedrijf A.M.M. Testers, Stoofdijk 98A te Dinteloord

Samenvatting

Indiener verzoekt om de bouwregels aan te passen. Op grond van de opgenomen bouwregels mag de bestaande bebouwing met maximaal 20 % worden uitgebreid. Hierdoor worden de uitbreidingsmogelijkheden beperkt. Er wordt verzocht het uitbreidingspercentage van bestaande bebouwing genoemd in artikel 7.2.1 onder d te wijzigen voor loonwerkbedrijven, in casu het bedrijf van de indiener in ten minste 40% of ten minste de mogelijkheid op te nemen in het bestemmingsplan (minimaal 40%).

Reactie gemeente

Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De regeling volgt uit het vigerende bestemmingsplan voor het buitengebied van Steenberg en wordt wederom opgenomen in de bestemmingsplannen voor het buitengebied van de gemeente Steenberg. In het buitengebied wordt een uniform ruimtelijk beleid gehanteerd. Onderhavig bestemmingsplan is conserverend van aard. De vigerende bestemmingsplannen met de bestaande rechten en plichten zijn vertaald in het nieuwe bestemmingsplan.

Gevolg bestemmingsplan

Geen

Samenvatting

Indiener geeft aan dat een aantal regels in het bestemmingsplan in strijd zijn met artikel 1 van de grondwet en discriminerend werken.

1. Niet agrariërs mogen geen werknemers in het bouwblok huisvesten, agrariërs daarentegen wel. Er worden ook andere beroepen dan een agrarisch beroep uitgeoefend in en rond bedrijven die in het buitengebied zijn gevestigd. Het wel of niet mogen huisvesten van werknemers op agrarische bedrijven dan wel andere in het buitengebied gevestigde bedrijven, wordt door de gemeente niet gemotiveerd. Het valt niet in te zien dat het argument betreffende bedrijfsmatige en milieukundig oogpunt niet zou gelden voor andere bedrijven dan een agrarisch bedrijf.
2. De meeste personen mogen een huis bouwen tot maximaal 600 m³, alleen agrariërs mogen tot 750 m³ bouwen. De grootte van het privé-woonhuis mag niet afhangen van het beroep van de eigenaar of gebruiker. Dit zelfde geldt voor een woning die als bedrijfswoning wordt gebruikt. Hier mag geen onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende beroepen

Reactie gemeente

1. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het bestemmingplan wordt ruimtelijk, beleidsmatig en juridisch-planologisch nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen verschillende functies. Op grond van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid voor het maatschappelijk verantwoord huisvesten van arbeidsmigranten, wordt er in het vast te stellen bestemmingsplan ruimte geboden voor het huisvesten van het eigen personeel binnen het agrarisch bouwvlak.
2. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het bestemmingplan wordt ruimtelijk, beleidsmatig en juridisch-planologisch nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen verschillende functies. Dat diverse functies verschillende rechten en plichten met zich meebrengen betekent niet dat er sprake is van een discriminerende werking tussen deze functies. Er is sprake van een agrarisch buitengebied met tevens ruimte voor een gemengde plattelandseconomie. Vanuit bedrijfsmatig en milieukundig oogpunt biedt het bestemmingsplan voor bijvoorbeeld agrarische bedrijven meer mogelijkheden ten opzichte van burgerwoningen.

Gevolg bestemmingsplan

Geen

Samenvatting

1. Indiener geeft aan dat in het bestemmingsplan een inventarisatie van natuurwaarden ontbreekt. Er is geen inzicht in de natuurlijke waarden die aanwezig zijn in het plangebied. Het plan is niet met de nodige zorgvuldigheid tot stand gekomen. Gegevens die ontbreken zijn met name de aan- of afwezigheid van beschermde soorten buiten de natuurgebieden, de waarden aanwezig in gebieden met een EHS-bestemming. Een strikt minimum is toch wel het vereiste dat inzicht moet bestaan in het voorkomen van middels de Flora- en faunawet strikter beschermde plant- en diersoorten. Het is indiener bekend dat op zijn minst de middels tabel 2 en 3 beschermde soorten Rugstreeppad, Grote Modderkruiper, Kleine modderkruiper, diverse vleermuizen, Bokkenorchis, Grote Keverorchis voorkomen buiten de gebieden die vanwege de natuur een of ander beschermingsregiem hebben. Daarnaast ontbreekt inzicht in het voorkomen van Rode Lijst soorten. De in het bestemmingsplan geboden uitbreidingsmogelijkheden, gebruiksmogelijkheden of wijzigingen sluiten de aantasting van populaties van deze soorten niet uit.
 2. Er wordt aangegeven dat de conclusies uit de Voortoets worden weerproken door het maken van een Passende beoordeling; gezamenlijk natuurtoets genoemd. De natuurtoets is onvolledig doordat met name de Oosterschelde (habitats en stikstof gevoelige vogelsoorten onder de vogels die vallen onder de instandhoudingsdoelstellingen) niet in de beschouwing is betrokken. In de passende beoordeling is niet aangetoond dat er zekerheid bestaat dat significante gevolgen niet kunnen optreden. Er wordt aangegeven dat de beoordeling volgens het "Toetsingskader ammoniak rondom Natura 2000 gebieden" (Min.LNV) aan de dichtstbijzijnde rand van het Natura 2000 gebied moet plaatsvinden. Er wordt aangegeven dat er extra depositiepunten aan de rand van het Natura 2000 gebied betrokken moeten worden in de beschouwing. Tevens wordt aangegeven dat een overspannen situatie als gevolg van de ammoniakdepositie niet kan worden uitgesloten. De kritische depositiewaarden worden niet overschreden (depositiekaarten 2010). Echter, er wordt opgemerkt dat de getallen een onzekerheid in zich hebben. De onzekerheid van de grootschalige kaart wordt door GCN geschat op 30 %.
- In de voortoets wordt aangegeven dat het bestemmingsplan in principe een relatief grote toename van de bijdrage van de landbouw aan de stikstofdepositie mogelijk maakt. Hierbij wordt er bovendien, ten onrechte, van uitgegaan dat de intensieve veehouderijen door het bevroren van de grootte van hun bouwblok geen uitbreidingsmogelijkheden

hebben. Dit is niet correct omdat ook binnen de bouwblokken uitbreiding mogelijk is. In de voortoets wordt aangegeven dat een toename van 100 - 250 mol/ha /j mogelijk is. De conclusie van de voortoets, dat geen negatieve gevolgen worden verwacht, acht indiener niet valide.

De Natuurbeschermingswet vereist dat zekerheid wordt verkregen dat zich geen negatieve significante gevolgen zullen voordoen. Wanneer de achtergronddepositie en de toegevoegde depositie, elk met zijn onzekerheden wordt opgeteld, wordt deze zekerheid niet gegeven.

Conclusie van indiener ten aanzien van de voortoets is dat deze bestaat uit een voortoets en passende beoordeling in de zin van de Natuurbeschermingswet en dat:

- de natuurtoets onvolledig is doordat met name de Oosterschelde niet in de beschouwing is betrokken;
 - in de passende beoordeling niet is aangetoond dat de zekerheid bestaat dat significante gevolgen niet kunnen optreden.
3. Ook in het MER is een Passende beoordeling opgenomen. Ook deze is onvolledig en voldoet zowel procedureel als inhoudelijk niet aan de wettelijke eisen. Er zijn aanbevelingen opgenomen om inhoudelijk aan de wettelijke eisen te voldoen. Wederom is niet de grens van het Natura 2000 gebied als maatgevend beschouwd, wederom zijn de kwetsbare habitats en soorten van de Oosterschelde niet in de beschouwing betrokken. Onduidelijk is of en in hoeverre binnen het bestemmingsplan met deze aanbevelingen is omgegaan. In ieder geval is niet aangetoond dat significante effecten op de Natura 2000 zijn uitgesloten.
4. In het MER zijn effecten op Wav-gebieden (door de provincie aangewezen kwetsbare gebieden) slechts beschouwd vanuit de ammoniakdepositie, zijn effecten op de overige EHS-gebieden totaal niet beschouwd en is geen aandacht besteed aan natuurwaarden buiten de EHS.

In de EHS-gebieden is meer dan een beperkt aantal instandhoudingsdoelen aan de orde en kunnen vele andere invloeden worden uitgeoefend. Bovendien wordt de opmerking gemaakt dat alle EHS-gebieden de bestemming Natuur hebben en dat geen ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt die van invloed zijn op deze gebieden, anders dan de mogelijke invloed van stikstofdepositie. Dit is niet juist. EHS-gebieden in bezit van natuurbeherende instanties hebben of krijgen de bestemming Natuur. Er zijn echter tal van andere EHS - gebieden die deze bestemming nog niet hebben. Ook hier dient bescherming te worden geboden aan de reeds bestaande natuurwaarden.

In deze MER is geen aandacht besteed aan natuurwaarden buiten de EHS. Juist de autonome

ontwikkelingen in de landbouw, met name de waterhuishouding en de waterkwaliteit, alsmede de geboden uitbreidingsmogelijkheden ten aanzien van bouwblokvergroting, de ruimte voor het gebruik van teelt-

ondersteunende voorzieningen, nevenfuncties/verbrede landbouw, het huisvesten van de "eigen" tijdelijke medewerkers / arbeidsmigranten en vervolgfuncties op vrijkomende agrarische bedrijven kunnen vele invloeden op deze waarden uitoefenen. Indiener wijst met name op het buiten de EHS voorkomen van (strikt) beschermde soorten (tabel 2 en 3 Ffw) zoals de Rugstreeppad, de Kleine modderkruiper, de Grote Modderkruiper, diverse soorten vleermuizen, diverse soorten orchideeën.

5. Er wordt aangegeven dat het bestemmingsplan slechts als uitvoerbaar kan worden gezien, wanneer significante effecten kunnen worden uitgesloten. Indiener verwijst naar de aanbevelingen voor mitigerende maatregelen.

Indiener acht de redenering in de zoneringsmaatregel als onvoldoende. Er wordt er niet getoetst op de randen van het N2000-gebied Krammer-Volkerak, er wordt er niet getoetst op de Oosterschelde, er wordt opportunistisch gebruik gemaakt van prognoses waaraan zeer grote onzekerheden kleven en wordt er geen rekening gehouden met de onzekerheden in de modelresultaten.

De tweede mogelijkheid, het opnemen van randvoorwaarden in de planregels van het bestemmingsplan, is onvoldoende uitgewerkt. Wij kunnen ons voorstellen dat wanneer kan worden gegarandeerd dat geen verdere toename van de stikstofbelasting zal plaatsvinden, wel aan de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet kan worden voldaan. Een salderingsbank brengt ons inziens het risico met zich dat de belastingen met stikstof ruimtelijk niet goed kan worden geregeld. Een afname door bijvoorbeeld bedrijfsbeëindiging op plaats A, mag niet zonder meer leiden tot een toename van stikstof op plaats B.

6. Het is indiener totaal onduidelijk hoe de berekeningen tot stand zijn gekomen. Wanneer vergunning is verleend voor het houden van 37500 varkens (vergund), is het totaal onrealistisch te veronderstellen dat er maar 15500 varkens (CBS) worden gehouden. De onrealistische aanname is gedaan dat het vlees duurzaam wordt geproduceerd conform de Commissie van Doorn. Er is gerekend met een krimp van 5% bij de intensieve veehouderij. Indiener kan de cijfers die ten grondslag liggen aan het rekenmodel slechts zeer ten dele controleren. In ieder geval sluiten de gebruikte cijfers voor het aantal varkens totaal niet aan bij de werkelijkheid zoals indiener deze kent. Aannemende dat de varkenssector een substantiële bijdrage levert aan de totale stikstofuitstoot zet indiener vraagtekens bij de gebruikte modellering.
7. Eindconclusie ten aanzien van de uitvoering van het MER. Indiener geeft aan dat gezien het feit dat geen inventarisatie van ecologische waarden is uitgevoerd en bekend is dat strikt beschermde en Rode Lijst soorten ook buiten de EHS voorkomen, kan bij voorbaat worden gesteld dat de MER onvolledig is.

8. Eindconclusie ten aanzien van de Natuurbeschermingswet. De uitkomsten uit de voortoets en passende beoordeling zijn van zodanige aard dat significante effecten op het Krammer-Volkerak niet zijn uitgesloten. Mogelijke effecten op de Oosterschelde zijn in het geheel niet bepaald. De in de MER opgenomen mitigerende maatregelen zijn in het geheel niet vrijblijvend. Er is verzuimd om te bepalen of en met welke mitigerende maatregelen aan de bepalingen van de Natuurbeschermingswet kan worden voldaan. Deze versie van het bestemmingsplan is niet uitvoerbaar en stuit op problemen met de Natuurbeschermingswet.
9. Eindconclusie ten aanzien van de Flora- en faunawet. Aan het bestemmingsplan ligt geen inventarisatie van natuurwaarden ten grondslag. Uit literatuur en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is bekend dat strikt beschermde soorten in de gemeente Steenberghe voorkomen. De uitvoerbaarheid van het plan in het kader van de Flora- en faunawet staat daarom niet vast.
10. Indiener geeft aan dat de begrenzing van de EHS zoals deze door de provincie is aangegeven niet in het bestemmingsplan is geïmplementeerd. De begrenzing van de EHS zoals deze door de provincie in de beheertypekaart is aangegeven, is niet op de plankaarten weergegeven. Weliswaar is er op de plankaarten een 'milieuzone - attentiegebied ehs' aangegeven maar de begrenzing daarvan is onnavolgbaar en omvat soms wel, soms niet de door de provincie begrensde EHS. Deze zone bevat zowel gebieden met een hoge natuurwaarde als gebieden die intensief landbouwgebruik kennen. Wij zijn van mening dat de door de provincie begrensde EHS in de plankaarten tot uitdrukking moeten komen.
11. Er wordt aangegeven dat de bescherming van de EHS volkomen is weggevallen. Er is geen adequaat aanlegvergunningstelsel opgenomen. Veel van deze gebieden hebben een hoge actuele natuurwaarde. Deze natuurwaarden zijn niet beschreven, noch is er een afwegingskader zoals een aanlegvergunningstelsel als instrument om deze actuele waarden te beschermen.
In het huidige bestemmingsplan zijn de gronden met de bestemming AN, agrarisch gebied met natuurwaarden, nader aangeduid welke natuurwaarden beschermd moeten worden. Deze waarden zijn beschermd door een aanlegvergunningstelsel. Zonder aanlegvergunning mogen geen werken worden uitgevoerd of werkzaamheden worden verricht die deze waarden aantasten. In dit bestemmingsplan is deze bescherming niet meer terug te vinden.
Indiener verwijst naar het verbod met betrekking tot de milieuzone – attentiegebied ehs in artikel 41.1.1, bij de uitvoering van deze regels ontstaan problemen bij de uitvoering. Een verbod op ploegen is een buitenproportioneel middel voor de gronden die als akkerbouwgrond worden gebruikt. Wanneer dit artikel niet is bedoeld als een verbod op

ploegen, bestaat er geen enkele bescherming meer voor de natuurwaarden van de gebieden die bestemd zijn om te worden omgezet tot EHS-natuur.

Waterstaatkundige werken zijn in het bestemmingsplan uitgesloten van een aanlegvergunningplicht. Indiener is van mening dat dit niet kan daar waar natuurbelangen in het geding zijn, omdat de Keur niet toeziet op de natuurbelangen. De Raad van State heeft diverse malen geoordeeld dat de Keur zich primair richt op de aan het waterschap wettelijk toebedeelde waterstaatkundige taken en dus een belangrijk deel van de externe beïnvloeding via een aanlegvergunningstelsel geregeld dient te worden.

Het 'aanlegvergunningstelsel' schiet tekort doordat er geen afwegingskader is opgenomen voor vergunningverlening. Daarnaast zijn er werkzaamheden die in gebieden met meerwaarden moeten worden aangemerkt als strijdig gebruik. Om dit manco op te lossen dienen de natuur- en landschapswaarden te worden aangegeven op kaart met daaraan gekoppeld een passend aanlegvergunningstelsel. Dat geldt ook voor de waarde "openheid".

12. Indiener geeft aan dat er in het bestemmingsplan onder het mom van een goed landschap gestreefd wordt naar een kaal en open landbouwgebied, dat een barrière vormt voor veel organismen. Een verdere industrialisering van het landschap wordt niet of onvoldoende voorkomen. Indiener is van mening dat een groen-blauwe dooradering van het landschap een grotere waarde heeft.

Door de gemeente wordt onvoldoende gemotiveerd als uitgangspunt genomen dat het zeekleigebied een open gebied moet zijn en dat dit een waardevolle landschappelijke waarde is. Het zeekleigebied is pas de laatste jaren omgevormd naar een open gebied door de grootschaligheid en intensivering van de landbouw. Op oudere kaarten is de zeer vergaande groene dooradering van het landschap goed zichtbaar. Indiener is van mening dat herstel van het landschap, met behoud van de agrarische rentabiliteit een hoge urgentie verdient. Indiener hecht veel waarden aan een goed landschap. Dit is tevens van belang om de recreatieve en natuurlijke waarden van de gemeente te versterken. In dat kader merken wij op dat ook de voortgaande industrialisering van de landbouw een goed landschap tegen werkt. Er dient in het buitengebied ruimte te worden geboden voor grondgebonden landbouw en niet voor zaken die zijn te beschouwen als industriële zaken, zoals het opwerken van landbouwproducten, het afwerken van landbouwproducten (mestvergisting), niet grondgebonden teelten (w.o. intensieve veehouderij) en zelfs loonbedrijven. Deze horen in principe op bedrijventerreinen thuis. Daarentegen kunnen andere activiteiten, waaronder met name burgerwoningen, een goede bijdrage leveren aan een kwaliteitsver-

betering van het landschap. Ook nu is vaak te zien dat de zogenoemde burgerwoningen kleine natuureilanden in het landschap vormen. Een goede aankleding van het landschap, waarbij met name de aardkundige waarden worden benut, tezamen met goed in het landschap passende woningen en in het landschap passende recreatieve voorzieningen, kunnen voor een veel aantrekkelijker landschap zorgen. Indiener pleit er voor nieuwbouw ten behoeve van industriële functies niet meer toe te staan en daarentegen voor een ruimhartig beleid om vrijkomende agrarische bebouwing te benutten voor bewoning (tevens pensioen-voorziening voor de agrariër) en voor het opnemen van een plicht (met handhaving) voor erfbeplanting bij uitbreiding van agrarische bedrijven in het buitengebied.

13. Er wordt aangegeven dat het begrip 'waarden', zoals dit in het bestemmingsplan wordt gebruikt bij 'ecologische waarden' of 'natuurlijke waarden' onjuist gedefinieerd is en daardoor ook oneigenlijk wordt gebruikt. In 1.45 bestaat de waarde uit de (natuurlijke) elementen die de waarde of waarden bepalen; een optelsom van waarden. Opvallend is dat bij de opsomming van kwaliteiten waar de waarde uit kan bestaan, planten en dieren ontbreken. In 1.77 is het een aan een gebied toegekende waarde, waarbij niet duidelijk is wat deze waarde is, ofwel in wat voor eenheden deze waarde wordt uitgedrukt. In de Europese natuurrichtlijnen zijn geen waarden vastgelegd; er zijn habitats, planten- en diersoorten aangegeven die dienen te worden beschermd en zijn regels opgenomen over de wijze waarop deze bescherming dient plaats te vinden. Het kan dus nimmer zo zijn dat deze 'waarden' in dit bestemmingsplan zijn overgenomen. Indiener merkt nogmaals op dat er veel onduidelijkheid bestaat over welke waarden er binnen de gemeentegrenzen voorkomen en zijn diverse bekende waarden onvoldoende ruimtelijk beschermd. Tezamen met het gebrek aan handhaving zijn de te beschermen natuurwetenschappelijke waarden niet of onvoldoende beschermd. De waarde van een gebied kan worden geduid naar aanleiding van gegevens over het kwalitatief en kwantitatief voorkomen van een soort en de beschermingsstatus hiervan. Zolang deze gegevens ontbreken kan de waarde van een gebied niet worden gebruikt bij een afweging van belangen. Men weet dan niet welke waarden moeten worden afgewogen.

Reactie gemeente

1. In het kader van het bestemmingsplan worden de natuurwaarden beschermd. Er is een nader onderzoek gedaan naar de natuurwaarden. In de toelichting wordt nader aandacht besteed aan de natuurwaarden. Het onderzoek is als bijlage bijgesloten.

2. Het milieueffectrapport is aangepast. In de toelichting en het PlanMER wordt hier nader aandacht aan besteed. Er zijn geen significant negatieve effecten.
3. Zie het antwoord onder 2.
4. Het milieueffectrapport is aangepast. In het milieueffectrapport is een nadere onderbouwing opgenomen met betrekking tot de natuurwaarden.
5. Zie het antwoord onder 2.
6. Het milieueffectrapport is aangepast en onderbouwd. De aanvulling van het PlanMER is als bijlage bijgesloten. Er zijn geen significant negatieve effecten.
7. Zie het antwoord onder 4.
8. Zie het antwoord onder 2.
9. Zie het antwoord onder 1.
10. In het bestemmingsplan wordt de ecologische hoofdstructuur (nader) beschermd. Zie voor nadere informatie tevens de reactie van de gemeente op de door de provincie ingediende zienswijze.
11. Zie het antwoord onder 10.
12. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het bestemmingsplan wordt de kenmerkende waardevolle openheid van het buitengebied beschermd. In het buitengebied wordt eveneens ruimte geboden aan het behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden en landschapselementen.
In het bestemmingsplan zijn de agrarische- en niet-agrarische bouwvlakken overgenomen uit de vigerende ruimtelijke plannen. Een zogenaamd verdere verindustrialisering werkt het nieuwe bestemmingsplan niet in de hand aangezien er sprake is van een conserverend bestemmingsplan. Daarnaast biedt het plan geen uitbreidingsruimte voor bijvoorbeeld bestaande intensieve veehouderijen. Tenslotte wordt met het nieuwe bestemmingsplan nagestreefd om de kwaliteit van het landschap te verbeteren. Uitbreiding van grondgebonden agrarische bedrijven, niet zijnde veehouderijen, tot 2 hectare dient bijvoorbeeld gepaard te gaan met landschappelijke inpassing van het agrarisch bouwvlak. Ook bij de functieverandering van vrijkomende agrarische bedrijven dient rekening te worden gehouden met een kwaliteitsverbetering van het landschap. Zogenaamde 'groene eilanden' in het open landschap, zoals indiener bepleit, kunnen zodoende tot stand komen.
13. Het begrip ecologische waarde (1.46) wordt aangepast om de bestaande waarden beter te beschermen. Er wordt opgenomen: aanwezige en potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde of bestaande natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren de natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, de waterhuishouding, de

kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, de mate van stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde;
Het begrip natuurlijke waarde (1.79) wordt inhoudelijk niet aangepast. Er wordt enkel een ontbrekende komma toegevoegd. Middels beide begrippen worden de ecologische waarde en de natuurlijke waarden nader beschermd in het bestemmingsplan.

Gevolg bestemmingsplan

- Het bestemmingsplan met het bijbehorende milieueffectrapport is nader onderbouwd, zowel in relatie tot de natuurwaarden als Natura 2000.
- Het begrip ecologische waarde (1.46) uit het ontwerp bestemmingsplan wordt aangepast om de bestaande waarden beter te beschermen. Er wordt opgenomen: aanwezige en potentiële waarden, gebaseerd op de beoogde of bestaande natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren de natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, de mate van stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde.
- Het begrip natuurlijke waarde (1.79) uit het ontwerp bestemmingsplan wordt inhoudelijk niet aangepast. Er wordt enkel een ontbrekende komma toegevoegd.

ZLTO, namens G.G.M. Dirne, Zuidijk 1, 4751 VD Oud Gastel

Samenvatting

1. Indiener verzoekt om de gebiedsaanduiding milieuzone – reserveringsgebied Waterberging met bijbehorende beperkingen te verwijderen van de aanliggende gronden van het akkerbouwbedrijf aan de Zuidzeedijk 40 te Dinteloord. Indiener is van mening dat het opnemen van de gebiedsaanduiding te voorbarig is, omdat het slechts indicatief is opgenomen in het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant en de Verordening ruimte. Daarnaast is het Ontwerp Rijksinpassingsplan Volkerakzoommeer nog niet vastgesteld zodat ook dit geen basis vormt voor deze verzwaarde bestemming.
2. Er wordt aangegeven dat indiener tegen elke verzwaring van de (gebieds)bestemming en aanduidingen ten behoeve van de gronden en bedrijfslocatie is. Indiener geeft aan hiertegen beroep in te stellen en zo nodig planschade te claimen.

Reactie gemeente

1. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het ontwerp bestemmingsplan is de gebiedsaanduiding milieuzone – reserveringsgebied Wa-

terberging overgenomen conform de provinciale Verordening Ruimte. De gemeenteraad is verplicht een dergelijke aanduiding over te nemen op de verbeelding van het bestemmingsplan. Daarnaast moet er een beschermingsregime worden gekoppeld aan de aanduiding.

2. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen.

Gevolg bestemmingsplan

CZAV, de heer H.C. de Lange, Postbus 402, NL-4460 AV GOES

Samenvatting

Indiener geeft aan dat de CZAV een vestiging heeft aan de Havenweg 67 te Dinteloord. Er wordt aangegeven dat in artikel 8.4 lid h is aangegeven dat een inrichting als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) niet is toegestaan. De vestiging aan de Havenweg betreft een Bevi-inrichting. Er wordt verzocht om het specifieke gebruiksverbod van artikel 8.4 lid h te verwijderen voor de CZAV.

Reactie gemeente

De CZAV betreft een inrichting welke valt onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen. De regeling wordt als volgt aangepast:

- aan artikel 8.1 wordt het volgende toegevoegd: 'een bedrijf in de vorm van een inrichting als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen is toegestaan';
- aan artikel 8.4 wordt het volgende toegevoegd: uitbreiding van de activiteiten vallende onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen is enkel mogelijk mits er geen sprake is van een overschrijding van de richtwaarde van het plaatsgebonden risico en er geen sprake is van een overschrijding van de oriënterende waarde. Toename van het groepsrisico is toegestaan mits uit een verantwoording groepsrisico blijkt dat dit verantwoord is.;
- artikel 8.4 lid h wordt verwijderd.

Gevolg bestemmingsplan

- aan artikel 8.1 wordt het volgende toegevoegd: 'een bedrijf in de vorm van een inrichting als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen is toegestaan';
- aan artikel 8.4 wordt het volgende toegevoegd: uitbreiding van de activiteiten vallende onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen is enkel mogelijk mits er geen sprake is van een overschrijding van de richtwaarde van het plaatsgebonden risico en er geen sprake is van een overschrijding van de oriënterende waarde. Toename van het groepsrisico is

- toegestaan mits uit een verantwoording groepsrisico blijkt dat dit verantwoord is.';
- artikel 8.4 lid h wordt verwijderd.

Mevr. P.M. Tap, Brouwerslaan 6, 6681 EA Bommel

Samenvatting

Indiener verzoekt om voor de locatie Noordlangeweg 10 te Dinteloord een bestemming 'Gemengd' op te nemen.

Voor de locatie Noordlangeweg 10 te Dinteloord is in het ontwerp bestemmingsplan een woonbestemming opgenomen. Op dit moment zijn er potentiële kopers die interesse hebben in de locatie. Echter, een woonbestemming biedt onvoldoende mogelijkheden om de gewenste maatschappelijke dienstverlenende activiteiten te kunnen ontplooiën. De gewenste activiteiten bestaan uit het aanbieden van dagbesteding in combinatie met onderwijs en op termijn wonen. Tevens is het de bedoeling dat er bedrijfsmatige activiteiten worden ontwikkeld binnen dienstverlening, recreatie en op het gebied van duurzame landbouw (bio-based). Deze bedrijfsmatige activiteiten staan ten dienste van de ontwikkeltrajecten vanuit de dagbesteding, onderwijs en de kwaliteit van leefbaarheid op lokaal en regionaal niveau.

Reactie gemeente

Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Het bestemmingsplan kent geen bestemming gemengd. Het is de bedoeling om voor locaties in het buitengebied specifieke bestemmingen te gebruiken. Er wordt geen bestemming gehanteerd waarbinnen vele verschillende functies elkaar steeds weer kunnen vervangen. Er is geen concreet plan ingediend, op basis waarvan in het onderhavige bestemmingsplan een ruimtelijke afweging kan worden gemaakt. Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen dient derhalve een separate planprocedure te worden gevolgd. In de nota van uitgangspunten is bepaald dat voor de omschreven maatschappelijke activiteiten maatwerk buiten het vast te stellen bestemmingsplan om wordt gehanteerd.

Gevolg bestemmingsplan

Geen

ABAB, namens de heer en mevrouw Nelen, Papenmoerstraat 8, 2910 Essen in België

Samenvatting

Indiener geeft aan eigenaar te zijn van het agrarisch bedrijf aan Vlietdijk 11 met de bijbehorende gronden. Volgens het ontwerp bestemmingsplan is een gedeelte van het perceel aangeduid als zoekgebied ecologische verbindingszone. Er wordt aan-

gegeven dat watergangen vergraven zijn en dat daarmee de ligging van de ecologische verbindingzone ook veranderd is. Het waterschap heeft vergunningen verleend en een ruilvereenkomst gesloten. Gelet op de wijziging van de eigendomsverhoudingen en de feitelijke realisatie van de watergang, wordt er verzocht om de verbeelding aan te passen. Er wordt verzocht om het perceel kadastraal bekend als Dinteloord sectie H nummer 682 op te nemen als de nieuwe watergang. Tevens wordt er verzocht om de watergang het perceel kadastraal bekend als Dinteloord sectie H nummer 680 te verwijderen.

Reactie gemeente

Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De gronden zijn in het ontwerp bestemmingsplan bestemd als Agrarisch met waarden – Landschapswaarden en niet als Water. De gebiedsaanduiding milieuzone – zoekgebied ecologische verbindingzone volgt uit de Verordening ruimte. De gemeenteraad is verplicht een dergelijke aanduiding over te nemen op de verbeelding van het bestemmingsplan. Daarnaast moet er een beschermingsregime worden gekoppeld aan de aanduiding.

Gevolg bestemmingsplan

Geen

Eneco Wind, Wind op Land, Eneco Wind B.V., de heer F.P. de Jong, Marten Meesweg 5, 3068AV Rotterdam

Samenvatting

Er wordt verzocht om het gemeentelijke standpunt met betrekking tot de realisatie van windenergie te herzien en via een plan-MER samen met andere 'overheden' de locatie Anna- en Drievriendenpolder te onderzoeken.

Eneco heeft samen met dertien lokale initiatiefnemers, het plan voor een windpark in de Anna- en Drievriendenpolder. In het ontwerp bestemmingsplan is er voor gekozen om bij het huidige standpunt te blijven dat de plaatsing van windturbines (ook in parken en lijnopstellingen) de waardevolle openheid van het Steenbergse landschap op een onaanvaardbare wijze aantast. Indiener geeft aan dat deze visie is afgestemd op het regionale aanbod windenergie West-Brabant, waarin voor de gemeente Steenbergen de opschaling van de bestaande windturbines aan Karolindijk en de realisatie van windturbines op het AFC Nieuw-Prinsenland zijn opgenomen. Indiener geeft aan te twijfelen aan de haalbaarheid van het regionale bod. Daarnaast is er in het regionale bod niet gekozen voor de beste windlocaties. Windenergie is de meest efficiënte vorm van duurzame energie.

Reactie gemeente

Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In de door de gemeenteraad vastgestelde ruimtelijke Structuurvisie is het gemeentelijke ruimtelijke standpunt over de

realisatie van windenergie opgenomen. Dit standpunt maakt eveneens onderdeel uit van het regionale bod voor de realisatie van windenergie in West-Brabant.

Het nu voorliggende bestemmingsplan is conserverend van aard. Conform de door de gemeenteraad vastgestelde structuurvisie en de nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied, wordt er in het vast te stellen bestemmingsplan Buitengebied Dinteloord en Prinsenland geen ruimte geboden voor de realisatie van nieuwe windenergieprojecten. Enkel de bestaande planologische rechten van de bestaande windturbines aan de Karolinadijk zijn wederom opgenomen.

Gevolg bestemmingsplan

Geen

Cumela advies, namens de heer L. van Gils, Oudlandsedijk 6 te Dinteloord

Samenvatting

Indiener verzoekt om aan te geven dat buitenopslag ten behoeve van het windsingelsnoeibedrijf is toegestaan. In het ontwerpbestemmingsplan wordt niet gesproken over buitenopslag. Er wordt benadrukt dat de buitenopslag van goederen inherent is aan de normale bedrijfsuitoefening van het windsingelsnoeibedrijf.

Reactie gemeente

Opslag ten behoeve van de toegestane bedrijfsmatige activiteiten is in het ontwerp bestemmingsplan reeds toegestaan.

Gevolg bestemmingsplan

Geen

ZLTO, namens, L. Vos, Polderweg 2, 4671 PW Dinteloord

Samenvatting

Indiener oefent een agrarisch bedrijf uit aan de locatie Polderweg 2.

1. Voor het perceel tegenover zijn bouwvlak aan de Polderweg is een enkelbestemming Natuur opgenomen met gebiedsaanduidingen milieuzone; zoekgebied Ecologische Verbindingszone, zoekgebied Behoud en herstel watersystemen en reserveringsgebied waterberging. Er wordt aangegeven dat dit perceel niet als natuur kan worden bestemd, omdat het perceel agrarisch in gebruik is, het niet gebruiksvrij is verworven door een natuurbeherende instantie en er niet is ingestemd met de wijziging van de bestemming. Tevens heeft de grond ook in de Verordening ruimte geen Natuur of EHS aanduiding waarmee de in het voorliggende bestemmingsplan opgenomen be-

stemmingen niet kunnen worden gerechtvaardigd of onderbouwd. Er wordt verzocht om voor dit perceel een agrarische bestemming op te nemen.

2. Op de buitendijks gelegen percelen ligt een gebiedsaanduiding milieuzone - reserveringsgebied Waterberging met de bijbehorende beperkingen zoals vermeld in artikel 29. Het opnemen van de gebiedsaanduiding is voorbarig, omdat deze slechts indicatief is opgenomen in het Provinciaal Waterplan Noord-Brabant en de Verordening Ruimte. Er wordt verzocht om deze aanduiding te verwijderen.

Reactie gemeente

1. De gronden worden bestemd als Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden. Dit is in lijn met goedkeuringsbesluit van de provincie met betrekking tot het geldende bestemmingsplan.
2. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In het ontwerp bestemmingsplan is de gebiedsaanduiding milieuzone – reserveringsgebied Waterberging overgenomen conform de provinciale Verordening Ruimte. De gemeenteraad is verplicht een dergelijke aanduiding over te nemen op de verbeelding van het bestemmingsplan. Daarnaast moet er een beschermingsregime worden gekoppeld aan de aanduiding.

Gevolg bestemmingsplan

De gronden worden bestemd als Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden.

Provincie Noord-Brabant

Samenvatting

1. De (planologische) nieuwvestiging van een burgerwoning aan de westzijde van de Annaweg. Nieuwvestiging van een woning is strijdig met artikel 11.1, lid 1 Vr.
2. Twee agrarische bouwblokken aan de kruising Vlietdijk-Polderweg en Vlietdijk-Boompjesdijk hebben in voorliggend plan de aanduiding '2 wooneenheden toegestaan' gekregen. In het vigerende plan was dit niet het geval. Volgens artikel 11.1, lid 2 is (onder voorwaarden) ten hoogste 1 bedrijfswoning toegestaan en is sprake van strijdigheid met de Vr.
3. Aan de noordoostzijde van het plangebied, aan de Schenkeldijk is een groot bestemmingsvlak (wonen) ingetekend. Nog afgezien van het feit dat het bestemmingsvlak niet overeenkomt met de plankaart van het vigerende plan (detail 4A), voldoet deze ruime bestemming niet aan het uitgangspunt van zorgvuldig ruimtegebruik zoals bedoeld in artikel 2.1 Vr, en voldoet deze ruimtelijke ontwikkeling niet aan het principe van kwaliteitsverbetering van het landschap, zoals bedoeld in artikel 2.2 Vr.

4. Op een locatie ten noorden van de Molendijk en westelijk van de A 17 zijn 3 burgerwoningen positief bestemd waar in het vigerende plan sprake was van een agrarisch bouwblok. De nieuwvestiging van de extra woningen is strijdig met artikel 11.1, lid 1 Vr.
5. Op een locatie aan de Stoofdijk is sprake van een nieuw agrarisch bouwblok. Een verantwoording voor de bestemming en geboden uitbreidingsmogelijkheden voor deze bedrijfslocatie ontbreekt in de retrospectieve toets. De nieuwvestiging van een agrarisch bouwvlak is strijdig met artikel 2.1, lid 2 Vr en artikelen 6.4 lid 1 en 8.3, lid 1 Vr.
6. Aan de Stoofdijk ligt een rijtje woningen waarvan niet duidelijk is om hoeveel woningen het gaat. Er ontbreekt een aanduiding van het aantal toegestane woningen. Daardoor kan er mogelijk sprake zijn van nieuwvestiging van een woning in strijd met artikel 11.1, lid 1 Vr.
7. De bestemming detailhandel, die ingeklemd is in de bestemming 'Bedrijf, specifieke vorm van bedrijf agrarische industrie' is nieuw ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan. Dit betreft nieuwvestiging van een niet-agrarisch bedrijf buiten bestaand stedelijk gebied, wat strijdig is met artikel 11.6, lid 1 d Vr.
8. In de retrospectieve toets is een aantal locaties aangegeven waar een VAB-locatie is omgezet naar wonen. Volgens artikel 11.1, lid 3 Vr is dit mogelijk, maar onder de voorwaarde dat overtollige bebouwing wordt gesloopt. De verantwoording geeft geen duidelijk inzicht in het aantal m² aan voormalige bedrijfsgebouwen (meer dan de maximaal toegestane hoeveelheid m² aan bijgebouwen) dat gehandhaafd blijft, waarom sloop van overtollige bebouwing niet heeft plaatsgevonden en of er bij handhaving van deze gebouwen sprake is van een realistische herbestemming, waarbij voldaan wordt aan art. 2.2 Vr. Het betreft Boompjesdijk 84 en 110, Molendijk 117, Noordlangeweg 10, Steenbergseweg 99, Stoofdijk 41 en 110 Zuidlangeweg 5 en 7 en Zuidzeedijk 16. Vanwege het ontbreken van de vereiste verantwoording is het bestemmingsplan voor de genoemde bestemmingen/locaties strijdig met artikel 11.1, lid 4 Vr. en artikel 2.2 Vr.
9. Enkele woonpercelen zijn vrij ruim en op grond van artikel 16, lid 2.1 mag ook buiten het bouwvlak worden gebouwd. Volgens artikel 2.1 Vr dient sprake te zijn van zorgvuldig ruimtegebruik. Daarom is de mogelijkheid om op ruime woonpercelen verspreide bebouwing mogelijk te maken strijdig met artikel 2.1 Vr.
10. In dit bestemmingsplan is de EHS op zichzelf goed begrensd, maar de gebiedswaarden zijn onvoldoende beschermd. Dit geldt in het bijzonder voor de omgevingsvergunningstelsels die zowel in de gebiedsbestemmingen artikelen 4 en 5 (agrarische gebiedsbestemmingen), 11 (natuur), 13 (verkeer, waarin ook ecologische waarden zijn begrepen), 17 (dijk), 20 (waarde-natura 2000), 21 (waardevolle dijk) als in de gebieden die in artikel 25 zijn aangemerkt als Milieuzones zijn opgenomen t.b.v. de bescherming van de EHS.

Voor de EHS/EVZ geldt volgens artikel 4.3 Vr als doelstelling het verwezenlijken, het behouden en beheren van de EVZ. Voor de EHS is het behoud volgens artikel 4.2 Vr het primaire doel. In deze gebieden moet worden voorkomen dat door grootschalige verharding, teeltondersteunende voorzieningen en toepassen van drainage de doelstelling niet wordt bereikt en/of de EHS niet wordt beschermd volgens artikel 4.2 Vr. Wij zijn van mening dat de opgenomen omgevingsvergunningen op bovengenoemde punten in de EHS/EVZ ontwikkelingen afweegbaar maken, die per definitie strijdig zijn met behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de natuurwaarden van deze gebieden. In artikel 11 (natuur) worden in strijd met de Verordening teeltondersteunende voorzieningen in de EHS mogelijk gemaakt. Verder zijn vele ingrepen afweegbaar zonder dat de noodzaak daartoe is verantwoord en ontbreken afwegingscriteria aan de hand waarvan ingrepen beoordeeld dienen te worden. Daarom zijn de omgevingsvergunningen in bovengenoemde regels voor wat betreft de EHS/EVZ strijdig met artikelen 4.2 en 4.3 Vr. Ook maakt het bestemmingsplan in gebieden die zijn aangemerkt als attentiegebied EHS' ingrepen afweegbaar zonder dat de noodzaak daartoe is verantwoord en afwegingscriteria ontbreken aan de hand waarvan ingrepen beoordeeld dienen te worden. Daarom zijn de omgevingsvergunningen in bovengenoemde regels voor wat betreft de attentiegebieden EHS strijdig met artikel 4.4 Vr.

11. Evenals voor de EHS/EVZ geldt ook voor de gebieden in de GBM dat de omgevingsvergunningen te grootschalige ingrepen mogelijk maken en afwegingscriteria ontbreken om behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden te garanderen. Daardoor staan de regels ingrepen toe die strijdig zijn met artikel 6.3 Vr.
12. Artikel 3.6.12 bevat een omgevingsvergunning waarmee tijdelijke huisvesting van tijdelijke medewerkers (langer dan 6 maanden per kalenderjaar) afweegbaar is. Uit de planregels wordt niet duidelijk wat met tijdelijke medewerkers wordt bedoeld. Gelet op het ontbreken van een begripsomschrijving is het niet duidelijk wat met tijdelijke wordt bedoeld en is de regeling van artikel 3.6.12 in zoverre strijdig met artikel 11.1, lid 1 Vr.
13. Bij 7 bouwblokken is de bouw van een bedrijfswoning uitgesloten. In het geldende bestemmingsplan buitengebied is op dergelijke locaties sprake van een koppeling, maar zijn geen adresgegevens opgenomen. Op deze 7 locaties, onder andere op een locatie aan de Zuidlangeweg, is niet duidelijk aangegeven dat sprake is van een gekoppeld bouwblok. Dat betekent dat sprake is van planologische nieuwvestiging van agrarische bouwvlakken, wat strijdig is met artikel 2.1, lid 2 Vr en artikelen 6.4 lid 1 en 8.3, lid 1 Vr.
14. Artikelen 4.8.6 en 5.8.6 bieden de mogelijkheid om grondgebonden agrarische bedrijven uit te breiden tot maximaal 2 ha. Volgens artikel 11 wijziging regels van de Wijziging Verordening ruimte 2012, zorgvuldige veehouderij,

die vanaf 28 maart 2013 tot en met 24 april 2013 in ontwerp ter visie heeft gelegen geldt voor grondgebonden agrarische bedrijven een maximale oppervlakte van 1,5 ha. De wijzigingsbevoegdheid van artikelen 4.8.6 en 5.8.6 is voor wat betreft de maximale oppervlakte strijdig met deze Wijziging Verordening ruimte 2012, voor zover niet aan de desbetreffende overgangsbepalingen wordt voldaan.

15. Volgens artikel 9.6 Vr zijn uitbreiding, hervestiging en omschakeling naar een geiten- of schapenhouderij niet toegestaan. Dit verbod wordt gehandhaafd in het gewijzigde artikel 9.6 Wijziging Verordening ruimte 2012, zorgvuldige veehouderij, die vanaf 28 maart 2013 tot en met 24 april 2013 in ontwerp ter visie heeft gelegen. Omdat dit verbod niet is opgenomen in dit bestemmingsplan is het op dit punt strijdig met artikel 9.6 Vr. Dit geldt zowel voor geiten- of schapenhouderijen die aangemerkt worden als IV als voor grondgebonden geiten- of schapenhouderijen. Wij constateren dat de agrarische bedrijven Vlietdijk 3, Annaweg 10 en Zuidlangenweg 3 schapenhouderijen zijn, maar niet als zodanig zijn aangeduid.
16. Er wordt aangegeven dat voor de woningen aan de Kleine Dijk 4 en 6 twee bouwvlakken zijn opgenomen waar in het voorontwerp sprake was van 1 wooneenheid. Op grond van artikel 11.1, lid 1 Vr is nieuwvestiging van een woning niet toegestaan; het toekennen van 2 bouwblokken is dan ook strijdig met de Vr.

Reactie gemeente

1. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Middels een bouwvergunning van 18 juni 1958 is een vergunning verleend voor de realisatie van een woning aan de Annaweg 4a te Dinteloord. Deze woning wordt nu alsnog positief bestemd.
 2. Het bestemmingsplan wordt voor de locatie Vlietdijk 11 aangepast. Op de locatie Vlietdijk 11 wordt slechts één bedrijfswoning toegestaan. Voor de locatie Polderweg 2 wordt het bestemmingsplan niet aangepast. Er is een vergunning / vrijstelling van het bestemmingsplan (19 lid 1 WRO) verleend voor de realisatie van een tweede bedrijfswoning en het vergroten van het grondgebonden agrarische bedrijf aan de Polderweg 2.
 3. Artikel 16.2.1 onder b wordt gewijzigd. De volgende regel wordt opgenomen: 'gebouwen mogen uitsluitend binnen het bouwvlak worden opgericht'.
- Ook voor de woonbestemming wordt het uitgangspunt gehanteerd, dat de bestemmingsvlakken uit het geldende bestemmingsplan worden opgenomen. In het geldende bestemmingsplan bestond een bestemming voor een burgerwoning uit drie bestemmingen (tuin / wonen / erf) waarop mocht worden gebouwd. In het nu voorliggende bestemmingsplan zijn deze bestemmingen vervangen door één bestemming met bouwregels. In de bouwregels is een maximale oppervlakte opgenomen voor de woning en de bij-

behorende bijgebouwen. Daarnaast is bepaald dat er qua situering een directe samenhang moet zijn tussen de woning en de bijbehorende bijgebouwen.

4. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De drie woonbestemmingen zijn overgenomen uit het geldende bestemmingsplan.
5. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De bouwblokken aan de Stoofdijk zijn overgenomen uit het vigerende bestemmingsplan met de bijbehorende herzieningen.
6. Binnen elk bouwvlak is slechts 1 woning toegestaan. De bestaande legale woningen zijn positief bestemd.
7. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. In artikel 8 is conform het geldende bestemmingsplan ondersteunende detailhandel ten behoeve van de toegestane bedrijfsmatige activiteiten toegestaan.
8. Boompjesdijk 84 betreft een burgerwoning. Voor deze locatie wordt het bestemmingsplan niet aangepast. Gezien de aanwezige bebouwing is sloop van overtollige bedrijfsbebouwing niet nodig. In dit geval worden twee bestemmingen samengevoegd tot 1 burgerwoning. Als gevolg van de bedrijfsbeëindiging met herbestemming kan er op de locatie geen verdere versterking van het buitengebied plaatsvinden. Ook draagt het bestemmen tot wonen bij aan de kwaliteit van de directe omgeving het bebouwingslint. In het bebouwingslint zijn enkel burgerwoningen aanwezig. De bestaande bebouwing wordt opgenomen binnen de woonbestemming. De locatie is al meerdere jaren in gebruik als burgerwoning.
Boompjesdijk 110 betreft een burgerwoning. Voor deze locatie wordt het bestemmingsplan niet aangepast. Gezien de aanwezige bebouwing is sloop van overtollige bedrijfsbebouwing niet nodig. Als gevolg van de bedrijfsbeëindiging met herbestemming kan er op de locatie geen verdere versterking van het buitengebied plaatsvinden. Ook draagt het bestemmen tot wonen bij aan de kwaliteit van de directe omgeving het bebouwingslint. In het bebouwingslint zijn enkel burgerwoningen aanwezig. De bestaande bebouwing wordt opgenomen binnen de woonbestemming. De locatie is al meerdere jaren in gebruik als burgerwoning.
Molendijk 117 betreft een burgerwoning. Voor deze locatie wordt het bestemmingsplan niet aangepast. Het voormalige agrarische bedrijf is beëindigd. Op de locatie resteert enkel een woning met een bijgebouw. Gezien de aanwezige bebouwing is sloop van overtollige bedrijfsbebouwing niet nodig. Als gevolg van de bedrijfsbeëindiging met herbestemming kan er op de locatie geen verdere versterking van het buitengebied plaatsvinden. De locatie is al meerdere jaren in gebruik als burgerwoning.
Noordlangeweg 10 betreft een burgerwoning. De cultuurhistorisch waardevolle bebouwing wordt aangeduid op de verbeelding. In de regels wordt de aanduiding ook vertaald middels een verbod om zonder

omgevingsvergunning deze cultuurhistorisch waardevolle bebouwing te slopen. Voor de locatie wordt tevens het bouwvlak verkleind. De locatie betreft een cultuurhistorisch waardevol boerderijcomplex. Woonhuis van circa 1920 en een schuur uit de 19^e eeuw.

Steenbergseweg 99 betreft een burgerwoning. Het voormalige agrarische bedrijf is beëindigd. Voor de locatie wordt het bestemmingsvlak verkleind. De bedrijfsbeëindiging met herbestemming draagt bij aan de kwaliteitsverbetering van het landschap. Als gevolg van de bedrijfsbeëindiging met herbestemming kan er op de locatie geen verdere versterking van het buitengebied plaatsvinden. De bebouwing betreft karakteristieke bebouwing. De bestaande bebouwing wordt opgenomen binnen de woonbestemming. De locatie is al meerdere jaren in gebruik als burgerwoning.

Stoofdijk 41 betreft een burgerwoning. De cultuurhistorisch waardevolle bebouwing wordt aangeduid op de verbeelding. In de regels wordt de aanduiding ook vertaald. Voor de locatie wordt tevens het bouwvlak verkleind. De locatie betreft een cultuurhistorisch waardevol boerderijcomplex uit de 18^e eeuw. De bedrijfsbeëindiging met herbestemming draagt bij aan de kwaliteitsverbetering van het landschap. Als gevolg van de bedrijfsbeëindiging met herbestemming kan er op de locatie geen verdere versterking van het buitengebied plaatsvinden. Ook draagt het bestemmen tot wonen bij aan de kwaliteit van de directe omgeving het bebouwingslint. In het bebouwingslint zijn nagenoeg enkel burgerwoningen aanwezig. De bestaande bebouwing wordt opgenomen binnen de woonbestemming. De locatie is al meerdere jaren in gebruik als burgerwoning.

Stoofdijk 110 betreft een burgerwoning. Voor deze locatie wordt het bestemmingsplan niet aangepast. Gezien de aanwezige bebouwing is sloop van overvloedige bedrijfsbebouwing niet nodig. In dit geval worden twee bestemmingen samengevoegd tot 1 burgerwoning. Als gevolg van de bedrijfsbeëindiging met herbestemming kan er op de locatie geen verdere versterking van het buitengebied plaatsvinden. Ook draagt het bestemmen tot wonen bij aan de kwaliteit van de directe omgeving het bebouwingslint. In het bebouwingslint zijn enkel burgerwoningen aanwezig. De bestaande bebouwing wordt opgenomen binnen de woonbestemming. De locatie is al meerdere jaren in gebruik als burgerwoning.

Zuidlangeweg 5 betreft een burgerwoning. Het bestemmingsvlak wordt gedeeltelijk aangepast. De bestaande bebouwing wordt binnen het bouwvlak gebracht. Als gevolg van de bedrijfsbeëindiging met herbestemming kan er op de locatie geen verdere versterking van het buitengebied plaatsvinden. De locatie is al meerdere jaren in gebruik als burgerwoning.

Zuidlangeweg 7 betreft een burgerwoning. Het bestemmingsvlak wordt gedeeltelijk aangepast. De bestaande bebouwing wordt binnen het bouwvlak gebracht. Als gevolg van de bedrijfsbeëindiging met herbestemming kan er op de locatie geen verdere versterking van het buitengebied plaatsvinden. De locatie is al meerdere jaren in gebruik als burgerwoning.

Zuidzeedijk 16 betreft een burgerwoning. Voor deze locatie wordt het bestemmingsplan niet aangepast. Het voormalige agrarische bedrijf is beëindigd. Gezien de aanwezige bebouwing is sloop van overvloedige bedrijfsbebouwing niet nodig. Als gevolg van de bedrijfsbeëindiging met herbestemming kan er op de locatie geen verdere versterking van het buitengebied plaatsvinden. De locatie is al meerdere jaren in gebruik als burgerwoning.

Daar waar noodzakelijk zal ten behoeve van de hierboven genoemde aan te passen locaties met een woonbestemming een 'relatieteken' op de verbeelding worden opgenomen om de bouwvlakken binnen het bestemmingsvlak te koppelen. Als gevolg hiervan wordt de begripsbepaling van het begrip 'relatie' ook aangepast ('bouwvlak' wordt toegevoegd).

9. Ook voor de woonbestemming wordt het uitgangspunt gehanteerd, dat de bestemmingsvlakken uit het geldende bestemmingsplan worden opgenomen. In het geldende bestemmingsplan bestond een bestemming voor een burgerwoning uit drie bestemmingen (tuin / wonen / erf) waarop mocht worden gebouwd. In het nu voorliggende bestemmingsplan zijn deze bestemmingen vervangen door één bestemming met bouwregels. In de bouwregels is een maximale oppervlakte opgenomen voor de woning en de bijbehorende bijgebouwen. Daarnaast is bepaald dat er qua situering een directe samenhang moet zijn tussen de woning en de bijbehorende bijgebouwen.
10. In het bestemmingsplan wordt de ecologische hoofdstructuur nader beschermd. De hieronder genoemde artikelen hebben betrekking op de nummering uit het ontwerp bestemmingsplan.
 - De ecologische hoofdstructuur wordt op de verbeelding aangeduid middels de gebiedsaanduiding 'milieuzone – ecologische hoofdstructuur' en wordt nader beschermd in de regels.
 - In het ontwerp bestemmingsplan zijn in artikel 25 en artikel 29 onder andere regels opgenomen voor bescherming van de aanduidingen: milieuzone – attentiegebied ehs, milieuzone – beheergebied ehs en milieuzone – zoekgebied ecologische verbindingzone. De aanduidingen met bijbehorende regels beschermen deze onderdelen ten behoeve van de ecologische hoofdstructuur, conform de Verordening ruimte, binnen bijvoorbeeld de bestemmingen: Agrarisch met waarden – Natuur en landschapswaarden, Agrarisch met

- waarden – Landschapswaarden en Verkeer-1. Bovengenoemde methodiek wordt wederom opgenomen in het vast te stellen bestemmingsplan.
- In artikel 29.1 wordt opgenomen dat een omgevingsvergunning als bedoeld onder 29.1.1 alleen mag worden verleend indien door de uitvoering van de werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en/of functies die het plan beoogt te beschermen, tenzij hieraan door het stellen van voorwaarden voldoende tegemoet kan worden gekomen. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten.'
 - De uitzondering op het verbod (artikel 29.1.2 uit het ontwerp bestemmingsplan) wordt, ter bescherming van de waarden en/of functies aangepast. Artikel 29.1.2 lid b wordt verwijderd.
 - In artikel 3.4 wordt de ecologische hoofdstructuur nader beschermd. Aan artikel 3.4.4 / 3.4.5 en 3.4.6 wordt toegevoegd dat de afwijking niet is toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur.
 - In artikel 3.6 wordt de ecologische hoofdstructuur nader beschermd. Aan de verschillende afwijkingsbevoegdheden wordt toegevoegd dat de afwijking niet is toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur.
 - In artikel 3.7 wordt de ecologische hoofdstructuur nader beschermd. Aan artikel 3.7.1 / 3.7.2 / 3.7.4 / 3.7.5 / 3.7.6 / 3.7.7 / 3.7.8/ 3.7.9 / 3.7.10 en 3.7.12 wordt toegevoegd dat de wijziging niet is toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur worden gewijzigd in de bestemming Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden of de bestemming Natuur.
 - De ecologische hoofdstructuur maakt geen onderdeel uit van artikel 4 Agrarisch met waarden – Landschapswaarden. Artikel 4.1 bestemmingsomschrijving word aangepast. Artikel 4.1 onder d wordt als volgt aangepast: het behoud, herstel, bescherming en/of ontwikkeling van natuurwaarden buiten de ecologische hoofdstructuur. Arti-

kel 4.1 onder e 'het behoud en bescherming van bestaande ecologische verbindingzones' wordt in dit artikel geschrapt.

De ecologische hoofdstructuur maakt onderdeel uit van artikel 5 Agrarisch met waarden – Natuur- en Landschapswaarden.

Artikel 5.1 lid j 'de aanleg van een landschappelijk ingerichte blusvijver of retentievoorziening, voor zover deze zonder aanvullende voorzieningen in de vorm van bouwkundige of bodemverstevigende of bodemafdekkende voorzieningen wordt aangelegd' wordt verwijderd.

Artikel 5.2.2 lid b wordt als volgt aangepast: ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering zijn, buiten de ecologische hoofdstructuur, lage tijdelijke en overige teeltondersteunende voorzieningen toegestaan met een maximale bouwhoogte van 0,5 meter. De afstand tot de bouwperceelsgrens bedraagt minimaal 2,5 meter.

In artikel 5.4 wordt opgenomen dat het niet is toegestaan om hoge tijdelijke en overige teeltondersteunende voorzieningen te bouwen binnen de ecologische hoofdstructuur.

Aan artikel 5.5 wordt toegevoegd: tijdelijke en overige teeltondersteunende voorzieningen binnen de ecologische hoofdstructuur.

Aan artikel 5.5 wordt toegevoegd: aanleg van drainage binnen de ecologische hoofdstructuur.

Aan artikel 5.5 wordt toegevoegd: het aanbrengen van bovengrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur binnen de ecologische hoofdstructuur.

Artikel 5.7.1 lid c wordt aangepast. Er wordt opgenomen het aanbrengen van bovengrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur buiten de ecologische hoofdstructuur'.

Artikel 5.7.1 lid e wordt aangepast. Er wordt opgenomen het diep ploegen, diepwoelen of het uitvoeren van andere ingrepen in de bodem, allen dieper dan 0,5 meter onder maaiveld.

Artikel 5.7.1 lid j 'de aanleg van een landschappelijk ingerichte blusvijver of retentievoorziening, voor zover deze zonder aanvullende voorzieningen in de vorm van bouwkundige of bodemverstevigende of bodemafdekkende voorzieningen wordt aangelegd' wordt verwijderd.

Aan artikel 5.7.1 wordt toegevoegd het aanbrengen van oppervlakteverhardingen binnen de ecologische hoofdstructuur en de groenblauwe mantel.

Aan artikel 5.7.3 wordt het volgende toegevoegd: De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ont-

- wikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten.'
- Aan artikel 5.8.2 en 5.8.7 wordt toegevoegd dat de wijziging niet is toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur. Artikel 5.8.4 wordt verwijderd.
- Aan artikel 6.7.2 / 6.7.3 / 6.7.4 / 6.7.5 / 6.7.6 en 6.7.7 wordt toegevoegd dat de wijziging niet is toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur worden gewijzigd in de bestemming Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden of de bestemming Natuur.
 - Aan artikel 7.7.1 / 7.7.2 / 7.7.3 / 7.7.4 / 7.7.5 / 7.7.6 / 7.7.7 en 7.7.8 wordt toegevoegd dat de wijziging niet is toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur worden gewijzigd in de bestemming Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden of de bestemming Natuur.
 - Artikel 11.6.1 lid b 'het aanbrengen van onder- en bovengrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur' wordt verwijderd. Artikel 11.6.1 lid f wordt als volgt aangepast: het graven of afdammen van sloten of greppels.
Artikel 11.6.1 lid g 'het omzetten van grasland in bouwland' wordt verwijderd.
Artikel 11.6.1 lid h 'het aanbrengen van beschoeiingen, kaden of aanlegplaatsen' wordt verwijderd.
Artikel 11.6.1 lid i 'het gebruik van bestrijdingsmiddelen en/of bestemmingsmiddelen' wordt verwijderd.
Artikel 11.6.1 lid j 'het oprichten van (lage en hoge) tijdelijke teelt-ondersteunende voorzieningen' wordt verwijderd.
Aan artikel 11.6.3 wordt het volgende toegevoegd: De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande

planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten.

- In artikel 12.6 wordt de ecologische hoofdstructuur nader beschermd. Aan de verschillende afwijkingsbevoegdheden wordt toegevoegd dat de afwijking niet is toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur.
- Aan artikel 13.2.1 en 13.2.2 wordt toegevoegd dat er niet mag worden gebouwd binnen de ecologische hoofdstructuur.
Aan artikel 13.4 wordt het volgende lid toegevoegd: aanbrengen van oppervlakteverhardingen binnen de ecologische hoofdstructuur. Artikel 13.5.1 inleiding wordt als volgt aangepast: 'het is verboden op of in gronden ter plaatse van de bestemming Verkeer – 1, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:'.
In artikel 13.5.3 wordt opgenomen dat een omgevingsvergunning als bedoeld onder 13.5.1 alleen mag worden verleend indien door de uitvoering van de werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en/of functies die het plan beoogt te beschermen, tenzij hieraan door het stellen van voorwaarden voldoende tegemoet kan worden gekomen. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten. Met betrekking tot de gevolgen voor waterbergend vermogen wordt advies gevraagd aan de beheersinstantie.
- Aan artikel 15 wordt een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden toegevoegd. Het is verboden op of in gronden met de bestemming 'Water' zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van het bevoegd gezag (omgevingsvergunning) de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
 - a. het dempen of wijzigen van (oevers, profiel, doorstroom- of bergingscapaciteit van) oppervlaktewater;

- b. het verlagen, vergraven, ophogen of egaliseren van de bodem;
- c. het vellen of rooien van houtgewas;
- d. het verwijderen van landschapselementen;

Het verbod is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

- a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
- b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan en waarvoor geen vergunning nodig was;
- c. mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende vergunning;
- d. worden uitgevoerd in het kader van het groen blauw stimuleringskader;
- e. de realisatie van de vereiste kwaliteitsverbetering van het landschap betreffen.

Een omgevingsvergunning mag alleen worden verleend indien door de uitvoering van de werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en/of functies die het plan beoogt te beschermen, tenzij hieraan door het stellen van voorwaarden voldoende tegemoet kan worden gekomen. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten. Met betrekking tot de gevolgen voor waterbergend vermogen wordt advies gevraagd aan de beheersinstantie.

- Aan artikel 16.6.1 / 16.6.2 / 16.6.3 / 16.6.4 / 16.6.5 / 16.6.6 wordt toegevoegd dat de afwijking niet is toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur.
- Aan artikel 16.7.1 / 16.7.2 / 16.7.3 / 16.7.4 / 16.7.5 / 16.7.7 / 16.7.9 wordt toegevoegd dat de wijziging niet is toegestaan binnen de ecologische hoofdstructuur. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur worden gewijzigd in de bestemming Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden of de bestemming Natuur.

- Aan artikel 17 wordt specifieke gebruiksregels toegevoegd. Het aanbrengen van oppervlakteverhardingen binnen de ecologische hoofdstructuur is niet toegestaan.

Aan artikel 17.3.3 wordt het volgende toegevoegd: De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten. Met betrekking tot de gevolgen voor waterbergend vermogen wordt advies gevraagd aan de beheersinstantie.

- Artikel 20.3.1 lid a 'het aanbrengen van oppervlakteverhardingen' wordt verwijderd.

Artikel 20.3.1 lid b 'het aanbrengen van onder- en bovengrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur' wordt verwijderd.

Artikel 20.3.1 lid f 'het graven afdammen van sloten of greppels met een bodemdiepte van meer dan 0,6 meter beneden het maaiveld, het stuwten, het aanbrengen van drainage dan wel diepploegen' wordt verwijderd.

Artikel 20.3.1 lid g 'het omzetten van grasland in bouwland' wordt verwijderd.

Artikel 20.3.1 lid h 'het aanbrengen van beschoeiingen, kaden of aanlegplaatsen' wordt verwijderd.

Artikel 20.3.1 lid i 'het gebruik van bestrijdingsmiddelen en/of bemestingsmiddelen' wordt verwijderd.

Artikel 20.3.1 lid j 'de aanleg van teeltondersteunende voorzieningen' wordt verwijderd.

In artikel 20.3.3 wordt opgenomen dat een omgevingsvergunning als bedoeld onder 20.3.1 alleen mag worden verleend indien door de uitvoering van de werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en/of functies die het plan beoogt te beschermen, tenzij hieraan door het stellen van voorwaarden voldoende tegemoet kan worden gekomen. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden

- behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten.
 - Artikel 21.3.1 lid b 'draineren, onderbemalen en het graven van sloten' wordt verwijderd.
 - Artikel 21.3.1 lid d 'het aanleggen van leidingen' wordt verwijderd.
 - Artikel 21.3.1 lid e 'het oprichten van (lage en hoge) tijdelijke teelt-ondersteunende voorzieningen' wordt verwijderd.
 - In artikel 21.3.3 wordt opgenomen dat een omgevingsvergunning als bedoeld onder 21.3.1 alleen mag worden verleend indien door de uitvoering van de werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en/of functies die het plan beoogt te beschermen, tenzij hieraan door het stellen van voorwaarden voldoende tegemoet kan worden gekomen. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten.
11. In het bestemmingsplan wordt de Groenblauwe mantel nader beschermd. De hieronder genoemde artikelen hebben betrekking op de nummering uit het ontwerp bestemmingsplan.
- De Groenblauwe mantel wordt op de verbeelding aangeduid middels de gebiedsaanduiding 'milieuzone – groenblauwe mantel' en wordt nader beschermd in de regels.
 - Aan artikel 3.6.4 en 3.6.7 wordt toegevoegd dat de afwijking voor de gronden buiten het agrarisch bouwvlak, maar binnen de Groenblauwe mantel gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

- Artikel 3.7.4 lid g wordt aangepast. Er wordt opgenomen: het hergebruik beperkt zich tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie. Voor voormalige agrarische bedrijfslocaties binnen de groenblauwe mantel geldt een maximale oppervlakte van 5000 m².
- Artikel 3.7.7 lid h wordt aangepast. Er wordt opgenomen: het hergebruik beperkt zich tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie met een maximale oppervlakte van 1,5 hectare, met uitzondering van voormalige agrarische bedrijfslocaties die in de Groenblauwe mantel liggen. Hier geldt een maximale oppervlakte van 5000 m².
- Artikel 3.7.8 lid b wordt aangepast. Er wordt opgenomen: het hergebruik beperkt zich tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie met een maximale oppervlakte van 1,5 hectare, met uitzondering van voormalige agrarische bedrijfslocaties die in de Groenblauwe mantel liggen. Hier geldt een maximale oppervlakte van 5000 m².
- Aan artikel 3.7.1 / 3.7.2 / 3.7.4 / 3.7.6 / 3.7.7 / 3.7.8 / 3.7.9 en 3.7.10 wordt toegevoegd dat de wijziging binnen de Groenblauwe mantel gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
- Aan artikel 5.8.7 wordt toegevoegd dat de wijziging binnen de Groenblauwe mantel gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
- Aan artikel 6.7.1 / 6.7.2 / 6.7.3 / 6.7.4 / 6.7.5 / 6.7.6 en 6.7.7 wordt toegevoegd dat de wijziging binnen de Groenblauwe mantel gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
- Artikel 6.7.3 lid f wordt aangepast. Er wordt opgenomen: het hergebruik beperkt zich tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie met een maximale oppervlakte van 1,5 hectare, met uitzondering van voormalige agrarische bedrijfslocaties die in de Groenblauwe mantel liggen. Hier geldt een maximale oppervlakte van 5000 m².
- Aan artikel 7.7.1 wordt toegevoegd dat de wijziging niet is toegestaan binnen de Groenblauwe mantel.
- Aan artikel 7.7.2 / 7.7.3 / 7.7.4 / 7.7.5 / 7.7.6 / 7.7.7 / 7.7.8 wordt toegevoegd dat de wijziging binnen de Groenblauwe mantel gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
- Aan artikel 12.6.1 / 12.6.2 / 12.6.3 en 12.6.4 wordt toegevoegd dat de afwijking binnen de Groenblauwe mantel gepaard gaat met een

- positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
 - Aan artikel 16.6.3 en 16.6.5 wordt toegevoegd dat de afwijking voor de gronden buiten bouwvlak, maar binnen de Groenblauwe mantel gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
 - Aan artikel 16.7.1 / 16.7.2 / 16.7.3 / 16.7.4 en 16.7.9 wordt toegevoegd dat de wijziging binnen de Groenblauwe mantel gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.
 - De groenblauwe mantel wordt tevens beschermd binnen de omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken, of van werkzaamheden. De volgende tekst wordt opgenomen in verschillende regels (is reeds hiervoor genoemd ten aanzien van de bescherming van de ecologische hoofdstructuur): 'In artikel wordt opgenomen dat een omgevingsvergunning als bedoeld onder alleen mag worden verleend indien door de uitvoering van de werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden, hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen, geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waarden en/of functies die het plan beoogt te beschermen, tenzij hieraan door het stellen van voorwaarden voldoende tegemoet kan worden gekomen. De gronden behorende tot de ecologische hoofdstructuur strekken tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van deze gebieden. De gronden behorende tot de groenblauwe mantel strekken tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van deze gebieden. Zolang de ecologische hoofdstructuur of de duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken binnen de groenblauwe mantel niet gerealiseerd is, is de toegestane bestaande planologische gebruiksactiviteit zoals opgenomen in de bestemmingsomschrijving toegelaten.'
12. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Artikel 11.1 lid 1 Vr strekt, conform de bijbehorende toelichting, ertoe dat voorkomen wordt dat er zelfstandige woningen ontstaan die als afzonderlijke woonfuncties op de markt aangeboden kunnen worden. De opgenomen afwijking maakt dit niet mogelijk. Als voorwaarde is opgenomen dat er geen sprake is van zelfstandige wooneenheden.
 13. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. Uit de vigerende planregels blijkt niet dat er geen zelfstandige agrarische bedrijven zijn toegestaan op

de desbetreffende agrarische bouwvlakken. Er is dan ook geen sprake van planologische nieuwvestiging van agrarische bouwvlakken.

14. In artikel 3.7.2 wordt opgenomen: de vergroting kan plaatsvinden voor een bouwvlak dat na vergroting een oppervlakte heeft van maximaal 1,5 hectare. Voor grondgebonden agrarische bedrijven waar geen vee wordt gehouden geldt een maximale oppervlakte van 2 hectare voor het bouwvlak.
15. In het bestemmingsplan wordt in artikel 3 opgenomen dat uitbreiding, hervestiging en omschakeling naar een geiten- of schapenhouderij niet is toegestaan tot 1 juni 2014.
16. Het bestemmingsplan wordt niet aangepast. De twee woonbestemmingen zijn overgenomen uit het geldende bestemmingsplan.

Gevolg bestemmingsplan

Het bestemmingsplan wordt conform het bovenstaande aangepast.

ZLTO, namens de heer P J . Maris, Steenbergseweg 112, 4671 PC Dinteloord

De ZLTO heeft namens de heer Maris de zienswijze ingetrokken. De zienswijze wordt derhalve niet verder inhoudelijk behandeld in de nota van zienswijzen.

Waterschap Brabantse Delta

Verzonden 27 mei 2013 en binnengekomen 28 mei 2013. Reactie is niet-ontvankelijk vanwege het overschrijden van de indieningstermijn. Een verdere behandeling vindt niet plaats.

3. AMBTSHALVE WIJZIGINGEN

3.1 Wijzigingen van de regels

De hieronder genoemde artikelen hebben betrekking op de nummering uit het ontwerp bestemmingsplan.

Artikel 1 Begrippen

- Het begrip houtgewas wordt toegevoegd. Houtgewas: bomen en struiken.

Artikel 3 Agrarisch (agrarische bouwvlakken in het buitengebied)

- Artikel 3.6.4 lid f wordt aangepast. Het volgende wordt opgenomen: de kampeermiddelen zijn toegestaan binnen het bouwvlak en/of in een zone direct grenzend aan het bouwvlak binnen de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en/of 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden'.
- Artikel 3.6.7 lid f wordt aangepast. Het volgende wordt opgenomen: de buitenactiviteiten zijn toegestaan binnen het bouwvlak en/of in een zone direct grenzend aan het bouwvlak binnen de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en/of 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden'.
- In artikel 3.7.1 / 3.7.3 / 3.7.4 / 3.7.5 / 3.7.6 / 3.7.7 / 3.7.8 / 3.7.9 en 3.7.10 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: wijziging vindt gelijktijdig plaats met de wijziging van de overige gronden naar de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en/of 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden';
- In artikel 3.7.1 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'Een vormverandering van het agrarisch bouwvlak gaat gepaard met de wijziging van de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden' naar de bestemming 'Agrarisch'.
- In artikel 3.7.1 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- In artikel 3.7.2 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'Een vergroting van het agrarisch bouwvlak gaat gepaard met de wijziging van de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden' in de bestemming 'Agrarisch'.

- In artikel 3.7.2 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- Artikel 3.7.6 wordt aangepast. Er wordt opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 6 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- Artikel 3.7.7 wordt aangepast. Er wordt opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 7 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- Artikel 3.7.8 wordt aangepast. Er wordt opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- Artikel 3.7.9 wordt aangepast. Er wordt opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- De voorwaarden van artikel 3.7.10 Wijzigen ten behoeve van aan het buitengebied gebonden kleinschalige vormen van recreatie en toerisme worden aangepast.

Lid a uit het ontwerp bestemmingsplan wordt geschrapt zodat de activiteit zowel binnen als buiten de zone rondom de Steenbergsche en Roosendaalsche Vliet kan worden toegestaan.

Het volgende wordt toegevoegd aan 3.7.10 lid b uit het ontwerp bestemmingsplan: 'Indien de minicamping en/of de buitenactiviteiten ten behoeve van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie gelegen zijn buiten het bouwvlak, dan worden de desbetreffende gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden', in afwijking van de hierboven genoemde maximale oppervlakte, ook gewijzigd in de bestemming 'Agrarisch' met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - aan het buitengebied gebonden kleinschalige vorm van recreatie en toerisme'. Op de verbeelding wordt opgenomen dat er binnen dit gebied geen gebouwen zijn toegestaan. '

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'De buitenactiviteiten ten behoeve van de aan het buitengebied gebonden dagrecreatie zijn toegestaan binnen het bouwvlak of in een zone direct grenzend aan het bouwvlak. De oppervlakte voor de buitenactiviteiten mag niet meer bedragen dan 1 hectare, met uitzondering van boerengolf waarvoor een maximale oppervlakte van 15 hectare geldt. De te gebruiken oppervlakte dient qua oppervlakte aan te sluiten bij de uit te voeren activiteiten. Zuinig ruimtegebruik is daarbij het uitgangspunt.'

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'de oppervlakte van een standplaats bedraagt minimaal 125 m²'.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'de totale maximale oppervlakte van de standplaatsen bedraagt 1,5 hectare. De te gebruiken oppervlakte dient qua oppervlakte aan te sluiten bij het aantal standplaatsen. Zuinig ruimtegebruik is daarbij het uitgangspunt'.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'kamperen is uitsluitend toegestaan van 1 maart tot 1 november (kampeerseizoen)'.

Artikel 3.7.10 wordt aangepast. Er wordt opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.

Artikel 4 Agrarisch met waarden – Landschapswaarden

- In artikel 4.5 lid e worden de woorden 'erfverhardingen van meer dan 200 m²' vervangen door 'oppervlakteverhardingen van meer dan 200 m²'.
- Artikel 4.6.1 (verblijfsrecreatie in de vorm van een minicamping) uit het ontwerp bestemmingsplan wordt verwijderd. De afwijking is reeds geregeld in de andere bestemmingen.
- Artikel 4.7.1 lid a wordt gewijzigd in: 'aanbrengen van houtgewas, waaronder begrepen houtgewas ten behoeve agrarische activiteiten'
- In artikel 4.7.2 wordt de verschillende onderdelen aangeduid als sub a t/m e. De inhoud wijzigt niet.
- Artikel 4.8.5 (vormverandering van een agrarisch bouwvlak ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf) en artikel 4.8.6 (vergroting vormverandering van een agrarisch bouwvlak ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf) uit het ontwerp bestemmingsplan worden verwijderd. In artikel 3 (bestemming Agrarisch) worden deze wijzigingen mogelijk gemaakt.

Artikel 5 Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden

- Artikel 5.1 onder d wordt als volgt aangepast: het behoud, herstel, bescherming en/of ontwikkeling van natuurwaarden.
- In artikel 5.5 lid e worden de woorden 'erfverhardingen van meer dan 200 m²' vervangen door 'oppervlakteverhardingen van meer dan 200 m²'.
- Artikel 5.6.1 (verblijfsrecreatie in de vorm van een minicamping) uit het ontwerp bestemmingsplan wordt verwijderd. De afwijking is reeds geregeld in de andere bestemmingen.
- Artikel 5.7.1 lid a wordt gewijzigd in: 'aanbrengen van houtgewas, waaronder begrepen houtgewas ten behoeve agrarische activiteiten'

- Artikel 5.7.1 lid g wordt gewijzigd in: 'het vellen of rooien van houtgewas of landschapselementen, niet zijnde houtgewas onderdeel uitmakend van een grondgebonden agrarische teelt.'
- Artikel 5.8.5 (vormverandering van een agrarisch bouwvlak ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf) en artikel 5.8.6 (vergroting vormverandering van een agrarisch bouwvlak ten behoeve van een grondgebonden agrarisch bedrijf) uit het ontwerp bestemmingsplan worden verwijderd. In artikel 3 (bestemming Agrarisch) worden deze wijzigingen mogelijk gemaakt.

Artikel 6 Bedrijf – 1 (verschillende niet-agrarische bedrijven)

- In artikel 6.1 lid a sub 6 wordt het woord 'daaraan' opgenomen.
- In artikel 6.7.1 / 6.7.2 / 6.7.3 / 6.7.4 / 6.7.5 / 6.7.6 / 6.7.7 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: wijziging vindt gelijktijdig plaats met de wijziging van de overige gronden naar de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en/of 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden'.
- In artikel 6.7.2 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 6 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- In artikel 6.7.3 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 7 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- In artikel 6.7.4 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- Aan artikel 6.7.4 lid d wordt het volgende toegevoegd: 'Een vergroting van het agrarisch bouwvlak gaat gepaard met de wijziging van de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden' in de bestemming 'Agrarisch'.
- In artikel 6.7.5 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 6 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- In artikel 6.7.6 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 6 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- De voorwaarden van artikel 6.7.7 Wijzigen ten behoeve van aan het buitengebied gebonden kleinschalige vormen van recreatie en toerisme worden aangepast.
Lid a uit het ontwerp bestemmingsplan wordt geschrapt zodat de activiteit zowel binnen als buiten de zone rondom de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet kan worden toegestaan.

Het volgende wordt toegevoegd aan 6.7.7 lid b uit het ontwerp bestemmingsplan: 'Indien de minicamping en/of de buitenactiviteiten ten behoeve van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie gelegen zijn buiten het bouwvlak, dan worden de desbetreffende gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden', in afwijking van de hierboven genoemde maximale oppervlakte, ook gewijzigd in de bestemming 'Bedrijf -1' met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - aan het buitengebied gebonden kleinschalige vorm van recreatie en toerisme'. Op de verbeelding wordt opgenomen dat er binnen dit gebied geen gebouwen zijn toegestaan.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'De buitenactiviteiten ten behoeve van de aan het buitengebied gebonden dagrecreatie zijn toegestaan binnen het bouwvlak of in een zone direct grenzend aan het bouwvlak. De oppervlakte voor de buitenactiviteiten mag niet meer bedragen dan 1 hectare, met uitzondering van boerengolf waarvoor een maximale oppervlakte van 15 hectare geldt. De te gebruiken oppervlakte dient qua oppervlakte aan te sluiten bij de uit te voeren activiteiten. Zuinig ruimtegebruik is daarbij het uitgangspunt.'

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'de oppervlakte van een standplaats bedraagt minimaal 125 m²'.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'de totale maximale oppervlakte van de standplaatsen bedraagt 1,5 hectare. De te gebruiken oppervlakte dient qua oppervlakte aan te sluiten bij het aantal standplaatsen. Zuinig ruimtegebruik is daarbij het uitgangspunt'.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'kamperen is uitsluitend toegestaan van 1 maart tot 1 november (kampeerseizoen)'.

Artikel 6.7.7 wordt aangepast. Er wordt opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 6 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.

Artikel 7 Bedrijf – 2 (agrarisch verwant bedrijf / agrarisch technisch hulpbedrijf)

- Artikel 7.1 lid b wordt aangepast. Er wordt opgenomen: 'per bedrijf is één bedrijfswoning toegestaan, tenzij anders op de verbeelding aangeduid, al dan niet in combinatie met de uitoefening van een beroep aan huis in de bedrijfswoning en/of bijbehorende bijgebouwen'.
- In artikel 7.7.1 / 7.7.2 / 7.7.3 / 7.7.4 / 7.7.5 / 7.7.6 / 7.7.7 / 7.7.8 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: wijziging vindt gelijktijdig plaats met de wijziging van de overige gronden naar de bestem-

- ming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en/of 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden'.
 - Aan artikel 7.7.1 lid c wordt het volgende toegevoegd: 'Een vergroting van het bouwvlak gaat gepaard met de wijziging van de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden' in de bestemming 'Bedrijf - 2'.
 - In artikel 7.7.1 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 7 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
 - In artikel 7.7.3 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 7 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
 - In artikel 7.7.4 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 6 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
 - Aan artikel 7.7.5 lid d wordt het volgende toegevoegd: 'Een vergroting van het agrarisch bouwvlak gaat gepaard met de wijziging van de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden' in de bestemming 'Agrarisch'.
 - In artikel 7.7.5 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
 - In artikel 7.7.6 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 7 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
 - In artikel 7.7.7 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 7 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
 - De voorwaarden van artikel 7.7.8 Wijzigen ten behoeve van aan het buitengebied gebonden kleinschalige vormen van recreatie en toerisme worden aangepast.
- Lid a uit het ontwerp bestemmingsplan wordt geschrapt zodat de activiteit zowel binnen als buiten de zone rondom de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet kan worden toegestaan.
- Het volgende wordt toegevoegd aan 8.7.8 lid b uit het ontwerp bestemmingsplan: 'Indien de minicamping en/of de buitenactiviteiten ten behoeve van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie gelegen zijn buiten het bouwvlak, dan worden de desbetreffende gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden', in afwijking van de hierboven genoemde maxima-

le oppervlakte, ook gewijzigd in de bestemming 'Bedrijf -2' met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – aan het buitengebied gebonden kleinschalige vorm van recreatie en toerisme'. Op de verbeelding wordt opgenomen dat er binnen dit gebied geen gebouwen zijn toegestaan.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'De buitenactiviteiten ten behoeve van de aan het buitengebied gebonden dagrecreatie zijn toegestaan binnen het bouwvlak of in een zone direct grenzend aan het bouwvlak. De oppervlakte voor de buitenactiviteiten mag niet meer bedragen dan 1 hectare, met uitzondering van boerengolf waarvoor een maximale oppervlakte van 15 hectare geldt. De te gebruiken oppervlakte dient qua oppervlakte aan te sluiten bij de uit te voeren activiteiten. Zuinig ruimtegebruik is daarbij het uitgangspunt.'

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'de oppervlakte van een standplaats bedraagt minimaal 125 m²'.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'de totale maximale oppervlakte van de standplaatsen bedraagt 1,5 hectare. De te gebruiken oppervlakte dient qua oppervlakte aan te sluiten bij het aantal standplaatsen. Zuinig ruimtegebruik is daarbij het uitgangspunt'.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'kamperen is uitsluitend toegestaan van 1 maart tot 1 november (kampeerseizoen)'.

In artikel 7.7.8 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 7 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.

Artikel 13 Verkeer – 1

- Artikel 13.4 lid c en g worden verwijderd.

Artikel 16 Wonen (burgerwoningen in het buitengebied)

- Artikel 16.6.3 lid e wordt aangepast. Het volgende wordt opgenomen: de kampeermiddelen zijn toegestaan binnen het bouwvlak en/of in een zone direct grenzend aan het bouwvlak binnen de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en/of 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden'.
- Artikel 16.6.5 lid e wordt aangepast. Het volgende wordt opgenomen: de buitenactiviteiten zijn toegestaan binnen het bouwvlak en/of in een zone direct grenzend aan het bouwvlak binnen de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en/of 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden'.

- In artikel 16.7.1 / 16.7.2 / 16.7.3 / 16.7.4 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: wijziging vindt gelijktijdig plaats met de wijziging van de overige gronden naar de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en/of 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden';
- In artikel 16.7.1 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 3, 4 en 5 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- In artikel 16.7.1 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: een agrarisch bouwvlak mag, afhankelijk van de noodzaak voor een doelmatige bedrijfsvoering, maximaal 1,5 hectare zijn. Een vergroting van het agrarisch bouwvlak gaat gepaard met de wijziging van de gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden' in de bestemming 'Agrarisch'.
- In artikel 16.7.2 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 16 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- In artikel 16.7.3 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 16 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.
- De voorwaarden van artikel 16.7.4 wijzigen ten behoeve van aan het buitengebied gebonden kleinschalige vormen van recreatie en toerisme worden aangepast.

Lid a uit het ontwerp bestemmingsplan wordt geschrapt zodat de activiteit zowel binnen als buiten de zone rondom de Steenbergse en Roosendaalsche Vliet kan worden toegestaan.

Het volgende wordt toegevoegd aan 16.7.4 lid b uit het ontwerp bestemmingsplan: 'Indien de minicamping en/of de buitenactiviteiten ten behoeve van aan het buitengebied gebonden dagrecreatie gelegen zijn buiten het bouwvlak, dan worden de desbetreffende gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - Landschapswaarden' en 'Agrarisch met waarden - Natuur- en landschapswaarden', in afwijking van de hierboven genoemde maximale oppervlakte, ook gewijzigd in de bestemming 'Wonen' met de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - aan het buitengebied gebonden kleinschalige vorm van recreatie en toerisme'. Op de verbeelding wordt opgenomen dat er binnen dit gebied geen gebouwen zijn toegestaan.'

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'De buitenactiviteiten ten behoeve van de aan het buitengebied gebonden dagrecreatie zijn toegestaan binnen het bouwvlak of in een zone direct grenzend aan het bouwvlak. De oppervlakte voor de buitenactiviteiten mag niet

meer bedragen dan 1 hectare, met uitzondering van boerengolf waarvoor een maximale oppervlakte van 15 hectare geldt. De te gebruiken oppervlakte dient qua oppervlakte aan te sluiten bij de uit te voeren activiteiten. Zuinig ruimtegebruik is daarbij het uitgangspunt.'

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'de oppervlakte van een standplaats bedraagt minimaal 125 m²'.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'de totale maximale oppervlakte van de standplaatsen bedraagt 1,5 hectare. De te gebruiken oppervlakte dient qua oppervlakte aan te sluiten bij het aantal standplaatsen. Zuinig ruimtegebruik is daarbij het uitgangspunt'.

Het volgende lid wordt toegevoegd: 'kamperen is uitsluitend toegestaan van 1 maart tot 1 november (kampeerseizoen)'.

In artikel 16.7.4 wordt de volgende voorwaarde opgenomen: 'het bepaalde in de artikelen 4, 5 en 16 is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing'.

Het aanpassen van de aanduidingen uit artikel 25 'Algemene aanduidingsregels' op de verbeelding conform de wijziging van de bijbehorende wettelijke regelingen na het tijdstip van de tervisielegging van het ontwerpplan'.

3.2 Wijzigingen van de verbeelding

- De bestemmingen Agrarisch met waarden – Landschapswaarden en Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden worden aangepast. De nog niet gerealiseerde ecologische hoofdstructuur en de groenblauwe mantel worden opgenomen in de bestemming Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden.
- De 'milieuzone- kwetsbaar gebied' wordt verwijderd.
- De natuurbestemming voor De Barend wordt aangepast aan het geldende bestemmingsplan. Een gedeelte van de grond worden conform het goedkeuringsbesluit van de provincie behorende bij het vigerende bestemmingsplan bestemd als Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden.
- De natuurbestemming voor de Potmarkreek wordt aangepast aan het geldende bestemmingsplan.
- Meerdere dijken worden wederom conform het vigerende bestemmingsplan als zodanig bestemd. In het ontwerp bestemmingsplan waren dijken onterecht bestemd als natuur.
- Het agrarisch bouwvlak aan de Zuidlangeweg ongenummerd wordt aangepast aan het vigerende wijzigingsplan.

3.3 Aanpassingen als gevolg van het bij de bestemmingsplannen buitengebied behorende plan-MER

Artikel 3 Agrarisch

- 3.2.2 lid h wordt aangepast. Er wordt opgenomen: 'in bedrijfsgebouwen ten behoeve van intensieve veehouderijactiviteiten of grondgebonden veehouderijactiviteiten mag binnen de gebouwen maximaal 1 bouwlaag worden gebruikt voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar maximaal 2 bouwlagen gebruikt mogen worden'.
- Aan artikel 3.6.7 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren dient binnen het bouwvlak plaats te vinden'.
- Artikel 3.7.1 lid d 'de wijziging is niet toegestaan ten behoeve van een grondgebonden veehouderij rondom het Natura 2000 gebied Krammer-Volkerak ter plaatse van de aanduiding milieuzone kwetsbaar gebied' wordt verwijderd.
- Artikel 3.7.2 lid d 'de wijziging is niet toegestaan ten behoeve van een grondgebonden veehouderij rondom het Natura 2000 gebied Krammer-Volkerak ter plaatse van de aanduiding milieuzone kwetsbaar gebied' wordt verwijderd.
- In artikel 3.7.2 wordt opgenomen (wijziging sub d): de vergroting kan plaatsvinden voor een bouwvlak dat na vergroting een oppervlakte heeft van maximaal 1,5 hectare. Voor grondgebonden agrarische bedrijven waar geen vee wordt gehouden geldt een maximale oppervlakte van 2 hectare voor het bouwvlak.
- Artikel 3.7.3 Lid i wordt vervangen door het volgende lid: 'Bij de wijziging naar een grondgebonden veehouderij mag er geen sprake zijn van een toename van de ammoniakdepositie op de natura 2000 gebieden.'
- Artikel 3.7.4 lid g wordt aangepast. Er wordt opgenomen: het hergebruik beperkt zich tot de voormalige agrarische bedrijfslocatie. Voor voormalige agrarische bedrijfslocaties binnen de groenblauwe mantel geldt een maximale oppervlakte van 5000 m².

Artikel 6 Bedrijf-1

- Aan artikel 6.7.3 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan'.
- Aan artikel 6.7.5 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan'.
- Aan artikel 6.7.7 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan'.

Artikel 7 Bedrijf-2

- Aan artikel 7.7.1 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan'.

- Aan artikel 7.7.3 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan'.
- Aan artikel 7.7.6 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan'.
- Aan artikel 7.7.8 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan'.

Artikel 16 Wonen

- In de inleiding in 16.6.5 wordt het woord 'kinderboerderij' verwijderd.
- Aan artikel 16.6.5 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan'.
- Artikel 16.7.2 wordt verwijderd.
- Aan artikel 16.7.4 wordt het volgende lid toegevoegd: 'het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan'.

3.4 Wijzigingen van de Toelichting en de bijlagen

- Paragraaf 2.5 Natuur, uitgangspunten bestemmingsplan. Toegevoegd is "Het bestemmingsplan maakt ontwikkelingen binnen de grenzen van de aangewezen natuurgebieden niet mogelijk".
- Paragraaf 4.2.1. Subkoptekst aangepast in "Aardkundige, archeologische, cultuurhistorische en ecologische waarden".
- Naar aanleiding van het advies van de commissie voor de milieueffectrapportage en een ingediende zienswijze is het plan-MER aangevuld. Het plan-MER met de aanvullingen zijn als bijlage bijgesloten. Eveneens is het bijbehorende hoofdstuk van de toelichting aangepast. Ten einde significant negatieve effecten op Natura 2000 gebieden als gevolg van het maximale scenario uit het bestemmingsplan uit te sluiten is het vast te stellen bestemmingsplan gewijzigd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting en de bijlagen (bijlage 1).
- Er is een inventarisatie naar natuurwaarden uitgevoerd. Het onderzoek is als bijlage 11 toegevoegd aan de toelichting van het bestemmingsplan. In de toelichting, als paragraaf 4.12.11, is een samenvatting opgenomen.
- Paragraaf 4.2 Waarden. Er is een nadere toelichting opgenomen voor natuurwaarden. Hierin is uitgelegd hoe de Ecologische hoofdstructuur en de Groenblauwe mantel zijn geborgd in het bestemmingsplan. De Ecologische hoofdstructuur is geborgd middels de bestemming "Natuur" en "Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden". De groenblauwe mantel is geborgd middels de be-

- stemming "Agrarisch met waarden – Natuur- en landschapswaarden".
- Paragraaf 4.2 Waarden. Er is nader toegelicht dat werken en werkzaamheden ter plaatste van met waarden aangeduide gebieden omgevingsvergunningsplichtig zijn.

3.5 Wijzigingen naar aanleiding van de vergadering van de Commissie ruimte en economie van 12 juni 2013

Bestemming Agrarisch met waarden – Landschapswaarden

De omgevingsvergunningplicht voor het aanbrengen van houtgewas wordt beperkt aangepast. Doelstelling van de opgenomen vergunningplicht voor het aanbrengen van houtgewas is het beschermen van de waardevolle openheid. Ten einde de agrarische sector tegemoet te komen met betrekking tot meerdere vormen van het bedrijfsmatig aanbrengen en in stand houden van houtgewas wordt het bestemmingsplan buitengebied aangepast, zodat er geen omgevingsvergunningplicht geldt voor het aanbrengen en in stand houden van houtgewas ten behoeve van de agrarische bedrijfsmatige activiteiten tot een maximale hoogte van 1,5 meter.

